

HEIMSKRINGLA

NÓREGS KONUNGA SǪGUR

AF

SNORRI STURLUSON

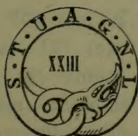
II

UDGIVNE FOR

SAMFUND TIL UDGIVELSE AF GAMMEL NORDISK LITTERATUR

VED

FINNUR JÓNSSON

KØBENHAVN
S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI (MØLLER & THOMSEN)

K. 1. Uphaf sǫgu ins helga Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 19, 20, (Flat.) k. 10, 11; jfr. ÓH (49) k. 4 fin., 6 fin.]

H 1 Óláfr, sonr Haraldz ins grenska, fœddisk upp með
O 15$_3$ Sigurði sýr, stjúpfǫður sínum, ok Ástu móður sinni. Hrani inn víðfǫrli var með Ástu; hann veitti fóstr Óláfi Haraldzsyni. Óláfr var snimma gǫrviligr maðr, fríðr sýnum, meðalmaðr á vǫxt; vitr var hann ok snimma ok orðsnjallr. Sigurðr sýr var búsýslumaðr mikill ok hafði menn sína mjǫk í starfi, ok hann sjálfr fór optliga at sjá um akra ok eng eða fénað ok enn til smíða, eða þar er menn stǫrfuðu eitthvat.

H 2 **K. 2.** Frá Óláfi ok Sigurði konungi sýr.

[ÓH (Fms.) k. 20, (Flat.) k. 11; ÓH (49) k. 7.]

c. 1005 Þat var eitt sinn, at Sigurðr konungr vildi ríða af bœ, þá var engi maðr heima á bœnum; hann kvaddi Óláf, stjúpson sinn, at sǫðla sér hest. Óláfr gekk til

---

1. *Overskr. fra 18. 70; mgl. K;* Her hefr upp *(ul. J3)* saugv olafs konungs *(ul. J3)* ins helga *(*ins h. *ul. J2) J1 (*Haraldzsunar *tf. J3).* 2. sonr: *sål. K. 18. 70;* son *J1.* ins: *ul. J1.* 5. snimma: snemma *J1 (ikke J2).* 6—7. vitr—ok: hann var snemma *(*snimma *J2) J1.* 8. starfi: starfa *J1.* 9. optliga: iafnan *J1.* ok*(1):* sina æða *J1.* eng: engi *J1.* 10. eða—eitthvat: *ul. J1; men tf. her kap. 3.* eitthvat: *ul 18 (ikke 70).* 11. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Olafr sódlaðe bukk *J1.* 12. Þat—at: Þat er sakt eit sumar þa er *J1.* 13. heima á bœnum: læs at sædla hest hans *J1.* 14. stjúpson: *sål. alle undt. K:* stiup. sér hest: hestinn *J1, J3 (*hest sinn *J2).* gekk: vt ok *tf. J1.*

geita-húss, tók þar bukk þann, er mestr var, ok leiddi heim ok lagði á sǫðul konungs; gekk þá ok segir honum, at þá hafði hann búit honum reiðskjóta. Þá gekk Sigurðr konungr til ok sá, hvat Óláfr hafði gǫrt; U 219
hann mælti: »auðsætt er, at þú munt vilja af hǫndum ráða kvaðningar mínar; mun móður þinni þat þykkja sœmiligt, at ek hafa engar kvaðningar við þik, þær er þér sé í móti skapi; er þat auðsætt, at vit munum ekki vera skaplíkir; muntu vera miklu skapstœrri, en ek em«. Óláfr svarar fá ok hló við ok gekk í brot.

K. 3. Frá íþróttum Óláfs.

[ÓH (Fms.) k. 25, (Flat.) k. 14; jfr. Flat. III, 246 (k. 11 beg.), jfr. ÓH (49) k. 30; Ágrip k. 22.]

Óláfr Haraldzson, er hann óx upp, var ekki hár, O 16_6
meðalmaðr ok allþrekligr, sterkr at afli, ljósjarpr á hár, breiðleitr, ljóss ok rjóðr í andliti, eygðr forkunnar vel, fagreygr ok snareygr, svá at ótti var at sjá í augu honum, ef hann var reiðr. Óláfr var íþróttamaðr mikill um marga hluti, kunni vel við boga ok syndr vel, skaut manna bezt handskoti, hagr

---

1. tók—bukk: ok tok bok *(*bock *J2) J1.* 1—2. ok—heim: *ul. J1, 70.* 2. sǫðul: reiði *tf. J1.* 2—3. ok*(2)*—búit: til hans ok kvez buit hafa *J1.* 3. hafði: hefþi *70.* 5. er: þat *tf. J1.* 5—6. vilja | af hǫndum: *omv. J1.* 6—7. mínar—kvaðningar: *ul. J1.* 7. hafa: hafi *K, 18, 70.* 8. í: *ul. 18, 70, J2.* móti: mot *J1.* skapi: man moður þinni þat þikia sǫmiligra *J1.* 9. munum . . . vera: ervm *J1.* 10. em: *ul. J1.* fá: *ul. J1 (ikke J2, J3).* 11. í brot: brott siþan *J1.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; hele kap. findes i J1 (se ovf.) som tillæg til kap. 1.* 13. óx: vox *K.* 13—14. er—allþrekligr: var *J1;* ok all- *ul. 70.* 14. sterkr: maðr *tf. J1.* at: af *K, 18, 70.* 16. -eygr*(bis)*: -eygðr *70, J1.* 17. Óláfr: hann *J1.* 18. um —hluti: *ul. J1.* 19. ok | syndr vel: *omv. og efter* handskoti *J1.*

H 3 ok sjónhannarr um smíðir allar, hvárt er hann gerði eða aðrir menn. Hann var kallaðr Óláfr digri. Var hann djarfr ok snjallr í máli, bráðgǫrr at ǫllum þroska, bæði afli ok vizku, ok hugþekkr var hann ǫllum frændum sínum ok kunnmǫnnum, kappsamr í leikum ok vildi fyrir vera ǫllum ǫðrum, sem vera átti fyrir tígnar sakir hans ok burða.

K. 4. Uphaf hernaðar Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 26, (Flat.) k. 15; ÓH (49) k. 8; Fsk. k. 86.]

1007 Óláfr Haraldzson var þá xii. vetra gamall, er hann steig á herskip fyrsta sinn. Ásta, móðir hans, fekk til Hrana, er kallaðr var konungs-fóstri, til forráða fyrir liðinu ok í fǫr með Óláfi, þvíat Hrani hafði opt áðr verit í víking. Þá er Óláfr tók við liði ok skipum, þá gáfu liðsmenn honum konungsnafn, svá sem siðvenja var til, at herkonungar, þeir er í víking váru, er þeir váru konungbornir, þá báru þeir konungs-nafn þegar, þótt þeir sæti eigi at lǫndum. Hrani sat við stýrihǫmlu; því segja sumir menn,

---

1. ok sjónhannarr: i sion *70 (Ásg. i K har også først læst* i. *men siden selv rettet dette til* ok; *i 70 har han ul.* hannarr *som uforståeligt).* -hannarr: -andr*(!) J1 (J2).* smíðir allar: alla luti *J1.* 1—2. hvárt—menn: *ul. J1.* 2—3. Var hann: *omv. J1.* 3. at: i *J1.* 4. bæði afli: fyrir sakir þroska *J1.* ok*(2)*: *ul. J1.* 5. kunnmǫnnum: kunningivm *J1.* 6—7. ǫðrum—burða: vm flesta luti *J1.* 7. hans: *ul. 70.* 8. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra þui ær *(*fra—ær: *ul. J3)* olafr ste á herskip *J1.* 9. þá: *efter* gamall *J1.* xii.: xv *J1.* 10. steig: ste *J1.* -skip: it *tf. J1.* 11. kallaðr[3] | var[2] | kgs-fóstri[1]: *omv. J1, J2 (ikke J3).* 12. liðinu: liði *J1.* í fǫr: til vmsia *J1.* 13. áðr verit: *omv. 18, 70.* verit í víking: i hernaði verit *J1.* 16. víking: hernaði *J1.* er*(2)*—váru: *ul. J1.* 17. kgs-nafn: konunga nafn *J1.* eigi: hvergi *J1.* 18. við: at *J1.* því: þat *J1.*

at Óláfr væri háseti, en hann var þó konungr yfir liðinu. Þeir heldu austr með landinu ok fyrst til Danmerkr; svá segir Óttarr svarti, er hann orti um Óláf konung:

1. Ungr hratt á vit vengis, U 220
vígrakkr konungr, blakki
(þú hefr dýrum þrek) dreyra
Danmarkar (þik vanðan);
varð nýtligust, norðan
(nú 'st ríkr af hvǫt slíkri)
frák til þess es fóruð,
fǫr þín, konungr, gǫrva.

K. 5.

[ÓH (Fms.) k. 26, (Flat.) k. 15.]

En er haustaði, siglði hann austr fyrir Svíaveldi, H 4
tók þá at herja ok brenna landit, þvíat hann þóttisk eiga Svíum at launa fullan fjándskap, er þeir hǫfðu tekit af lífi fǫður hans. Óttarr svarti segir þat berum orðum, at hann fór þá austr ór Danmǫrk:

2. Ǫttuð ǿrum skreyttum
austr í salt með flaustum

2. landinu: landi *J1.* 3. svá: sem *tf. J1.* 3—4. er—kg: *ul. J1.*

5—12. **I. vísa.** 1. hratt: hrattu *70;* hraztu *K, 18;* bartu *J1.* vengis: vęngis *J2.* 2. kgr: konungs *70 = l.* 8. 3. dreyra: drøra *K.* 4. vanðan: vandan *alle.* 5. varð: yðr *J1.* 6. 'st: ert *alle.* 7. frák: fra ec *K;* fra *J1.* 8. gǫrva: gerva *(-f-) alle.*

13. *Nyt kap. antydes i hdskrr., undt. J1, men der findes ingen overskr.* 15. landit: land *J1.* 16. Svíum | at launa: *omv. J1.* 17. lífi: haʀalld *tf. J1.* svarti: skalld *J1.* 18. at: er *J1.*

19—20. **2. vísa.** 1. Ǫttuð: Auttuð *K, 18 (-t);* Attuð *70;* Ỷttum *J1 (Y- J2).* ǿrum skreyttum: orum knaʀvm *J1.*

(bǫruð) land af landi
(landvǫrðr, á skip randir);
neyttuð segls ok sættuð
sundvarpaði stundum;
sleit mjǫk róin mikla
mǫrg ǫr und þér bǫru.

O 17 3. Drótt vas drjúgligr ótti,
dolglinns, at fǫr þinni,
svanbræðir; namt síðan
Svíþjóðar nes hrjóða.

K. 6. Orrosta in fyrsta.

[ÓH (Fms.) k. 26, (Flat.) k. 15; ÓH (49) k. 8; Fsk. k. 86; Hist. Norw. 120.]

1007 Þat haust barðisk Óláfr við Sótasker ina fyrstu orrostu; þat er í Svíaskerjum. Þar barðisk hann við víkinga, ok er sá Sóti nefndr, er fyrir þeim réð; hafði Óláfr lið miklu minna ok skip stœrri. Hann lagði sín skip milli boða nǫkkurra, ok var víkingunum óhœgt at at leggja; en þau skip, er næst lágu þeim, þá kómu þeir á stafnljám ok drógu þau at sér ok hruðu þá skipin. Víkingarnir lǫgðu frá ok hǫfðu

---

3. land: *sål. J1;* lind *K. 18, 70.* 4. -vǫrðr: uorð *J1.* sættuð: settuð *alle.* 6. stundum: stundo *K. 18, 70.* 7. mjǫk: myk *J1* (mioc *J2. J3*). 8. bǫru: bara *J1;* báror *K. 18;* baroz *70.*
7—10. **3. vísa.** 1. vas: varþ *J1.* drjúg-: dyr- *J1.* 2. dolglinns: dolg linz *K;* doglings *18. 70, J3(?);* dǫglinnz *J1.* at: af *J1.* þinni: þin *K.* 3. -bræðir: -breiþir *J1.* namt: namtu *K, 18. 70;* nafn̄tu *J1.* 4. hrjóða: rioða *alle.*
11. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ing. kap.inddel. J1.* 12—13. við S. | ina—orrostu: *omv. J1.* 14. réð: var *J1.* 15. hafði Ó.: *omv. J1.* lið | miklu minna: *omv. J1.* ok: en *J1.* 16. skip: i *tf. K; mgl. i alle øvrr.* víkingunum: *uden art. J1.* 17. næst . . . þeim: *omv. J1.* lágu: lægduz *J1.* 18. þá: *ul. J1.* stafn-: stam- *J1.* 19. þá skipin: þau *J1.* Víkingarnir: *uden art. J1, 70.* lǫgðu: hurfu *J1.*

látit lið mikit. Sigvatr skáld segir frá þessarri orrostu í því kvæði, er hann talði orrostur Óláfs konungs:

4. Langr bar út enn unga H 5
jǫfra kund at sundi
(þjóð uggði sér síðan)
sæmeiðr (konungs reiði);
(kannk til margs) en (manna)
(minni) fyrsta sinni
hann rauð œstr fyr austan
ulfs fót við sker Sóta.

K. 7. Hernaðr í Svíþjóð.

[ÓH (Fms.) k. 26, 27, (Flat.) k. 16, 17 jfr. 26; jfr. ÓH (49) k. 15, 16; Hist. Norw. 120.]

Óláfr konungr helt þá austr fyrir Svíþjóð ok lagði 1007
inn í Lǫginn ok herjaði á bæði lǫnd. Hann lagði alt upp til Sigtúna ok lá við fornu Sigtúnir. Svá segja Svíar, at þar sé enn grjóthlǫð þau, er Óláfr lét gera U 221
undir bryggjusporða sína. En er haustaði, þá spurði Óláfr konungr til þess, at Óláfr Svía-konungr dró saman her mikinn, ok svá þat, at hann hafði járnum komit yfir Stokksund ok sett lið fyrir. En Svía-konungr ætlaði, at Óláfr konungr myndi þar bíða frøra, ok

1. lið: fe *J1.* þessarri: þesi *J1.* 2. því: *ul. J1.*
3—10. **4. vísa.** 1. enn: hin *K.* unga: yngͣ *J1 (*yngva *J2).* 2. at: fra *J1.* 3. uggði: hugði *J1 (J2);* ugði *de øvr.* 4. sæmeiðr: sæmǫðr *J1 (-o- J2);* sia- *skr. de øvr.* 5. kannk: kann ek *alle.*
11. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ing. kap.inddel. J1.* 14. til: fornu *tf. J1.* lá: *ul. J1 (ikke J2).* ok—Sigtúnir: *ul. 70, J3.* Sigtúnir: *sál. K;* -tun *18, J1.* 15. Óláfr: konungr *J1.* 16. undir: við *J1.* 17. konungr: har̄. *J1.* 17—18. saman her: *omv. J1 og ul.* mikinn. 18. járnum komit: *omv. J1.* 19. yfir: vm *J1.* sett: let *(*led *skr. J1)* þar *J1, J2.* 20. kgr: har̄. s. *J1.* þar bíða: *omv. J1.* frøra: freyra *alle.*

þótti Svía-konungi lítils vert um her Óláfs konungs, þvíat hann hafði lítit lið. Þá fór Óláfr konungr út til Stokssunda ok komsk þar eigi út. Kastali var fyrir vestan sundit, en herr mannz fyrir sunnan. En er þeir spurðu, at Svía-konungr var á skip kominn ok hafði her mikinn ok fjǫlða skipa, þá lét Óláfr konungr grafa út í gǫgnum Agnafit til hafs. Þá váru regn mikil. En um alla Svíþjóð fellr hvert rennanda vatn í Lǫginn, en einn óss er til hafs ór Leginum ok H 6 svá mjór, at margar ár eru breiðari. En þá er regn eru mikil ok snjánám, þá falla vǫtnin svá œsiliga, at forsfall er út um Stoksund, en Lǫgrinn gengr svá mjǫk upp á lǫndin, at víða flóar. En er grǫptrinn kom út í sjáinn, þá hljóp vatnit ok straumrinn út; lét þá Óláfr konungr á skipum sínum leggja ǫll stýri ór lagi ok draga segl við hún. Byrr var á blásandi. Þeir stýrðu með árum ok gengu skipin mikinn út yfir grunnit ok kómu ǫll heil á hafit. En Svíar fóru þá á fund Óláfs Svía-konungs ok sǫgðu honum, at Óláfr digri var þá kominn út á haf. Svía-konungr veitti þeim stórar átǫlur, er gætt skyldu hafa, at Óláfr kvæmisk eigi út.

---

1. kgs: h s. *tf. J1.* 2. lítit: eki allmikit *J1.* kgr: h. s. *tf. J1.* 3. komsk þar: kom *J1.* 4. vestan: *sål. J1;* austan *K, 18, 70.* mannz: manna *J1.* sunnan: austan *J1.* 5. er: *ul. J1.* 6. her mikinn: *omv. J1.* 7. gǫgnum: gegnum *J1.* Agna-: Agða *J1 (J2).* 9. er—hafs: fellr vt i haf *J1.* 10. mjór: miar *J1* (mior *J2. J3).* 11. ok: eða *J1.* snjá-: snæ- *J1.* 11—12. vǫtnin—er: votn i lauginn sua mikill at þa fellr *J1.* 12. gengr—mjǫk: floar vida *J1 og ul. det følg.* at—flóar; *disse ord mgl. i K, 18, 70, men findes i OH og Pskj. og synes at være udfaldne i K-mbr.* 14. sjáinn: sæinn *J1.* hljóp: vt *J1 og ul. det følg.* út. 15. á—sínum | leggja—lagi: *omv. J1.* 16. hún: hvnv *J1.* á: at *J1 (ikke J3. J2).* stýrðu: at *tf. J1.* 18. ǫll: skip *tf. J1.* hafit: haf *J1.* þá: *ul. J1.* Óláfs: *ul. J1.* 19. þá: *ul. J1.* 20. kominn . . | á haf: *omv. J1 og ul.* út. 20—21. þeim | st. át.: *omv. J1.* 21. at—út: *ul. J1.*

Þat er nú síðan kallat Konungs-sund, ok má þar ekki
stórskipum fara, nema þá er vǫtn œsask mest. En O 18
þat er sumra manna sǫgn, at Svíar yrði varir við, þá
er þeir Óláfr hǫfðu út grafit fitina ok vatnit fell út,
ok svá, at Svíar fóru þá til með her mannz ok ætluðu
at banna Óláfi, at hann fœri út, en er vatnit gróf út
tveggja vegna, þá fellu bakkarnir ok þar fólkit með,
ok týndisk þar fjǫlði liðs; en Svíar mæla þessu í
mót ok telja hégóma, at þar hafi menn farizk. Óláfr
konungr sigldi um haustit til Gotlandz ok bjósk þar
at herja. En Gotar hǫfðu þar samnað ok gerðu menn
til konungs ok buðu honum gjald af landinu; þat U 222
þekðisk konungr ok tekr gjald af landinu ok sat þar
um vetrinn. Svá segir Óttarr: 1007—8

5. Gildir, komt at gjaldi
gotneskum her, flotna;
þorðut þér at varða
þjóðlǫnd firar rǫndu;

---

2. stórsk. fara: *omv. J1.* En: *ul. J1.* 4. þeir—hǫfðu: olafr hafðe *J1.* út grafit: *omv. J1.* fitina: fitna *J1;* fitia sund *J2.* 5. svá. at: *ul. J1.* fóru þá: fori *J1.* mannz: manna *J1.* 6. fœri: þar *tf. J1.* 6—7. vatnit—vegna: votnin grofo veguna *J1.* 8. þar: *ul. J1.* 8—9. mæla—telja: segia þat *J1.* 9. farizk: *herefter har J1 kapp. 12, 13 og derpå slutn. af kap. 7 osv.; men afskriveren har selv lagt mærke til fejlen og betegnet den rigtige rækkefølge ved en hånd på hvert sted; fejlen er åbenbart opstået ved. at et blad har ligget forkert (vendt om) i mbr. I øvrigt har J1 her kap. med overskr.:* fra ōr olafs konungs; *i K og 70 er kap. antydet. derimod næppe i 18.* 10. kgr: *ul. J1.* þar: *ul. J1.* 11. þar: fyrir *18.* 13. landinu: þeim *J1.* sat: sitr *J1.* 14. Óttarr: suarti *tf. J1.*

15—18. **5. vísa.** 1. Gildir: Gildr *J1 (J2).* komt: komtu *K, 18. 70. J1 (J2);* gar (gár) *tf. J1 (J2, J3 ɔ:* konun-gar*?).* gjaldi: giallda *J1.* 3. varða: veria *J1.* 4 *hedder i J1:* þat land iofur brandi.

H 7 rann, en (maðr of minna
margr býr of þrek) varga
hungr frák austr (an yngvi),
Eysýslu lið, þeyja.

K. 8. Orrosta ǫnnur.

[ÓH (Fms.) k. 27, (Flat.) k. 17; ÓH (49) k. 9; Fsk. k. 86; Hist. Norw. 120.]

1008 Hér segir svá, at Óláfr konungr fór, er váraði, austr til Eysýslu ok herjaði, veitti þar landgǫngu, en Eysýslir kómu ofan ok heldu orrostu við hann; þar hafði Óláfr konungr sigr, rak flótta, herjaði ok eyddi landit. Svá er sagt, at fyrst er þeir Óláfr konungr kómu í Eysýslu, þá buðu bœndr honum gjald; en er gjaldit kom ofan, þá gekk hann í móti með liði alvápnuðu; ok varð þá annan veg en bœndr ætluðu, þvíat þeir fóru ofan með ekki gjald, heldr með hervápnum, ok bǫrðusk við konung, sem fyrr var sagt. Svá segir Sigvatr skáld:

6. Þar vas enn, at ǫnnur
Áleifr (né svik fǫlusk)
odda þing í eyddri
Eysýslu gekk heyja;

5. of: um *K. 18, 70.* 6. of: um *alle (*of *J3).* 7. hungr: vngr *J1 (J2).* frák: fra ek *alle.* an yngvi: hiɴ yng̊ *K (*yngri *18, 70);* en yngi *J1 (*enn ungi *J2).*

5. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1 (måske oprindeligt).* 6—7. Hér—austr: Vm varið for konungr *J1.* 8. Eysýslir: eysyslomenn *J1.* heldu: attu *J1.* 9. sigr: ok *tf. J1.* flótta: flottann *J1.* herjaði ok: en *J1.* 10. þeir Ól.: *ul. J1 og skr.* kom. 11—12. en—ofan: *ul. J1.* 12. hann: konungr *J1.* móti: mott *J1.* 13. ok—þá: þat var *J1.* 14. ofan: *ul. J1.* 14—15. hervápnum: her mannz alluapnaðan *J1.* 16. Svá . . . S.: *omv. J1 og ul.* skáld.

17—20. **6. vísa.** 1. at: *sål. J2; ul. J1;* ok *de øvrr.* 2. Áleifr: olafr *alle.* fǫlusk: faluz *K. 18, 10;* faluð *J1.*

sitt ǫttu fjǫr fótum
(fár beið ór stað sára)
enn, þeirs undan runnu,
allvaldr, búendr gjalda.

K. 9. Orrosta þriðja.

[ÓH (Fms.) k. 27, (Flat.) k. 17; ÓH (49) k. 9; Fsk. k. 86; Hist. Norw. 120.]

Síðan siglði hann aptr til Finnlandz ok herjaði 1008
þar ok gekk á land upp, en lið alt flýði á skóga ok H 8
eyddi byggðina at fé ǫllu. Konungr gekk upp á landit langt ok yfir skóga nǫkkura; þar váru fyrir dalbyggðir nǫkkurar; þar heita Herdalar. Þeir fengu lítit fé, en ekki af mǫnnum. Þá leið á daginn, ok snøri konungr ofan aptr til skipa. En er þeir kómu á skóginn, þá dreif lið at þeim ǫllum megin ok skaut á þá ok sóttu at fast; konungr bað þá hlífa sér. En áðr konungr kvæmi af skóginum, lét hann marga
menn, ok margir urðu sárir; kom síðan um kveldit U 223
til skipa. Þeir Finnar gerðu um nóttina œðiveðr með fjǫlkyngi ok storm sjávar. En konungr lét upp
taka akkerin ok draga segl, ok beittu um nóttina O 19

6. ór: i *J1.* sára: *ul. K, 18 (tf. i 70).* 7. þeirs: þeir (þeim *70)* er *alle.* undan: vnnan *J1 (ikke J3, J2).* 8. -valdr: valldz *K, 70.* búendr: bóendr *K, 18, 70.*

5. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 6. aptr: *ul. J1.* 8. at—ǫllu: með aullu fe *J1.* 8—9. upp—langt: langt vp *J1.* 9. þar: þa *J1.* fyrir: þeim *tf. J1.* 10. nǫkkurar: *ul. J1.* -dalar: -dalir *J1.* 11. lítit: af *tf. J1.* 12. ofan aptr: *ul. J1.* kómu: koma *J1.* 13. ǫllum: aullu *J1.* 13—14. ok—þá*(1)*: *ul. J1.* 14. sóttu: sotti *J1.* at fast: *omv. J1.* þá*(2)*: menn *J1.* 16. margir—sárir: mart varð sart *J1.* 17. skipa: sinna *tf. J1.* Þeir—gerðu: þa gerþu finnar *J1.* 17—18. œðiveðr | með fj.: *omv. J1 og tf.* sinni *efter* fjǫlk. 18. sjávar: *ul. J1.* 19. akkerin: *uden art. J1.* draga: drogu vp *J1.*

fyrir landit; mátti þá enn sem optarr meira hamingja konungs en fjǫlkyngi Finna; fengu þeir beitt um nóttina fyrir Bálagarðz-síðu ok þaðan í hafit út. En herr Finna fór it øfra, svá sem konungr siglði it ýtra. Svá segir Sigvatr:

7. Hríð varð stáls í stríðri
strǫng Herdala gǫngu
Finnlendinga at fundi
fylkis niðs en þriðja,
en austr- við lǫ leysti
-leið víkinga skeiðar.
Bálagarðs at barði
brimskíðum lá síða.

H 9 **K. 10.** Orrosta in fjórða í Suðrvík.

[ÓH (Fms.) k. 27, (Flat.) k. 17; jfr. ÓH (49) k. 9; Fsk. k. 86.]

1008 Þá siglði Óláfr konungr til Danmerkr; hitti hann þar Þorkel inn háfa, bróður Sigvalda jarls, ok réðsk Þorkell til ferðar með honum, þvíat hann var þá búinn áðr at fara í hernað. Siglðu þeir þá suðr fyrir Jótlandz-síðu ok þar sem heitir Suðrvík, ok unnu þeir víkinga-skip mǫrg. En víkingar þeir, er jafnan lágu úti ok réðu fyrir liði miklu, létu sik konunga kalla, þótt þeir ætti engi lǫnd til forráða. Lagði Óláfr konungr þar til bardaga; varð þar orrosta mikil, fekk þar Óláfr konungr sigr ok fé mikit. Svá segir Sigvatr:

1—3. fyrir—nóttina: *ul. J1.* 3. hafit: haf *J1.* 4. herr: herrinn *J1.* ýtra: matti þa meira hamingia konungs enn fiolkyngi finna *tf. J1.*

6—13. **7. vísa.** 1. varð: var *J1.* 3. fundi: *ul. K, 18; tf. i 70.* 4. niðs: niðr *J1.* en: hin *K;* inn *J1.* 6. skeiðar: skeið' *J1;* skeiða *K. 18. 70.* 7. barði: borði *K. 18, 70.*

14. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70.* 14—24. Orrosta—Sigvatr: *ul. J1.*

8. Enn kvǿðu gram Gunnar
galdrs upphǫfum valda
(dýrð frák þeims vel varðisk
vinnask) fjórða sinni,
þás ólítill úti
jǫfra liðs á miðli
friðr gekk sundr í slíðri
Suðrvík, Dǫnum kuðri.

K. 11. Orrosta in fimta við Frísland.

[ÓH (Fms.) k. 27, (Flat.) k. 17; ÓH (49) k. 9; Fsk. k. 86.]

Þá sigldi Óláfr konungr suðr til Fríslandz ok lá fyrir Kinnlima-síðu í hvǫssu veðri. Þá gekk konungr á land með lið sitt, en landz-menn riðu ofan í móti þeim ok bǫrðusk við þá; svá segir Sigvatr skáld: 1008

9. Víg vant, hlenna hneigir, H 10
hjǫlmum grimt et fimta
(þolðu hlýr fyr hári
hríð Kinnlima-síðu),
þás við rausn at ræsis
reið herr ofan skeiðum,

1—8. **8. vísa.** 1. Gunnar: grunnar *J1 (ikke J2, J3).* 2. galdrs: galldr *J1.* upp-: up *alle.* 3. dýrð: dyr *J1.* frák: fra ek *alle.* þeims vel: þeim er vel *K. 18. 70;* vel þeim er *J1.* 5. þás: þa er *alle.* ólítill: olitinn (liþ *J1) J1 (J2, J3).* 6. á: i *J1.* 7. friðr: frid *J1 (ikke J2, J3).*

9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap. J1.* 10. Þá: þaþan *J1.* suðr: *ul. J1.* 11. gekk: olafr *tf. J1.* 12. á—sitt: vp með liði sinu *J1.* riðu ofan: heldv *J1.* 13. þeim: *ul. J1.* bǫrðusk—þá: haþv oRostv við konung *J1.* skáld: *ul. J1.*

14—19. **9. vísa.** 1. vant: vantu *K, 18, 70, J2;* vactu *J1.* 2. et: it *alle* (et *18).* 3. fyr: a *J1.* 5. þás: þa er *K, 18, 70;* þar er *J1.* at: *sål. J1;* ok *K, 18, 70.*

en í gǫgn at gunni
gekk hilmis lið rekkum.

U 224 **K. 12.** Dauði Sveins tjúguskeggs.

[ÓTr. (Fms.) k. 265; ÓH (Fms.) k. 31, (Flat.) k. 18; Knýtl. k. 6, 7; ÓH (49) k. 9; Fsk. k. 85, 86; jfr. Hist. Norw. 120—1.]

Óláfr konungr sigldi þá vestr til Englandz. Sveinn tjúguskegg Dana-konungr var þenna tíma í Englandi með Dana-her ok hafði þar þá setit um hríð ok haft land Aðalráðs konungs. Hǫfðu þá Danir víða gengit yfir England, var þá svá komit, at Aðalráðr konungr hafði
1008 flýit landit ok farit suðr í Valland. Þetta sama haust, er Óláfr konungr kom til Englandz, urðu þau tíðendi þar, at Sveinn konungr Haraldzson varð bráðdauðr um nótt í rekkju sinni, ok er þat sǫgn enskra manna, at Eaðmundr inn helgi hafi drepit hann með þeima hætti, sem inn helgi Merkúríús drap Júliánúm níðing. En er þat spurði Aðalráðr Engla-konungr, þá snýr hann þegar aptr til Englandz. En þá er hann kom aptr í landit, sendi hann orð ǫllum þeim mǫnnum, er fé vildu þiggja til þess at vinna land með honum.

---

7. í: *ul. J1 (i J2, J3).* gǫgn: gegn *alle* (gengn *J1).* 8. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Olafr konungr kom til englandz *J1.* 4. Óláfr—Englandz: *mgl. K. 18. 70; optaget fra J1 (J3=J1). der tf.:* þat var þar (til *tf. J2)* tiþinda at. 5. tjúguskegg Dana-: *ul. J1.* konungr: haralldz son *tf. J1.* 5—6. var—ok*(1): ul. J1.* 6. þá: *ul. J1.* um hríð: nokvra vetr *J1.* haft: heriaðe *J1;* heriað *J2, J3.* 7—8. þá—at: danr*(!)* þar gengit vm land allt en *J1.* 8. Aðalráðr: engla *tf. J1.* 9. ok—Valland: *ul. J1.* Þetta: þat *J1.* 11. þar: *ul. J1.* Haraldzson: *ul. J1.* 12. um nótt | í—sinni: *omv. J1.* 13. Eað-: æt- *J1.* þeima: þeim *J1.* 15. er: *ul. J1 (J2).* Engla: *ul. J1.* konungr: a flemingialand *tf. J1.* snýr: sneri *J1.* 16. þegar: *ul. J1.* 16—17. En—landit: *ul. J1.* 17. sendi hann: hann sendi ok *J1.* 18. vildu: villde *J3.*

Dreif þá mikit fjǫlmenni til hans. Þá kom til liðs við hann Óláfr konungr með mikla sveit Norðmanna. Þá lǫgðu þeir fyrst til Lundúna ok útan í Temps, en Danir heldu borginni. Ǫðrum megin árinnar er mikit H 11 kauptún, er heitir Súðvirki; þar hǫfðu Danir mikinn umbúnað, grafit díki stór ok settu fyrir innan vegg með viðum ok grjóti ok torfi ok hǫfðu þar í lið mikit. Aðalráðr konungr lét þar veita atsókn mikla, en O 20 Danir vǫrðu, ok fekk Aðalráðr konungr ekki at gǫrt. Bryggjur váru þar yfir ána milli borgarinnar ok Súðvirkis svá breiðar, at aka mátti vǫgnum á víxl. Á bryggjunum váru vígi gǫr, bæði kastalar ok borðþǫk forstreymis, svá at tók upp fyrir miðjan mann, en undir bryggjunum váru stafir, ok stóðu þeir niðr grunn í ánni. En er atsókn var veitt, þá stóð herrinn á bryggjunum um allar þær ok varði þær. Aðalráðr konungr var mjǫk hugsjúkr, hvernug hann skyldi vinna bryggjurnar. Hann kallaði á tal alla hǫfðingja hersins ok leitaði ráðs við þá, hvernug þeir skyldu koma ofan bryggjunum. Þá segir Óláfr konungr, at hann mun freista, at leggja til sínu liði, ef aðrir hǫfð- U 225 ingjar vilja at leggja. Á þeiri málstefnu var þat ráðit,

---

1. þá: *ul. J1.* mikit fjǫlm. | til hans: *omv. J1.* fjǫlmenni—hans: lið saman *70.* 3. Þá—þeir: þeir lagdu *J1.* ok: helldu skipa hernum *tf. J1.* Temps: tems *J1.* 4. árinnar: annar *J1 (J2).* 6. um-: viðr- *J1;* við- *70.* settu: þar *tf. J1.* 7. ok*(1): ul. J1.* í | lið m.: *omv. J1.* 8. þar: *sål. J1; ul. K, 18, 70.* 9. konungr: þar *tf. J1.* 10. þar: *ul. J1.* 12. kastalar ok: *sål. J1; ul. K, 18, 70.* borðþǫk: borþak *J1, J3 (*borðþak *J2).* 13. tók: toku *J1.* en: *ul. J1.* 14. þeir niðr: þar *J1 (*þeir *J2, J3).* 15. ánni: ána *J1.* 16. um—þær: sua þykt sem rum hafði *J1.* 17. hvernug: hversv *J1.* 18. bryggjurnar: borginna *J1.* hǫfðingja: *med art. J1, J2 (ikke J3).* 19. við þá: *ul. J1.* 20. segir: sagði *J1.* 21. mun: vil *J1.* til: at *J1.* 22. mál-: *ul. J1.*

at þeir skyldu leggja her sinn upp undir bryggjurnar; bjó þá hverr sitt lið ok sín skip.

K. 13. Orrosta in sétta.

[ÓH (Fms.) k. 31, (Flat.) k. 18; Knýtl. k. 7; ÓH (49) k. 10; Fsk. k. 86; Tjodrek k. 15; jfr. Hist. Norw. 121—2.]

1008 Óláfr konungr lét gera flaka stóra af viðar-taugum
rigt.) ok af blautum viði ok taka í sundr vanda-hús ok lét þat bera yfir skip sín svá vítt, at þat tók af borðum út; þar lét hann setja undir stafi svá þykt ok svá hátt, at bæði var hœgt at vega undan ok ýrit stint
H 12 fyrir grjóti, ef ofan væri á borit. En er herrinn var búinn, þá veita þeir atróðr neðan eptir ánni; ok er þeir koma nær bryggjunum, þá var borit ofan á þá bæði skot ok grjót svá stórt, at ekki helt við, hvárki hjálmar né skildir, ok skipin meiddusk sjálf ákafliga; lǫgðu þá margir frá. En Óláfr konungr ok Norðmanna-lið með honum røru alt upp undir bryggjurnar ok báru kaðla um stafina, þá er upp heldu bryggjunum, ok tóku þá ok røru ǫllum skipunum forstreymis, sem mest máttu þeir. Stafirnir drógusk með grunni, alt til þess er þeir váru lausir undir bryggjunum.

1. her—upp: vp *(at J3)* her sinvm *(upp tf. J3) J1.* 2. sín: *ul. J1.* 3. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 4. flaka: flota *70.* stóra: *ul. J1.* viðar-taugum: talgum*(!) J1;* tagum *J2, J3.* 5. af: *ul. J1.* blautum: flatum *J1 (J2, J3* ɔ: flǫtum*!).* sundr: til *tf. J1.* vanda-: vand *J1.* 6—8. vítt —hátt: *sål. J1; ul. K, 18, 70.* 8. at*(1):* ok *J1* (at *J2, J3).* ýrit: þo ǫrit *J1.* 10. veita: veittu *J1.* 11. koma: *sål. K, J1;* komu *18, 70.* borit: borin *J1.* 12. skot: ok vapn *tf. J1.* helt: *sål. K, J1;* stoð *18, 70.* 13. sjálf ákafliga: *ul. J1;* fyri *J2, J3.* 14. lǫgðu—margir | frá: *omv. J1 (ikke J3, J2).* 14—15. ok—alt: hellt *J1.* 16. ok: með nordmanna liþi þeir *J1.* 17. ok*(1)*—røru: reyro þa *J1.* 18. sem—þeir: *ul. J1.* grunni: grunnum *J1, J2 (ikke J3);* ok *tf. K (ikke 18, 70).* 19. til þess: þar til *J1.*

En fyrir því at vápnaðr herr stóð á bryggjunum þykt, þar var bæði grjót mart ok hervápn mǫrg, en stafirnir váru undan brotnir, bresta af því niðr bryggjurnar, ok fellr fólkit mart ofan á ána, en alt annat liðit flýði af bryggjunum, sumt í borgina, en sumt í Súðvirki. Eptir þat veittu þeir atgǫngu í Súðvirki ok unnu þat. En er borgar-menn sá þat, at áin var unnin Temps, svá at þeir máttu ekki banna skipfarar upp í landit, þá hræddusk þeir skipfarar ok gáfu upp borgina ok tóku við Aðalráði konungi. Svá segir Óttarr svarti:

10. Enn brauzt, éla kennir
Yggs, gunnþorinn bryggjur,
linns, (hefr lǫnd at vinna)
Lundúna (þér snúnat).
Hǫfðu hart of krafðir
(hildr óx við þat), skildir,
gang, en gamlir sprungu,
gunnþings íarnhringar.

Ok enn kvað hann þetta:

11. Komt í land ok lendir,
láðvǫrðr, Aðalráði

---

1. á brygg. | þykt: *omv. J1.* 2—3. þar—brotnir: þa *J1.* 2. mart: *sål. 18;* mͬ *K;* maðr*(!) 70.* 3. af því: *ul. J1.* niðr bryggj.: *omv. J1.* 4. fellr: fell *J1.* mart: *ul. J1.* á: i *J1.* 5. liðit: *ul. J1.* af bryggj.: *ul. J1.* 5—6. sumt —borgina | . . sumt—Súðv.: *omv. J1.* 6—7. Eptir—þat*(1)*: *ul. J1.* 7—8. áin . . unnin: *omv. J1.* 8. Temps: tems *J1.* skipfarar: skipagangvr *J1 (*-gangu *J3, J2).* 9. í landit: eptir anni *J1.* skipfarar: *ul. J1.* 11. svarti: *ul. J1.*

12—19. **10. vísa.** 1. brauzt: brauztu *alle.* 2. gunn-: *sål. J1;* veðr- *K, 18, 70.* 3. linns: linnz *K;* lindz *J1.* 4. Lundúna: lundana *J1 (det rigt. J3, J2).* 5—8 *mgl. J1.* 5. of: um *K.* 8. þings: þinga *K, 18, 70.*

20. þetta: *ul. J1.*

21—22. **11. vísa.** 1. Komt: Komtu *alle.*

H 13 (þín naut rekka rúni)
ríki eflðr (at slíku);
U 226 harðr vas fundr, sás fœrðuð
friðlands á vit niðja
(réð áttstuðill áðan)
Játmundar (þar grundu).

Enn segir Sigvatr frá þessu:

O 21 12. Rétt 's, at sókn vas en sétta
(snarr þengill bauð Englum
at) þars Áleifr sótti
(Yggs) Lundúna bryggjur;
sverð bitu vǫlsk, en vǫrðu
víkingar þar díki;
átti sumt í sléttu
Súðvirki lið búðir.

K. 14. Orrosta in sjaunda.

[ÓH (Fms.) k. 32, (Flat.) k. 18; ÓH (49) k. 12; Fsk. k. 86.]

1008—9 Óláfr konungr var um vetrinn með Aðalráði kon-
10 *rigt.)* ungi; þá áttu þeir orrostu mikla á Hringmara-heiði á Úlfkelslandi; þat ríki átti þá Úlfkell snillingr; þar fengu konungarnir sigr; svá segir Sigvatr skáld:

13. Enn lét sjaunda sinni
sverðþing háit verða

5. sás: sa er *alle.* fœrðuð: -ut *alle.* 6. -lands á: -landi *J1.* vit: vid *J1.* 7. átt-: át- *K, 18* (att *70); æt- J1.*
7. Enn: Sva *J1.* frá þessu: *ul. J1.*
8—15. **12. vísa.** 1. vas: *sål. FJ.; mgl. i alle.* en: hin *K.* 3. at: att *K, 70.* þars: þar er *alle.* Áleifr: Olafr *alle.* 5. vǫlsk: vals *J1 (J2, ikke J3).*
16. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 17—18. um vetrinn | með—kgi: *omv. J1.* 18. -heiði: þat er *tf. J1.* 20. kgarnir: *ud. art. J1.* skáld: *ul. J1.*
21—22. **13. vísa.** 1. sjaunda: siunða *J1.* 2. háit: hatt *J1.*

endr á Ulfkels landi
Áleifr, sem ek fer máli;
stóð Hringmara-heiði
(herfall vas þar) alla
Ellu kind, es olli
arfvǫrðr Haralds starfi.

Enn segir Óttarr svá frá þessarri orrostu: H 14

14. Þengill, frák at þunga
þinn herr skipum ferri
(rauð Hringmara-heiði)
hlóð valkǫstu (blóði),
laut fyr yðr, áðr létti,
landfólk í gný branda,
Engla ferð, at jǫrðu,
ótt en mǫrg á flótta.

Þá lagðisk landit enn víða undir Aðalráð konung, en þingamenn ok Danir heldu mǫrgum borgum, ok víða heldu þeir þá enn landinu.

K. 15. Orrosta in átta ok níunda.

[ÓH (Fms.) k. 33, 34, (Flat.) k. 19; ÓH (49) k. 12; Fsk. k. 86.]

Óláfr konungr var hǫfðingi fyrir herinum, þá er þeir heldu til Kantarabyrgis ok bǫrðusk þar, alt til þess 1011

---

4. Áleifr: Olafr *alle.* 6. her-: het *J1 (ikke J3, J2).* 7. es: en *J1.* 8. starfi: starfa *J1.*

7. Enn: Sva *J1.* svá—orrostu: *ul. J1.*

8—15. **14. vísa.** 1. frák: fra ek *alle.* 4. hlóð: hlǫp *J1* (hloð *J2).* 5. fyr: fra *J1, J3* (f° *J2).* 6. branda: *sål. J1;* randa *K, 18, 70.*

16. landit enn: *omv. J1 og ul.* víða. 17. mǫrgum borgum: þa enn bardagum *J1.* 18. þá enn: *omv. J1.* 19. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Olafr vann kantarb'. *J1* (kantara borg *J2).* 20. herinum: lidinv *J1.* 21. alt . . þess: *ul. J1.*

er þeir unnu staðinn, drápu þar fjǫlða liðs ok brendu borgina; svá segir Óttarr svarti:

15. Atgǫngu vant, Yngvi,
ætt siklinga mikla;
blíðr hilmir, tókt breiða
borg Kantara of morgin;
lék við rǫnn af ríki,
(rétt bragna konr gagni)
aldar frák at aldri,
eldr ok reykr, of beldir.

U 227 Sigvatr telr þessa ina áttu orrostu Óláfs konungs:

16. Veitk at víga mœtir
virðum háttr enn átta
H 15 (styrkr gekk vǫrðr) at virki
(verðungar) styr gerði;
sinn mǫ́ttut bœ banna
borg Kantara (sorgar
mart fekk) prúðum (Pǫrtum)
portgreifar Áleifi.

Óláfr konungr hafði landvǫrn fyrir Englandi ok fór með herskipum fyrir land ok lagði upp í Nýjamóðu,

1. þeir: *ul. J1 (ikke J3, J2).* drápu: þeir *tf. J1.* ok: en *J1.* 2. svarti: *ul. J1.*

3—10. **15. vísa.** 1. vant: vantu *alle.* 3. tókt: toktu *J1;* raðtu *K, 18, 70.* 4. of: um *alle.* 5. rǫnn: ran *J1 (*rann *J3, J2).* 6. rétt: reðtu *K, 18, 70;* rettu *J1.* konr: vinr *J1.* 7. frák: fra ek *alle.* 8. of: *optaget efter C, G, H i Fms;* at þu *alle.*

11. Sigvatr—konungs: sva s. Sighvatr *J1.*

12—19. **16. vísa.** 1. Veitk: veit ek *alle.* 2. virðum: *sål. Fms.;* vindum *alle.* enn: in *J1;* hin *K.* 3. gekk: fek *J1.* virki: v'ki *J1.* 5. mǫ́ttut: mattuð *J1.* 7. fekk: fekz *J1.* 8. Áleifi: oleifi *alle.*

20. hafði: þa *tf. J1.* fyrir: i *J1.* 21. land: fram *tf. J1.*

— þar var fyrir þingamanna-lið —, ok átti þar orrostu, ok hafði Óláfr konungr sigr; svá segir Sigvatr skáld:

17. Vann ungr konungr Englum
ótrauðr skarar rauðar,
endr kom brúnt á branda
blóð í Nýjamóðu;
nú hefk orrostur, austan,
ógnvalds níu talðar,
herr fell danskr, þars dǫrrum
dreif mest at Áleifi.

Óláfr konungr fór þá víða um landit ok tók gjǫld af mǫnnum, en herjaði at ǫðrum kosti; svá segir Óttarr: O 22

18. Máttit enskrar ættar
ǫld, þars tókt við gjǫldum,
vísi, vægðarlausum,
víðfrægr, við þér bægja;
guldut gumnar sjaldan
goll dǫglingi hollum;
stundum frák til strandar
stór þing ofan fóru.

Þar dvalðisk Óláfr konungr í þat sinn iii. vetr. (1009—1

---

1. átti: attu *J1*, *18*. þar*(2)*: þr *J1* *(J2*, *J3* = þeir*)*. 2. skáld: *ul. J1.*

3—10. **17. vísa.** 2. rauðar: rauþ *J1* *(*raðar *J3*, *J2)*. 3. brúnt: brundt *J2;* brunðit *J1.* 5. hefk: hefi ek *alle*, *undt. 18.* 6. -valds: *sål. E*, *S i Fms.;* dvalþ *K*, *18* *(*dvalþar *70);* diarfrs *J1*, *J3* *(*-fs *J2).* 7. þars: þar er *alle.* 8. Áleifi: oleifi *K*, *18*, *70*, *J2*, *J3;* olefi *J1.*

11. þá: *ul. J1.* landit: land *J1.*

13—20. **18. vísa.** 1. Máttit: Mattið *alle, undt. 18.* 2. þars: þar er *alle.* tókt: tok *J1.* 4. við þér: viðir *J1.* bægja: bęia *J1.* 5. guldut: gullduð *J1.* sjaldan: sialdar *K*, *18*, *70.* 6. goll: gaull *J1.* dǫglingi: da*(*au*)*gl- *alle.* hollum: holluz *K*, *18*, *70.* 7. stundum: stǫndum *J1.* frák: fra ek *alle.*

21. í—sinn: *ul. J1.*

H 16 **K. 16.** Orrosta in tíunda í Hringsfirði.

[ÓH (Fms.) k. 34, (Flat.) k. 19; ÓH (49) k. 12; Fsk. k. 86; jfr. Hist. Norw. 121.]

(1016) En it þriðja vár andaðisk Aðalráðr konungr; tóku þá konungdóm synir hans, Eaðmundr ok Eaðvarðr. Þá fór Óláfr konungr suðr um sjá, ok þá barðisk hann í Hringsfirði ok vann kastala á Hólunum, er víkingar sátu í; hann braut kastalann; svá segir Sigvatr skáld:

19. Tøgr vas fullr í fǫgrum
folkveggs drifa-hreggi
(helt, sem hilmir mælti)
4 Hringsfirði (lið þingat);
ból lét hann á Hóli
hátt, 's víkingar ǫttu,
(þeir bǫðut sér síðan
8 slíks skotnaðar) brotna.

K. 17. Orrosta ellipta ok in tólpta ok þrettánda.

[ÓH (Fms.) k. 34, (Flat.) k. 19, 22; ÓH (49) k. 12; Fsk. k. 86; jfr. Hist. Norw. 121.]

c. 1013 Óláfr konungr helt liði sínu vestr til Gríslupolla

---

1. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.* 2. it—vár: enn þriðia vetr *J1.* 3. Eað-*(bis)*: æt- *J1.* 4. sjá: sæ *J1.* 5. Hólunum: *sål. J1;* hǫlonom *K (*bǫ- *70, 18).* 6. víkingar: nokorir *tf. J1.* 7. skáld: *ul. J1.*

8—15. **19. vísa.** 1. Tøgr: Tǫgr *K;* Tygr *J1.* 2. folkveggs: folkvegs *J2;* folks vegr *J1.* drifa-: drifar *K, 70.* 4. Hrings-: hring- *J1.* 5. Hóli: *sål. J1;* hǫli *K.* 6. 's: *sål. FJ.; jfr. ShI IV, 54; ul. alle.* 7. bǫðut: baðu *J1, 70.* 8. brotna: þrotna *K, 18, 70.*

16—17. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 18. Óláfr—helt: þa hellt olafr konungr *J1.* liði—til: liðinv fyr *J1.* Gríslu-: gislv *J1.*

ok barðisk þar við víkinga fyrir Viljálmsbœ; þar hafði Óláfr konungr sigr; svá segir Sigvatr:

20. Áleifr vant, þars jǫfrar, U 228
ellipta styr, fellu
(hrings komt af því þingi
þollr) í Gríslupollum;
þat frák víg, at vítti,
Viljalms fyr bœ, hjalma
(tala minst es þat telja),
tryggs jarls, háit snarla.

Því næst barðisk hann vestr í Fetlafirði, sem segir H 17
Sigvatr:

21. Tǫnn rauð tolpta sinni
tírfylgjandi ylgjar
(varð) í Fetlafirði
(fjǫrbann lagit mǫnnum).

Þaðan fór Óláfr konungr alt suðr til Seljupolla ok átti þar orrostu. Þar vann hann borg þá, er hét Gunnvaldzborg — hon var mikil ok forn —, ok þar tók hann jarl, er fyrir réð borginni, er hét Geirfiðr. Þá átti Óláfr konungr tal við borgar-mennina; hann lagði gjald á borgina ok á jarl til útlausnar xii. þúsundir

---

1. víkinga: nokvra *tf. J1.* 2. kgr: *ul. J1.*

3—10. **20. vísa.** 1. Áleifr: olafr *alle.* vant: vantu *alle.* þars: þar er *alle.* 2. ellipta: þar er *tf. J1.* 3. hrings: *sål. G, H i Fms.; ungr alle.* komt: komtu *alle.* þingi: þangad *J1.* 4. Gríslupollum: gislu pollum *J1;* grislupolla *K, 70* (girslo-); -polli *18.* 5. frák: fra ek *alle.* vítti: vitto *K, 18, 70;* veittu *J1, J2.* 7. minst: mint *K, 18, 70.* es: var *J1.* 8. háit: *sål. J2, 70;* híít *J1;* hitt *J3;* hátt *K, 18.*

11. vestr | í F.: *omv. J1.* sem: Sva *J1.*

13—16. **21. vísa.** 4. mǫnnum: manna *J1.*

17. Þaðan: þa *J1.* alt suðr: *ul. J1.* 18—19. Þar—Gunnv.borg: *ul. J1.* 19. hon var: þar var borg *J1.* 20. er(1)—réð: er Geirfinr het þi at hann reð firi *J1 og ul. det følg.:* er—Geirfiðr. 21. konungr: *ul. J1.* -mennina: menn *J1.* 22. út-: or- *J1* (ut *J2, J3*).

gullskillinga; slíkt fé var honum goldit af borginni, sem hann lagði á; svá segir Sigvatr:

22. Þrettánda vann Þrœnda
(þat vas flótta bǫl) dróttinn
snjallr í Seljupollum
sunnarla styr kunnan;
upp lét gramr í gamla
Gunnvaldsborg of morgin
(Geirfiðr hét sá) gǫrva
gengit jarl ok fenginn.

K. 18. Orrosta in fjórtánda ok draumr Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 34 fin., 37, (Flat.) k. 23, 27; ÓH (49) k. 14, 17; Fsk. k. 86; Hist. Norw. 121.]

c. 1014 Eptir þat helt Óláfr konungr liði sínu vestr í Karlsár ok herjaði þar, átti þar orrostu. En þá er Óláfr konungr lá í Karlsám ok beið þar byrjar ok ætlaði at sigla út til Nǫrvasunda ok þaðan út í Jór-
O 23 salaheim, þá dreymði hann merkiligan draum, at til hans kom merkiligr maðr ok þrekligr ok þó ógurligr
H 18 ok mælti við hann, bað hann hætta ætlan þeiri, at fara út í lǫnd — »far aptr til óðala þinna, þvíat þú munt vera konungr yfir Nóregi at eilífu«. Hann skilði þann draum til þess, at hann myndi konungr vera yfir landi ok hans ættmenn langa ævi.

---

1. gull-: *ul. J1.* af borginni: *ul. J1.*

3—10. **22. vísa.** 3. í: i e *J1.* 6. of: um *alle.* 7. -fiðr: -finr *J1.* gǫrva: g'va *K, 18;* gerua *70;* gotna *J1.* 8. gengit: gengis *J1.* ok: *sål. Fms. l. v.;* um *(of J1) alle.*

11—12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra olafi konunge *J1.* 14. Karls-: Karll- *J1.* þar*(1):* ok *J1.* þar*(2): ul. J1.* En: *ul. J1.* 15. þar: *ul. J1.* 15—16. ok ætlaði: *ul. J1.* 17. merki-: goffug- *J1.* 18. ok þrekligr: *ul. J1;* þekkiligr *skr. 18, 70.* 21. vera kgr: *omv. J1.* skilði: þyddi *J1.* 22. til þess: sva *J1.* 23. landi: -nu *tf. J1.*

K. 19. Orrosta in fimtánda.

[ÓH (Fms.) k. 37, (Flat.) k. 25; ÓH (49) k. 17; Fsk. k. 87; Hist. Norw. 121.]

Af þeiri vitran snøri hann aptr ferðinni ok lagðisk við Peituland ok herjaði þar ok brendi þar kaupstað þann, er Varrandi hét; þess getr Óttarr: c. 1014

23. Nǿðuð, ungr, at eyða U 229
ógnteitr, jǫfurr, Peitu;
reynduð, ræsir, steinda
rǫnd á Túskalandi.

Ok enn segir Sigvatr svá:

24. Malms vann, Mœra hilmir,
munnrjóðr, es kom sunnan,
gang, þars gamlir sprungu
geirar, upp at Leiru;
varð fyr víga Njǫrðum
Varrandi sæ fjarri
brendr á byggðu landi
(bœr heitir svá) Peitu.

K. 20. Frá Rúðu-jǫrlum.

[ÓH (Fms.) k. 38, (Flat.) k. 28; Knýtl. k. 9; ÓH (49) k. 17; Fsk. k. 87, jfr. k. 210.]

Óláfr konungr hafði verit í hernaði vestr í Vallandi ii. sumur ok einn vetr. Þá var liðit frá falli c. 1013—1

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 3. þar*(1)*: bǫi þar brendi hann *J1.*

5—8. **23. vísa.** 1. Nǿðuð: Naðut *alle.* 3. reynduð: reyndut *alle.*

9. Ok enn: Sva *J1 og ul. det følg.* svá.

10—17. **24. vísa.** 1. Malms: Mals *K, 70, 18 (men her rettet).* 3. gang: gagn *J1;* gangr *K, 18, 70.* þars: þar er *alle.* 4. geirar: *ul. J1, J3 (her senere tf.; står i J2).* at: a *J1.* 6 sæ: sia *alle.*

18. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* enn fra olafi konunge *J1.* 19. í—vestr: vetr *J1 og ul. det følg.:* ii—vetr.

Óláfs konungs Tryggvasonar xiii. vetr. Þá váru í
H 19 Vallandi jarlar tveir, Viljálmr ok Roðbert; faðir þeira
var Ríkarðr Rúðu-jarl, þeir réðu fyrir Norðmandí.
Systir þeira var Emma drótning, er Aðalráðr Engla-
konungr hafði átt; sønir þeira váru þeir Eaðmundr
ok Eatvarðr inn góði, Eatvígr ok Eatgeirr. Ríkarðr
Rúðu-jarl var sonr Ríkarðar, sonar Viljálms langa-
spjóts, hann var sonr Gǫngu-Hrólfs jarls, þess er vann
Norðmandí; hann var sonr Rǫgnvaldz Mœra-jarls
(O 24) ins ríka, sem fyrr er ritat. Frá Gǫngu-Hrólfi eru p. I, 131-2
komnir Rúðu-jarlar, ok tǫlðu þeir lengi síðan frænd-
semi við Nóregs hǫfðingja ok virðu þeim þat lengi
síðan ok váru inir mestu vinir Norðmanna alla stund,
ok áttu með þeim friðlǫnd allir Norðmenn, þeir er
þat vildu þekkjask. Um haustit kom Óláfr konungr
1014—15 í Norðmandí ok dvalðisk þar um vetrinn í Signu ok
hafði þar friðland.

K. 21. Frá Einari þambarskelfi.

[ÓTr. (Fms.) k. 259, 262, (Flat.) k 434; ÓH (Fms.) k. 39; Fsk. k. 84.]

1000 Eptir fall Óláfs Tryggvasonar gaf Eiríkr jarl grið

---

1. vetr: þa stunð hofdv raðit firi noʀegi iarllar fyrst Eirikr ok Sveinn hakonar synir en siðan eiʀiks synir Suein ok hakon hacon var systvr son knuzt konungs Sueins sonar *tf. J1.* 2. Viljálmr . . Roðbert: *omv. J1 og skr.* ʀot-. 4—5. Aðalráðr—átt: at hafdi aþalraðr (engla *tf. J2, J3)* konungr *J1.* 5. sønir þeira: *omv. J1.* 5, 6. Eað- . . . Eat- *(3 gg.)*: iat- *J1.* 7, 8. sonr: s. *K, J1.* 7. Viljálms: Roðberz *J1.* 8—9. jarls—sonr: *ul. J1;* s. *skr. K.* 9. Rǫgnvaldz: sonar *tf. J3, J2.* 10. ins ríka: er vann norðmanðe *J1.* 10—11. Frá—ok: *ul. J1.* 11—12. síðan—við: ætt sina til *J1.* 12. hǫfðingja: konunga *J1.* 12—13. ok—stund: *ul. J1.* 14. með—Norðmenn: allir nordmenn friðland i nordmanði *J1.* er: sem *J1.* 16. í Signu: *ul. J1.* 18. *Overskr. fra 18, J1 (tilnavnet fork. i bægge); mgl. K, 70.*

Einari þambarskelfi, syni Eindriða Styrkárssonar. Einarr fór með jarli norðr í Nóreg, ok er sagt, at Einarr hafi verit allra manna sterkastr ok beztr bogmaðr, er verit hafi í Nóregi, ok var harðskeyti hans umfram alla menn aðra; hann skaut með bakkakólfi U 230
í gǫgnum uxa-húð hráblauta, er hekk á ási einum; H 20
skíðfœrr var hann allra manna bezt, inn mesti var hann íþrótta-maðr ok hreysti-maðr; hann var ættstórr ok auðigr. Eiríkr jarl ok Sveinn jarl giptu Einari systur sína, Bergljótu Hákonardóttur; hon var inn mesti skǫrungr; Eindriði hét sonr þeira. Jarlar gáfu Einari veizlur stórar í Orkadal, ok gerðisk hann ríkastr ok gǫfgastr í Þrœndalǫgum, ok var hann inn mesti styrkr jǫrlunum ok ástvinr.

K. 22. Frá Erlingi Skjálgssyni.

[ÓTr. (Fms.) k. 261, (Flat.) k. 426; ÓH (Fms.) k. 43; Fsk. k. 84.]

Eiríkr jarl lét sér ekki líka, at Erlingr Skjálgsson hefði svá mikit ríki, ok tók hann undir sik allar O 27$_{13}$

---

1. þambar-: *sål. 70. J1 (-ara-), J2, J3;* þamba- *K, 18.* -skelfi: *fork. i alle.* syni—Styrkárss.: *ul. J1.* 2. E. fór: for hann *J1.* jarli: -num *tf. J1.* ok: Sva *J1.* 3. sterkastr: harðskeytazstr *J1.* 4—5. er—aðra: *ul. J1.* 5. með: *ul. J1.* 6. gǫgnum· gegnum *J1.* 7. allra—bezt: hverium manni betr ok *J1.* var hann*(2)*: *ul. J1.* 8. ok*(1)*—var: *ul. J1.* 9. jarl*(1)*: *ul. J1.* jarl*(2)*: iarlar *J1.* 11. Eindriði—þeira: *ul. J1.* Jarlar: -nir *tf. J1.* 12. veizlur stórar: storueizlor *J1.* 12—13. ok gǫfgastr: *ul. J1.* 13—14. inn—styrkr | jǫrlunum: *omv. J1.* 14. -vinr: vin *K, 18, 70.* 15. *Overskr. fra 18, J1; mgl. K, 70; i J1 står dette og følg. kap. efter k. 29 og indledes med følg. stykke*: Þa er olafr konungr tryggvason reð fyr noʀegi. gaf hann erlingi magi sinum halfar landskylldir við sik ok at helmingi allar konungs tekior milli lidandis nes ok sokns. olafr konungr gipti adra systur sina Raugvalldi iarli Vlfssyni hann red lengi fyr vestra gautlandi Vlfr faðr Raugnvalldz var broþir sigridar innar storradu moður olafs Suiakonungs *(jfr. I, 369$_{2-6}$).* 17. sik: *ul. J1 (ikke J3, J2).*

konungs-eigur, þær er Óláfr konungr hafði veitt Erlingi. En Erlingr tók jamt sem áðr allar landz-skyldir um Rogaland, ok guldu landz-búar opt tvinnar landz-skyldir, en at ǫðrum kosti eyddi hann jarðar-byggðina. Litit fekk jarl af sakeyri, þvíat ekki heldusk þar sýslu-menninir, ok því at eins fór jarl þar at veizlum, ef hann hefði mikit fjǫlmenni. Þess getr Sigvatr:

25. Erlingr vas svá jarla,
ǫtt es, skjǫldungr, mátti
H 21 Áleifs mágr svát œgði
aldyggs sonar Tryggva;
næst gaf sína systur
snarr búþegna harri
Ulfs feðr (vas þat) aðra
(aldrgipta) Rǫgnvaldi.

Eiríkr jarl orti fyrir því ekki á at berjask við Erling, at hann var frændstórr ok frændmargr, ríkr ok vinsæll; sat hann jafnan með fjǫlmenni, svá sem þar væri konungs-hirð. Erlingr var opt á sumrum í hernaði ok fekk sér fjár, þvíat hann helt teknum hætti
U 231 um rausn ok stórmenzku, þótt hann hefði þá minni veizlur ok óhallkvæmri en um daga Óláfs konungs, mágs síns. Erlingr var allra manna fríðastr ok mestr ok sterkastr, vígr hverjum manni betr ok um allar

1. -eigur: tekior *J1.* er: sem *J1.* konungr: tryggva son *J1.* 2—3. allar—Rogaland: *ul. J1.* 3. tvinnar: huarum tuegium *J1.* 4. jarðar-: *ul. J1.* 6. -menninir: menn iarlls-ins *J1.* jarl: hann *J1.* ef: *sål. 18, 70;* er *K;* nema *J1.* 7. mikit fjǫlmenni: fiollda lids *J1.*

8—15. **25. vísa.** 1. svá: *sål. C i Fms. III, 16;* sva at *alle.* 2. es: at *tf. J1.* mátti: *sål. Fms. IV, 69;* mattið *J1;* mattit *K. 18, 70.* 3. Áleifs: olafs *alle.* svát: sva at *K.* 7. feðr: son *J1.* þat: þar *J2.* *Om l. 5—8 jfr. K.Gíslason Nj. II, 299—300.*

16. fyrir því: þa *J1.* 17—18. ríkr . . vinsæll: *omv. J1.* 19—20. á sumrum | í hernaði: *omv. J1.* 21. þótt: þo at *J1.* 23—24. mestr . . sterkastr: *omv. J1.*

íþróttir líkastr Óláfi konungi Tryggvasyni. Þess getr Sigvatr:

26. Erlingi, varð engi
annarr lendra manna,
ǫrr sás átti fleiri
orrostur, fjǫlkostigr;
þrek bar seggr við sóknir
sinn, þvít fyrst gekk innan,
mildr, í marga hildi,
mest, en ór á lesti.

Þat hefir jafnan verit mál manna, at Erlingr hafi gǫfgastr allra lendra manna verit í Nóregi. Þau váru bǫrn Erlings ok Ástríðar: Áslákr, Skjálgr, Sigurðr, Loðinn, Þórir ok Ragnhildr, er átti Þorbergr Árnason. Erlingr hafði jafnan með sér lxxxx. frelsingja eða H 22 O 28
fleira, ok var þat bæði vetr ok sumar, at þar var máldrykkja at dagverðar-borði, en at náttverði var ómælt drukkit. En þá er jarlar váru nær, hafði hann cc. manna eða fleira. Aldri fór hann fámeðri en með xx.-sessu alskipaða. Erlingr átti skeið mikla, ii. rúm ins xl. ok þó mikil at því; hann hafði hana í víking eða stefnu-leiðangr, ok váru þar á cc. manna eða meirr.

---

1. Tryggvas.: hann var vitr maðr ok kapsamr vm alla luti ok in mesti hermaðr *tf. J1.*

3—10. **26. vísa.** 1. varð: var *J1.* 3. ǫrr: aur *J1;* ór er *K, 18* (ǫr), *70.* sás: sa er *alle.* 4. fjǫlkostigr: stoð þorin *K, 18, 70.* 5. við: *J1. 18, 70;* til *K.* sóknir: soknar *K, 70, 18; sål. også J2 først, men her rettet.* 6. þvít: þvi at *alle.* 8. ór—lesti: ær at flestu *J1.*

11. jafnan: lengi *J1.* 12. gǫfgastr—manna | verit: *omv. J1.* 13. ok Ástr.: *ul. J1.* 14. ok: *ul. J1.* 15. lxxxx.: ixtigi *J1.* 16. fleira: fleiri *J1.* 17. -borði: mali *J1.* náttverði: natverþar mali *J1.* 18. nær: þa *tf. J1.* 19. fleira: meir *J1.* 20. xx.: tvitvg *J1.* 20—21. mikla—xl.: xxx. ok tvær rum *J1.* 21. mikil: mik̄ *K, 18* (mikit *70).* hann . . . hana: *omv. J1.* 22. eða(*1*): i *tf. J1.*

K. 23. Frá Erlingi Skjálgssyni.

[ÓTr. (Fms.) k. 261, (Flat.) k. 426; ÓH (Fms.) k. 43.]

Erlingr hafði jafnan heima xxx. þræla ok umfram annat man; hann ætlaði þrælum sínum dags-verk, ok gaf þeim stundir síðan ok lof til, at hverr, er sér vildi vinna um røkr eða um nætr, hann gaf þeim akrlǫnd at sá sér korni ok fœra ávǫxtinn til fjár sér; hann lagði á hvern þeira verð ok lausn; leystu margir sik in fyrstu misseri eða ǫnnur, en allir þeir, er nǫkkurr þrifnaðr var yfir, leystu sik á iii. vetrum. Með því fé keypti Erlingr sér annat man; en leysingjum sínum vísaði hann sumum í síldfiski, en sumum til annarra féfanga; sumir ruddu markir ok gerðu þar bú í; ǫllum kom hann til nǫkkurs þroska.

U 232

K. 24. Frá Hákoni jarli.

[ÓTr. (Fms.) k. 266, (Flat.) k. 448; ÓH (Fms.) k. 40; Knýtl. k. 8; Fsk. k. 85.]

(12 *for*) 1014 Þá er Eiríkr jarl hafði ráðit fyrir Nóregi xii. vetr, H 23 kom til hans orðsending Knúts Dana-konungs, mágs hans, at Eiríkr jarl skyldi fara með honum vestr til Englandz með her sinn, þvíat Eiríkr var frægr mjǫk af hernaði sínum, er hann hafði borit sigr ór ii. orrostum, þeim er snarpastar hǫfðu verit á Norðrlǫndum,

1. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1.* 3. dags-: dag- *J1.* 4. stundir síðan: *omv. J1.* 6. sér*(1)*: *ul. J1.* 8. sik: til *(ul. J1)* frelsis *tf. J1, J2, J3.* 9. þrifnaðr: æða þroski *tf. J1.* 11. síld-: sil- *J1.* 13. þar—í: ser bęi *J1.* 14. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Eiʀiki jarlli *J1. der har dette og følg. 5 kapp. straks efter kap. 21.* 17. jarl: *ul. J1.* honum: herferð *tf. J1.* 18. með—þvíat: ok með honum einaʀ þamb'sk Jarl orękti eigi ordsending hans *J1.* Eiríkr: jarl *tf. J1.* 19. hernaði—ór: þi er hann hafdi verit i þeim *J1.* 20. þeim: *ul. J1.* hǫfðu: hafa *J1.*

ǫnnur sú, er þeir Hákon jarl ok Eiríkr bǫrðusk við Jómsvíkinga, en sú ǫnnur, er Eiríkr barðisk við Óláf konung Tryggvason. Þess getr Þórðr Kolbeinsson:

27. Enn hefk leyfð, þars, lofða,
lofkenda frák sendu,
at hjalmsǫmum hilmi,
hjarls drótna boð jarli,
at skyldligast skyldi
(skilk, hvat gramr lézk vilja)
endr til ásta fundar
Eirekr koma þeira.

Jarl vildi eigi undir hǫfuð leggjask orðsending kon-
ungs, fór hann ór landi, en setti eptir í Nóregi landz 1015
at gæta Hákon jarl, son sinn, ok fekk hann í hǫnd
Einari þambarskelfi, mági sínum, at hann skyldi hafa
landráð fyrir Hákoni, þvíat hann var þá eigi ellri en
xvii. vetra.

K. 25.

[ÓTr. (Fms.) k. 266, (Flat.) k. 448; ÓH (Fms.) k. 40; Knýtl. k. 15, 16; ÓH (49) k. 10; Fsk. k. 85.]

Eiríkr kom á England til fundar við Knút konung O 25

1. Hákon—Eiríkr: feðgar *J1*. 2. sú ǫnnur: *omv. J1*. Eiríkr: iarl *J1*. 3—11. Þess—þeira: *ul. J1, men stiller verset lige efter næstfølgende vers.*

4—11. **27. vísa.** 1. hefk: hefz *K, 70;* hefr *18*. þars: þar er *alle*. 2. frák: fra ek *alle*. 6. skilk: skil ek *K, 18, 70;* skil *J1*. 7. til .. fundar: at fundi *J1*. 8. Eirekr: -ríkr *alle*. þeira: þeiri *J1*.

12—13. Jarl—hann: Jarl for nu *J1*. 13. í Nóregi: *ul. J1*. 13—14. landz—gæta | Hákon—sinn: *omv. J1 og ul.* jarl. 14. ok: en *J1*. 14—15. hann—skyldi: til einaʀ þamb' sk at *J1*. 16. fyrir: með *J1*. þá: *ul. J1*. 17. xvii.: xviii. *J1*. 18. *Kap.inddel. i K, 18, 70 uden overskr.; ingen kap.-inddel. J1*. 19. á England: til englandz *J1*. fundar: mozt *J1*.

1016 ok var með honum, þá er hann vann Lundúnaborg. Eiríkr jarl barðisk fyrir vestan Lundúnaborg; þar feldi hann Úlfkel snilling; svá segir Þórðr:

28. Gollkennir lét gunni
(grœðis hests) fyr vestan
(Þundr vá leyfðr til landa)
Lundún saman bundit;
H 24 fekk -regnþorinn Rǫkkva
rann-, of þingamǫnnum,
ýglig hǫgg, þars eggjar,
Úlfkell, bláar skulfu.

Eiríkr jarl var á Englandi einn vetr ok átti nǫkkurar orrostur, en annat haust eptir ætlaði hann til Rúmferðar, þá andaðisk hann af blóðláti þar á Englandi.

K. 26. Dráp Eaðmundar.

[ÓH (Fms.) k. 40, (Flat.) k. 29; Jómsv. k. 52; Knýtl. k. 16; ÓH (49) k. 9; jfr. Tjodrek k. 15; Hist. Norw. 122—3.]

Knútr konungr átti margar orrostur á Englandi við sonu Aðalráðs Engla-konungs, ok hǫfðu ýmsir

---

1. ok—vann: þeir vnnnv *J1.* 2. Eiríkr—Lund.borg: *ul. J1.* 2—3. feldi—snilling: fell vlfkell snillingr *J1.* 3. Þórðr: Kolbeins son *tf. J1.*

4—11. **28. vísa.** 1. Goll-: Gull- *alle.* 2. hests: hest *J1.* 3. Þundr: þyðr *J1.* leyfðr: lyðs *J1.* landa: laða *J1.* 5. -þorinn: *sål. Fms. IV, III;* -þorins *K. 18, 70;* þoris *J1.* Rǫkkva: *sål. FJ.;* rekka *alle.* 6. rann: ramn *K. 18, 70.* of: um *K. 18, 70.* 7. ýglig: æygligt *J1.* þars: þar er *alle.* eggjar: egia *J1.* 8. bláar: blár *K, 18. 70;* bla *J1; jfr. K.Gísl. Nj. II 269 ff.* skulfu: *herpå har J1 næstforeg. vers (se foreg. side, anm. til l. 3—11).*

12. á: i *J1.* 14. þá: ok *J1.* 15. *Overskr. fra 18 (der dog skr.* lat-*); mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 17. Engla-: *ul. J1.*

betr. Hann kom þat sumar til Englandz, sem Aðalráðr andaðisk; þá fekk Knútr konungr Emmu dróttningar; váru bǫrn þeira Haraldr, Hǫrðaknútr, Gunnhildr. Knútr konungr sættisk við Eaðmund konung; skyldi hafa hálft England hvárr þeira. Á sama mánaði drap Heinrekr strjóna Eaðmund konung. Eptir þat rak Knútr konungr af Englandi alla sonu Aðalráðs konungs; svá segir Sigvatr: U 233 (1

29. Ok senn sonu   Aðalráðs eða
sló hvern ok þó   út flæmði Knútr.

K. 27. Frá Óláfi ok Aðalráðs-sonum.

[ÓH (Fms.) k. 40, (Flat.) k. 29; Knýtl. k. 16; ÓH (49) k. 17; Fsk. k. 87.]

Þat sumar kómu synir Aðalráðs konungs af Englandi til Rúðu í Valland til móðurbrœðra sinna, er Óláfr Haraldzson kom vestan ór víking, ok váru allir þann vetr í Norðmandí ok bundu lag sitt saman með þeim skildaga, at Óláfr konungr skyldi hafa Norðimbraland, ef þeir eignaðisk England af Dǫnum. Þá sendi Óláfr konungr um haustit Hrana, fóstra sinn, til Englandz at eflask þar at liði, ok sendu Aðalráðssynir hann með jartegnum til vina sinna ok frænda, (1014 u H 25 (1014—

1. betr: sigr *J1, 70.* sem: er *J1.* 1—2. Aðalr.: konungr *tf. J1.* 3. váru—þeira: þeira barnn varu þau *J1.* Haraldr: *ul. J1.* Hǫrðakn.: ok *tf. J1.* 4. 6. Eað-: iat- *J1.* 5. hafa—E. | hvárr þeira: *omv. J1.* 6. strjóna: triona *J1.* 7. Englandi: landi *J1.* 11. *Overskr. fra 18, der for* Óláfs *(sål. rettet i K) har* orrostum; *mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 12. Þat: sama *tf. J1.* konungs: vestan *tf. J1.* 13. í Valland: *ul. J1.* 14. Haraldzson: konungr *J1.* víking: vikingv *J1.* váru: þeir *tf. J1.* 16. þeim: *ul. J1.* konungr: *ul. J1.* 19. þar: *ul. J1.* 19—20. Aðalráðs-synir: *omv. J1.* 20. -tegnum: -teinum *J1.* ok frænda: a england *J1.*

en Óláfr konungr fekk honum lausafé mikit at spenja
014—15) lið undir þá, ok var Hrani um vetrinn í Englandi ok fekk trúnað margra ríkismanna, ok var landz-mǫnnum betr viljat, at hafa samlenda konunga yfir sér, en þó var þá orðinn svá mikill styrkr Dana í Englandi, at alt landz-fólk var undir brotit ríki þeira.

K. 28. Orrostur Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 40, (Flat) k. 30; ÓH (49) k. 17; Fsk. k. 87.]

1015 Um várit fóru þeir vestan allir saman, Óláfr konungr ok synir Aðalráðs konungs, kómu til Englandz þar er heitir Jungufurða, gengu þar á land upp með liði sínu ok til borgar. Þar váru fyrir margir þeir menn, er þeim hǫfðu liði heitit; þeir unnu borgina ok drápu mart manna. En er við urðu varir Knúts konungs menn, þá drógu þeir her saman ok urðu brátt fjǫlmennir, svá at synir Aðalráðs konungs hǫfðu ekki liðs-afla við ok sá þann sinn kost helzt at halda
O 26 í brot ok aptr vestr til Rúðu. Þá skilðisk Óláfr kon-
U 234 ungr við þá ok vildi eigi fara til Vallandz. Hann siglði norðr með Englandi alt til Norðimbralandz, hann lagði at í hǫfn þeiri, er kǫlluð er Furuvald, ok barðisk þar við bœjar-menn ok fekk þar sigr ok fé mikit.

1. mikit: til þes *J1.* 2. í: a *J1.* 3. ríkis-: *ul. J1.* manna: *herefter kap.skifte i J1, der ul. resten af kap.* 7. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Olafr konungr kom i noʀeg *J1.* 9. konungs: ok *tf. J1.* 10. Jungu-: auxna- *J1.* upp: *ul. J1.* 11. fyrir: *ul. J1.* 13—14. við[3] | urðu varir[2] | Knúts . . . menn[1]: *omv. J1 og ul.* konungs. 15. brátt: all- *J1.* konungs: *ul. J1.* 16. -afla: *ul. J1.* 16—17. sá—brot: helldu þeir i brott *J1.* 17. skilðisk: skilþi *J1.* 18. til Vallandz: aptr *J1.* 20. lagði: lagdiz *J1.* þeiri: þa *J1.* Furuvald: *sål. K, 18, 70;* fyʀvalldi *J1.* 21. bœjar-menn: ok kaupmenn *tf. J1.* þar: bǫdi *J1.*

K. 29. Ferð Óláfs konungs í Nóreg. H 26

[ÓTr. (Fms.) k. 270; ÓH (Fms.) k. 42, (Flat) k. 30; ÓH (49) k. 19 fin., 20; Ágrip k. 20; Fsk. k. 89; Tjodrek k. 15; Hist. Norw. 124.]

Óláfr konungr lét þar eptir vera langskipin, en bjó þaðan knǫrru tvá ok hafði hann þá xx. menn ok cc., albrynjat ok valit mjǫk. Hann sigldi norðr í haf um haustit, ok fengu ofviðri mikit í hafi, svá at 1015 mannhætt var, en með því at þeir hǫfðu liðs-kost góðan ok hamingju konungs, þá hlýddi vel; svá segir Óttarr:

30. Valfasta, bjótt vestan,
veðrǫrr, tváa knǫrru
(hætt hafið ér í ótta
opt) skjǫldunga þopti;
næði straumr, ef stœði,
strangr kaupskipum angra,
innan borðs á unnum
erringar- lið -verra.

Ok enn svá:

31. Eigi hræðduzk ægi,
ér fóruð sæ stóran,

---

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 2. Óláfr—þar: her let hann *J1.* vera: *ul. J1.* -skipin: skip sin *J1.* en: ok *J1.* 3. hann þá: þar a *J1.* 4. cc.: c. *J1.* albrynjat: allbryniada *J1 (al- J2).* valit mjǫk: var þetta lið allmiok valið *J1.* 5. mikit: *ul. J1.* at: *ul. K. 18, 70.* 6. -hætt: hætta *J1.* var: í *tf. J1.* liðs-: lið- *J1 (ikke J3, J2).* 7. vel: *ul. J1.* 7—8 svá—Ó.: sva sem ottar qvað *J1.*

9—16. **30. vísa.** 1. bjótt: biottu *alle.* 2. tváa: tvá *K*; .ij. *J1.* 3. hætt: het *J1.* hafið: hafit *K.* 5. næði: nęðit *J1.* 7. á unnum: um vnnir *J1.*

17. Ok—svá: *ul. J1.*

18—19. **31. vísa.** 1. hræðduzk: ræðuz *K (rædd- 18)*; hręдduz *J1.* 2. ér: opt *J1.* fóruð: forut *K.* sæ: sia *K.*

allvaldr of getr aldar
4 engi nýtri drengi;
opt, varð fars, en forsi
flaust hratt af sér brǫttum,
neytt, áðr Nóreg beittuð,
6 niðjungr Haralds, miðjan.

Hér segir þat, at Óláfr konungr kom útan at miðjum Nóregi, en sú ey heitir Sæla, er þeir tóku land, út frá Staði. Þá mælti konungr, lét þat mundu vera
H 27 tímadag, er þeir hǫfðu lent við Sælu í Nóregi, ok kvað þat vera mundu góða vitneskju, er svá hafði at borizk. Þá gengu þeir upp á eyna; stígr konungr þar ǫðrum fœti, sem var leira nǫkkur, en studdisk ǫðrum fœti á kné; þá mælti hann: »fell ek nú« segir konungr. Þá segir Hrani: »eigi felltu, konungr, nú festir þú fœtr í landi«. Konungr hló við ok mælti: »vera má svá, ef guð vill«. Ganga þá ofan til skipa ok sigldu suðr til Úlfasunda. Þar spurðu þeir til Hákonar jarls, at hann var suðr í Sogni, ok var hans þá ván norðr, þegar er byr gæfi, ok hafði hann eitt skip.

3. of: um *K, 18, 70.* 5. varð: var *J1.* 7. beittuð: hittuð *J1.* 8. niðjungr: niðiǫngr *J1.*

7. þat: sva *J1.* 8. en—ey: æy su *J1.* 9. mælti: Olafr *tf. J1.* 10. við S. | í N.: *omv. J1.* 11. vera mundu: mynðo vera *J1.* 11—12. at borizk: til borið *J1.* 12. stígr: ok ste *J1.* 13. ǫðrum fœti: *ul. J1.* sem: er *J1.* en: ok *J1.* 15. segir konungr: *ul. J1.* Þá—Hr.: hrani s. *J1.* konungr*(2)*: herra *J1.* 16. fœtr: fott *J1 (*fot *J2 og J3. som tf.* þinn*).* landi: noʀegi *J1.* við: *ul. J1.* 17. svá: at sva geriz *J1.* 18. Þar: þa *J1.* 18—19. til—hann: þar at hakon iarl *J1.* 20. ván norðr: sunnan van *J1.* er byr: byri *J1.* hann: þa *tf. J1.* 21. skip: *herefter følger i J1 kap. 22—23, se ovf. s. 28.*

K. 30. Tekinn Hákon jarl í Sauðungssundi. U 235

[ÓTr. (Fms.) k. 270; ÓH (Fms.) k. 44, (Flat) k. 31: ÓH (49) k. 21, 22; Ágrip k. 20; Fsk. 89; Tjodrek k. 15.]

Óláfr konungr helt inn af leið skipum sínum, er 1015 hann kom suðr yfir Fjalir, ok snøri inn til Sauðungssunda ok lagðisk þar, lágu sínum megin sundzins hváru skipinu ok hǫfðu milli sín kaðal digran. Á þeiri sǫmu stundu røri at sundinu Hákon jarl Eiríksson með skeið skipaðri, ok hugðu þeir vera í sundinu kaupskip ii., róa þeir í sundit fram milli skipanna. Nú draga þeir Óláfr konungr strenginn upp undir miðjan kjǫl skeiðinni ok undu með vindásum; þegar er nǫkkur festi, gekk upp aptr en steypðisk fram, svá at sjárinn fell inn um sǫxin, fyldi skeiðna ok því næst hólfði. Óláfr konungr tók þar af sundi Hákon jarl ok alla þá menn hans, er þeir náðu handtaka, en suma drápu þeir, en sumir sukku niðr; svá segir Óttarr:

32. Blágjóða, tókt, bræðir H 28
bengjalfrs, ok þá sjalfa,
skatti gnœgðr, með skreyttu
skeið Hǫkonar reiði;

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* olafr tok hacon iarl *J1.* 2—3. skipum—kom: ok *J1.* 3. yfir: um *J1.* 4. lagðisk—lágu: *ul. J1.* 5. hváru skipinu: laugðo þeir hvart skipit *J1.* 6. sundinu: ein skeiþ var þar a *J1.* 7. með—ok: hon var aull *(al J3, J2)* skipuð þeir *J1.* 7—8. þeir—ii.: at kaupskip mundi vera i sundinu firi þeim *J1.* 9. strenginn: strengina *K, 18, 70.* 11. nǫkkur: nakqvad *J1.* festi: skeiþina *tf. J1.* steypðisk fram: fram steypti *J1.* 12. sjárinn: siar *J1.* sǫxin: ok *tf. J1.* skeiðna: *K;* skeiðina *de øvrr.* 13. hólfði: huelfdi *J1.* þar: *ul. J1.* 14—15. þá—þeir: hans menn taka þeir en svmir tyndvz af grioti ok skotumm *J1.* 15. niðr: *ul. J1.*

17—20. **32. vísa.** 1. tókt: toktu *alle.* bræðir: beidir *J1.* 3. skatti: skapti *J1.*

ungr sóttir þú, Þróttar
þings mágrennir, hingat
(máttit jarl) þaus ǫttuð
áttlǫnd (fyr því standa).

Hákon jarl var upp leiddr á skipit konungs; var hann allra manna fríðastr, er menn hǫfðu sét; hann hafði hár mikit ok fagrt sem silki, bundit um hǫfuð sér gullhlaði; settisk hann í fyrirrúmit. Þá mælti Óláfr
O 29 konungr: »eigi er þat logit af yðr frændum, hversu fríðir menn þér eruð sýnum, en farnir eruð þér nú at hamingju«. Þá segir Hákon: »ekki er þetta óhamingja, er oss hefir hent; hefir þat lengi verit, at ýmsir hafa sigraðir verit; svá hefir ok farit með yðrum ok várum frændum, at ýmsir hafa betr haft, en ek lítt kominn af barns-aldri; váru vér nú ok ekki vel við komnir at verja oss, vissum vér nú ekki vánir til ófriðar; kann vera, at oss takisk annat sinn betr til en nú«. Þá svarar Óláfr konungr: »grunar þik ekki þat, jarl, at hér hafi svá at borit, at þú mynir hvárki fá heðan í frá sigr né ósigr?«. Jarl segir: »þér munuð
U 236 ráða, konungr, at sinni«. Þá segir Óláfr konungr:

7. máttit: mattið *alle.* þaus: þau er *alle.* 8. átt-: ætt *J1.* 5. H. jarl: Jarlin *J1.* upp: *ul. J1.* skipit kgs: *omv. J1 og skr.* skip (skipit *J3, J2).* var hann: *omv. J1.* 6. er—sét: *ul. J1;* hafði *skr. K, 18.* 6—7. hann . . . hár.: *omv. J1.* 7. silki: ok *tf. J1.* 8. settisk hann: ok settiz *J1.* -rúmit: -rum *J1. J3* (rumit *J2).* 10. menn: *ul. J1.* sýnum: sionum *J1.* nú: þo *tf. J1.* 11. hamingju: *med art. J1.* ekki: eigi *J1.* 13. svá hefir: *omv. J1 og ul.* ok. 13—14. yðrum . . . várum fr.: *omv. J1;* yðr *skr. K, 18, 70.* 14. at—haft: *ul. J1.* en: em *J1.* 15. kominn: *ul. J1.* 15—16. ekki—komnir: lit við bunir *J1.* 16—17. vissum—ófriðar: *ul. J1.* 17—18. til—nú: *ul. J1.* 18. Óláfr: *ul. J1.* 19. þat: *ul. J1.* at*(2)*: til *J1.* 20. segir: svar̄ *J1.* munuð: nu *tf. J1.* 21. konungr*(1)*: *ul. J1.* segir: spvrþi *J1.*

»hvat viltu til vinna, jarl, at ek láta þik fara, hvert er þú vill, heilan ok ósakaðan?«. Jarl spyrr, hvers hann vildi beiðask. Konungr segir: »enskis annars en þú farir ór landi ok gefir svá upp ríki yðart ok sverir þess eiða, at þér haldið eigi orrostu heðan í frá í H 29
gegn mér«. Jarl svarar, lézk svá gera mundu. Nú vinnr Hákon jarl Óláfi konungi eiða, at hann skal aldri síðan berjask í móti honum ok eigi verja Nóreg með ófriði fyrir Óláfi konungi né sœkja hann. Þá gefr Óláfr konungr honum grið ok ǫllum hans mǫnnum; tók jarl við skipi því, er hann hafði áðr haft. Róa menn í brot leið sína. Þess getr Sigvatr skáld:

33. Ríkr kvað sér at sœkja
Sauðungs konungr nauðir,
fremðar gjarn, í fornu
fund Hǫkonar sundi;
strangr hitti þar þengill
þann jarl, es varð annarr
œztr ok ætt gat bazta
ungr á danska tungu.

1. viltu: mantu *J1.* fara: at sinni *tf. J1.* 3. vildi beiðask: beiðiz *J1, J3 (*beiddiz *J2).* 3—4. þú farir: þer farið *J1.* 4. gefir . . . sverir: gefit *(sål. også K)* . . . sverit *J1.* svá: mer *J1.* 5. at: *hermed beg. 1. mbr.blad af J (Stockh. 20, 4⁰ mbr.); her beg. også en lakune i J2, der er udfyldt efter en anden mbr. (*»or annaʀi Membr.« *Ásg.)* ɔ: *K.* eigi: *ul. K.* 5—6. heðan í frá | í—mér: *omv. J og skr.* moti. 6. svarar—mundu: quaz þ*at* munndu at uisv ger*a J.* 10—11. hans mǫnnum: *omv. J.* 11. skipi: sinu *tf. J.* áðr: þang*at J.* 12. menn: nu *J.* brot: braut *J.* skáld: *ul. J.*

13—20. **33. vísa.** 6. varð: *sål. OH (53) og flere hdskrr. i Fms.;* var *alle.* 7. bazta: bezta *alle.* 8. ungr: ungi *J.*

K. 31. Ferð Hákonar jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 270; ÓH (Fms.) k. 44, 45, (Flat.) k. 31; ÓH (49) k. 22; jfr. Ágrip k. 20 fin.: Fsk. k. 89: Tjodrek k. 15.]

1015 Eptir þetta býr jarl sik sem skyndiligast ór landi ok siglir vestr til Englandz ok hittir þar Knút konung, móðurbróður sinn, segir honum alt, hvernug farit hefir með þeim Óláfi konungi. Knútr konungr tók við honum forkunnar vel, setti hann Hákon innan hirðar með sér ok gefr honum mikit vald í sínu ríki; dvalðisk Hákon jarl þar nú langa hríð með Knúti. Þá er þeir Sveinn ok Hákon réðu Nóregi, gerðu þeir sátt við Erling Skjálgsson, ok var bundit með því, at
c. 1014) Áslákr, sonr Erlings, fekk Gunnhildar, dóttur Sveins jarls; skyldu þeir feðgar, Erlingr ok Áslákr, hafa veizlur þær allar, er Óláfr konungr Tryggvason hafði fengit Erlingi. Gerðisk Erlingr þá fullkominn vinr jarlanna, ok bundu þeir þat svardǫgum sín á milli.

H 30 **K. 32.** Viðrbúnaðr Ástu.

[ÓH (Fms.) k. 46, (Flat.) k. 32; ÓH (49) k. 23; jfr. Ágrip k. 21; Fsk. k. 90.]

1015 Óláfr konungr inn digri snýr austr með landi ok
U 237 átti víða þing við bóendr, ok ganga margir til handa

1. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. i J.* 2. þetta: þat *J.* býr: byriar *J.* sik: ferð sina *J.* skyndiligast: skiotazt *J.* 3. ok(2): *ul. J.* 4. honum—hvernug: nu huæ *J.* 5. hefir—konungi: hafði um skippi (!) þæiʀa olafs konungs *J.* 6. Hákon: *ul. J.* 7. gefr: gaf *J.* vald: uælldi *J.* 8. með Knúti: *ul. J.* 9. þeir(1): *ul. J.* 10. sátt: sætt *J.* 11. sonr: *sål. 70; s. de øvrr.* fekk: skylldi fa *J.* 13. þær—er: allar þær sæm *J.* konungr: *ul. J.* 14. fengit: gæfit *J.* vinr: uin *J.* 15. þat: mæð *tf. J.* á: i *J.* 16. *Overskr. fra 18. J2. J3; mgl. K. 70;* konungr kom til astv. *J.* 17. snýr: nu *tf. J.* 18. bóendr: bǫnndr *J.* ganga: gængu *J.*

honum, en sumir mæla í móti, þeir er váru frændr eða vinir Sveins jarls. Fór Óláfr konungr fyrir því O 30
skyndiliga austr til Víkr ok heldr liði sínu inn í Víkina ok setr upp skip sín, snýr þá á land upp. Ok er hann kom á Vestfold, þá fǫgnuðu honum þar vel margir menn, þeir sem verit hǫfðu kunnmenn eða vinir fǫður hans; þar var ok mikil ætt hans um Foldina. Hann fór um haustit á land upp á fund Sigurðar konungs, mágs síns, ok kom þar snimma einn hvern dag. En er Óláfr konungr kømr nær býnum, þá hljópu þar fyrir þjónostu-sveinar til bœjarins ok inn í stofuna. Ásta, móðir Óláfs konungs, sat þar inni ok konur nǫkkurar með henni; þá segja sveinarnir henni um ferð Óláfs konungs, ok svá, at hans var þangat brátt ván. Ásta stendr upp þegar ok hét á karla ok konur at búask um þar sem bezt; hon lét iiii. konur taka búnað stofunnar ok búa skjótt með tjǫldum ok um bekki; ii. karlar báru hálminn á gólfit, ii. settu trápizuna ok skapkerit, ii. settu borðit, ii. settu vistina, ii. sendi hon brott af býnum, ii. báru inn ǫlit, en allir aðrir, konur ok karlar, gengu út í

---

1. mæla í móti: mælltu imót *J efter* jarls. 2. Fór: fæʀ *J*. konungr: *ul. J*. fyrir: af *J*. 3. liði sínu | inn í V.: *omv. J og tf.* með *foran* liði. 4. snýr—upp: sǫk*ir* upp a lan*n*d afunnd sigurþ*ar* k*o*n*un*gs mágs sins *J*. 5. þá: *ul. J*. 5—6. honum—vel | margir menn: *omv. J og ul.* þar. 6. kunnmenn eða: *ul. J*. 7. mikil ætt: mikit ættærni *J*. 8. Hann fór: nu feʀ h*ann* *J*. á fund: til *J*. 9—10. snimma—dag: snæma dags *J*. 10. Óláfr: *ul. J = l. 14*. kømr: kom *J*. býnum: bǫnum *J*. 11. þar: *ul. J*. til—ok: k*on*-*un*gs *ok* þægar *J*. 12. inni: f*i*ri *J*. 13. konur—með: margar konor uið *J*. segja: saugðv *J*. 14. svá: þ*at* *J*. 15. brátt: *ul. J*. þegar: *ul. J*. hét: hæitr *J*. 16. um þar: þ*ar* uið *J*. 19—21. ii. settu*(1)*—ǫlit: ii*va* sændi hun af bǫnum *ok* til hueʀar syslu sætti hun m*enn* at allt skylldi sæm bæzt *ok* skiotazt buit þ*at* ær hafa þyrfti *J*. 21. aðrir: bæði *tf. J*. konur . . karlar: *omv. J*.

H 31 garðinn. Sendimenn fóru til Sigurðar konungs, þar sem hann var, ok fœrðu honum tígnar-klæði hans ok hest hans með gyltum sǫðli, en bitullinn settr smeltum steinum ok allr gyltr; iiii. menn sendi hon fjogurra vegna í byggðina ok bauð til sín ǫllu stórmenni at þiggja veizlu, er hon gerði fagnaðar-ǫl í móti syni sínum. Alla menn aðra, er fyrir váru, lét hon taka inn bezta búnað, er til áttu, en þeim lánaði hon klæði, er eigi áttu sjálfir.

K. 33. Frá búnaði Sigurðar konungs.

[ÓH (Fms.) k. 47, (Flat.) k. 33.]

Sigurðr konungr sýr var þá staddr út á akri, er sendimenn kómu til hans ok segja honum þessi tíðendi ok svá alt þat, er Ásta lét at hafask heima á bœnum. Hann hafði þar marga menn, sumir skáru korn, sumir bundu, sumir óku heim korni, sumir
U 238 hlóðu í hjálma eða í hlǫður; en konungr ok ii. menn með honum gengu stundum á akrinn, stundum þar er hlaðit var korninu. Svá er sagt um búnað hans, at hann hafði kyrtil blán ok blár hosur, háva skúa ok bundna at legg, grá kápu ok grán hǫtt víðan ok url um andlit, staf í hendi ok ofan á silfrhólkr gyltr ok í silfrhringr. Svá er sagt frá lunderni Sigurðar kon-

---

1—2. til—var: þ*ar* til æ*r* uar sig*ur*þ*r* k*onun*gr *J.* 2. fœrðu honum: haufðv m*eð* s*er* *J.* 3—4. en—gyltr: *ok* bitul gylltan *J.* smeltum: ok *tf. K, 18; foran ordet i 70.* 6. fagnaðar-ǫl: *ul. J.* 7—9. Alla—sjálfir: *ul. J.* 10. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70;* sendi m*enn* komv t*il(!) J.* 11. sýr . . . þá: *ul. J.* 12. segja: saugðu *J.* 13. alt þat: *omv. J.* 14. marga menn: mart m*anna* *J.* 15. korni: kornnin*u* *J.* 16. í*(1)*—hlǫður: *ul. J.* konungr: sialfr *tf. J.* 19. kyrtil—ok*(1)*: *ul. J.* blár hosur: *omv. J.* 20. at: *ul.(!) J.* hǫtt: hatt *J.* url: *sål. alle* (urll *J) undt. 18:* vel. 21. staf: *ok* stafr *J.* ok*(1)*—-hólkr: *ul. J.* 21—22. ok*(2)* —-hringr: *ul. J* (silfrhr. i *(a 18) skr. 18, 70, J3).*

ungs, at hann var sýslu-maðr mikill ok búnaðar-maðr um fé sitt ok bú ok réð sjálfr búnaði; engi var hann skarts-maðr ok heldr fámálugr; hann var allra manna vitrastr, þeira er þá váru í Nóregi, ok auðgastr at lausafé; hann var friðsamr ok óágjarn. Ásta, kona hans, var ǫr ok ríklunduð. Þessi váru bǫrn þeira: H 32 Guthormr var elztr, þá Gunnhildr, þá Hálfdan, þá Ingiríðr, þá Haraldr. Þá mæltu sendimenn: »þau orð O 31 bað Ásta at vit skyldim bera þér, at nú þœtti henni allmiklu máli skipta, at þér tœkisk stórmannliga, ok bað þess, at þú skyldir meirr líkjask í ætt Haraldz ins hárfagra at skaplyndi en Hrana mjónef, móðurfǫður þínum, eða Nereið jarli inum gamla, þótt þeir hafi verit spekingar miklir«. Konungr segir: »tíðendi mikil segi þér, enda berið þér allákafliga; látit hefir Ásta mikit yfir þeim mǫnnum fyrr, er henni var minni skylda til, ok sé ek, at sama skaplyndi hefir hon enn; ok tekr hon þetta með miklum ákafa, ef hon fær svá út leiddan son sinn, at þat sé með þvílíkri stórmenzku, sem nú leiðir hon hann inn. En svá lízk mér, ef þetta skal vera, at þeir, er sik veðsetja í þetta mál, munu hvárki sjá fyrir fé sínu eða fjǫrvi. Þessi maðr, Óláfr konungr, bersk í móti miklu ofrefli, ok á honum ok hans ráðum liggr reiði Dana-konungs ok Svía-konungs, ef hann heldr þessu fram«.

---

1. búnaðar: umbunaðar *J.* 2. bú—engi: ækki *J.* 5. var: *ul.(!) J.* 6. ǫr . . . ríkl.: *omv. J.* 9. vit: u*er* *J.* 10—14. ok—miklir: *ul. J.* 14. segir: suar*ar* *J.* 14—15. tíðendi—þér*(1)*: bæði æ*r* at þ*er* sæg*it* mikil tiðænndi *J.* 15. þér*(2)*: æ*r* *J.* allákafl.: *ok tf. J.* 16. fyrr: *ul. J.* 17—18. skylda—ok: skulldi a uiþ at taka æn þo *J.* 19. leiddan: leystan *J.* þvílíkri: æigi minni *J.* 20. sem: en*n* *J.* 20—*s. 45, l. 7.* En—stígr þá: þa klæddiz sig*ur*þr k*onun*gr skiot af sinum tign*ar* klæðum *ok* uapnaði sik steíg siðan *J.* *Iøvrigt synes* En *(l. 20)*—fram *(l. 25) lidet passende. men findes i de øvrr. recc., der dog har* brýzk *f.* bersk *(rigtigere?)*

K. 34. Veizla.

[ÓH (Fms.) k. 47, (Flat.) k. 33.]

Nú er konungr hafði þetta mælt, þá sezk hann niðr ok lét draga af sér skóklæði ok setti á fœtr sér kordúna-hosur ok batt með gyltum sporum, þá tók hann af sér kápuna ok kyrtilinn ok klæddi sik með
U 239 pellz-klæðum ok ýzt skarlats-kápu, gyrði sik með sverði búnu, setr gyltan hjálm á hǫfuð sér, stígr þá á hest sinn. Hann gerði verkmenn í byggðina ok tók sér
H 33 xxx. manna vel búna, er riðu heim með honum. En er þeir riðu upp í garðinn fyrir stofuna, þá sá hann ǫðrum megin í garðinum, hvar brunaði fram merki Óláfs konungs ok þar hann sjálfr með ok c. manna með honum ok allir vel búnir; þá var ok skipat mǫnnum alt milli húsanna. Fagnaði Sigurðr konungr af hesti Óláfi konungi, stjúpsyni sínum, ok liði hans ok bauð honum inn til drykkju með sér; en Ásta gekk til ok kysti son sinn ok bauð honum með sér at dveljask ok alt heimult, lǫnd ok lið, er hon mætti veita honum. Óláfr konungr þakkaði henni vel orð sín. Hon tók í hǫnd honum ok leiddi hann eptir sér í stofuna ok til hásætis. Sigurðr konungr fekk menn til at varðveita klæðnað þeira ok gefa korn hestum þeira, en hann gekk til hásætis síns, ok var sú veizla gǫr með inu mesta kappi.

---

1. *Overskr. fra J2, J3, 18 (*Veizlan*); mgl. K, 70.* 7—8. hest sinn: *omv. J.* 8. Hann: *ok J.* verk-: *ul. J.* tók: *ul. J.* 9. búna—riðu: buinna at riþa *J.* 9—10. En—riðu: *ok* þa ær h*an*n ræið *J.* 10. fyrir stofuna: *ul. J.* 10—11. hann—hvar: at *J.* 12. Óláfs kgs: *ul. J.* hann—ok: m*eð* ræið ol*afr* k*onungr* uiþ *J.* 13. með—búnir: *ul. J.* þá: þar *J.* 14. kgr: þægar *tf. J.* 15. ok—hans: *ul. J.* 16. honum: *ul. J.* Ásta: moðir*(!) tf. J.* 17—18. með—ok*(1): ul. J.* 18. er: þ*at* ær *J.* 20—21. eptir sér: inn *J.* 22. varðveita klæðnað: taka uið klæðum *J.*

K. 35. Málstefna Óláfs konungs ok Sigurðar konungs.

[ÓH (Fms.) k. 48, (Flat.) k. 34; jfr. ÓH (49) k. 23; Fsk. k. 90; Tjodrek k. 15.]

En er Óláfr konungr hafði þar eigi lengi verit, 1015
þá var þat einn hvern dag, at hann heimti til tals
við sik ok á málstefnu Sigurð konung, mág sinn, ok
Astu, móður sína, ok Hrana, fóstra sinn. Þá tók
Óláfr konungr til máls: »svá er, segir hann, sem yðr
er kunnigt, at ek em kominn hingat til landz ok verit
áðr langa hríð útan landz; hefi ek ok mínir menn
haft þat einu alla þessa stund til framflutningar oss,
er vér hǫfum sótt í hernaði, ok í mǫrgum stǫðum
orðit til at hætta bæði lífi ok sálu; hefir margr maðr O 32
fyrir oss, sá er saklauss hefir verit, orðit at láta féit,
en sumir lífit með, en yfir þeim eignum sitja útlendir H 34
menn, er átti minn faðir ok hans faðir ok hverr eptir
annan várra frænda, ok em ek óðalborinn til. Ok
láta þeir sér eigi þat einhlítt, heldr hafa þeir undir
sik tekit eigur allra várra frænda, er at langfeðga-tali
erum komnir frá Haraldi inum hárfagra; miðla þeir
sumum lítit af, en sumum með ǫllu ekki. Nú skal U 240
því upp lúka fyrir yðr, er mér hefir mjǫk lengi í
skapi verit, at ek ætla at heimta fǫðurarf minn, ok

1—2. *Overskr. fra 18, J2, J3;* tala olafs *konungs J.* 3. En: Þa *J.* verit: dualz *J.* 4. þá: *ul. J.* til tals: a stefnur *J og ul. det følg.:* ok á málst. 5. konung: *ul. J.* 7. til máls: sua til orþa *J.* 10. einu: eina *18, 70, J2, J3, J.* oss: *ul. J.* 11. í*(2): ul. J.* 12. bæði: *ul. J.* lífi: uarv *tf. J.* 13. fyrir oss: *efter* láta *J.* sá—verit: *ul. J.* 14. eignum: æ*r* atti faðir minn *tf. J.* 15—16. er—frænda: *ok* þær enar saumu æigni*r* atti hueʀ uaʀ æppti*r* an*n*an langfæðga *J.* 17. láta—sér | eigi: *omv. J.* 18. at: *sål. J; fra K. 18, 70, J2, J3.* 19. erum: ero *J.* komnir: *ul. J.* 20. skal: *ok tf. J.* 21. mjǫk: *ul. J.* 22. verit: buit *J.*

mun ek hvárki koma á fund Dana-konungs né Svía-konungs at biðja þá né einna muna um, þótt þeir hafi nú um hríð kallat sína eign, þat er var arfr Haraldz hárfagra; ætla ek heldr, yðr satt til at segja, at sœkja oddi ok eggju frændleifð mína ok kosta þar at allra frænda minna ok vina ok þeira allra, er at þessu ráði vilja hverfa með mér. Skal ek ok svá upp hefja þetta tilkall, at annat hvárt skal vera, at ek skal eignask ríki þat alt til forráða, er þeir feldu frá Óláf konung Tryggvason, frænda minn, eða ek skal hér falla á frændleifð minni. Nú vænti ek um þik, Sigurðr mágr, eða aðra þá menn í landinu, er óðalbornir eru hér til konungdóms at lǫgum þeim, er setti Haraldr hárfagri, þá mun yðr eigi svá mikilla muna á vant, at þér munið upp hefjask at reka af hǫndum frænda-skǫmm þessa, at eigi munuð þér alla yðr við leggja at efla þann, er forgangs-maðr vill vera at hefja upp ætt vára. En hvárt sem þér vilið lýsa nǫkkurn manndóm um þenna hlut, þá veit ek skaplyndi alþýðunnar, at til þess væri ǫllum títt, at komask undan þrælkan útlendra hǫfðingja, þegar er
H 35 traust yrði til. Hefi ek fyrir þá sǫk þetta mál fyrir

1. koma: *fara J.* 3. um hríð: *ul. J.* 4. Haraldz: ens *tf. J.* heldr: *ul. J.* 6. allra*(1)*: *ul. J.* þeira allra: *omv. J og skr.* alla. 7. þessu: þui *J.* ek—svá: sua *ok J.* 8. þetta tilkall: tilkallit *J.* 9. ríki: rik*it J og har* þat *foran det følg.* er. 10. konung: *ul. J.* Tryggvas. | frænda minn: *omv. J.* eða: ella *tf. J og skr.* sk*al* æk. 11. um þik: af þ*er J.* 12. aðra—landinu: auðrum maun*n*um þ*eim J.* 13. hér: *ul. J.* kgdóms: h*er* i lanndinu *tf. J.* er: sæm *J.* 14. Haraldr: æn*n tf. J.* 15. á: t*il J.* at—munið: æf æ*r* mægi*t J.* 16. hǫndum: hænndi *J.* frænda: æt*ar J.* munuð: muni *J.* 17. yðr: yðra mv*(!) J.* við: til *J.* at efla: uiþ *J.* 18. vára: uar*(!) J.* hvárt: huar *J.* þér: æ*r J.* 19. nǫkkurn: *ul. J.* 22. yrði: bæri *J.* ek: *ul. J.*

engan mann borit fyrr en þik, at ek veit, at þú ert maðr vitr ok kant góða forsjá til þess, hvernug reisa skal frá uphafi þessa ætlan, hvárt þat skal fyrst rœða af hljóði fyrir nǫkkurum mǫnnum, eða skal þat bera þegar í fjǫlmæli fyrir alþýðu; hefi ek nú nǫkkut roðit tǫnn á þeim, er ek tók hǫndum Hákon jarl, ok er hann nú ór landi stokkinn ok gaf hann mér með svardǫgum þann hluta ríkis, er hann átti áðr. Nú ætla ek oss munu léttara falla at eiga um við Svein jarl einn saman, heldr en þá, at þeir væri báðir til landvarnar«. Sigurðr konungr svarar nú: »eigi býr þér lítit í skapi, Óláfr konungr; er þessi ætlan meirr af kappi en forsjá, at því sem ek virði, enda er þess ván, at langt myni í milli vera lítilmenzku minnar ok áhuga þess ins mikla, er þú munt hafa; þvíat þá U 241 er þú vart lítt af barnaldri kominn, vartu þegar fullr af kappi ok ójafnaði í ǫllu því, er þú máttir; ertu nú ok reyndr mjǫk í orrostum ok samit þik eptir siðvenju útlendra hǫfðingja. Nú veit ek, at svá fremmi munt þú þetta hafa upp tekit, at ekki mun tjá at letja þik; er ok várkunn á, at slíkir hlutir liggi í O 33

1. fyrr en: næma *J.* 2. maðr vitr: *omv. J.* góða: *ul. J.* þess: *ul. J.* 3. frá uphafi: *ul. J.* ætlan: raþa giorð *J.* fyrst: *ul. J.* 4. rœða: tala *J.* þat: *ul. J.* 5. þegar: *ul. J.* nú: *ok J.* 6. hǫndum | H. j.: *omv. J.* ok: *ul. J.* 7. nú: *ul. J.* 9. oss munu: at os muni *J.* um: *ul. J.* 10. jarl: *ul. J.* heldr . . . þá, at: *ul. J.* 11. landvarnar: *herefter kap. i J med overskr.:* Sigurðr k*onungr* suaraðe. svarar nú: suaraði sua *J.* býr: æ*r J.* 12. Ól. kgr: *ok J.* ætlan: f*iri* ætl*an* þin *J.* 15. þess: þins *J.* mikla: þæss *tf. J.* munt: nu *tf. J.* 16. er—lítt: munnt þu haf*a* u*er*it litit *J.* af: a*(!) J.* barn-: barnns- *J.* kominn: *ul. J.* vartu þegar: uart þu *J.* 17. ok—máttir: *ul. J.* 17—18. ertu—mjǫk: æn nu æ*r*t þu reyndr *J.* 18—19. siðvenju: siþum *J.* 19. fremmi: fræmi *J.* 20. munt þú: munntu *J.* hafa upp: *omv. J.* tekit: borit *J.* tjá: tioa *J.* 21. slíkir hlutir: slikt *J.*

miklu rúmi þeim, er nǫkkurir eru kappsmenn, er ǫll ætt Haraldz hárfagra ok konungdómr fellr niðr. En í engum heitum vil ek bindask, fyrr en ek veit ætlan eða tiltekju annarra konunga á Uplǫndum; en vel hefir þú þat gǫrt, er þú lézt mik fyrr vita þessa ætlan, en þú bærir þat í hámæli fyrir alþýðu; heita vil ek þér umsýslu minni við konunga ok svá við aðra hǫfðingja eða annat landz-fólk; svá skal þér, Óláfr konungr, heimult fé mitt til styrks þér. En svá fremmi H 36 vil ek, at vér berim þetta fyrir alþýðu, er ek sé, at nǫkkur framkvæmð mætti at verða eða nǫkkurr styrkr fæsk til þessa stórræðis, fyrir því at svá skaltu til ætla, at mikit er í fang tekit, ef þú vilt kappi deila við Óláf Svía-konung ok við Knút, er nú er bæði konungr í Englandi ok Danmǫrk, ok mun rammar skorður þurfa við at reisa, ef hlýða skal. En ekki þykki mér ólíkligt, at þér verði gott til liðs, þvíat alþýðan er gjǫrn til nýjungarinnar; fór svá fyrr, er Óláfr konungr Tryggvason kom til landz, at allir urðu því fegnir, ok naut hann þó eigi lengi konungdómsins«.

1. nǫkkurir—kappsmenn: nakuat skaplynndi haf*a* *J.* 2. Haraldz: æns *tf. J.* 4. -tekju: tækiur *J.* kga á Upl.: upplænndinga *J.* 7. svá við: *ul. J.* aðra: landz *tf. J.* 8. annat: *ul. J og skr.* -folkit. þér: *ok tf. J.* 8—9. Ól. kgr: *ul. J.* 9. til—þér: þ*er* tıl styrktar *J.* fremmi: *sål. 18, J2* (frammi *70*); fremi *K, J.* 11. mætti: ma *J.* 11—12. eða—stórræðis: *ul. J.* 13. tekit: tækiz *J.* 14—15. bæði kgr: *omv. J.* 15. ok*(1)*: i *tf. 18, 70.* skorður: mun *tf.(!) J.* 16. reisa: sætia *J; hermed beg. 325, IX, 2 (= 325. VIII, 1); af det første blad er den nederste halvdel bortskåren.* 18. fór—fyrr: sua for *ok* þa *J.* svá: *ul.(?) 325.* 18—19. kgr: *ul. J, 325.* 19. landz: rik*is* *J;* nor*e*gs *325.* at: þa *J.* allir | urðu því: *omv. J.* 20. eigi lengi: skamma stunnd *J.* kgdómsins: *herefter kap.inddel. i J med overskr.:* fra orðum astu, *i 325 med overskr.:* fra astu d*rottningr.*

Þá er svá var komit rœðunni, tók Ásta til orða: »svá er mér um gefit, sonr minn, at ek em þér fegin orðin, ok því fegnust, at þinn þroski mætti mestr verða; vil ek til þess engi hlut spara, þann er ek á kosti; en hér er lítt til ráða-stoða at sjá, er ek em; en heldr vilda ek, þótt því væri at skipta, at þú yrðir yfirkonungr í Nóregi, þótt þú lifðir eigi lengr í konungdóminum en Óláfr Tryggvason, heldr en hitt, at þú værir eigi meiri konungr en Sigurðr sýr ok yrðir ellidauðr«. Ok eptir þessi orð slitu þeir málstefnunni. Dvalðisk Óláfr konungr þar um hríð með ǫllu liði sínu. Sigurðr konungr veitti þeim annan hvern dag at borðhaldi fiska ok mjólk, en annan hvern slátr U 242
ok mungát.

K. 36. Frá Uplendinga-konungum.

[ÓH (Fms.) k. 50, (Flat.) k. 35; ÓH (49) k. 24.]

Í þenna tíma váru margir Uplendinga-konungar, 1015
þeir er fyrir fylkjum réðu, ok váru þeir flestir komnir af ætt Haraldz ins hárfagra. Fyrir Heiðmǫrk réðu ii. brœðr, Hrœrekr ok Hringr, en í Guðbrandzdǫlum H 37

---

1. Þá—Ásta: Asta tok þa *J.* 2. sonr: son *J, 70;* svn *325; fork. de øvrr.* 3—4. mestr verða: vaxa *325.* 4. vil: uillda *J.* engi: ænguan *J.* 5. en—em: *ul. J.* 6. en: *ok J.* heldr | vilda ek: *omv. J.* þótt: æf *J.* skipta: uælia *J.* 7. þótt: þo at *J, 325.* 8—9. heldr—værir: æn þu urþ*ir* *J.* 9. yrðir: þu *tf. J.* 10. Ok—orð: þa *J.* þeir: þa*r* *J.* 10—11. -stefnunni: stefnuna *J, 325.* 11. kgr: *ul. 325.* 12—13. annan—dag | at borðhaldi: *omv. J og ul.* hvern. 13. fiska . . . mjólk: *omv. J.* hvern: *ul. J;* dag *tf. 325.* 15. *Overskr. fra 18, J2 (*Um—kg*), J3, J;* tala sig*v*rdar k*onungs* *325.* 16. Í—kgar: Marg*ir* uoru konungar a upplaunndum *J.* 17. fyrir: *ul. 325.* fyrir fylkjum | réðu: *omv. J.* váru þeir: *ul. J.* komnir: *ul. J.* 18—19. ii. brœðr: *omv. 325.* Hrœrekr ok: hæt annaʀ hrǫrækr ænn an*n*aʀ *J.*

Guðrøðr. Konungr var ok á Raumaríki. Einn konungr var ok sá, er hafði Þótn ok Haðaland; á Valdresi var ok konungr. Sigurðr konungr sýr átti stefnulag við fylkis-konunga uppi á Haðalandi, ok var á þeiri stefnu Óláfr Haraldzson. Þá bar Sigurðr upp fyrir fylkis-konunga, þá sem hann hafði stefnulag við gǫrt, ráða-stofnan Óláfs mágs síns ok biðr þá styrks bæði at liði ok ráðum ok samþykki, telr þá upp, hver nauðsyn þeim var á, at reka af hǫndum þat undirbrot, er Danir ok Svíar hafa þá undir lagt, segir, at nú mun til verða sá maðr, er fyrir mun ganga í þessu ráði, telr þá upp mǫrg snilldar-verk, þau er Óláfr konungr hefir gǫrt í ferðum sínum ok hernaði. Þá segir Hrœrekr konungr: »satt er þat, at mjǫk er niðr fallit ríki Haraldz konungs ins hárfagra, er engi hans
O 34 ættmaðr er yfirkonungr í Nóregi. Nú hafa menn hér í landi ýmiss við freistat. Var Hákon Aðalsteinsfóstri konungr, ok unðu allir því vel; en er Gunnhildar-synir réðu fyrir landi, þá varð ǫllum leitt þeira ofríki ok ójafnaðr, at heldr vildu menn hafa útlenda

---

1. Guðrøðr: k*onung*r *tf. 325.* 1—2. var—Þótn: á ranriki uar iarll*(!)* sa *æ*r hafði þiottu*(!) J.* Einn—sá: þa v*ar* eiɴ k*onung*r sa *325.* 3. kgr*(2)*: *ul. J.* 4. -lag: *ul. J.* fylkis-: *ul. J = l. 6.* 5. Óláfr: k*on*vng*r tf. 325.* Haraldzson: k*onungr J.* Sigurðr: k*onung*r *tf. 325.* 6—7. þá—gǫrt: *ul. J.* 7. -stofnan: g*er*þ*ir J.* styrks: styrkt*ar 325.* 8. bæði: *ul. J.* ráðum—samþykki: raðag*er*þum *J.* telr þá: Tekr *(*tec *18) hann* þ*at 325.* þá: *ul. J.* 9. var: *æ*r *J.* 10. er: *lakune i 325.* þá: þ *J.* 11—12. nú—ráði: uærþa mun *til* maðrinn f*yri* at bæitaz *J.* 13. ok hernaði: *ul. J.* 14. segir: suar̃ *J.* 15. fallit ríki: fallin ǽtt *J.* kgs: *ul. J.* engi: *ær tf. J.* 16. ættmaðr: ætt man*n*a *J.* er: *ul. J.* 16—17. hér í landi | ýmiss—freistat: *omv. J.* 18—19. en—fyrir: eppt*ir* þ*at* ræðv gunnh*illdar* syn*ir J.* 19. ǫllum: maun*n*um *sva tf. J.* 20. ok ójafnaðr: *ul. J.* heldr—menn: þ*eiʀ* uilldu hælldr *J.*

konunga yfir sér ok vera sjálfráðari, þvíat útlendir hǫfðingjar váru þeim jafnan fjarri ok vǫnduðu lítt um siðu manna, hǫfðu slíkan skatt af landi, sem þeir skilðu sér, en er þeir urðu ósáttir, Haraldr Dana-konungr ok Hákon jarl, þá herjuðu Jómsvíkingar í Nóreg; þá réðsk í móti þeim allr múgr ok margmenni ok hratt þeim ófriði af sér; eggjuðu menn þá til þess Hákon jarl, at halda landi fyrir Dana-konungi ok verja oddi ok eggju; en er hann þóttisk fullkominn til ríkis af styrk landz-manna, þá gerðisk hann svá harðr ok H 38 frekr við landz-fólkit, at menn þolðu honum eigi, ok U 243 drápu Þrœndir sjálfir hann ok hófu þá til ríkis Óláf Tryggvason, er óðalborinn var til konungdóms ok fyrir allra hluta sakir vel til hǫfðingja fallinn; geystisk at því allr landz-múgr at vilja hann hafa at konungi yfir sér ok reisa þá upp af nýju þat ríki, er eignazk hafði Haraldr inn hárfagri. En er Óláfr þóttisk fullkominn at ríki, þá var fyrir honum engi maðr sjálfráði; gekk hann við freku at við oss smákonungana at heimta undir sik þær skyldir allar, er Haraldr inn

---

1. kga: hauþingia*(!) J.* -ráðari: -raði *J.* 2. hǫfðingjar: k*o*n*u*ngar *J.* jafnan: *ul. J.* fjarri: *sål. J2, J3;* fiarran *(dittogr. i K-mbr.) K, 18, 70;* fiaʀlægi*r* *J.* 3. um: *ul. J.* hǫfðu: *beg. 325 igen.* skatt: hlut *J.* 4—5. Dana-kgr: k*o*n*u*ngr gorms.s. *325.* 6. þá: *ok J;* eɴ þa *325.* réðsk: reis *J, 325.* margmenni: man*n*mærgi *J.* 7. hratt: rvndv *325.* 8. Dana-: *ul. K.* 8—9. ok—eggju: *ul. J.* 9. en: Oc *J.* 10—11. ok frekr: *ul. J.* 11. landz-fólkit: mæn*n* *J.* menn: *ul. J.* þolðu honum | eigi: *omv. J.* 12. Þr. sjálfir: *omv. J.* ok: en *J.* þá: þ*ar* *J.* 15. landz-: *ul. J.* hafa—kgi: *ul. J.* at kgi: t*il* hofþ*ingia* *325.* 16—17. ok—hárfagri: *ul. J.* eignazk[3] | hafði[2] | H.—hárf.[1]: *omv. 325.* 17. þóttisk: k*o*n*u*ngr uar *J.* 18. at ríki: i rik*inu* *J;* iʀ *325.* fyrir honum | engi maðr: *omv. J.* 19. við*(1)*: m*e*ð *325.* við*(1)*—at: m*e*ð ofriki *J.* -kgana: k*o*n*u*nga *J, 325.* 20. þær skyldir allar: *omv. J.*

hárfagri hafði hér tekit, ok enn sumt frekara, en at síðr váru menn fyrir honum sjálfráða, at engi réð, á hvern guð trúa skyldi. En er hann var frá landi tekinn, þá hǫfum vér nú haldit vináttu við Danakonung, ok hǫfum vér af honum traust mikit haft um alla hluti, er vér þurfum at krefja, en sjálfræði ok hóglífi innanlandz ok ekki ofríki. Nú er þat at segja frá mínu skaplyndi, at ek uni vel við svá búit; veit ek eigi þat, þótt minn frændi sé konungr yfir landi, hvárt batna skal við þat minn réttr nǫkkut, en ella mun ek engan hlut eiga í þessarri ráðagǫrð«. Þá mælti Hringr, bróðir hans: »birta mun ek mitt skaplyndi; betra þykki mér, þótt ek hafa it sama ríki ok eignir, at minn frændi sé konungr yfir Nóregi, heldr en útlendir hǫfðingjar, ok mætti enn vára ætt upp hefja hér í landi; en þat er mitt hugboð um þenna mann, Óláf, at auðna hans ok hamingja myni ráða, hvárt hann skal ríki fá eða eigi; en ef hann verðr einvaldz-konungr yfir Nóregi, þá mun sá þykkja betr hafa, er stœrri hluti á til at telja við hann um hans vináttu. Nú hefir hann í engan stað meira kost en

1. hér: *ul. J.* ok: *ul. J.* frekara: *med* fræka- *ender første mbr.blad i J, hvorefter J1 igen benyttes (med J3 og J2).* 1—4. en—nú: En nu hafum uer *J1.* 2. fyrir honum | sjálfráða: *omv. 325.* 4. nú: *ul. 325.* 5. vér: haft *J1.* mikit haft: *ul. J1.* haft: *ul. 325.* 6. er—en: ok *J1.* 6—7. ok—ofríki: En at siþr uarv mænn frialsir firi olafi konungi at mænn ræþu æigi a huern guð trua skyldu *J1.* 7. ok: en *325.* 7—8. at segja | frá—skaplyndi: *omv. 325 (men* mínu skapl. *er her bortrevet).* 8—11. veit—ráðagǫrð: *ul. J1.* 9. þótt: þo at *325.* 10. batna: *efter* réttr *325.* við þat: *ul. 325, der tf.* við *efter* batna; *herpå en lakune i 325.* 11. Þá: *her beg. J1 et nyt kap. med overskr.:* tala hrings. 12—13. bróðir—skaplyndi: *ul. J1.* 13. ríki: rik*it* *J1.* 14. kgr—Nór.. | heldr: *omv. J1.* 15—16. ok—landi: *ul. J1.* 16. en—er: æ*(!)* þat *J1.* 18. ef: *ul. J1 (ikke J2, J3).* 19. þykkja: þykkiaz *J1.* 20. við hann: *ul. J1.* 21. hann—kost: ok (hann *J3)* æigi mæiri kosti *J1.*

einn hverr várr, en því minna, at vér hǫfum nǫkkur H 39
lǫnd ok ríki til forráða, en hann hefir allz engi; erum vér ok eigi síðr óðalbornir til konungdóms. Nú viljum vér gerask svá miklir liðsinnis-menn hans, at unna honum innar œztu tígnar hér í landi ok fylgja þar at með ǫllum várum styrk. Hví myni hann oss þat eigi vel launa ok lengi muna með góðu, ef hann er svá
mikill manndóms-maðr, sem ek hygg ok allir segja? U 244
Nú munum vér á þá hættu leggja, ef ek skal ráða, at O 35
binda við hann vináttu«. Eptir þat stóð upp hverr at ǫðrum ok talaði, ok kom þar niðr, at þess váru flestir fúsari at binda félagskap við Óláf konung. Hann hét þeim sinni vináttu fullkominni ok réttar-bót, ef hann yrði einvaldz-konungr yfir Nóregi. Binda þeir þá sætt sína með svardǫgum.

K. 37. Gefit Óláfi konungs-nafn.

[ÓH (Fms.) k. 51, (Flat.) k. 36; ÓH (49) k. 25.]

Eptir þat stefndu konungar þing; þá bar Óláfr konungr upp fyrir alþýðu þessa ráðagǫrð ok þat til-

1—2. en—engi: *ul. J1.* 3. eigi: ækki *J1; hermed beg. igen 325.* til: rikis *eða tf. 325.* kgdóms: rikis *J1.* 4. liðsinnis-menn: uinir *J1.* unna: uer unnum *J1.* 5. œztu: mætu *J1* (mestu *J3, J2).* 6. með ǫllum: *ul. J1.* várum: *ul. 325.* myni: mun *J1.* þat: *ul. J1.* 8. manndóms-: dyrþar *J1.* ek—segja: sagt ær ok æk hyg at sæ *J1.* allir segja: m*argir* kalla *325.* 9—10. at—vináttu: *ul. 325.* 10. hverr: annarr *J1, 325.* 12. félagskap: felag *J1, 325.* konung: har*alldz* svn *325; ul. J1.* 14. einvaldz-kgr: æinuallðr *J1.* 15. þá—svardǫgum: þat suardaugum sinn i millum *J1.* 16. *Overskr. fra 18;* ola*fi* gefit ko*nung*s nafn at vpplendzkv*m* logv*m* *325;* Olafr haralldsonn tekin til konungs yfir noregi uppi á haðalanndi *J1 (J2, J3 ul.* yfir—Haðalandi*) med större skrift end sædvanlig og med et stort* O; *det første boystav i det følg. kap.* A *er tegnet meget stort og smukt; alt tyder på, at der i J her har begyndt ligesom et nyt afsnit.* 17—18. Eptir—upp: Aɴan dag birti olafr konungr a þingi *J1.* 18. kgr: *ul. 325.*

kall, er hann hefir þar til ríkis, biðr þá bœndr sér viðrtǫku til konungs yfir landi, heitr þeim þar í móti lǫgum fornum ok því, at verja land fyrir útlendum her ok hǫfðingjum; talar hann um þat langt ok snjalt ok fekk góðan róm at máli sínu. Þá stóðu upp konungar ok tǫluðu annarr at ǫðrum, ok fluttu allir þetta mál ok ørendi fyrir lýðinum. Varð þat þá at lykðum, at Óláfi var gefit konungs-nafn yfir landi ǫllu ok dœmt honum land at uplenzkum lǫgum.

H 40 **K. 38.** Ferð Óláfs konungs um Uplǫnd.

[ÓH (Fms.) k. 51, 53, (Flat.) k. 36, 37; Fsk. k. 91.]

1015 Þá hóf Óláfr konungr upp ferð sína ok lét bjóða upp veizlur fyrir sér, þar sem konungs-bú váru; fór hann fyrst um Haðaland, ok þá sótti hann norðr í Guðbrandzdala; fór þá svá sem Sigurðr sýr hafði getit, at lið dreif til hans svá mart, at hann þóttisk eigi hálft þurfa, ok hafði hann þá nær ccc. manna. Þá endusk honum ekki veizlurnar, sem ákveðit var; þvíat þat hefir verit siðvenja, at konungar fóru um Uplǫnd með lx. manna eða lxx., en aldri meirr en c.

---

1. hefir: hafði *325.* þá bœndr: *ul. J1 (i J2, J3).* 2. landi: nor̄ *325.* móti: mot *J1, 325.* 3. lǫgum fornum: *omv. J1.* 4. ok hǫfðingjum: *ul. 325.* hann: *ul. J1, 325.* 5. ok fekk: fekk hann *J1. 325.* at: af *J1.* máli sínu: *omv. J1, 325.* 5—6. kgar: -nir *tf. 325.* 6. ok*(1)*—annarr: huerʀ *J1.* tǫluðu: talaði *325.* 7. ok—lýðinum: *ul. 325.* ok ørendi: *ul. J1.* Varð: Var *325.* 7—8. Varð—var: ok uar olafi *J1.* 10. *Overskr. fra 18; ingen kap.inddel. i J1. 325.* 11. upp: þeg*ar 325;* þægar upp *J1.* bjóða: til sin *tf. J1 (ikke J2, J3).* 11—12. bjóða upp: bva *325.* 12. fyrir sér: *ul. J1.* sem: e*r 325.* 13. fyrst: *ul. 325.* í: um *J1.* 14. -dala: -dali *325.* 14—15. S. sýr | hafði getit: *omv. 325 og tf.* konungr *efter* S.; sýr *ul. J1.* 15. lið: *ul. J1.* 16. hálft: half *J1;* þat *tf. 325.* hann: *ul. J1.* þá nær: þo meir*r 325.* 17. sem: *herefter lakune i 325.* 18. hefir verit: uar *J1.* 19. lxx.: siautigi manna *J1.* en*(2)*: með *tf. J1.*

manna. Fór konungr skjótt yfir ok var eina nótt í sama stað. En er hann kom norðr til fjallz, þá byrjar hann ferð sína, kømr norðr um fjallit ok fór til þess, er hann kom norðr af fjallinu. Óláfr konungr kom ofan í Updal ok dvalðisk þar um nótt. Síðan fór hann Updals-skóg ok kom fram í Meðaldal, krafði þar þings ok stefndi þar til sín bóndum. Síðan talaði konungr á þinginu ok krafði bœndr sér viðrtǫku, U 245 bauð þeim þar í móti rétt ok lǫg, svá sem boðit hafði Óláfr konungr Tryggvason. Bóendr hǫfðu engi styrk til þess at halda ósætt við konung, ok lauk svá, at þeir veittu konungi viðrtǫku ok bundu þat svardǫgum. En þó hǫfðu þeir áðr gǫrt njósn ofan í Orkadal ok svá í Skaun ok létu segja um ferð Óláfs konungs alt þat, er þeir vissu af.

K. 39. Útboð um Þrándheim. H 41

[Jfr. ÓH (Fms.) k. 53, (Flat.) k. 37.]

Einarr þambarskelfir átti bú á Húsabœ á Skaun; en er honum kom njósn um farar Óláfs konungs, þá lét hann þegar skera upp herǫr ok senda iiii. vega, stefndi saman þegn ok þræl með alvæpni, ok fylgði þat boði, at þeir skyldu verja land fyrir Óláfi konungi. Ǫrboð fór til Orkadals ok svá til Gaulardals, ok drósk þar alt herr saman.

---

1. kgr: þa *tf. J.* 3. kømr: *ul. J1.* fjallit: *herefter nyt kap. i J1. ɔ: kap. 43.* 3—4. ok—fjallinu: *ul. J1.* 4. Óláfr *osv. findes i J1 som slutn. af kap. 43.* 5. ofan: liði sinu *tf. J1.* 5—15. ok—af: *ul. J1; men fortsætter med beg. til kap. 40.* 12. ok bundu: *hermed beg. 325 igen.* 16. *Overskr. fra 18;* fra einari *325; mgl. K. 70; hele kap. mgl. i J1.* 17. -skelfir: -skelmir *325.* átti bú: *ul. 325.* á*(1)*: oc *K, 18. 70, 325; det følgende ord altså et fællesnavn; men se Munch: Norges beskriv. s. 82.* 18. farar: ferð *325.* 19. senda iiii. vega: sendi fiogvrra vegna *325.* 20. þræl: þreli *325.* 21. skyldu: skylldi *325.*

K. 40. Ferð Óláfs konungs í Þrándheim.

[ÓH (Fms.) k. 53, (Flat.) k. 37; Fsk. k. 91.]

O 36,10
1015 Óláfr konungr fór með liði sínu ofan til Orkadals, fór hann allspakliga ok með friði. En er hann kom út á Grjótar, mœtti hann þar bóanda-samnaði, ok hǫfðu þeir meirr en dcc. manna; fylkði þá konungr liði sínu, þvíat hann hugði, at bœndr myndi berjask vilja. En er bœndr sá þat, þá tóku þeir at fylkja ok varð þeim alt ómjúkara, þvíat áðr var ekki um ráðit, hverr hǫfðingi skyldi vera fyrir þeim. En er Óláfr konungr sá þat, at bóndum tóksk ógreitt, þá sendi hann til þeira Þóri Guðbrandzson, en er hann kom, segir Þórir, at Óláfr konungr vill ekki berjask við þá; hann nefndi xii. menn, þá er ágætastir váru í þeira flokki, at koma til fundar við Óláf konung. En bœndr þekðusk þat ok ganga fram yfir egg nǫkkura, er þar verðr, þar til er stóð fylking konungs. Þá mælti Óláfr konungr: »þér bœndr hafið nú vel gǫrt, er ek á kost at tala við yðr, þvíat ek vil
H 42 þat yðr segja um ørendi mitt hingat til Þrándheims, —
U 246 þat er í uphafi, at ek veit, at þér hafið áðr spurt, at vér Hákon jarl fundumk í sumar, ok lauk svá várum

---

1. *Overskr. fra 18; fra* olafi *konungi 325; mgl. K. 70; ingen kap. J1 (se anm. til 56₅₋₁₅).* 2. Óláfr—sínu: ok for sua *J1.* 2—3. Orkadals: oc *tf. 325.* 3—*59 ₃.* fór—firði: hann atti þing uið bǫnnðr ok bæiddi at þeiʀ mundu uiþ honom taka margir mænn uæittu konungi þar goðar uiþtakur en sumir mælltu i moti sumir flyðu unndan *(kap. slutning) J1.* 3. En: oc *325.* 4. þar bóanda-samnaði: þa bonda samnaðinv*m 325.* 5—6. fylkði þá | kgr: *omv. 325* 7. þeir: oc *tf. 325.* 10. bóndum: bændvm *325.* 12. segir: sagði *325.* Óláfr: *ul. 325.* 13. hann: *konungr 325 (altså direkte tale).* nefndi: *til tf. 325.* 14—15. fundar—konung: tals *við* sik *325.* 15. ganga: gengv *325.* 16. er*(2)*: sem *18, 70.* 16—17. fylking kgs: *konungs* fylkingín *325.* 19. þat yðr: *omv. 325.* 20. áðr: *ul. 325.* 21. fundumk: fundumz *K;* fvndvz*(!) 335.*

skiptum, at hann gaf mér ríki þat alt, er hann átti hér í Þrándheimi, en þat er, sem þér vituð, Orkdœlafylki ok Gauldœlafylki ok Strindafylki ok Eynafylki; en ek hefi hér vitnis-menn, þá er þar váru ok handsal okkat jarls sá ok heyrðu orð ok eiða ok allan skildaga, er jarl veitti mér; vil ek yðr lǫg bjóða ok frið, eptir því sem fyrir mér bauð Óláfr konungr Tryggvason. Hann talaði langt ok snjalt, ok kom þar at lokum, at hann bauð bóndum ii. kosti, þann annan, at ganga til handa honum ok veita honum hlýðni, sá var annarr at halda þá við hann orrostu. Síðan fóru bœndr aptr til liðs síns ok sǫgðu sín ørendi, leituðu þá ráðs við alt fólkit, hvern þeir skyldu af taka. En þótt þeir kærði þetta um hríð milli sín, þá kuru þeir þat af, at ganga til handa konungi; var þat þá eiðum bundit af hendi bónda. Skipaði konungr þá ferð sína, ok gerðu bœndr veizlur í móti honum. Fór konungr þá út til sjávar ok ræðr sér þar til skipa; hann hafði langskip, xx.-sessu, af Gelmini frá Gunnars; annat skip, xx.-sessu, hafði hann af Viggjum frá Loðins; iii. skip, tvítugsessu, hafði hann af Ǫngrum í Nesi; þann bœ hafði átt Hákon jarl, en þar réð fyrir ár-

---

2—3. Orkdœlafylki: *hermed slutter det første blad i 325, IX; et par bogstavlævninger og et* oc *ses dog endnu af næste (sidste) linje.* 3—4. ok*(2)*—Eynafylki: ok Strindafylki ok strind *K;* strind ok strindafylki *18. 70; her foreligger en fejl, der vistnok rigtig er rettet i Ungers udg., således som teksten ovenfor er;* strind *i K er vistnok en fejllæsning f.* eynaf. *Til støtte for læsemåden kan anføres, at i Olafs s. helga (1853) indskydes i det stykke, der svarer til J1s kap.-slutning, jfr. ovf. anm. til* 57_3—59_3, *følgende: (*. . . taka*).* let þa fram bera vitni þau er nęr haufðv verit. þa er Hacon iarll hafði Olaf latit hafa með svardaugum þann luta lanz er hann atti oc fyrr hafði haft oc att Eiricr iarll. þat voro iiii. fylki i þrandheimi: Orcdøla fylki. Gauldøla fylki. Strinda fylki. Eyna fylki. *(*Margir *osv.); dette stykke er rimelig hæntet fra Kringla.*

maðr sá, er Bárðr hvíti er nefndr. Konungr hafði skútur iiii. eða v.; fór hann ok skyndiliga ok helt inn eptir firði.

H 43 K. 41. Ferð Sveins jarls.

[ÓH (Fms.) k. 53, (Flat.) k. 36 fin., 37; Fsk. k. 91.]

Sveinn jarl var þá inn í Þrándheimi at Steinkerum ok lét þar búa til jóla-veizlu; þar var kaupstaðr. Einarr þambarskelfir spurði, at Orkdœlar hǫfðu gengit til handa Óláfi konungi; þá sendi hann njósnarmenn til Sveins jarls; fóru þeir fyrst til Niðaróss ok tóku þar róðrar-skútu, er Einarr átti; þeir fóru síðan inn eptir firði ok kómu einn dag síðarla inn til Steinkera ok báru þessi ørendi jarli ok segja alt um ferð Óláfs konungs. Jarl átti langskip, er flaut tjaldat fyrir býnum; lét hann þegar um kveldit flytja á skipit
U 247 lausafé sitt ok klæðnað manna ok drykk ok vist, svá sem skipit tók við, ok røru út þegar um nóttina ok kómu í lýsing í Skarnsund. Þar sá þeir Óláf konung róa útan eptir firði með lið sitt; snýr jarl þá at landi inn fyrir Masarvík, — þar var þykkr skógr; þeir lǫgðu svá nær berginu, at lauf ok limar tóku út yfir

---

4. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* fra sveini iarli *J1 (følger efter* flyðu unndan, *ovf. anm. til* 57_3—59_3*).* 5. Sveinn jarl ... þá: *omv. J1.* 6—7. þar—kaupstaðr: *ul. J1.* 7. þambar-: þamba- *J1.* -skelfir: þa ær hann *tf. J1.* 7—12. at—alt: til ferda olafs konungs for up i gaulardall með huskalla sina enn læt bera niosn sveini iarli *J1.* 12. ferð: ferþir *J1.* 13—14. Jarl—hann: Iarlinn læt *J1.* 14. skipit: skip *J1.* 15. manna ok: *ul. J1.* svá: *ul. J1.* 16. skipit ... við: *omv. J1.* ok*(1): ul. J1.* 17. í*(2)*: ut i *J1.* Skarn-: *sål. K, J3 (*karn- *18, J2, 70);* karm- *J1.* 17—18. þar—snýr: Olafr konungr hafþi raþit ser til skipa vt i orkadall tok þar buanda faur ok hafþi .v. skip hellt þægar inn æptr*(!)* firþi. *(jfr. foreg. kap.slutn.)* þa snǫri *J1.* 18. þá: *ul. J1.* 19. var: ær *J1.* 19—20. þeir lǫgðu: *omv. J1.* 20. lauf—limar: limarnar *J1.*

skipit. Þá hjoggu þeir stór tré ok settu alt á útborða í sjá ofan, svá at ekki sá skipit fyrir laufinu, ok var eigi alljóst orðit, þá er konungr røri inn um þá. Logn var veðrs; røri konungr inn um eyna; en er sýn fal milli þeira, røri jarl út á fjǫrð ok alt út á Frostu, lǫgðu þar at landi; þar var hans ríki.

K. 42. Ráðagǫrð Sveins jarls ok Einars. H 44

[ÓH (Fms.) k. 53, (Flat.) k. 37; jfr. Fsk. k. 92.]

Sveinn jarl sendi menn út í Gaulardal eptir 1015 Einari mági sínum; en er Einarr kom til jarls, þá segir jarl honum alt um skipti þeira Óláfs konungs ok svá þat, at hann vill liði samna ok fara á fund Óláfs konungs ok berjask við hann. Einarr svarar svá: »vér skolum fara ráðum með, halda til njósn, hvat Óláfr konungr ætlask fyrir; látum þat eitt til vár spyrja, at vér sém kyrrir, kann þá vera, ef hann spyrr eigi liðsamnað várn, at hann setisk inn O 37 at Steinkerum um jólin, þvíat þar er nú vel fyrir búit. En ef hann spyrr, at vér hǫfum liðsamnað, þá mun hann stefna þegar út ór firði, ok hǫfum vér hans þá ekki«. Svá var gǫrt, sem Einarr mælti; fór jarl á veizlur upp í Stjóradal til bónda. Óláfr kon-

2. sjá: sæ *J1.* 2—3. ok—þá*(2)*: *ul. J1.* 4. røri kgr: ær konungr reyri *J1.* 5. sýn fal: *omv. J1.* þeira: *ul. J1.* fjǫrð: fiorþin *J1.* á*(2)*: til *J1.* 6. lǫgðu þar: þar lagði hann *J1.* 7. *Overskr. fra 18; mgl K. 70; ingen kap.inddel J1.* 8. út: inn *J1.* 10. honum: æinari *J1.* 11. svá: *ul. J1.* 11—12. fara—hann: beriaz uiþ olaf konung *J1.* 12—13. svarar svá: .s *J1.* 13. ráðum með: með raþum at .j. (oc *J2, J3*) *J1.* til njósn: niosnum til *J1.* 14. kgr: *ul. J1.* ætlask fyrir: ætlar *J1.* látum: lata hann *J1.* 15—16. ef—várn: *ul. J1.* 17—18. vel—búit: iola uæitzla buin *J1.* 18. at—hǫfum: uarnn *J1.* 19. stefna þegar: *omv. J1.* ór: æpptir *J1.* 20. mælti: uilldi *J1.* fór: þa *tf. J1.* 21. upp í: um *J1.* Stjóradal: *herefter kap.inddel. i J1 med overskr.*: fra olafi konungi. til bónda: *ul. J1.*

ungr, þá er hann kom til Steinkera, tók hann upp veizluna ok lét bera á skip sín ok aflaði til byrðinga ok hafði með sér bæði vist ok drykk ok bjósk í brot sem skyndiligast ok helt út alt til Niðaróss; þar hafði Óláfr konungr Tryggvason látit efna til kaup- staðar, sem fyrr var ritit. En er Eiríkr jarl kom til p. I, 386
landz, þá efldi hann á Hlǫðum, þar sem faðir hans hafði hǫfuðbœ sinn látit vera; en hann órœkði hús þau, er Óláfr hafði látit gera við Nið; váru þau þá niðr fallin sum, en sum stóðu ok váru heldr óbyggvi-
U 248 lig. Óláfr konungr helt skipum sínum upp í Nið; lét hann þar þegar búask um í þeim húsum, er upp
H 45 stóðu, en reisa upp þau, er niðr váru fallin, ok hafði þar at fjǫlða mannz; lét ok þá flytja upp í húsin bæði drykkinn ok vistina ok ætlaði þar at sitja um jólin. En er þat spurði Sveinn jarl ok Einarr, þá gera þeir ráð sín í ǫðrum stað.

K. 43. Frá Sigvati skáld.

[ÓH (Fms.) k. 52, (Flat.) k. 36; jfr. Íslb. k. 1 fin.]

O 35_{26} Þórðr Sigvalda-skáld hét maðr íslenzkr; hann hafði verit lengi með Sigvalda jarli ok síðan með

4. brot: bráut *J1.* alt: *ul. J1.* 5. kgr: *ul. J1.* efna: æfla *J1.* 6. sem—ritit: ok husa konungs garð æn aðr var æin bǫli i niþarnæsi *J1;* rit *skr. K,* ritat *18. 70.* jarl: *ul. J1.* 7. á: at *J1.* 8. hǫfuðbœ sinn | látit vera: *omv. J1.* órœkði: rǫkdi ækki *J1.* 8—9 hús þau: *omr. J1.* 9. Óláfr—Nið: uiþ nið stoðu *J1.* 10. heldr: *ul. J1.* 11. kgr: hafðe *tf.(!) J1 (mgl. J3, J2).* 12. hann: *ul. J1.* búask um: *omv. J1.* 12—13. upp stóðu: vppi varv *J1.* 13. niðr váru: aþr uoru niþr *J1.* 13—14. ok—mannz: *ul. J1.* 14. ok þá: *omv. J1.* 15. bæði: *ul. J1.* 16. spurði: spyʀ *J1.* 17. gera—stað: *ul. J1 og fortsætter umiddelbart med kapitel 44.* 18. *Overskr. fra 18. J1, hvor kap. står efter* fjallit *s. 56, l. 3. jfr. anm.* 19—*62,2.* Sigvalda-skáld—konung: skalld siguallda son uar með olafi konungi þa *J1.*

Þorkatli háva, bróður jarls, en eptir fall jarls þá var Þórðr kaupmaðr. Hann hitti Óláf konung, er hann c. 1013
var í vestrvíking, ok gerðisk hans maðr ok fylgði honum síðan; var hann þá með konungi, er þetta var tíðenda. Sigvatr var son Þórðar; hann var at fóstri með Þorkatli at Apavatni. En er hann var náliga vaxinn maðr, þá fór hann útan af landi með 1015
kaupmǫnnum, ok kom skip þat um haustit til Þrándheims, ok vistuðusk þeir menn í heraði. Þann sama vetr kom Óláfr konungr í Þrándheim, svá sem nú var ritit. En er Sigvatr spurði, at Þórðr, faðir hans, var þar með konungi, þá fór Sigvatr til konungs, hitti Þórð, fǫður sinn, ok dvalðisk þar um hríð. Sigvatr var snimma skáld gott; hann hafði ort kvæði um Óláf konung ok bauð konungi at hlýða. Konungr segir, at hann vill ekki yrkja láta um sik, segir, at hann kann ekki at heyra skáldskap; þá kvað Sigvatr:

34. Hlýð mínum brag, meiðir
myrkblás, þvít kank yrkja,
alltíginn — mátt eiga
4 eitt skald — drasils tjalda;
þótt ǫllungis allra, H 46
allvaldr, lofi skalda,
þér fæk hróðrs at hvǫru
8 hlít, annarra nítið.

---

3. vestrvíking: hernaði *J1.* 3—5. ok*(1)*—tíðenda: *ul. J1.* 5. var*(2)*: hæt *J1.* 6. með þorkatli: *ul. J1.* 6—15. hann—hlýða: sighvatr kom i noreg a funð olafs konungs ok bað at fora honom quædi *J1.* 11. ritit: rit *K;* ritat *18, 70.* 14. snimma: snemma *K, 18, 70.* 16—18. ekki—Sigvatr: æigi hlyða hann quað þo visv *J1.*

19—26. **34. vísa.** 2. þvít: þviat *alle.* kank: *sål. K, 70;* ek kann *J1.* 3. mátt: mattu *alle.* 6. lofi: lofan *J1.* 7. fæk hróðrs: ber æk hrodr *J1 (*fæ ek *skr. K, 18, 70). Jfr. K.Gíslason: Udvalg 35, 169—71.*

Óláfr konungr gaf Sigvati at bragar-launum gullhring þann, er stóð hálfa mǫrk. Sigvatr gerðisk hirðmaðr Óláfs konungs; þá kvað hann:

O 36 35. Ek tók lystr, né ek lasta
(leyfð íð es) þat síðan,
sóknar Njǫrðr, við sverði
4 — sá 's mínn vili — þínu;
þollr, gazt húskarl hollan
(hǫfum ráðit vel báðir)
látrs, en ek lánar-dróttin,
8 linns blóða, mér góðan.

U 249 1015 Sveinn jarl hafði látit taka um haustit hálfa landaura af Íslandz-farinu, svá sem fyrr var vant, þvíat Eiríkr jarl ok Hákon jarl hǫfðu þær tekjur sem aðrar at helmingi þar í Þrándheimi. En er Óláfr konungr var þar kominn, þá gerði hann til sína menn at heimta hálfa landaura af Íslandz-fǫrum, en þeir fóru á fund konungs; þeir báðu Sigvat liðveizlu; þá gekk hann fyrir konung ok kvað:

36. Gǫrbœnn mon ek gunnar
gammteitǫndum heitinn
(áðr þǫgum vér ægis
4 eld) ef nú biðk felda:
landaura veit, lúru
látr-þverrandi, af knerri

3. þá—hann: hann qvað þa uisi *(!, v. J2) J1.*

4—11. **35. vísa.** ₂. íð: iðn *J1, 70.* ₄. ’s: er *alle.* ₅. gazt: gatztu *K, 18, 70;* toktu *J1.* ₈. blóða: broþur *J1. Jfr. K. Gísl. Udvalg 35, 171.*

12—19. Sveinn—kvað: þa ær sighvatr kom af islandi til olafs konvngs hann qvað þa *J1 (*þa *(ul. J3)* kvað hann *J2, J3).* 16. sína: *sål. 70;* sin *K* (s̊ *18).* 18. konungs: hans *18, 70.*

19—25. **36. vísa.** ₁. Gǫr-: Geyr- *K, 18 (*Geir *70);* Gior- *J1.* mon: mun *alle.* ₂. -teitǫndum: tæitendum *J1.* heitinn: heita *J1.* ₄. biðk: bið ek *alle.* ₅. veit: veittu *alle.* ₆. látr-: lad- *J1.*

enn af ganga, engjar,
ek hef sjalfr krafit, halfa.

K. 44. Frá Sveini jarli. H 47

[ÓH (Fms.) k. 53, (Flat.) k. 37; Fsk. k. 92.]

Sveinn jarl ok þeir Einarr þambarskelfir drógu O 37,16 saman her mikinn ok fóru út til Gaulardals it øfra ok stefna út til Niðaróss ok hǫfðu nær xx. hundruð manna. Menn Óláfs konungs váru út á Gaularási ok heldu hestvǫrð; þeir urðu varir við, er herrinn fór ofan ór Gaulardal ok báru þá konungi njósn um miðnætti. Stóð Óláfr konungr þegar upp ok lét vekja liðit, gengu þeir þegar á skip ok báru út ǫll klæði sín ok vápn ok þat alt, er þeir gátu með komizk, røru þá út ór ánni; kom þá jamskjótt jarls-liðit til bœjarins; tóku þeir þá jóla-vistina alla, en brendu húsin ǫll. Fór Óláfr konungr út eptir firði til Orkadals ok gekk þar af skipum; fór þá upp um Orkadal alt til fjallz ok austr yfir fjall til Dala. Frá þessu er sagt, at Sveinn jarl brendi bœ í Niðarósi, í flokki þeim, er ortr er um Klœng Brúsason:

---

7. af ganga: *sål. J1;* ofganga *K;* offanga *18, 70.* engjar: *sål. Fms. IV. 91;* engi *J1;* engan *de øvrr.* 8. hef: hefi *alle.* sjálfr: sialf *J1. Jfr. K. Gísl. Udvalg 35. 171. 230.* halfa: *herpå følger:* Ol. kgr *osv., s. 56, l. 4.*

3. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. i J1, der fortsætter kapitel 42 umiddelbart, se anm. til 61₁₇.* 4—5. Sveinn—fóru: samna þeiʀ liði ok fara *J1.* 7. út: ok *J1.* 8. er: at *J1.* 9. ofan ór: ut um *J1.* kgi njósn: *omv. J1.* 10. Óláfr: *ul. J1.* þegar upp: *omv. J1.* 11. þeir: *ul. J1.* ǫll: *ul. J1.* 12. ok*(2)*—komizk: *ul. J1.* 13. røru: roa *J1.* jamskjótt jarls-liðit: iarllsins lið iafnskiott *J1.* 14. bœjarins: biorins *(*by- *J3) J1 (*bǫarins *J2).* en: ok *J1.* 15. ǫll: *ul. J1.* Fór: þa *tf. J1.* firði: firþinum *J1.* 16. um Orkadal: eptr*(!)* dalnum *J1.* 17. fjall: fiallit *J1.* 17—18. Frá—Niðarósi: Sua sægir klǫngr brunason *J1.* 19. ortr—Brúsason: hann orti um suein iarl ær hann brennði boinn uiþ nid hann uar þa með suæini iarl*(!) J1.*

37. Brunnu allvalds inni
— eldr hykk at sal feldi —
(eimr skaut á her hrími)
halfgǫr við Nið sjalfa.

K. 45. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 53 fin., 54, (Flat.) k. 37; Fsk. k. 93.]

Óláfr konungr fór þá suðr eptir Guðbrandzdǫlum
15—16 ok þaðan út á Heiðmǫrk, fór alt at veizlum um há-
vetri, en dró saman her, er váraði, ok fór út í Vík-
U 250 ina; hann hafði mikit lið af Heiðmǫrk, er konungar
H 48 fengu honum; fóru þaðan lendir menn margir; í þeiri
ferð var Ketill kálfr á Hringunesi; Óláfr konungr
hafði ok lið af Raumaríki. Sigurðr konungr sýr, mágr
O 38 hans, kom til liðs við hann með mikla sveit manna;
sœkja þeir þá út til sjávar ok ráða sér til skipa ok
búask innan ór Víkinni; þeir hǫfðu frítt lið ok mikit.
En er þeir hǫfðu búit lið sitt, lǫgðu þeir út til Túns-
bergs.

K. 46. Frá liði Sveins jarls.

[ÓH (Fms.) k. 54, (Flat.) k. 37; ÓH (49) k. 26; Fsk. k. 93; Tjodrek k. 15.]

15—16 Sveinn jarl samnar liði alt um Þrándheim þegar

1—4. **37. vísa.** *Også i SnE. I, 508.* 2. hykk: hyg ek *J1.* 5. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 7. Heiðmǫrk: ok *tf. J1.* at: *ul. J1 (ikke J3, J2).* veizlum: *herefter J1 nyt kap. med overskr.* fra Sueini iarli. 7—9. um—hann: Olafr konungr samnar her saman ær a læið uættrinn ok *J1.* 10. lendir menn | margir: *omv. J1 og tf.* ok rikr*(!)* bǫnnðr. 11. kálfr: *ul. J1.* á: af *J1.* 12. sýr: *ul. J1.* 13. við hann: hans *J1 (ikke J2, J3).* 14. þá: *ul. J1.* sjávar: *ul. K;* sæfar *J1.* 15. þeir: ok *J1.* frítt . . . . mikit: *omv. J1.* 16—17. En—Túnsbergs: *ul. J1.* 18. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 19. liði: her saman *J1.*

eptir jólin ok býðr út leiðangri, býr ok skipin. Í þenna
tíma var í Nóregi fjǫlði lendra manna; óru þeir margir
ríkir ok svá ættstórir, at þeir váru komnir af konunga
ættum eða jarla ok áttu skamt til at telja, váru ok
stórauðgir. Var þar alt traust konunganna eða jarl-
anna, er fyrir landi réðu, er lendir menn váru; þvíat
svá var í hverju fylki, sem lendir menn réðu fyrir
bónda-liðinu. Vel var Sveinn jarl vingaðr við lenda
menn; varð honum gott til liðs. Einarr þambarskelfir,
mágr hans, var með honum ok margir aðrir lendir
menn ok margir þeir, er áðr um vetrinn hǫfðu trún-
aðar-eiða svarit Óláfi konungi bæði lendir menn ok
bœndr. Þeir fóru þegar ór firðinum, er þeir váru
búnir, ok heldu suðr með landi ok drógu at sér lið
ór hverju fylki. En er þeir kómu suðr fyrir Rogaland,
þá kom til móts við þá Erlingr Skjálgsson ok hafði
mikit lið, ok með honum margir lendir menn; heldu
þá ǫllu liðinu austr til Víkr; þat var, er á leið langa- H 49
fǫstu, er Sveinn jarl sótti inn í Víkina. Jarl helt
liðinu inn um Grenmar ok lagðisk við Nesjar.

---

1. jólin: iol *J1.* býðr—leiðangri: *ul. J1.* ok skipin: skip sinn *J1 og herpå nyt kap. med overskr.:* Capitulum. 2. óru: váru *J1.* 3. svá: *ul. J1.* ætt-: kyn- *J1.* at: sva at *J1.* 4. til—telja: at tælia til haʀaldz enns harfagra *J1.* váru ok: *omv. J1.* 5—6. kganna . . jarlanna: *uden art. J1.* 5. eða: ok *J1.* 6. er*(1)*—réðu: *ul. J1.* 6—8. þvíat—liðinu: *ul. J1.* 9. honum: af þui *tf. J1.* liðs: enn i hveriv fylki uar sæm lænndir mænn ræði fyri ǫllum buanða muginum *tf. J1; jfr. anm. til l. 6—8.* þambar-: þamba- *J1.* 11—13. ok—bœndr: *ul. J1.* 13. Þeir—þegar: hęlldu þa liþinv vt *J1.* 15. suðr: *ul. J1.* 18. var: þa *tf. J1.* 19—20. Jarl—Nesjar: ok lagdiz inn uiþ grænmar *J1.*

K. 47. Frá liði Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 54, (Flat.) k. 38; ÓH (49) k. 26; Fsk. k. 93.]

1016 Þá helt Óláfr konungr sínu liði út eptir Víkinni;
var þá skamt í milli þeira, vissu þá hvárir til annarra
laugardag fyrir pálmsunnudag. Óláfr konungr hafði
U 251 þat skip, er kallat var Karlhǫfði, þar var á framstafni
skorit konungs-hǫfuð; hann sjálfr hafði þat skorit.
Þat hǫfuð var lengi síðan haft í Nóregi á skipum
þeim, er hǫfðingjar stýrðu.

K. 48. Tala Óláfs konungs.

[ÓTr. (Fms.) k. 270; ÓH (Fms.) k. 55, (Flat.) k. 39; ÓH (49) k. 26; Ágrip k. 21; Fsk. k. 93; Tjodrek k. 15.]

25. marts 1016 Sunnudags-morgininn, þegar er lýsti, stóð Óláfr
konungr upp ok klæddisk, gekk á land, lét þá blása
ǫllu liðinu til landgǫngu. Þá átti hann tal við liðit
ok segir alþýðu, at hann hefir þá spurt, at skamt mun
milli þeira Sveins jarls: »skolum vér nú, segir hann
við búask, þvíat skamt mun vera til fundar várs;
vápnisk menn nú ok búi hverr sik ok sitt rúm, þar
er áðr er skipat, svá at allir sé þá búnir, er ek læt

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddeling i J1.* 2. sínu—út: innan *J1.* 3. í: *ul. K.* þeira: ok *tf. J1.* þá*(2): ul. J1.* 4. laugardag—pálms.-dag: *ul. J1.* 5. kallat var: het *J1 efter* Karlhǫfði. 6. kgs-hǫfuð: *omv. J1, J3 (*kr *J2).* hann: *ul. J1.* 7. hǫfuð: *ul. J1.* 7—8. á—stýrðu: þat uar laugardagin fyri palmadag ær þeir laguz nær með herinn *J1.* 9. *Overskr. fra 18, J1; mgl. K, 70.* 10. þegar—lýsti: *ul. J1.* 11. klæddisk: for i klædi sinn *J1.* land: upp ok *tf. J1.* þá: *ul. J1.* 12. liðinu: liði sinu *J1.* liðit: mænn *J1.* 13. segir: sagdi *J1.* at*(1)*—spurt: *ul. J1.* mun: mundi i *J1.* 14. þeira: ok *tf. J1.* 15. við búask: *omv. J1 og tf.* ok taka vapn uar. 15—16. þvíat—nú: þui varnn funð mun brat saman bera *J1.* 17. er*(1)*: sæm *J1.* svá at: *ul. J1.* allir | sé þá: *omv. J1.*

blása til brautlǫgunnar; róum síðan samfast, fari engir fyrr en allr ferr flotinn, dvelisk ok engi þá eptir, er ek rœ ór hǫfninni, þvíat eigi megum vér vita, hvárt H 50 vér munum jarlinn hitta, þar er nú liggr hann, eða munu þeir sœkja í móti oss; en ef fund várn berr saman ok takisk orrosta, þá heimti várir menn saman skipin ok sé búnir at tengja; hlífum oss fyrst ok gætum vápna várra, at vér berim eigi á sæ eða kastim á glæ; en er festisk orrosta ok skipin hafa saman bundizk, gerið þá sem harðasta hríðna, ok dugi hverr sem mannligast«. O 39

K. 49. Orrosta fyrir Nesjum.

[ÓH (Fms.) k. 55, (Flat.) k 39, 40; ÓH (49) k. 26, 27; Ágrip k. 21; Fsk. k. 93; Tjodrek k. 15.]

Óláfr konungr hafði á sínu skipi c. manna, ok hǫfðu allir hringabrynjur ok valska hjálma; flestir hans menn hǫfðu hvíta skjǫldu ok á lagðr inn helgi kross með gulli, en sumir dregnir rauðum steini eða blám; kross lét hann ok draga í enni á ǫllum hjálmum með bleiku. Hann hafði hvítt merki, þat var ormr. Þá lét hann veita sér tíðir; gekk síðan á skip sitt ok bað menn snæða ok drekka nǫkkut. Síðan

1. róum síðan: skolum ver þa siþan fara *J1.* fari engir: ok fara (fari *J2, J3)* ængi *J1.* 2. ok: *ul. J1.* engi: *18, 70, J1;* engir *K.* þá: ok *tf. J1.* 4. munum—liggr: iarllinn þar finna munum *(ul. J1,* finnum *J3)* sæm nu ær *J1 (J2).* 5. munu þeir: mun hann *J1.* 7. skipin: skip sin *J1.* búnir: vid *tf. J1.* 8—9. eða—glæ: *ul. J1.* 9. skipin: skip *J1.* 10. gerið: geri huerr *J1.* hríðna: hriðina *J1.* 11. mannligast: drengr ær til *J1.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* barðagi fyri nesium palm sunnu dag *J1.* 14. allir: þeir *J1.* 15. hans menn: *omv. J1.* á lagðr *omv. J1.* 16. en—dregnir: æða dreginn með *J1.* 17. ok: *ul. J1.* enni: ennin *J1.* 18. bleiku: blæikum *J1* (bleikium *J2, J3).* 19. hann veita: olafr konungr syngia *J1.*

lét hann blása herblástr ok leggja út ór hǫfninni. En er þeir kómu fyrir hǫfnina, þar er jarl hafði legit, þá var lið jarls vápnat ok ætlaði þá at róa út ór
U 252 hǫfninni; en er þeir sá konungs-lið, þá tóku þeir at tengja skipin ok settu upp merki ok bjoggusk við. En er Óláfr konungr sá þat, þá greiddu þeir atróðrinn, lagði konungr at jarls skipi; tóksk þar þá orrosta; svá segir Sigvatr skáld:

38. Veitti sókn, þars sótti,
siklingr firum mikla,
H 51 (blóð fell rautt á Róða
rein) í hǫfn at Sveini;
snjallr helt at, sás olli
eirlaust konungr, þeira,
en Sveins liðar, sýnum
saman bundu skip, fundi.

Hér segir þat, at Óláfr konungr helt til orrostu, en Sveinn lá fyrir í hǫfninni. Sigvatr skáld var þar í orrostu; hann orti þegar um sumarit eptir orrostu flokk þann, er Nesjavísur eru kallaðar, ok segir þar vandliga frá þessum tíðendum:

39. Þat erumk kunt, hvé kennir
Karlhǫfða lét jarli

1. hǫfninni: ok roro siþan at læita iarls *tf. J1.* 2. kómu: roru *J1.* 3. lið jarls: *omv. J1.* ætlaði: ætludu *J1.* róa: lægia *J1.* 4. kgs-lið: *omv. J1 og skr.* konungsins. 5. merki: merkin *J1.* 6. þá greiddu: græida *J1.* 7. kgr . . . skipi: *med art. J1.* þar: *ul. J1.* 8. segir: qvað *J1.* skáld: *ul. J1.*

9—16. **38. vísa.** 1. þars: þar er *alle.* 5. sás olli: þar ær ollu *J1; sa er skr. de øvrr.* 7. sýnum: *sål. FJ.;* sinum *alle.* 8. bundu: *sål. Fms.;* bunduz *alle. Jfr. K.Gísl. Udvalg 35, 172, 230.*

17—18. Hér—hǫfninni: *ul. J1.* 18. þar: með olafi konungi þa *J1.* 20—21. segir—tíðendum: þar segr*(!)* hann sva *J1.*

22—23. **39. vísa.** 1. erumk: erum *J1.*

odda frosts fyr austan
Agðir nær of lagðan.

Orrosta var in snarpasta, ok var þat langa hríð, er ekki mátti yfir sjá, hvernug hníga myndi; fell þá mart af hvárumtveggjum ok fjǫlði varð sárt; svá segir Sigvatr:

40. Vasa sigmána Sveini
sverða gnýs at frýja
gjóðs né gǫrrar hríðar
gunnreifum Áleifi,
þvít kvistingar kostu
(koma herr í stað verra)
ǫttu sín, þars sóttusk,
seggir hvárra tveggja.

Jarl hafði lið meira, en konungr hafði einvala lið á sínu skipi, þat er honum hafði fylgt í hernaði, ok búit svá forkunnliga, sem fyrr var sagt, at hverr maðr hafði p. 68,14 f.
hringabrynju; urðu þeir ekki sárir; svá segir Sigvatr:

41. Teitr, sák okr í ítru H 52
allvalds liði falla
(gerðisk harðr) of herðar
(hjǫrdynr) svalar brynjur;
en mín at flug fleina
falsk und hjalm enn valska

1. of: um *K*, *18*, *70*.

3. er: at *J1*. 4. hvernug: huarrn ueg *J1*.

7—14. **40. vísa.** 3. gǫrrar: giorrar *J1;* goðrar *de øvrr.* 4. gunn-: uinn*(?) J1;* imun *J2;* gunn *J3*. Áleifi: oleifi *alle.* 5. þvít: þviat *alle.* kvistingar: quistungar *J1.* kostu: kosta *K*, *18*, *70*. 7. þars: þar er *alle.* 8. hvárra: huaʀa *J1;* hvarir *de øvrr.* tveggja: tveggiu *alle (forskr. J1).*

15. lið meira: *omv. J1.* 17. hafði: *ul. J1 (ikke J3, J2).* 18. -brynju: ok *tf. J1.*

19—24. **41. vísa.** 1. sák: sa ek *alle.* í ítru: itra *J2 (forskr. J1*: ut; utru *J3).* 2. falla: faldna *J1 (ikke J3, J2).* 3. harðr: har *J1.* of: um *alle.* 6. enn: hinn *K*, *70;* inn *18*.

(okr vissak svá, sessi)
svǫrt skǫr (við her gǫrva).

En er lið tók at falla á skipum jarls, en sumt sárt, ok þyntisk þá skipanin á borðunum.

K. 50. Flótti Sveins jarls.

[ÓH (Fms.) k. 55, (Flat.) k. 40; ÓH (49) k. 27; Ágrip k. 21; Fsk. k. 93; Tjodrek k. 15.]

O 40
U 253 Þá réðu til upgǫngu menn Óláfs konungs; var þá merkit upp borit á þat skip, er næst var jarlsskipi, en konungr sjálfr fylgði fram merkinu; svá segir Sigvatr:

42. Stǫng óð gylt þars gengum
Gǫndlar serks und merkjum
gnýs fyr gǫfgum ræsi
greiðendr á skip reiðir;
þági vas, sem þessum
þengils, á jó strengjar,
mjǫð, fyr málma kveðju,
mær, heiðþegum bæri.

Þar var snǫrp orrosta, ok fellu mjǫk Sveins menn, en sumir hljópu þá fyrir borð; svá segir Sigvatr:

43. Vér drifum hvatt, þars heyra
hátt vápna-brak knátti,

---

7. vissak: vissa ek *alle.* 8. skǫr: skuar *J1 (J2. J3).* her: hior *J1.*

3. lið: liðit *J1.* sumt: vart*(!) tf. J1.* 4. þá: *ul. J1.* skipanin: skipun *J1.* 5. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. i J1.* 6. til upg. | menn Ól. kgs: *omv. J1.* 7—8. var—skipi: la skipi iarllsins *J1.*

10—17. **42. vísa.** *L.* 5—8 *også i SnE. I, 458.* 1. þars: þar er *alle.* 2. und: unndir *J1.* 3. fyr: með *J1.* 4. á: i *J1.* 5. þági: þæygi *J1.* 6. þengils: þen*(!) K;* þeingil *18.* 8. heiðþegum: hæimdrægum *J1.*

18. Þar: þa *J1.* menn: sumir *tf. J1.* 19. þá: *ul. J1.*

20—21. **43. vísa.** 1. drifum: drifo *K, 18, 70.* þars: þar er *K, 18, 70;* enn *J1.*

(rǫnd klufu roðnir brandar)
reiðir upp á skeiðar;
en fyr borð, þars bǫrðusk,
— búin fengusk skip — gengu
(nár flaut út við eyri H 53
ófár) búendr sárir.

Ok enn þetta:

44. Ǫld vann ossa skjǫldu
(auðsætt vas þat) rauða
(hljóms), þás hvítir kómu,
(hringmiðlǫndum) þingat,
þar hykk ungan gram gǫngu
(gunn- sylg) es vér fylgðum,
(blóðs fekk -svǫrr) þars slæðusk
sverð, upp í skip gerðu.

Þá tók at snúa mannfallinu upp á lið jarls; sóttu þá konungs-menn at jarls-skipi, ok var við sjálft, at þeir mundu upp ganga á skipit. En er jarl sá, í hvert óefni komit var, þá hét hann á frambyggja, at þeir skyldu hǫggva tengslin ok leysa skipin út; þeir gerðu svá. Þá fœrðu konungs-menn stafnljá á skeiðarkylfuna ok heldu þeim. Þá mælti jarl, at stafnbúar skyldu af hǫggva kylfuna; svá gerðu þeir; svá segir Sigvatr:

---

4. á: i *J1.* 5. borð, þars: *ul. K, 18, 70;* þar ær *skr. J1.* 7. út: aurt *J1.* 8. búendr: bondr *K;* bǫnnðr *J1.*

8—15. **44. vísa.** 3. hljóms: hliom *J1.* þás: þa er *K, 18, 70;* þar ær *J1.* 4. -miðlǫndum: miðlænnðum *J1.* 5. þar: *ul. J1.* ungan: unndan *J1.* gǫngu: *sål. FJ.;* gengu *hdskrr.* 6. sylg: sylgs *K, 18, 70.* es: ænn *J1.* 7. blóðs: blod *J1.* svǫrr: saur *J1.* þars: þar er *alle.*

17. jarls-skipi: *omv. J1.* við: þa uð *(ɔ:* þa við *J3) J1 (*við *J2).* 18. skipit: þat skip *J1.* 20. skyldu: skylldi *J1.* 20—21. út—svá: ok sva gerþu þeiʀ *J1.* 22. -kylfuna: kylfurnar *J1 (ikke J3).* mælti: bað *J1.* 22—23. at—skyldu: *ul. J1.* 23. kylfuna: kylfurnar ok *J1.*

45. Sjálfr bað svartar kylfur
Sveinn harðliga skeina;
nær vas áðr í óra
auðvǫn róit hǫnum,
þás til góðs, en gjóði,
gǫrt, fengusk hræ svǫrtum
Yggs, lét herr of hǫggvit
hrafni skeiðar stafna.

Einarr þambarskelfir hafði sitt skip lagt á annat borð jarls-skipi; kǫstuðu þeir þá akkeri í framstafn á jarls-skipi, ok fluttusk þá svá allir samt út á fjǫrðinn.
H 54 Eptir þat flýði alt lið jarls ok røri út á fjǫrðinn.
U 254 Bersi Skáldtorfuson var í fyrirrúmi á skipi Sveins jarls; en er skipit leið fram frá flotanum, þá segir Óláfr konungr hátt, er hann kendi Bersa, þvíat hann var auðkendr, — hverjum manni vænni ok búinn forkunnar vel at vápnum ok at klæðum: »farið heilir, Bersi«. Hann segir: »verið heilir, konungr«. Svá segir Bersi í flokki þeim, er hann orti, þá er hann kom á vald Óláfs konungs ok sat í fjǫtrum:

O 41 46. Hróðrs batt heilan líða
hagkennanda þenna,
en snarræki slíku
svarat unnum vér Gunnar:

1—8. **45. vísa.** 1. bað: bauð *J1.* 5. þás: þa er *alle.* gjóði: *J1*, *70;* gioðo *K*, *18.* 6. fengusk hræ: fenngum uer *J1.* 7. of: um *alle. Jfr. K.Gísl. Udvalg 36 med 173—4.*

10. skipi: skipinu *J1.* kǫstuðu þeir | þá: *omv. J1.* 10—11. framstafn—skipi: skip iarlls *J1.* 11. þá: *ul. J1.* samt: saman *J1.* 12. Eptir—fjǫrðinn: *ul. J1.* 14. skipit leið: skip sæig *J1.* frá: hia *J1.* segir: mælti *18. J1;* callaði *70.* 17. at(2): *ul. J1. 18.* 18. Bersir—heilir: *ul. J1, ikke J2, J3.* segir: sv' *J2.*

21—24. **46. vísa.** 1. batt: baðtu *K. 18, 70;* bað *J1.* 4. unnum: unnu *J1.*

orð seldum þau elda
úthauðrs boða, trauðir,
knarrar, hapts, sem ek keypta,
kynstórs, at við brynju.

47. Sveins raunir hefk sénar,
(snart rekninga bjartar)
þars (svaltungur sungu)
saman fórum vér, stórar;
»elgs«, mon ek eigi fylgja
út, hríðboði, síðan,
hests, at hverjum kosti,
hranna, dýrra manni.

48. Krýpk eigi svá, sveigir
sára linns, — í ári
búum ólítinn Áta
ǫndur þér til handa —,
at ek, herstefnir, hafna,
heiðmildr, eða þá leiðumk,
ungr kunnak þar þrøngvi
þinn, hollvini mína.

K. 51. Ferð Sveins jarls ór landi. H 55

[ÓH (Fms.) k. 55 fin., (Flat.) k. 40 fin.; ÓH (49) k. 27; Tjodrek k. 15.]

Nú flýðu sumir menn jarls á land upp, sumir 10:6

---

5. þau: uer *J1.* 6. -hauðrs: haugs *J1.*

5—12. **47. vísa.** 1. hefk: hefi *(hef)* ek *alle.* 2. bjartar: kiartar *K, 18, 70.* 3. þars: þar er *alle.* 4. saman: sama *K.* fórum: foru *K, J1.* vér: uið *J1.* stórar: storum *J1.* 5. ek: *ul. J1.* 6. -boði: *sål. FJ.;* boða *hdskrr.* 7. hests: hæst *J1.*

13—20. **48. vísa.** 1. Krýpk: kryp ek *alle.* 3. Áta: uti *J1.* 5. -stefnir: stefni *J1.* 6. eða: ek *tf. alle.* 7. kunnak: kunna ek *alle.* þar: þa *J1.* þrøngvi: þreyngvi *K;* þrengvi *70;* þrǫngui *J1.*

21. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.*

gengu til griða. Þá røru þeir Sveinn jarl út á fjǫrðinn ok lǫgðu þeir saman skip sín, ok tǫluðu hǫfðingjar milli sín; leitar jarl ráða við lenda menn. Erlingr Skjálgsson réð þat, at þeir skyldu norðr sigla í land ok fá sér lið ok berjask enn við Óláf konung. En fyrir því at þeir hǫfðu látið lið mikit, þá fýstu flestir allir, at jarl fœri ór landi á fund Svía-konungs, mágs síns, ok eflðisk þaðan at liði; ok fylgði Einarr því ráði, þvíat honum þótti sem þeir hefði þá engi fǫng til at berjask við Óláf konung. Skilðisk þá lið þeira, sigldi jarl suðr um Foldina, ok með honum Einarr þambarskelfir; Erlingr Skjálgsson ok enn margir aðrir lendir menn. Þeir er eigi vildu flýja óðǫl sín, fóru norðr til heimila sinna; hafði Erlingr um sumarit fjǫlmenni mikit.

K. 52. Frá Sveini jarli.

[ÓH (Fms) k. 56, (Flat.) k. 41.]

U 255 Óláfr konungr ok hans menn sá, at jarl hafði saman lagt sínum skipum; þá eggjaði Sigurðr konungr sýr, at þeir skyldu leggja at jarli ok láta þá til stáls sverfa með þeim. Óláfr konungr segir, at hann vill sjá fyrst, hvert ráð jarl tekr, hvárt þeir halda saman flokkinum eða skilsk við hann liðit. Sigurðr kvað hann ráða mundu — »en þat er mitt hugboð,

2. þeir: þar *J1.* skip sín: skipin *J1.* tǫluðu: tauluðuz *J1.* 3. milli sín: uiþ *J1.* 4. þeir skyldu: *ul. J1 (J2, J3, der så skr.* sigla norðr*).* 5. enn: *ul. J2, J3 (*enn við *ul. J1).* 7. allir: *ul. J1.* ór landi: *ul. J1.* 9. ráði: at þambarskelfir *J1.* 9—10. engi—til: æigi fannga *J1 (*fæng a *J2, J3).* 11. um: yfir *J1.* 12. Erl. Skj.son: *ul. J1 (i J2 tf. i margen).* enn: *ul. J1.* 16. *Overskr. fra J1; mgl. K. 18, 70.* 18. sínum skipum: *omv. J1.* 18—19. kgr sýr: gyllta *J1.* 20. segir: suar̄. *J1.* 21. tekr: tǫki *J1.* halda: hellði *J1.* 22. skilsk: skilldiz *J1.* við hann: *sál. 18, 70; omv. K; ul. J1.*

segir hann, við skaplyndi þitt ok ráðgirni, at seint H 56 tryggvir þú þá stórbukkana, svá sem þeir eru vanir áðr at halda fullu til móts við hǫfðingja«. Varð ok ekki af atlǫgunni; sá þeir þá brátt, at jarls lið skilðisk. Þá lét Óláfr konungr rannsaka valinn; lágu þeir þar nǫkkurar nætr ok skiptu herfanginu. Þá kvað Sigvatr skáld vísur þessar:

49. Þess getk, meirr at missi
morðǫrr, sás fór norðan,
harða margr í hǫrðum
heimkvǫmu styr þeima;
sǫkk af sunda blakki O 42
»sunnu mǫrg« til grunna,
satt 's at Sveini mœttum,
»samknúta«, vér úti.

50. Frýrat oss í ári
innþrœnzk, þótt lið minna,
gǫrt hugðak svá, snertu,
snotr mær, konungs væri;
brúðr mon heldr at háði
hafa drótt, þás fram sótti
(fold ruðum skers) ef skyldi,
skeggi, aðra tveggja.

Ok enn þessa:

---

2. -bukkana: bokana *J1 (med* o *også 18).* 3. hǫfðingja: þa hœfdingiana *J1.* 4. jarls lið: lið iarllsins *J1.* 6. -fanginu: -fangi sinu *J1.* 7. skáld: *ul. J1.*

8—15. **49. vísa.** 1. getk: get ek *alle.* 2. sás: sa er *alle.* fór: kom *J1.* 5. sunda: syndi *K, 18 (*si-*), 70.* 6. mǫrg: margr *J1.* 7. 's: er *K, 18, 70;* var *J1.* mœttum: mattum *J1.*

16—23. **50. vísa.** 1. Frýrat: *sål. Sievers;* fryr eigi *alle.* 2. þótt: þo at *alle.* 3. hugðak: hugða ek *alle.* snertu: suaurtum *J1 (noget forskrevet).* 6. þás: þa er *K, 18, 70;* sa er *J1.* sótti: sottit *(ð) K, 18, 70.* 8. tveggja: tveggju *alle.*

24. Ok—þessa: *ul. J1.*

51. Afli vex, þvít efla
Uplendingar sendi
(Sveinn, funduð þat) þenna
þilblakks, konungs, vilja,
raun es hins, at Heinir
(hrælinns) megu vinna.
(þeir œxla flug) fleira
folkrekks an ǫl drekka.

H 57 Óláfr konungr gaf gjafar Sigurði konungi sýr, mági sínum, at skilnaði, ok svá ǫðrum hǫfðingjum, þeim er honum hǫfðu lið veitt; hann gaf Katli af Hringunesi karfa xv.-sessu, ok flutti Ketill karfann upp eptir Raumelfi ok alt upp í Mjǫrs.

K. 53. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 56, (Flat.) k. 41; jfr. Fsk. k. 93.]

1016 Óláfr konungr helt til njósnum um farar jarls; en er hann spurði þat. at jarl var ór landi farinn, þá
U 256 fór hann vestr eptir Víkinni; dreif þá lið til hans, var hann til konungs tekinn á þingum; fór hann svá alt til Líðandisness. Þá spurði hann, at Erlingr Skjálgsson hafði samnað mikinn; dvalðisk hann þá

1—8. **51. vísa.** 1. vex: uætr *J1.* þvít: þviat *alle.* 2. -lendingar: lændingum *J1.* 3. Sveinn: sueins *J1.* funduð: fundut *alle.* þat: þar *J1.* 4. kgs: kg *K;* konung *J1.* 5. raun: ran *J1, J3 (*rán *J2).* 6. megu: mægu *J1;* megut *K, 18, 70.* 7. þeir: ver *K, 18, 70.* œxla: *sål. FJ., jfr. v.l. i Fms;* attu *J1;* gerðum *K, 18, 70.* flug: fær *K, 18, 70.* fleira: flæina *J1.* 8. folkrekks: fiolkræs *J1 (*fiolrekks *J2, J3).* an: ægi *J1;* enn *de øvrr.*

9. gaf: goþar *tf. J1.* gjafar: giafir *K, 18, 70.* kgi sýr: *ul. J1.* 10. þeim: *ul. J1.* 14. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 15. til njósnum: *omv. J1.* 16. hann—þat: þeir spurðu *J1.* jarl var . . farinn: þeir uoro . . farnir *J1.* 17. hann: konungr *J1.* vestr: *ul. J1.* þá: þar *J1.* til hans: at honum *J1.* 18. hann(1): þa *tf. J1.* svá: *ul. J1.* 20. Skjálgsson: *ul. J1.* hann: konungr *J1.*

ekki á Norðr-Ǫgðum, þvíat hann fekk hraðbyri; fór hann sem skyndiligast norðr til Þrándheims, þvíat honum þótti þar vera alt megin landzins, ef hann fengi þar undir sik komit, meðan jarl var ór landi. En er Óláfr konungr kom í Þrándheim, þá varð þar engi upreist í móti honum, ok var hann þar til konungs tekinn ok settisk þar um haustit í Niðarósi ok bjó þar til vetrvistar ok lét þar húsa konungs-garð ok reisa þar Clemenskirkju í þeim stað, sem nú stendr hon. Hann markaði toptir til garða ok gaf bóndum ok kaupmǫnnum eða þeim ǫðrum, er honum sýndisk ok húsa vildu. Hann sat þar fjǫlmeðr, þvíat hann treystisk illa Þrœndum um trúleik, ef jarl kvæmi aptr í landit; váru berastir í því Innþrœndir, ok fekk hann þaðan engar skyldir.

K. 54. Hernaðr Sveins jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 270; ÓH (Fms.) k. 57, (Flat.) k. 42; ÓH (49) k. 27; jfr. Ágrip k. 21; Fsk. k. 93.]

Sveinn jarl fór fyrst til Svíþjóðar á fund Óláfs H 58 1016
Svía-konungs, mágs síns, ok segir honum alt frá viðrskiptum þeira Óláfs digra ok leitaði þá ráða af Svía-konungi, hvat hann skal upp taka. Konungr segir, at jarl skal vera með honum, ef hann vill þat, ok hafa þar ríki til forráða, þat er honum þykki sœmiligt —

---

1. fekk: þa *tf. J1.* 4. var: ueri *J1.* 5. kgr: *ul. J1.* varð: uar *J1.* 9. þar: *ul. J1.* 11. ok: æða *J1.* 13. treystisk: truði *J1.* um trúleik: *ul. J1.* 14. landit: lannd *J1.* Innþrœndir: *sål. J1;* Þrœndir *K, 18, 70.* ok—hann: þui at hann fekk *J1.* 15. skyldir: lanndskylldir *J1.* 16. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* sueinn stak or landi *J1.* 18. Svía-: *ul. J1.* segir: sagði *J1.* honum: *ul. J1.* viðr-: uiþ- *J1.* 19. Óláfs: konungs *tf. J1.* leitaði: læitar *J1.* 19—20. af Svía-kgi: uið suia konung *J1.* 20. skal: skylldi *J1.* segir: suarar sua *J1.* 21. jarl: hann *J1.* þat: *ul. J1.* 22. þykki: þykir *J1.*

»ok at ǫðrum kosti, segir hann, skal ek fá þér gnógan liðsafla at sœkja landit af Óláfi«. Jarl kaus þat, þvíat þess fýstu allir hans menn, þeir er áttu eignir stórar í Nóregi margir, er þar váru með honum. En er þeir sátu yfir þessarri ráðagǫrð, þá kom þat ásamt, at þeir skyldu eptir um vetrinn ráða til at
O 43 fara landveg um Helsingjaland ok Jamtaland ok svá ofan í Þrándheim, þvíat jarl treystisk Innþrœndum bezt við sik um traustit ok liðveizlu, ef hann kvæmi þar; en þó gera þeir þat ráð, at fara um sumarit fyrst í Austrveg í hernað ok fá sér fjár.

U 257 **K. 55.** Dauði Sveins jarls.

[ÓTr. (Fms.) k. 270; ÓH (Fms.) k. 57, (Flat.) k. 42; ÓH (49) k. 27; Fsk. k. 93; Tjodrek k. 15.]

Sveinn jarl fór með lið sitt austr í Garðaríki ok herjaði þar; dvalðisk hann þar um sumarit; en er haustaði, snøri hann aptr liði sínu til Svíþjóðar. Þá
1016 fekk hann sótt þá, er hann leiddi til bana. Eptir andlát jarls fór lið þat, er honum hafði fylgt, aptr til
H 59 Svíþjóðar, en sumir snøru til Helsingjalandz ok þaðan til Jamtalandz ok þá austan um Kjǫl til Þrándheims,

---

1. ok: enn *J1.* segir hann: *ul. J1.* 2. gnógan: nogan *K, 70.* Jarl: Iarllin *J1.* 3. er: *ul. J1.* 4. eignir: æigur *J1.* margir: *ul. 18, 70.* með honum: þa með Iarlli *J1.* 5. En—sátu: satv þeir þa *J1.* þessarri: þæssi *J1.* þá: ok *J1.* 6. eptir[3] | um vetrinn[2] | ráða til[1]: *omv. J1.* at*(2)*: ok *J1.* 8. í Þrándheim: til þrandheims *J1.* 9. traustit ok: *ul. J1.* 10. ráð—fara: af *J1.* um: *ul. J1 (ikke J3, J2).* fyrst: at fara *tf. J1.* í A. | í hernað: *omv. J1.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Andlat Sueins iarls eiriks sonar *J1.* 13. fór: feʀ *J1.* lið sitt: lidi sinu i austr uæg ok *J1.* 14. dvalðisk hann: ok dualþiz *J1.* 15. aptr: *ul. J1.* liði sínu: skipvm sinum *J1.* 18. snøru: snǫriz *J1 (*sneruz *J3, J2).* ok: *ul. J1.*

ok segja þeir þau tíðendi, er gǫrzk hǫfðu í ferð þeira; var þá sannspurt andlát Sveins jarls.

K. 56. Frá Þrœndum.

[ÓTr. (Fms.) k. 272; ÓH (Fms.) k. 57, (Flat.) k. 42; ÓH (49) k. 27; jfr. Fsk. k. 93—4.]

Einarr þambarskelfir ok sú sveit, er honum hafði fylgt. fór um vetrinn til Svía-konungs ok var þar í 1016—1 góðu yfirlæti; þar var ok mart annarra manna, er jarli hafði fylgt. Svía-konungi hugnaðisk stórilla við Óláf digra þat er hann hafði sezk í skattland hans, en rekit í brot Svein jarl; konungr hét þar fyrir Óláfi inum mestum afarkostum, þá er hann mætti við komask; segir hann, at eigi mun Óláfr svá djarfr vera, at hann myni taka undir sik þat veldi, er jarl hafði átt; því fylgðu allir Svía-konungs menn, at svá myndi vera. En er Þrœndir spurðu til sannz, at Sveinn jarl var andaðr ok hans var ekki ván til Nóregs, þá snørisk ǫll alþýða til hlýðni við Óláf konung. Fóru þá margir menn innan ór Þrándheimi á fund Óláfs konungs ok gerðusk menn hans, en sumir sendu orð ok jartegnir, at þeir vildu þjóna honum. Fór hann þá um haustit inn í Þrándheim ok átti þing 1016

---

1. segja: saugdu *J1.* þeir: *sål. 18, 70;* þeim *K;* þar *J1.* ferð: fa̋rum *J1.* 3. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 4. þambar-: þamba- *J1* (þambar- *J2).* 4—5. hafði fylgt: fylgði *J1.* 6. annarra manna: þeira manna annaʀa *J1.* 7. hafði: haufdu *J1.* hugnaðisk: hugnaði *J1.* 7—8. við—þat: *ul. J1.* 8. hann: olafr digri *J1.* 9. en: ok *J1.* brot: braut *J1.* kgr hét: hæt hann *J1.* 10. Óláfi: *ul. J1.* 11—14. segir—vera: *ul. J1.* 13. allir: margir *18, 70.* 15. ekki: heim *tf. J1.* 15—16. til Nóregs: i noregi *J1 (forkortet J3, J2).* 16. snørisk: allt folk *tf. J1.* alþýða: þyda*(!) J1 (ikke J3, J2).* til: motz ok *tf. J1.* 18. menn hans: *omv. J1.* 19. þjóna honum: *omv. J1.*

við bœndr; var hann þar í hverju fylki til konungs tekinn. Hann fór þá út til Niðaróss ok lét þangat flytja allar konungs-skyldir ok efnaði þar til vetrsetu.

K. 57. Húsaðr konungs-garðr.

[ÓH (Fms.) k. 58, (Flat.) k. 43.]

H 60 Óláfr konungr lét húsa konungs-garð í Niðarósi. Þar var gǫr mikil hirðstofa, ok dyrr á báðum endum;
U 258 hásæti konungs var í miðri stofunni, ok innar frá sat Grímkell hirðbyskup hans, en þar næst aðrir kennimenn hans, en útar frá ráðgjafar hans; í ǫðru ǫndugi gegnt honum sat stallari hans Bjǫrn digri, þar næst gestir. Ef gǫfgir menn kómu til konungs, var þeim vel skipat. Við elda skyldi þá ǫl drekka. Hann skipaði mǫnnum í þjónostur, svá sem siðr konunga var til. Hann hafði með sér lx. hirðmanna ok xxx. gesta ok setti þeim mála ok lǫg; hann hafði ok xxx. húskarla, er starfa skyldu í garðinum slíkt er þurpti ok til at flytja; hann hafði ok marga þræla. Í garðinum var ok mikill skáli, er hirðmenn sváfu í; þar var ok mikil stofa, er konungr átti hirðstefnur í.

K. 58. Frá siðum Óláfs konungs.

[ÓH (Fms) k. 58, 59, (Flat.) k. 43; ÓH (49) k. 31, 32; Fsk. k. 98, 99; Tjodrek k. 16; jfr. Acta sci Olavi og Oddr I k. 39, II k. 48; Mork. s. 65.]

O 44
1016—17 Þat var siðr konungs, at rísa upp snimma um

1—2. í—fylki | til—tekinn: *omv. J1.* 4. *Overskr. fra J1; mgl. K, 18, 70.* 5. húsa: ræisa *J1.* 7. stofunni: *ul. J1 (J2);* hallinne *J3.* 8 hirð-: *ul. J1.* en: ok *J1.* 9. ǫndugi: aunnduægi *J1.* 10. digri: ok *tf. J1.* 11. Ef: næma *J1.* kómu: kuemi *J1.* 11—12. kgs—skipat: hanns *J1.* 12. þá: *ul. J1.* 14. lx.: lx tigi *J1.* 15. setti: hann *tf. J1.* ok*(3)*: *ul. J1.* 16. garðinum: *ul. K (i 18, 70).* þurpti: þyrfti *J1.* 17. at: *ul. J1.* 19. í: *ul. J1.* 20. *Overskr. fra 18; ul. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 21. kgs: hans *J1.* upp: *ul. J1.*

morna ok klæðask ok taka handlaugar, ganga síðan til kirkju ok hlýða óttu-sǫng ok morguntíðum ok ganga síðan á stefnur ok sætta menn eða tala þat annat, H 61 er honum þótti skylt; hann stefndi til sín ríkum ok óríkum ok ǫllum þeim, er vitrastir váru. Hann lét opt telja fyrir sér lǫg þau, er Hákon Aðalsteinsfóstri hafði sett í Þrándheimi. Hann skipaði lǫgunum með ráði inna vitrustu manna, tók af eða lagði til, þar er honum sýndisk þat; en kristinn rétt setti hann með umráði Grímkels byskups ok annarra kennimanna ok lagði á þat allan hug at taka af heiðni ok fornar venjur, þær er honum þótti kristnispell í. Svá kom, at bœndr játtu þessum lǫgum, er konungr setti. Svá segir Sigvatr:

52. Loptbyggvir, mátt leggja
lands rétt, þanns skal standask,
unnar, allra manna,
eykja, liðs á miðli.

Óláfr konungr var maðr siðlátr, stiltr vel, fámálugr, ǫrr ok fégjarn. Þá var þar með konungi Sigvatr skáld, sem fyrr var sagt, ok fleiri íslenzkir menn. p. 62 Óláfr konungr spurði eptir vendiliga, hvernug kristinn dómr væri haldinn á Íslandi, þá þótti honum mikilla

1. ok—ok: *ul. J1.* ganga síðan: ok ganga *J1.* 2. ok*(3)*: *ul. J1.* 4. skylt: þurfa *J1.* 4—5. ríkum—ok: *ul. J1.* 5. þeim: maunvm *tf. J1.* Hann: ok *J1.* 6. opt telja: telia vpp *J1.* 7. lǫgunum: *sål. J1; ul. K, 18, 70.* 8. til: uið *J1.* 9—10. með umráði: uiþ rað *J1;* ráði *skr. K.* 12. venjur: uvæniur *J1* 13. þessum: þeim *J1.* kgr: hann *J1.*

15—18. **52. vísa.** 1. -byggvir: *sål. J1;* byggir *de øvrr.* mátt: mat *J1;* mattu *de øvrr.* 2. þanns: þann er *alle.*

18. miðli: *herefter nyt kap. i J1 med overskr.*: fra orðsendingum olafs konungs til islandz *J1.* 20. Þá . . . þar: o*mv. J1.* með: olafi *tf. J1.* 21. var sagt: er ritað *J1.* 22. vendi-: vand- *J1.* hvernug: huernin *J1.* 23. þá: ok *J1.*

U 259 muna ávant, at vel væri, þvíat þeir sǫgðu frá kristni-
haldinu, at þat var lofat í lǫgum, at eta hross ok
bera út bǫrn, sem heiðnir menn, ok enn fleiri hlutir.
þeir er kristnispell var í. Þeir sǫgðu ok konungi frá
mǫrgu stórmenni, því er þá var á Íslandi. Skapti
Þóroddzson hafði þá lǫgsǫgu á landinu. Víða af
lǫndum spurði hann at siðum manna þá menn, er
gløgst vissu, ok leiddi mest atspurningum um kristinn
dóm, hvernug haldinn væri bæði í Orkneyjum ok á
H 62 Hjaltlandi ok ór Færeyjum, ok spurðisk honum svá
til, sem víða myndi mikit á skorta, at vel væri.
Slíkar rœður hafði hann opt í munni eða um lǫg at
tala eða um landz-rétt.

K. 59. Dauði Ásgauts ármannz.

[ÓH (Fms.) k. 61, (Flat.) k. 44.]

016—17 Þann sama vetr kómu austan ór Svíþjóð sendi-
menn Óláfs konungs ins sœnska, ok réðu brœðr ii.
fyrir, Þorgautr skarði ok Ásgautr ármaðr, ok hǫfðu
xxiiii. menn. En er þeir kómu austan um Kjǫl í
Veradal, þá stefndu þeir þing við bœndr ok tǫluðu
við þá. heimtu þar skyld ok skatt af hendi Svia-kon-
ungs. En bœndr báru ráð sín saman, ok kom ásamt

1—2. frá kristnihaldinu: konvngi *J1.* 2. var: væri *J1.* lǫgum: i islande *tf. J1.* 3. menn: gerþu *tf. J1.* 5. því: *ul. J1.* Íslandi: landinu *J1.* 6. landinu: islandi *J1, 18, 70.* 7. þá: *18, 70;* þessa *K.* 7—8. þá—vissu: *ul. J1.* 11. víða: viþarst *J1.* 12. opt: optazst *J1.* 13. um: *ul. J1, 18.* 14. *Overskr. fra 18, J1, der dog har* drap; *mgl. K, 70.* 15. kómu: kom *J1 (J2).* ór: af *J1.* 16. Óláfs: suia *tf. J1 og ul.* ins sœnska. 16—17. brœðr ii. | fyrir: *omv. J1.* 18. xxiiii. menn: fiora mæn ok xx. *J1.* En—kómu: þr*(!)* koma *(*komu *J2, J3) J1.* 19—20. tǫluðu—þá: *ul. J1.* 20. þar: *ul. J1.* skyld . . skatt: *omv. J1.* 21. kom: þat *tf. J1.*

með þeim, at þeir mundu gjalda slíkt, sem Svía-konungr beiddi, ok heimti Óláfr konungr engar landzskyldir af þeim fyrir sína hǫnd, kveðask eigi vilja gjalda hvárum tveggja skyldir. Fóru sendimenn í brot O 45 ok út eptir dalinum, ok á hverju þingi, er þeir áttu, fengu þeir af bóndum in sǫmu svǫr en ekki fé; fóru þá út í Skaun ok áttu þar þing ok krǫfðu þar enn skatta, ok fór alt á sǫmu leið sem fyrr. Þá fóru þeir í Stjóradal ok krǫfðu þar þinga, en bœndr vildu ekki til koma; þá sá sendimenn, at þeira ørendi varð ekki, vildi Þorgautr þá aptr austr — »ekki þykki mér vit konungs-ørendi rekit hafa, segir Ásgautr, vil ek fara á fund Óláfs konungs digra; þó skjóta bœndr þangat sínu máli«. Nú réð hann, ok fóru þeir út til bœjarins ok tóku þeir herbergi í bœnum. Þeir gengu til H 63 konungs eptir um daginn, — hann sat þá um borðum U 260 —, kvǫddu hann ok segja, at þeir fóru með ørendum Svía-konungs. Konungr bað þá koma til sín eptir um daginn. Annan dag, þá er konungr hafði hlýtt tíðum, gekk hann til þinghúss síns ok lét þangat kalla menn Svía-konungs ok bað þá bera upp ørendi sín. Þá talaði Þorgautr ok segir fyrst, hverra ørenda þeir fóru ok váru sendir ok þat síðan, hvernug Inn-

1. mundu: munði *J1*. 1—2. slíkt—beiddi: skatt suia konvngi sva sem þeir krefþi *J1*. 2. Óláfr: noregs *J1*. landz-: *ul. J1*. 3. fyrir—kveðask: sagðus *J1*. 4. gjalda: *ul. K, 18. 70*. hvárum tveggja: tuennar *J1*. brot: brott *J1*. 5. dalinum: dalnum *J1*. ok(*2*): enn *J1*. 6. af bóndum | in—svǫr: *omv. J1*. 9. vildu: þar *tf. J1*. 10. at—ørendi: sit orænndi at þat *J1*. 11. þá: fara *tf. J1*. aptr austr: *omv. J1*. vit: uæll rækit *J1 og ul. det følg.* rekit hafa. 14—15. bœjarins: biǫrins *J1*. 15. þeir: ser *J1*. 16. eptir um daginn: *omv. J1 = l. 19*. hann—um: er hann sat yfir *J1*. 17. segja: saugðu *J1*. 17—18. ørendum: orenði *J1*. 19. þá—kgr: æpptir ær hann *J1*. 20. þinghúss—ok: hus-þings *J1*. 21. þá: *ul. J1*. 22. talaði: talar *J1*. 22—23. hverra—sendir: fra orenndum þeira *J1*.

þrœndir hǫfðu svarat; eptir þat beiddi hann, at konungr veitti órskurð, hvert þeira ørendi skyldi þangat verða. Konungr segir: »meðan jarlar réðu hér fyrir landi, þá var þat ekki undarligt, at landz-menn væri þeim lýðskyldir, þvíat þeir váru hér ættbornir til ríkis, heldr en þat at lúta til útlendra konunga, ok var þó réttara, at jarlar veitti hlýðni ok þjónostu konungum þeim, er réttkomnir váru hér til ríkis, heldr en útlendum konungum ok at hefjask upp með ófriði í móti réttum konungum ok fella þá frá landi; en Óláfr sœnski konungr, er kallar til Nóregs, þá veit ek eigi, hverja tiltǫlu hann hefir, þá er sannlig sé, en hitt megum vér muna, hvern mannskaða vér hǫfum fengit af honum ok hans frændum«. Þá segir Ásgautr: »eigi er undarligt, at þú sér kallaðr Óláfr digri, allstórliga svarar þú orðsending slíks hǫfðingja; ógløggt veiztu, hversu þungbær þér mun vera reiði konungs, ok hefir þeim svá orðit, er váru með meira krapti, en mér sýnisk þú munu vera; en ef þú vilt þráliga halda ríkinu, þá mun þér hinn til, at fara á fund hans ok gerask hans maðr; munu vér þá biðja með þér, at hann fái þér at láni þetta ríki«. Þá segir konungr ok tók hógliga til orða: »ek vil ráða þér annat ráð, Ásgautr, farið nú aptr austr til konungs yðars ok

2. ór-: ord- *J1 (ikke J3, J2).* þeira ørendi: *omv. J1.* 3. segir: suaR̄ *J1.* 4. landz-: *ul. J1.* 6. heldr—kga: *ul. J1.* þó: þat *tf. J1.* 8—9. útlendum—at: luta til utlænndra haufþingia enn *J1.* 9. með ófriði: *ul. J1.* 11. kgr: *ul. J1.* Nóregs, þá: rikis i noregi *J1.* 12. hann: *ul. J1.* 13. mann-: *ul. J1.* 14. ok: æða *J1.* segir: svar̄ *J1.* 15. digri: ok *tf. J1.* 16. hǫfðingja: ok *tf. J1.* 17. hversu: hue *J1.* kgs: hans *J1.* 18. þeim | svá orðit: *omv. J1.* er: enn *tf. J1.* 19. sýnisk—munu: liz at þu munir *J1.* 20. fund hans: *omv. J1.* 21. maðr: ok *tf. J1.* 22. Þá—kgr: konungr sv̓. *J1.* 23. vil: mun *J1.* 24. til—yðars: *ul. J1.*

segið honum svá, at snimma í vár mun ek búask at H 64 fara austr til landamæris, þar er at fornu hefir skilt ríki Nóregs konungs ok Svía-konungs; má hann þá þar koma, ef hann vill, at vit semim sætt okra, ok hafi þat ríki hvárr okkarr, sem óðalborinn er til«. Þá snúa sendimenn í brot ok aptr til herbergis ok bjoggusk í brot, en konungr gekk til borða. Sendimenn gengu þá í konungs-garðinn, ok er durverðir U 261 sá þat, segja þeir konungi. Hann bað þá sendimenn eigi inn láta — »ek vil ekki við þá mæla« segir hann. Fóru þá sendimenn í brot. Þá segir Þorgautr, at O 46 hann mun aptr snúa ok hans menn, en Ásgautr segir, at hann vill reka konungs-ørendi. Þá skiljask þeir; ferr þá Þorgautr inn á Strind, en Ásgautr ok þeir xii saman snúa upp til Gaulardals, hann ætlar at fara suðr á Mœri ok reka þar sýslu Svía-konungs. En er Óláfr konungr varð þess varr, þá sendi hann gestina út eptir þeim; þeir hittu þá út á nesi við Stein, tóku þá hǫndum ok leiddu inn á Gaularás, reistu þar gálga ok hengðu þá þar, er sjá mátti útan af firði af þjóðleið. Þorgautr spurði þessi tíðendi, áðr hann fór ór Þrándheimi; fór hann síðan alla leið, þar til er hann hitti Svía-konung ok segir honum þat, er gǫrzk hafði í þeira fǫr; konungr varð allreiðr, er hann heyrði þetta sagt; skorti þar þá eigi stór orð.

---

1. honum: konvngi yðrum *J1.* búask at: *ul. J1.* 2. þar: þæss *J1.* 3. Svía-kgs: suiþioðar *J1.* 4. semim: gerim *J1.* 5. þat: þetta *J1 (ikke J2, J3).* 6. brot: brott *J1.* 7. brot: bræt *J1.* gekk: þa *tf. J1.* 8. garðinn, ok: garþ ænn *J1.* dur-: dyr- *J1.* 9. sendimenn: *ul. J1.* 10—11. segir—Þá: *ul. J1.* 12. mun: þa *tf. J1.* 13 hann: *ul. K.* 14. þá: *ul. J1.* 15 Gaulardals: ok sva up til orkadals *tf. J1.* hann ætlar: *omv. J1.* 17. varð: uar *J1.* þá: *ul. J1.* gestina: gæsti sina *J1.* 19. hǫndum: ok bunðu *tf. J1.* 22. ór: aptr af *J1.* síðan: þa *J1.* 23. hitti: fann *J1.* segir: sagð*(!) J1.* 24. fǫr: færum *J1.* varð: uar *J1.* 25. sagt: ok *tf. J1.* þar: *ul. J1.*

H 65 K. 60. Sætt Óláfs konungs ok Erlings Skjálgssonar.

[ÓTr. (Fms.) k. 272; ÓH (Fms.) k. 62, (Flat.) k. 45. 46.]

1017 Eptir þat um várit bauð Óláfr konungr liði út ór Þrándheimi ok bjósk at fara austr í land. Þá bjósk ór Niðarósi Íslandz-far. Þá sendi Óláfr konungr orð ok jartegnir Hjalta Skeggjasyni ok stefndi honum á fund sinn, en sendi orð Skapta lǫgsǫgumanni ok ǫðrum þeim mǫnnum, er mest réðu lǫgum á Íslandi, at þeir skyldi taka ór lǫgum, er honum þótti mest í móti kristnum dómi; þar með sendi hann vinsamlig orð ǫllum landz-mǫnnum jafnsaman. Konungr fór suðr með landi ok dvalðisk í hverju fylki ok þingaði við bœndr; en á hverju þingi lét hann upp lesa kristin lǫg ok þau boðorð, er þar fylgðu; tók hann þá þegar af við lýðinn margar óvenjur ok heiðinn dóm, þvíat jarlar hǫfðu vel haldit forn lǫg ok landz-rétt, en um kristnihald létu þeir gera hvern sem vildi. Var þá svá komit, at víðast um sjábyggðir váru menn skírðir, en kristin lǫg váru ókunn flestum mǫnnum; en um
U 262 updali ok fjallbyggðir var víða alheiðit, þvíat þegar er lýðrinn varð sjálfráða, þá festisk þeim þat helzt í minni um átrúnaðinn, er þeir hǫfðu numit í barnœsku. En þeir menn, er eigi vildu skipask við orð konungs

---

1—2. *Overskr. fra 18;* sæt þeiʀa erlings ok olafs konungs; *mgl. K, 70.* 3. þat: *ul. J1.* kgr: Haʀaldzson *tf. J1.* 4. bjósk*(2):* biogguz *J1.* 5. Niðarósi: *sål. J1;* noregi *K, 18, 70.* -far: for *J1.* 6—7. fund sinn: *omv. J1.* 8. þeir: þat *J1.* 10. sendi: sendir *J1.* 11. jafn-: iam- *J1.* 12—13. við bœndr: *ul. J1.* 13. kristin: kristindoms *J1.* 14. þá: *ul. J1.* 17. kristnihald: kristinndom *J1.* vildi: uilldu *J1* (villde *J3, J2).* 18. sjá-: sæ- *J1.* 19. ókunn: vkunnig *J1.* 21. varð: var *J1.* 22. átrúnaðinn: truna *J1.* í: *ul. K.*

um kristnihaldit, þá hét hann afarkostum bæði ríkum
ok óríkum. Óláfr var til konungs tekinn um alt land H 66
á hverju lǫgþingi, mælti þá engi maðr í móti honum.
Þá er hann lá í Karmtsundi, fóru orð milli þeira
Erlings Skjálgssonar, þau at þeir skyldu sættask, ok
var lagðr sættar-fundr í Hvítingsey. En er þeir fundusk, 1017
tǫluðusk þeir sjálfir við um sættina; þótti Erlingi þá
annat nǫkkut finnask í orðum hans, en honum hafði
verit frá sagt, þvíat hann mælti til þess, at hann vildi
hafa veizlur þær allar, er Óláfr Tryggvason hafði
fengit honum, en síðan jarlar Sveinn ok Hákon —
»man ek þá gerask þinn maðr ok hollr vinr« segir O 47
hann. Konungr segir: »svá lízk mér, Erlingr, sem
eigi sé þér verra at taka af mér jammiklar veizlur,
sem þú tókt af Eiríki jarli, þeim manni, er þér hafði
gǫrt inn mesta mannskaða; en ek man þik láta vera
gǫfgastan mann í landinu, þó at ek vilja veizlurnar
miðla at sjálfræði mínu, en eigi láta sem lendir menn
sé óðalbornir til ættleifðar minnar, en ek skylda
margfǫldum verðum yðra þjónostu kaupa«. Erlingr
hafði ekki skaplyndi til at biðja konunginn né einna
muna hér um, þvíat hann sá, at konungr var ekki

---

1. hann: þeim *tf. J1.* 2—3. um—land | á—lǫgþingi: *omv. J1 og skr.* land allt. 4. Þá er: *ul. J1.* -sundi: þa *tf. J1.* milli: millum *J1.* 5. skyldu: munde *J1.* 7. tǫluðusk: þa taluðo *J1.* sjálfir við: *ul. J1.* sættina: sættir sinar *J1.* 8. annat[3] | nǫkkut[2] | finnask[1]: *omv. J1.* hans: konungs *J1.* 9. verit—sagt: flut verit *J1.* mælti—hann*(2)*: *ul J1.* 10—11. hafði fengit: fek *J1.* 11. en: ok *J1.* Sv.—Hákon: *ul. J1.* 12. ok: vera *tf. J1.* 12—13. segir hann: *efter* þá *J1.* 14. eigi[3] | sé[2] | þér[1]: *omv. J1.* 15—16. hafði gǫrt: gerþi *J1.* 16. mann-: *ul. J1.* 17. gǫfgastan: mestan lendan *J1.* landinu: Noregi *J1.* 17—18. veizlurnar miðla: miðla veizlor *J1.* 18. láta: sua *tf. J1.* lendir: erlendis *(ɔ: ér lendir?) K, 18. 70.* 20. þjónostu: at *tf. J1.* 21. kginn: *ul. J1.* 21—22. né—hér: her nenna *(ne einna J2)* muna *J1.*

leiðitamr; sá hann ok, at tveir kostir váru fyrir hǫndum, sá annarr, at gera enga sætt við konung ok hætta til, hvernug fœri, eða ella láta konung einn fyrir ráða, ok tók hann þann upp, þótt honum þœtti mjǫk í móti skapi sínu, ok mælti til konungs: »sú mun þér mín þjónosta hallkvæmst, er ek veiti þér með sjálfræði«. Þeir skilðu rœðuna. Eptir þat gengu til frændr Erlings ok vinir ok báðu hann til vægja ok fœra við vit en eigi ofrkapp — »muntu, segja þeir, vera ávalt gǫfgastr lendra manna í Nóregi bæði at fram-
H 67 kvæmð þinni ok frændum ok fjárafla«. Erlingr fann,
U 263 at þetta var heilræði ok þeim gekk góðvili til, er slíkt mæltu; gerir hann svá, gengr til handa konungi með þeim skildaga, at konungr réð fyrir at skilja; skilðusk eptir þat ok váru sáttir at kalla. Fór Óláfr þá leið sína austr með landi.

---

1. leiðitamr: *her beg. 2. blad i 325, IX, 2.* ok: *ul. 325.* kostir váru: *omv. J1, 325.* 2. konung: k*onvnginn 325* = *l. 3.* 3. hætta: þa *tf. J1.* hvernug: hv*e*rnig þa *325.* hvernug fœri: huersu feʀ *J1.* eða: *ul. J1.* ella: ell*igar 325.* 4. fyrir: *ul. 325.* þótt: þo at *325.* þœtti: v*e*ri *325;* þat *tf. J1.* 5. sínu: *ul. J1, 325.* mælti: s*va tf. 325.* 7. Þeir—rœðuna: *ul. 325.* Þeir skilðu: siþan skilþu þeir *J1.* 7—8. Eptir—til*(1):* At*t*o nv lvt i *325.* 8. Erl. | ok vinir: *omv. J1, 325.* til*(2)*: *ul. J1.* til vægja: vægía t*il við* ko*nvn*giɴ *325.* 9. við vit: *omv. 325.* ofr-: of- *J1, 325.* muntu: iafnan *tf. 325 og ul. det følg.* ávalt. 10. ávalt: iafnan *J1.* lendra manna: ok mest virðr af lendum monnum *J1.* bæði: *ul. J1.* at: af *J1.* 11. frændum—fjárafla: frænnda þinna *J1.* Erl. fann: *omv. J1.* fann: sa *325.* 12. góðvili: got*t 325.* 12—13. er—mæltu: Nv *325.* 13. gerir—gengr: gekk erlingr þa *J1.* svá: at h*ann tf. 325.* handa: ol*afi tf. 325.* 14. at*(1)*: er *18, 70;* se*m 325.* réð—skilja: skylldi ein rada *J1.* 15. eptir—váru: þ*eir* þa *325.* Óláfr þá: þa konungr *J1.* 15—16. Óláfr—sína: *konvngr 325.*

K. 61. Dráp Eilífs gauzka.

[ÓH (Fms.) k. 63, (Flat.) k. 47.]

Þegar er Óláfr konungr kom í Víkina ok þat 1017
spurðisk, þá fóru Danir í brot, þeir er þar hǫfðu sýslur af Dana-konungi, ok sóttu þeir til Danmerkr ok vildu eigi bíða Óláfs konungs. En Óláfr konungr fór inn eptir Víkinni ok hafði þing við bœndr, gekk undir hann þar alt landz-fólk, tók hann þá allar konungs-skyldir ok dvalðisk í Víkinni um sumarit. Hann helt austr yfir Foldina ór Túnsbergi ok alt austr um Svína-sund. Þá tók til vald Svía-konungs; hann hafði þar sett yfir sýslumenn, Eilíf gauzka um inn nørðra hlut, en Hróa skjálga yfir inn eystra hlut alt til Elfar; hann átti ætt tveim megin Elfar, en bú stór í Hísing; hann var ríkr maðr ok stórauðigr; Eilífr var ok stórættaðr. Þá er Óláfr konungr kom liði sínu í Ránríki, þá stefndi hann þar þing við landz-menn, ok kómu til hans þeir menn, er eyjar byggðu eða nær sæ. En er þing var sett, þá talaði Bjǫrn stallari ok bað bœndr taka við Óláfi konungi, slíkt þar sem annars staðar

1. *Overskr. fra 18. 325; mgl. K. 70;* drap eilifs *J1.* 2—3. ok—spurðisk: *ul. J1. 325.* 3. brot: brott *J1.* 3—4. er—þeir: *er þar* hofðv aðr *verit forv þeir* svðr *325.* 4. Danmerkr: *fork. i K. J1. 325.* 5. eigi: ekci *J1.* En: *er tf. 325.* 5—6. Óláfr—ok: konvngrinn *J1.* 6. hafði: atti *325.* 6—7. undir—fólk: þar folk allt vndir hann ok *J1.* 7. þar: *ul. 325.* landz-: l*and*- *325.* þá: þar *J1; ul. 325.* 8. -skyldir: tekiur *J1.* dvalðisk: hann *tf. J1.* Hann helt: hellt siþan *J1.* 9. yfir: um *J1.* 10. til: við *J1.* vald: ʀ*iki 325 efter* Sv.kgs. 11. sett—sýslumenn: til syslo *J1.* sýslumenn: syslvna *325.* um: yf*ir J1. 325.* 12. Hróa skjálga: roi hin*n* skialgi *325.* 14. ríkr maðr: vitr *325.* Eilífr—stór-: oc vel *J1.* 15. Þá: oc *325.* 16. -menn: -folk *J1.* 17. hans: konvngs *J1.* þeir menn: *sål. J1. 325; mgl. K, 18 (*þeir *efter* kómu *70).* eyjar—eða: bygðo vteyiar ok *J1.* eða: oc *325.* sæ: sia *J1;* sío *325.* 17—18. En . . þing: Oc . . þingit *325.* 18. þá: *ul. 325.* Bjǫrn: dígri *tf. 325.* stallari: konvngs *tf. J1.* 19. slíkt: *ul. J1. 325.*

hafði gǫrt verit í Nóregi. Brynjólfr úlfaldi hét einn
bóandi gǫfugr; hann stóð upp ok mælti: »vitum vér
bœndr, hvert réttast er landa-skipti milli Nóregs kon-
H 68 O 48 ungs at fornu ok Svía-konungs ok Dana-konungs, at
Gautelfr hefir ráðit frá Væni til sævar, en norðan
markir til Eiðaskógs, en þaðan Kilir alt norðr til Finn-
markar; svá ok þat, at ýmsir hafa gengit á annarra
lǫnd; hafa Svíar lǫngum haft vald alt til Svínasundz,
en þó yðr satt til at segja, veit ek margra manna
vilja til þess, at betra þœtti at þjóna Nóregs konungi,
en menn bera eigi áræði til þess; Svía-konungs ríki er
bæði austr frá oss ok suðr, en þess ván, at Nóregs
U 264 konungr mun fara norðr brátt í landit. þangat er
landz-megin er meira, ok hǫfum vér þá ekki afla til
at halda deilu við Gauta; nú verðr konungr at sjá
heilt ráð fyrir oss; fúsir væri vér at gerask hans

---

1. hafði—verit: *ul. 325.* úlfaldi: *ul. 325.* hét: maðr *tf. J1.* 1—2. einn bóandi: *omv. J1.* 2. bóandi: oc v*ar* kall*aðr* vlfalldi h*ann* v*ar* *tf. 325.* gǫfugr: m*aðr* *tf. 325.* vitum: Vítv *325.* 3. hvert: hvat *J1, 325.* er: vǫri *J1;* vm *tf. 325.* -skipti: at fornu *tf. J1, 325 og ul. det følg. i l. 4.* 3—4. kgs: *ul. J1. 325.* 4. Svía-kgs—Dana-kgs: danmerkr ok suiðioþar *J1;* svíavelldis *325.* 5. sævar: síov*ar* *325.* norðan: norðr *J1, 18;* þa norðr *325.* 6. alt: *ul. 325.* 7. -markar: merkr *J1, 325.* ok: *ul. J1.* 8. lǫnd: ʀ*iki* *325.* lǫngum haft: *omv. J1.* vald: ʀ*iki* *325.* alt: *ul. 325.* 9. yðr: ve*r*ðr *325.* til: *ul. J1, 325.* 10. betra þœtti: m*onnvm* þik*ir* bet*ra* *325.* 11. menn—áræði: þo b*era* mer ek*k*i travst *325;* þeir bera þo eigi tra*v*st *J1.* þess: þvi at *tf. J1, 325.* er: ligr *J1.* 12. bæði austr | frá oss: *omv. J1.* austr . . . suðr: *omv. 325;* ok allt fyri ofan *tf. J1, 325.* 13. mun: muni *J1, 325.* fara: *ul. J1.* brátt: *ul. 325.* brátt—landit: i land *(sål. også 325)* bratt *J1.* 14. landz- | megin er: *omv. J1 og ul.* meira, ok. meira: *ul. 325.* ekki afla: engan styrk *325.* afla: magn *J1.* 15. nú: *ul. J1.* 16. heilt: got*t* *325;* he*l*a *J1 (*heilla *J3;* hollt *J2).* oss: ᴇɴ *tf. 325.* fúsir | væri vé*r*: *omv. J1.*

menn«. En eptir þingit, þá var Brynjólfr um kveldit í boði konungs ok svá annan dag eptir, ok tǫluðu þeir mart sín í millum í einmælum. Fór þá konungr austr eptir Víkinni. En er Eilífr spurði, at konungr var þar, þá lét hann bera njósn til fara hans. Eilífr hafði xxx. manna, sinna sveitunga; hann var í byggðinni ofanverðri við markirnar ok hafði þar bóandasafnað. Margir bœndr fóru á fund Óláfs konungs, en sumir sendu vináttu-orð til hans. Þá fóru menn í milli Óláfs konungs ok Eilífs, ok báðu bœndr hvárn tveggja lengi, at þeir legði þingstefnu milli sín ok réði frið með nǫkkuru móti, sǫgðu þat Eilífi, at þeim var þess ván af konungi, ef ekki væri við skipazk hans orð, at þeir mundu ván eiga af honum afarkosta, ok kváðu eigi Eilíf skyldu lið skorta; var þá ráðit, at þeir skyldu ofan koma ok eiga þing við bœndr ok konung. En þá sendi konungr Þóri langa, gesta- H 69

1. En: *ul. J1.* þingit, þá: vm kvelldit *J1, 325 (der også har* þá*), og ul. det følg.* um kv. 2. ok*(1)*—eptir: *ul. J1, 325.* 3 þeir: *ul. 335;* konvngr *tf. J1.* sín—millum | í einmælum: *omv. J1 og skr.*: milli*;* milli sín *325.* 4. En: oc *325.* 5. þar: kominn *tf. J1. 325.* lét—bera: hellt h*ann* *325.* bera: fara *J1.* til fara: vm ferþir *J1.* fara: fe*r*ða *325.* 6. manna: *ul. 325.* 6—7. í—markirnar: vppi við markbygdina *J1.* 7. ok hafði: hafði h*ann* *325.* bóanda-: buanda *J1;* bonda *325.* 9. -orð: bod *J1.* Þá fóru: *omv. 325.* 10. í: *ul. 325.* milli Óláfs: millum þeira *J1.* 10—11. hvárn—lengi: *ul. J1;* hvar- *skr. K. 70.* 11. legði: skylldo eiga *J1.* milli sín: *ul. J1.* 12. réði: gera *J1.* móti: milli sin en þeir *tf. J1.* þat: þ*eir* *325.* 12—15. þat—kváðu: *ul. J1.* 13. ekki: e*igi* *325.* 14. hans orð: h*ann* *325.* mundu: m*v*ndi *325.* 14—15. ván—ok: eiga at mæta afarkostvm en*n* *325* 15. eigi—skyldu: h*ann* e*igi* mvndv *325;* at eilif skylldi æigi *J1.* lið skorta: *omv. J1 og tf.*: til moz vid konvng. þá: þat *tf. J1, 325.* 16. skyldu: skylldi *325.* 16—17. bœndr ok: *ul. J1, 325.* 17. En—kgr: Ol*afr* k*onvng*r sendi þa *325.* En: *ul. J1.* sendi: olafr *tf. J1.* Þóri: hin*n* *tf. 325.*

hǫfðingja sinn, ok þá xii. saman til Brynjólfs; þeir hǫfðu brynjur undir kyrtlum, en hǫttu yfir hjálmum. Eptir um daginn kómu bœndr fjǫlment ofan með Eilífi: þar var þá Brynjólfr í hans liði ok Þórir í hans sveit. Konungr lagði skipum útan þar at, er klettr nǫkkurr var ok gekk fram í sæinn; gekk hann þar upp ok lið hans, settisk á klettinn, en vǫllr var fyrir ofan, ok var þar bóanda-liðit, en menn Eilífs stóðu uppi í skjaldborg fyrir honum. Bjǫrn stallari talaði langt ok snjalt af hendi konungs. En er hann settisk niðr, þá stóð Eilífr upp ok tók til máls, ok í því bili stóð upp Þórir langi ok brá sverði ok hjó til Eilífs á hálsinn, svá at af gekk hǫfuðit; þá hljóp upp alt bóanda-liðit, en inir gauzku tóku rás undan, drápu þeir Þórir nǫkkura menn af þeim; en er herrinn stǫðvaðisk ok létti þysnum, þá stóð konungr upp ok mælti, at bœndr skyldu setjask niðr; þeir gerðu svá; var þar mart

1. xii.: *sål. (ved Åsg.s rettelse) K. 18, 70;* vi. *J1. 325.* 2. hǫttu—hjálmum. hialma vnd*ir* hot*t*vm *325.* 3. bœndr fjǫlment: *omv. 325 og* *v.*! ofan. 4. þá: *ul. 325.* í—liði: ok hans menn *J1, 325.* ok—sveit: þorir var i sueit meþ honum *J1.* ok: þ*ar* var *325.* sveit: *ul. 325.* 5. skipum—at: at skipunum þar *J1;* þ*ar* at skipvm sinv*m* *325.* er: se*m* *325.* 5—6. klettr n. | var: *omv. J1, 325.* 6. ok*(1)*—sæinn: *ul. 325.* fram: *ul. J1.* hann: konvngr *J1.* 7. lið hans: *omv. 325.* lið—á: settiz með liði sinu i *J1.* á: h*ann* i *325.* vǫllr: fagr *tf. 325.* fyrir: fra *K.* 8. þar | bóanda-liðit: *omv. 325;* bonda *skr. J1. 325.* uppi: *ul. 325.* uppi í: up ok helldu *J1.* 9. -borg: -borgv *325.* langt: eyrindi *tf. 325.* 10. hendi kgs: *omv. 325.* En: oc *325.* 11. tók—máls: *mællti 325.* ok*(2)*: *ul. J1.* 12. ok*(1)*—sverði: *ul. 325.* 13. at: *ul. K.* þá hljóp: *omv. 325.* 13—14. bóanda-liðit: bonda liðit *325;* bǫnnda folkit *J1.* 14. tóku: a *tf. J1, 325.* undan: oc *tf. 325.* 15. en: Oc *325.* 16. þysnum: þysinv*m* *325.* 17. skyldu—niðr: skylldi sítía oc *325;* skyllði niðr setiaz *J1.* þar: þa *J1, 325.*

talat; en at lykðum varð þat, at bœndr gengu til handa U 265
konungi ok játuðu honum hlýðni, en hann hét þeim
því í mót, at skiljask eigi við þá ok vera þar til þess,
at þeir Óláfr Svía-konungr lyki einn veg sínum vend-
ræðum. Eptir þat lagði Óláfr konungr undir sik ina O 49
nørðri sýsluna ok fór um sumarit alt austr til Elfar, 1017
fekk hann allar konungs-skyldir með sænum ok um
eyjar. En er á leið sumarit, snørisk hann aptr í
Víkina norðr ok lagði upp eptir Raumelfi. Þar er
fors mikill, er Sarpr heitir; nes gengr í ána norðan
at forsinum; þar lét Óláfr konungr gerða um þvert
nesit af grjóti ok torfi ok viðum ok grafa díki fyrir
útan ok gerði þar jarðborg mikla; en í borginni efnaði H 70
hann til kaupstaðar; þar lét hann húsa konungs-garð
ok gera Máríukirkju. hann lét þar ok marka toptir til
annarra garða ok fekk þar menn til at húsa; hann
lét um haustit þangat flytja þau fǫng, er til vetrvistar
þurpti, ok sat þar um vetrinn með fjǫlmenni mikit, 1017—1
en hafði menn sína í ǫllum sýslum. Hann bannaði

1. en: ok *J1*. varð: v*ar* *325*. varð—gengu: gengu bǫnðr *J1*. 2. þeim: *ul. 325*. 3. því: *ul. J1*. mót: moti *325*. 3—4. þess, at: er *J1*. 4. at: e*r* *325*. Óláfr: *ul. J1*. einn: hvern *tf. J1, 325*. 4—5. sínum vendræðum: *ul. J1 (J2, J3)*; vand- *skr. 325*. 5. Eptir þat: Siþ*an* *325*; þat *ul. J1 (ikke J3, J2)*. sik: alla *tf. J1, 325*. 6. nørðri: neyrðri *J1*; nerðri *325*. ok fór: for hann *J1*. 7. hann: k*onvng*r *325*. allar—-skyldir: þa skylldir allt *J1*. sænum: síonv*m* *325*. 8. snørisk: sneri *J1. 325*. 8—9. í V. | norðr: *omv. 325*; norðr *ul. J1*. 9. eptir Raum.: i elfi *J1*. 10. norðan: up *J1*. 12. af: með *J1. 325*. 13. gerði: let *gera* *325*. 13—14. efnaði hann: let h*ann* efna *325*. 14. -staðar: -stefnu*(!)* *J1*. húsa: o*(!)* þar let h*ann* *gera* *tf. 325*. 15. gera: þar *tf. J1*. þar: *ul. 325*; *efter* marka *J1*. 16. þar: *ul. 325*. 16—17. hann lét: *omv. 325*. 17. um—er: flytia um hæstið fæng *J1*. þau: oll þa*(!)* *325*. 18. þurpti: þangat i borgina *J1*. ok sat: sat h*ann* *325*. fjǫlm. mikit: miklo fiolme*nn*i *325*. 19. en: ok *J1*. hafði: þo *tf. 325*. sýslum: fylkio*m* *325*. Hann: konungr *J1*.

allar flutningar ór Víkinni upp á Gautland, bæði síld ok salt; þess máttu Gautar illa án vera. Hann hafði mikit jólaboð, bauð til sín ór heruðum mǫrgum stórbúǫndum.

K. 62. Uphaf Eyvindar úrarhorns.

[ÓH (Fms.) k. 64, (Flat.) k. 48.]

Maðr er nefndr Eyvindr úrarhorn, æzkaðr af
Austr-Ǫgðum; hann var mikill maðr ok kynstórr, fór
hvert sumar í hernað stundum vestr um haf, stundum
í Austrveg eða suðr til Fríslandz; hann hafði xx.-sessu,
snekkju ok vel skipaða. Hann hafði verit fyrir Nesjum
ok veitt Óláfi konungi lið; ok er þeir skilðusk þar,
þá hét konungr honum vináttu sinni, en Eyvindr
konungi liðsemð sinni, hvar sem hann vildi kraft hafa.
17—18 Eyvindr var um vetrinn í jólaboði með Óláfi konungi
ok þá þar góðar gjafar at honum. Þar var ok þá
með honum Brynjólfr úlbaldi ok þá at jólagjǫf gull-
U 266 búit sverð af konungi ok með bœ þann, er Vettaland
heitir, ok er þat inn mesti hǫfuðbœr. Brynjólfr orti
vísu um gjafarnar, ok er þat niðrlag at:

---

1. ór Víkinni: *ul. J1.* upp á G.: *ul. K. 18. 70;* i *skr. J1.* 2. salt: en *tf. J1. 325.* Hann: konungr *J1. 325.* 3. -boð: oc *tf. 325.* 3—4. ór heruðum | mǫrgum stórb.: *omv. J1;* -bændvm *skr. 325.* 5. *Overskr. fra 18; ul. K. 70;* drap hroa *325;* drap þrandar *J1.* 6. æzkaðr: ættaðr *325.* 7. hann—kynstórr: *maðr* ætstorr oc vikingr mikill oc *325;* maðr kynstor. hann var hermaðr mikill ok *J1.* 9. suðr: *ul. 325.* hann: oc *325.* xx: tvitug *J1, 325.* 10. snekkju: *ul. J1;* sn. ok *ul. 325.* 11—12. ok*(2)*—þá: en at skilnaði *J1.* 12. þá: *ul. 325.* hét: Ol*afr tf. 325.* 13. liðsemð sinni: liðsinni sinu *J1.* 15. gjafar: giafiar *J1;* giafir *de øvrr.* at honum: af konvngi *J1;* af h*onvm 325.* ok*(2): ul. J1.* ok þá: *omv. 325.* 16. með honum: *ul. 325;* með konvngi *J1.* úlbaldi: vlfalldi *J1, 325.* 16—17. gullbúit[3] | sverð[2] | af kgi[1]: *omv. 325;* suerð gullbuit *J1.* 17. ok: þ*ar tf. 325.* 17—18. V. heitir: vætta landir *(*ir *udraderet i 325)* heita *325, J1.* 19. gjafarnar: giafarn*ar 325;* giafirnar *de øvrr.* þat: þetta *J1, 325.* at: i *J1;* visv*nnar 325.*

53. Bragningr gaf mér
brand ok Vettaland.

Þá gaf konungr honum lendz mannz nafn, ok var Brynjólfr inn mesti vinr konungs alla stund. H 71

K. 63. Dráp Þrándar.

[ÓH (Fms.) k. 64, (Flat.) k. 48.]

Þann vetr fór Þrándr hvíti ór Þrándheimi austr á Jamtaland at heimta skatt af hendi Óláfs konungs digra; en er hann hafði saman dregit skattinn, þá kómu þar menn Svía-konungs ok drápu Þránd ok þá xii saman ok tóku skattinn ok fœrðu Svía-konungi. Þetta spurði Óláfr konungr, ok líkaði honum illa. 1017—18

K. 64. Kristniboð í Víkinni.

[ÓH (Fms.) k. 64, (Flat.) k. 48.]

Óláfr konungr lét bjóða um Víkina kristin lǫg með sama hætti sem norðr í landi, ok gekk vel fram, þvíat Víkverjum váru miklu kunnari kristnir siðir en mǫnnum norðr í landit, þvíat þar var bæði vetr ok sumar fjǫlment af kaupmǫnnum bæði dǫnskum ok saxneskum;

1—2. **53. vísa.** 1. mér: bæði *tf. 325.* 2. Vettaland: væt*ta* la*n*d*ir 325;* veitta landir *J1.*

3. nafn, ok: ret*t 325.* 4. Brynjólfr: siþ*an tf. 325.* vinr kgs: astvínr ol*afs* kgs *325;* vin hans *J1.* 5. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1, 325.* 7. á: i *J1.* at: oc *325.* kgs: *ul. 325.* 8. en: oc *325.* 9. menn Sv.-kgs: *omv. J1.* ok(*1*)*:* en *J1, 325.* 10. fœrðu: ol*afi tf. 325.* 11. kgr: digrí *tf. 325.* illa: storilla *J1, 325.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap.inddel. J1, 325.* 13. bjóða: boða *J1.* um V. | kristin lǫg: *omv. J1.* 14. með—fram: þar sem annars staðar ok gek honum þat auðuelliga *J1.* gekk: þ*at tf. 325.* 15—16. Víkv.—þvíat: kr*ist*ín log v*arv* m*onnvm* kvn*n*ari i vikin*n*i e*n* norðr i l*an*di *325.* miklu—landit: kristin laug miklu kunnari en mannum varv norðr i lanð *J1.* 16. var: uoru *J1.* 17. fjǫlment: fvllt *325.* bæði: *ul. 325.* dǫnskum—saxneskum: donum ok soxum *J1, 325.*

Víkverjar hǫfðusk ok mjǫk í kaupferðum til Englandz
0 50 ok Saxlandz eða Flæmingjalandz eða Danmerkr, en sumir váru í víking ok hǫfðu vetrsetu á kristnum lǫndum.

K. 65. Fall Hróa.

[ÓH (Fms.) k. 64, (Flat.) k. 48.]

1018 Um várit sendi Óláfr konungr orð, at Eyvindr
H 72 skyldi koma til hans; þeir tǫluðu lengi einmæli. Eptir þat brátt bjósk Eyvindr í víking. Hann sigldi suðr eptir Víkinni ok lagði at í Eikreyjum út frá Hísing. Þar spurði hann, at Hrói skjálgi hafði farit norðr í Orðost ok hafði þar saman dregit leiðangr ok landskyldir, ok var hans þá norðan ván. Þá røri Eyvindr inn til Haugasunda, en Hrói røri þá norðan, ok hitt-
J 267 usk þar í sundinu ok bǫrðusk. Þar fell Hrói ok nær xxx. manna, en Eyvindr tók alt fé, þat er Hrói hafði haft. Fór Eyvindr þá í Austrveg ok var þar í víking um sumarit.

1—3. Englandz—ok: ymissa l*an*da e*n* *325.* 2. ok: æða *J1.* eða*(2)*—en: *ul. J1.* 3. víking: uikingu *J1.* 5. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1, 325.* 6. Óláfr: *ul. J1, 325.* Eyvindr: vrarhorn *tf. 325.* 7. til hans: a hans fund *J1;* oc *tf. 325.* þeir tǫluðu: *omv. 325.* lengi: lengi a *J1, J3 (*lengi *J2).* 7—8. Eptir—brátt: Siþ*an* *325.* 8. brátt: *ul. J1.* Eyvindr: at fara *tf. J1.* 9. Eikr-: ekr- *J1.* 10. Þar: þa *J1.* 11. Orðost: orðvst *325.* ok*(1):* hann *tf. J1.* land-: l*an*dz- *325.* 12. -skyldir: af hendi suia konvngs *tf. J1.* þá . . . Eyv.: *omv. 325.* 13. inn: norðr *J1; ul. 325.* Hauga: ꜹga *K, (18, 70).* røri: *ul. 325.* 14. Hrói: huiti *tf. J1.* 15. alt fé: *omv. 325.* Hrói hafði: þer haufþo *J1.* 16—17. í A.—sumarit: v*m* svm*a*rít í ꜹstrveg *325.* ok—víking | um sumarit: *omv. J1 og skr.* la *(f.* var*).*

K. 66. Fall Guðleiks ok Þorgauts skarða.

[ÓH (Fms.) k. 65, (Flat.) k. 49.]

Maðr hét Guðleikr gerzki, hann var æzkaðr af Ǫgðum, hann var farmaðr ok kaupmaðr mikill, auðigr, ok rak kaupferðir til ýmissa landa; hann fór austr í Garðaríki optliga, ok var hann fyrir þá sǫk kallaðr Guðleikr gerzki. Þat vár bjó Guðleikr skip sitt ok 1018 ætlaði at fara um sumarit til Garða austr. Óláfr konungr sendi honum orð, at hann vill hitta hann. En er Guðleikr kom til hans, segir konungr honum, at hann vill gera félag við hann, bað hann kaupa sér dýrgripi þá, er torugætir eru þar í landi. Guðleikr segir þat á konungs forráði vera skolu. Þá lætr konungr greiða í hendr honum fé slíkt, sem honum sýndisk. Fór Guðleikr um sumarit í Austrveg. Þeir lágu nǫkkura hríð við Gotland; var þá sem opt kann verða, at eigi váru allir haldinorðir, ok urðu landz-

---

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fall guðleiks *J1; drap* gvðleiks *oc* þorgautz *325.* 2. hét: er nefnðr *J1.* æzkaðr: æt*t*aðr *325.* 3—6. hann—gerzki: mikill *maðr fyri ser 325.* 3—4. farmaðr—ok: auþigr maðr oc farmaðr mikill *J1.* 5. var hann | fyrir—sǫk: *omv. J1.* 6. Þat: þe*tt*a *325.* skip sitt: ferð sina *J1.* 7. at—austr: austr i garda ʀiki *J1;* at *fara* avstr i garða ʀ*iki* h*ann* rak kavpf*er*ðir iafnan *til* ymissa l*an*da fór h*ann* opt i garðaʀ*iki* þ*vi* v*ar* h*ann* kall*aðr* gvðleikr g*er*zki *325.* 8. honum orð: orð guðleiki *J1, 325.* 8—9. vill—En: komi a hans funð oc *J1.* 8. hitta: fin*na* *325.* 9. En: oc *325.* hans: konungs *J1, 325.* segir—honum: sagði k*onvng*r *325;* .s. hann *J1.* 10. hann*(2):* gvðleík oc *325.* bað: biðr *J1, 325.* 11. torugætir: torfeng*ir* *325.* eru: se *J1.* 12. segir—skolu: sv' at þat s*ka*l v*er*a a h*ans* forr*a*ði *325.* kgs forráði: hans ualldi *J1.* Þá lætr: let þa *J1.* 12—13. Þá—greiða: let k*onvng*r þa fa *325.* 13. í—honum: fram *J1.* fé slíkt: *omv. 325.* 13—14. honum sýndisk: hann uilldi *J1.* 15—16. kann verða: v*er*ðr *325.*

H 73 menn varir við, at á því skipi var félagi Óláfs digra. Guðleikr fór um sumarit í Austrveg til Hólmgarðz ok keypti þar pell ágætlig, er hann ætlaði konungi til tígnar-klæða sér, ok þar með skinn dýr ok enn borðbúnað forkunnligan. Um haustit, er Guðleikr fór austan, þá fekk hann andviðri, ok lágu þeir mjǫk lengi við Eyland. Þorgautr skarði hafði um haustit borit njósn um farar Guðleiks; kom hann þar at þeim með langskip ok barðisk við þá; þeir vǫrðusk lengi, en fyrir því at liðsmunr var mikill, þá fell Guðleikr ok mart skipverja hans, ok mart var sárt. Tók Þorgautr fé þeira alt ok gørsimar Óláfs konungs; skiptu þeir Þorgautr fengi sínu ǫllu at jafnaði, en hann segir, at gørsimar skal hafa Svía-konungr —: »ok er þat, segir hann, nǫkkurr hlutr af skatti þeim, er hann á at taka af Nóregi«. Þorgautr fór þá austr til Svíþjóðar. Þessi tíðendi spyrjask brátt. Eyvindr úrar-
U 268 horn kom lítlu síðarr til Eylandz. En er hann spyrr

1. á—skipi: þ*ar* *325*. Óláfs: k*onvngs* *tf*. *325*. 2. fór: feʀ *J1*. í A.: *ul*. *J1*. 3. keypti: kaupir *J1*. pell ágætlig: agætlikt *(sål. också J1)* pell *325*. kgi: k*onvng*inv*m* *325*. 4. sér: *ul*. *325*. enn: *ul*. *J1*, *325*. 4—5. borðbúnað forkunnligan: agætligan bordbvnat *325*. 5. er—fór: for gvðl*eikr* *325*. fór: feʀ *J1*. 6. lágu—mjǫk: la *325*. 8. borit: haft *J1*; halldit *325*. njósn: af *tf*. *J1* (niosnir *skr*. *J2*, *J3*); til *tf*. *325*. farar: f*er*ð *325*; ferdir *J1*. at þeim: *ul*. *325*. 9. með langskip: *ul*. *J1*. þeir: guðleikr *tf*. *J1*, *325*. lengi: *ul*. *J1*. 9—10. lengi—fyrir: vel. oc m*eð* *325*. 10. var mikill: *omv*. *325*. fell: þar *tf*. *J1*. 11. skipverja: skipara *325*. ok(2)—sárt: *ul*. *325*. ok(2)—var: en fiolþi varð *J1*. 12. fé þeira: þar fe *J1*; fe þ*at* *325*. ok: sva *tf*. *J1*. *325*. Óláfs: noʀegs *J1*. 13. Þorgautr: *ul*. *325*. sínu ǫllu: sinum aullum *J1*. ǫllu | at jafnaði: *omv*. *325*. 14. segir: sagði *J1*. hafa: Ol*afr* *tf*. *325*. ok: *ul*. *325*. 15. segir: sagði *J1*. 16. austr: *ul*. *325*. 16—17. Svíþjóðar: eɴ *tf*. *325*. 17. spyrjask: sp*v*rðvz *325*. 18. lítlu síðarr: b*r*att *325*; *efter* Eylandz *J1*. En: oc *325*. hann spyrr: eyv*indr* spvrði *325*.

þetta, þá siglir hann austr eptir þeim Þorgauti, ok hittask þeir í Svíaskerjum ok bǫrðusk; þar fell Þorgautr ok flest lið hans eða hljóp á kaf. Tók þá Eyvindr fé þat alt, er þeir hǫfðu tekit af Guðleiki, O 51
ok svá gørsimar Óláfs konungs. Eyvindr fór aptr til Nóregs um haustit; fœrði hann þá Óláfi konungi gørsimar sínar; þakkaði konungr honum vel sína ferð ok hét honum þá enn af nýju vináttu sinni. Þá hafði Óláfr konungr verit iii. vetr konungr í Nóregi.

K. 67. Fundr Óláfs konungs ok Rǫgnvaldz jarls. H 74

[ÓH (Fms.) k. 66, (Flat.) k. 50; ÓH (49) k. 41.]

Þat sama sumar hafði Óláfr konungr leiðangr úti 1018
ok fór þá enn austr til Elfar ok lá þar lengi um sumarit. Þá fóru orðsendingar milli Óláfs konungs ok

1. þá: *ul. 325.* austr: *ul. 325.* þeim: *ul. J1, 325.* 2. hittask þeir: fann h*ann* *325;* hittuz *skr. J1.* bǫrðusk: barðiz *við* h*ann* oc *325.* 3. flest: allt *tf. 325.* eða: en sumt *J1.* eða— kaf: *ul. 325.* 3—4. Tók þá | E.: *omv. 325.* þá E.: eyuinðr þar *J1.* 4. þat alt: *omv. J1.* er: sem *J1.* þeir hǫfðu: þ*or*gavtr hafði *325.* af G.: *ul. 18, 70.* 5. kgs: en *tf. J1.* E. fór: *omv. 325;* siþan *tf. J1.* 5—6. til N. | um haustit: *omv. 325.* 6. um haustit: ok *J1;* oc *tf. 325.* hann þá: *ul. 325.* þá | Ó. kgi: *omv. J1.* 7. gørsimar sínar: dyrgripi sina *J1.* sínar: h*ans* *325.* honum: þa *tf. 325.* 8. þá: *ul. 325.* af nýju | vináttu sinni: *omv. J1.* vináttu sinni: *omv. 325.* 9. kgr*(1)*: *ul. J1, 325.* iii. vetr | kgr í N.: *omv. 325.* í: yfir *J1.* 10—11. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* funduz þeiʀ konungr ok iarl *J1;* *fra* ol*afi* k*onungi* *ok* rognv*alldi* i*arli* *325.* 13. austr: allt *tf. J1.* 14. sumarit: Ol*afr* k*on*-*vng*r trygva .s. hafði gípt íngibiorgv systvr sína. ʀognvalldi i*arli* vlfs s*yni*. h*ann* reð lengi siþ*an* f*yri* vest*ra* gavtl*an*di Vlfr fad*ir* rognv*alldz* i*arls* v*ar* brod*ir* sig*ri*ðar hinn*ar*. storr*a*ðv mod*vr* ol*afs*. svia k*onvngs*. Eɴ *er* ol*afr* k*onvng*r har*alldz* .s. la i elvin*n*i se*m* sagt v*ar* *tf. 325.* milli: þeiʀa *tf. J1.*

Rǫgnvaldz jarls ok Ingibjargar Tryggvadóttur, konu jarls. Hon gekk at með ǫllu kappi at veita Óláfi konungi; hon var aftaka-maðr mikill um þetta mál. Helt þar til hvártveggja, at frændsemi var mikil með þeim Óláfi konungi ok henni, ok þat annat, at henni mátti eigi fyrnask við Svía-konung þat, er hann hafði verit at falli Óláfs Tryggvasonar, bróður hennar, ok þóttisk fyrir þá sǫk eiga tiltǫlu at ráða fyrir Nóregi. Varð jarl af fortǫlum hennar mjǫk snúinn til vináttu Óláfs konungs; kom svá, at þeir konungr ok jarl lǫgðu stefnu með sér ok hittusk við Elfi; rœddu þar marga hluti ok mjǫk um viðskipti þeira Nóregs konungs ok Svía-konungs, ok sǫgðu báðir þat, sem satt var, at hvárum-tveggjum, Víkverjum ok Gautum, var in mesta landz-auðn í því, at eigi skyldi vera kaupfriðr milli landa, ok at lykðum settu þeir grið milli sín til annars sumars; gáfusk þeir gjafir at skilnaði ok mæltu til vináttu. Fór þá konungr norðr í Víkina, ok hafði hann þá konungs-tekjur allar til Elfar, ok alt landz-

1. jarls: vlfs .s. *tf. 325.* 2. Óláfi: noʀegs *tf. J1.* 3. kgi: dig*ra tf. 325;* lid *tf. J1.* hon var: *omv. 325.* aftaka-maðr mikill: aftakamikil *325.* 4. frændsemi: frendsymi *J1.* 5. þeim: *ul. 325.* 6. eigi: alld*ri 325.* við: ol*af tf. 325.* 7. at—Tryggvas.: i orrostu mot olafi konungi tryggva syni *J1.* Óláfs: k*onvngs tf. 325.* ok: *ul. 325.* 8. þóttisk: hon *tf. J1, 325.* at—fyrir: tir*(!)* rikis i *J1.* 9. af—hennar mjǫk snúinn: *omv. 325.* fortǫlum hennar: *omv. J1.* 10. Ól. kgs: við olaf konung *J1, 325, (18).* kom: þa *tf. 325.* 11. hittusk: funduz *J1.* Elfi: oc *tf. 325.* rœddu: þeir *tf. J1.* 12. hluti: m*eð* s*er tf. 325.* við-: *ul. J1, 325.* þeira: *ul. K.* 13. báðir þat: *omv. J1; ul. 325.* 14. Víkv. . . . Gautum: *omv. 325.* ok Gautum: *ul. J1 (ikke J3. J2).* 15. landz-auðn—at: landz seyra er *J1;* mísa oc l*an*deyða e*r 325.* skyldi—kaupfriðr: skylldv (skylldi *J1)* kaupferðir vera i *(ul. J1;* v. milli *J1, omv. J2, J3) J1. 325.* 16. landa: *ul. J1, 325.* grið: ok frið *tf. J1, 325.* 17. þeir: þa *tf. 325.* 18. þá: ol*afr tf. 325.* norðr: austr *J1.* 19. kgs: *ul. J1.* allar: alla*(!) J1;* allt *tf. 325.*

fólk hafði þá undir hann gengit. Óláfr konungr sœnski H 75 U 269
lagði óþokka svá mikinn á Óláf Haraldzson, at engi
maðr skyldi þora at nefna hann réttu nafni, svá at
konungr heyrði; þeir kǫlluðu hann inn digra mann
ok veittu honum harðar átǫlur jafnan, er hans var
getit.

K. 68. Uphaf friðgǫrðar-sǫgu.

[ÓH (Fms.) k. 67, (Flat.) k. 51; ÓH (49) k. 42; jfr. Fsk. k. 95.]

Bœndr í Víkinni rœddu sín í milli, at sá einn 1018
væri til, at konungar gerði sætt ok frið milli sín, ok
tǫlðusk illa við komnir, ef konungar herjaðisk á, en
engi þorði þenna kurr djarfliga upp at bera fyrir kon-
ungi. Þá báðu þeir til Bjǫrn stallara, at hann skyldi
þetta mál flytja fyrir konungi, at hann sendi menn á
fund Svía-konungs at bjóða sættir af sinni hendi.
Bjǫrn var trauðr til ok mæltisk undan; en við bœn
margra vina sinna, þá hét hann at lykðum at rœða
þetta fyrir konungi, en kvað svá hugr um segja,
sem konungr myndi ómjúkliga taka því at vægja í
né einum hlut við Svía-konung. Þat sumar kom 1018

1. Óláfr—sœnski: suia konvngr *J1.* kgr sœnski: svía konvngr *325.* 2. óþokka | svá mikinn: *omv. J1, 325.* á Ó. H.: *til* Ol*afs* ko*nvngs* har*alldz svnar 325.* 3. nefna: kalla *325.* nafni: sínv *tf. 325.* 4. kgr: h*ann 325.* þeir kǫlluðu: *omv. 325.* 5. harðar: stor*ar 325.* jafnan: hv*er*t sin *325.* 7. *Overskr. fra 18, 325 (der dog har:* sogun*nar*); *mgl. K, 70;* tala biarnar stallara *J1.* 9—10. ok tǫlðusk: tolðvz bændr *325.* 10. komnir: latn*ir 325.* 11. þenna—djarfliga: þetta *J1.* 11—12. fyrir kgi: *ul. J1.* 12. Þá | báðu þeir: *omv. 325.* 13—14. at—hendi: *ul. 325.* 13. hann: konvngr *J1.* 13—14. á fund: til *J1.* 14. bjóða sættir: bidia sættar *J1.* 15. til: *ul. J1.* 16—17. at*(2)*—kgi: *ul. J1.* 17. þetta: mal *tf. 325.* kvað: kuez *J1;* letz *325.* 18. sem: at *J1, 325.* taka því: *omv. 325.* 18—19. vægja—hlut: uegiaz i neinu til *J1.* né einum: nok*k*orv*m 325.* 19. hlut: t*il tf. 325.* við: ol*af tf. 325.* Svía-: *ul. J1.*

útan af Íslandi Hjalti Skeggjason at orðsendingu Óláfs
O 52 konungs; fór hann þegar á fund Óláfs konungs, ok
konungr tók vel við honum, bauð Hjalta með sér at
vera ok vísaði honum til sætis hjá Birni stallara, ok
váru þeir mǫtunautar; gerðisk þar brátt góðr félags-
skapr. Eitt hvert sinn, þá er Óláfr konungr hafði stefnu
við lið sitt ok við bóendr, ok réðu landráðum, þá
mælti Bjǫrn stallari: »hverja ætlan hafið þér á, kon-
ungr, um ófrið þann, er hér er á milli Óláfs Svía-
konungs ok yðar? Nú hafa hvárir-tveggju menn látit
H 76 fyrir ǫðrum, en engi órskurðr er nú heldr en áðr,
hvat hvárir skolu hafa af ríkinu? Þér hafið hér setit
í Víkinni einn vetr ok ii. sumur ok látit at baki yðr
alt landit norðr heðan; nú leiðisk mǫnnum hér at
sitja, þeim er eignir eða óðǫl eigu norðr í landi. Nú
er þat vili lendra manna ok annarra liðsmanna ok
svá bónda, at einn veg skeri ór, ok fyrir því at nú
eru grið ok friðr settr við jarl ok Vestr-Gauta, er hér

---

1. útan af Ísl. | Hj.: *omv. J1 og ul.* Skeggjason. -sendingu: sending *J1.* 2. fund—kgs: konvngs fvnð *J1.* Óláfs: *ul. 325.* ok: *ul. J1.* 3. kgr tók: *sål. K; omv. 18, J1;* tok h*ann 325;* tok *mgl. 70 og har mulig mgl. i K-mbr.* honum: Hiallta *J1, 325.* Hjalta: honum *J1, 325.* 5. þeir: felag*ar* oc *tf. 325.* 5—6. gerðisk—félagsskapr: *ul. 325.* 5. góðr: mikill *J1.* 6. Eitt—þá: Einn dag *325.* hafði: var a *J1.* 7. við*(1)*—landráðum: *ul. J1.* við bóendr, ok: bændr *325.* 8. hafið þér: hefir þu *J1;* hafi *skr. 325.* 8—9. kgr: h*er*ra *325.* 9. á: i *325.* Óláfs: *ul. J1, 325.* 9—10. Svía-kgs . . . yðar: *omv. 325;* Svia *mgl. K (i 18, 70).* 10. -tveggju: marga *tf. J1, 325.* 12. hafið: nu *tf. J1.* 13. í Víkinni: *ul. J1.* ok*(1)*: *ul. K.* ii. sumur: svm*vr* tvav *325.* ok*(2)*: eɴ *325.* 14. alt landit: land allt *J1.* 15. eða: oc *325.* eigu: *70, 325;* eiga *de øvrr.* 16—17. annarra—svá: *ul. J1.* 16. annarra: *ul. 325.* 16—17. ok*(2)*—bónda: s*va* oc bœndan*n*a *325.* 17. einn: huernn *tf. J1.* ok: en *J1.* 17—18. ok—eru: En*n* með þ*vi* at þa v*arv 325.* 18. eru—ok*(1)*: er *J1.* settr: *ul. J1.* jarl: iarl*inn 325.*

eru nú næstir, þá þykkir mǫnnum sá helzt kostr til, U 270
at þér sendið menn til Svía-konungs af yðarri hendi, ok munu margir menn vel undir þat standa, þeir er með Svía-konungi eru; þvíat þat er hvárra-tveggju gagn, þeira er lǫndin byggva bæði hér ok þar«. At rœðu Bjarnar gerðu menn góðan róm. Þá mælti konungr: »ráð þetta, Bjǫrn, er þú hefir hér upp borit, þá er þat makligast, at þú hafir fyrir þér gǫrt, ok skaltu fara þessa sendifǫr; nýtr þú ef vel er ráðit, en ef mannháski gerisk af, þá veldr þú ofmiklu sjálfr um; er þat ok þín þjónosta, at tala í fjǫlmenni, þat er ek vil mæla láta«. Þá stóð konungr upp ok gekk til kirkju, lét syngva sér hámessu; síðan gekk hann til borða. Um daginn eptir mælti Hjalti til Bjarnar: »hví ertu ókátr maðr, ertu sjúkr eða reiðr manni nǫkkurum?« Bjǫrn segir þá rœðu þeira konungs ok segir þetta forsending. Hjalti segir: »svá er konungum at fylgja, at þeir menn hafa metnað mikinn ok eru framarr virðir en aðrir menn, en opt verða þeir í

---

1. nú: *ul. J1, 325.* helzt kostr: *omv. J1, 325.* 2. Svía-kgs: at bioða sætt *tf. J1, 325.* 3. ok: *ul. 325.* menn: *ul. 325.* 4. hvárra-tveggju: *sål. 325; (*hvaro *skr. K, 70);* huarum tuegium *J1.* 5. byggva: byggia *alle.* 6. gerðu: *margir tf. 325.* mælti: ol*afr tf. 325.* 7. hér: *ul. 325.* 8. þá: *ul. J1.* 9. ok: Nv *325.* nýtr þú: niot *J1;* mantv niota *325.* 10. of-: *ul. J1, 325.* 10—11. sjálfr um: *omv. J1;* sjálfr *ul. 325.* 11. þat*(2):* slikt *J1.* 12. Þá stóð: *omv. 325.* 13. kirkju: ok *tf. J1, 325.* syngva: syngia *alle.* há-: *ul. J1, 325.* síðan gekk: *omv. 325 og ul.* hann. 14. borða: ok *tf. J1.* eptir: *ul. J1, 325.* 15. ertu*(1)*: sva *tf. J1, 325.* maðr: *sål. J1, 70; åben plads i K;* felagí at þv svar*ar* m*onnvm* e*igi tf. 325.* eða: ertv *tf. 325.* manni: *ul. J1;* m*onnvm 325 efter* nǫkkurum. 16. þá: *ul. J1;* Hialta *tf. J1, 325.* rœðu: ræðvr *J1, 325.* segir: kall*ar 325.* 17. þetta: uera *tf. J1.* segir: svarar *J1; mællti 325.* 18. fylgja: þiona *J1, 325.* 19. en—menn: oðrv*m* m*onnvm 325.*

lífs-háska, ok verðr hvártveggja vel at kunna; mikit má konungs gæfa; nú mun frami mikill fásk í ferðinni, ef vel teksk«. Bjǫrn mælti: »auðvelliga tekr þú á um ferðina; muntu fara vilja með mér, þvíat konungr mælti, at ek skylda mína sveitunga hafa í
H 77 ferðina með mér«. Hjalti segir: »fara skal ek at vísu, ef þú vilt, þvíat vannfengr mun mér þykkja sessunautrinn annarr, ef vit skiljumk«.

K. 69. Ferð Bjarnar stallara.

[ÓH (Fms.) k. 68, 69, (Flat.) k. 52.]

1018 Fám dǫgum síðarr, þá er Óláfr konungr var á stefnu, kom þar Bjǫrn ok þeir xii. saman; hann segir þá konungi, at þeir váru búnir at fara sendifǫrna ok
O 53 hestar þeira stóðu úti sǫðlaðir — »vil ek nú vita, segir Bjǫrn, með hverjum ørendum ek skal fara eða hver ráð þú leggr fyrir oss«. Konungr segir: »þér skoluð bera Svía-konungi þau mín orð, at ek vil frið

1. hvár-: hvaru *K*, *J1*. vel: *ul*. *J1*, *325*. 1—2. mikit má: mikill er *J1*. 2. nú: ok *J1*. nú—fásk: eɴ *fra*mi man faz mikill *325*. mikill: i *tf*. *J1*. 3. auðvell.: allauðvelliga *J1*, *325*. tekr: rǫðir *J1*. 4. á—ferðina: um þetta *J1*. ferðina: *fer*ð þessa *325*; ok *tf*. *J1*, *325*. fara vilja: *omv*. *J1*. 5. mína sveitunga | hafa: *omv*. *325*. 5—6. í ferðina: *ul*. *J1*, *325*. 6. Hj.: ħ *K*. segir: sv' *325*. 6—7. fara[3] | skal ek[2] | at vísu[1]: *omv*. *J1*. at vísu: vist *325*. 7. vilt: vill *J1*, *325*. -fengr: -fenginn *J1*, *325*. 8. annarr: *ul*. *J1*. skiljumk: skilium *J1*, *325*. 9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* austar*(!)* fær biarnar *J1*; *fra* ferð biarn*ar* *til* gautl*an*dz *325*. 11. stefnu: malstefnv *325*. 11—12. segir þá: sagði *325*. 12. váru: þa *tf*. *325*. -fǫrna: f*er*ðína *325*. 13. hestar—sǫðlaðir: þa oru hesta*(!)* þeira uti med saudlum *J1*. úti sǫðl.: *omv*. *325*. 14. segir Bjǫrn: *ul*. *J1*. ek skal: ver skolum *J1*, *325*. 15. þú leggr: þ*er* leg*g*it *325*. segir: m*æ*l*ti* *325*; suar̄. *J1*. 16. bera—þau: svía k*o*n*un*gi þav segia *325*.

setja milli landa várra til þeira takmarka, sem Óláfr Tryggvason hafði fyrir mér, ok sé þat bundit fast- U 271
mælum, at hvárigir gangi um fram; en um mannlát, þá þarf þess engi at geta, ef sættir skolu vera, þvíat Svía-konungr fær oss eigi með fé bœtt þann mannskaða, er vér hǫfum fengit af Svíum«. Þá stóð konungr upp ok gekk út með þeim Birni; þá tók hann upp sverð búit ok fingrgull ok seldi Birni — »sverð þetta gef ek þér; þat gaf mér í sumar Rǫgnvaldr jarl; til hans skoluð þér fara ok bera honum þau mín orð, at hann leggi til ráð ok sinn styrk, at þú komir fram ørendinu; þykki mér þá vel sýslat, ef þú heyrir orð Svía-konungs ok segi hann annat tveggja já eða nei. En fingrgull þetta fœr þú Rǫgnvaldi jarli; þessar jartegnir mun hann kenna«. Hjalti gekk at konungi ok kvaddi hann — »ok þurfum vér nú þess mjǫk, konungr, at leggir hamingju þína á þessa ferð« — ok bað þá heila hittask. Konungr spurði, hvert H 78

---

1. várra: *ul. J1.* sem: er *J1, 325.* Óláfr: k*onung*r *tf. 325.* 3. gangi: þar *tf. J1, 325.* um: y*fir 325.* 4. þá: *ul. J1, 325.* þess engi: ekki *J1, 325.* vera: v*er*ða *325.* 5. með: *ul. J1.* með fé: *ul. 325.* 6. fengit—Svíum: af honum fengit (lotit *325*) *J1, 325.* Þá stóð: *omv. 325.* 7. þeim: *ul. J1.* 7—8. þá—upp: h*ann* tok *325.* 8. upp: *ul. J1.* ok fingrgull | ok—B.: *omv. J1.* seldi: fek*k* i hendr *325.* Birni: oc m*æ*l*l*ti *tf. 325.* 9. þetta: .s. konungr *tf. J1.* 10. þér: bíorn *tf. 325.* bera: segía *325.* 11. ráð: sín *tf. 325.* sinn: *ul. 325.* 11—12. at(*2*)—ørendinu: *ul. 325;* eyrendunum *skr. J1.* 13. tveggja: hvart *J1, 325.* 14. nei: ni *J1.* þú: ok *tf. J1.* 15. þessar jartegnir: þessa iartegn *J1, 325, i dette efter* kenna, *og* mun hann *omv.* hann: oc *tf. J1.* gekk: þa *tf. 325.* 16. kgi: -num *tf. J1, 325.* ok(*2*): *ul. 325.* nú: *ul. J1.* 16—17. þess mjǫk | kgr: *omv. J1.* 17. kgr: h*e*rra s. h*ann 325.* at: þu *tf. J1.* leggir: þ*er* leg*g*it *325.* þína: yðra *325.* ferð: fa*e*r *J1.* 18. bað—hittask: hit*t*vmz heilír *325.* hvert: hv*ar*t *325.*

Hjalti skyldi fara. »Með Birni« segir hann. Konungr segir: »bœta mun þat til um þessa ferð, at þú farir með þeim, þvíat þú hefir opt reyndr verit at hamingju; vittu þat víst, at ek skal allan hug á leggja, ef þat vegr nǫkkut, ok til leggja með þér mína hamingju ok ǫllum yðr«. Þeir Bjǫrn riðu í brot leið sína ok kómu til hirðar Rǫgnvaldz jarls; var þeim þar vel fagnat. Bjǫrn var frægr maðr af mǫrgum mǫnnum, kuðr bæði at sýn ok at máli þeim ǫllum, er sét hǫfðu Óláf konung, þvíat Bjǫrn stóð upp á hverju þingi ok talaði konungs ørendi. Ingibjǫrg, kona jarls, gekk at Hjalta ok hvarf til hans; hon kendi hann, þvíat hon var þá með Óláfi Tryggvasyni, bróður sínum, er Hjalti var þar, ok talði Hjalti frændsemi milli konungs ok Vilborgar, konu Hjalta; þeir váru brœðr, synir Víkinga-Kára, lendz mannz á Vǫrs, Eiríkr bjóðaskalli, faðir Ástríðar, móður Óláfs konungs Tryggvasonar, ok Bǫðvarr, faðir Álofar, móður Gizurar hvíta, fǫður Vilborgar. Nú váru þeir þar í góðum fagnaði. Einn

---

1. Hjalti: ħ *K, J1, 325.* segir hann: *ul. 325.* 1—2. Kgr: h*ann 325.* 2. segir: suaꝛ̄. *J1;* at s*va* sk*a*l v*e*ra *tf. 325.* til—þessa: þeiʀa *J1.* 2—3. til—þeim: s. k*onvng*r *325.* 4. hamingju: ok *tf. J1;* Nv *tf. 325.* þat víst: *omv. 325 og tf.* .s. kon*vng*r. allan hug | á leggja: *omv. 325.* 5. ef—leggja: *ul. K.* 6. ok: sva *tf. J1.* í brot: bræt *J1.* 7. kómu: koma *J1.* var—þar: Birni v*ar* þ*ar 325.* 8. Bjǫrn: þ*vi* at h*ann 325.* af: oc *J1.* 8—9. af—kuðr: *ul. 325.* 9. at*(2)*: *ul. J1, 325.* þeim ǫllum: *omv. 325.* 10. konung: har*alldz* .s. *tf. 325.* 12. hvarf—hans: mintiz v*ið* h*ann*. þ*v*iat *325.* þvíat: *ul. 325.* 12—13. hon*(2)* . . . þá: *omv. J1.* 13. Óláfi: k*onvngi tf. 325.* 14. Hjalti: hann *J1.* -semi: -symi *J1.* 14—15. kgs—Hjalta: vilborgar konu sinnar ok ólafs konungs trygva sonar *J1.* 14. kgs: -ɪɴs *tf. 325.* 15. Hjalta: síɴ*ar 325.* brœðr: oc *tf. 325.* 16. á Vǫrs: *ul. J1;* af vǫrs *325.* 18. Álofar: olofar *J1.* 19. Nú—þeir: þeir biorn varv *J1;* oc erv þeir *[B. afrevet] 325.* fagnaði: *herefter nyt kap. i 325 med overskr.*: *fra* þ*vi* er biorn *ok* hiallti gengu fyri iarl.

dag gengu þeir Bjǫrn á tal við jarl ok þau Ingibjǫrgu,
þá berr Bjǫrn upp ørendi sín ok sýnir jartegnir jarli.
Jarl spyrr: »hvat hefir þik, Bjǫrn, þess hent, er U 272
konungr vill dauða þinn; er þér at síðr fœrt með
þessi orðsending, at ek hygg, at engi mun sá vera,
er þessum orðum mælir fyrir Svía-konungi, at refs-
ingalaust komisk í brot; miklu er Óláfr Svía-konungr
maðr skapstœrri, heldr en fyrir honum sjálfum megi
þær rœður hafa, er honum sé í móti skapi«. Þá
segir Bjǫrn engan hlut hafa þann at borizk — »mér
til handa, er Óláfr konungr hefir mér reiðzk um, en
mǫrg er sú ráðagǫrð hans bæði fyrir sjálfum sér ok O 54
mǫnnum sínum, er hætting mun á þykkja, hvernug H 79
teksk, þeim mǫnnum, er áræðislítlir eru; en ǫll ráð
hans hafa enn til hamingju snúizk hér til, ok vættu
vér, at svá skyli enn fara. Nú er yðr þat, jarl, satt

---

1. Bjǫrn: *ul. 325.* jarl: iarl*inn 325 og tf.*: Bíorn oc hiallti. ok—Ingibjǫrgu: Ingibiorg kona i*arls var* oc vi*ð* tal þ*eira 325.* þau: *ul. J1.* 2. þá | berr B.: *omv. J1, 325.* ørendi sín: *omv. J1; fyri* þav *tf. 325.* jarli: *ul. J1, 325.* 3. Jarl spyrr: Iarl*inn mællti 325;* .I. suar̄ *J1.* B. | þess hent: *omv. J1, 325.* er: ef *J1 (*ær *J2;* at *J3).* 4. dauða þinn: þik feigan *J1.* dauða: bana *325.* 5. þessi orðsending: þ*essv* eyrindi *325;* -sendingu *skr. J1.* mun: muni *J1, 325.* 6. er: ef *325, J1.* 7. komisk—brot: mvni i brot *(*brat *J1)* komaz *J1, 325.* Óláfr: *ul. J1.* Ól. Svía-kgr: h*ann 325.* 8—9. heldr—skapi: *ul. J1.* 8. heldr: *ul. 325.* honum sjálfum: *omv. 325.* 9. þær rœður | hafa: *omv. 325.* í: *ul. 325.* 9—10. Þá—Bj.: Biorn sv' *325;* suar̄. *skr. J1.* 10. engan—þann: *sál. K;* engir hlutir hafa þeir *18, 70, J1, 325.* borizk: borit *J1.* 11. er: at *J1.* hefir: hafi *J1, 325.* 12. sér: h*onvm 325.* 13. mǫnnum sínum: *omv. J1;* h*ans skr. 325.* 13—16. er—fara: at bleyðimonnvm mun þikcia i naukcvr hætting *J1.* 13. á: i *325.* hvernug: hv*er*nveg *325.* 14. áræðislítlir: ræðn*ir 325.* 15. enn: *ul. 325.* vættu: væntv*m 325.* 16. svá . . . enn: *omv. 325.* er . . . þat: *ul. J1 og skr.* iarl *efter* segja*; sål. også 325.*

at segja, at ek vil fara á fund Svía-konungs ok eigi fyrr aptr hverfa. en ek hefi hann heyra látit ǫll þau orð, er Óláfr konungr bauð mér at flytja til eyrna honum, nema mér banni hel eða sjá ek heptr, svá at ek mega eigi fram koma; svá mun ek gera, hvárt sem þér vilið nǫkkurn hug á leggja orðsending konungs eða engan«. Þá mælti Ingibjǫrg: »skjótt mun ek birta minn hug, at ek vil, jarl, at þér leggið á allan hug at stoða orðsending Óláfs konungs, svá at þetta ørendi komisk fram við Svía-konung, hverngan veg sem hann vill svara; þótt þar liggi við reiði Svía-konungs eða ǫll eign vár eða ríki, þá vil ek miklu heldr til þess hætta, en hitt spyrisk, at þú leggisk undir hǫfuð orðsending Óláfs konungs fyrir hræzlu sakir fyrir Svía-konungi; hefir þú til þess burði ok frænda-styrk ok alla atferð, at vera svá frjáls hér í Svía-veldi, at mæla mál þitt, þat er vel samir ok ǫllum mun þykkja áheyriligt, hvárt sem á heyra margir eða fáir, ríkir eða óríkir, ok þótt konungr sjálfr heyri

---

1. at—vil: þa mun ek *J1*. vil: man *325*. 3. at: ok *J1*, *J3* (at *J2*). 4. honum: svia k*onvngi* *325*. hel: eð*a* heilsvleysi *tf*. *325*. 4—7. eða—engan: huart sem þer vilit *(ul. J1)* naːckvra menzku syna við mig æða aunga *J1*; se *skr*. *K*. 5. ek . . . eigi: *omv*. *325*. svá—gera: *ul*. *325*. 6. orðsending: ol*afs* *tf*. *325*. 8. hug: vilía *325*; iarl *tf*. *J1*, *325*. jarl: *ul*. *J1*, *325*. þér leggið: þv legg*ir* *325*. 8—9. á—orðsending: allan hvg a eríndí *325*. 9. at stoða: a *J1*. Óláfs: noʀegs *J1*. 9—10. svá—Svía-kg: *sål*. *18 (der dog har* takiz *f*. komisk*)*, *70*, *325 (der dog ul*. svá*)*; *ul*. *K*, *J1*. 10—11. hverngan veg: hv*er*níg *325*; huerssu *J1*. 11. hann—svara: suia konvngr tekur þi *J1*. 11—15. þótt—Svía-kgi: *ul*. *J1*. 11. þótt: þo at *325*. 12. eða*(bis)*: oc *325*. eign vár: *omv*. *325*. 12—13. miklu heldr: *ul*. *325*. 15. fyrir Svía-kgi: *við* svia*konvng* *325*. til þess | burði: *omv*. *J1*. 16. svá: *ul*. *J1*. 18. ǫllum—þykkja: all- *(ɔ:* alláheyril.*)* *J1 (ul. J3*, *J2)*. hvárt—heyra: huerir sem a hlyta*(!)* *J1*. sem: *ul*. *K*. á: *ul*. *325*. 18—19. margir . . . fáir: *omv*. *J1*, *325*. 19. þótt: sva þo at *325*. kgr sjálfr: *omv*. *J1*.

á«. Jarl svarar: »ekki er þat blint, hvers þú eggjar; nú má vera, at þú ráðir þessu, at ek heita konungsmǫnnum því, at fylgja þeim, svá at þeir nái at flytja ørendi sín fyrir Svía-konungi, hvárt sem konungi líkar þat vel eða illa; en mínum ráðum vil ek láta fram fara, hvert tilstilli hafa skal; en ek vil eigi hlaupa eptir ákafa Bjarnar eða annars mannz um H 80 U 273
svá mikil vandamál; vil ek at þeir dvelisk með mér til þeirar stundar, er mér þykkir nǫkkuru líkligast, at framkvæmð megi verða at þessu ørendi«. En er jarl hafði því upp lokit, at hann myndi fylgja þeim at þessu máli ok leggja til þess sinn styrk, þá þakkaði Bjǫrn honum vel ok kvazk hans ráðum vilja fram fara. Dvǫlðusk þeir Bjǫrn með jarli mjǫk langa hríð.

K. 70. Frá tali Bjarnar ok Ingibjargar Tryggvadóttur.

[ÓH (Fms.) k. 69, (Flat.) k. 52; ÓH (49) k. 42.]

Ingibjǫrg var forkunnar vel til þeira; rœddi Bjǫrn 1018
fyrir henni um sitt mál ok þótti þat illa, er dveljask skyldi svá lengi ferðin. Þau Hjalti rœddu opt

1. svarar: *mællti 325; .s. J1.* ekki . . . blint: Vblínt *325.* 2. nú má: ma oc *J1; þat tf. 325.* 2—3. kgs-mǫnnum því: *omv. J1.* 3. fylgja þeim: ek flytia þa *J1 (J2, J3 = K).* 4. fyrir Svía-kgi: við suiakonvng *J1.* 4—5. sem—líkar: er honum *(sål. også 325)* þyckiar *J1* (þykkir *J3, J2).* 5. láta: *ul. J1; efter* fram *325.* 6. ek . . . eigi: ekki . . . ek *J1, 325.* 7. eða—mannz: *ul. J1.* 8. svá mikil: slik *325.* 8—12. vil—styrk: *ul. J1.* 9. nǫkkuru líkligast: likaz *325.* 10. En: Oc *325.* 12. þakkaði: þak*k*ar *325.* 13. vel: *ul. 325.* kvazk: lezt *J1.* 15. Dvǫlðusk—hríð: *ul. 325.* með—mjǫk: þar *J1.* 15—16. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1, 325.* 17. Ing. var: *omv. J1.* forkunnar: *ul. 325.* Bjǫrn: opt. *tf. 325.* 18. fyrir henni | um—mál: *omv. J1;* um *ul. 325.* 18—19. dveljask—ferðin: sua lengi skylldi duelia þeira ferþ *J1.* 19. lengi: miok *325.* ferðin: þ*vi* at þ*eir* dveliaz þ*ar* lengi m*eð* iarl*invm tf. 325, hvormed sluttes; resten af dette kap. mgl. altså helt i dette hdskr.*

ǫll saman um þetta; þá mælti Hjalti: »ek mun fara til konungs, ef þér vilið; ek em ekki norrœnn maðr; munu Svíar mér engar sakir gefa; ek hefi spurt, at með Svía-konungi eru íslenzkir menn í góðu yfirlæti, kunningjar mínir, skáld konungs, Gizurr svarti ok Óttarr svarti; mun ek þá forvitnask, hvers ek verða varr af Svía-konungi, hvárt þetta mál mun svá óvænt, sem nú er látit, eða eru þar nǫkkur ǫnnur efni í; mun ek finna mér til ørendis slikt sem mér þykkir fallit«. Þetta þótti Ingibjǫrgu ok Birni it mesta snarræði, ok réðu þau þetta með sér til staðfestu. Býr þá Ingibjǫrg ferð Hjalta ok fekk honum ii. menn gauzka ok bauð þeim svá, at þeir skyldu honum fylgja ok vera honum hendilangir bæði um þjónostu
O 55 ok svá ef hann vildi senda þá. Ingibjǫrg fekk honum til skotsilfrs xx. merkr vegnar. Hon sendi orð ok
H 81 jartegnir með honum til Ingigerðar, dóttur Óláfs konungs, at hon skyldi leggja allan hug á um hans mál, hvers sem hann kynni hana at krefja at nauðsynjum. Fór Hjalti, þegar er hann var búinn. En er hann kom til Óláfs konungs, þá fann hann brátt skáldin Gizur ok Óttar, ok urðu þeir honum allfegnir ok gengu þeir þegar með honum fyrir konung, ok segja þeir

---

1. ǫll saman | um þetta: *omv. J1 og tf.* mal *efter* þetta. 2. þér vilið: þu uillt *J1.* ek em: *omv. J1.* 5. kgs: -ins *tf. J1.* 6—7. ek*(2)*—varr: uon ær *J1.* 7. svá: *ul. J1.* óvænt: horfa *tf. J1.* 8. þar: *ul. J1.* 9. ørendis: orenða *J1.* sem: ær *J1.* 9—10. þykkir fallit: likar *J1.* 10. snar-: snil-*(!) J1 (*sniall-*J3.J2).* 11. ok—staðfestu: *ul. J1.* 12. fekk: fær með *J1.* 13—14. honum—bæði: vera honum hlyðnir *J1.* 15. svá—þá: um sendiferþir *J1.* 16. til skotsilfrs: skotsilfr *J1.* 17. Óláfs: suia *tf. J1 = l. 21.* 18. leggja: a *tf. J1.* um: *ul. J1.* 19. hana | at krefja: *omv. J1 og ul.* at nauðsynjum. 20. Fór Hj.: *omv. J1.* er*(1): ul. J1.* 22. Gizur . . . Óttar: *omv. J1.* 23. þeir*(1)*: *ul. J1.* segja þeir: sagdu *J1.*

honum, at sá maðr var þar kominn, er samlendr var
við þá ok mestr maðr var þar at virðingu á því
landi, ok báðu konung, at hann skyldi honum vel
fagna. Konungr bað þá Hjalta hafa með sér í sveit U 274
ok hans fǫrunauta. En er Hjalti hafði þar dvalizk
nǫkkura hríð ok gǫrt sér menn kunna, þá virðisk
hann vel hverjum manni. Skáldin váru opt fyrir
konungi, þvíat þeir váru máldjarfir; sátu þeir opt um
daga frammi fyrir hásæti konungs ok Hjalti með
þeim, virðu þeir hann mest í ǫllu; gerðisk hann þá
ok konungi málkunnigr; var konungr við hann mál-
rœtinn ok spurði tíðenda af Íslandi.

K. 71. Frá Sigvati skáld.

[ÓH (Fms.) k. 70, (Flat.) k. 51, 52; jfr. Fsk. k. 96 fin.]

Þat hafði verit, áðr Bjǫrn fór heiman, at hann 1018
hafði beðit Sigvat skáld til farar með sér; hann var
þá með Ólafi konungi; en til þeirar farar váru menn
ekki fúsir. Þar var vingott með þeim Birni ok Sig-
vati; hann kvað:

54. Áðr hefk gótt við góða
grams stallara alla

2. var þar: *ul. J1.* 4. Hj. hafa: *omv. J1.* með sér | í sveit: *omv. J1.* 5. ok—fǫrunauta: *ul. J1.* dvalizk: verit *J1.* 6. þá: *ul. J1.* 7. vel | hverjum manni: *omv. J1.* 8. þvíat: *ul. J1.* máldjarfir: mænn ok *tf. J1.* þeir*(2): ul. J1.* 8—9. um—frammi: *ul. J1.* 10—11. hann*(2)*—hann: konungrinn þa *J1.* 12. tíðenda: utan *tf. J1.* 13. *Overskr. fra 18, J3; mgl. K, 70;* fra birni *325;* siguatr skalld kuað uið *J1* (kv. við *mgl. J2).* 15. hafði beðit: bað *325.* til farar: *fara 325;* fǫrþar *skr. J1.* 15—17. hann—fúsir: *ul. J1.* 16. farar: ferðar *325.* 17. var: *ul.(!) J1.* með: *hermed ender 3. blad i 325, IX, 2.* 17—18. Birni—kvað: þa qvað Sighvatr *J1.*

19—20. **54. vísa.** 1. Áðr: At *J1.* hefk: hefi ek *alle.*

átt, þás ossum drótni,
ógndjarfs, fyr kné hvarfa;
Bjǫrn, fazt opt at arna,
íss, fyr mér at vísa
H 82 góðs, meguð gótt of ráða
gunnrjóðr, alls vel kunnuð.

En er þeir riðu upp á Gautland, kvað Sigvatr vísur þessar:

55. Kátr vask opt, þás úti
ǫrðigt veðr á fjǫrðum
vísa segl, í vási,
vindblásit skóf Strinda;
hestr óð kafs at kostum
(kilir hristu men Lista),
út þars eisa létum
undan skeiðr at sundi.

56. Snjalls létum skip skolla
skjǫldungs við ey tjǫlduð
fyr ágætu úti
ǫndurt sumar landi;
en í haust, þars hestar
hagþorns á mó sporna
(tekk ýmissar) Ekkils,
(íðir) hlautk at ríða.

---

3. átt: aðr *J1.* þás: þa er *alle.* ossum: orum *J1.* 4. fyr: *sål. J1;* um *de øvrr.* 5. fazt: faztu *K, 18, 70;* fantu *J1.* 6. íss: is *J1.* 7. meguð: megut *K, 70;* megi *J1.* of: *sål. J1;* um *de øvrr.* 8. -rjóðr: diarfr *J1.* alls: þui at *J1.*

7—24. En—ríða: *ul. J1. Alle 4 vers findes (efter K) indførte i J3.*

9—16. **55. vísa.** 1. vask: var ek *K, 18, 70.* þás: þa er *K, 18, 70.* 7. þars: þar er *K, 18, 70.*

17—24. **56. vísa.** 5. þars: þar er *K, 18, 70.* 7. tekk: tek ek *K, 18, 70.*

En er þeir riðu upp um Gautland síð um aptan, þá kvað Sigvatr:

57. Jór renn aptanskœru
allsvangr gǫtur langar;
vǫll kná hófr til hallar
(hǫfum lítinn dag) slíta;
nú 's þats blakkr of bekki
berr mik Dǫnum ferri,
fákr laust drengs í díki
(dœgr mœtask nú) fœti.

Þá ríða þeir í kaupstaðinn at Skǫrum ok um strætit O 56
fram at garði jarls; hann kvað:

58. Út monu ekkjur líta, U 275
allsnúðula, prúðar
— fljóð séa reyk —, hvar ríðum H 83
Rǫgnvalds í bœ gǫgnum;
keyrum hross, svát heyri,
harða langt, at garði
hesta rǫs ór húsum
hugsvinn kona innan.

K. 72. Frá Hjalta ok Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 71, 72, (Flat.) k. 53, 54, 55; ÓH (49) k. 42, 43.]

Einn hvern dag gekk Hjalti fyrir konung ok skáldin 1018

1—20. síð—innan: qvað hann visur nokurar ok vm ferð sina *J1*.

3—10. **57. vísa.** 5. nú 's þats: nu er þat er *K*, *18*, *70*. of: um *K*, *18*, *70*.

13—20. **58. vísa.** 3. séa: sia *K*, *18*, *70*. 4. Rǫgn-: Rog- *K*, *18*, *70*. 5. svát: sva at *K*, *18*, *70*. *Jfr. K.Gísl. Udvalg 36*, *175*.

21. *Overskr. fra J1;* Ferð Hjalta i Sviþioð *18; mgl. K*, *70*. 22. Einn—Hjalti: Þat uar einn dag er hiallti gek *J1*.

með honum. Þá tók Hjalti til máls: »svá er, konungr, sem yðr er kunnigt, at ek em hér kominn á þinn fund ok hefi ek farit langa leið ok torsótta; en síðan er ek kom yfir hafit ok ek spurða til tígnar yðarrar, þá þótti mér ófróðligt, at fara svá aptr, at eigi hefða ek sét yðr ok vegsemð yðra. En þat eru lǫg milli Íslandz ok Nóregs, at íslenzkir menn, þá er þeir koma til Nóregs, gjalda þar landaura; en er ek kom yfir haf, þá tók ek við landaurum allra skipverja minna. En fyrir því at þat veit ek, at þat er réttast, at þér eiguð þat veldi, er í Nóregi er, þá fór ek á yðarn fund at fœra yðr landaurana« — sýndi þá konunginum silfrit ok helti í skaut Gizuri svarta x. mǫrkum silfrs. Konungr mælti: »fáir hafa oss slíkt fœrt um hríð ór Nóregi; vil ek, Hjalti, kunna yðr þǫkk ok aufúsu fyrir þat, er þér hafið svá mikla stund á lagt at fœra oss landaurana, heldr en gjalda óvinum várum; en þó vil ek, at fé þetta þiggir þú af mér ok með vináttu mína«. Hjalti þakkaði konungi með mǫrgum orðum. Þaðan af kom Hjalti sér í inn mesta kærleik við konung ok var opt á tali við hann; þótti konungi, sem var, at hann var vitr maðr ok orðsnjallr.
H 84 Hjalti segir Gizuri ok Óttari, at hann er sendr með

1. máls: orþa *J1.* 2. hér: *ul. J1.* 3. þinn: yþaN̄ *J1* (yðvarn *J3, J2*). 4. hafit: haf *J1.* 4—5. tígnar yðarrar: *omv. J1.* 6. eigi . . . ek: *omv. J1.* vegsemð yðra: *omv. J1.* 7—8. Þá—Nóregs | gjalda—landaura: *omv. J1. ul.* þar *og skr.* i noʀeg *og* gialldi. 9. yfir: um *J1.* þá: *ul. J1.* skipverja: skipara *J1.* 10. þat*(1)*—ek: ek veit *J1.* at*(2)*—réttast: *ul. J1.* 11. eiguð: eigit *J1.* ek: þi *tf. J1.* 12—13. kginum: *uden art. J1.* 14. hafa . . . fœrt: fora *J1.* 15. ek: nu *tf. J1.* 16. aufúsu: aufussu *J1.* þér: ær *J1* (þer *J3, J2*). 18. þú: nu *tf. J1.* 19. vináttu mína: *omv. J1.* Hjalti: ħ *J1.* 21. kærleik: *sål. alle undt. K:* -leika. 22. vitr maðr: maðr foruitri *J1.* 25. segir: sagði þeim *J1.*

jartegnum til trausts ok vináttu til Ingigerðar konungs-dóttur, ok biðr, at þeir skyldu koma honum til tals við hana. Þeir kveða sér lítit fyrir því, ganga einn hvern dag til húsa hennar; sat hon þar ok drakk með marga menn; hon fagnaði vel skáldunum, þvíat þeir váru henni kunnir; Hjalti bar henni kveðju Ingibjargar, konu jarls, ok segir, at hon hefði sent hann þangat til trausts ok vináttu, ok bar fram jartegnir; U 276 konungs-dóttir tók því vel ok kvað honum heimila skyldu sína vináttu. Sátu þeir þar lengi dags ok drukku; spurði konungs-dóttir Hjalta margra tíðenda ok bað hann þar opt koma til tals við sik. Hann gerði svá, kom þar optliga ok talaði við konungs-dóttur; segir henni þá af trúnaði frá ferð þeira Bjarnar, ok spyrr hvat hon hyggr, hvernug Svía-konungr myni taka þeim málum, at sætt væri gǫr milli þeira konunga. Konungs-dóttir segir ok kvazk þat hyggja, at þess myndi ekki leita þurfa, at konungr myndi sætt gera við Óláf digra; sagði, at konungr var svá reiðr orðinn Óláfi, at eigi má hann heyra, at hann væri O 57 nefndr. Þat var einn dag, at Hjalti sat fyrir konunginum ok talaði við hann; var þá konungr allkátr ok drukkinn mjǫk; þá mælti Hjalti til konungs: »all-

---

1. -tegnum: -teinvm *J1.* 2. tals: mals *J1.* 3. kveða: segia *J1.* því: oc *tf. J1.* 4. hvern: *ul. J1.* 4—5. sat—menn: *ul. J1.* 6. þeir . . . henni(1): *omv. J1.* 7. konu jarls: *omv. J1.* segir—hann: qvaþ hana hafa sendan sik *J1.* 9—10. heimila skyldu: skylldo vera heimila *J1.* 10. þar: þa *J1.* 12. opt: iafnan *J1.* tals: mals *J1.* sik: ok *tf. J1.* 13—14. talaði—segir: sagðe *J1.* 14. þá: *ul. J1.* frá ferð: huerninn af stoz um ferþir *J1.* 15. spyrr: hana *tf. J1.* hvernug: huerssu *J1.* 16—17. milli—kga: millum *(forskr.)* lanða *J1.* 17. segir—þat: kuez *J1.* 18. ekki: eigi *J1.* myndi: neína *tf. J1.* 19. gera: vilia *tf. J1.* 19—21. sagði—nefndr: *ul. J1.* 21—22. kginum: *uden art. J1.*

mikla tígn má hér sjá margs konar, ok er mér þat at sjón orðit, er ek hefi opt heyrt frá sagt, at engi konungr er jafngǫfugr á Norðrlǫnd, sem þú. All-mikill harmr er þat, er vér eigum svá langt hingat at sœkja ok svá meinfœrt, fyrst hafs-megin mikit, en þá ekki friðsamt at fara um Nóreg þeim mǫnnum, er hingat vilja sœkja með vináttu; eða hvárt leita menn
H 85 ekki við at bera sáttmál meðal ykkar Óláfs digra? Mjǫk heyrða ek þat rœtt í Nóregi, ok svá í vestra Gautlandi, at allir mundu þess fúsir vera, at friðr yrði, ok þat var mér sagt með sannendum frá orðum Nóregs konungs, at hann væri fúss at sættask við yðr, ok veit ek, at þat mun til koma, at hann mun sjá þat, at hann hefir miklu minna afla, en þér hafið. Svá var þat mælt ok, at hann ætlaði at biðja Ingigerðar, dóttur þinnar, ok er slíkt ok vænst til heilla sátta, ok er hann inn mesti merkismaðr, at því er ek heyrða réttorða menn frá segja«. Þá svarar konungr: »ekki skaltu mæla slíkt, Hjalti, en eigi vil ek fyr kunna þik þessa orða, því at þú veizt eigi, hvat varask skal; ekki skal þann inn digra mann konung kalla hér í minni hirð, ok er til hans miklu minna skot en margir láta
U 277 yfir, ok mun þér svá þykkja, ef ek segi þér, at sú mægð megi eigi maklig vera, því at ek em inn x.

1. -mikla: -magliga *(= makliga?) J1(J2, J3 = K).* 2. sjón: syn *J1.* 3. -lǫnd: -londum *J1, 18, 70.* þú: oc *tf. J1.* 4. hingat: *ul. J1.* 5. sœkja: a yðarn funð *tf. J1.* ok—mikit: *ul. J1.* en þá: er ok *J1.* 8. meðal ykkar: a milli yþar *J1.* 10. mundu: munðe *J1.* at*(2)*—yrði: *ul. J1.* 13. koma: bera *J1.* sjá þat: *omv. J1.* 15. ok: *ul. J1.* ætlaði at: munðe *J1.* 16. er: væri *J1.* ok*(2)*: *ul. J1.* 18. frá segja: um rǫða *J1.* 19. mæla slíkt: *omv. J1.* fyr: *forkort. K, 18;* fyrir *70; ul. J1.* 21. konung kalla | hér: *omv. J1.* 23. yfir: *ul. J1.* ef: sæm *J1.* þér*(2)*: *ul. J1.* 24. megi eigi: ma ækki *J1.* maklig: makliga *J1.*

konungr at Upsǫlum, svá at hverr hefir eptir annan tekit várra frænda ok verit einvaldz-konungr yfir Svíaveldi ok yfir mǫrgum ǫðrum stórum lǫndum, ok verit allir yfirkonungar annarra konunga á Norðrlǫndum. En í Nóregi er lítil byggð ok þó sundrlaus; hafa þar verit smákonungar, en Haraldr inn hárfagri var mestr konungr í því landi, ok átti hann skipti við fylkis-konunga ok braut þá undir sik; kunni hann sér þann hagnað at ágirnask ekki Svía-konungs veldi; létu Svía-konungar hann fyrir því sitja í friði; ok enn var þat til, at frændsemi var meðal þeira. En þá er Hákon Aðalsteinsfóstri var í Nóregi, þá sat hann í friði, þar til er hann herjaði í Gautland ok Danmǫrk; en síðan var efldr flokkr á hendr honum, ok var hann feldr frá lǫndum. Gunnhildar-synir váru ok af lífi teknir, þegar er þeir gerðusk óhlýðnir Dana-konungi; H 86
lagði þá Haraldr Gormsson Nóreg við sitt ríki ok skattgildi, ok þótti oss þó Haraldr konungr Gormsson vera minni fyrir sér en Upsala-konungar, þvíat Styrbjǫrn, frændi várr, kúgaði hann, ok gerðisk Haraldr hans maðr, en Eiríkr inn sigrsæli, faðir minn, steig þó yfir hǫfuð Styrbirni, þá er þeir reyndu sín á milli. En er Óláfr Tryggvason kom í Nóreg ok kallaðisk konungr, þá létum vér honum þat eigi hlýða; fórum

---

1. at*(2): ul. K, 18.* hefir | eptir annan: *omv. J1.* 3. yfir: *ul. J1.* stórum: stor- *J1.* 5. þó: *ul. J1.* 6. smá-kgar: einir *tf. J1.* 6—7. inn hárfagri var: konungr hæfir uerit *J1.* 7. kgr: maðr *J1.* við: smakonunga ok *tf. J1.* 8. -konunga: hꜹfðingia *J1.* 9. hagnað: fagnat *J1.* á | girnask ekki: *omv. J1.* 11. meðal: i milli *J1.* 13. í: a *K.* ok: i *tf. J1.* 14. á hendr: imot *J1.* 15. lǫndum: landi *J1.* ok: *ul. J1.* 16. er: *ul. J1.* 17. þá: *ul. J1.* Haraldr: konungr *tf. J1.* 18. Gormsson: *ul. J1.* 19. vera: miklu *tf. J1.* minni: maðr *tf. J1.* konungar: konungr *J1 (J2, J3 = K).* 20. Haraldr: hann *J1.* 22. á: i *J1.* 24. þá: *ul. J1.*

O 58 vit Sveinn Dana-konungr ok tókum hann af lífi. Nú hefi ek eignazk Nóreg ok eigi með minna ríki, en þú máttir nú heyra, ok eigi verr at komizk en ek hefi sótt með orrostu ok sigrat þann konung, er áðr réð fyrir. Máttu ætla, vitr maðr, at þat mun fjarri fara, at ek láta laust þat ríki fyrir þeim inum digra manni, ok er þat undarligt, er hann man eigi þat, er hann kom nauðuligast út ór Leginum, þá er vér hǫfðum hann inni byrgt; hygg ek, at honum væri þá annat í hug, ef hann kvæmisk með fjǫrvi í brot, en þat at halda optarr deilu við oss Svíana. Nú skaltu, Hjalti, hafa eigi optarr í munni þessa rœðu fyrir mér«.
U 278 Hjalta þótti óvænt á horfask, at konungr myndi vilja til hlýða sætta umleitanar; hann hætti þá ok tók aðra rœðu. Nǫkkuru síðarr, þá er Hjalti var á tali við Ingigerði konungs-dóttur, sagði hann henni alla rœðu þeira konungs. Hon kvað sér slíkra svara ván af konungi. Hjalti bað hana nǫkkur orð til leggja við konung ok kvað þat helzt tjá mundu. Hon kvað konung ekki mundu á hlýða, hvat sem hon mælti — »en um má ek rœða, segir hon, ef þú vill«. Hjalti kvazk þess þǫkk kunna. Ingigerðr konungs-dóttir var á tali við fǫður sinn einn hvern dag; en er hon fann, at konungi var skaplétt, þá mælti hon: »hverja

1. vit: ver *J1.* Dana-kgr: til *tf. J1.* 3. nú: *ul. J1.* 5. ætla: þat *tf. J1.* mun: muni *J1.* 6. láta laust: muna laust lata *J1.* 7. eigi þat: *omv. J1.* 8. kom: komz *J1.* 9. hann: her *tf. J1.* 10. þat at: *ul. J1.* 11. optarr: *ul. J1.* 13. á horfask: horfa *J1.* 15. rœðu: *herefter nyt kap. i J1 med overskr.:* fra tali olafs konvngs ok Ingigerðar dottur hans. 16. sagði: sægir *J1.* 17—18. Hon—Hjalti: ok *J1 (jfr. anm. til l. 20).* 18. nǫkkur—leggja: legia orð til *J1.* 19. ok kvað: let *J1.* tjá: tioa *J1.* 20. mælti: enn kallaði honum slikra suara uan af konungi *tf. J1.* 21. vill: uillt *J1.* 23. við: olaf konung *tf. J1.* en: ok *J1.*

ætlan hefir þú á um deilu ykra Óláfs digra; margir H 87
menn kæra nú þat vandræði, kallask sumir hafa látit fé, sumir frændr fyrir Norðmǫnnum, ok engum yðrum manni kvæmt í Nóreg at svá búnu; var þat mjǫk ósynju, er kǫlluðuð til ríkis í Nóregi; er land þat fátœkt ok ilt yfirfarar, ok fólk ótryggt; vilja menn þar í landi hvern annan heldr at konungi en þik. Nú ef ek skylda ráða, myndir þú láta vera kyrt at kalla til Nóregs, en brjótask heldr í Austrveg til ríkis þess, er átt hǫfðu inir fyrri Svía-konungar ok nú fyrir skǫmmu lagði undir sik Styrbjǫrn, frændi várr, en láta Óláf digra hafa frændleifð sína ok gera sætt við hann«. Konungr segir reiðuliga: »þat er þitt ráð, Ingigerðr, at ek láta af ríki í Nóregi, en gipta þik Óláfi digra; nei, segir hann, annat skal fyrr; heldr mun hitt, at í vetr á Upsala-þingi skal ek gera bert fyrir ǫllum Svíum, at almenningr skal úti at liði, áðr en ísa taki af vǫtnum; skal ek fara í Nóreg ok eyða þat land oddi ok eggju ok brenna alt ok gjalda þeim svá ótrúleik sinn«. Varð konungr þá svá óðr, at honum mátti engu orði svara. Gekk hon þá í brot. Hjalti helt vǫrð á ok gekk þegar at finna hana, spyrr

1. á: *ul. J1.* 2. kæra nú: *ul. J1;* nú *ul. J2.* vand-: vend- *70 (og K-mbr?). J1.* 3. fé: en *tf. J1.* Norðmǫnnum: enn allir friþland *tf. J1.* ok: ær *tf. J1.* 4. manni: mannum *J1.* 5. er*(1)*: þer *tf. J1.* land þat: *omv. J1.* 6. ótryggt: otrut *J1.* 6—7. menn—landi: þeir *J1.* 7. heldr—kgi: konvng yfir ser *J1.* 8. ráða: þa *tf. J1.* 8—9. vera—kalla: af tilkalli *J1.* 9. Nóregs: oc kalla eigi til frendlefdar hans *tf. J1.* 10. þess: *ul. J1.* er: sem *J1.* 10—13. hǫfðu—hann: hafa forellrar þinir *J1.* 15—16. heldr—hitt: þat helldr *J1.* 17—18. áðr—vǫtnum: ok skipum *J1.* 18. ek: þa *tf. J1.* 19. þat: þar *J1.* land: allt *tf. J1.* alt: *ul. J1.* 19—20. þeim svá: *omv. J1.* 20. ótrúleik sinn: otruleika *J1.* Varð kgr: var hann *J1.* óðr: ok reiðr *tf. J1.* 21. honum—svara: hon matti þa eki við hann eiga *J1.* 22. helt—ok: *ul. J1.* at finna: til moz við *J1.*

hann þá, hvert ørendi hennar varð til konungsins.
Hon segir, at svá fór, sem hon vænti, at engum orðum
U 279 mátti við konunginn koma ok hann heitaðisk í mót;
O 59 ok bað hon Hjalta aldri geta þessa máls fyrir kon-
ungi. Ingigerðr ok Hjalti, þá er þau tǫluðu, rœddu
H 88 optliga um Óláf digra; sagði hann henni opt frá hon-
um ok hans háttum ok lofaði sem hann kunni, ok
var þat sannast frá at segja; hon lét sér þat vel
skiljask. Ok enn eitt sinn, er þau tǫluðu, þá mælti
Hjalti: »hvárt skal ek, konungs-dóttir, mæla þat fyrir
þér í orlofi, er mér býr í skapi?«. »Mæl þú, segir
hon, svá at ek heyra ein«. Þá mælti Hjalti: »hvernug
myndir þú svara, er Óláfr Nóregs konungr sendi
menn til þín með þeim ørendum at biðja þín?«.
Hon roðnaði ok svarar óbrátt ok stilliliga: »ekki
hefi ek hugfest svǫr fyrir mér um þat, þvíat ek ætla,
at ek myna eigi þurfa til at taka þeira svara; en ef
Óláfr er svá at sér gǫrr um alla hluti, sem þú segir
frá honum, þá mynda ek eigi kunna œskja minn
mann á annan veg, ef eigi er þat, at þér mynið heldr

---

1. þá: *ul. J1.* varð: yrðe *J1.* konungsins: *uden art. J1.* 2. segir—fór: qvað sua fara *J1.* vænti: gatt til *J1.* 3. kginn—mót: hann skipta *J1.* 4. hon Hjalta: hann *J1.* geta—máls: optar a þessar rǫþur koma *J1.* 5. Ingigerðr—tǫluðu: þau hiallti oc Ingigerdr *J1.* 6—7. optliga—lofaði: opt um konunga ok þeira skipti lofaði hiallti noregs konung *J1.* 8. var—segja: sagðe henne fra margum hattum hans goðum ok ulikum auðrum maunum *J1.* hon lét: *omv. J1.* þat: oc *tf. J1.* 9. enn: *ul. J1.* þá: *ul. J1.* 10. kgs-dóttir, mæla: *omv. J1.* 10—11. þat | fyrir þér: *omv. J1 og ul.* í orlofi. 12. Þá—Hjalti: *ul. J1.* hvernug: huernig *J1.* 13. er: ef *J1.* Óláfr: *ul. J1.* 13—14. sendi—biðja: bǫþi *J1.* 15. ok*(2)*: þo *tf. J1.* 16. svǫr | fyrir mér: *omv. J1.* 17. til—svara: *ul. J1.* 19. kunna: at *tf. J1.* 19—20. minn mann | á—veg: *omv. J1 og ul.* á. 20. eigi—at: *ul. J1.* mynið: hafit eigi *J1.* heldr: miog *tf. J1.*

hóli gilt hafa í marga staði«. Hjalti segir, at engan hlut hefir hann betr látit um konunginn en var. Þau rœddu þetta sín í milli mjǫk optliga. Ingigerðr bað Hjalta varask at mæla þetta fyrir ǫðrum mǫnnum — »fyrir þá sǫk, at konungrinn mun verða þér reiðr, ef hann verðr þessa víss«. Hjalti segir þetta skáldunum Gizuri ok Óttari; þeir kváðu þat vera it mesta happaráð, ef framgengt mætti verða. Óttarr var máldjarfr maðr ok hǫfðingja-kærr; var hann brátt at þessu máli við konungs-dóttur ok taldi upp fyrir henni slíkt sem Hjalti um mannkosti konungsins. Rœddu þau Hjalti opt ǫll saman um þetta mál; ok er þau tǫluðu jafnan ok Hjalti var sannfróðr at orðinn um ørendislok sín, þá sendi hann brot ina gauzku menn, er honum hǫfðu þannug fylgt, lét þá fara aptr til jarls H 89 með bréfum þeim, er Ingigerðr konungs-dóttir ok þau Hjalti sendu jarli ok Ingibjǫrgu. Hjalti lét ok koma veðr á þau um rœður þær, er hann hafði upp hafit við Ingigerði, ok svá um svǫr hennar. Kómu sendimenn til jarls nǫkkuru fyrir jól.

K. 73. Ferð Óláfs konungs á Uplǫnd. U 280

[ÓH (Fms.) k. 73, (Flat.) k. 56; jfr. ÓH (49) k. 31, 32, Fsk. k. 94.]

Þá er Óláfr konungr hafði sent þá Bjǫrn austr á

1. hóli gilt: *omv. J1.* hafa: *ul. J1.* segir: q. *J1.* at: *ul. J1.* 2. hefir—betr: hafa betr vm hann *J1.* um kginn: helldr *J1.* 4. varask—mæla: *ul. J1.* 4—6. ǫðrum—víss: ængum manni mæla *J1.* 7. kváðu: koðu *J1.* 8—12. Óttarr—mál: *ul. J1.* 12—13. ok—ok: En er *J1.* 13. at: *ul. J1.* 14. brot: *ul. J1;* bǫt *skr. K.* 14—15. er—fara: *ul. J1.* 15. jarls: er honum hafðo þangat fylkt *tf. J1.* 16. er: þau *tf. J1.* kgs-dóttir . . . þau: *ul. J1.* 17. jarli—ok*(2)*: letu þau *J1.* 18. þau: iarl *J1.* hann: hiallti *J1.* upp hafit: haft *J1.* 19. Ingigerði: konungs dottur *J1.* 20. til jarls | nǫkkuru—jól: *omv. J1 og skr.* litlu *(f.* nǫkkuru*).* 21. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* fra olafi konvngi *J1.*

Gautland, þá sendi hann aðra menn til Uplanda með
þeim ørendum at boða veizlur fyrir sér, ok ætlaði
18—19 hann fara þann vetr at veizlum yfir Uplǫnd, þvíat
þat hafði verit siðr inna fyrri konunga at fara at
veizlum inn iii. hvern vetr yfir Uplǫnd. Hóf hann
ferðina um haustit ór Borg; fór konungr fyrst á Vingulmǫrk;
hann háttaði svá ferðinni, at hann tók veizlur
uppi í nánd markbyggðinni ok stefndi til sín ǫllum
byggðar-mǫnnum ok þeim ǫllum vendiligast, er first
byggðu meginheruðum. Hann rannsakaði at um
O 60 kristnihald manna; ok þar er honum þótti ábótavant,
kendi hann þeim rétta siðu ok lagði svá mikit við,
ef nǫkkurir væri þeir, er eigi vildi af láta heiðninni,
at suma rak hann brot ór landi, suma lét hann hamla
at hǫndum eða fótum eða stinga augu út, suma lét
hann hengja eða hǫggva, en engi lét hann óhegndan,
þann er eigi vildi guði þjóna. Fór hann svá um alt
þat fylki. Jafnt hegndi hann ríka ok óríka. Hann
H 90 fekk þeim kennimenn ok setti þá svá þykt í heruðum,
sem hann sá, at bezt bar. Með þessum hætti fór
hann um þetta fylki. Hann hafði ccc. vígra manna,
þá er hann fór upp á Raumaríki. Honum fannzk
þat brátt í, at kristnihaldit var því minna, er hann
sótti meirr á landit upp; hann helt þó inu sama
fram ok snøri ǫllum lýð á rétta trú ok veitti stórar
refsingar þeim, er eigi vildu hlýða hans orðum.

---

3. hann: at *tf. 18, 70, J1.* yfir: *sål. K. (18, 70), J1, J3 (der så skr.* -lꜵnðum*!)*; um *J2.* 3—5. þvíat—veizlum: *ul. J1 (J2, J3); har været oversprunget i J; er* -um *i* -lꜵnðum *i J1 rest af* veizlum*?* 5. yfir Uplǫnd: *ul. J1.* 6. konungr: hann *J1.* á: um *J1.* 8. uppi: upp *J1.* -byggðinni: -bygðum *J1.* 10. -heruðum: heraudunum *J1.* 13. af láta: *omv. J1.* heiðninni: *uden art. J1.* 17. um alt: *omv. J1.* 18. ríka: rikia*(bis) J1.* ok: sem *J1.* 20—21. Með—fylki: *ul. J1.* 23. í: *ul. J1.* 24. þó: at einu *J1.* 25. ok*(2)*: enn *J1.* 26. þeim: ꜵllum *tf. J1.* er: *ul. K. 70.*

K. 74. Svikræði Uplendinga-konunga.

[ÓH (Fms.) k. 73, (Flat.) k. 56, 57 (beg.); jfr. ÓH (49) k. 39.]

Ok er þat spurði konungr sá, er þar réð fyrir Raumaríki, þá þótti honum gerask mikit vandmæli; þvíat hvern dag kómu til hans margir menn, er slíkt kærðu fyrir honum, sumir ríkir, sumir óríkir. Konungrinn tók þat ráð, at hann fór upp á Heiðmǫrk á fund Hrœreks konungs, þvíat hann var þeira konunga vitrastr, er þar váru þá. En er konungar tóku tal U 281
sín í milli, þá kom þat ásamt með þeim, at senda orð Guðrøði konungi norðr í Dala ok svá á Haðaland til þess konungs, er þar var, ok biðja þá koma á Heiðmǫrk til fundar við þá Hrœrek konung. Þeir lǫgðusk eigi ferð undir hǫfuð, ok hittust þeir v. konungar á Heiðmǫrk, þar sem heitir á Hringisakri. Hringr var þar inn fimti konungr, bróðir Hrœreks konungs. Þeir konungarnir ganga fyrst einir saman á tal; tók sá fyrst til orða, er kominn var af Raumaríki ok segir frá ferð Óláfs digra ok þeim ófriði, er hann gerði bæði í manna aftǫkum ok manna meizlum, suma rak hann ór landi, ok tók upp fé fyrir

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J1.* 2. Ok: Enn *J1.* spurði: spyʀ *J1.* 4. þvíat: þua æt*(!) J1 (J2, J3 = K).* 5. fyrir honum: *ul. J1.* ríkir: æn *tf. J1.* 7—8. þeira kga | vitrastr: *omv. J1.* 8. er*(1)*—þá: *ul. J1.* 9. sín í milli: *omv. J1 og ul.* í. 10. Guðrøði: guðræði *J1 og tf.* dala*(bis!).* 11. þá: þar *tf. J1.* 12. Hrœrek kg: *ul. J1.* 13. ferð: ferþina *J1.* þeir: *ul. J1 (J2, J3 = K).* 14—19. á—manna*(1)*: *afrevet i J1.* 15—16. Hringr—konungs: *ul. J2.* 16. kgarnir: *uden art. J2.* ganga: gengu *J2.* 16—17. einir saman | á tal: *omv. J2.* 17. orða: sa konungr *tf. J2.* 17—18. Raumaríki: Heiðmorc *J2.* 18. digra: konungs *J2.* 19. manna aftǫkum: *omv. J2* (manna *afrevet J1).* manna*(2)*: sva *(afrevet J1)* i *J2.* 20. landi: en suma *(afrevet i J1)* gerði hann uirþinga lausa *tf. J1 (J2).* ok: en *J1.*

H 91 ǫllum þeim, er nǫkkut mæltu móti honum, en fór með her mannz um landit, en ekki með því fjǫlmenni, er lǫg váru til; hann segir ok, at fyrir þeim ófriði kvezk hann hafa þangat flýit, kvað ok marga aðra ríkismenn hafa flýit óðul sín af Raumaríki, — »en þó at oss sé nú þetta vendræði næst, þá mun skamt til, at þér munuð fyrir slíku eiga at sitja, ok er fyrir því betra, at vér ráðim um allir saman, hvert ráð upp skal taka«. Ok er hann lauk sinni rœðu, þá viku konungar þar til svara, sem Hrœrekr var. Hann mælti: »nú er fram komit þat, er mik grunaði, at vera myndi, þá er vér áttum stefnu á Haðalandi ok þér váruð allir ákafir, at hefja hann upp yfir hǫfuð oss, at hann myndi verða oss harðr í horn at taka, þegar er hann hefði einn vald yfir landi. Nú eru ii. kostir fyrir hendi, sá annarr, at vér farim á fund hans allir ok látim hann skera ok skapa alt
O 61 vár í milli, ok ætla ek oss þann beztan af at taka, en sá annarr, at rísa nú í mót, meðan hann hefir eigi víðara yfir landit farit. En þótt hann hafi ccc. manna eða cccc., þá er oss þat ekki ofrefli liðs, ef vér verðum

1. móti: i mot *J1.* 2. um landit: *ul. J1.* 3. er: sæm *J1.* ok: *ul. J1.* 4. kvezk—hafa: hæfir hann *J1.* 6. nú: *ul. J1.* þetta vendræði | næst: *omv. J1.* 7. at*(1):* aðr *J1.* eiga—sitja: vannðræði sitia æiga *J1.* 8. er: nu *tf. J1.* betra: bæzt *J1.* saman: samt *J1.* 9. Ok: en *J1.* 10—11. Hrœrekr var: *omv. J1 og tf.* konung*(!).* 11. fram komit | þat: *omv. J1.* 12. at—myndi: *ul. J1.* 13. þér—ákafir: þeir urþu (þer urðut *J2)* allir a eitt akafaztir *J1, J3.* at: ver skylldim *tf. J1.* 13—14. hann upp: olaf *J1.* 14—19. at—rí[sa]: *afrevet i J1.* 15. hefði—vald: yrði einvallde *J2.* 17. á—hans | allir: *omv. J2.* alt: *ul. J2.* 18. milli: millum *J2 og tf.* sem hann vill. oss þann: þat varn kost *J2 og ul.* af—taka. 19. sá: er *tf. J2.* nú: *ul. J1.* mót: moti *J1.* 20. yfir landit | farit: *omv. J1.* 21. cccc.: fiogr *J2 (forskr. J1).* verðum: ærum *J1.*

á einu ráði allir; en optast sigrask þeim verr, er fleiri eru jamríkir, heldr en hinum, er einn er oddviti fyrir liðinu, ok er þat mitt ráð heldr at hætta eigi til þess at etja hamingju við Óláf Haraldzson«. En eptir þat talaði hverr þeira konunga slíkt er sýndisk; U 282 lǫttu sumir, en sumir fýstu, ok varð engi órskurðr ráðinn, tǫlðu á hváru tveggja sýna annmarka. Þá tók til orða Guðrøðr Dala-konungr ok mælti svá: »undarligt þykki mér, er þér vefið svá mjǫk órskurði H 92 um þetta mál, ok eruð þér gagnhræddir við Óláf. Vér erum hér v. konungar, ok er engi várr verr ættborinn heldr en Óláfr. Nú veittum vér honum styrk til at berjask við Svein jarl, ok hefir hann með várum afla eignazk land þetta. En ef hann vill nú fyrir muna hverjum várum þess ins lítla ríkis, er vér hǫfum áðr haft, ok veita oss pyndingar ok kúgan, þá kann ek þat frá mér at segja, at ek vil fœrask undan þrælkan konungs, ok kalla ek þann yðarn ekki at manna vera, er æðrask í því, at vér takim hann af lífdǫgum, ef hann ferr í hendr oss upp hingat á Heiðmǫrk, fyrir því at þat er yðr at segja, at aldrigi strjúkum vér frjálst hǫfuð, meðan Óláfr er á lífi«.

1. á—ráði | allir: *omv. J1 og skr.* at. þeim: þeir *J1.* 2. eru: saman *tf. J1.* heldr: *ul. J1.* 3. er þat: *omv. J1.* heldr: *ul. J1.* 4. Óláf: konvng *tf. J1.* 5. En: *ul. J1.* er: þeim *tf. J1.* 6. sumir*(1)*: at kafa *(!* fara *J3, J2)* a funð olafs konvngs *tf. J1.* fýstu, ok: huauttu *J1.* 7. tǫlðu—annmarka: *ul. J1.* 8. ok—svá: *ul. J1 og herefter nyt kap. med overskr.*: raðagerþ konvnga. 9. mjǫk: *ul. J1;* lengi *J2.* órskurði: ordskurd *J1 (*or- *J2).* 10 þér: er *J1;* ***med dette ord ender J1;*** mioc *tf. J2, J3.* Óláf: konvng *tf. J2.* 12. heldr: *ul. J2.* Óláfr: hann *J2.* 13. til: *ul. J2.* 13—14. með—afla | eignazk—þetta: *omv. J2 og skr.* styrc *og* unnit. 16. veita: veitir *J2.* oss: nu *tf. J2.* 18. konungs: hans *J2.* ek: *ul. J2.* 19. vera: *ul. J2.* í því: um þat *J2.* hann: Olaf *J2.* 20. lífdǫgum: lifi *J2.* í: a *J2.* 20—21. upp—at*(2)*: kann ec yþr þat *J2.*

En eptir eggjan þessa snúa þeir allir at því ráði. Þá mælti Hrœrekr: »svá lízk mér um ráðagọrð þessa, sem vér mynim þurfa ramligt at gera samband várt, at engi skjọplisk í einurðinni við annan. Nú ætlið þér, at þá er Óláfr kømr hingat á Heiðmọrk, at veita honum atgọngu at ákveðinni stefnu, þá vil ek eigi þenna trúnað undir yðr eiga, at þér séð þá sumir norðr í Dọlum, en sumir út á Heiðmọrk; vil ek, ef þetta ráð skal staðfesta með oss, at vér sém ásamt dag ok nótt, þar til er þetta ráð verðr framgengt«. Þessu játtu konungar, ok fara þá allir samt. Þeir láta búa veizlu fyrir sér út á Hringisakri ok drekka þar hverfing, en gera njósn frá sér út á Raumaríki; láta þegar aðra njósnarmenn út fara, er aðrir snúa aptr, svá at þeir vitu dag ok nótt, hvat títt er um ferðir Óláfs eða um fjọlmenni hans. Óláfr konungr fór at veizlum útan um Raumaríki ok alt með þvílíkum hætti, sem
p. 123 fyrr var sagt. En er veizlur endusk eigi fyrir fjọl-
H 93 mennis sakir, þá lét hann þar bœndr til leggja at auka veizlurnar, er honum þótti nauðsyn til bera at dveljask, en sumstaðar dvalðisk hann skemr en ætlat
U 283 var, ok varð ferð hans skjótari, en á kveðit var, upp
O 62 til vatzins. En er konungar họfðu staðfest þetta ráð sín í milli, þá senda þeir orð ok stefna til sín lend-

1. eggjan þessa: þessa aegian *J2*. því: einu *J2*. 2. Hrœrekr: konungr *tf. J2*. 3. þurfa ramligt: raðligt þurfa *J2*. 5. þér, at: er *J2*. 6. at—stefnu: *ul. J2*. 6—7. eigi | þenna trúnað: *omv. J2*. 9. ráð: *ul. J2*. oss: þa vil ec *tf. J2*. 10. ráð: *ul. J2*. 11. játtu: iata *J2*. 12. veizlu—út: fyrir ser veizlr *J2*. 12—13. hverfing: *sål. K, 18, 70;* hvirfing *J2*. 13. njósn: menn *J2*. 14. snúa: snuaz *J2*. at: *ul. K*. 15. vitu: vissu *J2*. er: var *J2*. Óláfs: konungs *tf. J2*. 16—17. at veizlum | útan—R.: *omv. J2*. 20. auka veizlurnar: bua veizlr *J2*. 22. á kveðit: ætlat *J2*. 23. ráð: *ul. J2*. 24. í milli: a meðal *J2*.

um mǫnnum ok ríkum bóndum ór ǫllum þeim fylkjum; en er þeir koma þar, þá eigu konungar stefnu við þá eina saman ok gera fyrir þeim bert þetta ráð ok kveða á stefnudag, nær sjá ætlan skal framkvæmð verða; á þat kveða þeir, at hverr þeira konunga skyldi hafa ccc. manna; senda þeir þá aptr lenda menn, til þess at þeir skyldu liði samna ok koma til móts við konunga, þar sem á kveðit var. Sjá ráðagǫrð líkaði flestum mǫnnum vel; en þó var, sem mælt er, at hverr á vin með óvinum.

K. 75. Hamlaðir Uplendinga-konungar.

[ÓH (Fms.) k. 73, (Flat.) k. 57; jfr. ÓH (49) k. 24 og 29 beg., 39, Fsk. k. 94, 93 fin.]

Á þeiri stefnu var Ketill af Hringunesi. En er 1018
hann kom heim um kveldit, þá mataðisk hann at náttverði, en þá klæddisk hann ok húskarlar hans, ok fór ofan til vatz ok tók karfann, er Ketill átti, er Óláfr konungr hafði gefit honum, settu fram skipit, var þar í naustinu allr reiðinn; taka þá ok skipask til ára ok róa út eptir vatni. Ketill hafði xl. manna, alla vel vápnaða. Þeir kómu um daginn snimma út til vatz-enda. Fór þá Ketill með xx. menn, en lét aðra xx. eptir at gæta skips. Óláfr konungr var þá á Eiði á ofanverðu Raumaríki. Ketill kom þar, þá

1. þeim: heruþum oc *tf. J2.* 3. bert: kunnigt *J2.* 4. nær—framkvæmð: hvenær framkvæmt skal *J2.* 5. skyldi: skal *J2.* 6. senda: sendu *J2.* 6—7. lenda—samna: ena sæmu menn þa ena lendu at samna liþe *J2.* 8. var: *herefter kap. i J2 med overskr.:* fra Katle. 11. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap.inddel. J2.* 13. þá: *ul. J2.* 14. þá: siþan *J2.* 15. tók karfann: settu fram karfa *J2.* 15—18. er*(2)*—ára: *ul. J2.* 18—19. vatni—Þeir: vatnino oc *J2.* 19. daginn: morgininn *J2.* 20. þá: *ul. J2.* 21. eptir at: *ul. J2.* 22. þar: *ul. J2.*

er konungr gekk frá óttu-sǫng; fagnaði hann Katli
vel. Ketill segir, at hann vill tala við konung skjótt;
þeir ganga á tal ii. saman. Þá segir Ketill konungi,
H 94 hver ráð konungarnir hafa með hǫndum ok alla til-
ætlan, þá er hann var víss orðinn. En er konungr
varð þess varr, þá kallar hann menn til sín, sendir
suma í byggðina, bað þá stefna til sín reiðskjótum,
suma sendi hann til vatzins at taka róðrar-skip þau,
er þeir fengi, ok hafa í móti sér; en hann gekk þá
til kirkju ok lét syngja sér messu; gekk síðan þegar
til borða. En þá er hann hafði matazk, bjósk hann
sem skyndiligast ok fór upp til vatzins; kómu þar
U 284 skip í móti honum; steig hann þá sjálfr á karfann
ok með honum menn svá margir, sem karfinn tók
við, en hverr annarra tók sér þar skip, sem helzt
fekk. Ok um kveldit, er á leið, létu þeir frá landi;
logn var veðrs; þeir røru út eptir vatninu; konungr-
inn hafði þá nærr cccc. manna. Fyrr en dagaði, kom
hann upp til Hringisakrs; urðu varðmenn eigi varir
fyrr við, en liðit kom upp til bœjarins. Þeir Ketill
vissu gǫrva, í hverjum herbergjum konungarnir sváfu;
lét konungr taka ǫll þau herbergi ok gæta, at engi

---

1. gekk: var genginn *J2*. 1—2. fagnaði—segir: oc s. Ketill *J2*. 3. Þá—Ketill: s. hann *J1*. 4. kgarnir: *uden art. J2*. 5. þá—orðinn: er þeir voro visir orþnir *J2*. 6. þá: *ul. J2*. 8. sendi: sendir *J2*. hann: upp *tf. J2*. 9. ok hafa: *ul. K*. móti: mot *J2* = *l. 13*. 10. kirkju—sér: *ul. J2*. gekk: enn *J2*. þegar: *ul. J2*. 11. En—matazk: oc er konungr var mettr *J2*. 13—16. steig—fekk: *ul. J2*. 16. er—leið: *ul. J2*. 17. logn—þeir: oc *J2*. út: upp *J2*. vatninu: um nottina *tf. J2*. 17—18. kgrinn—cccc.: hafþi konungr ccc *J2*. 18. manna: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.*: Teknir konungar v *(ul. J3)* a upplandum. 19—20. varir fyrr: *omv. J2, 18, 70*. 20 bœjarins: biorins *J2*. 21. gǫrva: gerla *J1*. hverjum herbergjum: hveriu herbergi *J2*. 22. þau herbergi: hus *J2*.

maðr kvæmisk í brot; biðu svá lýsingar. Konungarnir hǫfðu eigi liðs-kost til varnar, ok váru þeir allir hǫndum teknir ok leiddir fyrir konung. Hrœrekr konungr var maðr forvitri ok harðráðr; þótti Óláfi konungi hann ótrúligr, þótt hann gerði nǫkkura sætt við hann. Hann lét blinda Hrœrek báðum augum 0 63
ok hafði hann með sér; en hann lét skera tungu ór Guðrøði Dala-konungi; en Hring ok aðra ii. lét hann sverja sér eiða ok fara í brot ór Nóregi ok koma aldri aptr; en lenda menn eða bœndr, þá er sannir váru at þessum svikræðum, rak hann suma ór landi, sumir váru meiddir, af sumum tók hann sættir. Frá þessu segir Óttarr svarti:

59. Lýtandi, hefr ljótu H 95
lands rǿðǫndum, -branda
umbstillingar allar,
4 ifla fold-, of goldit;
hafa lézt heiðska jǫfra,
herskorðandi, forðum
mundangs laun, þás meinum,
8 mætr gram, við þik sættu.

60. Braut hafið, bǫðvar þreytir,
(branda rjóðr) ór landi
(meirr fannsk þinn an þeira
4 þrekr) dǫglinga rekna;

---

2. eigi liðs-kost: liþs kost engann *J2* (*J3* = *K*). 7. hann*(1)*: *ul. J2.* 8. aðra ii.: *omv. J2.* 9. ok—brot: at þeir skylldu fara brott *J2.* 11. þessum: *ul. J2.*

14—21. **59. vísa.** 1. hefr: hefir *alle.* 2. lands rǿðǫndum: landraþande *J2;* raþandum *skr. K, 18* (á), *70.* 3. umb-: um- *alle.* 4. fold-: *sål. Flat. o. fl.;* follz, folldz *alle.* of: um *K, 18, 70.* 5. lézt: leztu *alle.* heiðska: *sål.* (ðz) *J2, J3;* heimska *K, 18;* heinsca *70.* 7. þás: þa er *alle.* 8. sættu: sæta *J2, J3.*

22—25. **60. vísa.** 1. hafið: hafit *alle.* 3. an: en*(n) alle.*

stǫkk, sem þjóð of þekkir,
þér hverr konungr ferri,
heptuð ér en, eptir,
orðreyr þess, es sat norðast.

61. Nú ræðr þú fyr þeiri
(þik remmir goð miklu)
fold, es forðum heldu
fimm bragningar (gagni);
breið eru austr til Eiða
ættlǫnd und þér; Gǫndlar
engr sat elda þrøngvir
áðr at slíku láði.

Óláfr konungr lagði þá undir sik þat ríki, er þessir v. konungar hǫfðu átt, tók þá gíslar af lendum mǫnnum ok bóndum. Hann tók veizlu-gjǫld norðan ór
U 285 Dǫlum ok víða um Heiðmǫrk ok snøri þá út aptr á
18—19 Raumaríki ok þá vestr á Haðaland. Þann vetr andaðisk Sigurðr sýr, mágr hans. Þá snøri Óláfr konungr á Hringaríki, ok gerði Ásta, móðir hans, veizlu mikla í móti honum. Bar þá Óláfr einn konungsnafn í Nóregi.

---

5. sem: *tf. af Ásg. i J2 og J3.* of: um *K*, *18, 70.* 6. þér: er *tf. J2. J3.* 7. heptuð ér: hæptu þer *J2.* 8. þess: *hermed beg. 2. blad af J (mbr.fragm.); i J2 og J3 er teksten taget efter K; Ásg. skriver i margen i J2*: Vantar ij bloð i Membr.; *i J3 står blot et parentes-tegn foran* þess. norðast: norðarst *J.*

5—12. **61. vísa.** 1. fyr: ꝑi *J.* 2. goð: guð *alle.* 4. fimm: *sål. J;* v. *de øvrr.* 5. eru: ær *J.* 7. þrøngvir: þrônguir *J;* þreyngvir *K*, *J2*, *J3;* þrengvir *18*, *70.*

12. láði: *herefter kap. i J med overskr.:* fra olafi konvngi. 14. v.: *ud. J.* gislar af: gisl af*(!) J.* 20. mikla: *ud. J.*

K. 76. Frá brœðrum Óláfs konungs. H 96

[ÓH (Fms.) k. 74, (Flat.) k. 58; ÓH (49) k. 29 (jfr. Fsk. k. 99 beg.)].

Svá er sagt, at Óláfr konungr var á veizlunni 1018 með Ástu, móður sinni, at hon leiddi fram bǫrn sín ok sýndi honum. Konungrinn setti á knẹ́ sér Guthorm, bróður sinn, en á annat kné Hálfdan, bróður sinn; konungrinn sá á sveinana; þá yglðisk hann ok leit reiðuliga til þeira; þá glúpnuðu sveinarnir. Þá bar Ásta til hans inn yngsta son sinn, er Haraldr hét, þá var hann iii.-vetr; konungrinn yglðisk á hann, en hann sá upp í mót honum; þá tók konungr í hár sveininum ok kipði; sveinninn tók upp í kanpinn konunginum ok hnykði. Þá mælti konungrinn: »hefnisamr muntu síðarr, frændi«. Annan dag reikaði konungr úti um bœinn ok Ásta, móðir hans, með honum. Þá gengu þau at tjǫrn nǫkkurri. Þar váru þá sveinarnir, synir Ástu, ok léku sér, O 64 Guthormr ok Hálfdan; þar váru gǫrvir bœir stórir ok kornhlǫður stórar, naut mǫrg ok sauðir; þat var leikr þeira. Skamt þaðan frá viðr tjǫrnina hjá leirvík nǫkkurri var Haraldr ok hafði þar tréspánu, ok flutu þeir við landit margir. Konungrinn spurði hann, hvat þat skyldi? Hann kvað þat vera herskip sín.

---

1. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K. 70;* ol*afr* ko*nvngr* setti a kné s*er* breþ*r* sina *J.* 2—3. Óláfr—hon: asta moþ*ir* ol*afs* konungs *J.* 6. kgrinn: k*onvngr J.* þá—hann: *ul. J.* 9. iii.-: þre *J.* 10. mót: moti *J.* honum: *ul. J.* 11. kgr: h*ann J.* 12. kanpinn: kanp *J; med* m *alle øvrr.* 13. kgrinn: ko*nvngr J.* 14. dag: æppt*ir tf. J.* úti: *ul. J.* 15. Þá: *ul. J.* 16. ok—sér: *ul. J.* 17. stórir: *ul. J.* 18. stórar: *ul. J.* mǫrg: *ul. J.* 19. viðr: uiþ *J.* 19—20. hjá . . nǫkkurri: uið . . nokkoria *J.* 20. tré-: tres *J.* -spánu: nokkoria *tf. J.* 21. þeir: *sål. alle undt. K:* þar; þ*ar tf. J.* við—margir: marg*ir* uiþ lannd *J.* hann: *ul. J.* 22. her-: *ul. J.*

Þá hló konungr at ok mælti: »vera kann, frændi, at þar komi, at þú ráðir fyrir skipum«. Þá kallaði konungr þangat Hálfdan ok Guthorm; þá spurði hann Guthorm: »hvat vildir þú flest eiga, frændi?«. »Akra« segir hann. Konungr mælti: »hversu víða akra myndir þú eiga vilja?«. Hann svarar: »þat vilda ek, at nesit væri þetta alt sáit hvert sumar, er út gengr í vatnit« — en þar stóðu x. bœir. Konungrinn svarar: »mikit korn mætti þar á standa«. Þá spurði hann U 286 Hálfdan, hvat hann vildi flest eiga. »Kýr« segir hann. Konungr spurði: »hversu margar vildir þú kýr eiga?«. H 97 Hálfdan segir: »þá er þær gengi til vats, skyldu þær standa sem þykst umhverfis vatnit«. Konungrinn svarar: »bú stór vilið þit eiga; þat er líkt feðr ykrum«. Þá spyrr konungr Harald: »hvat vildir þú flest eiga?«. Hann svarar: »húskarla« segir hann. Konungr mælti: »hvé marga viltu þá eiga?«. »Þat vilda ek, at þeir æti at einu máli kýr Hálfdanar bróður míns«. Konungr hló at ok mælti til Ástu: »hér muntu konung upp fœða, móðir«. Eigi er þá getit fleiri orða þeira.

---

1. frændi: *ul. J.* 2. skipum: skipnum *J.* 3. kgr: h*ann* *J.* 4. vildir þú: uilltu *J.* 5. hversu víða: huæ mikkla *J.* 6. myndir—vilja: uilldir þu æiga *J.* Hann svarar: *ul. J.* 7. nesit—sumar: næs þætta u*er*i hv*er*t sumar alsait *J.* 9. mikit: *efter* standa *J.* 11. Kgr spurði: *ul. J.* hversu: huæ *J.* vildir þú | kýr: *omv. J.* 12. gengi: fori *J.* 13. sem þykst | umhverfis vatnit: *omv. J.* 13—14. Kgrinn svarar: *konvngR mællti J.* 14. vilið: uilldu *J.* feðr: fauþ*ur* *J.* 15. vildir þú: h*ann* uilldi *J.* 16. Hann svarar: *ul. J.* 17. Kgr mælti: *ul. J.* 18. máli: allar *tf. J.* 19. Ástu: moður sinnar *J.* 20. móðir: *ul. J.*

K. 77. Frá landz-deild í Svíþjóð ok lǫgum.

[ÓH (Fms.) k. 75, (Flat.) k. 59.]

Í Svíþjóðu var þat forn landz-siðr, meðan heiðni var þar, at hǫfuðblót skyldi vera at Upsǫlum at gói; skyldi þá blóta til friðar ok sigrs konungi sínum, ok skyldu menn þangat sœkja um alt Svíaveldi, skyldi þar þá ok vera þing allra Svía; þar var ok þá markaðr ok kaupstefna ok stóð viku. En er kristni var í Svíþjóð, þá helzk þar þó lǫgþing ok markaðr. En nú síðan er kristni var alsiða í Svíþjóð, en konungar afrœkðusk at sitja at Upsǫlum, þá var fœrðr markaðrinn ok hafðr kyndilmessu; hefir þat haldizk alla *2. febr.* stund síðan, ok er nú hafðr eigi meiri en þrjá daga. Er þar þing Svía, ok sœkja þeir þar til um alt land. Svíaveldi liggr í mǫrgum hlutum. Einn hlutr er vestra Gautland ok Vermaland ok Markir ok þat, er þar liggr til, ok er þat svá mikit ríki, at undir þeim byskupi, er þar er yfir, eru xi. hundruð kirkna. Annarr hlutr landz er eystra Gautland; þar er annarr **H** 98 byskup-dómr; þar fylgir nú Gotland ok Eyland, ok er þat alt saman miklu meira byskups-veldi. Í Svíþjóð sjálfri er einn hluti landz, er heitir Suðrmannaland; þat er einn byskup-dómr. Þá heitir Vestmannaland eða Fjaðryndaland; þat er einn byskup-dómr. Þá

---

1. *Overskr. fra 18. J2 (= J3), som dog ul.* ok lǫgum; *mgl. K. 70;* um deild a suiðioðu *ok* fra vpp*l'*. *J.* 2. landz: *ul. K.* 2—3. heiðni . . . þar: *omv. J.* 3. hǫfuðblót . . vera: *omv. J.* at U. | at gói: *omv. J.* 4 friðar . . . sigrs: *omv. J.* ok*(2)*: *ul. J.* 5. menn: þa *tf. J.* 5—7. skyldi—kaupstefna: þa skylldi þing *ok* markaþr allra manna *ok* kaupstefna mikil þ*ar* i suiþ*ioð J.* 8 þar: *ul. J.* 8—11. En—markaðrinn: *ul. J.* 11—13. hefir—land: *ul. J.* 16—17. þeim byskupi: *omv. J.* 17. xi.: .ix. *J.* 18. þar er: þ*at* æ*r* nu *J.* 19. byskup: b*yskup*s *J.* 21. hluti: lutr *K.* 22. er: enn *tf. J = l. 23.* 23. Fjaðrynda-: fiaðrunnda- *J.*

heitir Tíundaland inn þriði hlutr Svíþjóðar. Þá heitir
O 65 inn fjórði Áttandaland; þá er inn fimti Sjáland ok þat
U 287 er þar liggr til it eystra með hafinu. Tíundaland er gǫfgast ok bazt byggt í Svíþjóð; þangat lýtr til alt ríkit, þar er konungs-stóll ok þar er erkibyskups-stóll ok þar er viðkendr Upsala-auðr; svá kalla Svíar eign Svía-konungs, kalla Upsala-auð. Í hverri þeiri deild landzins er sitt lǫgþing ok sín lǫg um marga hluti; yfir hverjum lǫgum er lǫgmaðr, ok ræðr hann mestu við bœndr, þvíat þat skolu lǫg vera, er hann ræðr upp at kveða. En ef konungr eða jarl eða byskupar fara yfir landit ok eigu þing við bœndr, þá svarar lǫgmaðr af hendi bónda, en þeir fylgja honum allir svá, at varla þora ofreflismenn at koma á alþingi þeira, ef eigi lofa bœndr ok lǫgmaðr. En þar alt er lǫgin skilr á, þá skolu ǫll hallask til móts við Upsala-lǫg, ok aðrir lǫgmenn allir skolu vera undirmenn þess lǫgmannz, er á Tíundalandi er.

K. 78. Frá Þorgný lǫgmanni.

[ÓH (Fms.) k. 76, (Flat.) k. 61, 67; jfr. ÓH (49) k. 43.]

1018 Þá var á Tíundalandi sá lǫgmaðr, er Þorgnýr hét; faðir hans er nefndr Þorgnýr Þorgnýsson. Þeir

2. fjórði: hlutr *tf. J.* Sjá-: sio- *J.* 3. til: þ*at* ligr *tf. J.* 4. gǫfgast . . . bazt: *sål. 18, 70, J, der skr.* bæst; *omv, K, J2, J3.* byggt: bygð *J.* Svíþjóð: *ul. J.* til: *ul. J.* 5. ríkit: þ*ar* æ*ro* uppsalir *tf. J.* þar*(2)*—-stóll: b*y*sk*v*p-stoll ærkib*y*sk*v*ps *J.* 6—7. ok—auð: *ul. J.* 7. þeiri: þæssi *J.* 8. marga hluti: mart *J.* 10—11. þvíat—kveða: *ul. J.* 11. jarl . . . byskupar: *omv. J.* 12. landit: l*and J.* við: *ul. J(!).* 13. bónda: boannda *J.* 14. ofr-: stor- *J.* 14—15. alþingi þeira: þing*it J.* 16. lǫgin: laugþing *J.* móts: *ul. J.* 17. aðrir . . . allir: *omv. J.* 19. *Overskr. fra 18, J2, (forskr. J3); mgl. K, 70; ingen kap. J.* 21. er: uar *J.* -son: *sål. J, 70; fork. i de øvrr.*

langfeðgar hǫfðu verit lǫgmenn á Tíundalandi um
margra konunga ævi. Þorgnýr var þá gamall;
hann hafði um sik mikla hirð, hann var kallaðr H 99
vitrastr maðr í Svíaveldi; hann var frændi Rǫgn-
valdz jarls ok fóstrfaðir hans. Nú er þar til máls
at taka, er þeir menn kómu til Rǫgnvaldz jarls,
er Ingigerðr konungs-dóttir ok þau Hjalti hǫfðu
sent austan; báru þeir fram sín ørendi fyrir Rǫgn-
vald jarl ok Ingibjǫrgu, konu hans, ok sǫgðu þat,
at konungs-dóttir hafði opt rœtt fyrir Svía-kon-
ungi um sættir milli þeira Óláfs konungs digra,
ok hon var inn mesti vinr Óláfs konungs, en Svía-
konungr varð reiðr hvert sinni, er hon gat Óláfs,
ok henni þótti engi ván um sættirnar at svá búnu.
Jarl segir Birni, hvat hann hafði austan spurt; en
Bjǫrn segir enn it sama, at hann mun eigi fyrr aptr U 288
hverfa, en hann hitti Svía-konung, ok segir, at jarl
hefir honum því heitit, at hann skal fylgja honum
á fund Svía-konungs. Nú líðr fram vetrinum, ok 1018—19
þegar á bak jólum býr jarl ferð sína ok hefir lx.
manna; þar var í fǫr Bjǫrn stallari ok hans fǫru-
nautar. Fór jarl austr alt í Svíþjóð; en er hann sótti

1. á: y*fir J.* 2—3. var—hann*(1)*: *ul. J.* 3. mikla hirð: *omv. J.* 5. hans: *ul. J; herefter nyt kap. i J med overskr.:* fra birni. 7. er: þau *tf. J.* þau: *ul. J.* 7—8. hǫfðu—austan: sænndu *J.* 8—9. Rǫgnvald: *ul. J.* 9. ok*(1)*—hans: *ul. J.* þat: *ul. J.* 10. hafði: *sål. 18, 70, J;* hefði *K, J2, J3.* rœtt: talat *J.* 10—11. fyrir Svía-kgi | um sættir: *omv. J.* 11. kgs: *ul. J.* 12—13. ok—Óláfs: *ul. J.* en—Óláfs: *ul. 18.* 14. ván: vón *K, J.* sættirnar: sætt*ir J.* 15. hafði: hæf*ir J.* en: *ul. J.* 16. enn: *ul. J.* mun: *sål. 18, 70, J2, J3, J;* myndi *K.* eigi: ei *K.* 17. hitti: hæf*ir* funndit *J.* 17—19. ok—Svía-kgs: *ul. J.* 19. vetrinum: uætrinn *J.* 20. ok hefir: h*ann* hafði *J.* lx.: xl. *J.* 22. -nautar: -næti *J.* alt: *ul. J.* hann: *ul. J.*

upp í landit, þá sendi hann menn sína fram fyrir til
Upsala ok sendi orð Ingigerði konungs-dóttur, at hon
skyldi fara út á Ullarakr á móti honum; þar átti hon
bú stór. En er konungs-dóttur kómu orð jarls, þá
lagðisk hon eigi ferðina undir hǫfuð ok bjósk hon
með marga menn. Hjalti rézk til farar með henni.
O 66 En áðr hann fœri í brot, gekk hann fyrir Óláf kon-
H 100 ung ok mælti: »sittu allra konunga heilastr, ok er þat
satt at segja, at ek hefi hvergi þess komit, er ek hafa
slíka tígn sét, sem með þér; skal ek þat orð bera,
hvar sem ek køm síðan; vil ek þess biðja yðr, kon-
ungr, at þú sér vinr minn«. Konungr svarar: »hví
lætr þú svá brautfúsliga?, hvert skaltu fara?«. Hjalti
svarar: »ek skal ríða út á Ullarakr með Ingigerði,
dóttur þinni«. Konungr mælti: »farðu þá vel; vitr
maðr ertu ok siðugr ok kant vel at vera með tígnum
mǫnnum«. Gekk þá Hjalti í brot. Ingigerðr konungs-
dóttir reið til bús síns út á Ullarakr, lét þar búa veizlu
mikla í mót jarli. Þá kom jarl þar, ok var honum
vel fagnat; dvalðisk hann þar nǫkkurar nætr. Tǫluðu
þau konungs-dóttir mart, ok flest um þá Svía-konung
ok Nóregs-konung; segir hon jarli, at henni þykkir
óvænt horfa um sættirnar. Þá mælti jarl: »hvernug

---

1. landit: lanná *J.* sína: *ul. J.* 3. út—U. | á—honum: *omv. J og skr.* i mot. 4. kgs-dóttur: hænni *J.* 4—5. þá—ok: *ul. J.* 5. hon*(2)*: skíott *tf. J.* 6. marga menn: mart m*anna ok J.* rézk—farar: *ul. J.* henni: rez *ok til* farar *tf. J** (rez—biðia *l. 11 er skrevet med en anden hånd: J**). 7. fœri: *sål. K, J3, J**; for *18, 70, J2.* brot: braut *J**. Óláf: *ul. J**. 10. sem: her *tf. J**. 11. hvar: huegi *J**. 11—12 yðr kgr: þik *J.* 12. vinr: uin *J.* minn: konungr *tf. J.* 13—14. Hj. svarar: ħ .s. *J* 14. skal ríða: rið *J.* 15. farðu—vel: *ul. J.* 16. at vera: hafa þik *J.* 17—18. kgs-dóttir: *ul. J.* 18. til—síns (*sål. alle undt. 18:* bva sinna) | út—U.: *omv. J og ul.* -akr*(!).* 19. mót: moti *J.* 20. fagnat: *ok tf. J.*

er þér gefit, frændkona, um þat, ef Óláfr, Nóregs konungr, biðr þín?; sýnisk oss þat sem helzt myni til sætta einhlítt, ef mægðir þær mætti takask milli þeira konunga; en ek vil ekki ganga með því máli, ef ek veit, at þat er þvert frá þínum vilja«. Hon segir: »faðir minn mun sjá kost fyrir mér; en annarra minna frænda ertu sá, er ek vil helzt mín ráð undir eiga, þau er mér þykkir miklu máli skipta. Eða hvé ráðligt sýnisk þér þetta?«. Jarl fýsti hana
mjǫk ok talði marga hluti upp til frama um Óláf U 289
konung, þá er stórvegligir váru, sagði henni inniliga frá þeim atburðum, er þá hǫfðu fyrir skemstu gǫrzk, er Óláfr konungr hafði handtekna gǫrt v. konunga á einum morni ok tekit þá alla af ríki, en lagt þeira eignir ok ríki við sitt veldi. Mart rœddu þau um þetta mál ok urðu á allar rœður sátt sín í milli. Fór jarl í brot, er hann var at því búinn. Hjalti fór með honum.

K. 79. Frá Rǫgnvaldi jarli ok Þorgný. H 101

[ÓH (Fms.) k. 77, (Flat.) k. 67.]

Rǫgnvaldr jarl kom einn dag at kveldi til bús 1018—19

---

1. frændkona | um þat: *omv. J.* 2. sýnisk: sy*(!) J (ved linjens slutn.).* þat sem: *omv. J.* helzt myni: *omv. J.* 3. til sætta | einhlítt: *omv. J og skr.* satta. 3—4. ef—konunga: *ul. J.* 4. ganga | með því: *omv. J og ul.* máli. 5. ek—at: *ul. J.* 6. segir: sv̓ *J.* 7. ertu sá: æ*r*t þu s*va J.* er: at *J.* 8. þau—skipta: *ul. J.* 9. Jarl: -inn *tf. J.* hana: *ul. J.* 10. til frama: *ul. J.* 11. sagði: h*ann tf. J.* 13. gǫrt: *ul. J.* 14. tekit—en: *ul. J.* 15. ok—veldi: unndir sit*t* rik*i J.* 16. allar rœður: allt *J.* milli: millum *J.* 17. at því: *ul. J.* Hjalti fór: *ok* hiallti *J.* 19. *Overskr. fra J2. J3, 18 (der dog har* þingino *f.* þorgný*); mgl. K. 70;* fra ʀaug*n*v̓ i*arli J.* 20. einn—kveldi: *ul. J.* bús: bva *18.*

Þorgnýs lǫgmannz; þar var bœr mikill ok stórkostligr; váru þar margir menn úti; þeir fǫgnuðu vel jarli ok tóku við hestum þeira ok reiða. Jarl gekk inn í stofuna, var þar inni fjǫlmenni mikit; þar sat í ǫndugi maðr gamall; engi mann hǫfðu þeir Bjǫrn sét jafnmikinn; skeggit var svá sítt, at lá í knjám honum ok breiddisk um alla bringuna; hann var vænn maðr ok gǫfugligr. Jarl gekk fyrir hann ok heilsaði honum. Þorgnýr fagnar honum vel ok bað hann ganga til sætis þess, er hann var vanr at sitja; jarl settisk ǫðrum megin gegnt Þorgný. Þeir dvǫlðusk þar nǫkkurar nætr, áðr jarl bar upp ørendi sín; bað hann, at þeir Þorgnýr skyldu ganga í málstofu. Þeir Bjǫrn fǫrunautar gengu þannug með jarli; þá tók jarl til
O 67 máls ok segir frá því, at Óláfr Nóregs-konungr hafði senda menn sína austr þannug til friðgǫrðar, talaði ok um þat langt, hvert vandræði Vestr-Gautum var at því, er ófriðr var þaðan til Nóregs; hann segir ok frá því, at Óláfr Nóregs konungr hafði þangat senda menn, ok þar váru þá sendimenn konungs, ok hann hafði þeim því heitit, at fylgja þeim á fund Svía-konungs; ok hann segir, at Svía-konungr tók þessu máli svá þungliga, at hann lét engum manni hlýða skyldu at ganga með þessu máli — »nú er svá, fóstri,

---

1—2. þar—úti: *ul. J.* 2. þeir fǫgnuðu: þ*orgnyr* fagnar *J.* 3. tóku: taka *J.* ok reiða: *ul. J.* 4. fjǫlmenni mikit: *omv. J.* ǫndugi: aunnduægi *J.* 6. skeggit var: skeɢ hafði h*ann J.* 8. heilsaði: fagnaði *J.* 9. fagnar—vel: *ul. J (altså ingen interpunktion efter* honum*).* 11. ǫðrum megin: auþrumigin *J.* gegnt: gagnuart *J.* 12. jarl: gekk t*il* þorgn*ys ok tf. J.* 12—13. bað—ganga: genngu þ*eir* þa *J.* 14. þannug: þæg*ar J.* 15. at: æ*r J.* 16. senda: sænn*t J.* þannug: þang*at J.* 17. ok: *ul. J = l. 18.* hvert: hue*r J.* 19—20. Óláfr—ok*(1)*: *ul. J (*ok frá—menn *understreget. vilkårlig. i 18; jfr. Peringsk.).* 20. þá: *ul. J.* -menn: nor*egs tf. J.*

segir jarl, at ek verð eigi einhlítr at þessu máli; hefi ek fyrir því nú sótt á þinn fund, ok vætti ek þar H 102 heilla ráða ok trausts þíns«. En er jarl hætti sínu máli, þá þagði Þorgnýr um hríð; en er hann tók til U 290 máls, mælti hann: »undarliga skiptið þér til, girnizk at taka tígnar-nafn, en kunnið yðr engi forráð eða fyrirhyggju, þegar er þér komið í nǫkkurn vanda; hví skyldir þú eigi hyggja fyrir því, áðr þú hétir þeiri ferð, at þú hefir ekki ríki til þess at mæla í mót Óláfi konungi; þykki mér þat eigi óvirðiligra, at vera í bóanda-tǫlu ok vera frjáls orða sinna, at mæla slíkt er hann vill, þótt konungr sé hjá. Nú mun ek koma til Upsala-þings ok veita þér þat lið, at þú mælir þar óhræddr fyrir konungi slíkt, er þér líkar«. Jarl þakkaði honum vel þessi heit, ok dvalðisk hann með Þorgný ok reið með honum til Upsala-þings. Var þar allmikit fjǫlmenni; þar var Óláfr konungr með hirð sinni.

K. 80. Frá Upsala-þingi.

[ÓH (Fms.) k. 78, 79, (Flat.) k. 68, 69; jfr. ÓH (49) k. 45 og Ágr. k. 22; jfr. Fsk. k. 95.]

Inn fyrsta dag er þing var sett, sat Óláfr kon- *febr. 1019* ungr á stóli ok þar hirð hans umhverfis. En annan veg á þingit sátu þeir á einum stóli Rǫgnvaldr jarl

---

2. nú: *foran* fyrir *i K; ul. J.* vætti: uænnti *J.* 5. máls: orþa *J.* hann: s*va tf. J.* skiptið: skip*p*ti *J.* 6. forráð eða: fagnat æ' *J.* 7. þér: *ul. J.* 8. eigi: ei *K.* hétir þeiri: hǫf*ir* þæssa *J.* 9. mót: moti *J.* 10. Óláfi: suia *tf. J.* þat: *ul. J.* 11. bóanda: buannda *J.* 12. hann: maþr *J.* 13. þings: *ul. J.* þar: *sål. 18. 70, J2, J3; ul. K, J.* 15. þessi heit: *ul. J.* 15—16. hann—Þorgný: með ho*n*v*m J.* 16. honum: þ*orgny J.* 17—18. þar*(2)*—sinni: *ul. 18 (ur.) og Peringsk.* 18. sinni: sina *J.* 19. *Overskr. fra 18, J2, J3, J; mgl. K, 70.* 22. á*(2)*: *ul. J.*

ok Þorgnýr. ok sat þar fyrir þeim hirð jarls ok hús-
karla-sveit Þorgnýs; en á bak stólinum stóð bónda-
múgrinn ok alt umhverfis í hring; sumir fóru á hæðir
ok hauga at heyra þaðan til En er tǫluð váru ørendi
konungs, þau sem siðr var til at mæla á þingum, ok
er því var lokit, þá stóð upp Bjǫrn stallari hjá stóli
jarls ok mælti hátt: »Óláfr konungr sendi mik hingat
þess ørendis, at hann vill bjóða Svía-konungi sætt
ok þat landa-skipti, sem at fornu fari hefir verit milli
Nóregs ok Svíþjóðar«. Hann mælti hátt, svá at Svía-
H 103 konungr heyrði gǫrva; en fyrst er Svía-konungr
heyrði nefndan Óláf konung, þá hugði hann, at sá
myndi reka nǫkkut ørendi; en er hann heyrði rœtt
um sætt ok landa-skipti milli Svíþjóðar ok Nóregs,
þá skilði hann, af hverjum rifjum rísa myndi; þá
hljóp hann upp ok kallaði hátt, at sá maðr skyldi
þegja; þá stóð jarl upp ok mælti. — hann sagði frá
U 291 orðsending Óláfs digra ok sættar-boðum við Óláf
O 68 Svía-konung ok frá því, at Vestr-Gautar sendu Óláfi
konungi ǫll orð til, at sætt skyldi gera við Nóregs-
menn; taldi hann upp, hvert vandræði Vestr-Gautum

---

1. þar: *ul. J.* 3. -múgrinn: -muginn *J.* 4. ok: æð*a* *J.* heyra: hlyða *J.* 4—5. ørendi kgs: *omv. J.* 5. til: *ul. J.* mæla: tala *J.* 5—6. ok—lokit: *ul. J.* 8. Svía-kgi sætt: *omv. J.* 9. þat landa-skipti: *omv. 18, J2. J3;* þat *ul. J.* fari: *ul. 18. J.* 10—11. Hann—gǫrva: *ul. J.* 11. Svía-kgr: *sål. 18, J2. J3;* Olafr kgr *K. 70;* Ol*afr* suia k*onv*ngr *J.* 12. Óláf: *først skr.* Svia *i 70, men overstreget af skriveren og* Olaf *skr. ovenover.* 13. nǫkkut: uilia h*ans* *J.* 15. rifjum rísa: rotum u*er*a *J.* 17. þegja: *ok qvað* slikt ækki tioa munndu biornn sætiz þa niþr enn ær hlioð fekks *tf. J (måske rigtig).* hann sagði: *ok* sægi*r* *J.* 18. -sending: -sænndingu *J.* Óláfs: konungs *tf. J. 18.* 18—19. við—Svía-kg: *til* suia k*on*-*vngs* *J.* 19—20. Óláfi kgi: *ul. J.* 20. til: *ul. J.* gera: vera *J. 18.* 21. menn: *sål. J, 18. 70, J2. J3;* konung *K.* 21—*142, l. 4.* taldi—þá: *ul. J.*

var at því, at missa þeira hluta allra af Nóregi, er þeim var árbót í, en í annan stað at sitja fyrir áhlaupum þeira ok hernaði, ef Nóregs-konungr samnaði her saman ok herjaði á þá; jarl segir ok, at Óláfr Nóregs-konungr hafði menn þangat sent þeira ørenda, at hann vill biðja Ingigerðar, dóttur hans. En er jarl hætti at tala, þá stóð upp Svía-konungr; hann svarar þungliga um sættina, en veitti jarli átǫlur þungar ok stórar um dirfð þá, er hann hafði gǫrt grið ok frið við inn digra mann ok lagt við hann vináttu, talði hann sannan at landráðum við sik, kvað þat makligt, at Rǫgnvaldr væri rekinn ór ríkinu ok segir, at alt slíkt hlaut hann af áeggjan Ingibjargar, konu sinnar, ok kvað þat verit hafa it ósnjallasta ráð, er hann skyldi fengit hafa at girnðum slíkrar konu; hann talaði langt ok hart, ok snøri þá enn tǫlunni á hendr Óláfi digra. En er hann settisk niðr, þá var fyrst hljótt. Þá stóð upp Þorgnýr. En H 104
er hann stóð upp, þá stóðu upp allir bœndr, þeir er áðr hǫfðu setit, ok þustu at allir, þeir er í ǫðrum stǫðum hǫfðu verit, ok vildu hlýða til, hvat Þorgnýr mælti. Var þá fyrst gnýr mikill af fjǫlmenni ok vápnum. En er hljóð fekksk, þá mælti Þorgnýr: »annan veg er nú skaplyndi Svía-konunga, en fyrr

4. jarl segir: sagði h*ann* *J.* 5. Óláfr: *ul. J.* menn | þangat sent: *omv. J og tf.:* sína. 8. jarli: *sål. J; ul. de øvrr.* 9. átǫlur—stórar: storar ataulur *J.* dirfð þá: þ*at* *J.* 10. gǫrt: *ul. J.* við: þann *tf. J.* 11. talði: seg*ir* *J.* 12 sik: h*ann* *J.* Rǫgnv.: h*ann* *J.* 12—13. rekinn—ríkinu: af rik*i* ræk*in*n *J.* 13—14. alt—sinnar: h*ann* hlaut þ*at* allt af kono sinni *J.* 14. verit hafa: u*er*a *J.* it: *ul. K, 70, J2.* 15. ósnjallasta: osniallast *18;* usnialla *J.* 15—16. fengit—girnðum | slíkrar konu: *omv. J.* 20—21. ok—verit: *ul. J.* 23. þá: *ul. J.* Þorgnýr: *herefter nyt kap. i J med overskr.:* Þorgnys tala.

hefir verit. Þorgnýr, fǫðurfaðir minn, munði Eirík Upsala-konung Emundarson ok sagði þat frá honum, at meðan hann var á léttasta aldri, at hann hafði hvert sumar leiðangr úti ok fór til ýmissa landa ok lagði undir sik Finnland ok Kirjálaland, Eistland ok Kúrland ok víða um austrlǫnd, ok mun enn sjá þær jarðborgir ok ǫnnur stórvirki, þau er hann gerði, ok var hann ekki svá mikillátr, at eigi hlýddi hann
U 292 mǫnnum, ef skylt áttu við hann at rœða. Þorgnýr, faðir minn, var með Birni konungi langa ævi; var honum hans siðr kunnigr; stóð um ævi Bjarnar hans ríki með styrk miklum en engum þurð, var hann dæll sínum vinum. Ek má muna Eirík konung inn sigrsæla, ok var ek með honum í mǫrgum herfǫrum; jók hann ríki Svía, en varði harðfengliga; var oss gott við hann ráðum at koma. En konungr þessi, er nú er, lætr engi mann þora at mæla við sik, nema þat einu, er hann vill vera láta, ok hefir hann þar við alt kapp, en lætr skattlǫnd sín undan sér ganga af eljanleysi ok þrekleysi. Hann girnisk þess at halda Nóregs-veldi undir sik, er engi Svía-konungr hefir þat
H 105 fyrr ágirnzk, ok gerir þat mǫrgum manni óró. Nú
O 69 er þat vili várr bóandanna, at þú gerir sætt við Óláf

---

3. at*(1)*: *ul. J.* aldri: skeiði *J.* hann: k*o*n*v*ngr *J.* 5. Kirjálaland: *sål. J;* kiriale *K, 70;* kyriala *J2, J3;* kyriaꝉ *18.* 6—7. þær—ǫnnur: þa *J.* 7. þau: *ul. J.* 8—9. hann mǫnnum: þ*ei*m *J.* 9. ef: æ*r* *J.* við hann | at rœða: *omv. J og har* tala. Þorgnýr: fauþur *tf. J.* 11. kunnigr: kunnr *J.* ævi Bj.: *omv. J.* 11—12. hans ríki: *omv. J.* 12. en: *ok J.* var hann: *omv. J og tf.*: goþr *ok J.* 13. vinum: maun*n*um *J.* 14. -fǫrum: -færþum *J.* 15. Svía: sitt *J.* en: *ok J.* harðfeng-: harðhæn*n*d- *J (*hardliga *18 skrivfejl).* 16. koma: skippta *J.* 17. við sik: imoti s*er* *J.* 17—18. nema—láta: *ul. J.* 19. sín: *ul. J.* ganga af: hu*œ*rfa *firi J.* 20. þess: *ul. J.* 21. er: enn *J.* þat: *ul. J.* 23. bóandanna: *ud. art. J.*

digra, Nóregs-konung, ok giptir honum dóttur þína Ingigerði. En ef þú vilt vinna aptr undir þik ríki þau í Austrvegi, er frændr þínir ok forellri hafa þar átt, þá viljum vér allir fylgja þér þar til. Með því at þú vilt eigi hafa þat, er vér mælum, þá munum vér veita þér atgǫngu ok drepa þik ok þola þér eigi ófrið ok ólǫg; hafa svá gǫrt inir fyrri forellrar várir; þeir steypðu v. konungum í eina keldu á Múlaþingi, er áðr hǫfðu upp fylzk ofmetnaðar, sem þú við oss. Seg nú skjótt, hvárn kost þú vilt upp taka«. Þá gerði lýðrinn þegar vápna-brak ok gný mikinn. Konungrinn stendr þá upp ok mælti, segir, at alt vill hann vera láta, sem bœndr vilja; segir, at svá hafa gǫrt allir Svía-konungar, at láta bœndr ráða með sér ǫllu því, er þeir vildu. Staðnaði þá kurr bóandanna. En þá tǫluðu hǫfðingjar, konungr ok jarl ok Þorgnýr, ok gera þá frið ok sátt af hendi Svía-konungs, eptir því, sem Nóregs-konungr hefir áðr orð til send. Var á því þingi þat ráðit, at Ingigerðr, dóttir Óláfs konungs, skyldi vera gipt Óláfi konungi Haraldzsyni. Seldi

1—2. dóttur þína | I.: *omv. J.* 2. vilt: uill *J.* 2—3. ríki þau: þau riki ær *J.* 3. ok forellri: *ul. J.* þar: *ul. J.* 4. allir: *ul. J.* 4—5. Með—at: en æf *J.* 5. vilt: uill *J.* 6. þér*(2): ul. J.* 9. upp fylzk: *omv. J.* 10. Seg nú: sæg̓ þu *J.* hvárn: *sål. J;* hv*e*rn *K, J2, J3;* hvern *70;* hu*o*rn *18.* 11. þegar: *ul. J.* vápna-brak . . gný mikinn: *omv. J, der herefter har nyt kap. med overskr.:* heitorð Ingiger*þar.* 12. mælti: *ok tf. J.* 13. bœndr: bonndr *J.* 14. -kgar: giort *tf.(!) J.* at láta: *sål. 18, J2, J;* at latið *K, J3;* oc latið *70.* 15. vildu: uilldi *J.* bóandanna: bonnda *J.* 15—16. En—tǫluðu: tala þa *J.* 16. ok*(2): ul. J.* 17. sátt: sætt *70, J2, J3, J.* hendi Svía-kgs: *omv. J.* eptir því: *sva J.* 18. áðr: *ul. J.* send: sæ*nn*t *J.* 19. dóttir—kgs: konungs dottir *70, J3.* 20. konungi: *ul. J.* Seldi: sænndi *J.*

konungr jarli í hendr festar hennar ok fekk honum
i hendr alt sitt umboð um þann ráðahag, ok skilðusk
þeir á þinginu at svá loknum málum. En er jarl fór
U 293 heim, þá hittusk þau Ingigerðr konungs-dóttir ok
tǫluðu sín í milli um þetta mál. Hon sendi Óláfi
konungi slœður af pelli ok gullsaumaðar mjǫk ok
silkiræmur. For jarl aptr í Gautland ok Bjǫrn með
honum. Bjǫrn dvalðisk þar lítla stund, ok fór hann
þá aptr til Nóregs með fǫruneyti sínu. Ok er hann
hitti Óláf konung ok segir honum ørendis-lok þau,
H 106 sem váru, þá þakkaði konungr honum vel ferðina
ok segir, sem var, at Bjǫrn hafði gæfu til borit, at
koma fram ørendinu í ófriði þessum.

K. 81. Frá svikum Hrœreks konungs.

[ÓH (Fms.) k. 79 fin., 80, (Flat.) k. 69 fin., 70.]

1019 Óláfr konungr fór, er váraði, út til sævar ok lét
búa skip sín ok stefndi til sín liði ok fór um várit
alt út eptir Víkinni til Líðandisness, ok alt fór hann
norðr á Hǫrðaland; sendi þá orð lendum mǫnnum
ok nefndi alla ina ríkustu menn ór heruðum ok bjó
þá ferð sem vegligast, er hann fór í mót festar-konu
sinni. Veizla sú skyldi vera um haustit austr við

1. jarli: *med art. J.* 1—2. fekk—hendr: *ul. J.* 2. sitt umboð: *omv. J.* ráðahag: hlut *J.* 3. þeir á þinginu: *ul. J.* loknum málum: bunu *J.* 5. Óláfi: *ul. J.* 6. af—mjǫk: *ul. J.* 8. Bj. dvalðisk: *omv. J.* stund: hrið *J.* 9. til Nóregs: *sål. alle undt. K:* i Noreg. Ok: En *J.* 10. ok—honum: þa sægir hann *J.* þau: sín slik *J.* 11. þá—honum: konvngr þakkaði birni *J.* 12. Bjǫrn: hann *J.* gæfu: gipptu *J.* 13. ørendinu: ferðinni *J.* ófriði þessum: *omv. J, der her ingen kap.inddel. har.* 14. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 16. ok*(1)*: *ul. J.* 17. alt: *ul. J.* 18. þá: *ul. J.* orð: ollum *tf. 70, J2, J3;* ænumm *tf. J.* 19. nefndi—menn: ænvm bæztum bǫnndum *J.* 19—20. bjó þá: bua *J.* 20. fór í: skylldi fara *J.* -konu: mey *J.* 21. sú skyldi: skal *J.*

Elfi við landamœri. Óláfr konungr hafði með sér Hrœrek konung blinda. En er hann var gróinn sára sinna, þá fekk Óláfr konungr ii. menn til þjónostu við hann ok lét hann sitja í hásæti hjá sér ok helt hann at drykk ok at klæðum engum mun verr, en hann hafði áðr haldit sik sjálfr. Hrœrekr var fámálugr ok svaraði stirt ok stutt, þá er menn ortu orða á hann. Þat var siðvenja hans, at hann lét skósvein sinn leiða sik úti um daga ok frá ǫðrum 0 70
mǫnnum; þá barði hann knapann; en er hann hljóp frá honum, þá segir hann Óláfi konungi, at sá sveinn vildi honum ekki þjóna. Þá skipti Óláfr konungr við hann þjónostumǫnnum, ok fór alt sem áðr, at engi þjónostumaðr helzk við með Hrœreki konungi. Þá fekk Óláfr konungr til fylgðar ok til gæzlu við Hrœrek þann mann, er Sveinn hét, ok var hann frændi Hrœreks konungs ok hafði verit hans maðr áðr. Hrœrekr helt teknum hætti um stirðlæti ok svá um einfarar sínar. En er þeir Sveinn váru ii. saman staddir, þá var Hrœrekr kátr ok málrœtinn; hann mintisk þá á marga hluti, þá er fyrr hǫfðu verit, ok H 107 U 294
þat er um hans daga hafði at borizk, þá er hann var konungr, ok mintisk á ævi sína ina fyrri ok svá á þat, hverr því hafði brugðit, hans ríki ok hans sælu, en

1. landamœri: *herefter nyt kap. i J med overskr.:* fra hrðreki blinda. 2—4. En—hann*(1)*: *ul. J.* 3. kgr: honum *tf. J2, J3.* 4—6. ok*(2)*—sjálfr: *ok* fækk honum .ii. mæ*nn* t*il* þionosto *J.* 7. þá: *ul. J.* 9. skó-: *ul. J.* úti—ok: æinnsam*an* i brot *J.* 11. þá: *ul. J.* Ól. kgi: *ul. J.* sá sveinn: svæinni*nn* *J.* 12. honum | ekki þjóna: *omv. J.* 13. -mǫnnum: mæ*nn* *J.* 13—14. fór—helzk: hælltz enngi *J.* 15. til—ok: *ul. J.* 16. Hrœrek: h*ann* *J.* hann: *ul. J.* 17. áðr: *ul. J.* 18. stirð-: streið- *J (= stríð?).* svá: *ul. J.* 19. sínar: *ul. J.* 20. staddir: *ul. J.* Hrœrekr: h*ann* *J.* ok—hann: *ul. J.* 21. þá*(1)*: *ul. J.* 21—22. ok —borizk: *ul. J.* 23. á þat: *ul. J.* 24. hans—en: *ok J.*

gǫrt hann at ǫlmusumanni — »en hitt þykki mér þó allra þyngst, segir hann, er þú eða aðrir frændr mínir, þeir er mannvænir hǫfðu verit, skolu nú verða svá miklir átlerar, at engrar svívirðingar skolu hefna, þeirar er á ætt várri er gǫr«. Þvílíkar harmtǫlur hafði hann opt uppi. Sveinn svarar ok segir, at þeir ætti við ofreflismenn mikla at skipta, en þeir áttu þá lítla kosti. Hrœrekr mælti: »til hvers skolum vér lengi lifa við skǫmm ok meizlur?, nema svá beri til, at ek mætta blindr sigrask á þeim, er mik sigraði sofanda; svá heilir, drepum Óláf digra; hann óttask nú ekki at sér: ek skal ráðit til setja, ok eigi vilda ek hendrnar til spara, ef ek mætta þær nýta, en þat má ek eigi fyrir sakir blindleiks, ok skaltu fyrir því bera vápn á hann; en þegar er Óláfr er drepinn, þá veit ek þat af forspá, at ríkit hverfr undir óvini hans. Nú kann vera, at ek yrða konungr, þá skaltu vera jarl minn«. Svá kómu fortǫlur hans, at Sveinn játaði at fylgja þessu óráði. Svá var ætlat ráðit, at þá er konungr bjósk at ganga til aptansǫngs, stóð Sveinn úti í svǫlunum fyrir honum ok hafði brugðit sax undir yfirhǫfninni. En er konungr gekk út ór stofunni, þá bar hann skjótara at en Svein varði, ok sá

---

2. segir hann: *ul. J.* þú—aðrir: ær *J.* 3. nú verða: uera *J.* 4. át-: ætt *J, 18, 70 (her ved rettelse).* 5. þeirar—gǫr: *ul. J.* 6. uppi: i mun*ni J.* Sveinn: Suæin*n*in *J.* 6—7. segir—skipta: *qvað* þa uiþ mikla ofæflis mæ*nn* æiga *J.* 7. áttu þá: haufði*(!) J.* 8. mælti: sv᾽ *J.* 10. þeim: sama *tf. J.* 11. svá heilir: *omv. J.* 11—12. hann—sér: *ul. J.* 12. ráðit: raþin *J.* ok: en*n J.* 13—14. þær—eigi: *ul. J.* 14. ok: *ul. J.* 15. þegar: *ul. J.* 16. veit—hverfr: mun rik*it* huerfa *J.* 17. yrða: uerþa *J;* þa *tf. J2. J3.* 18. kómu—hans: kom han*n* fortaulum sinum *J.* Sveinn: sveinnin*n J* = *l. 20. s. 148, l. 4.* 19. at*(1)*: bera uapn á h*ann ok tf. J.* óráði: raði *J.* ráðit: rað *J.* 20. bjósk—ganga: gæk*k J.* 21. fyrir honum: *ul. K; i alle de øvrr.* 23. Svein: sueinin*n J.*

hann í andlit konunginum; þá bliknaði hann ok varð fǫlr sem nár, ok fellusk honum hendr. Konungr fann á honum hræzlu ok mælti: »hvat er nú, Sveinn? viltu svíkja mik?«. Sveinn kastaði yfirhǫfninni frá sér ok saxinu ok fell til fóta konungi ok mælti: »alt á guðs valdi ok yðru, konungr«. Konungr bað menn sína taka Svein, ok var hann í járn settr. Þá lét konungr fœra sæti Hrœreks á annan pall; en hann H 108 gaf grið Sveini, ok fór hann af landi í brot. Konungr fekk þá Hrœreki annat herbergi at sofa í, en þat er hann svaf sjálfr í; svaf í því herbergi mart hirðmanna; hann fekk til ii. hirðmenn at fylgja Hrœreki dag ok nótt; þeir menn hǫfðu lengi verit með Óláfi U 295 konungi, ok hafði hann þá reynt at trúleik við sik; O 71 ekki er þess getit, at þeir væri ættstórir menn. Hrœrekr konungr gerði ýmist, at hann þagði marga daga, svá at engi maðr fekk orð af honum, en stundum var hann svá kátr ok glaðr, at þeim þótti at hverju orði gaman, því er hann mælti; en stundum mælti hann mart ok þó ilt einu; svá var ok, at stundum drakk hann hvern af stokki ok gerði alla ófœra, er nær honum váru, en optast drakk hann lítit.

1—2. ok—nár: *ul. J.* 3. á honum | hræzlu: *omv. J (og skr.* h*).* Sveinn: *ul. K; i alle de øvrr.* 4—5. frá sér: *ul. J.* 6. guðs valdi: *omv. J.* konungr: herra *J.* 7. Svein: *hann J.* í járn | settr: *omv. J.* 8. hann: *ul. J.* 9. Sveini: suæininum *J.* í: *ul. J.* 10. þá: *ul. J.* í: *ul. J.* þat er: *ul. J.* 11. í*(1)*: *ok J.* herbergi: *ul. J.* 12. til: *ul. J.* 13—15. þeir—menn: *ul. J.* 16. kgr: *ul. J.* 17. svá—en: sam*an J.* 18. svá: *ul. J.* kátr . . . glaðr: *omv. J.* 18—19. at*(1)*—en: *ul. J.* 20. mart: *sål. alle undt. 18 (*fatt. *vilkårlig ændring).* þó: *sål. alle undt. K, der ul. det.* einu: æina *J.* 20—22. svá—lítit: *ul. J.* 22. er—lítit: *ul. 18.*

Óláfr konungr fekk honum vel skotsilfr. Opt gerði hann þat, þá er hann kom til herbergis, áðr hann lagðisk til svefns, at hann lét taka inn mjǫð, nǫkkurar byttur, ok gaf at drekka ǫllum herbergis-mǫnnum; af því varð hann þokkasæll.

K. 82. Frá Finni litla.

[ÓH (Fms.) k. 81, (Flat.) k. 71.]

Maðr er nefndr Fiðr lítli, uplenzkr maðr, en sumir segja, at hann væri finzkr at ætt; hann var allra manna minztr ok allra manna fóthvatastr, svá at engi hestr tók hann á rás; hann kunni manna bezt við skíð ok boga; hann hafði lengi verit þjónostumaðr Hrœreks konungs ok farit opt ørenda hans, þeira er trúnaðar þurpti við; hann kunni vega um ǫll Uplǫnd; hann var ok málkunnigr þar ǫllu stórmenni. En er Hrœrekr konungr var tekinn
H 109 í fára gæzlu, þá slósk Finnr í fǫr þeira, ok fór hann optast í sveit með knǫpum ok þjónostumǫnnum, en hvert sinn er hann mátti, kom hann til þjónostu við Hrœrek konung ok opt í tal, ok vildi konungr skǫmmum samfast mæla við hann ok vildi ekki gruna láta
1019 tal þeira. En er á leið várit ok þeir sóttu út í Víkina, þá hvarf Fiðr í brot frá liðinu nǫkkura daga; þá kom hann enn aptr ok dvalðisk um hríð. Svá fór

1—4. gerði—byttur: læt hann taka Inn mioðbyttvr nokkorar *J.* 3—4. nǫkkurar byttur: *omv. J2, J3.* 4. -mǫnnum: aþr hann lægðiz *til* suefns *tf. J.* 4—5. af því: uið þ*at J.* 6. *Overskr. fra J, 18. J2, J3; mgl. K. 70.* 7. Fiðr: finnr *J.* maðr: at ætt *J.* 7—8. en—ætt: *ul. 18.* 8. hann*(2)*—allra: *ul. J.* 12. trúnaðar þurpti: trvnað þyrfti *J.* 13—14. hann*(1)*—stórmenni: *ul. J.* 13. vega: alla *tf. J2, J3.* 14. ǫllu: morgu *18, 70.* kgr: *ul. J.* 15. í—gæzlu: *ul. J.* þá: *ul. J.* fór hann: uar *J.* 16. en: *ok J.* 18. ok*(1)*—tal: *ul. J.* kgr: *med art. J.* 21. Fiðr: finnr *J.* í: *ul. J.* 22. enn: *ul. J.* dvalðisk: nokkria*(!)* *sva* for *fram tf. J og ul. det følg.:* Svá—fram.

opt fram, ok var at því engi gaumr gefinn, þvíat margir váru umrenningar með liðinu.

K. 83. Dráp hirðmanna Óláfs konungs. U 296
[ÓH (Fms.) k. 81, (Flat.) k. 72.]

Óláfr konungr kom til Túnsbergs fyrir páska ok 1019
dvalðisk þar mjǫk lengi um várit; þar kom þá til
bœjarins mart kaupskipa, bæði Saxar ok Danir ok
austan ór Vík ok norðan ór landi; var þar almikit
fjǫlmenni. Þá var ár mikit ok drykkjur miklar. Þat
barsk at á einu kveldi, at Hrœrekr konungr var kom-
inn til herbergis ok heldr síðla ok hafði mjǫk drukkit
ok var þá allkátr; þá kom þar Finnr lítli með mjaðar-
byttu, ok var þat grasaðr mjǫðr ok inn sterkasti. Þá
lét konungrinn gefa at drekka ǫllum þeim, er inni
váru, alt til þess, er hverr sofnaði í sínu rúmi. Finnr
var þá í brot genginn, ljós brann í herberginu; þá
vakði hann upp menn þá, er vanir váru at fylgja hon-
um, ok segir, at hann vill ganga til garðz; þeir hǫfðu
skriðljós með sér, en niðamyrkr var úti; mikit salerni
var í garðinum ok stóð á stǫfum, en rið upp at ganga O 72
til duranna. En er þeir Hrœrekr sátu í garðinum,
þá heyrðu þeir, at maðr mælti: »hǫgg þú fjándann«;
þá heyrðu þeir brest ok dett, sem nǫkkut felli. H 110
Hrœrekr konungr mælti: »fulldrukkit munu þeir hafa,

---

3. *Overskr. fra 18. J2, J3; mgl. K, 70; fra* hrðreki blinda *J.* 6. bœjarins: borgarinnar *J.* kaupskipa: kaupman*na* m*eð* skipf*er*þum *J.* 7. Vík: sv*a tf. J.* 9. á: *ul. J.* at*(2)*: *ul. J.* 10. hafði—drukkit: v*ar* miok druk*k*in *J.* 11. var þá: *ul. J.* 13. kgrinn: hrðʀ*ekr* konungr *J.* 15. í*(1)*: *ul. J.* 16. menn þá: *omv. J.* 18 með sér: *ul. J.* mikit salerni: Mikill kamaʀ *J.* 19. stǫfum: stolpum *J, J2, J3.* 20. duranna: *sål. 18, 70, J3*; dyr- *K, J, J2.* 21. þeir: ut *tf. J.* 22. brest: mikin *tf. J.* sem—felli: *ul. J.*

er þar eigusk við; farið til skjótt ok skilið þá«. Þeir bjoggusk skyndiliga ok hljópu út, en er þeir kómu á riðit, þá var sá hǫggvinn fyrr, er síðarr gekk, ok drepnir þó báðir. Þar váru komnir menn Hrœreks konungs, Sigurðr hít, er verit hafði merkismaðr hans, ok þeir xii. saman; þar var þá Finnr lítli. Þeir drógu líkin upp milli húsanna, en tóku konunginn ok hǫfðu með sér, hljópu þá á skútu, er þeir áttu, ok røru í brot. Sigvatr skáld svaf í herbergi Óláfs konungs; hann stóð upp um nóttina ok skósveinn hans með honum ok gengu út til ins mikla salernis; en er þeir skyldu aptr ganga ok ofan fyrir riðit, þá skriðnaði Sigvatr ok fell á kné ok stakk niðr hǫndunum, ok var þar vátt undir; hann mælti: »þat hygg ek, at nú í kveld myni konungrinn hafa mǫrgum oss fengit
U 297 karfafótinn« — ok hló at. En er þeir kómu í herbergit þar sem ljós brann, þá spurði skósveinninn, »hefir þú skeint þik, eða hví ertu í blóði einu allr?«. Hann svarar: »ekki em ek skeindr, en þó mun þetta tíðendum gegna«. Hann vakði þá Þórð Fólason merkismann, rekkju-félaga sinn, ok gengu þeir út ok

2. bjoggusk—ok: *ul. J og har omflytningstegn over* þeir *og* hliopv. út: skiott *tf. J.* 3. þá: *ul. J.* 4. þó: *ul. J.* 5. kgs: *ul. J.* hafði: hæf*ir J.* 6. xii.: *sål. K, 18 (*tolf*), 70;* xv. *J2, J3;* fimtán *J.* 8. þá: *ul. J.* er—áttu: *ul. J.* 9. brot: biot*t(!) J.* 11. salernis: kamamaʀs*(!) J.* 12. skyldu —ganga: gængu apptr *J.* þá: *ul. J.* skriðnaði: h*ann tf. J.* 13. ok*(1)*—kné: *ul. J.* 14—16. hann—at: *ul. J.* 16. kómu: inn *tf. J.* 17. sem: *ul. J.* ljós: *ul. K, 18, 70; tf. over linjen i J2.* ljós brann: *omv. J.* þá spurði: spyʀ *J.* 18. í—allr: bíoðugr*(!) J.* 20. þá: *ul. J.* -son: *ul. J.* 21. rekkju-—sinn: *ul. J (J2 skr. ur.* reckio felaga sinn oc merkis mann*).* ok*(1): ul. J.*

hǫfðu með sér skriðljós ok fundu brátt blóðit; þá leituðu þeir ok funnu brátt líkin ok báru á kenzl; þeir sá ok, at þar lá tréstobbi mikill ok í skýlihǫgg mikil, ok spurðisk þat síðan, at þat hafði gǫrt verit til ólíkenda, at teygja þá út, er drepnir váru. Þeir Sigvatr mæltu sín í milli, at nauðsyn væri til, at konungr vissi þessi tíðendi sem bráðast. Þeir sendu sveininn þegar til herbergis þess, er Hrœrekr konungr hafði verit; þar sváfu menn allir, en konungr var í brottu; hann vakði þá menn, er þar váru inni, ok segir tíðendin; stóðu menn upp ok fóru þegar H 111 þannug í garðinn, sem líkin váru. En þó at nauðsyn þœtti til, at konungr vissi sem fyrst þessi tíðendi, þá þorði engi at vekja hann. Þá mælti Sigvatr til Þórðar: »hvárt viltu heldr, lagsmaðr, vekja konunginn eða segja honum tíðendin?«. Þórðr svarar: »fyrir engan mun þori ek at vekja hann, en segja mun ek honum tíðendin«. Þá mælti Sigvatr: »mikit er enn eptir nætrinnar ok kann vera, áðr dagr sé, at Hrœrekr hafi fengit sér þat fylskni, at hann verði síðan ekki auðfundinn, en þeir munu enn skamt brot komnir, þvíat líkin váru vǫrm; skal oss aldregi henda sú skǫmm, at vér látim eigi konunginn vita þessi svik; gakk þú, Þórðr, upp í herbergit, ok bíð mín þar«. Þá gekk Sigvatr til kirkju ok vakði

1. með sér: *ul. J.* brátt: *ul. J.* 1—2. blóðit—brátt: *overspr. 70.* þá—brátt: *ok* þui næst *J.* 2—3. ok*(2)*—tréstobbi: *ok* kenndu þ*ar* v*ar* t*re*stok*k*r *J.* 3—4. ok*(2)*—mikil: *overspr. J3.* 3. í: *ul. K, 18.* 4. mikil: stór *J.* ok—at: *ul. J.* þat hafði: *omv. J.* gǫrt verit: *omv. J.* 6. til: *ul. J.* 7. kgr: konungin*n J.* sem bráðast: *ul. J.* 8. þegar: *ul. J.* 8—9. kgr—verit: suaf i *J.* 9. þar: þa *18 ur.* kgr: hroʀ*ekr J.* 10. brottu: brot *J.* 11. segir: sag*ði J* (sagþi *70, 18).* 11—12. Stóðu—váru: *ul. J.* 13. til: *ul. J.* kgr: *med art. J.* þessi tíðendi: huat titt v*ar J.* 15. heldr: *ul. J.* 16. Þórðr: h*ann J.* 18. honum: *ul. J.* 18—25. Þá—þar: *ul. J.* 19. áðr—sé: *ul. 18 ur.*

klokkarann ok bað hann hringja fyrir sál hirðmanna
konungs ok nefndi mennina, þá er vegnir váru. Klokk-
arinn gerir sem hann bað. En við hringingina vaknaði
O 73 konungr ok settisk upp; hann spurði, hvárt þá væri
óttusǫngs mál. Þórðr svarar: »verri efni eru í, tíð-
endi mikil eru orðin; Hrœrekr konungr er á brot
horfinn, en drepnir hirðmenn yðrir ii.«. Þá spurði
konungr eptir atburðum þeim, er þar hǫfðu orðit.
U 298 Þórðr segir honum slíkt, er hann vissi. Þá stóð kon-
ungr upp ok lét blása til hirðstefnu: en er liðit kom
saman, þá nefndi konungr menn til at fara alla vega
frá bœnum at leita Hrœreks á sæ ok landi. Þórir
langi tók skútu ok fór með xxx. manna, ok er lýsti,
sá þeir skútur ii. lítlar fara fyrir þeim. En er þeir
sásk, røru hvárir sem mest máttu. Þar var Hrœrekr
konungr ok hafði xxx. manna. En er saman dró með
þeim, þá snøru þeir Hrœrekr at landi, ok hljópu þar
upp á land allir, nema konungr settisk upp í lypt-
ingina; hann mælti, bað þá vel fara ok heila hittask.
H 112 Því næst røru þeir Þórir at landi. Þá skaut Finnr
lítli ǫru, ok kom sú á Þóri miðjan, ok fekk hann

---

1. klokkarann: *sål. 70, J2, J3;* klukk-*K*, *J*. 2. ok—þá: *ul. J*. Klokk-: *med* u *alle*. 3. gerir: ger*þ*i *J*. 4. kgr: *med art. J*. ok—upp: *ul. J*. þá: *ul. J og stiller* væri *efter* mál. 6. eru orðin: *ul. J*. kgr: *ul. J*. á: i *J*. 7. horfinn: *ul. J*. yðrir: ðinir *J*. 7—8. Þá—kgr: konvngr spyʀ *J*. 8. orðit: giorðz *J*. 9. segir honum: sagði *J*. 9—10. stóð—lét: læt konungr *J*. 10. en: *ok J*. 11. til: *ul. J*. 12. Hrœreks: konungs bæði *tf. J*. 13. með: at læita hrðr*eks* konungs *ok* hafði *J*. ok*(2)*—lýsti: Enn æ*r* lysa toc þa *J*. 14. skútur—fyrir: at .jj. skutur roru unndan *J*. En: *ok J*. 14—15. þeir sásk: huar*ir* sa aðra þa *J*. 15. hvárir: tugu*(!) tf. J*. Þar var: *omv. J*. 16. ok hafði: m*eð* *J*. 17—18. þar—allir: þ*ei*ʀ allir lannd *J*. 18. nema: hʀǫr*ekr* *tf. J*. kgr: hann *tf. J*. 19. hann—hittask: *ul. J*. 20. 21. *s. 154*, *l. 2*. Þórir, -i, -is: *her har alle afskrifter af Kr.* þrandr, -d, -ar; *J har det rigt.* 21. sú: *ul. J*.

bana; en þeir Sigurðr hljópu allir í skóginn; en menn Þóris tóku lík hans ok svá Hrœrek konung ok fluttu út til Túnsbergs. Óláfr konungr tók þá við haldi Hrœreks konungs; hann lét þá vandliga gæta hans ok galt mikinn varhuga við svikum hans, fekk til menn nótt ok dag at gæta hans. Hrœrekr konungr var þá inn kátasti, ok fann engi maðr á honum, at eigi líkaði honum alt sem bezt.

K. 84. Frá tilræði Hrœreks konungs

[ÓH (Fms.) k. 81, (Flat.) k. 72.]

Þat barsk at upstigningardag, at Óláfr konungr 1019
gekk til hámessu; þá gekk byskup með processio um kirkju ok leiddi konunginn, en er þeir kómu aptr í kirkju, þá leiddi byskup konung til sætis síns fyrir norðan í kórnum; en þar sat it næsta Hrœrekr konungr, sem hann var vanr; hann hafði yfirhǫfnina fyrir andliti sér. En er Óláfr konungr hafði niðr sezk, þá tók Hrœrekr konungr á ǫxl honum hendinni ok þrýsti; hann mælti þá: »pellz-klæði hefir þú nú, frændi«, segir hann. Óláfr konungr svarar: »nú er hátíð mikil haldin í minning þess, er Jésús Kristr sté til himna af jǫrðu«. Hrœrekr konungr svarar: »ekki skil ek af, svá at mér hugfestisk þat, er þér segið frá

---

1. skóginn: skog *J.* 2. svá: *ul. J.* 3—4. tók—hann: *ul. J.* 5. hans*(1)*: *hroreks* konungs *J.* 5—6. ok—hans: *ul. 18.* fekk—hans: *ul. J.* 6—7. kgr: *ul. J.* 7. þá: *ul. J.* maðr á honum: *ul. J.* 8. alt: *sål. alle undt. K (mgl.)* 9. *Overskr. fra 18, J2, J3 (der dog ul.* kgs*); fra* ol*afi* kon*vngi ok* hrðreki blín*da J.* 10. at*(2)*: þa *ær J.* 14. kórnum: korinum *J.* it næsta | Hr.: *omv. J og ul.* kgr. 15—16. hann*(2)*—sér: *ul. J.* 16. þá: *ul. J.* 17. á—honum | hendinni: *omv. J.* 17—18. þrýsti; hann . . þá: *ul. J.* 18. þú: *ul. J.* 19. segir hann: *ul. J.* 20. sté: upp *tf. J.* 22. þér: ér *J = 155, l. 1.*

Kristi; þykki mér þat mart heldr ótrúligt, er þér segið; en þó hafa mǫrg dœmi orðit í forneskju«. En
U 299 er messan var upp hafin, þá stóð Óláfr konungr upp ok helt upp hǫndunum yfir hǫfuð sér ok laut til altaris, ok bar yfirhǫfnina aptr af herðum honum. Hrœrekr konungr spratt þá upp skjótt ok hart: hann lagði þá
H 113 til Óláfs konungs saxknífi þeim, er rytningr er kallaðr: lagit kom í yfirhǫfnina við herðarnar, er hann hafði lotit undan; skárusk mjǫk klæðin, en konungr varð
O 74 ekki sárr. En er Óláfr konungr fann þetta tilræði, þá hljóp hann fram við á gólfit. Hrœrekr konungr lagði til hans annat sinni saxinu ok misti hans ok mælti: »flýr þú nú, Óláfr digri, fyrir mér blindum«. Konungr bað sína menn taka hann ok leiða hann út ór kirkju, ok svá var gǫrt. Eptir þessa atburði eggjuðu menn Óláf konung at láta drepa Hrœrek — »ok er þat, segja þeir, in mesta gæfuraun yðr, konungr, at hafa hann með yðr ok þyrma honum, hverigar óhæfur er hann tekr til; en hann liggr um þat nótt ok dag, at veita yðr líflát. En þegar er þér sendið hann á brot frá yðr, þá sjám vér eigi mann til þess, at svá fái gætt hans, at ørvænt sé, at hann komisk í brot. En ef hann verðr lauss, þá mun hann þegar flokk uppi hafa ok gera mart ilt«. Konungr svarar: »rétt er þat mælt, at margr hefir dauða tekit fyrir minni

1. Kristi: þæim *tf. J.* þat: *efter* ótrúligt *J og ul.* heldr. 4. upp hǫndunum: *omv. J.* yfir: fiꝛi *J.* 6. ok hart: *ul. J.* þá(*2*): *ul. J.* 7. er(*2*): *uar J.* 8—9. herðarnar—undan: hærþ*ar* honum *J.* 11. kgr: *ul. J.* 12. til—saxinu: annat sinn *til hans J.* hans: *ul. J.* ok mælti: þa *mælti hann J.* 14. hann(*2*): *ul. J.* 15. kirkju: *med art. J. 18.* gǫrt: *her nyt kap. J med overskr.:* fra ola*fi* konun*gi*. þessa atburði: atburð þænna *J.* 16. Hrœrek: *ul. K;* konung *tf. 18.* 17. segja: saugðu *J.* yðr kgr: *ul. J.* 18. yðr: iafnan *tf. J.* 19. er: sæm *J1.* liggr: sitr *J.* 20—24. En—ilt: *ul. J.* 24. Kgr: *med art. J.*

tilgǫrðir en Hrœrekr; en trauðr em ek at týna þeim sigri, er ek fekk á Uplendinga-konungum, er ek tók þá v. á einum morni, ok náða ek svá ǫllu ríki þeira, at ek þurpta einskis þeira banamaðr verða, þvíat þeir váru allir frændr mínir; en þó fæ ek nú varliga sét, hvárt Hrœrekr mun fá mik nauðgaðan til eða eigi, at ek láta drepa hann«. Hrœrekr hafði fyrir þá sǫk tekit hendinni á ǫxl Óláfi konungi, at hann vildi vita, hvárt hann var í brynju.

K. 85. Ferð Hrœreks konungs til Íslandz.

[ÓH (Fms.) k. 82, (Flat.) k. 73, ÓH (49) k. 24 fin.]

Maðr er nefndr Þórarinn Nefjólfsson; hann var
íslenzkr maðr, hann var kynjaðr norðan um land;
ekki var hann ættstórr ok allra manna vitrastr ok H 114
orðspakastr; hann var djarfmæltr við tígna menn;
hann var farmaðr mikill ok var lǫngum útanlendis. U 300
Þórarinn var manna ljótastr ok bar þat mest frá,
hversu illa hann var limaðr; hann hafði hendr miklar
ok ljótar, en fœtrnir váru þó miklu ljótari. Þórarinn

---

1. týna: *med dette ord ender J. bl. 3; jfr. et mærke i J2 (og J3) med randbemærkning i J2 (Asgeir):* »sva langt vantar i Membr:«. 3. ǫllu: *ul. J2.* 4. þeira: *ul. J2.* -maðr: at *tf. J2 (*at vera *skr. 18).* 5. varliga: *sål. 18, 70;* varla *K;* valla *J2 (*æigi *J3),* sét: skilt *J2.* 6—7. mun—hann: mune nauðgat mer fa at drepa sic eðr æigi *J2.* 7. þá sǫk: þvi *J2.* 8. tekit hendinni: hændum tekit *J2 (ikke J3).* Óláfi: *ul. J2 (*kgs ǫxl *J3).* 9. var: veri *J2.* 10. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra þorarne nefulfssyni *J2 (J3 ul. det sidste ord).* 11—12. hann—land: kyniaðr af islandi *J2.* 12. um land: *sål. 18, 70;* or landi *K.* 13. allra: *ul. J2.* 13—14. ok*(2)*—var: *ul. J2.* 15. var*(2):* nær *J2 (ikke J3).* 16. þat: *ul. J2.* 17. hversu: hve *J2.* 18. fœtrnir: fǫtr *J2.* þó: *ul. J2.* ljótari: ferlegri *J2.*

1019 var þá staddr í Túnsbergi, er þessi tíðendi urðu, er áðr var frá sagt; hann var málkunnigr Óláfi konungi. Þórarinn bjó þá kaupskip, er hann átti, ok ætlaði til Íslandz um sumarit. Óláfr konungr hafði Þórarin í boði sínu nǫkkura daga ok talaði við hann; svaf Þórarinn í konungs-herbergi. Þat var einn morgin snimma, at konungrinn vakði, en aðrir menn sváfu í herberginu; þá var sól farin lítt þat, ok var ljóst mjǫk inni. Konungr sá, at Þórarinn hafði rétt fót annan undan klæðum; hann sá á fótinn um hríð; þá vǫknuðu menn í herberginu. Konungr mælti til Þórarins: »vakat hefi ek um hríð, ok hefi ek sét þá sýn, er mér þykkir mikils um vert, en þat er mannz-fótr sá, er ek hygg, at engi skal hér í kaupstaðinum ljótari vera« —, ok bað aðra menn hyggja at, hvárt svá sýndisk. En allir er sá, þá sǫnnuðu, at svá væri.
75 Þórarinn fann, hvar til mælt var, ok svarar: »fátt er svá einna hluta, at ørvænt sé, at hitti annan slíkan, ok er þat líkligast, at hér sé enn svá«. Konungr mælti: »heldr vil ek því at fulltingja, at eigi myni fásk jamljótr fótr, ok svá þótt ek skylda veðja um«. Þá mælti Þórarinn: »búinn em ek at veðja um þat við yðr, at ek mun finna í kaupstaðinum ljótara fót«. Konungr segir: »þá skal sá okkarr kjósa bœn af

1. þá: *ul. K.* staddr: *ul. J2.* urðu: voru *J2.* 1—2. er*(2)*—kgi: *ul. J2.* 3. bjó—ok: *ul. J2.* 5. hann: mart *tf. J2.* 6. morgin: myrgin *J2.* 7. at kgrinn: er konungr *J2.* 7—8. í herberginu: *ul. J2.* 8. þat: *ul. J2, 70 (i 18 misforstået og sætn. ændret).* 9. Kgr: *med art. J2.* fót annan: annann fotinn *J2.* 10. klæðum: klæðunum *J2.* 11. Kgr: *med art. J2 = l. 19.* 14—15. skal—vera: mune liotari finnaz her i bænom *J2.* 17. mælt var: *omv. J2.* 18. annan slíkan: annat slict *J2.* 21. ok—um: *ul. J2.* 22—23. þat—yðr: *ul. J2.* 23. mun: skal *J2.* í kaupst. | ljótara fót: *omv. J2 og har* kaupbǫnum. 24. segir: sv' *J2.* af: at *J2.*

ǫðrum, er sannara hefir«. »Svá skal vera« segir Þórarinn; hann brá þá undan klæðunum ǫðrum fœtinum, ok var sá engum mun fegri, ok þar var af in H 115 mesta táin. Þá mælti Þórarinn: »se hér nú, konungr, annan fót, ok er sjá því ljótari, at hér er af ein táin, ok á ek veðféit«. Konungr segir: »er hinn fótrinn því ófegri, at þar eru v. tær ferligar á þeim, en hér eru iiii., ok á ek at kjósa bœn at þér«. Þórarinn segir: »dýrt er dróttins orð, eða hverja bœn viltu af mér þiggja?«. Hann segir: »þá, at þú flytir Hrœrek til Grœnlandz ok fœrir hann Leifi Eiríkssyni«. Þórarinn svarar: »eigi hefi U 301 ek komit til Grœnlandz«. Konungr segir: »farmaðr slikr sem þú ert, þá er þér nú mál at fara til Grœnlandz, ef þú hefir eigi fyrr komit«. Þórarinn svarar fá um þetta mál fyrst; en er konungr helt fram þessarri mála-leitan, þá veiksk Þórarinn eigi með ǫllu af hendi ok mælti svá: »heyra skal ek yðr láta, konungr, bœn þá, er ek hafða hugat at biðja, ef mér bærisk veðféit, en þat er, at ek vilda biðja yðr hirðvistar; en ef þér veitið mér þat, þá verð ek skyldari til at leggjask eigi undir hǫfuð þat, er þér vilið kvatt hafa«. Konungr játaði þessu ok gerðisk Þórarinn hirðmaðr hans. Þá bjó Þórarinn skip sitt, ok er hann var búinn, þá tók hann við Hrœreki konungi. En er þeir skilðusk, Óláfr konungr ok Þórarinn, þá mælti

1. segir: q. *J2.* 3. ok*(2)*: Enn *J2.* 4. mesta: *sål. alle, undt. K:* minsta. 5. sjá: þessi *J2.* ein: en mesta *J2.* 6. ek: nu *tf. J2.* segir: svarar *J2 = l. 8, 10.* 7. eru*(1)*: a *tf. J2 (ikke J3).* tær: tærnar *J2.* 9. eða: *ul. J2.* af mér: *ul. J2.* 10. Hrœrek: konung *tf. J2.* 12. segir: mælti *J2.* 13 nú mál: *omv. J2.* 15. fyrst: *ul. J2.* 16. þessarri: þessi *J2.* veiksk: veik *J2.* 19—20. ek—hirðvistar: geraz hirðmaðr yðarr *J2.* 20. þat: þetta *J2.* 21. eigi—hǫfuð | þat: *omv. J2.* kvatt: krafit *J2.* 22. játaði: iatar *J2.*

Þórarinn: »nú berr svá til, konungr, sem eigi er ør-
vænt ok opt kann verða, at vér komum eigi fram
Grœnlandz-ferðinni, berr oss at Íslandi eða ǫðrum
lǫndum — hvernug skal ek skiljask við konung þenna
þess, at yðr megi líka?«. Konungr segir: »ef þú
kømsk til Íslandz, þá skaltu selja hann í hendr Guð-
mundi Eyjólfssyni eða Skapta lǫgsǫgumanni eða ǫðrum
nǫkkurum hǫfðingjum, þeim er taka vilja við vináttu
minni ok jartegnum. En ef þik berr at ǫðrum lǫnd-
um, þeim er hér eru nærr, þá haga þú svá til, at þú
vitir víst, at Hrœrekr komi aldri síðan lífs til Nóregs;
H 116 en ger þat því at einu, ef þú sér engi ǫnnur fǫng á«.
En er Þórarinn var búinn ok byr gaf, þá siglði hann
alt útleiði fyrir útan eyjar ok norðr frá Líðandisnesi,
stefnði hann í haf út; honum byrjaði ekki skjótt, en
hann varaðisk þat mest at koma við landit; hann
siglði fyrir sunnan Ísland ok hafði vita af, ok svá
vestr um landit í Grœnlandzhaf; þá fekk hann réttu
1019 stóra ok válk mikil, en er á leið sumarit, tók hann
Ísland í Breiðafirði. Þorgils Arason kom þá fyrst til
O 76 þeira virðinga-manna; Þórarinn segir honum orð-
sending ok vináttu-mál ok jartegnir Óláfs konungs, er
fylgðu viðrtǫku Hrœreks konungs. Þorgils varð við
U 302 vel ok bauð til sín Hrœreki konungi, ok var hann
19—20 með Þorgilsi Arasyni um vetrinn. Hann unði þar

---

3. berr: oc beri *J2*. 5. at: er *J2*. megi: mune *J2*. segir: sv' *J2*. 6. kømsk: kemr *18, 70, J2*. 8. nǫkkurum—þeim: þeim hæfþingia nockorum *J2 (*n. h. þ. *J3.)*. 9. jartegnum: *sål. J2; -tein- de øvrr.* 10. hér: higat *J2*. 11. Hrœrekr: konungr *tf. J2*. lífs: *tf. J2; ul. de øvrr.* 12. ef: at *J2*. á: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.* liflat Hrǫreks *(= J3)*. 14. útleiði: utleið *J2*. fyrir—-nesi: oc *J2*. 16. varaðisk—landit: villdi hvergi við land koma *J2*. 18. vestr—landit: *ul. J2*. þá | fekk hann: *omv. J2*. 19. válk—en: *ul. J2*. 20. þá: *ul. J2*. 21. segir: syndi *J2*. 25. Arasyni: *ul. J2*. Hann unði: oc undi hann *J2*.

eigi ok beiddi, at Þorgils léti fylgja honum til Guðmundar ok segir, at hann þóttisk þat spurt hafa, at með Guðmundi var rausn mest á Íslandi, ok væri hann honum til handa sendr; Þorgils gerði, sem hann beiddi, fekk menn til ok lét fylgja honum til handa Guðmundi á Mǫðruvǫllum. Tók Guðmundr vel við Hrœreki fyrir sakir konungs orðsendingar, ok
var hann með Guðmundi vetr annan; þá unði hann 1020—
þar eigi lengr. Þá fekk Guðmundr honum vist á litlum bœ, er heitir á Kálfskinni, ok var þar fátt
hjóna; þar var Hrœrekr inn iii. vetr ok sagði hann 1021—
svá, at síðan er hann lét af konungdómi, at hann hefði þar verit svá, at honum hafði bezt þótt, þvíat
þar var hann af ǫllum mest metinn. Eptir um sum- 1022
arit fekk Hrœrekr sótt, þá er hann leiddi til bana. Svá er sagt, at sá einn konungr hvílir á Íslandi. Þórarinn Nefjólfsson hafðisk síðan lengi í fǫrum, en var stundum með Óláfi konungi.

K. 86. Orrosta í Úlfreksfirði. H 117

[ÓH (Fms.) k. 82, (Flat.) k. 73 fin.]

Þat sumar, er Þórarinn fór með Hrœrek til Ís- 1019
landz, þá fór Hjalti Skeggjason ok til Íslandz, ok leiddi Óláfr konungr hann í brot með vingjǫfum, er þeir skilðusk. Þat sama sumar fór Eyvindr úrarhorn

1. eigi: ekki *J2* léti: scyllde *J2*. 5. beiddi: bað *J2*. menn til: til mann *J2*. 5—6. fylgja—Mǫðruv.: Guðmundi færa Hrærek til handa *J3*. 6. handa G.: Gudmundar *J2*. -vǫllum: *sål. J2, 18, 70;* vollo *K*. 7. kgs orðsendingar: *omv. J2*. 8. vetr annan: *omv. J2*. 9. Þá: oc *J2*. 13. verit svá: *omv. J2*. hafði: hefþi *J2*. þvíat: *ul. J2*. 14. ǫllum: monnum *J2*. 17. Nefjólfsson: *ul. J2*. síðan lengi: *omv. J2*. 19. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ing. kap.inddel. J2*. 20—21. með Hr. | til Ísl.: *omv. J2 og tf.*: konung. 22. í brot: ut *J2*. 23. skilðusk: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.*: fra Eyvinde urarhorn. sama: *sål. J2; ul. K, 18, 70*.

í vestrvíking ok kom um haustit til Írlandz til Konofogor Íra-konungs. Þeir hittusk um haustit í Úlfreksfirði Íra-konungr ok Einarr jarl ór Orkneyjum, ok varð þar orrosta mikil; hafði Konofogor konungr lið miklu meira ok fekk sigr, en Einarr jarl flýði einskipa ok kom svá um haustit aptr til Orkneyja, at hann hafði látit flest alt lið ok herfang alt, þat er þeir hǫfðu fengit, ok unði jarl stórilla ferð sinni ok kendi ósigr sinn Norðmǫnnum þeim, er verit hǫfðu í orrostu með Íra-konungi.

K. 87. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 83, (Flat.) k. 88.]

1019 Nú er þar til máls at taka, er áðr var frá horfit,
U 303 at Óláfr konungr inn digri fór brúðferð ok at sœkja festar-konu sína, Ingigerði, dóttur Óláfs Svía-konungs. Konungr hafði lið mikit ok valit svá mjǫk, at honum fylgði alt stórmenni, þat er hann mátti ná, ok hverr ríkismanna hafði með sér valit lið bæði at ættum ok þat er gǫrviligast var. Lið þat var búit með inum beztum fǫngum bæði at skipum ok vápnum ok klæðum. Þeir heldu liði sínu austr til Konungahellu. En er þeir kómu þar, þá spurðu þeir ekki til Svía-kon-
H 118 ungs, váru þar ok engir menn komnir af hans hendi.

---

1. ok kom: kom hann *J2*. til—til: til handa *J2 (Isskr. K.)*. 1—2. Konofogor: Konufægr *J2 (-fogr J3)*. 2. kgs: konunge *J2*. Úlfreks-: ulfkellz *J2*. 3—4. ok varð: var *J2*. 4. Konofogor: *ul. J2*. 5. jarl: *ul. J2*. 6. um haustit . . . til O.: *omv. J2 og ul.* aptr. 7. lið: liþit *J2*. herfang alt: *omv. J2*. 8. ferð sinni: *omv. J2*. 11. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70*. 12—13. Nú—at*(1)*: Þar er nu fra at segia er *J2*. 13. inn digri: *ul. J2*. -ferð: sina *tf. J2*. 13—14. ok—Svía-kgs: *ul. J2*. 15. Kgr: *med art. J2*. valit svá | mjǫk: *omv. J2*. 16—20. ok—klæðum: *ul. J2*. 21. þá: *ul. J2*.

Óláfr konungr dvalðisk við Konungahellu lengi um sumarit ok leiddi mjǫk at spurningum, hvat menn kynni at segja til um ferðir Svía-konungs eða ráða- 0 77
ætlan; en engi kunni honum þar víst af at segja. Þá gerði hann menn sína upp í Gautland til Rǫgnvaldz jarls ok lét hann spyrja eptir, ef hann vissi, hvat til bar, er Svía-konungr kom eigi til stefnu, sem mælt var. Jarl segir, at hann vissi þat eigi — »en ef ek verð þess varr, segir hann, þá mun ek þegar senda menn mína til Óláfs konungs ok láta hann vita, hvert efni í er, ef þessi dvǫl er fyrir nǫkkurs sakir annars en af fjǫlskyldum þeim, er opt kann til bera, at ferðir Svía-konungs dveljask meirr, en hann ætlar«.

K. 88. Frá bǫrnum Svía-konungs.

[ÓH (Fms.) k. 84, (Flat.) k. 89; ÓH (49) k. 46 fin.]

Óláfr Svía-konungr Eiríksson átti fyrst friðlu, er Eðla hét, dóttir jarls af Vindlandi; hon hafði fyrir þat verit hertekin ok kǫlluð konungs ambótt; bǫrn þeira váru Emundr, Ástríðr, Hólmfríðr ..... Enn gátu þau drótning son, ok var fæddr Jákobs-vǫkudag; en er skíra skyldi sveininn, þá lét byskup hann heita Jákob; þat nafn líkaði Svíum illa ok kǫlluðu, at aldrigi hefði Svía-konungr Jákob heitit. Ǫll váru bǫrn

1—2. við K. | lengi—sumarit: *omv. J2.* 2—3. hvat—til: *ul. J2.* 3—4. eða ráðaætlan: *ul. J2.* 4. víst: *ul. J2.* 6. hann*(1)*: *ul. J2.* 6—7. ef—vissi | hvat—bar: *omv. J2 og tf.:* nockvat til. 7—8. sem—var: *ul. J2.* 8. Jarl: *med art. J2.* 9. þess varr: viss *J2.* þegar: *ul. J2.* 10. mína: *ul. J2.* 11. þessi: *ul. J2.* fyrir—annars: af aðru *J2.* 12. kann—bera: kunnu verþa *J2.* 14. *Overskr. fra 18, J2 (der dog har* Olafs *for* Svía*); mgl. K, 70.* 15. Eiríksson: *ul. J2.* 16. E. hét: *omv. J2.* 16—17. fyrir þat: *ul. J2.* 17. ok: var fyri þvi *tf. J2.* ambótt: ambatt *J2.* 18. váru: þæ *tf. J2.* Ástríðr: oc *J2 (*oc Aztriðr oc *J3); -*rið *skr. K, 70.* -fríðr: -frið *K. 70; herefter synes noget at være udfaldet; jfr. Ungers udg. s. XX fortalen.* 19. drótning: *sål. J2; mgl. K, 18, 70.* 19—22. ok—heitit: er het Jacob *J2.* 22. váru: *efter* kgs *J2.*

Óláfs konungs fríð sýnum ok vel viti borin. Drótn-
ingin var ríklunduð ok ekki vel til stjúpbarna sinna;
konungr sendi Emund, son sinn, til Vindlandz, ok
fœddisk hann þar upp með móðurfrændum sínum,
ok helt hann ekki kristni langa hríð. Ástríðr konungs-
H 119 dóttir fœddisk upp í vestra Gautlandi at gǫfugs mannz,
U 304 er Egill hét; hon var kvinna fríðust ok bezt orðum
farin, glaðmælt ok lítillát, mild af fé; en er hon var
fulltíða at aldri, var hon optliga með feðr sínum ok
þokkaðisk hverjum manni vel. Óláfr konungr var
ríklundaðr ok óþýðr í máli; honum líkaði stórilla þat,
er landz-herr hafði gǫrt þys at honum á Upsala-þingi
ok heitit honum afarkostum, ok kendi þat mest Rǫgn-
valdi jarli. Engi tilbúnað lét hann hafa um brúð-
ferðina, svá sem mælt hafði verit um vetrinn, at hann
skyldi gipta Ingigerði dóttur sína Óláfi digra, Nóregs
1019 konungi, ok fara þá um sumarit til landamæris. En
er á leið, gerðisk mǫrgum mǫnnum forvitni á, hverja
ætlan konungr myndi hafa, eða hvárt hann myndi
halda sáttmáli við Nóregs-konung, eða myndi hann
rjúfa sáttina ok svá friðinn; margir váru um þetta
hugsjúkir, en engi var svá djarfr, at þørði konung at
spyrja máls um þetta; en margir kærðu þetta fyrir
Ingigerði konungs-dóttur ok báðu hana til at verða

1—2. Drótningin: *fork. J2.* 6. gǫfugs: riks *J2 (ikke J3).* 8. glaðmælt: *ul. J2.* ok lítillát: *omv. J2.* 10. vel: til hennar *tf. J2.* 10—11. Óláfr—honum: Olafi konunge *J2.* 12. landz-: land *J2.* 13. ok*(1)*—-kostum: *ul. J2.* 14—15. brúðferðina: veizluna *J2.* 15. um vetrinn: *ul. J2.* 16—17. Ingigerði—konungi: Olafi Noregs konunge dottur sina Ingigerði *J2 (J3 = K, men ul.* digra*).* 17. þá: *ul. J2.* 18. leið: sumarit *tf. J2.* mǫnnum: micil *tf. J2.* á: *ul. J2.* 19. eða: um *J2.* 20. sáttmáli: sættina *J2.* 20—21. myndi—friðinn: ei *J2.* 22. þørði: þǫrþi *18;* þorði *K, 70;* þyrði *J2.* kg: hann *efter* spyrja *J2.* 23. en: oc *J2.* kærðu: tаluðu um *J2.* 24. kgs-dóttur: *ul. J2.* til at: *ul. J2.*

vísa, hvernug konungr myndi vilja. Hon svarar: »ófús em ek til rœðu við konung, at tala um skipti þeira Óláfs digra, þvíat þar er hvárgi annars vin; hefir hann mér þá einu sinni illa svarat, er ek flutta mál Óláfs digra«. Ingigerði konungs-dóttur fekk þetta 0 78
mál áhyggju mikillar; var hon hugsjúk ok ókát, ok gerðisk henni forvitni mikil, hvat konungr myndi til taka; grunaði hana þat meirr, at hann myndi eigi orð sín efna við Nóregs-konung, þvíat þat fannzk á, at í hvert sinni varð hann reiðr, er Óláfr digri var konungr kallaðr.

K. 89. Frá veiði Svía-konungs. H 120

[ÓH (Fms.) k. 85, (Flat.) k. 90; ÓH (49) k. 45; Ágr. k. 22; Fsk. k. 95; jfr. Tjodrek k. 16.]

Þat var einn dag snimma, at konungr reið út 1019
með hauka sína ok hunda ok með honum menn hans. En er þeir fleygðu haukunum, þá drap konungs-haukr í einu renzli ii. orra; ok þegar eptir þat rendi hann enn fram ok drap þá iii. orra; hundarnir hljópu undir ok tóku hvern fuglinn, er á jǫrð kom. Konungr hleypði eptir ok tók sjálfr veiði sína ok hœldisk mjǫk, U 305
segir svá: »langt mun yðr flestum til, áðr þér veiðið svá«. Þeir sǫnnuðu þat ok segja, at þeir ætluðu, at engi konungr myndi svá mikla gæfu til bera um veiði sína. Reið þá konungr heim ok allir þeir; var hann þá allglaðr. Ingigerðr konungs-dóttir gekk út ór

1. kgr—vilja: hann ætlaðe til um þetta mal *J2*. 2. rœðu: mals *J2*. 3. þvíat—vin: *ul. J2*. 4. hefir—mér | þá—sinni: *omv. J2* (eina *skr. K. 18. 70)*. 5. Óláfs: konungs *tf. J2*. 5—11. Ingigerði—kallaðr: *ul. J2*. 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Sætta brigð *J2*. 16—17. ok—orra: *ul. 18; tf. i margen i 70*. eptir—þá: i aðru renzli drap hann *J2*. 18. fuglinn: fugl *J2*. 19. mjǫk: um *tf. J2*. 20—23. segir—sína: *ul. J2*. 23—24. ok—Ingigerðr: *ul. J2*. 24. gekk: þa *tf. J2*.

herberginu: en er hon sá, at konungr reið í garðinn, snørisk hon þannug ok heilsaði honum. Hann fagnaði henni hlæjandi ok bar þegar fram foglana ok segir frá veiði sinni ok mælti: »hvar veiztu þann konung, er svá mikla veiði hafi fengit á svá lítilli stundu?«. Hon svarar: »góð morginveiðr er þetta, herra, er þér hafið veitt v. orra; en meira er þat, er Óláfr, Nóregs konungr, tók á einum morni v. konunga ok eignaðisk alt ríki þeira«. Ok er hann heyrði þetta, þá hljóp hann af hestinum ok snørisk viðr ok mælti: »vittu þat, Ingigerðr, at svá mikla ást sem þú hefir lagt við þann inn digra mann, þá skaltu þess aldrigi njóta, ok hvárki ykkat annars; skal ek þik gipta nǫkkurum þeim hǫfðingja, er mér sé eigandi vinátta
H 121 við; en ek má aldrigi vera vinr þess mannz, er ríki mitt hefir tekit at herfangi ok gǫrt mér skaða margan í ránum ok manndrápum«. Skilðu þau svá sína rœðu, ok gekk leið sína hvárt þeira.

K. 90. Frá Óláfi Nóregs-konungi.

[ÓH (Fms.) k. 85, (Flat.) k. 91; jfr. ÓH (49) k. 45 fin.]

1019 Ingigerðr konungs-dóttir var nú vís orðin ins

1. herberginu: herbergi sino *J2.* 1—2. en—honum: oc fagnaðe vel f sinom *J2.* 2. fagnaði: sv' *J2.* 3. foglana: *med* ǫ *K,* o *70.* u *de øvrr.* 5. svá*(bis):* jam- *J2.* hafi: hefir *J2.* stundu: stund *J2.* 6. morgin-: myrgin- *J2.* 7. er*(1):* var *J2.* 9. Ok: enn *J2.* 10. þá: *ul. J2.* viðr: við henne *J2.* 11. at: *ul. J2.* 12. lagt: lagit *J2* (lagt *J3).* 12—13. skaltu—annars: skal hvarki yckat annars niota *J2.* 13. ykkat ykkar *K. 18, 70.* þik gipta: *omv. J2.* 14. þeim hǫfðingja: *omv. J2.* er: at *J2.* 15. aldrigi: alldri *J2.* vinr: vin *J2.* 16. gǫrt: gerir *J2.* skaða margan: *omv. J2.* 17—18. Skilðu—þeira: *ul. J2.* 18. sína: *sål. 18; mgl. K. 70.* 19. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Orðsending Ingigerþar *J2.* 20. kgs-—ins: þottiz nu vita et *J2.*

sanna um ætlan Óláfs konungs ok gerði þegar menn ofan í vestra Gautland til Rǫgnvaldz jarls ok lét segja honum, hvat þá var títt með Svía-konungi ok brugðit var ǫllu sáttmáli við Nóregs-konung, ok bað jarl við varask ok aðra Vestr-Gauta, at þeim myndi þá ósýnn friðr af Nóregs-mǫnnum. En er jarl spurði þessi tíðendi, sendir hann boð um alt sitt ríki ok bað þá við varask, ef Nóregs-menn vildi herja á þá. Jarl gerði ok sendimenn til Óláfs konungs digra ok lét segja honum þau orð, er hann hafði spurt, ok svá þat, at hann vill halda sætt ok vináttu við Óláf konung, ok beiddi þess með, at konungr skyldi eigi herja O 79 U 306 á ríki hans. En er þessi orðsending kom til Óláfs konungs, varð hann reiðr mjǫk ok hugsjúkr, ok var þat nǫkkura daga, er engi maðr fekk orð af honum. Eptir þat átti hann húsþing við lið sitt; þá stóð fyrst upp Bjǫrn stallari, hóf þar fyrst mál sitt, er hann hafði farit áðr um vetrinn austr til friðgǫrðar, ok segir, hversu Rǫgnvaldr jarl hafði honum vel fagnat; hann segir ok, hversu þverliga ok þungliga Svía-konungr hafði tekit í fyrstu þeim málum — »en sú sætt, er gǫr var, segir hann, var meirr af styrk fjǫlmennis ok ríki Þorgnýs ok liðveizlu Rǫgnvaldz jarls, en af góðvilja Svía-konungs; ok þykkjumsk vér fyrir þá sǫk

1. Óláfs: Svia *J2*. 1—2. menn—jarls: orð Rægnvalldi iarli *J2*. 3. hvat—ok: at *J2*. 4—6. ok—mǫnnum: *ul. J2*. 6. En: oc *J2*. 6—7. þessi—sendir: þetta sendi *J2*. 7. þá: menn *J2*. 8. Nóregs-menn: norðmenn *J2*. 9. ok sendimenn: orð *J2*. digra: *ul. J2*. 9—11. ok*(2)*—svá þat: *ul. J2*. 11. vill: villdi *J2*. sætt: við hann *tf. J2 og ul. det følg.*: við Ó. kg. 12. kgr: hann *J2*. 13. hans: sitt *J2*. 14. reiðr mjǫk: *omv. J2*. 15. er: *sål. 18, 70;* at *K*, *J2*. 16. hann: konungr *J2; ul. K*. fyrst: *ul. J2*. 17. stallari: oc talaðe oc *tf. J2*. 20. þverliga ok: *ul. J2*. 22. segir hann: *ul. J2*. 23. af: *ul. J2*. 24. þykkjumsk vér: þyckiz *(*þyckiumz *J3)* ec *J2*. þá sǫk: þvi *J2*.

vita, at konungr mun því valda, er sættinni er brugðit, H 122 en þat mun ekki jarli at kenna; hann reyndum vér sannan vin Óláfs konungs. Nú vill konungr vita af hǫfðingjum ok af ǫðrum liðsmǫnnum, hver ráð hann skal upp taka, hvárt hann skal ganga upp á Gautland ok herja með þat lið, sem nú hǫfum vér, eða sýnisk yðr annat ráð upp at taka?«. Hann talaði bæði langt ok snjalt. Eptir þat tǫluðu ríkismenn margir, ok kom þat mjǫk í einn stað niðr at lykðum, at allir lǫttu hernaðar ok mæltu svá: »þótt vér hafim lið mikit, þá er hér saman samnat ríkmenni ok gǫfugmenni, en til herfara eru eigi verr fallnir ungir menn, þeir er gott þykkir at afla sér fjár ok metnaðar. Er þat ok háttr ríkismanna, ef þeir skolu fara í bardaga eða orrostu, at þeir hafa með marga menn til forgǫngu ok hlífðar sér, en eigi berjask opt verr þeir menn, er lítit eigu fé, heldr en þeir, er auðgir eru upp fœddir«. Ok af fortǫlum þeira var þat ráð konungs, at rjúfa leiðangrinn, ok gaf þá hverjum leyfi heim at fara ok lýsti því, at annat sumar skyldi hann leiðangr úti hafa af ǫllu landi ok halda þá til móts við Svíakonung ok hefna þessa lausmælis; þat líkaði ǫllum vel. Fór þá Óláfr konungr norðr í Víkina ok settisk um haustit í Borg ok lét þangat draga ǫll fǫng, þau

1. því: *ul. J2.* sættinni . . . brugðit: *omv. J2.* 2. en: oc *J2.* kenna: þviat *tf. J2.* 3. kgs: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.*: Radagerþ Olafs konungs (ok hœfþingia hans *tf. J3).* 4. af: *ul. J2. 18.* liðs-: landz *18 ur.* hver: hvert *J2.* hann: *ul. J2.* 5—6. hann—vér: heria skal upp a Gœtland *J2.* 7. yðr: monnum *J2.* 7—8. Hann—snjalt: *ul. J2.* 9. þat: *ul. J2.* at lykðum: *ul. J2.* 10—18. ok mæltu—fœddir: *ul. J2.* 13. fjár: *ul. K.* 17. eigu: *sål. 18;* eiga *K, 70.* 19—20. ok—ok: enn *J2.* 20. annat: *ul. K, 18, 70.* 21. landi: *med art. J2.* þá: þegar *J2.* 22. hefna: hemna *J2.* þat: þetta *J2.* 23. Óláfr: *ul. J2.* 24. haustit: vetrinn *J2.* draga: bera *J2.* fǫng, þau: *omv. J2.*

er hann þurpti til vetrvistar, ok sat þar fjǫlment um vetrinn. 1019—20

K. 91. Ferð Sigvats skáldz. U 307

[ÓH (Fms.) k. 86, 87, (Flat). k. 93; jfr. ÓH (49) k. 45; Ágr. k. 22; Fsk. k. 96 fin.; 97.]

Menn mæltu allmisjafnt til Rǫgnvaldz jarls; tǫlðu sumir, at hann væri sannr vinr Óláfs konungs, en H 123
sumum þótti ekki trúligt, ok kváðu hann ráða mundu því við Svía-konung, at hann heldi orð sín ok sáttmál þeira Óláfs konungs digra. Sigvatr skáld var vinr mikill Rǫgnvaldz jarls í orðum ok talaði opt um þat fyrir Óláfi konungi; hann bauð konungi at fara á fund Rǫgnvaldz jarls ok njósna, hvers hann yrði varr frá Svía-konungi, ok freista, ef hann mætti nǫkkurri sætt við koma; konungi líkaði þat vel, því at honum þótti gott, fyrir trúnaðar-mǫnnum sínum O 80
at tala optliga um Ingigerði konungs-dóttur. Ǫndurðan (1019)
vetr fór Sigvatr skáld ok þeir iii. saman ór Borg ok austr um Markir ok svá til Gautlandz. En áðr þeir skilðusk, Óláfr konungr ok Sigvatr, þá kvað hann vísu:

---

1. -vistar: -setunnar *J2.* 1—2. um vetrinn: *ul. J2.* 3. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* fra Sighvati Scalld *J2.* 4. jarls: oc *tf. J2.* 5. at—vinr: hann sannan vin *J2.* 6. ekki trúligt: hann ekki truligr *J2.* kváðu: kalluðu *J2.* mundu: mundi *K.* 8. þeira—digra: við Olaf konung *J2.* 9. vinr: vin *J2.* orðum: sinum *tf. J2.* 10. hann: oc *J2.* kgi: honum *J2.* 11. njósna: vita *J2.* 12. varr: vis *J2.* freista: vita enn *J2.* 13. við: a *J2.* 14—15. fyrir—sínum at tala . . um Ing.: *omv. J2 og ul.* optliga *og* kgs-dóttur. 15. Ǫndurðan: aundverþan *J2.* 17. ok svá: *ul. J2.* 17—18. þeir—Sigvatr: Sighvatr scilðiz við Olaf konung *J2.* 18—19. hann vísu: Sighvatr *J2 (*hann *J3).*

62. Nú sitt heill (en) hallar
(hér finnumk meirr) þinnar
at, unz ek enn køm vitja,
Áleifr konungr, mála;
skald biðr hins, at haldi
hjalmdrífu viðr lífi
— endisk leyfð — ok landi
(lýkk vísu nú) þvísa.

63. Nú eru mælt (en mála
meirr kunnum skil fleiri)
orð, þaus oss of varða
alls mest, konungr, flestra;
goð láti þik gæta,
geðharðr konungr, jarðar,
(víst hefk þann) þvít, þinnar,
þú 'st til borinn (vilja).

Síðan fara þeir austr til Eiða ok fengu ilt far yfir ána, eikjukarfa nǫkkurn, ok kómusk nauðuliga yfir ána; Sigvatr kvað:

H 124 64. Létk til Eiðs, þvít óðumk
aptrhvarf, dreginn karfa
(vér stiltum svá) valtan
vátr (til glœps á báti);

1—8. **62. vísa.** 1. sitt: sittu *alle*. 2. finnumk: finuz *K; finnum oc J2 (finnumz J3)*. 3. enn: *sål. J2; ul. K, 18, 70.* køm: kem *J2*. 4. Áleifr kgr: Olꝼ k̄ *K (Olafs kgs 18, 70)*; Ol: k̄s *J2*. 6. -drífu: -drifi *J2*. 7. endisk: endiz *alle*. 8. lýkk: lýc ec *K;* lic ec *J2 (= J3)*. nú: þar *J2*.

9—*170. l. 4.* Nú—vættak: *ul. J2.*

9—16. **63. vísa.** 3. þaus: þau er *alle*. of: um *alle*. 5. goð: guð *alle*. 7. hefk: hefi ek *alle*. þvít: þvi at *alle*. 8. 'st: ert *alle*.

17. fara: foru *18, 70*. 18. nǫkkurn: *sål. 18, 70;* einn *K*.

20—23. **64. vísa.** 1. Létk: let ek *alle = l. 7.* þvít: þviat *alle*. óðumk: oðumzk *alle*. 2. -hvarf: hvarfs *alle*.

taki hlœgiskip hauga
herr; sákat far verra;
létk til húms á hrúti
hætt; fórsk betr an vættak.

Síðan fóru þeir um Eiðaskóg; Sigvatr kvað vísu:

65. Vasa fýst, es rannk rastir
reiðr of skóg frá Eiðum,
maðr of veit, at mœttak
meinum, tolf ok eina;
hykka fót án flekkum
(fell sár á il hvára),
hvast gengum þó þingat
þann dag, konungs mǫnnum.

Síðan fóru þeir um Gautland ok kómu at kveldi á U 308
þann bœ, er Hof heitir; þar var byrgð hurð, ok kómusk þeir eigi inn; hjónin segja, at þar var heilagt; braut hurfu þeir þaðan; Sigvatr kvað:

66. Réðk til Hofs at hœfa;
hurð vas aptr, en spurðumk
(inn settak nef nenninn)
niðrlútr fyrir útan;

---

6. sákat: sacaða ec *OH (53);* eigi *alle.* 7. húms: *rett. i Kh.-Hkr.; jfr. K.Gísl. Udv. s. 176;* heims *alle.* 8. an vættak: en ec vætta *alle (*vænta *18).*

5. um: yfir *J2.* 5—14. Sigvatr—þeir: oc sva *J2.*

6—13. **65. vísa.** 1. fýst: fyrst *alle.* rannk: ek rann *alle.* 3. of: um *alle = l. 3.* mœttak: ek mætta *alle.* 5. hykka: hycc a *alle.* án: *sål. FJ.;* enn *alle. Om l. 1—4 jfr. K.Gísl. Udvalg s. 176—7.*

14. at kveldi: *ul. J2.* 16. hjónin segja: hiuin sægðu *J2.* 17. braut—þaðan: *ul. J2.*

18—21. **66. vísa.** 1. Réðk: Reð ek *alle.* 2. hurð vas: hurðum *J2.* en: ec *J2.* spurðumk: spurþumz *alle.* 3. settak: setta ek *alle.* 4. -lútr: *sål. 18;* lutt *K, 70;* lut *J2.* fyrir: *forkortet i alle.*

orð gatk fæst af fyrðum,
(flǫgð baðk) en þau sǫgðu,
hnekðumk heiðnir rekkar,
heilagt (við þau deila).

Þá kom hann at ǫðrum garði: stóð þar húsfreyja í durum ok bað hann ekki þar inn koma, segir, at þau ætti álfa-blót; Sigvatr kvað:

H 125 67. Gakkat þú inn, kvað ekkja,
armi drengr, in lengra;
hræðumk ek við Óðins
(erum heiðnir vér) reiði;
rýgr kvazk inni eiga
óþekk, sús mér hnekði,
alfa-blót, sem ulfi
ótvín ór bœ sínum.

Annat kveld kom hann til iii. bóanda, ok nefndisk hverr þeira Ǫlvir, ok ráku' hann allir út; Sigvatr kvað:

68. Nú hafa hnekt, þeirs hnakka
(heinflets) við, mér, settu
(þeygi bella þollar)
þrír samnafnar (tíri);
þó séumk hitt, at hlœðir
hafskíðs myni síðan

5. gatk: gat ek *alle.* af: enn *J2.* 6. baðk: bað ek *alle.* þau sǫgðu: þa'gðo *J2.* 7. hnekðumk: hnectumc *K;* hnekdumz *J2 (-ð- J3).*

5. húsfreyja: húsp. *J2.* 6. ok: *ul. K. 18, 70.* ekki þar: *omv. J2.* 7. ætti: attu *J2.*

8—15. **67. vísa.** 1. þú: -tu *J2.* 2. in: en *K;* enn *J2.* 3. hræðumk: -umz *alle.* 4. vér: vel *J2.* 5. kvazk: qvaz *alle.* 6. sús: su er *alle.* 8. ór: i *J2.*

16. bóanda: bǫia *J2.* 17. þeira: buandinn *J2.* hann allir: *omv. J2.* 17—*172, l. 3.* Sigvatr—hittu: þeir hittu þa *J2.*

19—24. **68. vísa.** 1. þeirs: þeir er *alle.* 5. séumk: siamz *alle.* 6. myni: muni *alle.* *Jfr. K.Gísl. Udvalg s. 178.*

út hverr, es Ǫlvir heitir,
alls mest, reka gesti.

Þá fóru þeir enn um kveldit ok hittu inn fjórða bó- O 81
anda ok var sá kallaðr beztr þegn þeira; út rak sá
hann; Sigvatr kvað:

69. Fórk at finna bǫru
(fríðs vættak mér) síðan
brjót, þanns bragnar létu,
bliks, vildastan miklu;
grefs leit við mér gætir
gerstr; þá 's illr enn versti
(lítt reiðik þó lýða
lǫst) ef sjá 's enn bazti.

70. Mista ek fyr austan H 126
Eiðaskóg á leiðu
ásta-bús, es ek æsta
ókristinn hal vistar;
ríks fanka son Saxa;
saðr vas engr fyrir þaðra
(út vask eitt kveld heitinn)
inni (fjórum sinnum).

En er þeir kómu til Rǫgnvaldz jarls, þá segir jarl, at þeir hefði haft erfiða ferð; Sigvatr kvað:

3—4. bóanda: bonda *J2*. 4. sá*(1)*: hann *J2*. þegn: *ul. J2*. 5. hann: þa *J2*.

6—13. **69. vísa.** 1. Fórk: for ec *alle*. at: *ul. J2*. 2. vættak: vætta *(e)* ec *alle*. 3. þanns: þann er *alle*. 4. vildastan: vildostann *J2 (ikke J3)*. 5. grefs: greps *J2*. leit: let *J2*. 6. gerstr: gerzt *J2*. 's: er *alle* = *l*. 8. enn: hinn *alle* = *l*. 8. 7. reiðik: reiði ec *alle*. þó: lof *J2*. 8. bazti: bezti *J2*.

14—21. **70. vísa.** *Mgl. J2*. 3. ásta: ásto *K*. 4. ó-: u- *alle*. 5. fanka: ec *tf. alle*. 7. vask: var ec *alle*.

22. En: Oc *J2*. 23. hefði: muno hafa *J2*. erfiða ferð: erviþe mikit *J2*.

U 309 71. Átt hafa sér, þeirs sóttu,
sendimenn fyr hendi
Sygna grams, með sagnir
siklinga, fǫr mikla;
spǫrðumk fæst, en fyrða
fǫng eru stór við gǫngur;
vǫrðr réð nýtr því 's norðan
Nóregs þinig fórum.

72. Drjúggenginn vas drengjum
(drengr magnar lof þengils)
austr til jǫfra þrýstis
Eiðaskógr á leiðu;
skyldit mér, áðr mildan
minn dróttin komk finna,
hlunns af hilmis runnum
hnekt dýrloga bekkjar.

Rǫgnvaldr jarl gaf Sigvati gullhring. Ein kona mælti, at hann hafði gengit til nǫkkurs með þau in svǫrtu augu; Sigvatr kvað:

73. Oss hafa augu þessi
íslenzk, kona, vísat
brattan stíg at baugi
bjǫrtum langt en svǫrtu;
H 127 sjá hefr, mjǫðnanna, manni
mínn ókunnar þínum
fótr á fornar brautir
fulldrengila gengit.

1—8. **71. vísa.** 1. þeirs: þeir er *alle.* 3. með: við *J2.* 5. spǫrðumk: -umz *alle.* 6. gǫngur: gꜹngo *J2.* 7. því 's: þvi er (*þi J2*) *alle.* 8. þinig: þinnig *J2.*

9—16. **72. vísa.** *Mgl. J2.* 6. komk: com ec *alle.*

18. hafði: hefþi *J2.* 19. augu: ꜹgun *J2.*

20—27. **73. vísa.** 1. augu: *sål. J2;* ꜹgun *K.* 2. kona: konan *alle.* 3. at: af *J2.* 4. en: in *J2;* hin *K.* 5. sjá: sa *J2.* -nanna: nannan *alle.* 6. ókunnar: *sål. J2, 18, 70;* okunnan *K.* 7. fótr: fætr *J2.*

En er Sigvatr kom heim til Óláfs konungs ok hann gekk inn í hǫllina, hann kvað ok sá á veggina: O 82

74. Búa hilmis sal hjǫlmum U 310
hirðmenn, þeirs svan grenna
(hér kveðk) bens, ok brynjum,
(beggja kost á veggjum);
því á ungr konungr engi
(ygglaust es þat) dyggra
húsbúnaði at hrósa;
hǫll es dýr með ǫllu.

Síðan segir hann frá ferðum sínum ok kvað vísur þessar:

75. Hugstóra biðk heyra
hressfœrs jǫfurs (þessar)
þolðak vás hvé (vísur)
verðung (of fǫr gerðak);
sendr vask upp af ǫndrum
austr (svafk fátt) á hausti
til Svíþjóðar (síðan)
svanvangs í fǫr langa.

En er hann talaði við konung, kvað hann:

76. Létk við yðr, es ítran,
Áleifr, hugaz-mǫlum

1—10. En—ǫllu: *dette stykke stilles i J2 efter* Óláfs konungs *(s. 177.10) og lyder således:* Sighvatr geck i hallina fyrir konung oc qvað *osv.*

3—10. **74. vísa.** 2. þeirs: þeir er *alle.* 3. kveðk: qveþ ec *K; se* ec *J2.* bens: bems *J2 (*beins *J3).* brynjum: *sål. J2;* brynio *K.* 5. á: at *J2 (J3).* 6. ygg-: ug- *K.*

11—*176, l. 6.* Síðan—aldar: *ul. J2.*

13—20. **75. vísa.** 1. biðk: bið ec *alle.* 2. hressfœrs jǫfurs: *rettet i henhold til Fms., ll.vv; jfr. ShI IV, 182;* -før iofurr *K.* 3. þolðak: þolda ec *alle.* 4. of: um *alle.* gerðak: gerþat *K;* gerðar *70, 18.* 5. vask: var ec *alle.* 6. svafk: svaf ec *alle.*

22—23. **76. vísa.** 1. Létk: Let ec *alle.* 2. Áleifr: Olafr *alle.* hugaz-: *sål. FJ.;* hugat *alle.*

rétt, es ríkan hittak
Rǫgnvald, konungr, haldit;
deildak mǫ́l ens milda,
malma vǫrðr, í gǫrðum
harða mǫrg, né ek heyrða
heiðmanns, tǫlur greiðri.

H 128 77. Þik bað, sólar søkkvir,
sínn halda vel, Rínar,
hvern, es hingat árnar,
húskarl nefi jarla;
en hverr, 's austr vill sinna,
(jafnvist es þat) Lista
þengill, þinna drengja
þar á hald und Rǫgnvaldi.

78. Fólk réð of sik, fylkir,
flest, es ek kom vestan,
ætt sem áðr of hvatti
Eireks svika þeira;
enn þvít jarla, frænda,
eins, 's tókt af Sveini,
yðr kveðk, jǫrð, es, nǫ́ðuð
Ulfs bróður-lið stóðusk.

79. Sunr lét Ulfs meðal ykkar,
Áleifr, tekit mǫ́lum,

5. deildak: deilda ec *alle*. 6. vǫrðr: nordr *Flat.*; vorðz *alle*. 8. greiðri: *sål. 18, 70*; greiða *K*. *Muligvis bör der læses og opfattes i henhold til vv.ll. i Fms:* deildak harða mǫrg mǫ́l við mildan malma vǫrð, né heyrðak greiðri tǫlur í gǫrðum heiðmanns.

7—14. **77. vísa.** 1. søkkvir: sǫcqvir *K*, *70* (o); soqvir *18*.

15—22. **78. vísa.** 1. of: um *alle* = *l.* 2. [illegible] 4. Eireks: eirics *alle*. 5. enn: en *alle*. þvít: þvi at *alle*. 6. eins: þvi *tf. alle*. 7. kveðk: queþ ec *alle*. nǫ́ðuð: náþut *alle*.

23—24. **79. vísa.** 1. Sunr: *sål. FJ.*; spakr *alle*. Ulfs: *sål. FJ.*; Ulfr *alle*. ykkar: *sål. OH (53), Flat.*; okkar *alle*. 2. Áleifr: Olafr *alle*.

þétt fengum svǫr, sátta
(sakar leggið it) beggja;
þér lét, þjófa rýrir,
þær sem engar væri
riptar reknar heiptir,
Rǫgnvaldr gefit, aldar.

Sigvatr skáld kom til Rǫgnvaldz jarls ok var þar í góðum (U 309_{16}) fagnaði langa hríð. Þá spurði hann þat af ritsendingum Ingigerðar konungs-dóttur, at til Óláfs Svíakonungs hǫfðu komit sendimenn Jarizleifs konungs H 129 austan ór Hólmgarði, at biðja Ingigerðar, dóttur Óláfs Svía-konungs, til handa Jarizleifi, ok þat með, at Óláfr konungr tók þessu allvænt. Þá kom ok til hirðar Rǫgnvaldz jarls Ástríðr, dóttir Óláfs konungs; var þar þá gǫr veizla mikil. Gerisk Sigvatr brátt

4. leggið it: leggit þit *alle.* 8. Rǫgnvaldr: *sål. OH (53), Fms.;* -valdz *alle.*

6. aldar: *herefter indskyder K (18. 70) sålydende kortfattede rekapitulation af det foregående, som ikke umulig kan hidrøre fra Snorre selv:* Ǫndurþan vetr fór *(*oc *tf. 18)* Sigvatr Scalld *(*þaðan *tf. 18)* ok þeir iij saman or borg ok aᴊstr vm *(*a *70)* markir ok sva til Gaᴊtlandz ok feck i þeiri ferð optliga illar viðrtekiur *(*-tocr *70;* tǫcor *18)* a eino qveldi com hann til iij búanda *(*bo- *70, 18)* ok ráko hann allir ut. þa qvað Sigvatr scalld aᴊstr farar *(*fara *70)* visur um ferð sina *(*ferþir sinar *18).* *7—177. l. 10.* Sigvatr—Ól. kgs: *står i J2 lige efter v. 73 (se ovf. 174_{1-10}).* 7. skáld—ok: *ul. J2.* þar: *ul. J2.* 8. fagnaði: með iarli *tf. J2.* hann þat: iarl *J2.* 8—9. -sendingum: -sendingu *J2.* 9. Óláfs: konungs *tf. K (ikke 18, 70).* 11. ór: af *J2.* 11—12. dóttur—kgs: *ul. J2.* 12. Jarizleifi: *sål. K. 18, 70 fuldt ud;* konunge *tf. J2.* 13. Óláfr: *ul. J2.* 14. hirðar: *ul. J2.* Ástríðr: *sål. 18. J2; uden* -r *K, 70 = s. 177. l. 8.* dóttir—kgs: konungs dottir *J2.* 15. gǫr: gaᴊfuglig *J2 og ul.* mikil. Gerisk: gerþiz *J2.*

málkunnigr konungs-dóttur; kannaðisk hon við hann ok kynferði hans, þvíat Óttarr skáld, systurson Sigvats, hann hafði þar lengi verit í kærleikum með Óláfi Svía-konungi. Var þá mart talat; spurði Rǫgnvaldr jarl, hvárt Óláfr Nóregs-konungr myndi fá vilja Ástríðar — »ok ef hann vill þat, segir hann, þá vætti ek þess, at um þetta ráð spyrim vér ekki Svía-konung eptir«. Slíkt sama mælti Ástríðr konungs-dóttir. Eptir þat fóru þeir Sigvatr heim ok kómu lítlu fyrir (1019) jól til Borgar á fund Óláfs konungs. Brátt segir Sigvatr Óláfi konungi þau tíðendi, sem hann hafði spurt; var konungr fyrst allókátr, er Sigvatr segir honum bónorð Jarizleifs konungs; ok segir Óláfr konungr, at honum var illz eins ván at Svía-konungi — »nær sem vér fám honum goldit með nǫkkurum minningum«. En er frá leið, spurði konungr Sigvat margra tíðenda austan af Gautlandi. Sigvatr segir honum mikit frá fríðleik ok málsnild Ástríðar konungs-dóttur, U 311 ok svá, at þat mæltu allir menn þar, at hon væri at engum hlut verr um sik en Ingigerðr, systir hennar.

1—4. kannaðisk—Svía-kgi: *ul. J2.* 4. þá: iafnan *tf. J2.* 4—5. Rǫgnvaldr: Sigvatr*(!) 18, 70 (i K er* S *rettet af Ásg. selv til* R*);* *ul. J2.* 5. jarl: Sighvat hvat hann ætlaðe *tf. J2.* fá vilja: *omv. J2.* 6. Ástríðar: konungs dottur *tf. J2.* segir hann: *ul. J2.* 6—7. þá—þess: ventir (vettir *J3)* mic *J2;* vetti *skr. K.* 7—8. um—eptir: ver spurim ekki at Svia konung *J2.* 8. Slíkt: hit *tf. J2 (ikke J3).* Ástríðr: *ul. J2.* 9. heim: heimleiþis *J2.* 10. kgs: *herefter har J2:* Sighvatr geck *osv. med v. 74; se ovf. s. 174.* 10—12. Brátt—honum: Sighvatr hafþi litla hrið dvaliz heima með hirðinne, aðr hann segir konunge *J2.* 13—14. ok—var: varþ konungr fyrst allukatr oc qvaz *J2.* 14. at*(2):* af *J2.* 15. honum goldit: *omv. J2.* 16. Sigvat: *ul. J2.* 17. austan: *ul. J2.* 18. ok málsnild | Á. kgs-dóttur *omv. J2.* 19. allir—þar: margir *J2.* væri: var *J2, 18 (*veri *J3).*

Konungi fellzk þat vel í eyru. Sagði Sigvatr honum allar rœður þær, er þau Ástríðr hǫfðu mælt sín í millum, ok fannzk konungi mart um þetta ok mælti þat: »eigi mun Svía-konungr þat hyggja, at ek myna þora at fá dóttur hans fyrir útan hans vilja«. En
ekki var þetta mál borit fyrir fleiri menn. Óláfr H 130
konungr ok Sigvatr skáld tǫluðu opt um þetta mál.
Konungr spurði Sigvat vandliga at, hvat hann kannaði 0 83
af um Rǫgnvald jarl — »hverr vinr hann er várr« segir hann. Sigvatr segir svá, at jarl væri inn mesti vinr Óláfs konungs. Sigvatr kvað þá:

80. Fast skalt, ríkr, við ríkan
Rǫgnvald, konungr, halda,
hann stendr þýðr af þinni
þǫrf nǿtt ok dag, sǿttum;
þann veitk, þinga kennir,
þik baztan vin miklu
á Austrvega eiga
alt með grœnu salti.

Eptir jólin fóru þeir Þórðr skotakollr, systurson 1020
Sigvats skáldz, ok annarr skósveinn Sigvats leyniliga
frá hirðinni; þeir fóru austr á Gautland; þeir hǫfðu (1019)

---

1. honum: þa konunge *J2*. 2. allar—Ástríðr: fra ræþum þeira Aztriðar oc hvat þa *J2;* Aztrið *skr. K, 70.* 3. millum: mille *J2*. 4. þat*(1): ul. J2;* þetta *70.* þat hyggja: ætla *J2*. myna: mvn *J2 (*muna *J3).* 5. En: *ul. J2*. 7. skáld: *ul. J2*. opt: optliga *J2*. 8. vandliga at: *ul. J2*. 10—11. segir*(1)*—kgs: *ul. J2*. 11. þá: *ul. J2*.

12—19. **80. vísa.** 1. skalt: skaltu *alle.* 3. stendr: er *J2, 70.* þýðr—þinni: *sål. J2, 70; mgl. K, 18.* 4. nǿtt: natt *J2;* nótt *K.* sǿttum: sattum *J2;* sottum *18, 70;* sottumz *K.* 5. veitk: veit ek *alle.* 6. baztan: beztan *alle.* 7. -vega: -vegi *J2.*

19. salti*: herefter nyt kap. i J2 med overskr.:* Bruðlaps gerþ Olafs konungs. 21. skáldz: *ul. J2.* skósveinn S.: maðr með honum þeir foru *J2.* 22. þeir*(1)*—Gautland: *ul. J2.*

farit áðr um haustit austr þangat með Sigvati. En er þeir kómu til hirðar jarls, þá báru þeir fram fyrir jarl jartegnir þær, er Óláfr konungr sjálfr hafði sent jarli af trúnaði. Þegar jamskjótt býsk jarl til ferðar ok með honum Ástríðr konungs-dóttir, ok hǫfðu nær c. manna, ok valit lið bæði af hirðinni ok af ríkum bónda-sonum, ok vandaðan sem mest allan búnað, bæði vápn ok klæði ok hesta; riðu síðan norðr til
2. febr. 1020 Nóregs til Sarpsborgar, kómu þar at kyndilmessu.

H 131

K. 92. Kvánfang Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 87, (Flat.) k. 93 fin.; ÓH (49) k. 46; Ágr. k. 22; Fsk. k. 97; Tjodrek k. 16.]

Óláfr konungr hafði þar látit við búask; var þar allz konar drykkr, er beztan mátti fá, ok ǫll ǫnnur fǫng váru þar in beztu; hann hafði þá ok til sín
U 312 stefnt ór heruðum mǫrgu stórmenni. En er jarl kom þar með sínu liði, þá fagnar konungr honum forkunnar vel, ok váru jarli fengin herbergi stór ok góð ok búin

1. farit áðr: *omv. J2.* um—Sigvati: með Sighvati um haustit *J2.* En: þeir foru til þess *J2.* 2. hirðar: Rognvalldz *tf. J2.* þá | báru þeir: *omv. J2.* fram: *ul. J2.* 3. jartegnir: þær er þeir Sighvatr oc jarl hofþu gert at scilnaði þeir færðu oc iarli þær iarteinir *tf. J2. mulig med rette.* þær . . Óláfr . . sjálfr: *ul. J2.* 4. jamskjótt: *ul. J2.* 5. Ástríðr: *uden* -r *K. 70; fork. J2.* hǫfðu: *ul. J2.* 6. valit—bæði: var mioc valit *J2.* af *(2)*: *ul. J2.* 7. vandaðan: var vandat *J2.* 7—8. allan—hesta: at ollum bunaðe bæþi at vapnom oc klæðum *J2.* 8—9. til N.: i Noreg *J2.* 9. Sarpsb.: oc *tf. J2.* 10. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; ingen kap J2.* 11—13. látit—beztu: við buiz með enum beztu fangum er voru i landino *J2.* 13—14. þá—stórmenni: oc stefnt at ser morgum monnum gæfgum or heruþum *J2.* 15. fagnar: fagnaðe *J2.* forkunnar: all- *J2.* 16. herbergi—góð: goð herbergi oc stor *J2.*

ítarliga ok þar með þjónostu-menn ok þeir, er fyrir sá, at engan hlut skyldi skorta, þann er veizlu mætti prýða. En er sú veizla hafði staðit nǫkkura daga, þá var konungr ok jarl ok konungs-dóttir á málstefnu; en þat kom upp af tali þeira, at sú var ráðagǫrð, at Rǫgnvaldr jarl fastnaði Ástríði, dóttur Óláfs Svía-konungs, Óláfi Nóregs-konungi með þeiri heimanfylgju, sem áðr hafði skilit verit, at Ingigerðr, systir hennar, skyldi hafa heiman haft. Konungr skyldi ok veita Ástríði þvílíka tilgjǫf, sem hann skyldi hafa veitt Ingigerði, systur hennar. Var þá sú veizla aukin, ok var þá drukkit brullaup Óláfs konungs ok Ástríðar drótningar með mikilli vegsemð. Eptir þat fór Rǫgnvaldr jarl aptr til Gautlandz, ok at skilnaði veitti konungr jarli góðar gjafir ok stórar, ok skilðusk inir kærstu vinir ok heldu því, meðan þeir lifðu báðir.

K. 93. Brugðit sætt við Nóregs-konung.

[ÓH (Fms.) k. 88, (Flat.) k. 94; ÓH (49) k. 45; Ágr. k. 22; Fsk. k. 97.]

Eptir um várit kómu til Svíþjóðar sendimenn 1020
Jarizleifs konungs austan ór Hólmgarði ok fóru at H 132

---

1. ítarliga: forkunnar vel *J2.* -menn: sveinar *J2.* 1—3. ok þeir—prýða: bað konungr þar sva til fa at ekki skeyrti *J2.* 3. sú: þessi *J2.* 4. kgs-d.: Aztriðr *J2.* 5—6. sú—jarl: *ul. J2.* 6. fastnaði: olafi konunge *tf. J2 og ul. det følg.* Ól. Nór. kgi. 8. hafði—systir: var skilinn Ingigerþi systr *J2.* 9. skyldi—haft: *ul. J2.* Kgr skyldi: *omv. J2.* 10. þvílíka: slica *J2.* 10—11. hafa veitt: *omv. J2.* 11. sú veizla: veizlann *J2 efter* aukin. 12. var þá: *ul. J2.* 13. mikilli vegsemð: *omv. J2.* 14. at skilnaði: *ul. J2.* veitti: Olafr *tf. J2.* 15. jarli góðar: honum virðiligar *J2.* ok stórar: *ul. J2.* ok skilðusk: scilduz þeir *J2.* 16. báðir: *ul. J2.* 17. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Giaforð Ingigerþar *J2.* 19. austan—H.: *ul. J2.*

O 84 vitja mála þeira, er Óláfr konungr hafði áðr um
(1019) sumarit heitit at gipta Ingigerði, dóttur sína, Jarizleifi konungi. Óláfr konungr rœddi þetta mál við Ingigerði ok segir, at þetta var hans vili, at hon giptisk Jarizleifi konungi. Hon svarar: »ef ek skal giptask Jarizleifi konungi, þá vil ek, segir hon, í tilgjǫf mína Aldeigjuborg ok jarls-ríki þat, er þar liggr til«. En sendimenn inir gerzku játuðu þessu af hendi konungs síns. Þá mælti Ingigerðr: »ef ek skal fara austr í Garðaríki, þá vil ek ok kjósa mann ór Svíaveldi, er mér þykkir bazt til fallinn at fara með mér; vil ek ok þat til skilja, at hann hafi austr þar eigi minni nafnbót en hér, ok í engan stað verra rétt eða minna, eða metorð, en hann hefir hér«. Þessu játaði konungr, ok slíkt it
U 313 sama sendimenn; seldi konungr trú sína ok svá sendimenn til þessa máls. Þá spurði konungr Ingigerði, hverr sá maðr er í hans ríki, er hon vill kjósa til fylgðar við sik. Hon svarar: »sá maðr er Rǫgnvaldr jarl Úlfsson, frændi minn«. Konungr svarar: »annan veg hefi ek hugat at launa Rǫgnvaldi jarli dróttinsvikin, þau er hann fór til Nóregs með dóttur mína ok seldi hana þar til frillu þeim inum digra

1—3. mála—kgi: bonorðz mala við Ingigerði dottur Svia konungs *J2*. 3. Óláfr: *ul. J2*. Ingigerði: dottur sína *J2*. 4. segir—vili: q. þetta vera sinn vilia *J2*. 6. kgi: *ul. J2*. segir hon: hafa *J2*. mína: *ul. J2*. 7—8. En . . inir gerzku: *ul. J2*. 8. kgs síns: *omv. J2* 10. ok: *ul. J2, 18, 70*, er: þann er *J2*. 11. bazt: bezt *J2*. til*(1)*: *ul. J2 (ikke J3)* ok: *sål. J2, 18, 70; ul. K*. 11—12. þat—skilja: *ul. J2*. 13—14. ok—hér: *ul. J2*. 13. eða metorð: *sål. K, 70; ul. 18; bör* eða *udgå?* 14—15. þessu—sendimenn: *ul. J2*. 15. seldi kgr: konungr selldi til þess *J2 og ul. det følg.*: til—máls. 16. spurði: spyʀ *J2*. 16—17. Ingigerði: dottur sina *J2*. 17—18. sá—sik: hon ætlar at fara skule með henni or Sviavelldi *J2*. 18. Hon: Ingigerðr *J2*. sá maðr: þat *J2*. 19. Úlfsson: Brusason *J2* (Ulfsson *J3*.) 21. dróttin-: drottins *J2 (ikke J3)*. þau: *ul. J2*. fór . . . með: flutti *J2*. 21—22. til N. . . dóttur mína: *omv. J2*.

manni ok þeim, er hann vissi várn óvin mestan, ok skal hann fyrir þá sǫk þetta sumar uppi hanga«. Ingigerðr bað fǫður sinn þá at halda trú sína, er hann hafði selt henni; ok kom svá af bœn hennar, at konungr segir, at Rǫgnvaldr skyldi fara í griðum á brot ór Svíaveldi ok koma eigi í augsýn konungi ok eigi til Svíþjóðar, meðan Óláfr væri konungr. Ingigerðr sendi þá menn á fund jarls ok lét segja honum þessi tíðendi ok gerði honum stefnu-lag, hvar þau skyldu hittask. En jarl bjósk þegar til ferðar ok reið upp í H 133 eystra Gautland ok fekk sér þar skip ok helt þá liði sínu til fundar við Ingigerði konungs-dóttur. Fóru þau ǫll saman um sumarit austr í Garðaríki. Þá 1020 giptisk Ingigerðr Jarizleifi konungi. Váru þeira synir Valdamarr, Vissivaldr, Holti inn frœkni. Ingigerðr drótning gaf Rǫgnvaldi jarli Aldeigjuborg ok þess jarls ríki, er þar fylgði. Var Rǫgnvaldr jarl þar lengi ok var ágætr maðr. Sønir Rǫgnvaldz jarls ok Ingibjargar váru þeir Úlfr jarl ok Eilífr jarl.

K. 94. Saga Emundar lǫgmannz.

[ÓH (Fms.) k. 89, (Flat.) k. 125, 126, 127.]

Maðr er nefndr Emundr af Skǫrum; hann var

---

1. ok þeim: *ul. J2.* vissi: veit *J2.* várn óvin | mestan: *omv. J2.* 2. fyrir—sǫk: fyrir þat *og efter (ikke J3)* sumar *J2.* 3. fǫður sinn | þá: *omv. J2.* at: *ul. J2.* 3—4. er—henni: *ul. J2.* 4. kom: þa *tf. J2.* 4—5. af—segir: at hann qvað *J2.* 5. Rǫgnvaldr: iarl *tf. J2.* í griðum | á brot: *omv. J2 og skr.* i brott. 6. ór Svíaveldi: *ul. J2.* 7. Óláfr: hann *J2.* 8. þá: *ul. J2.* 9—10. gerði—hittask: stefndi honum a sinn fund *J2.* 10. En: Rognvaldr *J2.* 10—12. reið—fundar: for til motz *J2.* 12. kgs.-dóttur: *ul. J2.* 13. ǫll saman: *ul. J2.* austr | í G.: *omv. J2 (ikke J3).* þá: oc *J2.* 14. kgi: oc *tf. J2.* 15. Valda-: Valdi- *J2.* Vissi-: Visi- *J2.* 16. þess: þat *J2, 18.* 17—18. Var—maðr: *ul. J2.* 18. Sønir: Synir *J2.* 19. Úlfr jarl: Alfr *J2 (J3).* 20. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Emunde logmanne *J2.*

þar lǫgmaðr í Gautlandi vestra ok var manna vitrastr
ok orðsnjallastr; hann var ættstórr ok frændmargr,
stórauðigr; hann var kallaðr undirhyggju-maðr ok með-
allagi trúr; hann var maðr ríkastr í vestra Gautlandi,
1020 þá er jarl var á brot farinn. Þat vár, er Rǫgnvaldr
jarl fór af Gautlandi, þá áttu Gautar þing sín í milli
O 85 ok kærðu þeir meðal sín optliga, hvat Svía-konungr
myndi til taka; þeir spurðu þat, at hann var þeim
U 314 reiðr fyrir þat, er þeir hǫfðu vingazk við Óláf, Nóregs
konung, heldr en haldit deilu við hann. Hann bar
ok sakir á þá menn, er fylgt hǫfðu Ástríði, dóttur
hans, til Nóregs. Mæltu þat sumir, at þeir skyldu
leita sér trausts til Nóregs-konungs ok bjóða honum
sína þjónostu; sumir lǫttu þess ok sǫgðu, at Vestr-
gautar hǫfðu eigi styrk til þess at halda deilu í móti
Svíum — »en Nóregs-konungr verðr oss fjarri, segja
þeir, þvíat landz-megin hans er oss fjarri, ok er sá
H 134 til fyrst, at gera menn til Svía-konungs ok freista, at
vér komimk í sætt við hann. En ef þat fæsk eigi,
þá er sá kostr, at leita sér trausts til Nóregs-konungs«.
Báðu þá bœndr Emund at fara þessa sendifǫr; en

1. þar: *ul. J2.* Gautl. vestra: *omv. J2.* ok var: *ul. J2.* 2. ok frændmargr: *omv. J2.* 3—4. ok—trúr: *ul. J2.* 4. maðr: *ul. J2.* 5. þá er: þegar *J2.* á—farinn: i brottu *J2.* Þat vár: þa *J2.* 6. af—áttu: i brott hafþu *J2.* sín í milli: *ul. J2.* 7—8. meðal—hann: um þat er þeir hofðu frett at svia konungr *J2.* 9. fyrir þat: *ul. J2.* vingazk: gert frið *J2.* Óláf: *ul. J2.* 10. heldr—hann: *ul. J2.* Hann: Svia-konungr *J2.* 11. fylgt—Á.: farið hofþu með *J2.* 12. þat: *ul. J2.* 13. sér: *ul. J2.* til: Olafs *tf. J2.* 13—14. ok—þjónostu: *ul. J2.* 14—15. sǫgðu—at: kvoðu Gauta æigi mega *J2.* 15—16. í—Svíum: við Svia *J2.* 16—17. Nóregs—fjarri: ver erum þa fiarri Noregs konunge *J2.* 18. fyrst: *ul. J2.* gera: senda *J2.* -kgs: segia þeir *tf. J2.* freista, at: vita ef *J2.* 19. komimk: komiz *K, 70;* komumz *J2.* 19—20. En—-kgs: *ul. J2.* 21. þá bœndr: þeir þa *J2.* sendi-: *ul. J2.*

hann kvað já við ok fór með xxx. manna ok kom fram í eystra Gautlandi; váru þar margir frændr hans ok vinir; fekk hann þar góðar viðrtekjur; hann átti þar tal við ina vitrustu menn um þetta vandmæli, ok kom þat alt ásamt með þeim, ok þótti mǫnnum þat siðlausa ok lǫglausa, er konungr gerði við þá. Fór þá Emundr upp í Svíþjóð ok átti þar tal við marga ríkismenn, ok kom þar alt í einn stað niðr. Hann helt þá fram ferð sinni til þess, er hann kom aptan dags til Upsala; tóku þeir sér þar gott herbergi ok váru þar um nóttina. Eptir um daginn gekk Emundr á konungs fund, þá er konungr sat á stefnu ok fjǫlment um hann. Emundr gekk fyrir hann ok hneig honum ok kvaddi hann. Konungr sá í móti honum ok heilsaði honum ok spurði hann at tíðendum. Emundr svarar: »smá ein tíðendi eru með oss Gautum; en þat þykkir oss nýnæmi, er Atti inn dœlski á Vermalandi fór í vetr upp á markir með skíð sín ok boga; hann kǫllum vér mestan veiðimann. Hann hafði fengit á fjalli svá mikla grávǫru, at hann hafði fylt skíðsleða sinn, svá sem mest gat hann flutt eptir sér. Þá snøri hann heim af mǫrkinni; hann sá einn íkorna í viðinum ok skaut at honum ok misti; þá varð hann reiðr ok lét lausan sleðann ok rendi eptir íkornanum; en íkorninn fór jafnan

1. ok fór: for siþan *J2*. með: við *J2*. ok*(2)*: hann *J2*. 2—3. váru—viðrtekjur: *ul. J2*. 3—4. hann átti: *omv. J2*. 5. þat: *ul. J2*. 6. þat--lǫglausa: mikit um siþleysu þa *J2*. 7. við þá: *ul. J2*. 7—9. Fór—niðr: *ul. J2*. 9. Hann: Emundr *J2*. þá: *ul. J2*. 10. aptan dags | til U.: *omv. J2*. þar: *ul. J2*. 11. váru: dvolduz *J2*. 12. á*(2)*: yfir *J2*. 13. ok—hann: *ul. J2*. 14. hann*(1)*: konung *J2*. ok*(1)*--honum: *ul. J2*. 15. móti: mot *J2*. hann: *ul. J2*. 16. tíðendi eru: *omv. J2*. 21—22. svá—sér: *ul. J2*. 23. viðinum: viðunum *J2 (ikke J3)*. 25. ok: enn *J2*.

þar, sem þrǫngstr var skógrinn, en stundum í viðar-
U 315 rœtrnar, stundum í limar upp; þá sigldi hann milli limanna í annat tré; en er Atti skaut at honum, þá
H 135 fló æ fyrir ofan eða neðan; en aldri fór íkorni svá, at eigi sá Atti hann. Honum gerðisk svá mikit kapp á þessi veiði, at hann skreið þar eptir allan dag, en eigi at heldr gat hann veitt þann íkorna. En er myrkva tók, kastaði hann sér niðr á snæ, sem hann var vanr, ok lá þar um nóttina; veðr var drífanda. Eptir um daginn fór Atti at leita skíðsleða síns ok fann aldrigi síðan ok fór heim við svá búit. Slík eru mín tíðendi herra«. Konungr segir: »lítil tíðendi, ef ekki er meira frá at segja«. Emundr svarar: »var enn fyrir skǫmmu þat er tíðendi má kalla, at Gauti Tófason fór með v. herskipum út eptir Gautelfi, en er hann lá í Eikreyjum,
O 86 þá kómu þar Danir v. kaupskipum stórum. Þeir Gauti unnu skjótt iv. kaupskipin ok létu enga menn, en fengu óf fjár, en it v. skip komsk á haf undan, ok kómu þeir segli við. Gauti fór eptir þeim einskipa, dró fyrst eptir þeim; þá tók veðrit at vaxa, gekk þá meira kaupskipit, sóttisk þá hafit; vildi þá Gauti aptr snúa; þá gerði storm veðrs; braut hann skipit við

1. þrǫngstr: *med* ey *K. 70 (*ei *18)*, a *J2*. en: *ul. J2*. 2. rœtrnar: rotum *J2*. 4. en aldri: alldrigi *J2*. íkorni: *med art. J2*. 5. sá: sæi *J2*. 6. þessi veiði: veiðinne *J2*. 7. myrkva: *sål. J2;* myrkia *K, 18, 70*. 8. snæ: *med art. J2*. sem—vanr: *ul. J2*. 9. nóttina: nattina enn *J2*. 10. daginn: myrgininn *J2*. skíðsleða síns: at sciðsleða sinom *J2*. aldrigi: alldri *J2*. 11. ok fór: for hann *J2*. Slík: slict *J2*. 12. herra—segir: *ul. J2*. tíðendi: qvað konungr *tf. J2*. 12—13. ekki—segja: æigi eru meiri *J2*. 13. E. svarar: *ul. J2*. var: Varð *J2*. 15. Eikr-: Ekr- *J2*. 16. stórum: *ul. J2*. 17—18. ok—fjár: *ul. J2*. 18. óf: *sål. (med aks.) K*. skip . . á haf: *ul. J2*. 19. fór: Hellt *J2*. 20. dró: oc dro hann *J2*. þeim: enn *J2*. 20—21. gekk—hafit: oc drogu danir þa undan *J2*. 21. þá G.: *omv. J2*. 22. þá gerði: enn þa gerþi a *J2*. veðrs: oc *tf. J2*.

Hlésey, týndisk fé alt ok meiri hlutr manna, en hans fǫrunautar skyldu bíða í Eikreyjum. Þá kómu at þeim Danir xv. kaupskipum ok drápu þá alla, en tóku alt fé, þat er þeir hǫfðu áðr fengit; svá gafsk þeim ágirnin«. Konungr svarar: »þetta eru mikil tíðendi ok frásǫgulig; en hvert er þitt ørendi hingat?«. Emundr svarar: »ek fer, herra, at leita órlausnar um vandmæli þau, er lǫg vár greinir ok Upsala-lǫg«. Konungr spyrr: »hvat er þat, er þú vilt kæra?«. Emundr segir: »þar váru tveir menn øðli bornir, jafnir at ætt, en ójafnir at eignum ok skaplyndi; þeir deildu um jarðir ok gerði hvárr ǫðrum skaða ok sá meira, **H 136**
er ríkari var, áðr en þeira deila var niðr sett ok dœmt um á allzherjar-þingi. Hlaut sá at gjalda, er ríkari var áðr; en at fyrsta sali galt hann gagl fyrir gás, grís fyrir gamalt svín; en fyrir mǫrk gullz brendz reiddi hann hálfa mǫrk gullz, en aðra hálfa mǫrk af leiri ok móðu, ok enn umfram hét hann hinum afarkostum, **U 316**
er þetta fé tók í sína skuld. Hvat dœmið þér hér um, herra?«. Konungr segir: »gjaldi fullum gjǫldum þat, er dœmt var, en konungi sínum þrjú slík. En

---

1. Hlésey: oc *tf. J2.* fé—manna: þorinn mannanna *J2.* 1—2. hans—bíða: fœrunautar hans biþu *J2.* 2. Eikr-: Ekr- *alle.* Þá kómu: oc komu þar *J2.* 3. xv.: xvi. *J2.* kaup-: ***ul.*** *J2.* þá: þar menn *J2.* 4. alt fé: *omv. J2.* 7. -lausnar: -lœsna *J2.* 8. vandmæli—greinir: þat er a greinir lœg vaʀ *J2.* 9. spyrr: s. *J2.* er*(1)*—vilt: hann vil *(*vildi *J3) J2.* 10. segir: svarar *J2.* þar: þeir *J2.* øðli: ǫðli *K, 18 (*oðli *70);* eþli *J2.* 12. hvárr: ***sål.*** *J3;* hverr *K, 70. J2;* hvor *18.* meira: meire *(*-i*) alle.* 13. ríkari . . . áðr: ***omv.*** *J2 = l. 14—15.* niðr: ***ul.*** *J2.* 13—14. dœmt um: saminn *J2.* 14. þingi: oc *tf. J2.* 15. gás: enn *tf. J2.* 16. gullz brendz: ***sål.*** *18, 70, J2; omv. K.* 17. aðra: fyrir *(!) J2.* 18. ok—ok: ***ul.*** *J2.* hinum afarkostum: *omv. J2.* 19. dœmið: dæmi *J2.* hér: þar *J2.* 20. herra: konungr *J2.* Kgr segir: ***ul.*** *J2.* gjaldi: hann *tf. J2.*

ef þat er eigi goldit fyrir jamlengð, þá fari hann útlagr af allri eigu sinni, falli fé hans hálft í konungsgarð, en hálft til þess, er hann átti sǫk at bœta«. Emundr skírskotaði þessum órskurði undir þá menn alla, er þar váru ríkastir, ok skaut til þeira laga, er gengu á Upsala-þingi. Eptir þat heilsaði hann á konung ok gekk út síðan. En þá hófu aðrir menn sínar kærslur fyrir konungi. En er konungr kom til borðz, þá spurði hann, hvar Emundr lǫgmaðr væri; honum var sagt, at hann var heima í herbergi. Þá mælti konungr: »gangi eptir honum, hann skal vera í boði mínu í dag«. Því næst kómu inn sendingar, ok þar eptir fóru inn leikarar með hǫrpur ok gígjur ok sǫngtól, ok þar næst skenkingar. Var konungr allkátr ok hafði marga ríka menn í boði sínu, ok gáði þá ekki Emundar. Drakk konungr þann dag allan ok svaf eptir um nóttina. En at morni, er konungr vaknaði, þá hugsaði hann, hvat Emundr hafði talat um daginn. En er hann var klæddr, lét hann kalla til sín spekinga
H 137 sína. Óláfr konungr hafði með sér xii. ina spǫkustu menn, þeir sátu yfir dómum með honum ok réðu um vanda-mál; en þat var eigi vandalaust, þvíat konungi líkaði illa, ef dómum var hallat frá réttu, en eigi

2. allri—sinni: ollum eigum sinum *J2.* 3. hann—sǫk: sækina a *J2.* 4. þessum órskurði: *ul. J2.* 5. ríkastir: til *tf. 18, 70.* 5—6. ok—þingi: *ul. J2.* 6—7. á konung: konunge *J2.* 7—8. En—kgi: enn konungr sat lengi yfir malum manna þann dag *J2.* 8. En—borðz: *ul K, 18, 70.* 10. heima—herbergi: genginn heim til herbergis *J2.* 10—11. Þá—kgr: *ul. J2.* 11. honum: qvað konungr *tf. J2.* hann skal: oc skal hann *J2.* 12. inn: *ul. J2, 18.* 13—14. með—skenkingar: *ul. J2.* 15. ríka menn: *omv. J2.* ekki: engi maðr *J2.* 16. allan: *ul. J2.* 17—19. at—klæddr: er konungr var klæddr um myrgininn *J2.* 19. lét—kalla: þa kallaðe hann *J2.* 20. hafði: iafnan *tf. J2.* 21. þeir: er *tf. J2.* 21—22. ok—vandamál: *ul. J2.*

hlýddi at mæla á móti honum. Á þeiri málstefnu
tók konungrinn til orða ok bað þangat kalla Emund O 87
lǫgmann. En er sendimaðr kom aptr: »herra, segir
hann, Emundr lǫgmaðr reið í brot gær dags, þegar
er hann hafði snætt«. Þá mælti konungr: »segið
þat, góðir hǫfðingjar, hvat vissi sú laga-frétt, er Emundr
spurði í gær?«. Þeir svǫruðu: »herra, þér munuð
þat hugsat hafa, ef þat kom til annars en hann
mælti«. Konungrinn mælti: »þeir ii. øðli bornir menn,
er hann sagði þá frá er ósáttir hǫfðu verit ok þó ann-
arr ríkari ok gerði hvárr ǫðrum skaða, þar sagði U 317
hann frá okr Óláfi digra«. »Svá er, herra, sǫgðu
þeir, sem þér segið«. Konungr segir: »dómr var á
váru máli á Upsala-þingi. En hvar kom þat til, er
hann sagði frá, at vangoldit var, er gagl var fyrir
gás, en gríss fyrir gamalt svín, en leir hálft fyrir
gull?«. Arnviðr blindi svarar: »herra, segir hann,
þat er ólíkast, segir hann, rautt gull ok leir, en meira
skilr konung ok þræl. Þér hétuð Óláfi digra dóttur
yðvarri, Ingigerði, er hon konung-borin í allar álfur,

---

1. á: i *J2*, at *70*. 2. kgrinn: *uden art. J2*. 3. aptr: mælti hann *tf. J2 og ul. det følg.*: segir hann *(18 er her vilkårl. ændret)*. 4. lǫgmaðr: *ul. J2*. 5. er: *ul. J2*. 6. vissi: veit *J2*. sú laga-frétt: *omv. J2*. 7. herra: *efter det følg.* hafa *J2*. 8. kom: kemr *J2*. 9. mælti: spurþi *J2*. Kgrinn mælti: konungr svarar *J2*. øðli: ǫðli *K*; eðli *J2*. 10. er*(2)*: at *J2*. hǫfðu: hefþi *J2*. 11. ríkari: enn ANAR *tf. J2*. 11—12. sagði—Óláfi: ræddi hann um ockr Olaf *J2*. 13. sem—segið: *ul. J2*. segir: mælti *J2*. 14. En: eðr *J2*. til: *ul. J2*. 15. sagði—at: qvað *J2*. var*(1)*: vera *J2*. 15—16. er—en*(2)*: oc *J2*. 16. hálft: *ul. J2*. 17. Arn-: Ar- *J2 (= J3)*. segir hann: *ul. J2*. 18. segir hann: *ul. J2*, *18*, *70*. 20. yðvarri: *sål. J2*; yðarre *de øvrr.* hon kg-borin: konungborinn er *J2*. álfur: kvislir *J2*.

af Upsvía ætt, er tígnust er á Norðrlǫndum, þvíat sú ætt er komin frá goðunum sjálfum; en nú hefir Óláfr konungr fengit Ástríðar, en þó at hon sé konungs barn, þá er ambótt móðir hennar, ok þó vindversk. Mikill munr er þeira konunga, er annarr þiggr H 138 slíkt með þǫkk, ok er þat með ván, at ekki megi jafnask einn Norðmaðr við Upsala-konung. Gjǫldum þar allir þǫkk fyrir, at þat haldisk, þvíat goðin hafa lengi haft rœkð mikla á ástmǫnnum sínum, þótt nú órœki margir þann átrúnað«. Þeir váru brœðr iii, Arnviðr blindi — hann var sýndr svá lítt, at varla var hann herfœrr, ok manna snjallastr; annarr var Þorviðr stami—hann fekk eigi mælt ii. orðum lengra samt; hann var þar maðr djarfastr ok einarðastr; þriði hét Freyviðr daufi — hann heyrði illa. Þeir brœðr allir váru menn ríkir ok auðgir, kynstórir ok forvitra ok allir kærir konungi. Þá mælti Óláfr konungr: »hvat veit þat, er Emundr sagði frá Atta dœlska?«. Þá svarar engi, ok sá hverr til annars. Konungr mælti: »segið nú«. Þá mælti Þorviðr stami: »Atti ats-samr, ágjarn, illgjarn; dœlskr, fólskr«. Þá mælti konungr: »hverr á þessa sneið?«. Þá svarar Freyviðr daufi: »herra, mæla munu menn berara, ef þat skal vera í yðru orlofi«. Konungr mælti: »tala nú, Freyviðr, í orlofi

---

1—2. af—en: *ul. J2.* 3. Ól. kgr.: hann *J2.* 3—4. en—þá: oc *J2.* 4—10. ok—átrúnað: *ul. J2.* 8. þat: *18, 70;* þar *K.* 9. ást-: *sål. alle.* 10. brœðr iii.: *omv. J2.* 11. Arn-: Ar- *J2.* 11—12. varla . . . hann: *omv. J2.* 12. ok—snjallastr: *ul. J2.* var: het *J2.* 13. samt: samfast *J2.* 13—14. hann—einarðastr: *ul. J2.* 15. allir: *ul. J2.* 16. kynstórir ok: *omv. J2.* 17. Óláfr: *ul. J2.* 18. þat: þar *18, 70.* 20. Þorviðr: þf: *J2.* ats-samr: azamr *J2.* 21—22. Þá—sneið: *sål. J2; ul. K, 18, 70.* 22. svarar: mælti *J2.* daufi: *ul. K; i de øvrr.* 22—23. herra—menn: mæla manum ver heʀa *J2.* 23—24. yðru orlofi: *omv. J2.*

þat, er þú vill mæla«. Freyviðr tók þá til máls:
»Þorviðr bróðir minn, er vár er vitrastr kallaðr, kallar
þann allan einn Atta ok ats-saman; dœlskan ok fólskan,
þann kallar hann svá, er leiðr er friðrinn, svá at hann
keppisk til smára hluta ok fær þó eigi, en lætr fyrir U 318
þá sǫk farsælliga hluti stóra. Nú em ek svá daufr,
en svá hafa nú margir mælt, at ek hefi mátt skilja,
at mǫnnum líkar illa, bæði ríkum ok alþýðu, þat er
þér, herra, haldið eigi orð yður við Nóregs-konung;
en hitt enn verr, er þér rjúfið dóm allz-herjar, þann
er gǫrr var á Upsala-þingi. Eigi þurfi þér at hræðask H 139
Nóregs-konung eða Dana-konung ok engan annan, O 88
meðan Svía-herr vill fylgja yðr; en ef landz-fólkit
snýsk á hendr yðr með einu samþykki, þá sjám vér,
vinir yðrir, eigi ráð til, þau er víst er at duga myni«.
Konungr spyrr: »hverir gerask hǫfuðs-menn at því,
at ráða land undan mér?«. Freyviðr svarar: »allir
Svíar vilja hafa forn lǫg ok fullan rétt sinn. Lítið
á hitt, herra, hversu margir hǫfðingjar yðrir sitja
hér nú yfir ráðagǫrðinni með yðr. Ek ætla hitt satt
at segja, at vér sém hér vi., er þér kallið ráðgjafa

---

1. þú—mæla: þer likar *J2*. tók—máls: mælti þa *J2*. 2. er*(2)* . . kallaðr: *ul. J2*. 3. allan: *ul. K; i de øvrr.* ok*(1)*: *ul. J2*. ats-saman: azam *J2;* atzscan *70;* atzsā *K*. ok*(2)*: *ul. J2*. 6. stóra: *ul. J2*. svá: *ul. J2*. 7. svá—mátt: æigi sva at ec mega æigi *J2*. 8. mǫnnum: *ul. J2*. líkar illa: *omv. J2*. alþýðu: urikum *J2*. þat: *ul. J2*. 9. herra: *ul. J2*. yður: yðar *J2*. 10. en—verr: oc hitt æigi betr *J2*. rjúfið: rufuð *J2*. 11. þurfi: þurfit *K (alene)*. 12. eða: oc *J2 (e. J3)*. engan: engi *J2*. 13. meðan: ef *J2*. yðr: þer *J2*. -fólkit: -menninir *J2*. 14. snýsk—samþykki: snuaz up a yþr *J2*. 15. yðrir: þinir *J2*. eigi: þat *tf. J2*. til—myni: at vist se at dugi *J2*. 16. spyrr: mælti *J2*. hǫfuðs-: hæfut- *J2*. 18. Lítið: nu *tf. J2*. 19. hitt: *ul. J2*. 20. nú—með: hia *J2*. 21. hér: nu *tf. J2*.

yðra, en allir aðrir hygg ek at á brot sé riðnir ok
farnir í herað, ok eigu þar þing við landz-fólkit, ok
yðr satt at segja, þá er herǫr upp skorin ok send um
land alt, ok stefnt refsiþing. Allir vér brœðr hǫfum
verit til beðnir at eiga hlut í þessi ráðagǫrð, en engi
várr vill eiga þat nafn, at heita dróttinsviki, þvíat
eigi var svá várr faðir«. Konungr tók þá til máls:
»hvert órráð skolu vér nú hafa?; vandi mikill er nú
til handa borinn; gefið nú ráð til, góðir hǫfðingjar, at
ek fá haldit konungdóminum ok fǫðurarfi mínum, en
ekki vil ek deila kappi við allan Svía-her«. Arnviðr
blindi svarar: »herra, þat sýnisk mér ráð, at þér ríðið
ofan í Árós með þat lið, er yðr vill fylgja, ok takið
þar skip yður, ok farið svá út í Lǫginn, stefnið þá
til yðar fólkinu, farið nú ekki með stirðlæti, bjóðið
mǫnnum lǫg ok landz-rétt, drepið niðr herǫrinni; mun
hon enn ekki víða hafa farit yfir landit, þvíat stund
H 140 hefir skǫmm verit; sendið menn yðra, þá er þér trúið,
til fundar við þá menn, er þetta ráð hafa með hǫnd-
um, ok freista ef þessi kurr mætti niðr setjask«.
Konungr segir, at hann vill þetta ráð þekkjask — »vil
U 319 ek, segir hann, at þér brœðr farið þessa ferð, þvíat
ek trúi yðr bezt af mínum mǫnnum«. Þá mælti

---

1. brot: brott *J2*. 1—2. riðnir . . . farnir: *omv. J2*. 2. eigu: eiga *J2*. þar: þeir *J2*. landz-: *ul. J2*. 3. yðr—þá: *ul. J2*. 6—7. þvíat—faðir: *ul. J2*. 7. máls: orða *J2*. 8. skolu: skulum *J2*. nú*(2)*: *ul. J2*. 9. borinn: kominn *J2*. ráð til: til gott rað *J2*. 9—11. at—her: *ul. J2*. 10. fá: fáe *K* (fai *18, 70)*. 11. Arn-: *sål. også J2*. 12. herra: *ul. J2*. 13. ok: *ul. J2*. 14. svá: *ul. J2*. 14—15. stefnið—stirðlæti: oc *J2*. 16. lǫg ok: nu fornan *J2*. 17—18. yfir—verit: enn *J2*. 18. trúið: bezt *tf. J2*. 19. ráð: *ul. J2*. 20. kurr: ufriðr *J2*. niðr setjask: staðvaz *J2*. 21. segir—þekkjask: qvaðz þetta rað vilia *J2*. 23. af—mǫnnum: *ul. J2*.

Þorviðr stami: »ek mun eptir vera, en Jákob fari; þess þarf«. Þá mælti Freyviðr: »gerum svá, herra, sem Þorviðr mælir; hann vill eigi við yðr skiljask í þessum háska; en vit Arnviðr munum fara«. Þessi ráðagǫrð varð framgeng, at Óláfr konungr fór til skipa sinna, helt út í Lǫginn, ok jók honum þá brátt fjǫlmenni. En Freyviðr ok Arnviðr riðu út á Ullarakr ok hǫfðu með sér Jákob konungs-son ok drápu þó dul um hans ferð. Þeir urðu brátt varir við, at þar var fyrir samnaðr ok herhlaup, er bœndr áttu þing dag ok nótt. En er þeir Freyviðr hittu þar fyrir frændr sína ok vini; þá segja þeir þat, at þeir vili ráðask í flokkinn; en því taka allir feginsamliga. Var þá þegar ráðum skotit til þeira brœðra, ok dregsk þar til fjǫlmennit, ok mæla þó allir eitt ok segja svá, at þeir skolu aldri lengr hafa Óláf konung yfir sér ok eigi vilja þeir honum þola ólǫg ok ofdramb þat, er hann vill enskis mannz máli hlýða, þótt stórhǫfðingjar segi honum sannendi. En er Freyviðr fann ákafa lýðsins, O 89 þá sá hann, í hvert óefni komit var; hann átti þá stefnur við landz-hǫfðingja ok talaði fyrir þeim ok

2. þess: *efter dette synes Ásg. i K at have villet skrive* er, *men ikke fuldendt det, og mulig selv overstreget det; mgl. i alle øvrr.* Þá—Fr.: freyviðr mælti *J2.* 3. við yðr | skiljask: *omv. J2* 4—6. Þessi—helt: siþan hellt konungr *J2.* 6–7. jók—fjǫlmenni: dreif þa enn mart lið *(ul. J3)* til hans *J2.* 7. Freyv.—Arnv: þeir bræðr *J2.* 8—9. drápu—ferð: leyndo þo honum *J2.* 9. Þeir—at: *ul. J2.* 9-10. þar var: *omv. J2.* 10. samnaðr ok: *ul. J2.* -hlaup: mikit *tf. J2.* er—áttu: oc hofþu bændr *J2.* 11. dag—nótt: bæþe nott oc dag *J2 (*dag oc natt *skr. J3).* En—Freyviðr: þeir bræðr *J2.* 12—13. vini—feginsamliga: koðuz þeir vilia raðaz til með þeim þi tocu allir vel oc *J2.* 14. ráðum skotit: *omv. J2.* 14—15. til*(1)*—svá: undir þa enn þo sægþoallir *J2.* 14. dregsk: dregr *70.* 16. skolu: scylldo *J2.* lengr: *ul. J2.* 16—17. ok—þola: til þess at þola honum *J2.* 17. ofdramb—er: *ul. J2.* 18—19. þótt—sannendi: *ul. J2;* þot *skr. K.* 19—20 fann—hann*(1)*: sa *J2.* 20. óefni: efni *J2.* 20—21. hann*(2)*—hǫfðingja: þa atti hann þing við bondr *J2.* 21. ok*(1)*—þeim: *ul. J2.*

mælti svá: »svá lízk mér, ef þetta stórræði skal fram fara, at taka Óláf Eríksson af ríkinu, sem vér Up-
H 141 svíarnir mynim skolu vera fyrir; hefir hér svá jafnan verit, at þat er Upsvía-hǫfðingjar hafa staðfest sín í millum, þá hafa þeim ráðum hlýtt aðrir landz-menn. Eigi þurftu várir feðr at þiggja ráð at Vestr-Gautum um sína landstjórn. Nú verðum vér eigi þeir ættlerar, at Emundr þurfi oss ráð at kenna; vil ek, at vér bindim saman ráð vár, frændr ok vinir«. Þessu játuðu allir, ok þótti vel mælt. Eptir þat snýsk allr fjǫlði lýðsins til þess sambandz, er Upsvía-hǫfðingjar tóku með sér: váru þeir þá hǫfðingjar fyrir liði Freyviðr ok Arnviðr. En er þat fann Emundr, þá grunaði hann, hvárt þetta ráð myndi framgengt verða. Fór hann þá til fundar við þá brœðr, ok áttu þeir tal
U 320 saman; spyrr þá Freyviðr Emund: »hverja ætlan hafið þér um þat, ef Óláfr Eiríksson er af lífi tekinn, hvern konung vilið þér hafa?«. Emundr segir: »þann, er oss þykkir bezt til fallinn, hvárt sem sá er af hǫfðingja-ætt eða eigi«. Freyviðr svarar: »eigi viljum vér Upsvíarnir, at konungdómr gangi ór langfeðga-ætt inna fornu konunga á várum dǫgum, meðan svá góð fǫng eru til, sem nú er. Óláfr konungr á ii. sonu,

---

3. -svíarnir: *uden art. J2.* mynim: monum *J2.* skolu vera: *omv. J2.* 4. Ups.-hǫfðingjar: uppsviar *J2.* 5. millum: mille *J2.* þeim ráðum | hlýtt: *omv. J2.* -menn: hofþingiar *J2.* 7. um—landstjórn: *ul J2.* ætt-: at- *J3.* 8—13. vil—Arnviðr: *ul. J2.* 13—14. En—hann: grvnaðe þa Emund *J2.* 14. myndi: nackvað *tf. J2.* framgengt verða: *omv. J2.* 14—16. Fór—saman: *ul. J2.* 16. hafið: hafi *J2. 18.* 17. þér: a *tf. J2.* Eiríksson: konungr *J2.* 18. vilið: vili *J2. 18.* þér: þa *tf. J2.* segir: svarar *J2.* er: *ul. K. 18, 70.* 21. -svíarnir: *uden art. J2.* gangi: falli *J2 (ikke J3).* 21—22. langfeðga-—konunga: upsala ætt *J2.* 23. fǫng: efni *J2.* til: i *J2.* sem—er: *ul. J2.* á: ser *tf. J2.*

ok viljum vér annan hvárn þeira til konungs, ok er þó þeira mikill munr; annarr er øðli borinn ok sœnskr at allri ætt, en annarr er ambáttar sonr ok vindverskr at hálfri ætt«. At þessum órskurð varð rómr mikill, ok vilja allir Jákob til konungs. Þá mælti Emundr: »þér Upsvíarnir hafið vald til at ráða þessu at sinni, en hitt segi ek yðr, sem eptir mun ganga, at þeir sumir, er nú vilja ekki annat heyra, en konungdómr í Svíþjóð gangi í langfeðga-ætt, nú munu þeir sjálfir H 142 lifa ok játa, þá er konungdómr mun í aðrar ættir koma, ok mun þat betr hlýða«. Eptir þat létu þeir brœðr, Freyviðr ok Arnviðr, leiða fram á þingit Jákob konungs-son ok létu honum þar gefa konungs-nafn, ok þar með gáfu Svíar honum Qnundar nafn, ok var hann svá síðan kallaðr, meðan hann lifði. Þá var hann x. vetra eða xii. Eptir þat tók Qnundr konungr sér hirð ok valði með sér hQfðingja, ok hQfðu þeir allir saman lið svá mikit, sem honum þótti þurfa; en hann gaf þá heimfarar-leyfi Qllum bónda-múgnum. Eptir þat fóru sendimenn í milli konunganna, ok því 1020 næst kom svá, at þeir hittusk sjálfir ok gerðu sætt sína; skyldi Óláfr vera konungr yfir landi, meðan

1. ok*(1)*—kgs: *ul. J2.* 2. annarr: þeiʀa *tf. J2.* øðli: Qþli *K;* eþli *J2.* ok: sa *tf. J2 (ikke J3).* 3. ambáttar: ambottar *70.* sonr: son *70;* s. *de øvrr.* ok: sa *tf. J2 (ikke J3).* 4. rómr mikill: *omv. J2.* 6. Upsvíarnir—at: munvð nu *J2;* -sviar *skr. K.* þessu: *ul. J2.* 7—9. sem—sjálfir: at þer sialfir munuð þat *J2.* 10—11. ok—koma: at konungdomrinn mvn or langfeðga ætt ganga *J2.* 12. Fr. ok A.: *ul. J2.* á þingit: *ul. J2.* 13. létu—gefa: var honum gefit *ul. J2.* 14. gáfu—honum: *ul. J2.* 15. síðan kallaðr: *omv. J2.* 16. eða xii.: *ul. J2.* 17—19. hirð—bónda-múgnum: liþ enn let fara heim mestan lut bonda *J2;* -muginum *skr. 70.* 20. Eptir—fóru: foro siþan *J2.* í milli: millum *J2, 18;* í *ul. 70.* kganna: *uden art. J2.* 21. kom—hittusk: funduz þeir *J2.*

hann lifði; hann skyldi ok halda frið ok sætt við Nóregs-konung ok svá við þá menn alla, er í þeiri ráðagǫrð hǫfðu vafizk. Ǫnundr skyldi ok konungr vera ok hafa þat af landi, er semðisk með þeim feðgum, en vera skyldr til þess, at fylgja þá bóndum, ef Óláfr
O 90 konungr gerir nǫkkura þá hluti, er bœndr vildi eigi
U 321 þola honum. Eptir þat fóru sendimenn til Nóregs á
1020 fund Óláfs konungs með þeim ørendum, at hann skyldi fara í stefnu-leiðangr til Konungahellu í móti Svía-konungi, ok þat með, at Svía-konungr vill, at þeir tryggvi sættir sínar. En er Óláfr konungr heyrði þessa orðsending, þá var hann enn sem fyrr gjarn til friðarins, ok ferr hann með liði sínu sem ákveðit var. Kom þar þá Svía-konungr; ok er þeir mágar
H 143 hittusk, þá binda þeir sætt milli sín ok frið. Var þá Óláfr Svía-konungr góðr viðmælis ok mjúklyndr. Svá segir Þorsteinn fróði, at byggð sú lá í Hísing, er ýmist hafði fylgt til Nóregs eða Gautlandz. Þá mæltu þeir konungarnir sín í milli, at þeir skyldu hluta um eign þá ok kasta til tenningum; skyldi sá hafa, er stœrra kastaði. Þá kastaði Svía-konungr vi. tvau ok

1. hann—halda: oc *(*hann *J3)* scyllde hafa *J2.* frið . . . sætt: *omv. J2.* 2. svá: *ul. J2.* menn: *ul. J2.* þeiri: þessi *J2.* 3. vafizk: verit *J2.* 3—4. kgr vera: *omv. J2.* 4. er: sem *J2.* 5. til þess: *ul. J2.* þá: *ul. J2.* 6. gerir: gerþi *J2.* nǫkkura—hluti: nackvat þess *J2.* 9. í*(1)*—Kgahellu: til konunga stefnu *J2.* til: a *18;* i *70.* 10. þat—at: *ul. J2 (*ok—Sviakgr *overspr.18).* 11. tryggvi: þar *tf. J2.* Óláfr: Noregs *J2.* 12. hann: *ul. J2.* fyrr: at hann var *tf. J2.* 14. mágar: *ul. J2.* 15. hittusk: finnaz *J2.* ok frið: *ul. J2.* 16. Óláfr: *ul. J2.* við-: viðr- *J2.* mjúklyndr: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.*: fra kasti konunga. 17. segir—fróði: er sagt *J2.* 18. ýmist . . . fylgt: *omv. J2 (for* hafði fylgt *skr. 18:* la*).* Nóregs . . . Gautl.: *omv. J2 (ikke J3); efter* eða *tf. 18, 70:* til. Þá: þat *J2.* 19. þeir*(1)*: þa *J2.* kgarnir: *uden art. J2.* sín í milli: *ul. J2.* 20. eign þá: þess eign *J2.* tenningum: tern- *skr. J2 her (ikke J3).* 20—21. skyldi—kastaði: *ul. J2.*

mælti, at Óláfr konungr þurpti þá eigi at kasta. Hann segir ok hristi tenningana í hendi sér: »enn eru vi. tvau á tenningunum, ok er guði drótni mínum enn lítit fyrir at láta þat upp horfa«. Hann kastaði ok horfðu upp vi. tvau. Þá kastaði Óláfr Svía-konungr ok enn tvau vi. Þá kastaði Óláfr Nóregs-konungr, ok var vi. á qðrum, en annarr hraut í sundr, ok váru þar á vii. Eignaðisk hann þá byggðina. Eigi höfum vér heyrt getit fleiri tíðenda á þeim fundi. Skilðusk konungar sáttir.

K. 95. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 90, (Flat.) k. 127 fin.]

Eptir þessi tíðendi, er nú var frá sagt, snøri Óláfr
konungr liði sínu aptr í Víkina; fór þá fyrst til Túns-
bergs ok dvalðisk þar lítla hríð ok fór norðr í land
ok um haustit alt norðr í Þrándheim ok lét þar búa 1020
til vetrvistar ok sat þar um vetrinn. Þá var Óláfr 1020—2
einvaldz-konungr yfir qllu því ríki, er haft hafði Haraldr
inn hárfagri, ok því framarr, at hann var einn konungr
yfir landi. Hann hafði þá fengit með friði ok sætt
þann hluta landz, er áðr hafði haft Óláfr Svía-konungr; U 322

---

1. þurpti: þyrfti *J2*. þá: *ul. J2*. 2. segir ok hristi: *sål. 70;* fcirifti *K*, *18 ved fejllæsning af orig. (f=* segir, cı= z*);* sv̓ oc risti *J2*. í—sér: *ul. J2*. 3—4. enn lítit: æigi *J2* (ēı *J3*). 5. horfðu: *sål. 18, 70;* hafði *K;* kvamo *J2*. vi. tvau: *omv. J2*. Óláfr: *ul. J2*. 6. ok: *ul. J2*. tvau vi.: *sål. 18, 70, J2; omv. K*. Óláfr: *ul. J2*. 7. ok var: var þa *J2*. váru: komu *J2*. 8. hann: Noregs konungr *J2*. 10. kgar: *med art. J2*. sáttir: þa með kærleikum *J2*. 11. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70*. 12. er—sagt: *ul. J2*. 13. liði sínu: *ul. J2*. 13—15. fór—ok*(1)*: en *J2*. 15. alt: hellt hann *J2*. í Þr.: til Þrandheims *J2*. 15—16. ok*(2)*—vetrvistar: *ul. J2*. 16. Þá—Óláfr: var hann þa orðinn *J2*. 17. qllu: Noregi oc *J2*. er: sem *J2*. 18—19. ok—landi: *ul. J2*. 20. Óláfr: *ul. J2*.

H 144 en þann hluta landz, er Dana-konungr hafði haft, tók hann með valdi ok réð fyrir þeim hluta slíkt sem annars staðar í landi. Knútr Dana-konungr réð í þann tíma bæði fyrir Englandi ok Danmǫrk ok sat hann sjálfr lengstum á Englandi, en setti hǫfðingja til landz-stjórnar í Danmǫrk, ok veitti hann ekki tilkall í Nóreg í þann tíma.

K. 96. Jarla-saga.

[ÓH (Fms.) k. 91; jfr. Orkn. (Icel.sag.) k. 4—9, 12—14, 22; ÓTr. (Fms.) k. 95—98, (Flat.) k. 178—84, 186—87, 444—45; Njála k. 157; Þorst. Síðuh. k. 1,2; Laxd. k. 4.]

Svá er sagt, at á dǫgum Haraldz ins hárfagra, Nóregs konungs, byggðusk Orkneyjar; en áðr var þar
O 91 víkinga-bœli. Sigurðr hét inn fyrsti jarl í Orkneyjum; hann var sonr Eysteins glumru ok bróðir Rǫgnvaldz Mœrajarls, en eptir Sigurð Guðþormr, sonr hans i. vetr. Eptir hann tók jarldóm Torf-Einarr, sonr Rǫgnvaldz jarls, ok var lengi jarl ok ríkr maðr. Hálfdan háleggr, sonr Haraldz hárfagra, fór á hendr Torf-Einari, ok rak hann á brot ór Orkneyjum. Einarr kom þá aptr ok drap Hálfdan í Rínansey. Eptir þat fór Haraldr konungr með her í Orkneyjar. Einarr flýði þá upp á Skotland. Haraldr konungr lét Orkneyinga sverja sér ǫll óðul sín. Eptir þat sættusk þeir konungr ok jarl, ok gerðisk jarl hans maðr ok tók lǫnd

---

2. slíkt: *ul. J2.* 3. annars—landi: aðrom *J2.* Dana-kgr: enn ríki *J2.* 3—4. í—tíma: *ul. J2.* 4. Engl. . . . Danm.: *omv. J2.* ok(2): i þann tima *J2.* 5. sjálfr: *ul. J2.* á: i *J2.* 6. hann: *ul. J2.* 7. í Nóreg: til Noregs *J2.* (Noregi *skr. 70).* 8. *Overskr. fra 18, 70; mgl. K. I Jsk. findes 2 kapp., svarende til de følgende 8 kapp. (Jarlesagaen); disse 2 kapp. anføres stykkevis under teksten i deres helhed.* 9—198₂₉. Svá—þar: *ul. J2.* 9. at: *sål. 70; ul. K, 18.* 12. 13. sonr: *fork. K, 18;* son *70.*

í lén af konungi ok skyldi enga gjalda skatta af, þvíat þar var herskátt mjǫk. Jarl galt konungi lx. marka gullz. Þá herjaði Haraldr konungr á Skotland, svá sem getit er í Glymdrápu. Eptir Torf-Einar réðu fyrir lǫndum synir hans Arnkell, Erlendr, Þorfinnr hausakljúfr. Á þeira dǫgum kom af Nóregi Eiríkr H 145 935
blóðøx, ok váru þá jarlar honum lýðskyldir. Arnkell ok Erlendr fellu í hernaði, en Þorfinnr réð lǫndum ok varð gamall. Synir hans váru Arnfiðr, Hávarðr, Hlǫðver, Ljótr, Skúli; móðir þeira var Grélǫð, dóttir Dungaðar jarls af Katanesi; móðir hennar var Gróa, dóttir Þorsteins rauðs. Á dǫgum Þorfinnz jarls *(jfr. I 279—80)*
ofarliga kómu af Nóregi synir Blóðøxar, þá er þeir 970
hǫfðu flýit fyrir Hákoni jarli. Var þá í Orkneyjum mikill yfirgangr þeira. Þorfiðr jarl varð sóttdauðr. Eptir hann réðu lǫndum synir hans, ok eru miklar U 323
frásagnir frá þeim. Hlǫðver lifði þeira lengst ok réð þá einn lǫndum; sonr hans var Sigurðr digri, er jarldóm tók eptir hann; hann var ríkr ok hermaðr mikill. Á hans dǫgum fór Óláfr Tryggvason ór vestrvíking með liði sínu ok lagði til Orkneyja ok tók hǫndum 995
Sigurð jarl í Rǫgnvaldzey; hann lá þar fyrir einskipa. Óláfr konungr bauð þá fjǫrlausn jarli, at hann skyldi taka skírn ok trú rétta ok gerask hans maðr ok bjóða kristni um allar Orkneyjar. Óláfr konungr tók í gísling son hans, er hét Hundi eða Hvelpr. Þaðan fór Óláfr til Nóregs ok varð þar konungr. Hundi var með Óláfi konungi nǫkkura vetr, ok andaðisk hann þar; en síðan veitti Sigurðr jarl enga lýðskyldu

---

20. Á hans *osv. jfr. J2 nedenfor anm. til* 200_{2-18}. 29—199_{15}. en—honum: *hertil svarer i J2*: Her segir *(*H. s. *ul. J3)* fra Orkneyingom *(overskrift)*. Sva er sagt at *(jfr. beg. til kap.)* at i þenna tima reðu fyrir Orkneyiom Brusi iarl oc Einarr iarl rangmuðr enn Þorfinnr iarl hafþe þa Katanes oc Suþrland er Melkolfr skotakonungr moðr faðir hans veitti honum.

Óláfi konungi; hann gekk þá at eiga dóttur Melkólms
Skota-konungs, ok var þeira son Þorfinnr; enn váru
synir Sigurðar jarls inir ellri, Sumarliði, Brúsi, Einarr
rangmuðr. Fim vetrum eða fjórum eptir fall Óláfs
1005) Tryggvasonar fór Sigurðr jarl til Írlandz, en hann
setti sonu sína ina ellri at ráða lǫndum. Þorfinn
sendi hann til Skota-konungs, móðurfǫður síns. Í
H 146 1014 þeiri ferð fell Sigurðr jarl í Brjáns-orrostu. En er
þat spurðisk til Orkneyja, þá váru þeir brœðr til jarla
teknir, Sumarliði, Brúsi, Einarr, ok skiptu lǫndum í
1009) þriðjunga með sér. Þorfinnr Sigurðarson var þá v.
vetra, er Sigurðr jarl fell. En er fall hans spurðisk
O 92 til Skota-konungs, þá gaf konungr Þorfinni frænda
sínum Katanes ok Suðrland ok jarls-nafn með ok fekk
menn til at stýra ríkinu með honum. Þorfinnr jarl
var þegar í upvexti bráðgǫrr at ǫllum þroska; hann
var mikill ok sterkr, ljótr maðr; ok þegar er honum
óx aldr, var þat auðsýnt, at hann var ágjarn maðr,
harðr ok grimmr ok forvitri; þess getr Arnórr jarla-
skáld:

81. Gǫrr lézk grund at verja
geðfrœkn ok til sœkja,
œri Einars hlýra,
engr mannr und skýranni.

U 324 **K. 97.** Frá Einari jarli ok Brúsa jarli.

[ÓH (Fms.) k. 91; Orkn. (Icel.s.) k. 14; ÓTr. (Flat.) k. 445.]

Þeir brœðr, Einarr ok Brúsi, váru ólíkir í skaplyndi; Brúsi var hógværr ok samsmaðr mikill, vitr

---

15—200_2. þorfinnr—mikill: *ul. J2.* 18. óx: vox *skr. K. 18. 70.*

21—24. 81. vísa. 3. œri: *K, 70;* ǫri *18.* 4. mannr: m^{r} *K;* ᛘ *18;* maðr *70.*

25. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70.*

ok málsnjallr ok vinsæll. Einarr var stirðlyndr, fálátr ok óþýðr, ágjarn ok fégjarn ok hermaðr mikill. Sumarliði var líkr Brúsa í skaplyndi, ok var hann elztr ok lifði skemst þeira brœðra; hann varð sóttdauðr. Eptir andlát hans talði Þorfiðr til síns hluta í Orkneyjum. Einarr svarar því, at Þorfinnr hefði Katanes ok Suðrland, þat ríki, er áðr hafði átt Sigurðr jarl, faðir þeira, ok talði hann þat miklu meira en þriðjung Orkneyja ok vildi hann eigi unna Þorfinni skiptis, en Brúsi lét H 147 uppi skipti fyrir sína hǫnd — »ok vil ek, segir hann, ekki ágirnask at hafa meira af lǫndum en þann þriðjung, er ek á at frjálsu«. Þá tók Einarr undir sik ii. hluti eyja; gerðisk hann þá ríkr maðr ok fjǫlmeðr, var opt á sumrum í hernaði ok hafði útboð mikil í landinu, en allmisjafnt varð til fengjar í víkingunni. Þá tók bóndum at leiðask þat starf, en jarl helt fram með freku ǫllum álǫgum, ok lét engum manni hlýða í móti at mæla; Einarr jarl var inn mesti ofstopamaðr. Þá gerðisk í hans ríki hallæri af starfi ok fékostnaði þeim, er bœndr hǫfðu, en í þeim hluta landz, er Brúsi hafði, var ár mikit ok hóglífi bóndum; var hann vinsæll.

K. 98.

[ÓH (Fms.) k. 92; Orkn. (Icel.s.) k. 15—17; ÓTr. (Flat.) k. 446—47; ÓH (Flat.) k. 129].

Maðr hét Ámundi, ríkr ok auðigr, hann bjó í

1. stirð-: *sål. K, 70;* strið- *18.* 2—13. Sumarliði—eyja: *hertil svarer i J2*: þa andaþiz i þann tima Sumarliþi iarl broðir þeiʀa kallaðe Þorfinnr iarl þa til þriþiungs eyianna enn Einaʀ iarl broðir hans villdi þa æigi lausar lata oc toc hann þa undir sic tva luti enn Brusi iarl villdi æigi hafa meir enn þriþiung þann er hann toc i arf eftir foður sinn; *hertil föjes (jfr. ovf. 198_{20} ff):* Olafr Tryɢvason lagþe undir sic eyiar aðr hann sigldi til Noregs sem fyʀ var ritat. 3. í: *sål. K;* a *(ɔ:* at?*) 18, 70.* 13—202_{37}. gerðisk—Bretland: *mgl. J2.*

Hrossey, í Sandvík á Hlaupandanesi. Þorkell hét
sonr hans, ok var hann allra manna gǫrviligastr í
Orkneyjum. Ámundi var inn vitrasti maðr ok einna
manna mest virðr í eyjunum. Þat var eitt vár, at
Einarr jarl hafði þá útboð enn, sem hann var vanr,
en bœndr kurruðu illa ok báru fyrir Ámunda ok
báðu hann mæla þeim nǫkkura forstoð við jarl. Hann
svarar: »jarl er óáhlýðinn« — ok telr ekki stoða munu,
at biðja jarl né einnar bœnar um þetta — »er vinátta
U 325 vár jarls ok góð at svá búnu; en mér þykkir við
váða búit, ef vér verðum rangsáttir, við skaplyndi
hvárra-tveggju; mun ek mér, segir Ámundi, engu af
H 148 skipta«. Þá rœddu þeir þetta við Þorkel; hann var
trauðr til ok hét þó um síðir við áeggjan manna.
Ámunda þótti hann ofbrátt heitit hafa. En er jarl
O 93 átti þing, þá mælti Þorkell af hendi bónda ok bað
jarl vægja mǫnnum um álǫgur ok talði upp nauðsyn
manna, en jarl svarar vel ok segir, at hann skyldi
mikils virða orð Þorkels — »ek hafða nú ætlat vi. skip
ór landi at hafa, en nú skal eigi meirr hafa en iii.,
en þú Þorkell, bið eigi optarr slíkrar bœnar«. Bœndr
þǫkkuðu vel Þorkatli liðveizlu sína. Fór jarl í víking
ok kom aptr at hausti. En eptir um várit hafði jarl
sǫmu boð, sem hann var vanr, ok átti þing við bœndr.
Þá talaði Þorkell enn ok bað jarl vægja bóndum.
Jarl svarar þá reiðuliga ok segir, at hlutr bónda skyldi
þá versna við hans umrœðu; gerði hann sik þá svá
reiðan ok óðan, at hann mælti, at þeir skyldu eigi
annat vár báðir heilir á þinginu; ok sleit síðan því
þingi. En er Ámundi varð víss, hvat þeir Þorkell ok
jarl hǫfðu við mælzk, þá bað hann Þorkel á brot
fara, ok fór hann yfir á Katanes til Þorfinnz jarls.

3—4. Ámundi—eyjunum: *ul. 18.* 22. Þorkatli: þorkeli *18, 70; fork. K.*

Þorkell var þar lengi síðan ok elskaði at jarli, er
hann var ungr, ok var hann síðan kallaðr Þorkell
fóstri ok var hann ágætr maðr. Fleiri váru þeir
ríkismenn, er flýðu ór Orkneyjum óðul sín fyrir ríki
Einars jarl; flýðu flestir yfir á Katanes til Þorfinnz
jarls, en sumir flýðu ór Orkneyjum til Nóregs, en
sumir til ýmissa landa. En er Þorfinnr jarl roskn- H 149
aðisk, þá gerði hann boð til Einars jarls, bróður síns,
ok beiddi af honum ríkis þess, er hann þóttisk eiga í
Orkneyjum; en þat var þriðjungr eyja. Einarr tók
því óbrátt, at minka ríki sitt. En er Þorfinnr spurði
þat, þá býr hann lið út af Katanesi ok ferr út í eyjar.
En er Einarr jarl varð þess víss, samnar hann liði
ok ætlar at verja lǫndin. Brúsi jarl samnar ok liði U 326
ok ferr til móts við þá ok berr sættar-orð í milli
þeira. Var þat at sætt með þeim, at Þorfinnr skyldi
hafa þriðjung landa í Orkneyjum, svá sem hann átti
at réttu. En Brúsi ok Einarr lǫgðu saman sinn hluta,
skyldi Einarr hafa einn forræði fyrir þeim; en ef
misdauði þeira yrði, þá skyldi sá þeira lǫnd taka
eptir annan, er lengr lifði. En sá máldagi þótti þá
ekki jafnligr, þvíat Brúsi átti son, er Rǫgnvaldr hét,
en Einarr var sonlauss. Setti þá Þorfinnr jarl sína
menn til at varðveita ríki þat, er hann átti í Orkn-
eyjum, en hann var optast á Katanesi. Einarr jarl
var optast á sumrum í hernaði um Írland ok Skot-
land ok Bretland. Þat var eitt sumar, er Einarr jarl 1019

15. sættar: sattar *70.* 23. son-: sonar *70; fork. K, 18.* 27—203_{14}. Þat—skapi: *lyder i J2 således:* þat var a eino sumri at Eyvindr urarhorn sigldi i vestrviking hann var um sumarit með Konufogr irakonungi Einarr iarl var hvert sumar i hernaði hann barðiz i Ulfkelsfirði við Konufogr irakonung oc feck þar usigr oc mannalat Annat sumar — Írlandi *(som K)* enn honum bægþi veðr oc helt hann til Asmundarvogs oc la þar nockora hrið þar kom at honum Einarr iarl oc let hann drepa Eyvind urarhorn enn hann gaf — Nóregs *(som K)* á fund — mikill *(som K men ul.* frá*)* oc sva var iafnan er honum þotti ser mioc i moti scapi gert; *hermed slutter kap.*

herjaði á Írland, at hann barðisk í Úlfreksfirði við
160—1. Konofogor Íra-konung, svá sem fyrr var ritit, at Einarr
1020 jarl fekk þar ósigr mikinn ok mannlát. Annat sumar
eptir fór Eyvindr úrarhorn vestan af Írlandi ok ætlaði
til Nóregs; en er veðr var hvast ok straumar ófœrir,
snýr Eyvindr þá til Ásmundarvágs ok lá þar nǫkkura
hríð veðrfastr. En er þat spurði Einarr jarl, þá helt
H 150 hann þangat liði miklu, tók þar Eyvind ok lét drepa,
en gaf grið flestum mǫnnum hans, ok fóru þeir austr
O 94 til Nóregs um haustit ok kómu á fund Óláfs konungs
ok sǫgðu honum frá aftǫku Eyvindar. Konungr svarar
fá um, ok fannzk þat á, at honum þótti þat mannskaði
mikill ok mjǫk gǫrt í þrá sér, ok um flest var hann
fámæltr, þat er honum þótti sér í móti skapi. Þor-
finnr jarl sendi Þorkel fóstra út í eyjar at heimta
saman skatta sína. Einarr jarl kendi Þorkatli mjǫk
upreist þá, er Þorfinnr hafði haft tilkall út í eyjar.
Fór Þorkell skyndiliga ór eyjunum ok yfir á Katanes.
Hann segir Þorfinni jarli, at hann var þess víss orð-
inn, at Einarr jarl ætlaði honum dauða, ef eigi hefði
frændr hans ok vinir honum njósn borit — »nú mun
U 327 ek, segir hann, þann eiga á baugi, at láta þann verða
fund okkarn jarls, er um skipti með oss; en þann
kost annan, at fara lengra á brot ok þannug, er ekki
sé hans vald yfir«. Jarl fýsti þess, at Þorkell skyldi
fara austr til Nóregs á fund Óláfs konungs — »mundu,
segir hann, mikils metinn, hvar sem kømr með tígnum
mǫnnum, en ek veit beggja ykkar skaplyndi, þitt
ok jarls, at þit munuð skamma stund mundask til«.
1020 Þá bjósk Þorkell ok fór um haustit til Nóregs ok

2. ritit: *fork. K;* ritat *18, 70.* 14—204_{11}. Þorfinnr—orðsending: *ul. J2.* 16. Þorkatli: *fork. K;* -keli *18, 70.* 29. mundask: *sål. 18, 70;* mindask *K (her senere rettet til* mynd-*).*

síðan á fund Óláfs konungs ok var þar um vetrinn 1020—21
með konungi í kærleikum miklum; hafði hann Þorkel mjǫk við mál sín; þótti honum, sem var, at Þorkell var vitr maðr, skǫrungr mikill; fannzk konungi þat í rœðum hans, at hann misjafnaði mjǫk frásǫgu um jarlana ok var vinr mikill Þorfinnz, en lagði þungt til Einars jarls. Ok snemmendis um várit sendir 1021
konungr skip vestr um haf á fund Þorfinnz jarls ok H 151
orðsending, at jarl skyldi koma austr á konungs fund; en jarl lagðisk eigi þá ferð undir hǫfuð, þvíat vináttumál fylgði orðsending.

K. 99. Dráp Einars jarls.

[ÓH (Fms.) k. 93, 94, (Flat.) k. 130; Orkn. (Icel.s.) k. 18.]

Þorfinnr jarl fór austr til Nóregs ok kom á fund 1021
Óláfs konungs ok fekk þar góðar viðtǫkur ok dvalðisk þar lengi um sumarit. En er hann bjósk vestr, gaf Óláfr konungr honum langskip mikit ok gott með ǫllum reiða. Þorkell fóstri rézk þá til ferðar með jarli, ok gaf jarl honum þat skip, er hann hafði vestan haft um sumarit. Skilðusk þeir konungr ok jarl með kærleikum miklum. Þorfinnr jarl kom um haustit til Orkneyja. En er Einarr jarl spurði þat, þá hafði hann fjǫlment ok lá á skipum. Brúsi jarl fór þá til fundar við þá báða brœðr ok bar sætt milli þeira; kom enn svá, at þeir sættusk ok bundu þat eiðum. Þorkell fóstri skyldi vera í sætt ok vináttu við Einar

10. ferð: *sål. 18, 70;* fǫr *K.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70.* 12—206_{11}. Dráp—vetrinn: *hertil svarer i J2:* Landascifti i Orkneyjum *(overskr.; jfr. følg. kap.)* þenna enn sama vetr drap þorkell fostri Einar iarl rangmunn oc for siþan ꜵstr til Noregs a fund Olafs konungs oc let hann vel yfir þessu verki oc var með honum allt þar til er þeir Brusi iarl *osv. (se nedenfor fortsættelsen.)*

jarl, ok var þat mælt, at hvárr þeira skyldi veita
O 95 ǫðrum veizlu, ok skyldi jarl fyrri sœkja til Þorkels í
Sandvík. En er jarl var þar á veizlu, þá var veitt
U 328 it kappsamligsta; var jarl ekki kátr. Þar var mikill
skáli ok dyrr á báðum endum. Þann dag er jarl
skyldi á brot fara, þá skyldi Þorkell fara með honum
til veizlu. Þorkell sendi menn á njósn fram á leiðina,
er þeir skyldu fara um daginn; en er njósnar-menn
kómu aptr, þá segja þeir Þorkatli, at þeir fundu
þrennar sátir ok vápnaða menn — »ok hyggjum vér,
segja þeir, at svik myni vera«. En er Þorkell spurði
H 152 þetta, þá frestaði hann búnaðinum ok heimti menn
sína at sér. Jarl bað hann búask ok segir, at mál
var at ríða. Þorkell segir, at hann átti mart at
annask; hann gekk stundum út, en stundum inn;
eldar váru á gólfinu; þá gekk hann inn um aðrar
dyrr ok eptir honum maðr, er nefndr er Hallvarðr;
hann var íslenzkr maðr ok austfirðzkr; hann lauk
aptr hurðunni. Þorkell gekk innar milli eldzins ok
þess, er jarl sat. Jarl spurði: »ertu eigi enn búinn?«.
Þorkell svarar: »nú em ek búinn«. Þá hjó hann til
jarls ok í hǫfuðit. Jarl steypðisk á gólfit. Þá mælti
Íslendingr: »hér sá ek alla versta fanga-ráðs, er þér
dragið eigi jarl af eldinum«. Hann keyrði til spǫrðu
ok setti undir hnakka-bein jarli ok kipði honum upp
at pallinum. Þorkell ok þeir báðir fǫrunautar gengu
út skyndiliga aðrar dyrr en þeir hǫfðu inn gengit;
stóðu þar úti menn Þorkels með alvæpni. En jarls
menn tóku til hans, ok var hann þá dauðr, en ǫllum
fellusk hendr til hefndarinnar; var þat ok, at bráðum
bar at, ok varði engan mann þessa verks af Þorkatli,
þvíat þeir hugðu allir, at svá myndi vera, sem áðr

9. þorkatli: *fork. K;* -keli *18, 70.* 24. keyrði: kørþi *K;* kǫrþi *18;* kræcþi *70.* 31. -katli: *fork. K, 18;* keli *70.*

var mælt, at vinátta væri með jarli ok Þorkatli; váru menn ok flestir vápnlausir inni, en margir áðr vinir Þorkels góðir; bar þat til með auðnu þeiri, er Þorkatli var auðit lengra lífs. Þorkell hafði þá lið, er hann kom út, engu minna en jarls-menn. Fór Þorkell þá til skips síns, en jarls-menn í brot. Þorkell sigldi þann dag þegar í brot ok austr í haf, ok var þat eptir vetrnætr, ok kom hann með heilu til Nóregs ok fór þegar sem skyndiligast á fund Óláfs konungs U 329
ok fekk þar góðar viðtǫkur; lét konungr yfir verki þessu vel; var Þorkell með honum um vetrinn. 1021—

K. 100. Sætt Óláfs konungs ok Brúsa jarls. H 153

[ÓH (Fms.) k. 95, (Flat.) k. 131; Orkn. (Icel.s.) k. 19.]

Eptir fall Einars jarls tók Brúsi jarl þann hlut 1021
landa, er áðr hafði haft Einarr jarl, þvíat þat var á margra manna vitorði, með hverjum skildaga þeir Einarr ok Brúsi brœðr hǫfðu félag sitt gǫrt. En Þorfinni þótti þat réttast, at hálfar eyjar hefði hvárr O 96
þeira; en þó hafði Brúsi þann vetr ii. hluti landa. Eptir um várit kallaði Þorfinnr til þeira landa við 1022
Brúsa, at hann vildi hafa helming við Brúsa, en Brúsi galt eigi jákvæði til þess. Áttu þeir þing ok stefnur

---

1. -katli: *fork. K;* -keli *18, 70.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70.* 13—214_{19}. Eptir—helga: *hertil svarer i J2:* þeir Brusi iarl *(se ovf. 204 nederst)* oc þorfinnr iarl komu ꜹstr til Noregs a fund Olafs konungs oc foru þeiʀa scifti sva, at þeir gafu upp eyiarnar sinn þriþiung hvaʀ þeiʀa enn konungr kallaðe ser þann þriþiung er att hafþe Einaʀ iarl broðir þeiʀa fyrir þat er hann drap Eyvind urarhorn hirðmann hans oc virkta vin svꜹrðu þeir honum eiða var þa oc þorkell fostri i sætt tekinn við þa bræðr eptir þi sem segir i Jarla sǫgum helldu þeir þa vestr iarlarnir er þeir voru bunir hafþe þa þorfinnr iarl þriðiung Eyja enn Brusi iarl hafþe ii. luti Orkneyia i len af Olafi konunge *(hermed ender kap.).*

at þeim málum; gengu þá vinir þeira at semja
þetta mál, ok kom svá, at Þorfinnr lét sér ekki líka
annat en hafa helming eyja ok segir þat með, at
Brúsi þurfti eigi at hafa meirr en þriðjung, með því
skaplyndi, sem hann hafði. Brúsi segir: »ek unða
því, segir hann, at hafa þriðjung landa, þann er ek
tók í arf eptir fǫður minn; kallaði ok engi til þess í
hǫnd mér; en nú hefi ek tekit annan þriðjung í arf
eptir bróður minn at réttum máldǫgum. En þó at
ek sé vanfœrr til, at deila kappi við þik, bróðir, þá
mun ek þó annars í leita, en játa undan mér ríkit
at svá búnu«. Þeir skilðu svá málstefnu þessa. En
er Brúsi sá, at hann myndi eigi hafa afla til at standa
jafnfœtis við Þorfinn, þvíat Þorfinnr hafði ríki miklu
meira ok traust af Skota-konungi, móðurfǫður sínum,
1022 þá réð Brúsi þat af, at fara ór landi austr á fund
Óláfs konungs, ok hafði með sér Rǫgnvald son sinn;
H 154 var hann þá x. vetra gamall. En er jarl hitti konung,
þá tók hann vel við honum. En er jarl bar upp
ørendi sín ok segir konungi allan mála-vǫxt, þann er
var með þeim brœðrum, ok bað konung veita sér
styrk til at halda ríki sínu, bauð þar fram í mót
fullkomna vináttu sína. Konungr segir ok tók þar
fyrst til máls, er Haraldr inn hárfagri hafði eignazk
U 330 óðul ǫll í Orkneyjum, er jarlar hǫfðu haft jafnan
síðan lǫnd þau at léni, en aldrigi at eign — »en þat til
jartegna, segir hann, at þá er Eiríkr blóðøx ok synir
hans váru í Orkneyjum, váru jarlar þeim lýðskyldir;
en er Óláfr Tryggvason, frændi minn, kom þar, þá
gerðisk Sigurðr jarl, faðir þinn, hans maðr. Nú hefi
ek tekit arf allan eptir Óláf konung; vil ek gera þér
þann kost, at þú gerisk minn maðr, mun ek þá fá

1. semja: *sål. 18, 70;* scinia *K, vistnok fejllæsning.*

eyjarnar þér í lén; skolu vit þá freista, ef ek veiti
þér minn styrk, hvárt betr skal at haldi koma, eða
Þorfinni bróður þínum traust Skota-konungs. En ef
þú vill eigi þenna kost, þá mun ek eptir leita þeim
eignum ok óðulum, er várir frændr ok forellrar hafa
átt vestr þannug«. Þessar rœður hugfesti jarl fyrir
sér ok bar fyrir vini sína, leitaði ráðs við þá, hverju
hann skyldi játa, hvárt hann skyldi at þessu sættask
við Óláf konung ok gerask hans maðr — »en hitt
er mér ósýnna, hverr minn hluti verðr at skilnaði
várum, ef ek kveð nei við, þvíat konungr hefir bert
gǫrt þat tilkall, er hann hefir til Orkneyja; en við
stórræði hans ok þat er vér erum hér komnir, þá
mun honum lítit fyrir at gera þat af várum kosti, sem
honum sýnisk«. En þó at jarli þœtti á hváru-tveggju
anmarkar, þá tók hann þann kost, at leggja alt á vald O 97
konungs, bæði sik ok ríki sitt. Tók þá Óláfr kon- H 155
ungr af jarli vald ok forráð yfir ǫllum erfða-lǫndum
jarls; gerðisk jarl þá hans maðr ok batt þat svardǫgum.

K. 101. Sætt jarla ok Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 96, (Flat.) k. 132; Orkn. (Icel.s.) k. 20].

Þorfinnr jarl spurði þat, at Brúsi, bróðir hans, 1022
var farinn austr á fund Óláfs konungs at sœkja traust
af honum. En fyrir því, at Þorfinnr hafði verit fyrr
á fund Óláfs konungs ok komit sér þar í vináttu, þá
þóttisk hann þar eiga vel fyrir búit ok vissi, at þar
mundu margir flutninga-menn um hans mál, en þó
vætti hann, at fleiri mundu vera, ef hann kvæmi
sjálfr til; gerir Þorfinnr jarl þat ráð, at hann bjósk
sem skyndiligast ok fór austr til Nóregs ok ætlaði at U 331

---

1. eyjarnar þér: *sål. 18, 70; omv. K.* vit: *sål. 18, 70;* vėr *K.* 20. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70; m. h. t. kap. se ovf. J2 (anm. til 206₁₃ osv).* 27. vætti: vetti *70.*

sem minztr skyldi verða misfari þeira Brúsa, ok ekki skyldi hans ørendi til loka komask, áðr en Þorfinnr hitti konung. En þat var annan veg en jarl hafði ætlat, þvíat þá er Þorfinnr jarl kom á fund Óláfs konungs, var lokit ok gǫrt alt um sáttmál konungs ok Brúsa jarls. Vissi ok eigi Þorfinnr jarl, at Brúsi hefði upp gefit sitt ríki, fyrr en hann var kominn til Óláfs konungs. Ok þegar er þeir hittusk, Þorfinnr jarl ok Óláfr konungr, þá hóf Óláfr konungr upp sama ákall til ríkis í Orkneyjum, sem hann hafði haft við Brúsa jarl, ok beiddi Þorfinn þess ins sama, at hann skyldi játa konungi þeim hluta landa, er hann átti áðr. Jarl svarar vel orðum konungs ok stilliliga ok segir svá, at honum þótti miklu máli skipta um vingan konungs — »ok ef þér, herra, þykkizk þurfa liðveizlu mína í mót ǫðrum hǫfðingjum, þá hafið þér
H 156 áðr fult til þess unnit, en mér er eigi hent at veita yðr handgǫngu, þvíat ek em áðr jarl Skota-konungs ok honum lýðskyldr«. En er konungr fann undandrátt í svǫrum jarls um þá mála-leitan, er hann hafði áðr upp hafit, þá mælti konungr: »ef þú vill, jarl, ekki gerask minn maðr, þá er hinn kostr, at ek setja þann mann yfir Orkneyjar, er ek vil; en ek vil, at þú veitir þá svardaga at kalla þá ekki til landa þeira ok láta þá í friði vera af þér, er ek set yfir lǫndin. En ef þú vill hvárngan þenna kost, þá mun svá þykkja þeim, er lǫndum ræðr, sem ófriðar myni af þér ván vera; má þér þá eigi undarligt þykkja, þótt dalr mœti hóli«. Jarl svarar ok bað hann gefa sér frest at hugsa þetta mál. Konungr gerði svá, gaf jarli stund at ráða um þetta kør við menn sína. Þá beiddi hann þess, at konungr skyldi ljá honum fresta

19. honum: aðr *tf. 70.* 21. vill, jarl: *omv. 18, 70.* 24. þá ekki: alldrei *18;* ecki *70.* 32. hann: iarl *18;* þorfinnr *70.* · kgr: *sál. 18, 70;* hann *K.*

til annars sumars, ok fœri hann fyrst vestr um haf, þvíat heima var ráðuneyti hans, en hann var bernskumaðr fyrir aldrs sakir. Konungr bað hann þá kjósa. Þorkell fóstri var þá með Óláfi konungi; hann sendi mann til Þorfinnz jarls leyniliga ok bað hann O 98
eigi þat fyrir ætlask, hvatki er honum var í hug, at U 332
skiljask svá at sinni við Óláf konung, at þeir væri eigi sáttir, svá sem hann var þá kominn í hendr konungi. Af þvílíkum minningum þóttisk jarl sjá, at einbeygðr myndi kostr at láta konung þá fyrir ráða; þótti hinn eigi kostligr, at eiga enga ván sjálfr til ættleifðar sinnar, en veita til þess svardaga, at þeir hefði í ró ríki þat, er þar váru ekki til bornir. En fyrir því at honum þótti ósýnt um brotferð sína, þá kaus hann þat af, at ganga til handa konungi ok ger- H 157
ask hans maðr, svá sem Brúsi hafði gǫrt. Konungr fann þat, at Þorfinnr var miklu skapstœrri en Brúsi ok kunni verr pynding þessi; trúði konungr Þorfinni verr en Brúsa; sá konungr þat, at Þorfinnr myndi þykkjask styrks eiga ván af Skota-konungi, þótt hann brygðisk í þessu sáttmáli; skilði konungr þat af vizku sinni, at Brúsi gekk tregliga at ǫllu sáttmáli, en mælti þat eina um, er hann ætlaði sér at halda; en þar er Þorfinnr var, þá er hann hafði ráðit, hvern hann vildi upp taka, þá gekk hann glatt at ǫllum skildaga ok dró um þat engan hlut, sem hann veitti in fyrstu ákvæði; en þat grunaði konung, at jarl myndi gera eptir sumar sættir.

K. 102. Brotferð Þorfinnz jarls.

[ÓH (Fms.) k. 97, (Flat.) k. 133; Orkn. (Icel.s.) k. 21; jfr. Fsk. k. 98, ÓH (49) k. 48.]

Þá er Óláfr konungr hafði hugsat fyrir sér alt 1022

11. kostligr: costligri *70; fork. i 18.* 18. konungr: *sál. 18, 70;* hann *K.* 29. *Overskr. fra 18 (dog skr.* Burt-*).*

þetta mál, lét hann blása til fjǫlmennrar stefnu, lét
þangat kalla jarla. Þá mælti konungr: »sáttmál vár
Orkneyinga-jarla vil ek nú birta fyrir alþýðu. Þeir
hafa nú játat mínu eiginorði yfir Orkneyjum ok Hjalt-
landi ok gǫrzk báðir mínir menn ok bundit þat alt
svardǫgum, ok vil ek nú gefa þeim þat í lén, Brúsa
þriðjung landa, Þorfinni annan þriðjung, svá sem
þeir hǫfðu fyrr átt, en þann þriðjung, er átti Einarr
rangmuðr, þann læt ek fallit hafa í minn garð fyrir
þat er hann drap Eyvind úrarhorn, hirðmann minn
ok félags-mann ok kæran vin; vil ek sjá fyrir þeim
hluta landa þat er mér sýnisk. Þat vil ek ok til
skilja við ykkr jarla mína, at ek vil, at þit takið sættir
U 333 af Þorkatli Ámundasyni fyrir aftǫku Einars, bróður
H 158 ykkars; vil ek, at sá dómr sé undir mér, ef þit vilið
því játat hafa«. En þat var sem annat, at jarlar
játtu því ǫllu, er konungr mælti. Gekk þá Þorkell
fram ok festi konungs-dóm á þessu máli, ok sleit svá
þessu þingi. Óláfr konungr dœmði bœtr fyrir Einar
jarl, slíkar sem fyrir iii. lenda menn; en fyrir sakir
skyldi niðr falla þriðjungr gjalda. Þorfinnr jarl bað
þá konung sér brautfarar-leyfis; en þegar er þat feksk,
bjósk jarl sem skyndiligast. En er hann var albúinn,
var þat einn dag, er jarl drakk á skipi, at þar kom
O 99 fyrir hann Þorkell Ámundason váveifliga ok lagði
hǫfuð sitt í kné jarli ok bað hann þá gera af slíkt,
er hann vildi. Jarl spurði, fyrir hví hann fœri svá
— »vér erum áðr menn sáttir at konungs-dómi, ok
statt þú upp, Þorkell«. Hann gerði svá. Þorkell
mælti: »sætt þeiri, er konungr gerði, mun ek hlíta
um mál vár Brúsa, en þat er til þín kømr af, skaltu
einn ráða; þótt konungr hafi mér skilit eignir eða

---

5. gǫrzk: gerazc *70*. 9. læt: lét *K;* let *70; fork. 18.*
14. -katli: -keli *alle.* 23. skyndiligast: akafligast *18, 70.*

landz-vist í Orkneyjum, þá kann ek skaplyndi þitt, at
mér er ófœrt í eyjar, nema ek fara í trúnaði yðrum,
jarl; vil ek þat, segir hann, festa yðr, at koma aldri
í Orkneyjar, hvat sem konungr mælir um þat«. Jarl
þagnaði ok tók seint til máls, hann mælti: »viltu heldr,
Þorkell, at ek dœma um okkur mál, heldr en hlíta
konungs-dómi, þá mun ek hafa þat uphaf at sætt
okkarri, at þú skalt með mér fara í Orkneyjar ok vera
með mér ok skiljask eigi við mik, nema mitt lof eða
leyfi sé til; vera skyldr at verja land mitt ok allra
verka þeira, er ek vil gera láta, meðan vit erum
báðir á lífi«. Þorkell segir: »þat skal á yðru valdi, H 159
jarl, sem alt annat, þat er ek má ráða«. Gekk þá
Þorkell til ok festi jarli þetta alt, sem hann kvað á.
Jarl segir, at um fégjǫld myndi hann síðarr á kveða;
en hann tók þá svardaga af Þorkatli. Snørisk Þorkell
þá þegar til ferðar með jarli; fór jarl þegar á brot, 1022
er hann var búinn, ok sásk þeir Óláfr konungr aldregi
síðan. Brúsi jarl dvalðisk þar eptir ok bjósk meirr U 334
í tómi; en áðr hann fœri í brot, þá átti Óláfr konungr stefnur við hann ok mælti svá: »þat lízk mér,
jarl, at ek myna hafa þik at trúnaðar-manni þar fyrir
vestan hafit; ætla ek svá, at þú skylir hafa ii. hluti
landa til forráða, þá sem þú hefir áðr haft; vil ek, at
þú sér eigi minni maðr eða óríkari, er þú ert mér
handgenginn, en áðr vartu. En ek vil festa trúnað
þinn með því, at ek vil, at hér sé eptir með mér
Rǫgnvaldr, sonr þinn. Sé ek þá, er þú hefir mitt
traust ok ii. hluti landa, at þú mátt vel halda þínu
at réttu fyrir Þorfinni, bróður þínum«. Brúsi tók þat
með þǫkkum at hafa ii. hluti landa. Dvalðisk Brúsi
síðan litla hríð, áðr hann fór í brot, ok kom um haustit 1022

16. þorkatli: *fork. K, 18;* -keli *70.* 18. aldregi: aldri *18, 70.* 28. 213₁. sonr: *fork. i K, 18;* son *70.*

vestr til Orkneyja. Rǫgnvaldr, sonr Brúsa, var austr eptir með Óláfi konungi; hann var allra manna fríðastr, hárit mikit ok gult sem silki, hann var snimma mikill ok sterkr, manna var hann gǫrviligastr bæði fyrir vits sakir ok kurteisi; hann var lengi síðan með
H 160 Óláfi konungi. Þessa getr Óttarr svarti í drápu þeiri, er hann orti um Óláf konung:

82. Gegn, eru þér at þegnum,
þjóðskjǫldunga góðra
haldið hœft á veldi,
Hjaltlendingar kendir;
engi varð á jǫrðu
ógnbráðr, áðr þér nǫ́ðum,
austr, sás eyjum vestan,
ynglingr, und sik þryngvi.

O 100 ## K. 103. Frá Brúsa ok Þorfinni jarli.

[ÓH (Fms.) k. 98, (Flat.) k. 133; Orkn. (Icel.s.) k. 21, 22, 38.]

1022 Þá er þeir brœðr kómu vestr til Orkneyja, Þorfinnr ok Brúsi, þá tók Brúsi ii. hluti landa til forráða, en Þorfinnr þriðjung; hann var jafnan á Katanesi ok á Skotlandi, en setti menn sína yfir eyjar. Hafði Brúsi þá einn landvǫrn fyrir eyjunum; en í þann tíma var þar herskátt, þvíat Norðmenn ok Danir herjuðu mjǫk í vestrvíking ok kómu opt við Orkneyjar, þá er þeir fóru vestr eða vestan, ok námu nesnám. Brúsi talði at því við Þorfinn, bróður sinn, er hann
U 335 hafði engar útgerðir fyrir Orkneyjum eða Hjaltlandi, en hafði skatta ok skyldir alt at sínum hluta. Þá bauð Þorfinnr honum þann kost, at Brúsi skyldi hafa þriðjung landa en Þorfinnr ii. hluti ok hafa einn

8—15. **82. vísa.** 7. sás: saer *alle.* 8. þryngvi: þreyngvi *70.*
16. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70.*

landvǫrn fyrir beggja þeira hǫnd. En þó at þetta skipti yrði eigi þá bráðfengis, þá er þó þat sagt í Jarlasǫgunum, at þetta skipti fœri fram, at Þorfinnr hefði ii. hluti, en Brúsi þriðjung, þá er Knútr inn ríki hafði lagt undir sik Nóreg, en Óláfr konungr var c. 1028 H 161
ór landi farinn. Þorfinnr jarl Sigurðarson hefir verit gǫfgastr jarl í Eyjum ok haft mest ríki Orkneyingajarla; hann eignaðisk Hjaltland ok Orkneyjar, Suðreyjar; hann hafði ok mikit ríki á Skotlandi ok Írlandi; á þat kvað Arnórr jarlaskáld:

83. Hringstríði varð hlýða
herr frá Þursaskerjum
(rétt segik þjóð, hverr þótti
Þorfinnr) til Dyflinnar.

Þorfinnr var inn mesti hermaðr; hann tók jarldóm v. vetra gamall ok réð meirr en lx. vetra ok varð sóttdauðr á ofanverðum dǫgum Haraldz Sigurðarsonar, 1064
en Brúsi andaðisk á dǫgum Knúts ins ríka, lítlu eptir fall Óláfs konungs ins helga.

K. 104. Frá Háreki ór Þjóttu.

[ÓH (Fms.) k. 99, (Flat.) k. 134; jfr. ÓH (49) k. 31, 32.]

Nú ferr tvennum sǫgum fram, ok skal þar nú til taka, sem frá var horfit, er frá því var sagt, er Óláfr Haraldzson hafði frið gǫrt við Óláf Svía-konung, ok þat, at Óláfr konungr fór þat sumar norðr til Þrándheims. Hann hafði þá verit konungr v. vetr. Þat haust bjó hann til vetrsetu í Niðarósi ok sat þar um vetrinn. Þann vetr var með Óláfi konungi Þorkell 1020—21

7. Eyjum: Eyonom *18;* Orcneyiom *70.*
11—14. **83. vísa.** 3. segik: segi ek *alle.* 4. þorfinnr: *sål. Flat. II, 421 (dog forkortet); -*finz *alle.*
20. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 21—215_6. Nú—þrándheim: *ul. J2.*

p. 201 fóstri Amundason, sem fyrr var ritat. Óláfr konungr leiddi þá mjǫk at spurningum um kristnihald, hvert þá væri í landinu, ok spurðisk honum svá til, sem ekki væri kristnihaldit, þegar er norðr sótti á Hálogaland, en þó skorti mikit á, at vel væri um Naumudal
6 O 101 ok inn um Þrándheim. Maðr er nefndr Hárekr, sonr
H 162 Eyvindar skáldaspillis; hann bjó í ey þeiri, er Þjótta heitir, þat er á Hálogalandi. Eyvindr hafði maðr verit ekki stórauðigr, ættstórr ok skǫrungr mikill. Í Þjóttu bjoggu þá smáir bœndr ok eigi allfáir. Hárekr keypti þar einn bœ fyrst ok eigi allmikinn ok fór þar búðum til; en á fám misserum hafði hann rutt í brot ǫllum bóndum, þeim er þar bjoggu áðr, svá at hann átti þá einn alla eyna ok gerði þar þá hǫfuðbœ mikinn. Hárekr varð brátt vellauðigr; hann var spekingr mikill at viti ok framkvæmðar-maðr. Hann hafði lengi haft af hǫfðingjum metnað mikinn; hann var í frændsemistǫlu við Nóregs-konunga; af þeim sǫkum hafði Hárekr haft mikil metorð af landz-hǫfðingjum. Gunnhildr, fǫðurmóðir Háreks, var dóttir Hálfdanar jarls ok Ingibjargar, dóttur Haraldz ins hárfagra. Hárekr var þá heldr á øfra aldri, þá er þetta er tíðenda. Hárekr var mestr virðinga-maðr á Hálogalandi; hann hafði þá langa hríð finnkaup ok konungs-sýslu á mǫrkinni;

---

6. sonr: *fork. K, J2;* son *18, 70.* 8—9. Eyvindr—stórauðigr: hann var maðr *J2.* 10. bjoggu—allfáir: hofþu fyrzt buit smabuendr margir enn *J2.* 11—13. keypti—áðr: hafþe rimt þeim ollum i brott *J2.* 14. þá einn: *ul. J2.* þá*(2)*: *ul. J2.* 15. H. varð: varþ hann *J2.* hann var: oc *J2.* 16—17. ok—mikinn: *ul. J2.* 18. þeim sǫkum: þi *J2.* Hárekr: hann *J2.* 19. mikil metorð: metnað micinn *J2.* 20. dóttir: þeiʀa *tf. J2.* Halfd.: -dans *skr. J2 (fork. J3).* jarls: *ul. J2.* 21. Haraldz: konungs *tf. J2.* 22. heldr: *ul. J2.* þá: *ul. J2.* er*(2)*: var *J2, 70.* 23. virðinga-: *ul. J2.* hafði: haft *tf. J2.* 24. -kaup: -scatt *J2.*

hafði hann stundum einn haft, en stundum hǫfðu aðrir suma með honum. Ekki hafði hann komit á fund Óláfs konungs, en þó hǫfðu farit orð ok sendimenn millum þeira, ok var þat alt vingjarnligt; ok þann vetr, er Óláfr konungr sat í Niðarósi, fóru enn 1020—21 menn milli þeira Háreks ór Þjóttu. Þá lýsti konungr yfir því, at um sumarit eptir ætlaði hann sér at fara norðr á Hálogaland ok alt norðr til landz-enda; en þeir Háleygirnir hugðu allmisjafnt til þeira ferðar.

K. 105. Frá Háleygjum. H 163

[ÓH (Fms.) k. 100, (Flat.) k. 135.]

Óláfr konungr bjósk nú um várit með v. skipum 1021 ok hafði nær ccc. manna. En er hann var búinn, þá byrjar hann ferð sína norðr með landi, ok er hann kom í Naumdœla-fylki, stefndi hann þing við bœndr. Var hann þá til konungs tekinn á hverju þingi. Hann lét þá ok þar, sem annars staðar, lǫg þau upp lesa, sem hann bauð mǫnnum þar í landi kristni at halda, ok lagði við líf ok limar eða aleigu-sǫk hverjum manni, er eigi vildi undir ganga kristin lǫg. Veitti U 337 konungr þar mǫrgum mǫnnum stórar refsingar ok lét þat ganga jamt yfir ríka sem óríka: skildisk hann svá við í hverju heraði, at alt fólk játti, at halda

1—2. hafði—honum: *ul. J2.* 3. farit | orð ok sendimenn: *omv. J2 og tf.:* i. 6. milli: i millum *J2.* H. ór Þj: *ul. J2.* 7. yfir: *ul. J2.* um—fara: hann ætlaði at fara um sumarit *J2.* 8. ok—landz-enda: *ul. J2.* 9. þeir H.: Haleygir *J2.* til—ferðar: til þes *efter* hugðu *J2.* 10. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Olafe konunge *J2.* 11. nú: *ul. J2.* 12. ok: hann *J2.* nær: *ul. J2.* 12—13. En—sína: hann stefndi *J2.* 13. ok: en *J2.* 15. þá: þar *J2.* á—þingi: sem annars staðar *J2.* 16—18. þá—ok*(1)*: oc lesa þar upp kristinn lǫg enn *J2.* 18. ok*(2)*: eða *J2 (ikke J3).* 19. kristin lǫg: cristnina *J2.* 20. þar: þa *J2.* 21. þat: *ul. J2.* jamt: *ul. J2.* 22. heraði: fylke *J2.* alt—játti: menn iattu allir *J2.*

helga trú. En flestir ríkismenn ok margir stórbœndr
gerðu veizlur í mót konungi; fór hann svá norðr alt
á Hálogaland. Hárekr í Þjóttu veitti konungi veizlu,
ok var þar allmikit fjǫlmenni ok veizla in prýðiligsta.
O 102 Gerðisk Hárekr þá lendr maðr; Óláfr konungr fekk
honum þá veizlur, svá sem hann hafði haft af inum
fyrrum landz-hǫfðingjum.

K. 106. Frá Ásmundi Grankelssøni.

[ÓH (Fms.) k. 101, (Flat.) k. 135].

Maðr er nefndr Grankell eða Granketill, auðigr
bóandi, ok var þá heldr við aldr. En þá er hann
var á unga-aldri, hafði hann í víkingu verit ok þá
hermaðr mikill; hann var atgǫrvimaðr mikill um flesta
hluti, þá er íþróttum gegndi. Ásmundr hét sonr hans,
ok var hann um alla hluti líkr feðr sínum eða nǫkkvi
H 164 framarr. Þat var margra manna mál, at fyrir sakir
fríðleiks, afls ok íþrótta at hann hafi verit inn iii.
maðr bezt at sér búinn í Nóregi; en fyrst hafa til
verit nefndir Hákon Aðalsteinsfóstri ok Óláfr Tryggva-
son. Grankell bauð Óláfi konungi til veizlu, ok var

1. helga: retta *J2.* flestir—stórbœndr: margir rikir bændr *J2.* 2. kgi: honum *J2.* alt: *ul. J2.* 3. í: or *J2.* 4. veizla—prýðil.: allgoð veizla *J2.* 5. Ól. kgr: *sål. 18;* Ol. kgs *K, 70;* konungr *efter* fekk *J2 og ul.* Ól. 6—7. haft—fyrrum: fyʀ haft af *J2.* 8. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Grannkatle *J2.* 10. bóandi: bonde *J2.* 11. í víkingu | verit: *omv. J2.* 12. hermaðr—var: *ul. 70, men skriveren har dog begyndt på* her- (he *udstreget).* 13. sonr: son *70; fork. i de øvrr.* 14. hann: *ul. J2.* nǫkkvi: nockuru *J2.* 15. Þat var: þi at þat er *J2.* at: *ul. J2.* 16. fríðleiks: oc *tf. J2.* 16—17. verit . . . . búinn: geʀ (goʀ *J3)* verit *efter* sér *J2.* 17—18. hafa—nefndir: hefir verit til nefndr *J2.* 19. G. bauð: þeir feðgar buþu *J2.*

þar veizla allkappsamlig; leiddi Grankell hann stórum vingjǫfum í brot. Konungr bauð Ásmundi at fara með sér ok lagði til þess mǫrg orð, en Ásmundr þóttisk eigi kunna at drepa hendi við veg sínum, ok rézk hann til ferðar með konungi ok gerðisk síðan hans maðr ok kom í ina mestu kærleika við konung. Óláfr konungr dvalðisk mestan hluta sumars á Hálogalandi ok fór í allar þinghár ok kristnaði þar allan lýð. Þá bjó í Bjarkey Þórir hundr, hann var ríkastr maðr norðr þar; hann gerðisk þá lendr maðr Óláfs konungs. Margir ríkir bónda-synir réðusk þá til ferðar við Óláf konung. Þá er á leið sumarit, kom konungr norðan ok snøri þá inn eptir Þrándheimi til Niðaróss ok sat þar eptir um vetrinn. Ok þann vetr kom 1021—22 U 338 Þorkell fóstri vestan ór Orkneyjum, þá er hann hafði drepit Einarr jarl rangmunn. Þat haust var í Þránd- 1021 heimi hallæri á korni, en áðr hafði lengi verit góð árferð, en hallæri var alt norðr í land, ok því meira, er norðarr var, en korn var gott austr í land ok svá um Uplǫnd, en þess naut við í Þrándheimi, at menn áttu þar mikil forn korn.

---

1. veizla allkapps.: inn bezti fagnaðr oc *J2.* hann: konung *J2.* 1—2. stórum vin-: með (goðum *tf. J3) J2.* 2. brot: brott *J2.* at fara: *ul. J2.* 3—6. lagði—maðr: þat þectiz hann oc var hann lengi með konunge *J2.* 7. mestan—sumars: lengi um sumarit *J2.* 8—9. ok fór—lýð: *ul. J2.* 9—10. Þá—hann: þorir Hundr *J2.* 10. þá: oc *tf. J2.* 10—11. Ól kgs: hans (konungs *J3)* i Biarkey *J2.* 11. þá: *ul. J2.* ferðar: fylgðar *J2.* 12. Óláf: *ul. J2.* konung: af Halogalandi *tf. J2.* 12—14. Þá—eptir: konungr sneri aftr um hæstit til þrandheims oc sat i Niþarosi *J2.* 14—16. Ok—rangmunn: *ul. J2.* 16—17. í Þr.: um Þrandheim *efter* korni *J2.* 18—21. en—korn: *ul. J2.*

H 165 K. 107. Frá blótum Þrœnda.

[ÓH (Fms.) k. 102, (Flat.) k. 136.]

1021 Þat haust váru sǫgð Óláfi konungi þau tíðendi innan ór Þrándheimi, at bœndr hefði þar haft veizlur fjǫlmennar at vetrnóttum; váru þar drykkjur miklar; var konungi svá sagt, at þar væri minni ǫll signuð Ásum at fornum sið; þat fylgði ok þeiri sǫgn, at þar væri drepit naut ok hross ok roðnir stallar af blóði ok framit blót ok veittr sá formáli, at þat skyldi vera til árbótar; þat fylgði því, at ǫllum mǫnnum þótti þat auðsýnt, at goðin hǫfðu reizk því, er Háleygir hǫfðu horfit til kristni. En er konungr spurði þessi tíðendi, þá sendi hann menn inn í Þrándheim ok
O 103 stefndi til sín bóndum þeim, er hann réð til nefna. Maðr er nefndr Ǫlvir á Eggju; hann var kendr við bœ þann, er hann bjó á; hann var ríkr maðr ok ættstórr; hann var hǫfuðs-maðr ferðar þessar af hendi bónda til konungs. Ok er þeir koma á konungs fund, þá bar konungr á hendr bóndum þessi kenzl. En Ǫlvir svarar af hendi bónda ok segir, at þeir hefði engar veizlur haft þat haust, nema gildi sín eða hvirfings-drykkjur, en sumir vina-boð — »en þat, segir hann, er yðr er sagt frá orðtǫkum várum Þrœndanna,

---

1. *Overskr. fra 18. J2 (der dog har* innþr.*); mgl. K. 70.* 2. sǫgð | Ól. kgi: *omv. J2.* 3—4. haft—fjǫlmennar: blot *J2.* 4. váru—miklar: *ul. J2.* 5. svá: *ul. J2.* væri: varu *J2.* 6—7. þat—drepit: þar varu drepinn *J2.* 7. naut . . . hross: *omv. J2.* ok*(2):*enn *J2.* 8. ok*(1)*—blót: *ul. J2.* 9. mǫnnum: *ul. J2.* 10. þat: *ul. J2.* 12—13. sendi—nefna: stefndi hann til sin innþrændum *J2.* 15. þann—á: sinn *J2.* 15—16. hann*(2)*—ættstórr: *ul. J2.* 16. var—þessar: for *J2.* 17. til kgs: a konungs fund *J2 og tf. her (jfr. anm. til l. 15—16)*: hann var rikr maðr oc auðigr. Ok: enn *J2.* koma: komu *J2.* 18. hendr bóndum: þa *J2.* 19—20. svarar—eða: qvað þa engar veizlor haft hafa nema *J2.* 21. en sumir: eða *J2.* 21—22. segir—sagt: sem sagt er *J2.* 22. Þrœndanna: herra þrænda *J2.*

þá er vér drekkum, þá kunnu allir vitrir menn at varask slíkar rœður, en eigi kann ek at synja fyrir heimska menn ok ǫlóða, hvat þeir mæla«. Ǫlvir var maðr málsnjallr ok máldjarfr, varði hann allar þessar rœður við bœndr. En at lykðum segir konungr, at Innþrœndir mundu sér sjálfir bera vitni — «hvernug H 166 þeir eru trúaðir«. Fengu bœndr þá leyfi til heimfarar; fóru þeir ok, þegar er þeir váru búnir.

K. 108. Frá blótum Innþrœnda. U 339

[ÓH (Fms.) k. 103, (Flat.) k. 136.]

Síðarr um vetrinn var konungi sagt, at Innþrœndir 1021—2 hǫfðu fjǫlment á Mærinni, ok váru þar blót stór at miðjum vetri; blótuðu þeir þá til friðar ok vetrar-fars góðs. En er konungr þóttisk sannfróðr um þetta, þá sendir konungr menn ok orðsending inn í Þrándheim ok stefndi bóndum út til bœjar; nefndi enn til menn þá, er honum þóttu vitrastir. Bœndr áttu þá tal sitt ok rœddu sín í milli um orðsending þessa; váru þeir allir ófúsastir til ferðarinnar, er áðr hǫfðu farit um vetrinn. En við bœn allra bónda, þá réð Ǫlvir til ferðarinnar; en er hann kom út til bœjar, fór hann brátt á konungs fund, ok tóku þeir tal. Bar

2. at synja: svara *J2*. 3. hvat—mæla: *ul. J2*. 4. málsnjallr ok: *ul. J2*. þessar: *ul. J2*. 5. rœður við: sakir fyrir *J2*. 5—6. En—bera: konungr qvað þa sialfa mundu bera ser *J2*. 6—7. hvernug—trúaðir: um truna *J2*. 7. bœndr: þeir *J2*. leyfi: orlof *J2*. 8. -farar: -ferðar *J2*. fóru—búnir: *ul. J2*. 9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap. inddel. J2*. 10. kgi: *ul. J2*. 11. hǫfðu: hefði *J2*. fjǫlm. | á M: *sål. K, J2; omv. 18, 70*. 12. blótuðu—þá: var (er *J3*) þa blotat *J2*. -fars: *ul. J2*. 13—16. En—vitrastir: konungr stefndi þa enn innþrændum a sinn fund *J2*. 15. út: *ul. K (i 18, 70)*. 16—17. áttu—milli: taluðu um með ser *J2*. 18. ófúsastir: ufusir *J2*. 18—19. er—vetrinn: *ul. J2*. 19—20. En—ferðarinnar: samdiz þat með þeim at Avlfer for *J2*. 20—21. út—brátt: *ul. J2*. 21. ok—tal: þa *J2*.

konungr þat á hendr bóndum, at þeir hefði haft miðsvetrar-blót. Ǫlvir svarar ok segir, at bœndr váru ósannir at þeiri sǫk — «hofðum vér, segir hann, jóla-boð ok víða í heruðum samdrykkjur: ætla bœndr eigi svá hnept til jóla-veizlu sér, at eigi verði stór afhlaup, ok drukku menn þat, herra, lengi síðan: er á Mærinni mikill hǫfuðstaðr ok hús stór, en byggð mikil umhverfis; þykkir mǫnnum þar til gleði gott at drekka mǫrgum saman«. Konungr svarar fá ok var heldr styggr, þóttisk vita annat sannara en þat, er þá var frá borit. Bað konungr bœndr aptr fara — »en ek mun, segir hann, þó verða víss ins sanna,
H 167 at þér dylið ok gangið eigi í mót; en hversu sem hér til hefir verit, þá gerið slíkt eigi optarr«. Fóru þá bœndr heim ok sǫgðu sína ferð ok þat, at konungr var heldr reiðr.

K. 109. Dráp Ǫlvis á Eggju.

[ÓH (Fms.) k. 104, (Flat.) k. 137.]

1022 Óláfr konungr hafði veizlu mikla um páska, ok hafði marga bœjar-menn í boði sínu ok svá bœndr. En eptir páska lét konungr setja fram skip sín ok
O 104 bera til reiða ok árar, lét þilja skipin ok tjalda ok

1—2. kgr—blót: hann enar somu sakir a hendr innþrændum *J2*. 2—3. svarar—ósannir: qvað þa vera usanna *J2*. 3. þeiri: þessi *J2*. hǫfðum—hann: hafom ver haft *J2*. 5. sér: sinnar *J2*. 6. herra: *ul. J2*. 6—9. er—saman: *ul. J2*. 8. -hverfis: *sål. K. 70;* Bergis *18*. 10. þóttisk: hann *tf. J2*. 10—11. þat. er: *ul. J2*. 11. frá: fram *J2*. 12. segir—þó: *ul. J2*. 13. at—mót: *ul. J2*. 15. heim: aftr *J2*. þat: með *tf. J2*. 16. heldr: mioc *efter (foran J3)* reiðr *J2*. 17. *Overskr. fra 18, J2 (*á E. *ul. J3); mgl. K, 70.* 18. um páska: *ul. J2*. 19. hafði: *ul. J2*. marga: *ul. K*. bœjar-: *ul. J2*. ok—bœndr: *ul. J2*. 20. páska: pascana *J2*. kgr: hann *J2*. 21. bera—tjalda: bua *J2*.

lét fljóta skipin svá búin við bryggjur. Óláfr konungr sendi menn eptir páska í Veradal. Maðr er nefndr Þóraldi, ármaðr konungs; hann varðveitti konungs U 340 bú at Haugi; en konungr sendi honum orð, at hann skyldi koma til hans sem skyndiligast. Þóraldi lagðisk þá fǫr eigi undir hǫfuð ok fór þegar út til bœjar með sendimǫnnum. Konungr kallar hann á einmæli ok spurði eptir, hvat sannendi væri á því, — »er mér er sagt frá siðum Innþrœnda, hvárt svá er, at þeir snúask til blóta; vil ek, segir konungr, at þú segir mér sem er ok þú veizt sannast; ert þú til þess skyldr, þvíat þú ert minn maðr«. Þóraldi svarar: »herra, þat vil ek yðr fyrst segja, at ek flutta hingat til bœjar sonu mína ii. ok konu ok lausafé alt, þat er ek mátta með komask. En ef þú vill hafa þessa sǫgu af mér, þá skal þat vera á yðru valdi; en ef ek segi svá sem er, þá muntu sjá fyrir mínu ráði«. Konungr segir: »seg þú satt frá því, er ek spyrr þik; en ek skal sjá fyrir ráði þínu, svá at þik skal ekki H 168 saka«. »Þat er yðr satt at segja, konungr, ef ek skal segja sem er, at inn um Þrándheim er náliga

---

1. skipin—búin: *ul. J2.* 1—2. Óláfr—Veradal: *ul. J2.* 3—4. ármaðr—en: hann varþueitti konungs bu oc var armaðr hans *J2.* 3. konungs*(1)*: *sål. 70;* hans *18; ul. K.* 5. til—skyndiligast: a hanṣ fund *J2.* 5—6. lagðisk—ok: *ul. J2.* 6. þegar: *efter* bœjar *J2.* 7. hann: þoralda *J2.* 8—11. eptir—sannast: at siþum innþrænda *J2.* 11. ert þú: ertu *J2.* 12. skyldr: at segia mer satt *tf. J2.* 13. herra: *ul. J2.* 14. til bœjar: *ul. J2.* sonu: conu *J2.* ii.—konu: oc ij. sonu *J2.* 14—15. alt—komask: mitt *J2.* 15. þú vill: þer vilit *J2.* þessa: sanna *J2.* 16—17. þá—er: *ul. J2.* 17. muntu: munuð þer *J2.* 18. frá því: þat *J2.* 19. skal—svá: mun sva til gæta *J2.* skal*(2)*: mun *J2.* ekki: þetta *tf. J2.* 20. saka: þoralldi mælti *tf. J2.* 20—21. kgr—er*(1)*: *ul. J2.*

alt fólk alheiðit í átrúnaði, þótt sumir menn sé þar skírðir. En þat er siðr þeira, at hafa blót á haust ok fagna þá vetri, annat at miðjum vetri, en it iii. at sumri, þá fagna þeir sumri. Eru at þessu ráði Eynir ok Sparbyggvar, Verdœlir, Skeynir. Xii. eru þeir, er fyrir beitask um blótveizlurnar, ok á nú Ǫlvir í vár at halda upp veizlunni; er hann nú í starfi miklu á Mærinni, ok þangat eru til flutt ǫll fǫng, þau er til þarf at hafa veizlunnar«. En er konungr varð ins sanna víss, þá lét hann blása saman liði sínu ok lét segja mǫnnum, at til skipa skyldi ganga. Konungr nefndi menn til skipstjórnar ok svá sveitar-hǫfðingja, eða hvert hvergi sveit skyldi til skips. Var þá búizk skjótt; hafði konungr v. skip ok ccc. manna ok helt inn eptir firði; var góðr byrr ok tǫlðu snekkjurnar ekki lengi fyrir vindi; en þessa varði engan mann, at konungr myndi svá skjótt koma inn þannug. Konungr kom um nóttina inn á Mærina; var þar þegar sleginn mannhringr um hús. Þar var Ǫlvir hǫndum tekinn, ok lét konungr drepa hann ok mjǫk marga
U 341 menn aðra; en konungr tók upp veizlu þá alla ok lét flytja til skipa sinna ok svá fé þat alt, bæði húsbúnað ok klæðnað ok gripi, er menn hǫfðu þangat

1. al-: hund- *J2.* 1—2. í átrúnaði—skírðir: *ul. J2.* 2. En—er: er þat *J2.* 3. þá: *ul. J2.* 4. þá—sumri: *ul. J2.* Eru: enn *J2 og tf.* eru *efter* ráði. 5. ok: *ul. J2.* Sparbyggvar: *säl.* (v̓) *J2; med* j *(for* v*) K. 70.* Verdœlir: oc *tf. J2.* Xii.: menn *tf. J2.* 7. í vár . . . . . upp: *omv. J2.* 7—9. veizlunni—veizlunnar: *ul. J2.* 9—13. En—skips: konungr byz nu sem sciotaz þegar hann er vis orðinn ins sanna *J2.* 13. búizk: buit *J2* (buiz *J3*) 14. hafði kgr: *omv. J2.* ok helt: hellt hann *J2.* 15—17. ok—þannug: *ul. J2.* 19. þar var: *omv. J2.* 21. tók: let taka *J2.* veizlu—alla: veizluna *J2.* 22. lét: *ul. J2.* fé—bæði: *ul. J2.* 23. ok klæðnað: *ul. J2.*

flutt, ok skipta sem herfangi með mǫnnum sínum. Konungr lét ok veita heimferð at bóndum þeim, er honum þóttu mestan hluta hafa at átt þeim ráðum: váru sumir hǫndum teknir ok járnsettir, en sumir kómusk á hlaupi undan, en fyrir mǫrgum var féit upp tekit. Konungr stefndi þá þing við bœndr; en H 169 fyrir því, at hann hafði marga ríkismenn hǫndum tekit ok hafði þá í sínu valdi, þá réðu þat af frændr þeira ok vinir, at játa konungi hlýðni, ok varð engi O 105 upreist í móti konungi gǫr í þat sinn. Snøri hann þar ǫllu fólki á rétta trú ok setti þar kennimenn ok lét gera kirkjur ok vígja. Konungr lagði Ǫlvi ógildan, en kastaði sinni eigu á fé þat alt, er hann hafði átt; en um þá menn aðra, er honum þótti mest sakbitnir, lét hann suma drepa, suma hamla, en suma rak hann ór landi, en tók fé af sumum. Konungr fór þá aptr 1022 út til Niðaróss.

K. 110. Frá Árnasonum.

[ÓH (Fms.) k. 105, (Flat.) k. 138; Fsk. k. 215.]

Maðr er nefndr Árni Armóðsson; hann átti Þóru, dóttur Þorsteins gálga. Þau váru bǫrn þeira: Kálfr, Finnr, Þorbergr, Ámundi, Kolbjǫrn, Arnbjǫrn, Árni, Ragnhildr — hana átti Hárekr ór Þjóttu. Árni

1. ok: let *tf. J2.* sem: at *J2.* mǫnnum sínum: *omv. J2.* 2. -ferð: -ferðir *J2.* bóndum þeim: þeim monnum *J2.* 3. honum—ráðum: mestan lut hofþu att i þessum uraþum *J2.* 4—5. hǫndum—undan: drepnir enn sumir limaðir *J2.* 5—10. mǫrgum—sinn: sumum toc hann fe upp suma rak hann or landi *J2.* 10—11. hann þar: konungr þa enn *J2.* 11. ǫllu fólki: ǫllum innþrændum *J2 efter* trú. setti þar: feck þeim *J2.* 11—16. ok*(2)*—sumum: *ul. J2.* 16. Kgr fór: *omv. J2.* þá: siþan *J2.* 16—17. aptr út: *omv. J2.* 18. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Arna Armoðssyni *J2.* 19. Armóðs-: *sål. alle.* 20. þau: þessi *J2.* 22. Ragnhildr: het dottir þeira *tf. J2.*

var lendr maðr, ríkr ok ágætr, vinr mikill Óláfs konungs. Þá váru með Óláfi konungi synir hans, Kálfr ok Fiðr; váru þar í miklum metnaði. Kona sú, er átt hafði Ǫlvir á Eggju, var ung ok fríð, ættstór ok auðig; þótti sá kostr ágæta-góðr, en forráð hennar hafði þá konungr. Þau Ǫlvir áttu ii. sonu unga. Kálfr Árnason beiddisk þess af konungi, at hann gipti honum konu þá, er Ǫlvir hafði átt; ok fyrir vináttu sakir veitti konungr honum þat ok þar með H 170 eignir þær allar, er Ǫlvir hafði átt; gerði konungr hann þá lendan mann, fekk honum þá umboð sitt inn um Þrándheim; gerðisk Kálfr þá hǫfðingi mikill ok var maðr forvitri.

U 342 **K. III.** Ferð Óláfs konungs á Uplǫnd.

[ÓH (Fms.) k. 106, (Flat.) k. 139.]

1022 Þá hafði Óláfr konungr verit vii. vetr í Nóregi. Þat sumar kómu til hans jarlar af Orkneyjum, Þorfinnr ok Brúsi; eignaðisk Óláfr konungr lǫnd þau, kap. 109. svá sem fyrr var ritit. Þat sumar fór Óláfr konungr um Mœri hvára-tveggju ok í Raumsdal um haustit; þar gekk hann af skipum sínum ok fór þá til Uplanda ok kom fram á Lesjar. Hann lét þar taka alla ina beztu menn bæði á Lesjum ok á Dofrum, ok urðu

1. ríkr . . ágætr: *ul. J2.* vinr: vin *J2.* 2. með . . konungi | synir hans: *omv. J2 og ul.* Óláfi. 3. Fiðr: finnr *J2.* váru—metnaði: i miclum kærleikum *J2.* 4—5. ættstór—góðr: *ul. J2.* 7. af—hann: at konungr *J2.* 8. konu—átt: þessa konu *J2.* 8—9. ok—sakir: *ul. J2.* 9. veitti kgr: *omv. J2.* með: feck hann honum *tf. J2.* 10. gerði kgr: oc gerþi *J2.* 11. þá*(1)*: *ul. J2.* fekk: hann *tf. J2.* 13. ok—forvitri: *ul. J2.* 14. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Olafi konunge *J2.* 15—18. Þá—ritit: *ul. J2;* rit̄ *skr. K;* ritat *18, 70.* 19. í: inn um *J2.* 19—20. um*(2)*—þar: Siþan *J2.* 20. þá: *ul. J2.* 21. fram: um hæstit *J2.* 22. bæði—Dofrum: *ul. J2.*

þeir at taka við kristni eða dauða þola eða undan at flýja, þeir sem því kómu við. En þeir er við kristni tóku, fengu konungi sonu sína í hendr í gíslingar til trúnaðar. Konungr var þar um nóttina, sem Bœar heita á Lesjum, ok setti þar fyrir presta. Síðan fór hann yfir Lorodal ok svá um Ljárdal, ok kom niðr þar sem Stafabrekka heitir; en á sú renn eptir dalnum, er Ótta heitir, ok er byggð fǫgr tveim megin árinnar ok er kǫlluð Lóar, ok mátti konungr sjá eptir endilangri byggðinni. »Skaði er þat, segir konungr, at brenna skal byggð svá fagra« — ok stefndi ofan í dalinn með liði sínu, ok váru á bœ þeim um nótt, er Nes heitir, ok tók konungr sér þar herbergi í lopti einu, þar sem hann svaf sjálfr í, ok þat stendr enn í dag ok er ekki at því gǫrt síðan, — ok var konungr þar nætr v. ok skar upp þingboð ok stefndi til sín bæði af Vága ok af Lóm ok af Hedal ok lét þat H 171 O 106
boði fylgja, at þeir skolu annat tveggja halda bardaga við hann ok þola bruna af honum eða taka við kristni ok fœra honum sonu sína í gísling. Síðan kómu þeir

1. dauða þola: *omv. J2.* 1—2. eða*(2)*—sem: enn þeir flyðu undan er *J2.* 2—4. En—trúnaðar: *ul. J2.* 4. um nóttina: nockorar nætr *J2.* 5. sem—presta: *ul. J2.* Bœar: *sål. OH (49);* Borar *K, 18, 70.* 6. hann—Ljárdal: konungr i þat herað er heita Loar *J2.* Lorodal: *sål. OH (49);* Oro- *K, 70;* ora- *18.* ok*(2)*: hann *J2.* 7. St. heitir: *omv. J2.* renn: rennr *J2.* 8. byggð fǫgr: *omv. J2.* 9. ok—ok: *ul. J2.* mátti kgr: *omv. J2 og tf.* þa. 10—11. Skaði—skal: konungr qvað þat vera scaða ef þeir yrðe at brenna *J2.* 11. ok: siþan *J2.* stefndi: konungr *tf. J2.* 12. í—þeim: eftir dalnum oc var þar*J2.* 13—15. ok—síðan: *ul. J2.* 15—16. ok*(2)*—kgr: hann var *J2.* 16. nætr v.: *omv. J2.* skar—ok*(2)*: *ul. J2.* 16—17. til—Hedal: at ser bondum *J2.* 17. Lóm: *sål. 70 ved rettelsen af* loni; lone *skr. K, 18.* 18. boði: *ul. J2.* skolu: scylldo *J2.* 19 ok—honum: *ul J2.* 20. fœra: fa *J2.*

á konungs-fund ok gengu til handa honum; sumir flýðu suðr í Dala.

K. 112. Saga Dala-Guðbrandz.

[ÓH (Fms.) k. 107, (Flat.) k. 140—41; ÓH (49) k. 33—37.]

1022 Dala-Guðbrandr hefir maðr heitit, er svá var sem konungr væri yfir Dǫlunum ok var hersir at nafni; honum jafnaði Sigvatr skáld at ríki ok víðlendi við Erling Skjálgsson; Sigvatr kvað um Erling;

U 343 84. Einn vissak þér annan
Jalks bríktǫpuð glíkan
(vítt réð gumna gætir)
Goðbrandr hét sá (lǫndum);
ykr kveðk jafna þykkja,
ormláðs hati, báða;
lýgr hinn at sér, lægir
linnsetrs, es telsk betri.

Guðbrandr átti son einn, þann er hér sé getit. Þá er Guðbrandr frá þessi tíðendi, at Óláfr konungr var kominn á Lóar ok nauðgaði mǫnnum at taka við kristni, þá skar hann upp herǫr ok stefndi ǫllum Dœlum til bœjar þess, er Hundþorp heitir, til fundar við sik; ok þar kómu þeir allir, ok var ørgrynni liðs,

1. til handa: a hond *J2.* honum: enn *tf. J2.* 3. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Dala Guðbrande *J2.* 4. hefir . . heitit: het *J2.* 6. at—víðlendi: *ul. J2.* 7. Sigvatr kvað: svá q. Sighv. *J2.*

8—15. **84. vísa.** 1. vissak: vissa ek *alle.* 2. Jalks: iarls *J2.* glíkan: líkan *alle.* 4. Goð-: guð- *alle.* 5. kveðk: kveð ek *alle.* þykkja: *sål. J2;* þicki *K, 18, 70.* 8. linn-: leo- *J2.*

16. son einn: *omv. J2.* þann—getit: *ul. J2.* Þá: enn *J2.* 17. Guðbr.: hann *J2.* Óláfr: *ul. J2.* 17—18. var—ok: *ul. J2.* 20. Dœlum: bændum *J2.* 20—21. til—sik: a sinn fund *J2.* 21. var: þat *tf. J2.* ør-: u- *J2.*

fyrir því at þar liggr vatn þat nær, sem Lǫgr heitir, ok mátti þar jafnvel fara til á skipum sem á landi, ok átti Guðbrandr þar þing við þá ok segir, at sá maðr var kominn á Lóar — »er Óláfr heitir, ok vill bjóða oss trú aðra, en vér hǫfum áðr, ok brjóta goð vár ǫll í sundr, ok segir svá, at hann eigi miklu H 172
meira goð ok mátkara, ok er þat furða, er jǫrð brest eigi í sundr undir honum, er hann þorir slíkt at mæla, eða goð vár láta hann lengr ganga; ok vætti ek, ef vér berum út Þór ór hofi váru, er hann stendr á þeima bœ ok oss hefir jafnan dugat, ok sér hann Óláf ok hans menn, þá mun guð hans bráðna ok sjálfr hann ok menn hans ok at engu verða«. Þá œpðu þeir upp allir senn ok mæltu, at Óláfr skyldi aldrigi þaðan komask, ef hann kvæmi á fund þeira — »ok eigi mun hann þora lengra at fara suðr eptir Dǫlunum« segja þeir. Síðan ætluðu þeir til dcc. manna at fara á njósn norðr til Breiðu; en fyrir því liði var hǫfðingi sonr Guðbrandz, xviii. vetra gamall, ok margir aðrir ágætir menn með honum, ok kómu til bœjar þess, er Hof heitir, ok váru þar þrjár nætr, ok kom þar mart lið til þeira, þat er flýit hafði af Lesjum ok Lóm ok Vágum, þeir er eigi vildu undir kristni ganga. En Óláfr konungr ok Sigurðr byskup settu eptir kennimenn á Lóm ok

1. liggr: við *tf.* *J2.* þat—sem: er *J2.* 2—3. mátti—ok*(2)*: for mannfioldia scipum til þingsins Guðbrandr *J2.* 3. segir: monnum *tf.* *J2.* 5. en—áðr: *ul.* *J2.* 5—6. goð vár . . í sundr: *omv.* *J2*, *skr.* guð *og ul.* ǫll. 6—7. ok—mátkara: *ul.* *J2.* 7–8. er*(2)*—sundr: hvi æigi springr iorð *J2.* 8. brest: *sål.* *K, 18;* brestr *70.* 8—14. er—verða: *ul.* *J2.* 14. þá: bǫndr *J2 og ul. det følg.* þeir. allir senn: *ul.* *J2.* 14—15. mæltu—þaðan: qvoðu hann alldri skylldu braut *J2.* 16. fund þeira: *omv.* *J2.* 16—17. ok—þeir: *ul.* *J2.* 19. hǫfðingi: *ul.* *J2.* sonr: son *70;* s. *de øvrr.* 20—24. ok*(1)*—En: *ul.* *J2.* 25. settu: letu *J2.* 23. 25. Lóm: loni *alle.*

á Vága. Síðan fóru þeir yfir um Urgu-rǫst ok kómu niðr á Sil ok váru þar um nóttina ok frágu þau tíðendi, at lið var mikit fyrir þeim. Þat frágu ok
O 107
U 344 búendr, er á Breiðunni váru, ok bjoggusk til bardaga móti konungi. En þá er konungr stóð upp, þá herklæddisk hann ok fór suðr eptir Silvǫllum ok létti eigi fyrr en á Breiðunni ok sá þar mikinn her fyrir sér, búinn til bardaga. Síðan fylkði konungr liði sínu ok reið sjálfr fyrir ok orti orða á bœndr ok bauð þeim at taka við kristni. Þeir svǫruðu: »þú munt ǫðru við koma í dag en gabba oss« — ok
H 173 œpðu heróp ok bǫrðu vápnum á skjǫldu sína. Konungs-menn hljópu þá fram, skutu spjótum; en búendr snøru þá þegar á flótta, svá at fátt eitt stóð eptir. Var þá sonr Guðbrandz hǫndum tekinn, ok gaf Óláfr konungr honum grið ok hafði með sér. Þar var konungr iiii. nætr. Þá mælti konungr við son Guðbrandz: »far þú aptr til fǫður þíns ok seg honum, at brátt mun ek þar koma«. Síðan fór hann heim aptr ok segir feðr sínum hǫrð tíðendi, at þeir hǫfðu hitt konung ok hófu bardaga við hann — »en lið

---

1. á: *ul. J2.* þeir: konungr *tf. J2.* um: *ul. J2.* Urgu: *sål. alle; vistnok fejl for* Vaga *(jfr. O'H (53) fortalen s. XXIX).* 2. Sil: *sål. OH (49);* uso *(*usu*) alle.* 2. ok*(1)*—nóttina: *ul. J2.* frágu: þar *tf. J2.* 3. var mikit: *omv. J2.* 3—4. Þat—er . . váru: *ul. J2.* 4. Breiðunni: breiðinni *K, 70.* 5. móti: a mot *J2.* En—upp: *ul. J2.* þá*(2)*: siþan *J2.* 6. hann: konungr oc liþ hans *J2.* fór: sva *tf. J2.* Sil-: su- *alle (J2 skr.* -fiollum*).* 6—8. létti—sér: er konungr kom a breiðuna var þar fyrir þeim her micill *J2.* 8—10. Síðan—þeim: konungr bað bondum *J2.* 10—12. Þeir—heróp: enn þeir æpto i mot *J2.* 12. vápnum: *ul. J2.* 13. hljópu—fram: *ul. J2.* spjótum: þa a bændr *tf. J2.* 14. þá: *ul. J2.* eitt: manna *tf. J2.* 15. Óláfr: *ul. J2.* 16—17. hafði—nætr: *ul. J2.* 18. þú: nu *tf. J2.* 19. brátt . . . ek: *omv. J2.* 20—230$_{5}$. hǫrð—þat: allt sem farit hafðe oc er þat mitt rað *J2.*

várt flýði alt í fyrstunni þegar, en ek varð handtekinn, segir hann; gaf konungr mér grið ok bað mik fara at segja þér, at hann kømr hér brátt; nú hǫfum vér eigi meirr hér en cc. manna af því liði ǫllu, er vér hǫfðum þá til móts við hann; nú ræð ek þér þat, faðir, at berjask ekki við þenna mann«. »Heyra má þat, segir Guðbrandr, at ór þér er barðr kjarkr allr; ok fórtu þá illu heilli heiman; ok mun þér sjá fǫr lengí uppi vera, ok trúir þú nú þegar á órar þær, er sjá maðr ferr með ok þér hefir illa neisu gǫrva ok þínu liði«. Ok um nóttina eptir dreymði Guðbrand, at maðr kom til hans ljóss ok stóð af honum mikil ógn, ok mælti við hann: »sonr þinn fór enga sigrfǫr á mót Óláfi konungi, en miklu muntu hafa minni, ef þú ætlar at halda bardaga við konung, ok muntu falla sjálfr ok alt lið þitt, ok munu vargar draga þik ok alla yðr ok hrafnar slíta«. Hann varð hræddr mjǫk við ógn þessa ok segir Þórði ístrumaga, er hofgoði var fyrir Dœlum. Hann segir: »slíkt it sama bar fyrir mik« segir hann. Ok um morguninn létu þeir blása til þings ok sǫgðu, at þeim þótti þat ráð, at U 345
eiga þing við þann mann, er norðan fór með ný boðorð, ok vita með hverjum sannendum hann ferr. H 174
Síðan mælti Guðbrandr við son sinn: »þú skalt nú

7. barðr—allr: barit hiarta *J2.* 8. þá: fá *18; ul. J2.* illu: *ul. K, 18, 70.* 8—11. ok*(2)*—liði: *ul. J2.* 11. Ok: *ul. J2.* nóttina: nott *J2.* 12. stóð | af honum: *omv. J2.* mikil ógn: *omv. J2.* 13. sigr-: sæmdar- *J2 (ikke J3).* á: i *J2.* 15. ok: *ul. J2.* 17. alla yðr: *omv. J2.* ok—slíta: *ul. J2.* 18. hofgoði: *sål. J2;* hofðingi *K, 18, 70.* 19. Dœl-: dæl- *J2.* segir—it: sv' þat *J2.* 20. segir—Ok: *ul. J2.* morgun-: myrgin- *J2.* 20—21. létu—þings: attu þeir þing *J2.* 21. at*(1)*—at*(2)*: þeir þat at þeir villdu *J2.* 22—23. með—ferr: *ul. J2.* 24—231_3. Síðan—hafa: oc siþan sendi Guðbrandr son sinn við xii. mann oc bað hann segia konunge at þeir vilia eiga þing við hann for hann þegar i stað oc kom til motz við konung a bæ þeim er Liðzstafir heita þeir segia konunge at Guðbrandr vill eiga *J2.*

fara á fund konungs þess, er þér gaf grið, ok xii. menn með þér« —ok svá var gǫrt. Ok þeir kómu á fund konungs ok segja honum sitt ørendi, at bœndr vildu hafa þing við hann ok setja grið í milli konungs ok bónda. Konungr lét sér þat vel þokkask, ok bundu þat við hann einkamálum sín í milli, meðan sú stefna væri; ok fóru þeir aptr við svá búit ok segja Guðbrandi ok Þórði, at grið váru sett. Konungr fór þá til bœjar þess, er Liðsstaðir heita, ok var þar v. nætr. Þá fór konungr á fund búanda ok átti þing við þá; en væta var á mikil um daginn. Síðan er þingit var sett, þá
O 108 stóð konungr upp ok segir, at Læsir ok á Lóm, á Vága hafa tekit við kristni ok brotit niðr blóthús sín — »ok trúa nú á sannan guð, er skóp himin ok jǫrð ok alla hluti veit«. Síðan sezk konungr niðr, en Guðbrandr svarar: »eigi vitum vér, um hvern þú rœðir; kallar þú þann guð, er þú sér eigi ok engi annarra, en vér eigum þann guð, er hvern dag má sjá, ok er því eigi úti í dag, at veðr er vátt; ok mun yðr hann ógurligr sýnask ok mikill fyrir sér; vænti ek, at yðr skjóti skelk í bringu, ef hann kømr á þingit. En með því at þú segir, at guð yðarr má svá mikit,

4. hann—bónda: konung *J2.* 5. lét—þokkask: lætr vel yfir þi *J2.* 5—6. ok—væri: *ul. J2.* 7. ok fóru: fara *J2.* aptr—búit: siþan aftr *J2.* segja: þeim *tf. J2.* 8. sett: ok þat var bundit einkamalum *tf. J2.* 8—10. Kgr—en: Litlu siþaʀ kom konungr til motz við bændr oc *J2.* 10—11. væta | var á: *omv. J2.* 11. um—Síðan: *ul. J2.* þingit: þing *J2.* 12. segir: sagþi *J2.* Læsir: þeir a Lesium *J2.* Lóm: Loni *alle;* oc *tf. J2.* 13. ok—sín: *ul. J2.* 14—15. er—veit: *ul. J2.* 15. en: *ul. J2.* 17. sér eigi: fær æigi seð *J2.* 18—19. má sjá: ver siam *foran* hvern dag *J2.* 19. er*(1)*: hann af *tf. J2.* 19—21. ok*(2)*—þingit: *ul. J2.* 22. at*(2)*—svá: guð þinn mega *J2.*

þá láttu hann nú svá gera, at veðr sé skýjat í morgin, en regn ekki, ok finnumk hér þá«. Síðan fór konungr heim til herbergis, ok fór með honum sonr Guðbrandz í gísling, en konungr fekk þeim annan mann í móti. Um kveldit þá spyrr konungr son Guðbrandz, hvernug goð þeira væri gǫrt. Hann segir, at hann var merkðr H 175 eptir Þór — »ok hefir hann hamar í hendi, ok mikill vexti ok holr innan, ok gǫrr undir honum sem hjallr sé, ok stendr hann þar á ofan, er hann er úti; eigi skortir hann gull ok silfr á sér; iiii. hleifar brauðs eru honum fœrðir hvern dag ok þar við slátr«. Síðan fóru þeir í rekkjur, en konungr vakði þá nótt ok var á bœnum sínum. En er dagr var, fór konungr til messu U 346 ok síðan til matar ok þá til þings; en veðrinu var svá farit, sem Guðbrandr hafði fyrir mælt. Þá stóð byskup upp í kantara-kápu ok hafði mítr á hǫfði ok bagal í hendi ok talði trú fyrir bóndum ok segir margar jartegnir, er guð hafði gǫrt, ok lauk vel rœðu sinni. Þá svarar Þórðr ístrumagi: »mart mælir hyrningr sjá, er staf hefir í hendi, ok uppi á sem veðrarhorn sé bjúgt; en með því at þit félagar kallið guð yðarn svá margar jartegnir gera, þá mæl þú við hann, at á morgin fyrir sól láti hann vera heið ok sólskin, ok finnumk þá, ok gerum þá annat hvárt, at verum

1. láttu: lat *J2.* 1—2. í—ekki: enn æigi vatt a morni *J2.* 4. en—móti: *sål. J2; ul. K, 18, 70.* 5—11. Um—slátr: *ul. J2.* 12. nótt: alla *tf. J2.* 13. sínum: til guðz *J2.* var: þa *tf. J2.* 13—14. til—þá: *ul. J2.* 14. veðrinu: veðr *J2 og ul.* svá farit. 15. fyrir: til *J2.* 16. hafði: *ul. J2.* ok*(2)*: *ul. J2.* 17. ok*(1):* hann *J2.* segir: þeim *tf. J2.* 19. svarar: mælti *J2.* 22. yðarn: yckarn *J2.* margar—gera: micinn *J2.* við hann: *ul. J2.* 23. fyrir—ok: se *J2.* 24. finnumk: her *tf. J2.* þá*(2)*: *ul. J2.* hvárt: tvegia *J2.* verum: ver sem *J2.*

sáttir um þetta mál, eða hǫldum bardaga« — ok skilðusk þá at sinni.

K. 113. Skírðr Dala-Guðbrandr.

[ÓH (Fms.) k. 108, (Flat.) k. 142; ÓH (49) k. 38.]

1022 Kolbeinn sterki hét maðr, er var með Óláfi konungi; hann var kynjaðr ór Fjǫrðum; hann hafði þann búnað jafnan, at hann var gyrðr sverði ok hafði ruddu mikla í hendi, er menn kalla klubbu. Konungr mælti við Kolbein, at hann skyldi vera næst honum um
H 176 morguninn. Síðan mælti hann við menn sína: »gangið þér þannug í nótt, sem skip bónda eru, ok borið raufar á ǫllum, en ríðið í brot eykjum þeira af bœjum, þar sem þeir eru á« — ok svá var gǫrt. En konungr var þá nótt alla á bœnum ok bað guð þess,
O 109 at hann skyldi leysa þat vendræði með sinni mildi ok miskunn. En er konungr hafði lokit tíðum, ok var þat móti degi, síðan fór hann til þings. En er hann kom á þing, þá váru sumir bœndr komnir; þá sá þeir mikinn fjǫlða búanda fara til þings, ok báru í milli sín manlíkan mikit, glæst alt með gulli ok silfri. En er þat sá bœndr, þeir er á þinginu váru,

1. um: a *J2.* 2. þá: vel *J2.* 3. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Er *(ul. J3)* Kolbeinn læst þor *J2.* 5—6. þann búnað | jafnan: *omv. J2.* 6. var—ok: *ul. J2.* 6—7. ruddu mikla: klumbu *J2 og ul. det følg.:* er—klubbu. 9. morgun-: myrgin- *J2.* hann: konungr *J2.* menn sína: *omv. J2.* 10. þannug í nótt: þangat til *J2.* 12. bœjum: bǫnum *J2.* þar—á: *ul. J2;* sem þeir *mgl. K, 18. 70; står i OH (53).* 13. þá: þar *J2.* nótt[3] | alla[2] | á bœnum[1]: *omv. J2.* 13—15. ok—miskunn: *ul. J2.* 15—16. kgr—síðan: tiþum var lokit þa *J2.* 16. hann: konungr *J2.* 17. þing: þingit *J2.* 17—18. þá*(2)*—þings: enn þa foru sumir *J2 (*enn sumir foru *J3).* 19—20. glæst—silfri: *ul. J2.* 20. bœndr, þeir: *omv. J2.* á—váru: komnir voru a þingit *J2.*

þá hljópu þeir allir upp ok lutu því skrímsli. Síðan var þat sett á miðjan þingvǫll. Sátu ǫðrum megin búendr, en ǫðrum megin konungr ok hans lið. Síðan stóð upp Dala-Guðbrandr ok mælti: »hvar er nú guð þinn, konungr; þat ætla ek nú, at hann beri heldr lágt hǫku-skeggit; ok svá sýnisk mér, sem minna sé karp þitt nú ok þess hyrnings, er þér kallið byskup U 347 ok þar sitr í hjá þér, heldr en fyrra dag; fyrir því at nú er guð várr kominn, er ǫllu ræðr, ok sér á yðr með hvǫssum augum, ok sé ek, at þér eruð nú felms-fullir ok þorið varla augum upp at sjá. Nú fellið niðr hindrvitni yðra ok trúið á goð várt, er alt hefir ráð yðart í hendi« — ok lauk sinni rœðu. Konungr mælti við Kolbein, svá at bœndr vissu ekki til: »ef svá berr at í ørendi mínu, at þeir sjá frá goði sínum, þá slá þú hann þat hǫgg, sem þú mátt mest, með ruddunni«. Síðan stóð konungr upp ok mælti: »mart hefir þú mælt í morgun til vár; lætr þú kynliga yfir því, er þú mátt eigi sjá guð várn; en vér vættum, at hann mun koma brátt til vár. Þú ógnar oss guði þínu, er blint er ok dauft ok má hvárki bjarga

---

1. hljópu—lutu: lutu þeir *J2*. 2. Sátu: þa *tf. J2*. 3. búendr: bondr *J2*. ok—lið: með sino liþe *J2*. Síðan: þa *J2*. 4. mælti: við konung *tf. J2*. 4—5. guð þinn | kgr: *omv. J2*. 5. nú: *ul. J2*. heldr: nu *J2*. 6. svá—sem: *ul. J2*. sé: er nu *J2*. 7—8. þitt—en: yðart enn hinn *J2*. 8—9. fyrir—sér: er guð vart litr *J2*. 10—11. ok—sjá: *ul. J2*. 12. fellið: leggit þer *J2*. goð várt: guð varn *J2*. 13. ráð yðart: *omv. J2*. ok— rœðu: *ul. J2*. 15. til: *ul. J2*. at*(1)*: *sål. 18, 70, J2;* til *K*. at*(2)*: *sål. 18, 70, J2;* ok *K*. 15—16. goði sínum: *sål. K, 18;* guði sino *J2, 70* (go-*)*. 16. slá—hann: slaðu *J2*. 16—17. sem—ruddunni: með klumbunne Guð þeiʀa sem mest mattu *J2*. 18. morgun: morgin *J2*. vár: oc *tf. J2*. 19—20. vér—vár: *ul. J2*.

H 177 sér né ǫðrum ok kømsk engan veg ór stað, nema borinn sé; ok vænti ek nú, at honum sé skamt til illz; ok lítið þér nú til ok séð í austr, þar ferr nú guð várr með ljósi miklu«. Þá rann upp sól, ok litu bœndr allir til sólarinnar. En í því bili laust Kolbeinn svá goð þeira, svá at þat brast alt í sundr, ok hljópu þar út mýss, svá stórar sem kettir væri, ok eðlur ok ormar. En bœndr urðu svá hræddir, at þeir flýðu, sumir til skipa; en þá er þeir hrundu út skipum sínum, þá hljóp þar vatn í ok fyldi upp, ok máttu eigi á koma; en þeir, er til eykja hljópu, þá fundu eigi. Síðan lét konungr kalla búendr ok segir, at hann vill eiga tal við þá; ok hverfa búendr aptr ok settu þing, ok stóð konungr upp ok talaði: »eigi veit ek, segir hann, hví sætir hark þetta ok hlaup, er þér gerið; en nú meguð þér sjá, hvat guð yðarr mátti, er þér báruð á gull ok silfr, mat ok vistir, ok sá nú, hverjar véttir þess hǫfðu neytt, mýss ok ormar, eðlur ok pǫddur; ok hafa þeir verr, er á slíkt trúa ok eigi vilja láta af heimsku sinni. Takið þér gull yðart ok gørsimar, er hér ferr nú um vǫllu, ok hafið heim til kvinna yðarra ok berið aldri síðan á stokka eða á steina. En hér eru nú kostir ii.

1—2. ok—sé*(1)*: *ul. J2.* 2. ok—nú: væntum ver oc *J2.* 3. til . . . í austr: *omv. J2.* 4. upp sól: *omv. J2.* 5. bœndr allir: *omv. J2.* 6. goð: guð *J2.* svá*(2)*: *ul. J2, 18.* 7. út: or *J2.* svá: *ul. J2.* væri: *ul. J2.* 9. þeir—sumir: sumir flyðu *J2.* skipa: *med art. J2.* 9—10. en—ok: oc er þeim var fram hrundit þa *J2.* 10—12. upp—eigi: þau þegar oc matti æigi þar a fara enda funduz hvergi æykirnir *J2.* 12—14. búendr—búendr: a þa hurfu bændr þa *J2.* 13. ok*(2)*: siþan *J2.* 15. talaði: mælti *J2.* eigi . . . ek: *omv. J2.* segir hann: *ul. J2.* 16. ok—gerið: *ul. J2 (er—gerið i J3).* meguð: megu *J2 (fork. i K.)* 16—19. hvat—poddur: hverio þer hafit gefit vistir yðrar paddum oc ormum *J2.* 19. ok*(3)*: nu *J2.* 20—23. ok—steina: *ul. J2.* 23. En hér: oc *J2.* nú: *ul. J2.* kostir ii.: *omv. J2.*

með oss; annat tveggja, at þér takið nú við kristni
eða haldið bardaga við mik í dag, ok beri þeir sigr U 348
af ǫðrum í dag, er sá guð vill, er vér trúum á«. Þá O 110
stóð Guðbrandr upp ok mælti: »skaða mikinn hǫfum
vér farit um guð várt; ok þó með því, at hann mátti
ekki oss við hjálpa, þá viljum vér nú trúa á þann
guð, sem þú trúir« — ok tóku þá allir við kristni.
Þá skírði byskup Guðbrand ok son hans ok setti H 178
þar eptir kennimenn; ok skilðusk þeir vinir, sem
fyrr váru óvinir, ok lét þar Guðbrandr gera kirkju í
Dǫlunum.

K. 114. Kristnuð Heiðmǫrk.

[ÓH (Fms.) k. 109, (Flat.) k. 142; Fsk. k. 99; ÓH (49) k. 39, 61, 64 (Ældste sag. p. 8.)]

Óláfr konungr fór síðan út á Heiðmǫrk ok kristn- 1022
aði þar; þvíat þá er hann hafði tekit konunga,
treystisk hann eigi at fara víða um land eptir slíkt
stórvirki; var þá óvíða kristnat um Heiðmǫrk. En í
þeiri ferð létti konungr eigi fyrr, en Heiðmǫrk var
alkristnuð ok þar vígðar kirkjur ok kennimenn til.
Þá fór hann út á Þótn ok Haðaland ok rétti þar
siðu manna, ok létti svá, at þar var alkristit. Þaðan fór

---

1. á—tveggja: fyrir hændum sa annaʀ *J2*. nú: *ul. J2*. 2. bardaga: nu *tf. J2 og har* í dag *foran* við. 3. í dag: *ul. J2*. 4. Guðbr.—mælti: upp Dala Guðbrandr *J2*. 5. farit: fengit *J2*. ok: enn *J2*. 6. ekki oss: *omv. J2*. við hjálpa: *ul. J2*. 7. trúir: a *tf. J2*. tóku: iattu *J2*. kristni: at taka *tf. J2*. 8. ok setti: þeir Olafr konungr oc byskup letu *J2*. 9. þeir: nu *J2*. 9—11. sem—Dǫlunum: *ul. J2*. 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* (Olafr *J3)* konungr kristnaði Upplænd *J2*. 13. síðan: nu *J2*. 14—17. þvíat—ferð: *ul. J2*. 14. tekit: *mgl. K*. 15. víða: viðara *18 ur*. 18. -kristnuð: -kristin *J2*. ok*(2)*: fengnir *tf. J2*. kennim. til: *omv. J2*. 19. hann: konungr *J2*. 20. ok—alkristit: *ul. J2*. Þaðan fór: *omv. J2 og ul.* hann.

hann á Hringaríki, ok gengu menn alt undir kristni.
Þat frágu Raumar, at Óláfr konungr bjósk upp þannug,
ok sǫmnuðu liði miklu saman ok mæltu svá sín í
milli, at þat er þeim eimuni, sú yfirfǫr, er Óláfr
hafði þar farit fyrra sinni. Þá kom móti honum
bónda-samnaðr við á þá, er Nizia heitir. Hǫfðu bœndr
her mannz. En er þeir fundusk, ortu bœndr þegar
á til bardaga, en brátt brann við hlutr þeira ok
hrukku þeir þegar undan ok váru barðir til batnaðar,
þvíat þeir tóku við kristni. Fór konungr yfir þat
fylki, ok skilðisk eigi fyrr við, en þar hǫfðu allir
menn við kristni tekit. Þaðan fór hann austr í Sóleyjar
ok kristnaði þá byggð. Þar kom til hans Óttarr
H 179 svarti ok beiddisk at ganga til handa Óláfi konungi.
U 349 1021—22 Þann vetr hafði áðr andazk Óláfr Svía-konungr; þá
var Ǫnundr Óláfsson konungr í Svíþjóð. Óláfr konungr
snøri þá aptr á Raumaríki. Var þá mjǫk liðinn
vetrinn. Þá stefndi Óláfr konungr þing fjǫlment í
þeim stað, sem síðan hefir verit Heiðsævisþing. Setti
hann þá þat í lǫgum, at til þess þings skyldi sœkja
Uplendingar, ok Heiðsævislǫg skyldu ganga um ǫll
fylki á Uplǫndum ok svá víða annars staðar, sem
1023 síðan hafa þau gengit. En er várar, sótti hann
út til sævar, lét þá búa skip sín ok fór um várit

2. Þat: siþan *J2.* kgr: *sål. 18, 70, J2; ul. K.* bjósk—þannug: ætlaðe þangat *J2.* 3. ok*(1)*: þeir *J2.* miklu saman: *ul. J2.* 3—5. mæltu—sinni: kvoðuz æigi vilia yfir ferð konungs þar *J2 og tf.*: enn konungr biozt ei at siþr oc er hann kom þar. 5. móti: a mot *J2.* 6. Nizia: *sål. K, 70;* (nistia *18*); nicia *J2.* 7. En—fundusk: *ul. J2.* 8. við . . . þeira: *omv. J2.* 8—9. ok—ok: þiat þeir *J2.* 10. tóku: þegar *tf. J2.* 10—11. Fór—skilðisk: scildiz konungr *J2.* 11. eigi: þaðan *tf. J2.* við: *ul. J2.* 11—12. hǫfðu—tekit: var kristit *J2.* 13. þá byggð: þar *J2.* hans: motz við konung *J2.* 14. beiddisk: bað *J2.* til handa: a hand *J2.* 15. áðr: *ul. J2.* 15—16. þá var: *omv. J2.* 16. Óláfsson: einn *J2.* 17—24. snøri—ok: *ul. J2*

út til Túnsbergs ok sat þar um várit, þá er þar var fjǫlmennast ok þungi var fluttr til bœjar af ǫðrum lǫndum. Var þar þá árferð góð alt um Víkina ok til góðrar hlítar alt norðr til Staðs, en hallæri mikit alt norðr þaðan.

K. 115. Sætt Óláfs konungs ok Einars þambarskelfis.

[ÓH (Fms.) k. 110, (Flat.) k. 143; ÓH (49) k. 49, Ældste sag. p. 3.]

Óláfr konungr sendi boð um várit vestr um Agðir O 111 1023
ok alt norðr um Rogaland ok um Hǫrðaland, at hann vill hvárki korn né malt né mjǫl þaðan í brot láta selja; lét þat fylgja, at hann mun þangat koma með lið sitt ok fara at veizlum, svá sem siðvenja var til. Fór þetta boð um þau fylki ǫll, en konungr dvalðisk í Víkinni um sumarit ok fór alt austr til landz-enda. Einarr þambarskelfir hafði verit með Óláfi Svía-konungi, síðan er Sveinn jarl andaðisk, mágr hans, ok gǫrzk Svía-konungs maðr, tekit þar af honum lén
mikit. En er konungr var andaðr, þá fýstisk Einarr H 180
at leita sér griða til Óláfs digra, ok hǫfðu þar um
várit farit orðsendingar milli. En er Óláfr konungr 1022

---

1. út: *ul. J2.* 1—3. ok—lǫndum: *ul. J2.* 3. árferð góð: *omv. J2.* 4. til—hlítar: sva *J2.* 6—7. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Bannaðar kornsolor *J2.* 9. norðr: *ul. J2.* um*(2)*: *ul. J2.* 10. hvárki: æigi *J2.* brot: braut *J2.* 11. selja: flytia *J2.* lét—at: oc *J2.* 12. fara: þar *tf. J2.* svá—til: *ul. J2.* 13—14. Fór—ok: konungr *J2.* 14. alt: um sumarit *J2.* 16. andaðisk | mágr hans: *omv. J2.* 16—18. ok—mikit: *ul. J2.* 18. er: Olafr *tf. J2.* 19. Óláfs digra: Noregs konungs *J2.* 19—20. þar—várit: *ul. J2.* 20. milli: i millum þeira *J2.*

lá í Elfi, þá kom þar Einarr þambarskelfir með nǫkkura menn; rœddu þeir konungr þá um sætt sína, ok samðisk þat með þeim, at Einarr skyldi fara norðr til Þrándheims ok hafa eignir sínar allar ok svá þær jarðir, er Bergljótu hǫfðu heiman fylgt. Fór Einarr þá norðr leið sína, en konungr dvalðisk í Víkinni ok
022—23 var lengi í Borg um haustit ok ǫndurðan vetr.

U 350 **K. 116.** Sætt Óláfs konungs ok Erlings Skjálgssonar.

[ÓH (Fms.) k. 111, (Flat.) k. 147.]

Erlingr Skjálgsson helt ríki sínu, svá at alt norðr frá Sognsæ ok austr til Líðandisness réð hann ǫllu við bœndr, en veizlur konungs hafði hann miklu minni en fyrr. Þá stóð þó sú ógn af honum, at engi lagði í aðra skál en hann vildi. Konungi þótti ofgangr at ríki Erlings. Maðr er nefndr Áslákr Fitjaskalli, kynstórr ok ríkr. Skjálgr, faðir Erlings, ok Áskell, faðir Ásláks, váru brœðra-synir. Áslákr var mikill vinr Óláfs konungs, ok setti konungr hann niðr á Sunn-Hǫrðalandi, fekk honum þar lén mikit ok veizlur stórar ok bað konungr hann halda til fullz við Erling.

1. Elfi: elfinne *J2.* þar E.: *omv. J2 og ul.* þambarsk. 1—2. með—ok: *ul. J2.* 3. þat: þa *tf. J2.* þeim: (Olafi *tf. J3)* konungi *tf. J2.* 3—5. fara—fylgt: na ǫllum eignum sinum í Þrandheimi *J2.* 6—7. í V.—var: *ul. J2.* 7. ok—vetr: *ul. J2.* 8—9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Erlinge oc Aslake *J2.* 10. svá—norðr: *ul. J2.* 11. austr: *ul. J2.* 13—14. Þá—vildi: *ul. J2.* 14—15. ofgangr—Erlings: Erlingr yfrið rikr *J2.* 15. er nefndr: het *18, 70, J2.* 17—18. mikill vinr: vin mikill *J2.* 19. fekk: oc feck konungr *J2.* 19—20. ok—stórar: *ul. J2.* 20. kgr: *ul. J2.* til fullz: hafri stǫngu til motz *J2.*

En þat varð ekki þannug, þegar er konungr var ekki
nær; varð þá Erlingr einn at ráða, svá sem hann
vildi, þeira í milli; var hann ekki at mjúkari, at
Áslákr vildi sik fram draga hjá honum; fóru þeira
skipti svá, at Áslákr helzk ekki við í sýslunni; fór H 181
hann á fund konungs ok segir honum frá viðskipti
þeira Erlings. Konungr bað Áslák vera með sér —
»þar til er vér Erlingr finnumk«. Konungr gerði
orð Erlingi, at hann skyldi koma til Túnsbergs um
várit á fund konungs. En er þeir finnask, þá eiga 1023
þeir stefnur, ok mælti konungr: »svá er mér sagt
frá ríki þínu, Erlingr, at engi sé sá maðr norðan frá
Sognsæ til Líðandisness, er frelsi sínu haldi fyrir þér;
eru þar margir þeir menn, er óðalbornir þœttisk til
vera, at hafa réttendi af jafnbornum mǫnnum sér. O 112
Nú er hér Áslákr, frændi yðarr, ok þykkisk hann
heldr kulða af kenna um yðr viðrskipti. Nú veit
ek þat eigi, hvárt heldr er, at hann hefir sakir til
þess, eða skal hann hins at gjalda, er ek hefi hann
þar sett yfir varnað minn. En þótt ek nefna hann
til þess, þá kæra margir aðrir slíkt fyrir oss, bæði

---

1. varð ekki: var æigi *J2.* 1—5. þegar—svá: þvi *J2.* 4. draga: *mgl. K (ul. ved linjeskifte); i 18, 70.* 5—6. fór hann: fyrir Erlinge oc stæck Aslakr *J2.* 6. fund: Olafs *tf. J2.* 6—7. viðskipti—Erlings: *ul. J2.* 9. orð Erlingi: *omv. J2.* skyldi koma: kœmi *J2.* 9—10. til T.[3] | um várit[2] | á—kgs[1]: *omv. J2 og skr.* hans fund. 10. En: oc *J2.* þá: *ul. J2.* 11. ok: *ul. J2.* 12. frá—þínu | Erlingr: *omv. J2.* sé sá | maðr: *omv. J2 og tf.* allt. 13—15. fyrir—sér: oc margr þyckiz kulda af kenna *J2.* 14. þeir: *sål. 18, 70; mgl. K.* 16. Nú | er hér: *omv. J2.* yðarr: þinn *J2.* 16—19. ok—þess: oc þolþi hann æigi við *J2.* 17. heldr: *sål. 18, 70;* hellz *K.* 19. skal—gjalda: villtu at hann gialldi þess *J2.* 19—20. hann*(2)*—sett: settan hann *J2.* 20. varnað minn: *omv. J2.* 21. þess: *ul. J2.* margir—slíkt: þo slict margir *J2.*

þeir er í sýslum sitja, ok svá ármenn, er bú
varðveita ok veizlur skolu gera móti mér ok liði
mínu«. Erlingr svarar: »því skal skjótt svara, segir
hann, at því skal neita, at ek gefa þær sakir Ásláki
né ǫðrum mǫnnum, at í þjónostu yðarri sé; en hinu
U 351 skal játa, at þat er nú, sem lengi hefir verit, at hverr
várr frænda vill ǫðrum meiri vera; svá hinu ǫðru
skal játa, at ek geri þat lostigr, at beygja hálsinn
fyrir þér, Óláfr konungr, en hitt mun mér ǫrðigt
þykkja, at lúta til Selþóris, er þrælborinn er í allar
ættir, þótt hann sé nú ármaðr yðarr, eða annarra
þeira, er hans makar eru at kynferð, þótt þér leggið
metorð á«. Þá tóku til beggja vinir ok báðu, at
þeir skyldu sættask, segja svá, at konungi var at
engum manni styrkr jammikill, sem at Erlingi — »ef
H 182 hann má vera yðarr fullkominn vinr«; í annan stað
mæltu þeir til Erlings, at hann skyldi vægja til við
konung, segja svá, ef hann helzk í vináttu við kon-
ung, at honum mun þá alt auðvelligt at koma slíku
fram, sem hann vildi, við hvern annarra. Lauk svá
stefnu þeiri, at Erlingr skyldi hafa sǫmu veizlur, sem

---

1. þeir—sitja: syslumenn varir *J2.* svá: *ul. J2.* ármenn: eðr þeir *tf. J2.* bu: var *tf. J2.* 2—3. ok*(1)*—mínu: *ul. J2.* 3. því: þat *J2.* svara: segia *J2.* 3—4. segir hann: *ul. J2.* 4. neita: nita *J2.* 4—5. þær—at: neinom manne saker a þi þott *J2.* 5. þjónostu yðarri: *omv. J2.* 6. at*(1)*—verit: *ul. J2.* 8. þat: *ul. J2.* 9. ǫrðigt: ærðigra *J2.* 11—13. þótt—á: *ul. J2.* 13. Þá: Nu *J2.* til: ræðo *tf. J2.* beggja: þeiʀa *tf. J2.* 13—14. ok—sættask: *ul. J2.* 15. styrkr jammikill: *omv. J2.* 16. má: villde *J2.* yðarr: hans *J2 efter* vinr, *der skrives* vin. 17. til*(2)*: *ul. J2.* 18—20. segja—annarra: koðu hann mundo framkoma hvivetna við hvern sem hann ætti ef hann helldi vinattu við konung *J2.* 21. stefnu þeiri: *ul. J2.* hafa: allar inar *tf. J2.*

hann hafði áðr haft, ok settusk niðr allar sakir þær, er konungr hafði á hendi Erlingi. Skyldi ok fara til konungs Skjálgr, sonr hans, ok vera með honum. Fór þá Áslákr aptr til búa sinna, ok váru þá sáttir at kalla. Erlingr fór ok heim til búa sinna ok helt teknum hætti um ríki sitt.

K. 117. Uphaf sǫgu Selsbana.

[ÓH (Fms.) k. 112, (Flat.) k. 170, 171; ÓH (49) k. 49; Ældste sag. p. 3—4.]

Sigurðr hét maðr Þórisson, bróðir Þóris hundz í Bjarkey. Sigurðr átti Sigríði, dóttur Skjálgs, systur Erlings. Ásbjǫrn hét sonr þeira; hann þótti allmannvænn í upvexti. Sigurðr bjó í Ǫmð á Þrándarnesi; hann var maðr stórauðigr, virðinga-maðr mikill; ekki var hann konungi handgenginn, ok var Þórir fyrir þeim brœðrum at virðingu, er hann var lendr maðr konungs; en heima í búnaði, þá var Sigurðr í engan stað minni rausnar-maðr; hann var því vanr, meðan heiðni var, at hafa iii. blót hvern vetr, eitt at vetrnóttum, en annat at miðjum vetri, iii. at sumri; en er hann tók við kristni, þá helt hann þó teknum hætti um veizlur; hafði hann þá um haustit vina-boð

---

1. áðr: fyʀ *J2*. 1—2. ok—Erlingi: *ul. J2*. 2—3. ok—kgs: þa *J2*. 3. sonr: s. *alle* (son *70*). hans: Erlings *J2*. ok: *ul. J2*. honum: konunge *J2*. 4. þá*(1)*: oc *tf. J2*. 4—5. ok—ok*(2)*: enn Erlingr *J2*. 7. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Asbirni selsbana *J2*. 9. dóttur Skj.: *omv. J2*. 10. sonr: s. *alle*. 11. -vænn: -vænligr *J2*. 13—16. ok—rausnar-maðr: *ul. J2*. 16. hann—því: Sigurðr var *J2*. 16—17. meðan—var: *efter* hvern vetr *J2*. 17. iii.: þrenn *J2*. 18. en*(1)*: *ul. J2, 18, 70*. 19. hann*(1)*: Sigurðr *J2*. 19—20. helt—veizlur: lagþe hann engar niðr veizlrnar *J2*.

U 352 mikit, ok enn jóla-boð um vetrinn, ok bauð þá enn
O 113 til sín mǫrgum mǫnnum; þriðju veizlu hafði hann
um páska ok hafði þá ok fjǫlment. Slíku helt hann
H 183 fram, meðan hann lifði. Sigurðr varð sóttdauðr.
Þá var Ásbjǫrn xviii. vetra; tók hann þá arf eptir
fǫður sinn; helt hann teknum hætti ok hafði iii.
veizlur á hverjum vetri, sem faðir hans hafði haft.
Þess var skamt í milli, er Ásbjǫrn hafði tekit við
fǫður-arfi, ok þess, er árferð tók at versna ok sæði
manna brugðusk. Ásbjǫrn helt inu sama um veizlur
sínar, ok naut hann þá þess við, at þar váru forn
korn ok forn fǫng, þau er hafa þurfti. En er þau
21—22 misseri liðu af ok ǫnnur kómu, var þá korn engum
mun betra en in fyrri. Þá vildi Sigríðr, at veizlur
væri af teknar, sumar eða allar; Ásbjǫrn vildi þat
eigi; fór hann þá um um haustit at hitta vini sína
ok keypti korn þar sem hann gat, en þá af sumum.
22—23 Fór svá enn fram þann vetr, at helt veizlum ǫllum.
En eptir um várit fengusk lítil sæði, þvíat engi gat
frækorn at kaupa. Rœddi Sigríðr um, at fækka skyldi

---

1. mikit: *ul. J2.* enn*(1)*: *ul. J2.* 1—3. bauð—páska: boð at pascum *J2.* 3. ok*(1)*—fjǫlment: *ul. J2.* 3—4. Slíku—fram: hellt Sigurðr þessum veizlum *J2.* 4. lifði: var allr *J2.* 5. xviii. vetra: a tvitogs alldri *J2.* þá: allann *tf. J2.* 6. hætti: um alla stormensku *tf. J2.* ok hafði: hafþe hann oc *J2.* 7. á—haft: hvern vetr *J2.* 8. Þess var: *omv. J2.* skamt í: nær ecki *J2.* 8—9. Ásbjǫrn—-arfi: Sigurðr var latinn *J2.* 9—14. tók—fyrri: spilltiz. varþ Asbirni bratt scortr korna. tok hann þa lan af monnum i nand *J2* (af vinum sinum *J3).* 14. þá: *ul. J2.* Sigríðr: *uden* -r *K, 70 = l. 20; 18 skr. ur. bægge steder*: Sigurðr. 14—15. veizlur—teknar: felli niðr veizlr *J2.* 15—16. þat eigi: *omv. J2.* 16—17. fór—sumum: *ul. J2.* 18. Fór—ǫllum: oc hellt hann enom sømom veizlom um vetrinn *J2.* 19—244_5. En—landit: korn feck hvargi um varit *J2.* 20. fækka: fǫtta *18.*

húskarla; Ásbjǫrn vildi þat eigi ok helt hann ǫllu
inu sama þat sumar; korn var heldr óárvænt. Þat
fylgði ok þá, at svá var sagt sunnan ór landi, at
Óláfr konungr bannaði korn ok malt ok mjǫl at
flytja sunnan ok norðr í landit. Þá þótti Ásbirni 1023
vandask um tilfǫngin búsins; var þat þá ráð hans,
at hann lét fram setja byrðing, er hann átti; þat var
haffœranda skip at vexti; skipit var gott ok reiði
vandaðr mjǫk til; þar fylgði segl, stafat með vendi.
Ásbjǫrn réðsk til ferðar, ok með honum xx. menn;
fóru norðan um sumarit, ok er ekki sagt frá ferð
þeira, fyrr en þeir koma í Karmtsund aptan dags ok
lǫgðu at við Ǫgvaldznes. Þar stendr bœr mikill
skamt upp á eyna Kǫrmt, er heitir á Ǫgvaldznesi; H 184
þar var konungs bú, ágætr bœr; þar réð fyrir Þórir
selr; var hann þar ármaðr. Þórir var maðr ættsmár
ok hafði mannazk vel, starfs-maðr góðr, snjallr í máli,
áburðar-maðr mikill, framgjarn ok óvæginn; hlýddi
honum þat síðan, er hann fekk konungs styrk; hann
var maðr skjótorðr ok ǫrorðr. Þeir Ásbjǫrn lágu U 353
þar um nótt. En um morgininn, er ljóst var orðit,
gekk Þórir ofan til skips ok nǫkkurir menn með

5—6. þá—hans: nu þotti Asbirni uvænkaz sitt mal tekr þat rað *J2*. 7. lét—setja: setr fram *J2*. 7—8. þat—vexti: *ul. J2*. 8—9. reiði—til: með goðr reiþe *J2*. 10—11. réðsk—fóru: feʀ *J2*. 11. sumarit: með tuitianda mann *tf. J2*. 11—12. er—Karmtsund: kemr *J2*. 12—13. ok—at: *ul. J2*. 13. þar: þa *K*, *18*, *70*. 14. skamt—Ǫgv.nesi: a nesino *J2*. 15. ágætr bœr: *ul. J2*. þar*(2)*: oc *J2*. fyrir: sa maðr er *tf. J2*. þorir: het oc var kallaðr *tf. J2*. 16. var—ármaðr: hann varðveitti þar konungs bu *J2*. 16—18. þórir—mikill: *ul. J2*. 18—20. ok—skjótorðr: maðr *J2*. 19. konungs: hans *K*, *18*, *70*. 21. nótt: nottina *J2*. 21—22. En—skips: þorir kom til scips um morgininn *J2*.

honum. Hann spurði, hverr fyrir skipi því réði inu vegliga. Ásbjǫrn segir til sín ok nefndi fǫður sinn. Þórir spyrr, hvert hann skyldi fara it lengsta, eða hvat honum væri at ørendum. Ásbjǫrn segir, at hann vill kaupa sér korn ok malt; segir hann, sem satt var, at hallæri var mikit norðr í land — »en oss er sagt, at hér sé vel ært; viltu, bóndi, selja oss korn? Ek sé, at hér eru hjálmar stórir; væri oss þat órlausn, at þurfa eigi lengra at fara«. Þórir
O 114 svarar: »ek skal gera þér órlausn, at þú þurfir eigi lengra at fara at kornkaupum eða víðara hér um Rogaland. Ek kann þat segja þér, at þú munt hér vel mega aptr hverfa ok fara eigi lengra, því at þú munt eigi korn hér fá né í ǫðrum stǫðum, því at konungr bannar at selja heðan korn norðr í land — ok far aptr, Háleygr; sá mun þér inn bezti«. Ásbjǫrn segir: »ef svá er, bóndi, sem þú segir, at vér munum ekki fá kornkaup, þá mun eigi minna mitt ørendi, en hafa kynnisókn á Sóla ok sjá híbýli Erlings frænda míns«. Þórir segir: »hversu mikla frændsemi átt þú

2. segir—nefndi: nemndi sic oc *J2.* 3. spyrr: spurþi *J2.* hvert—eða: *ul. J2.* 4. honum: þeim *J2.* ørendum: eða hvert þeir ætlaðe et lengzta *tf. J2.* 5. vill: villde *J2.* sér: *ul. J2.* ok malt: eða maılt *J2.* 5—7. segir—ært: eða *J2.* 7. bóndi: buande *J2.* 7—8. selja—korn: gera oss þann farar greiða *J2.* 8—9. væri—fara: oc villdim ver giarna rekaz æigi lengra her um Rogaland *J2.* 9—10. þórir svarar: *ul. J2.* 10—14. ek—stǫðum: her skaltu fa orskurðinn sva at þu matt aptr snua heþan *J2.* 11. hér: *sål. 18, 70; mgl. K.* 15. heðan: *ul. J2.* land: hveriom manne *tf. J2.* 16. Háleygr: Haleyingr *J2 (-inn J3).* sá—bezti: *ul. J2 (ikke J3).* 17. segir*(1)*: sv' *J2.* 17—18. munum—fa: fam hvergi (æigi *J3) J2.* 18. minna: verþa *tf. J2.* mitt ørendi: *omv. J2.* 19. hafa—ok: *ul. J2.* 20. míns: a Sola *tf. J2.* segir: spyrr *J2.* átt þú: hann ætti *J2.*

við Erling?«. Hann segir: »móðir mín er systir hans«. Þórir segir: »vera kann þá, at ek hafa þá ekki varliga mælt, ef þú ert systurson konungsins Rygja«. Þá H 185 kǫstuðu þeir Ásbjǫrn tjǫldunum af sér ok snøru út skipinu. Þórir kallaði á þá: »farið nú vel ok komið hér, þá er þér farið aptr«. Ásbjǫrn segir, at svá skyldi vera. Fara þeir nú leið sína ok koma at kveldi á Jaðar. Fór Ásbjǫrn upp með x. menn, en aðrir x. gættu skips. En er Ásbjǫrn kom til bœjar, fekk hann þar góðar viðtǫkur, ok var Erlingr við hann inn kátasti. Setti Erlingr hann it næsta sér ok spurði hann margra tíðenda norðan ór landi. Ásbjǫrn segir it ljósasta af ørendum sínum. Erlingr segir, at þat var þá eigi vel til borit, er konungr bannaði kornsǫlur — »veit ek, segir hann, eigi þeira manna ván hér, at traust myni til bera at brjóta orð konungs; verðr mér vanngætt til skaps konungs, þvíat margir U 354 eru spillendr at um vináttu vára«. Ásbjǫrn segir: »seint er satt at spyrja; mér hefir kent verit á ungaaldri, at móðir mín væri frjálsborin í allar hálfur ok þat með, at Erlingr á Sóla væri nú gǫfgastr hennar

1. Hann: Asbiorn *J2.* 2. þá*(2)*: *ul. J2, 70.* 2—3. ekki varliga | mælt: *omv. J2.* 3. kgsins: ***uden art.*** *J2.* 3—4. þá kǫstuðu: *ul. J2.* 4. tjǫldunum—ok: *ul. J2.* snøru: þa *tf. J2.* 5—6. kallaði—farið: bað þa koma þar er þeir færi *J2.* 6—7. segir—vera: qvaðz sva gera mundu *J2.* 7. Fara: foro *J2.* nú: *ul. J2.* 7—8. at—Jaðar: suðr a jaðar at qvelldi dags *J2.* 8. Fór: geck *J2.* með—menn: við xda mann *J2.* 9—10. En—hann: feck Asbiorn *J2.* 10. góðar: allgoðar *J2.* 10—11. ok—kátasti: *ul. J2.* 12. spurði—landi: var við hann inn bliþazti *J2.* 13. it—sínum: hvat hann villdi annaz *J2.* 13—14. segir—er: qvað þat æigi vera vænligt fyrir þi at *J2.* 15. segir hann | eigi: *omv. J2.* 15—16. þeira—bera: hveʀ traust til þess beʀ *J2.* 16. orð kgs: *omv. J2.* 17—18. verðr—vára: *ul. J2.* 19. kent: sagt *J2.* 19—21. á—með: *ul. J2.* 21. nú: *ul. J2.* hennar: mina *J2.*

frænda; en nú heyri ek þik segja, at þú sér eigi svá frjáls fyrir konungs þrælum, at þú megir ráða fyrir korni þínu slíkt er þér líkar«. Erlingr sá til hans ok glotti við tǫnn ok mælti: »minna vitið þér af konungs ríki Háleygir en vér Rygir; en ǫrorðr muntu heima vera; áttu ok ekki langt til þess at telja. Drekkum nú fyrst, frændi, sjám í morgin, hvat títt er um ørendi þitt«. Gerðu þeir svá ok váru kátir um kveldit. Eptir um daginn talask þeir viðr, Erlingr ok Ásbjǫrn, ok mælti Erlingr: »hugsat hefi ek nǫkkut fyrir um kornkaupin þín, Ásbjǫrn, eða hversu vandr muntu vera at kaupunautum?«. Hann segir, at hann hirði þat aldrigi, at hverjum hann keypti korn, ef H 186 honum væri heimult selt. Erlingr mælti: »þat þykki mér líkara, at þrælar mínir munu eiga korn, svá at þú munt vera fullkaupa; þeir eru ekki í lǫgum eða landz-rétt með ǫðrum mǫnnum«. Ásbjǫrn segir, at hann vill þann kost. Þá var sagt þrælunum til um þetta kaup; létu þeir korn fram ok malt ok seldu Ásbirni; hlóð hann skip sitt, sem hann vildi. En er hann var í brot búinn, leiddi Erlingr hann út með vingjǫfum, ok skilðusk þeir með kærleikum. Fekk

1. heyri—segja: segir þu *J2*. 1—2. at—þrælum: *ul. J2*. 2. megir: æigi *tf. J2*. fyrir*(2)*: *ul. J2*. 3. slíkt—líkar: fyrir konungs þrælum *J2*. 4. vitið: viti *J2*. 5. ríki: rikino *J2*. 6. vera: frændi *J2*. 7. frændi: oc *tf. J2 (ikke J3)*. í: a *J2*. hvat: er *tf. K, 18;* þa *tf. J2 og omv.* títt er. 8—9. Gerðu—kveldit: *ul. J2*. 10. ok mælti: þa segir *J2*. hugsat: hugat *J2*. 11. -kaupin þín: -kaup þitt *J2*. 12—13. Hann—aldrigi: Asbiorn qvaðz æigi hirða *J2*. 13. korn: *ul. J2*. 14. væri: var *J2*. heimult: hemillt *J2*. 16. munt: munir *J2*. eða: oc *J2*. 18—19. Þá—kaup: *ul. J2*. 19. þeir: þa þrælar *J2*. korn fram: *omv. J2*. 20. Ásbirni—hann*(1)*: Asbiorn loð *J2 (J3 = K)*. skip sitt: scipit *J2*. 21. í brot: brott *J2*. 22. ok: *ul. J2*. kærleikum: kærleik *J2*.

Ásbjǫrn byrleiði gott ok lagði at um kveldit í Karmt- O 115
sundi við Ǫgvaldznes, ok váru þar um nóttina. Þórir
selr hafði þegar spurn af um farar Ásbjarnar ok svá
þat, at skip hans var kafhlaðit. Þórir stefndi til sín
liði um nóttina, svá at hann hafði fyrir dag lx. manna;
hann fór á fund Ásbjarnar, þegar er lítt var lýst;
gengu þeir þegar út á skipit. Þá váru þeir Ásbjǫrn
klæddir, ok heilsaði Ásbjǫrn Þóri. Þórir spyrr,
hvat þunga Ásbjǫrn hefði á skipi. Hann segir, at
korn ok malt var. Þórir segir: »þá mun Erlingr
gera at vanda, at taka fyrir hégóma-mál ǫll orð
konungs, ok leiðisk honum enn eigi þat, at vera U 355
hans mótstǫðu-maðr í ǫllu, ok er furða at, er kon-
ungr lætr honum alt hlýða«. Var Þórir málóði um
hríð; en er hann þagnaði, þá segir Ásbjǫrn, at korn
hǫfðu átt þrælar Erlings. Þórir svarar snelt, at hann
hirði eigi um prettu þeira Erlings — »er nú hitt
til, Ásbjǫrn, at þér gangið á land, elligar fœrum vér
yðr útbyrðis; þvíat vér viljum enga þrǫng hafa af
yðr, meðan vér ryðjum skipit«. Ásbjǫrn sá, at hann
hafði eigi liðs-kost við Þóri, ok gengu þeir Ásbjǫrn

---

1. byrleiði: raðbyri *J2*. 1—2. Karmtsundi: Kærmtsund *J2*. 3. þegar—af: spurt *J2*. farar: ferðir *J2*. 4. kaf-: *ul.* *J2*. Þ. stefndi: *omv.* *J2*. 4—5. til—liði: at ser monnum *J2*. 6. hann fór: geck hann ofann um myrgininn *J2*. þegar—lýst: oc *J2*. 7. þeir*(1)*: *ul.* *J2*. 8. Ásbjǫrn: hann *J2*. 9. hvat: hvern *J2, 70 (J3, 18 = K)*. 9. Ásbjǫrn: þeir *J2*. á skipi: i scipino *J2*. 9—10. Hann—var: korn oc malt segir Asbiorn *J2*. 10. segir: mælti *J2*. 11. at*(1)*: eptir *J2*. 11—12. fyrir hégóma . . . | ǫll—kgs: *omv.* *J2*, *ul.* mál *og har* mal *for* orð. 12—13. ok—ǫllu: *ul.* *J2*. 13. er*(1)*: þat *tf.* *J2*. at: micil *J2 (ul. J3); ul. 18, 70*. 13—14. kgr: hann *J2*. 14. alt: hvervetna *J2*. 15. en—þá: *ul.* *J2 og omv.* Á segir. 15—16. at—E.: þa at þrælar Erlings hefþi att kornit *J2*. 16. svarar: þa *tf.* *J2*. 17. Erlings: *ul.* *J2*. 18. elligar: eða *J2*. 19—20. hafa | af yðr: *omv.* *J2*. 20—21. hann hafði: þeir hæfþo *J2*. 21. ok: *ul.* *J2*.

á land upp, en Þórir lét flytja farminn allan af skipinu. En er rutt var skipit, þá gekk Þórir eptir skipinu; hann mælti: »furðu-gott segl hafa þeir Háleygirnir; taki byrðings-segl várt it forna ok fái þeim; þat er þeim fullgott, er þeir sigla lausum kili«. Svá
H 187 var gǫrt, at skipt var seglunum. Fóru þeir Ásbjǫrn brot leið sína við svá búit ok stefndi hann þá norðr með landi ok létti eigi fyrr, en hann kom heim í ǫndverðan vetr, ok varð sjá fǫr allfræg. Varð þá alt
1023—24 starf tekit af Ásbirni, at búa veizlur á þeim vetri. Þórir bauð Ásbirni til jóla-veizlu ok móður hans ok þeim mǫnnum, er þau vildu hafa með sér; Ásbjǫrn vildi eigi fara ok sat heima. Þat fann á, at Þóri þótti Ásbjǫrn gera óvirðiliga til boðsins; hafði Þórir í fleymingi um farar Ásbjarnar — »bæði er, segir hann, at mikill er virðinga-munr vár frænda Ásbjarnar, enda gerir hann svá, slíkt starf sem hann lagði á í sumar, at sœkja kynnit til Erlings á Jaðar, en hann vill eigi hér fara í næsta hús til mín; veit ek eigi, hvárt hann hyggr, at Selþórir myni í hverjum hólma fyrir vera«. Slík orð spurði Ásbjǫrn til Þóris ok

---

1—2. flytja—skipinu: bera af scipino hvern penning *J2*. 2. En—þá: siþan *J2*. 3. hann: oc *J2*. 4. taki: takit *J2* (take *J3*). 5. þeim: *ul. J2 (ikke J3)*. 7. brot: bræt *J2*. leið sína: *ul. J2*. stefndi—þá: *ul. J2;* þá *skr. 18, 70*, nu *K*. 8. ok—en: *ul. J2*. hann kom: *omv. J2*. í: *ul. J2*. 9. -verðan: -urðan *J2*. varð: var *J2*. 9—10. Varð—vetri: *ul. J2*. 11. Þórir: Hundr *tf. J2*. 11—12. ok*(1)*—sér: *ul. J2*. 13. vildi: vill *J2*. sat: var *J2*. fann: fanzt *J2* (fanz *70*). 14. óvirðil.—boðsins: ovirþing til sin er hann villdi æigi fara *J2*. þórir: hann allt *J2*. 15—19. bæði—mín: *ul. J2*. 19—20. veit—hyggr: qvez hann æigi vita hvart Asbiorn mundi ætla *J2*. 20. myni: munde *J2*. hólma: holmi *J2*. 21. fyrir: *ul. J2*. spurði: fretti *J2*. til þóris: fra þori *J2*.

ǫnnur þeim lík. Ásbjǫrn unði stórilla ferð sinni ok enn verr, er hann heyrði slíkt haft at hlátri ok spotti. Var hann heima um vetrinn ok fór hvergi til heimboða.

K. 118. Dráp Selþóris.

[ÓH (Fms.) k. 113, 114, (Flat.) k. 172, 173; ÓH (49) k. 49, 50, 51; Ældste sag. p. 3—4.]

Ásbjǫrn átti langskip; þat var snekkja xx-sessa,
stóð í nausti miklu. Eptir kyndils-messu lét hann *(2. febr. 1024).*
setja fram skipit ok bera til reiða ok lét búa skipit. U 356
Þá stefndi hann til sín vinum sínum ok hafði nær O 116
lxxxx. manna ok alla vel vápnaða. En er hann var búinn ok byr gaf, þá sigldi hann suðr með landi, ok fara þeir ferðar sinnar, ok byrjar heldr seint; en er þeir sœkja suðr í land, þá fóru þeir útleið meirr
en þjóðleið. Ekki varð til tíðenda um ferð þeira, H 188
fyrr en þeir kómu at kveldi fimta dag páska útan at Kǫrmt. Henni er þannug farit, at hon er mikil ey, lǫng ok víðast ekki breið, liggr við þjóðleið fyrir útan; þar er mikil byggð ok víða er eyin óbyggð, þat er út liggr til hafsins. Þeir Ásbjǫrn lendu útan at eyjunni, þar er óbyggt var. En er þeir hǫfðu tjaldat, þá mælti Ásbjǫrn: »nú skoluð þér vera eptir

1—2. Ásbjǫrn—spotti: *ul. J2.* 3. hann: Asbiorn *J2.* 4. *Overskr. fra 18, J2 (der dog har* Vig*); mgl. K, 70.* 5. snekkja: *ul. J2 (ikke J3).* 6. stóð—miklu: *ul. J2.* kyndils-: kyndil- *J2 (70).* hann: Asbiorn *J2 = l. 8.* 7—8. ok*(1)*—þá: siþan *J2.* 8. til sín: at ser *J2.* 9. lxxxx: *sål. 70;* lxxxxx *K, 18;* ixtigum *J2.* 9—13. ok—þjóðleið: helt siþan suðr með landi *J2 (*honum byriaðe helldr seint *tf. J3).* 13—14. varð—fyrr: er fyʀ sagt fra ferðum þeiʀa *J2.* 14. at kveldi: *ul. J2.* 15. Henni: Kǫrmt *J2.* farit: varið *J2.* 16. víðast: *ul. J2.* 16—17. liggr—útan: *ul. J2.* 17—18. ok—hafsins: *ul. J2.* 19. eyjunni: eyinne *J2.* óbyggt: obygð *J2 (70).* En: oc *J2.* 20. tjaldat: oc umbuiz *tf. J2.* nú—þér: þer skulut *J2.*

hér ok bíða mín; en ek mun ganga upp á eyna á njósn, hvat títt er í eyjunni, þvíat vér hǫfum ekki um spurt áðr«. Ásbjǫrn hafði vándan búnað ok hǫtt síðan, fork í hendi, gyrðr sverði undir klæðum. Hann gekk á land upp ok yfir á eyna. En er hann kom á nǫkkura hæð, þá er hann mátti sjá til bœjar á Ǫgvaldznesi ok svá fram í Karmtsund, þá sá hann mannfarar miklar bæði á sæ ok á landi, ok sótti þat fólk alt til bœjar á Ǫgvaldznesi; honum þótti þat undarligt. Síðan gekk hann heim til bœjarins ok þar til, er þjónostu-menn bjoggu mat; heyrði hann þá þegar ok skilði rœður þeira, at Óláfr konungr var þar kominn til veizlu, svá þat með, at konungr var til borða genginn. Ásbjǫrn snøri þá til stofunnar, en er hann kom í forstofuna, þá gekk annarr maðr út, en annarr inn, ok gaf engi maðr at honum gaum; opin var stofu-hurðin; hann sá, at Þórir selr stóð fyrir hásætis-borðinu. Þá var mjǫk á kveld liðit. Ásbjǫrn heyrði til, at menn spurðu Þóri frá skiptum þeira Ásbjarnar, ok svá þat, at Þórir sagði af langa sǫgu, ok þótti Ásbirni hann halla sýnt sǫgunni. Þá

---

1. mun: vil *J2.* eyna: oc fara *tf. J2.* 2—3. hvat—áðr: *ul. J2.* 4. hendi: enn *tf. J2.* 5. á*(1)*—kom: *ul. J2.* 6. nǫkkura hæð: *omv. J2.* hann: *ul. J2.* mátti sjá: *omv. J2.* bœjar: bǫarins *J2.* 7. ok—-sund: *ul. J2.* Karmt-: *sål. 18, 70;* Kormt *K.* þá . . hann· *omv. J2 og tf.:* alla vega. 8. mannfarar miklar: manna ferðir *J2.* sæ: sia *J2.* á*(2): ul. J2.* 9. fólk: *ul. J2.* bœjar: bǫiarins *J2.* 10—11. þar til: þangat *J2.* 11. mat: vistir *J2.* 12. þegar: a ræðum þeira *J2 og ul. det følg.:* rœður þeira. 12—13. Ól kgr . . . þar: *omv. J2.* 13. kominn til: a *J2.* 13—14. svá—genginn: oc þa genginn til borða *J2.* 15. en: oc *J2.* 16. ok: *ul. J2.* 17. stofu-hurðin: stofann *J2.* hann: Asbiorn *J2.* selr: *ul. J2 (ikke J3).* 19. til: *ul. J2.* þóri frá: at *J2.* 20. svá—at: *ul. J2.* sagði af: hafþe þar um *J2.* 21. Ásbirni *ul. J2 (ikke J3).* sǫgunni: *ul. J2.*

heyrði hann, at maðr mælti: »hvernug varð hann Ásbjǫrn, þá er þér rudduð skipit?«. Þórir segir: »bar hann sik til nǫkkurrar hlítar ok þó eigi vel, þá er vér ruddum skipit, en er vér tókum seglit af honum, þá U 357 H 189
grét hann«. En er Ásbjǫrn heyrði þetta, þá brá hann sverðinu hart ok títt ok hljóp í stofuna, hjó þegar til Þóris; kom hǫggit útan á hálsinn; fell hǫfuðit á borðit fyrir konunginn, en búkrinn á fœtr honum; urðu borðdúkarnir í blóði einu bæði uppi ok niðri. Konungr mælti, bað taka hann ok var svá gǫrt, at Ásbjǫrn var tekinn hǫndum ok leiddr út ór stofunni; en þá var tekinn borðbúnaðrinn ok dúkarnir ok í brot borinn, svá líkit Þóris var í brot borit, ok sópat alt þat er blóðugt var. Konungr var allreiðr ok stilti vel orðum sínum, svá sem hann var vanr jafnan. Skjálgr Erlingsson stóð upp ok gekk fyrir O 117
konung ok mælti svá: »nú mun, sem optarr konungr, at þar mun til umbótar at sjá, er þér eruð; ek vil bjóða fé fyrir mann þenna, til þess at hann haldi lífi sínu ok limum, en þér konungr, skapið ok skerið um alt annat«. Konungr segir: »er eigi þat dauðasǫk,

1. heyrði—mælti: spurþe maðr *J2.* hvernug: hverninn *J2.* hann: við *tf. J2.* 2. þá: *sål. 18, 70, J2;* þegar *K.* segir: sv̓ *J2.* 3. ok—vel: *ul. J2.* 4. af honum: *ul. J2.* 5. En—bra: i þessu bile bregþr *J2.* 6. hart—títt: *ul. J2.* 7. til Þ.: a halsinn þori *J2.* hǫggit—fell: *ul. J2.* 8. borðit: borð *J2.* kginn: *uden art. J2.* búkrinn: fell *tf. J2.* 9—11. bæði—at: *ul. J2.* 11. var: þegar *tf. J2.* hǫndum: *ul. J2.* 11—12. ór stofunni: *ul. J2.* 12. ok dúkarnir: *ul. J2.* 13. í brot | borinn: *omv. J2, og skr.* bræt *og tf.* oc. líkit: lic *J2.* var—borit: *ul. J2.* 15—16. sínum—jafnan: *ul. J2. Herefter nyt kap. i J2 med overskr.* fra Skíalgi *og beg. sål.:* þa stoð up Skialgr Erlingsson. 17. nú mun: *omv. J2 (og* svá *som hørende til Skjálgs ord.)* konungr: heʀa *J2.* 20. sínu: *ul. J2.* konungr: *ul. J2.* skapið: *sål. 18, 70, J2;* scipið *K.* 21. um: *ul. J2.* segir: mælti *J2.*

Skjálgr, ef maðr brýtr páska-frið ok sú ǫnnur, er hann drap mann í konungs herbergi; sú in iii., er ykkr fǫður þínum mun þykkja lítils verð, er hann hafði fœtr mína fyrir hǫggstokkinn?«. Skjálgr svarar: »illa er þat, konungr, er yðr mislíkar; en elligar væri verkit it bezta unnit. En ef verk þetta, konungr, þykkir yðr í móti skapi ok mikils vert, þá vætti ek, at ek þiggja mikit af yðr fyrir þjónostu mína; munu margir þat mæla, at yðr sé þat vel geranda«. Konungr segir: »þóttú sér mikils verðr, Skjálgr, þá mun
H 190 ek eigi fyrir þínar sakir brjóta lǫgin ok leggja konungs-tígnina«. Skjálgr snýsk þá í brot ok út ór stofunni. Xii. menn hǫfðu þar verit með Skjálgi, ok fylgðu þeir honum allir, ok margir aðrir gengu með honum í brot. Skjálgr mælti til Þórarins Nefjólfssonar: »ef þú vilt hafa vináttu mína, þá legðu allan hug á, at maðrinn sé eigi drepinn fyrir sunnudag«. Síðan ferr Skjálgr ok menn hans ok tóku róðrar-
U 358 skútu, er hann átti, ok róa suðr, svá sem á mátti taka, ok kómu í elding nætr á Jaðar, gengu þegar upp til bœjarins ok til lopts þess, er Erlingr svaf í. Skjálgr hljóp á hurðina, svá at hon brotnaði at nǫglum. Við þat vaknar Erlingr ok aðrir, sem inni váru; hann

1. ef—brýtr: er hann braut *J2*. 2. mann | í kgs. herbergi: *omv. J2 (ikke J3)*. sú: oc su *J2*. er: at *J2*. 3. fǫður: feðr *J2*. 4. -stokkinn: stacc*(!) J2* (stock*) J3*. 5–6. elligar—unnit: þetta veri ella it bezta verc *J2*. 6—7. ef—þá: þat *J2*. 7. vætti: vænti *J2*. 8. þjónostu mína: *omv. J2*. 10. segir: sv' *J2*. þóttú: þott þu *J2*. 11. lǫgin: ***uden art.*** *J2*. 12. tígnina: ***uden art.*** *J2*. snýsk þá: snyr nu *J2*. ok út: ***ul.*** *J2*. 13. Skjálgi: honum *J2*. 14. allir: ut *tf. J2*. 14—15. gengu—brot: ***ul.*** *J2*. 16. vilt: vill *J2*. 16—17. allan hug | á: *omv. J2*. 18. ferr: for *J2*. menn—róðrar-: feck *J2*. 19. er—átti: ***ul.*** *J2*. róa–svá: reyru *J2*. á—taka: mest mattu þeir *J2*. 20. gengu: þeir *tf. J2*. 21. til bœjarins: ***ul.*** *J2*. 23. vaknar: vaknaði *J2*. aðri—váru: þeir menn er þar svafu inne *J2*. hann: Erlingr *J2*.

var skjótastr á fœtr ok greip upp skjǫld sinn ok sverð ok hljóp til duranna ok spurði, hverr þar fœri svá ákaft. Skjálgr segir til sín ok bað upp láta hurðina. Erlingr segir: »þat var líkligast, at þú myndir vera, ef allheimsliga fór, eða fara menn nǫkkurir eptir yðr?«. Var þá látin upp hurðin. Þá mælti Skjálgr: »þat vænti ek, þótt þér þykki ek fara ákafliga, at Ásbirni, frænda þínum, þykki ekki ofrskjótt, þar er hann sitr norðr á Ǫgvaldznesi í fjǫtrum; ok er þat mannligra at fara til ok duga honum«. Síðan hafask þeir feðgar orð við; segir þá Skjálgr Erlingi alla atburði um víg Selþóris.

K. 119. Frá Þórarni Nefjólfssyni.

[ÓH (Fms.) k. 115, (Flat.) k. 174; ÓH (49) k. 50.]

Óláfr konungr settisk í sæti sitt, þá er um var búizk í stofunni, ok var hann allreiðr; hann spurði, hvat títt var um vegandann; honum var sagt, at hann var úti í svǫlum í gæzlu hafðr. Konungr segir: »hví H 191 er hann eigi drepinn?«. Þórarinn Nefjólfsson segir: »herra, kallið ér eigi þat morðverk, at drepa menn um nætr?«. Þá mælti konungr: »seti hann í fjǫtur O 118 ok drepi hann í morgin«. Þá var Ásbjǫrn fjǫtraðr

---

2. dur-: dyr- *J2*. spurði: spyʀ *J2*. 4. Erl. segir: *omv. og efter* oc líkast *(for* líkligast*) J2*. at—vera: *ul. J2*. 5. menn nǫkkurir: *omv. J2*. 7. þat: þess *J2*. þótt—ákafliga: *ul. J2*. 8. ekki ofrskjótt: ec ei fara of hart *J2*. þar: *ul. J2*. 10. ok: at *J2 (ikke J3)*. 10—11. Síðan—við: *ul. J2*. 11. þá Skjálgr: *omv. J2 (*siþan *for* þa *J3)*. 11—12. Erl.—Selþóris: fra ǫllum atburðum *J2*. 13. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* fra Olafi konunge *J2*. 15. hann*(1)*: *ul. J2*. 16. hvat—vegandann: hvar vegandinn var *J2*. 17. í*(2)*—hafðr: oc hafþr i gæzlu *J2*. segir: svarar *J2*. 18. Nefjólfsson: *ul. J2*. 19. herra—þat: kalli þer þat æigi heʀa *J2*. -verk: vig *J2 (18)*. 20. kgr: *med art. J2*. fjǫtur: iarn *J2*. 21. í: a *J2*. þá: Siþan *J2*.

ok byrgðr einn í húsi um nóttina. Eptir um daginn hlýddi konungr morguntíðum; síðan gekk hann á stefnur ok sat þar fram til hámessu; ok er hann gekk frá tíðum, mælti hann til Þórarins: »mun nú vera sólin svá há, at Ásbjǫrn, vinr yðarr, mun mega hanga«. Þórarinn segir ok laut konungi: »herra, sagði byskup inn fyrra frjádag, at sá konungr, er allz á vald, ok þolði hann skapraunir, ok er sá sæll, er heldr má eptir honum líkja, en eptir hinum, er þá dœmðu manninn til dauða, eða þeim, er olli manndrápinu. Nú er eigi langt til morgins, ok er þá sýkn
U 359 dagr«. Konungr leit við honum ok mælti: »ráða muntu þessu, at hann mun ekki í dag drepinn; skaltu nú taka við honum ok varðveita hann; ok vit þat til sannz, at þar liggr líf þitt við, ef hann kømsk í brot með nǫkkuru móti«. Gekk þá konungr leið sína, en Þórarinn gekk þar til, er Ásbjǫrn sat í járnum. Lét Þórarinn þá af honum fjǫtur ok fylgði honum í stofu eina lítla ok lét þá fá honum drykk ok mat ok segir honum, hvat konungr hefði á lagt, ef Ásbjǫrn hlypi í brot. Ásbjǫrn segir, at Þórarinn þurpti ekki þat

1. um nóttina: *ul.* *J2.* 2. morgun-: *ul.* *J2.* síðan gekk: oc þa var *J2.* 3. stefnur: stefnu *J2.* 3—4. ok*(1)*–tíðum: þa *J2.* 4. hann—þórarins: konungr *J2.* 5. vera: æigi *J2.* vinr: vin *J2.* mun: mune nu *J2.* 6. segir: svarar *J2.* herra: þat *J2 (tf. J3).* 7. -dag: dags *K*, *18.* 8. -raunir: -raunina *J2.* 9. honum: þi *J2.* 10. eða: oc *J2.* er: þa *tf. J2.* olli: ollu *J2.* 11—12. Nú—dagr: *ul. J2.* 13. þessu: i dag *tf. J2 og ul. det følg.* ekki: æigi *J2.* 14—15. ok*(2)*—liggr: enn þar skal *J2 og tf.* ligia *efter* við. 15—16. í brot | með—móti: *omv. J2.* 16–17. Gekk—en: *ul. J2.* 17. þar—Ásbjǫrn: þa til Asbiarnar er hann *J2.* 18. þá: *ul. J2.* fjǫtur: *med art. J2 (18).* 19. stofu | eina lítla: *omv. J2.* fá—mat: mat oc dryck fa Asbirni *J2.* 20. hefði: hafþe *J2 (J3 = K.).* 20—21. Ásb.—brot: hann kæmiz a brott *J2.* 21. segir—þat: qvað þorarinn þat æigi þurfa *J2.*

at óttask. Sat Þórarinn þar hjá honum lengi um daginn ok svá svaf hann þar um nóttina. Laugardag stóð konungr upp ok fór til morgintíða; síðan gekk hann á stefnur, ok var þar fjǫlment komit af bóndum, ok áttu þeir mart at kæra. Sat konungr þar lengi dags, ok varð heldr síð gengit til hámessu. Eptir þat gekk konungr til matar; en er hann hafði matazk, drakk hann um hríð, svá at borð váru uppi. Þórarinn H 192 gekk til prests þess, er kirkju varðveitti, ok gaf honum ii. aura silfrs til þess, at hann skyldi hringja til helgar, jamskjótt sem konungs borð fóru upp. En er konungr hafði drukkit þá hríð, sem honum þótti felt, þá var borð upp tekit. Þá mælti konungr, segir, at þá var ráð, at þrælar fœri með vegandann ok dræpi hann. Í því bili var hringt til helgar. Þá gekk Þórarinn fyrir konung ok mælti: »grið mun sjá maðr skolu hafa um helgina, þótt hann hafði illa til gǫrt«. Konungr segir: »gættu hans, Þórarinn, svá at hann komisk eigi í brot«. Gekk þá konungr til kirkju ok fór til nónu, en Þórarinn sat enn um daginn hjá Ásbirni. Sunnudag gekk byskup til Ásbjarnar ok skriptaði honum ok gaf honum lof til at hlýða hámessu.

1—2. hjá honum | lengi—daginn: *omv. J2.* 3. stóð—morgintíða: hlyddi konungr morgintiþum *J2.* 4—5. þar—kgr: *ul. J2.* 6. dags: *ul. J2.* varð-síð: var siþan *J2* (varð siþ *J3).* 6—7. Eptir þat: þvi nęst *J2.* 7. matar: borz *J2.* en—matazk: *sål. 18, 70; ul. K.* 7—8. en—hann: oc sat þar enn *J2.* 8. svá-uppi: *ul. J2.* 9. honum: til *tf. J2 og ul. det følg.* til þess. 10—11. skyldi—jamskjótt: hringðe iamsciott til helgi *J2.* 11. fóru: fœri *J2.* 11—13. kgr—tekit: borþinn varu uptekinn *J2.* 13—14. segir—ráð: *ul. J2.* 14. fœri: skyllde fara *J2.* dræpi: drepa *J2.* 15. hann: oc *tf. J2.* var hringt: hringþi *J2.* helgar: helgi *J2.* 17. hafði: *sål. K, 18, 70;* hafe *J2.* 18. segir: sv' *J2.* 19—20. til—fór: *ul. J2.* 22. gaf—til: leyfðe honum *J2.*

Þórarinn gekk þá til konungs ok bað hann fá menn
til at varðveita vegandann — »vil ek nú, segir hann,
viðr skiljask hans mál«. Konungr bað hann hafa
þǫkk fyrir þat. Fekk hann þá menn til at varðveita
Ásbjǫrn; var þá settr fjǫturr á hann. En er til há-
U 360 messu var gengit, þá var Ásbjǫrn leiddr til kirkju;
stóð hann úti fyrir kirkjunni ok þeir, er hann varð-
veittu; konungr ok ǫll alþýða stóð at messu.

K. 120. Sætt Erlings ok Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 116, (Flat.) k. 175; ÓH (49) k. 51, 52]

O 119 1024 Nú er þar til máls at taka, er fyrr var frá horfit,
er þeir Erlingr ok Skjálgr, sonr hans, gerðu ráð sín
um þetta vannkvæði, ok staðfestisk þat með áeggjan
Skjálgs ok annarra sona hans, at þeir samna liði ok
H 193 skera upp herǫr; kom þá brátt saman lið mikit, ok
réðu þeir til skipa, ok var þá skorat manntal, ok var
nær xv. hundruð manna. Fóru þeir með þat lið ok
kómu sunnudaginn í Kǫrmt á Ǫgvaldznes ok gengu
upp til bœjar með ǫllu liðinu ok kómu í þann tíma,
er lokit var guðspjalli; gengu þegar upp at kirkjunni

---

2. vegandann: Asbiorn *J2*. 2—3. vil—skiljask: oc qvaz skylldu vera við skildr *J2*. 4. hann: konungr *J2*. 5. Ásbjǫrn: oc *tf*. *J2*. settr: sett *J2*. fjǫturr | á hann: *omv*. *J2*. 6. gengit: tekit *J2*. kirkju: *med art*. *J2 og tf*. oc. 8. kgr—messu: *ul*. *J2*. 9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Erlingi oc sonum hans *J2*. 10. máls: *ul. J2 (ikke J3)*. fyrr: aþr *J2*. 11. er: at *J2*. Erlingr—gerðu: feðgar gera *J2*. sín: sitt *J2*. 12-14. um—mikit: taka þeir þat af at buaz sem sciotaz oc stefna at ser monnum *J2*. 15—16. var*(1)*—nær: varu þar skoruð *J2*. 16—17. ok—Kǫrmt: norðr *J2*. 17. Ǫgvaldznes: komu þar sunnudag er menn stoþu at messo *tf*. *J2*. gengu: þeir *tf*. *J2*. 18. upp—bœjar: *ul*. *J2*. 18—19. ǫllu—upp: allt liþit oc *J2*. 19. kirkjunni: *uden art*. *J2*.

ok tóku Ásbjǫrn, ok var brotinn fjǫturr af honum. En við gný þenna ok vápna-brak, þá hljópu allir inn í kirkjuna, þeir er áðr váru úti; en þeir, er í kirkju váru, þá litu allir út, nema konungr, hann stóð ok sásk ekki um. Þeir Erlingr skipuðu liði sínu tveim megin strætis þess, er lá frá kirkju ok til stofunnar; stóð Erlingr ok synir hans næst stofunni. En er allar tíðir váru sungnar, þá gekk konungr þegar út ór kirkju; gekk hann fyrst fram í kvína, en síðan hverr eptir ǫðrum hans manna. Þegar er hann kom heim at durunum, þá gekk Erlingr fyrir dyrrnar ok laut konungi ok heilsaði honum. Konungr svarar, bað guð hjálpa honum. Þá tók Erlingr til máls: »svá er mér sagt, at Ásbjǫrn, frænda minn, hafi sótt glœpska mikil, ok er þat illa, konungr, ef svá er orðit, at yðr sé misþokki at. Nú em ek því kominn at bjóða fyrir hann sætt ok yfirbœtr þvílíkar, sem þér vilið sjálfir gǫrt hafa, en þiggja þar í mót líf hans ok limar ok landz-vist«. Konungr svarar: »svá lízk mér, Erlingr, sem þér mynið nú þykkjask hafa vald á um mál Ásbjarnar; veit ek eigi, hví þú lætr

---

1. ok tóku: tocu þar þegar *J2.* var—honum: brutu af honum fiotrinn *J2.* 3. þeir*(1)*: *ul. J2.* 3—4. þeir*(2)*—þá: hinir *J2.* 4. út: er aðr varu inne *tf. J2.* kgr: einn *tf. J2.* 5. ekki: alldri *J2.* 6. kirkju . . . stofunnar: stofu . . . . kirkionnar *J2.* 7. stóð: stoðu þeir *J2.* 8. allar—þá: tiþum var lokit *J2.* þegar: fyrzt *J2.* 9. kirkju: *med art. J2.* gekk—fyrst: oc *J2.* en síðan: oc þa *J2.* 10—11. Þegar—durunum: oc er konungr kom at stofunne *J2.* 11. dyrrnar: dyrrin *J2 (J3 = K).* 12. laut . . . . heilsaði: *omv. J2.* svarar: *ul. J2.* 14—15. sótt—mikil: hent glæp micinn *J2.* 15—16. ok—at*(2)*: *ul. J2.* 16. því: af þvi her *J2.* 17. at: ec vil *tf. J2.* fyrir hann | sætt: *omv. J2.* -bœtr: -bot *J2 (J3 = K).* 17—19. þvílíkar—landz-vist: *ul. J2.* 20. mér: nu *tf. J2.* mynið nú: munut *J2.* 21. um mál: mali *J2.*

svá, sem þú skylir bjóða sættir fyrir hann; ætla ek þik fyrir því hafa dregit saman her mannz, at nú J 361 ætlar þú at ráða vár í milli«. Erlingr segir: »þér skoluð ráða, ok ráða svá, at vér skilimsk sáttir«. Konungr mælti: »ætlar þú at hræða mik, Erlingr? hefir þú því lið mikit?«. »Nei, segir hann, en ef annat býr í, þá mun ek nú ekki flýja«. . . . . . . H 194 Erlingr segir: »eigi þarftu at minna mik á þat, at þeir hafa fundir okrir orðit hér til, er ek hefi lítinn liðs-kost haft við þér; en nú skal ekki leyna þik því, er mér býr í skapi, at ek vil, at vit skilimsk sáttir; eða mér er ván, at ek hætta ekki til fleiri funda várra«. Erlingr var þá rauðr sem blóð í andliti. Þá gekk fram Sigurðr byskup ok mælti til konungs: »herra, ek býð yðr hlýðni fyrir guðs sakir, at þér sættizk við Erling, eptir því sem hann býðr, at maðr sjá hafi lífs grið ok lima, en þér ráðið einir ǫllu sáttmáli«. Konungr svarar: »þér skoluð ráða«. Þá mælti byskup: »Erlingr, fáið þér konungi festu þá, er honum líki; síðan gangi Ásbjǫrn til griða ok á K 120 konungs vald«. Erlingr fekk festur, en konungr tók við. Síðan gekk Ásbjǫrn til griða ok á konungs vald ok kysti á hǫnd konungs. Snøri þá Erlingr í brot

1. sættir—hann: nockora sætt *J2.* 2. fyrir: af *J2.* dregit saman: *omv. J2.* nú: *ul. J2 og omv.*: þú ætlar. 3. segir: sv' *J2.* 4. skilimsk: skilim *J2.* 5. mælti: sv' *J2.* Erlingr: *ul. J2.* 6. þú: fyrir *tf. J2.* Nei—hann: *ul. J2, hvorved* en—flýja *bliver en del af kongens replik.* 7. í: undir *J2.* nú: *ul. J2.* flýja: *her efter synes en replik af kongen at være udfalden (Unger), med mindre Js tekst er den rette.* 9. þeir—er: *ul. J2.* hefi: iafnan *tf. J2.* 10. við þér: hia þi sem þu *J2.* ekki: æigi *J2.* 11. er—skapi: *ul. J2.* sáttir: *ul. K.* 12. ekki: æigi *J2.* 13. andliti: *med art. J2.* 14. til kgs: *ul. J2.* 15. yðr: i *tf. J2.* 16. býðr: biðr *J2 (J3 = K).* 17. ǫllu: aðru *tf. J2.* 19. Erl. | fáið þér: *omv. J2 og skr.* fai. kgi festu: *omv. J2.* 20. gangi: geck *J2.* 21. Erl. fekk: *omv. J2.* festur: konunge *tf. J2.* 21—23. en—kgs: *ul. J2.* 23. þá Erl.: *omv. J2.*

með liði sínu; varð þá ekki at kveðjum. Gekk þá konungr inn í stofuna ok Ásbjǫrn með honum; síðan lauk konungr upp sættar-gǫrðina ok mælti svá: »Þat skal uphaf sættar okkarrar, Ásbjǫrn, at þú skalt ganga undir landz-lǫg þau, at sá maðr, er drepr þjónostu-mann konungs, þá skal hann taka undir þá þjónostu sǫmu, ef konungr vill. Nú vil ek, at takir upp ármenning þessa, er Selþórir hefir haft, ok ráð hér fyrir búi mínu á Ǫgvaldznesi«. Ásbjǫrn segir, at svá skyldi vera, sem konungr vildi — »verð ek þó fyrst at fara til bús míns ok skipa þar til«. Konungr lét sér þat vel líka; fór hann þaðan til annarrar veizlu, þar sem gǫr var í móti honum, en Ásbjǫrn réðsk þá til ferðar við fǫruneyti sitt. Þeir hǫfðu legit í leynivágum þá stund alla, er Ásbjǫrn var í brot; hǫfðu þeir njósn af, hvat títt var um hans ráð, H 195 ok vildu eigi í brot fara, fyrr en þeir vissi, hvat þar réðisk af. Síðan snýsk Ásbjǫrn til ferðar ok léttir U 362 eigi fyrr um várit, en hann kømr norðr til bús síns. Hann var kallaðr Ásbjǫrn selsbani. En er Ásbjǫrn

1. varð þá: oc varþ *J2.* at: af *J2.* 1—2. Gekk—kgr: enn konungr geck *J2.* 3. sættar-gǫrðina: sættina *J2.* svá: *ul. J2.* 4. Ásbjǫrn: *ul. J2.* 5—7. ganga—takir: taka her *J2.* 7. þjónostu sǫmu: *sål. 18, 70; omv. K.* 8. er—haft: *ul. J2.* ráð: skalt raða *J2.* 9—10. segir—vildi: qvað konung skylldo fyrir raða enn þo *J2 og ul. det følg.* þó. 11. fyrst: aðr *J2.* fara: heim *tf. J2.* ok—til: *ul. J2.* 12. fór hann: konungr for *J2.* 13. þar—honum: *ul. J2.* 14. þá: *ul. J2.* ferðar: motz *J2.* sitt: þi at *tf. J2.* 15—18. legit—af: þar legit siþan oc haft niosner heim hverninn lyctiz mal Asbiarnar *J2.* 16 var: *ul. K (i 18, 70).* 18. Síðan | snýsk Á.: *omv. J2 og skr.* sneriz. ferðar; heimferðar *J2.* 19. um várit: *ul. J2.* norðr: heim *J2.* 20. Hann var: *omv. J2 og tf.* siþan. 20—261_2. En—við: æigi hafþi Asbiorn lengi heima verit aþr hann fann bratt þori hund frænda sinn *J2.*

hafði heima verit eigi lengi, þá hittusk þeir Þórir, frændrnir, ok talask við. Spyrr Þórir Ásbjǫrn vendiliga at um ferð hans ok alla atburði þá, sem þar hǫfðu orðit til tíðenda, en Ásbjǫrn sagði sǫgu þá, sem gengit hafði. Þá segir Þórir: »þá muntu þykkjask hafa rekit af hendi svívirðing þá, er þú vart ræntr á hausti?«. »Svá er, kvað Ásbjǫrn; eða hversu þykki þér, frændi?«. »Þat skal skjótt segja, kvað Þórir, at ferð sú in fyrri, er þú fórt suðr í land, varð in svívirðligsta, ok stóð sú til nǫkkurar umbótar; en þessi fǫr er bæði þín skǫmm ok frænda þinna, ef þat skal framgengt verða, at þú gerisk konungs þræll ok jafningi ins versta mannz, Þóris sels. Nú ger þú svá mannliga, at þú sit heldr at eignum þínum hér; skolum vér, frændr þínir, veita þér styrk til þess, at þú komir aldri síðan í slíkt ǫngþveiti«. Ásbirni þótti þetta vænligt; ok áðr þeir Þórir skilðisk, þá var þetta ráð staðfest, at hann skyldi sitja í búi sínu ok fara ekki síðan á konungs fund eða í hans þjónostu, ok gerði hann svá ok sat heima at búum sínum.

2. Spyrr: spurþe *J2*. Ásbjǫrn: *ul. J2*. vendi-: vand- *J2*. 3—5. at—Þórir: af þeim lutum er gerz hofþu i ferðum Asbiarnar *J2*. 5. muntu: nu *tf. J2*. 6. hafa rekit: *omv. J2*. af hendi: *ul. J2*. svív. þá: svivirþingar þeiʀar *J2*. 8. þat—þórir, at: þorir segir *J2*. 9. varð: var *J2*. 9—10. svívirð-: svivirþi- *J2 (J3 = K)*. 11. fǫr: er nu fortu *J2*. skǫmm: svivirþing *J2*. þinna: scamm *J2*. 11—12. þat—at: *ul. J2*. 13. Þóris sels: Selþoris *J2*. mann-: menni- *J2*. 14. heldr: *herefter lakune i J2, der er udfyldt* »or annarri Membr:« *(Ásgeirr i margen); den er i J3 antydet ved skarpe klammer; den her antydede mbr. er K; med* sit *beg. 4. mbrblad (Stockh.) af J; da ordene* sit heldr *findes i J2 (J3), må de også have stået nederst på det foranstående blad i J.* at*(2)*—hér: hema i bui sinu*(!) J*. 15. þér: þann *tf. J og ul.* til þess. 16. Ásbirni . . . þetta: *omv. J*. 17. vænligt: alluænlikt *J*. 17—19. áðr—síðan: ekki *J*. 17. skilðisk: *sål. OH (53);* skiliz *K, 18, 70, J2*. 18. hann: *sål. 70, J2; mgl. K, 18*. 19. eða: ne *J*. 19—20. ok—sínum: *ul. J*.

K. 121. Frá Hǫrðum.

[ÓH (Fms.) k. 117, 118, (Flat.) k. 176.]

Eptir þat er þeir Óláfr konungr ok Erlingr H 196 Skjálgsson hǫfðu hizk á Ǫgvaldznesi, þá hófsk með þeim af nýju sundrþykkit, ok óx til þess, er þar af gerðisk fullr fjándskapr milli þeira. Fór Óláfr konungr at veizlum um Hǫrðaland um várit; ok þá fór 1024 hann upp á Vǫrs, þvíat hann spurði, at fólk var þar lítt trúat. Hann átti þing við bœndr, þar sem á Vangi O 121 heitir; kómu þar bœndr fjǫlment ok með alvæpni; bauð konungr þeim at taka við kristni, en búendr buðu bardaga í mót; ok kom svá, at hvárir-tveggju fylkðu liði sínu. Var þá svá um bœndr, at þeim U 363 skaut skelk í bringu, ok vildi engi fremstr standa; ok varð þat þá at lykðum, er þeim gegndi betr, at þeir gengu til handa konungi ok tóku kristni. Skilðisk konungr eigi þaðan, fyrr en þar var alkristnat orðit. Þat var einn dag, at konungr reið leið sína ok sǫng psálma sína; en er hann kom gegnt haugunum, nam hann stað ok mælti: »þau skal segja orð mín maðr manni, at ek kalla ráð, at aldrigi síðan fari Nóregs konungr í milli þessa hauga«. Er þat ok sǫgn manna,

---

1. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70;* olafr konungr kristnaðe valldres *J.* 4. -þykkit: *uden art. J* óx—þar: *ul. J; for* óx *skr. K, 18, 70* vox; *J2, J3 har derimod* ygr. 4—5. af gerðisk: *omv. J.* 5. milli þeira: *ul. J.* 5—6. Fór | Ól. kgr: *omv. J.* 6. ok: *ul. J.* 8. Hann átti: *omv. J.* 9. þar bœndr: bǫnndr *til J.* fjǫlment ok: *ul. J.* 10. at—við: *ul. J.* búendr: þeir *J.* 11. buðu: konungi *tf. J.* ok: *ul. J.* 12. þá: þo *J.* um bœndr: *ul. J.* þeim: bǫnndum *J.* 14. ok—betr: lauk *sva J.* 15. tóku: við *tf. J, 18, J2.* 15—16. Skildisk—orðit: *ul. J.* 17. ok sǫng: hann hafð*(!)* sungit *J.* 19. stað: staðar *J.* orð mín: *omv. J.* 21. kgr í: *mgl. J.* þat ok: *omv. J.*

at flestir konungar hafi þat varazk síðan. Þá fór Óláfr konungr út í Ostrarfjǫrð, kom þar til skipa sinna, fór þá norðr í Sogn ok tók þar veizlur um sumarit. En er hausta tók, snøri hann inn í fjǫrðinn; fór þaðan upp á Valdres; þar var áðr heiðit. Konungr fór sem ákafligast upp til vatsins; kom þar á
I 197 óvart bóndum ok tók þar skip þeira, gekk þar á sjálfr með ǫllu liði sínu. Síðan skar hann þingboð, ok settisk þingit svá nær vatninu, at konungr átti allan kost skipa, ef hann þœttisk þurfa. Bœndr sóttu þingit með her mannz alvápnaðan. Konungr bauð þeim kristni; en búendr œpðu í móti ok báðu hann þegja; gerðu þegar gný mikinn ok vápna-brak. En er konungr sá, at þeir vildu ekki til hlýða þess, er hann kendi þeim, ok þat annat, at þeir hǫfðu þann múg mannz, er ekki stóðzk við, þá snøri hann rœðunni, spurði þá at, ef nǫkkurir væri þeir menn á þinginu, er sakir þær ættisk við, er þeir vildi, at hann setti í milli þeira. Þat fannzk brátt í orðum búanda, at margir váru þar rangsáttir sín í milli, er þá hǫfðu samhlaupa orðit at mæla móti kristninni. En þegar er búendr tóku at kæra sín vendræði, þá aflaði hverr þeira sér sveitar at flytja sitt mál fram; gekk því þann dag allan; at kveldi var slitit þinginu. Þegar

1—2. Þá . . . Ól. kgr: *omv. J.* 2. í: v*m* *J.* 3—4. ok—sumarit: *ul. J.* 4. fjǫrðinn: fiorðu *J.* 6. vatsins: *ok tf. J.* 8—10. Síðan—þurfa: stefndi siþ*an* þ*ing* v*ið* bǫndr v*ið* vatnið *J.* 11. her—alvápnaðan: alvǽpni *J.* 12. þeim: *ul. J.* móti: mót *J.* 13. þegja: *ok tf. J.* þegar—ok: mik*it* *J.* En: *ok J.* 14—16. at—við: þ*et*ta *J.* 16. rœðunni: rǽðu sinni *ok J.* 17. þá at: *ul. J.* 18. sakir þær: *omv. J.* 18—19. í—þeira: m*eð* þ*eim* *J.* 19. þat fannzk: *omv. J.* í—búanda: a með þ*eim* bǫndum *J.* 20. váru þar: mundi v*er*a *J.* 20—23. sín—fram: *ul. J.* 24. at—þinginu: en þ*in*ginv v*ar* slitið vm kuelldit *J.* 24—264_6. Þegar—en: en um kuelldit *J.*

er búendr hǫfðu spurt, at Óláfr konungr hafði farit
um Valdres ok hann var kominn í byggð, þá hǫfðu
þeir látit fara herǫr ok stefnt saman þegn ok þræl;
fóru með her þann í móti konungi; en þá var víða
aleyða í byggðinni; bœndr heldu samnaðinum, þá er
þinginu sleit; þess varð konungr víss; en er hann U 364
kom á skip sín, þá lét hann róa um nóttina yfir
þvert vatnit; þar lét hann upp ganga í byggðina, lét
þar brenna ok ræna. Eptir um daginn røru þeir nes
frá nesi; lét konungr alt brenna byggðina. En þeir
búendr, er í samnaðinum váru, þá er þeir sá reyk
ok loga til bœja sinna, þá urðu þeir lausir í flokkinum;
stefndi þá hverr í brot ok leitaði heim, ef hann mætti
finna hýski sitt. En þegar er rof kom í liðit, þá fór H 198
hverr at ǫðrum, til þess er alt riðlaðisk í smá flokka. O 122
En konungr røri yfir vatnit ok brendi þá á hváru
tveggja landi. Kómu þá bœndr til hans ok báðu
miskunnar, buðu handgǫngu sína. Gaf hann hverjum
manni grið, er til hans kom ok þess krafði, ok svá
fé þeira. Mælti þá engi maðr við kristni; lét konungr
þá skíra fólkit ok tók gíslar af búǫndum. Dvalð-
isk konungr þar lengi um haustit; lét draga skipin 1024
um eið á milli vatna; fór konungr lítt um land uppi
frá vǫtnum, þvíat hann trúði illa bóndum; hann lét

6. hann: ko*nun*gr *J.* 7. á—sín: til skipa *J.* um nóttina: *ul. J.* 8. þar lét: *omv. J og ul.* hann. upp ganga: *omv. J.* 8—9. lét þar: *ul. J.* 10. alt—byggðina: þa brænna allt *J.* 10—11. þeir búendr: *omv. J.* 11. þá—þeir: *ul. J.* 12. urðu: *varu J.* 13. í—leitaði: *ul. J.* 13—14. ef—sitt: *ok* villdi hialpa sinv hyski *J.* 14—15. En—flokka: *ul. J.* 16—17. hváru—landi: bǫði lau*n*d *J.* 17. þá bœndr: *omv. J.* hans: ko*nun*gs *J.* 18. miskunnar: *ok tf. J.* 18—20. Gaf—þeira: *ul. J.* 20. við: i mót *J.* 21. gíslar: giolld *J.* 22—23. lét—vatna: *ul. J.* 23. um land: yf*ir* l*an*dit *J.* 23—24. uppi—vǫtnum: *ul. J.* 24. illa bóndum: *omv. J.* hann lét: *omv. J.*

þar gera kirkjur ok vígja ok setti kennimenn. En er konungi þótti ván frøra, þá sótti hann á land upp, kom þá fram á Þótni. Þess getr Arnórr jarlaskáld, er Óláfr konungr hafði brent á Uplǫndum, þá er hann orti um Harald, bróður hans:

85. Gengr í ætt, þats yngvi
Upplendinga brendi
(þjóð galt ræsis reiði)
rǫnn (þess's fremstr es manna);
vildut ǫflgar aldir,
áðr vas stýrt til váða,
grams dolgum feksk galgi,
gagnprýðanda hlýða.

Síðan fór Óláfr konungr norðr um Dala alt til fjallz ok nam eigi staðar, fyrr en hann kom í Þrándheim ok alt til Niðaróss, bjó þar til vetrvistar ok sat þar
24—25 um vetrinn. Sá var inn tíundi vetr konungdóms
H 199 1023 hans. Áðr um sumarit fór Einarr þambarskelfir ór landi ok fyrst vestr til Englandz, hitti þar Hákon jarl, mág sinn, dvalðisk þar með honum um hríð. Síðan
U 365 fór Einarr á fund Knúts konungs ok þá af honum stórar gjafar. Eptir þat fór Einarr suðr um sæ ok
1024 alt suðr til Rúmaborgar ok kom aptr annat sumar; fór þá til búa sinna; hittusk þeir Óláfr konungr þá ekki.

---

1. ok vígja: *ul. J.* setti: fek *til J.* 1—3. En—Þótni: siþan fór k*onung*r vm þotn *ok* haðal*and J.* 3—13. Þess—hlýða: *ul. J og har nyt kapitel med overskr.:* fra Ol*afi* konunge.

6—13. **85. vísa.** 1. þats: þat er *alle.* 4. 's: er *alle.*

14. Síðan: *ul. J.* fór | Ól. kgr: *omv. J.* 16. ok alt: *ul. J.* 16—17. ok*(2)*—vetrinn: *ul. J.* 17. konung-: k*onungs J.* 19. ok: *ul. J.* 22. stórar: *ul. J.* gjafar: *sål. J;* giafir *de øvrr.* Einarr: h*ann J.* 23. suðr: *ul. J.* 24. þá*(1):* norðr *tf. J.*

K. 122. Fœddr Magnús konungr góði.

[ÓH (Fms.) k. 119, (Flat.) k. 177; ÓH (49) k. 46 (fin.).]

Álfhildr hét kona, er kǫlluð var konungs ambótt;
hon var þó af góðum ættum komin; hon var kvinna
fríðust; hon var með hirð Óláfs konungs. En þat
vár varð þat til tíðenda, at Álfhildr var með barni; 1024
en þat vissu trúnaðar-menn konungs, at hann myndi
vera faðir barns þess. Svá bar at eina nótt, at Álfhildi
stóð sótt; var þar fátt manna við statt, konur nǫkkurar
ok prestr ok Sigvatr skáld ok fáir aðrir. Álfhildr
var þungliga haldin, ok gekk henni nær dauða; hon
fœddi sveinbarn; ok var þat um hríð, er þau vissu
óglǫggt, hvárt líf var með barninu; en er barnit
skaut ǫndu upp ok allómáttuliga, þá bað prestr Sigvat
fara at segja konungi. Hann svarar: »ek þori fyrir
engan mun at vekja konunginn, þvíat hann bannar
þat hverjum manni at bregða svefni fyrir honum,
fyrr en hann vaknar sjálfr«. Prestrinn svarar: »nauð- O 123
syn berr nú til, at barn þetta fái skírn; mér sýnisk
þat allólífligt«. Sigvatr mælti: »heldr þori ek til þess H 200
at ráða, at þú skírir barnit, en ek vekja konung; ok
mun ek ávítum upp halda ok gefa nafn«. Svá gerðu

---

1. *Overskr. fra 18, J2, J3 (der ul.* kgr*), J (der også ul.* kgr*); mgl. K, 70.* 2. hon*(1)*—þó: þa*(!) var* hon *J.* komin: *ul. J.* hon*(2)*: *ok J.* kvinna: kuena *J.* 4. með—kgs: i hirð *með* ol*afi* kon*ungi J.* 5. vár—til: *var* þar *J.* 6. kgs: *ul. J.* hann: ol*afr* kon*ungr J.* 7. barns þess: barnsins *J.* at*(1)*: til *J.* eina nótt: *omv. J.* 7—10. Á.—haldin: alfħ. syktiz *J.* 10. dauða: bana *J.* 11. er: at *J.* 12. óglǫggt: æ*igi J.* 13. ǫndu—allómátt.: upp aundin*ni J.* prestr: *med art. J.* 14. at: *ok J.* 14—15. ek[3] | þori[2] | fyrir—mun[1]: *omv. J.* 15. kginn: *uden art. J.* 16. honum: sér *J.* 17. fyrr—sjálfr: *ul. J.* svarar: mælti *J.* 19. -ólífligt: vmattuligt *J.* S. mælti: *ul. J.* þess: hins *J.* 20. ráða: *sål. alle undt. K*: hætta. en—kg: *ul. J.* 21. ávítum—halda: sitia *fyrir* svarum *J.* nafn: *ok tf. J.*

þeir, at sveinn sá var skírðr ok hét Magnús. Eptir um morgininn, þá er konungr var vaknaðr ok klæddr, var honum sagt alt frá þessum atburðum. Þá lét konungr kalla til sín Sigvat; konungr mælti: »hví vartu svá djarfr, at þú lézt skíra barn mitt, fyrr en ek vissa?«. Sigvatr svarar: »því at ek vilda heldr gefa guði ii. menn, en einn fjándanum«. Konungr mælti: »fyrir hví mundi þat við liggja?«. Sigvatr svarar: »barnit var at komit dauða, ok mundi þat fjándans maðr, ef þat dœi heiðit; en nú var þat guðs maðr. Hitt er ok annat, at ek vissa þótt þú værir mér reiðr,
U 366 at þar myndi eigi meira við liggja en líf mitt; en ef þú vill, at ek týna því fyrir þessa sǫk, þá vænti ek, at ek sjá guðs maðr«. Konungr mælti: »hví léztu sveininn Magnús heita?, ekki er þat várt ættnafn«. Sigvatr svarar: »ek hét hann eptir Karla-Magnúsi konungi, þann vissa ek mann baztan í heimi«. Þá mælti konungr: «gæfumaðr ertu mikill, Sigvatr; er þat eigi undarligt, at gæfa fylgi vizku; hitt er kynligt, sem stundum kann verða, at sú gæfa fylgir óvizkum mǫnnum, at óvitrlig ráð snúask til hamingju«. Var þá konungr allglaðr. Sveinn sá fœddisk upp ok var brátt efniligr, er aldr fór yfir hann.

---

1. sá: *ul. J.* 2. morg-: myrg- *J.* þá: *ul. J.* vaknaðr ok: *ul. J.* 3. var—Þá: *ul. J.* 4. til sín | S.: *omv. J.* 7. menn: *ul. J.* 8. mundi: myndi *J.* 9. barnit: *uden art. J.* 10. ef—heiðit: *ul. J.* 11. er: *var J.* at: þott *K.* þótt: *ul. K.* 12. myndi: mundi *J.* 12—13. en*(2)*—þá: *ok J.* 13. ek*(2)*: ef ek dǽy *tf. J.* 14. sjá: *sål. 18, 70;* se *K, J.* 17. þann: h*ann J.* mann baztan: *omv. J;* be- *skr. alle undt. J.* 18. mælti: Ol*afr tf. J.* Sigvatr: *ul. J.* 19. at: þót *J.* 20. sú gæfa: *omv. J.* 21. mǫnnum: *manne J.* hamingju: gǽfu *J.* 22. -glaðr: -kátr *J.* 23. er—hann: *ul. J.*

K. 123. Dráp Selsbana.

[ÓH (Fms.) k. 120, (Flat.) k. 178.]

Þat vár it sama fekk Óláfr konungr í hǫnd 1024 Ásmundi Grankelssyni sýslu á Hálogalandi hálfa til móts við Hárek í Þjóttu; en hann hafði áðr haft alla, suma at veizlu, en suma at léni. Ásmundr hafði H 201 skútu ok á nær xxx. manna ok vápnaða vel. En er Ásmundr kom norðr, þá hittusk þeir Hárekr; segir Ásmundr honum, hvernug konungr hafði til skipat um sýsluna; lét þar fylgja jartegnir konungs. Hárekr segir svá, at konungr myndi ráða, hverr sýslu hefði — »en þó gerðu ekki svá inir fyrri hǫfðingjar, at minka várn rétt, er ættbornir erum til ríkis at hafa af konungum, en fá þá í hendr bóanda-sonum þeim, er slíkt hafa fyrr ekki með hǫndum haft«. En þótt þat fynnisk á Háreki, at honum þótti þetta móti skapi, þá lét hann Ásmund við sýslu taka, sem konungr hafði orð til send. Fór þá Ásmundr heim til fǫður síns; dvalðisk þar lítla hríð, fór þá síðan í sýslu sína norðr á Hálogaland; en er hann kom norðr í Langey, þá bjoggu þar brœðr ii.; hét annarr Gunnsteinn, en ii. Karli; þeir váru menn auðgir ok virðinga-menn miklir. Gunnsteinn

---

1. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70;* vig asb*iarnar* sels bana *J.* 4. í Þjóttu: *ul. J.* 5. en—léni: *ul. J.* 6. vápnaða vel: *omv. J.* En: *ok J.* 7—8. þá—Ásmundr: hitti h*ann* har*ek ok* sagði *J.* 8. hafði: hefði *J.* til: *ul. J.* 9. -tegnir: -teinir *J og ul.* kgs. 10. segir—hefði: svar*ar* k*onun*gr man raða *fyri* syslo *J.* 11. þó—svá: ekci hafa sva ge*rt J.* 12—13. at—kgum: *ul. J.* 13. þá: þ*at J.* bóanda-: bǫnda *J.* þeim: *ul. J.* 14. fyrr: *ul. J.* 14—16. En—send: tok nu asm*undr* við syslo *ok J.* 17. þá Á: siþan *J.* 18. þá: *ul. J.* í—sína | norðr: *omv. J.* 19. en: *ok J.* þá . . þar: þar *J.* 21. ok—miklir: *ul. J.*

O 124 var búsýslu-maðr ok ellri þeira brœðra; Karli var fríðr sýnum ok skarts-maðr mikill; en hvártveggi þeira var íþrótta-maðr um marga hluti. Ásmundr fekk þar góðar viðtǫkur ok dvalðisk þar um hríð; U 367 heimti þar saman ór sýslunni slíkt, er fekksk. Karli rœddi þat fyrir Ásmundi, at hann vildi fara með honum suðr á fund Óláfs konungs ok leita sér hirðvistar. Ásmundr fýsti þess ráðs ok hét umsýslu sinni við konung, at Karli fengi þat ørendi, sem hann beiddisk til; réðsk hann þá til fǫruneytis með Ásmundi. Ásmundr spurði þat, at Ásbjǫrn selsbani hafði farit suðr í Vága-stefnu ok hafði byrðing, er hann átti ok nær xx. menn á, ok hans var þá sunnan ván. Þeir H 202 Ásmundr fóru leið sína suðr með landi ok hǫfðu andviðri ok þó vind lítinn; sigldu skip í móti þeim, þau er váru af Vága-flota. Spurðu þeir þá af hljóði at um farar Ásbjarnar; var þeim svá sagt, at hann myndi þá sunnan á leið. Þeir Ásmundr ok Karli váru rekkju-félagar, ok var þar it kærsta. Þat var einn dag, er þeir Ásmundr røru fram eptir sundi nǫkkuru, þá sigldi byrðingr móti þeim; var þat skip auðkent; þat var hlýrbirt, steint bæði hvítum steini ok rauðum; þeir hǫfðu segl stafat með vendi. Þá mælti Karli við Ásmund: »opt rœðir þú um, at þér sé forvitni mikil á, at sjá hann Ásbjǫrn selsbana;

---

1. -maðr: mikill *tf. J.* 1—3. Karli—hluti: *ul. J.* 4—5. ok—fekksk: *ul. J.* 6—7. með—suðr: *ul. J.* 7. ok: at *J.* 8. ráðs: *ul. J.* 9—10 við—til*(1): ul. J.* 10. hann: karli *J.* *18.* konungr *70, rettet af AM til* Karli. þá: *ul. J.* fǫruneytis: ferðar *J.* 11. þat*: til* þes *J.* 12—13. er—á: *ul. J.* 13. hans var: *omv. J.* 14. Ásmundr: *ul. J.* leið sína: *ul. J.* landi: þ*ei*r asm*undr tf. J.* 14—16. hǫfðu—þá: sp*v*r*ð*uz f*yri J.* 17. at*(1): ul. J.* farar: fer*þ*ir *J.* 17—18. var—leið: *ul. J.* 21. móti: i mót *J.* 22—23. steint—rauðum: *ul. J.* 25. mikil á: *ul. J.* Ásbjǫrn: *ul. J.*

eigi kann ek skip at kenna, ef eigi siglir hann þar«. Ásmundr svarar: »ger svá vel, lagsmaðr, seg mér til, ef þú kennir hann«. Þá rendusk hjá skipin, ok mælti Karli: »þar sitr hann Selsbani við stýrit í blám kyrtli«. Ásmundr svarar: »ek skal fá honum rauðan kyrtil«. Síðan skaut hann Ásmundr at Ásbirni selsbana spjóti, ok kom á hann miðjan, flaug í gǫgnum hann, svá at fast stóð fram í hǫfða-fjǫlinni; fell Ásbjǫrn dauðr frá stýrinu. Fóru síðan hvárir-tveggju leiðar sinnar. Fluttu þeir lík Ásbjarnar norðr á Þrándarnes. Lét þá Sigríðr senda eptir Þóri hund til Bjarkeyjar. Kom hann til, er búit var um lík Ásbjarnar eptir sið þeira. En er þeir fóru í brot, valði Sigríðr vinum sínum gjafir. Hon leiddi Þóri til skips; en áðr þau skilðisk, mælti hon: »svá er nú, Þórir, at Ásbjǫrn, sonr minn, hlýddi ástráðum þínum. Nú vannzk honum eigi líf til at launa þat, sem vert var; nú þótt ek sjá verr til fœr, en hann myndi vera, þá skal ek þó hafa vilja til. Nú U 368
er hér gjǫf, er ek vil gefa þér, ok vilda ek, at þér kvæmi vel í hald« — þat var spjót — »hér er nú spjót þat, er stóð í gǫgnum Ásbjǫrn, son minn, ok H 203
er þar enn blóðit á; máttu þá heldr muna, at þat mun hœfask ok sár þat, er þú sátt á Ásbirni, bróðursøni þínum. Nú yrði þér þá skǫruliga, ef þú létir þetta spjót svá af hǫndum, at þat stœði í brjósti

1. at: *ul. J.* 2. til: *ul. J.* 3. ok: *ul. J og omv.*: K. mælti. 4. við stýrit | í—kyrtli: *omv. J.* 5. skal: þa *tf. J.* 6. Síðan: þa *J.* hann: *ul. J.* at—selsbana: *ul. J.* 7. ok—hann*(1)*: a asb*iorn J.* flaug: *ok* flo *J.* 11. til Bj.: *ul. J.* 12. eptir—þeira: *ul. J.* 13. þeir: m*enn J.* Sigríðr: *uden* -r *K. 70; fork. J.* vinum sínum: m*a*nnu*m J.* 14—15. en—hon: *ok mællti* við han*n J.* 16. vannzk: endiz *J.* 17. þat: þer *J* sjá: se *J.* 18. myndi vera: *ul. J.* 20. þat—spjót: *ul. J.* 21. þat, er: æ*r* ek vil gefa þer þ*e*tta *J.* 22. blóðit: *uden art. J.* 22—24. at—þínum: *ul. J.*

Óláfi digra. Nú mæli ek þat um, segir hon, at þú verðir hvers mannz níðingr, ef þú hefnir eigi Ásbjarnar«. Snøri hon þá í brot. Þórir varð svá reiðr orðum hennar,
O 125 at hann mátti engu svara, ok eigi gáði hann spjótit laust láta ok eigi gáði hann bryggjunnar, ok mundi hann ganga á kaf, ef eigi tœki menn til hans ok styddi hann, er hann gekk út á skipit. Þat var málaspjót ekki mikit ok gullrekinn falrinn á. Røru þeir Þórir þá í brot ok heim til Bjarkeyjar. Ásmundr ok þeir félagar fóru leið sína, til þess er þeir kómu suðr til Þrándheims ok á fund Óláfs konungs. Sagði Ásmundr þá konungi, hvat til tíðenda hafði gǫrzk í fǫrum hans. Gerðisk Karli hirðmaðr konungs. Heldu þeir Ásmundr vel vináttu sína. En orðtǫk þau, er þeir Ásmundr ok Karli hǫfðu mælzk við, áðr víg Ásbjarnar varð, þá fór þat ekki leynt, þvíat þeir sjálfir sǫgðu konungi frá því; en þar var, sem mælt er, at hverr á vin með óvinum; váru þeir þar sumir, er slíkt hugfestu, ok þaðan af kom þat til Þóris hundz.

K. 124. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 121, (Flat.) k. 179.]

1024 Óláfr konungr bjósk um várit, er á leið, ok bjó

1. Óláfi: inum *tf. J.* 4. engu: aungum *J.* laust: at *tf. J.* 5. ok*(1)*—bryggjunnar: *ul. J.* 5—6. mundi—ganga | á kaf: *omv. J.* 6. tœki—styddi: styddi m*enn J.* 7. er: þa ær *J.* út: *ul. J.* 8. falrinn á: *omv. J.* 8—9. Røru—Bjark.: *ul. J.* 9—10. fóru—þeir: *ul. J.* 10. suðr—ok: *ul. J, men tf.* i þrandh*eimi efter* kgs. 11—12. Sagði—hans: *ok* sagðo honvm fra sinum ferþum *J.* 13. Karli: þa *tf. J.* -maðr: ol*afs tf. J.* 14. vináttu sína: *omv. J.* -tǫk: *ul. J.* 14—15. Ásm. . . . Karli: *omv. J.* 15. mælzk við: mælt *J.* varð: yrði *J.* 15—16. þá—þat: f*orv J.* 16. sjálfir | sǫgðu kgi: *omv. J.* 17. því: *ul. J.* á: s*er tf. J.* 18. þar: *ul. J.* 19. þat: *ul. J.* 20. *Overskr. fra 18, J2, J3, J; mgl. K, 70.*

skip sín; síðan fór hann um sumarit suðr með landi, átti þing við bœndr, sætti menn ok siðaði land, tók H 204 ok konungs skyldir, hvar sem hann fór. Fór konungr um haustit alt austr til landz-enda. Hafði Óláfr konungr þá kristnat land, þar sem stórheruð váru. Þá hafði hann ok skipat lǫgum um land alt. Hann hafði þá ok lagt undir sik Orkneyjar, svá sem fyrr kap. 100-1 var sagt. Hann hafði ok haft orðsendingar ok gǫrt sér marga vini bæði á Íslandi ok Grœnlandi ok svá U 369 í Færeyjum. Óláfr konungr hafði sent til Íslandz kirkju-við, ok var sú kirkja gǫr á Þingvelli, þar er alþingi er; hann sendi með klukku mikla, þá er enn er þar. Þat var þá eptir, er Íslendingar hǫfðu fœrt lǫg sín ok sett kristinn rétt, eptir því sem orð hafði til send Óláfr konungr. Síðan fóru af Íslandi margir metorða-menn, þeir er handgengnir gerðusk Óláfi konungi; þar var Þorkell Eyjólfsson, Þorleikr Bollason, Þórðr Kolbeinsson, Þórðr Barkarson, Þorgeirr Hávararson, Þormóðr Kolbrúnarskáld. Óláfr konungr hafði sent vingjafir mǫrgum hǫfðingjum til Íslandz; en þeir sendu honum þá hluti, er þar fengusk ok þeir væntu, at honum myndi helzt þykkja sending í. En í þessu vináttu-marki, er konungr gerði til Íslandz, bjoggu enn fleiri hlutir, þeir er síðan urðu berir.

---

1. um sumarit | suðr—landi: *omv. J og tf. ok.* 2. bœndr: *ok tf. J.* 3. kgs: konungr *J.* hvar: þ*ar J.* Fór kgr: konungr v*ar(!) J.* 4. haustit: sumar*it J.* 8. sagt: ritat *J.* 9. ok*(1)*: a *tf. J.* 11—12. þar—er*(1)*: *ul. J.* 12. þá: *ul. J.* 13. fœrt: frett*(!) J.* 14—15. orð—kgr: ol*afr* konungr hafði orð *til* sæ*n*nt *J.* 16—17. þeir—var: *ul. J.* 17. Þorleikr: þorleifr *J.* 18. Barkar-: barðar- *J.* Hávarar-: *sål. K;* havarz *(*ðz*) alle øvrr.* 20. vingjafir | mǫrgum hǫfð.: *omv. J og har* m*onnum for* hǫfð. 21. hluti: imoti *tf. J.* þar—væntu: þ*eir* ǽtluðo *J.* 22. helzt þykkja: *sål. 18, 70, J2, J3; omv. K;* þykkja *efter* í *J.* 23. er—Íslandz: *ul. J.* 24. enn: vnd*ir tf. J.* síðan: siþaʀ *J.*

K. 125. Frá ráðagǫrð Íslendinga.

[ÓH (Fms.) k. 122, (Flat.) k. 180.]

1024 Óláfr konungr sendi þetta sumar Þórarin Nefjólfs-
son til Íslandz með ørendum sínum, ok helt Þórarinn
skipi sínu þá út ór Þrándheimi, er konungr fór, ok
fylgði honum suðr á Mœri. Sigldi Þórarinn þá á haf
út ok fekk svá mikit hraðbyri, at hann sigldi á viii.
O 126 H 205 dœgrum til þess, er hann tók Eyrar á Íslandi, ok fór
þegar til alþingis ok kom þar, er menn váru at lǫg-
bergi; gekk þegar til lǫgbergs. En er menn hǫfðu
þar mælt lǫgskil, þá tók Þórarinn til máls Nefjólfsson:
»ek skilðumk fyrir iiii. nóttum við Óláf konung
Haraldzson; sendi hann kveðju hingat til landz ǫllum
hǫfðingjum ok landz-stjórnar-mǫnnum ok þar með
allri alþýðu karla ok kvinna, ungum manni ok gǫmlum,
sælum ok veslum, guðs ok sína ok þat með, at hann
vill vera yðarr dróttinn, ef þér vilið vera hans þegnar,
en hvárir annarra vinir ok fulltings-menn til allra
góðra hluta«. Menn svǫruðu vel máli hans; kváðusk
allir þat fegnir vilja, at vera vinir konungs, ef hann
væri vinr hérlandz-manna. Þá tók Þórarinn til máls:
U 370 »þat fylgir kveðju-sending konungs, at hann vill þess
beiðask í vináttu af Norðlendingum, at þeir gefi honum ey

---

1. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70;* orðsending ol*afs* k*onungs* t*il* isl*e*nd*i*nga *J.* 2. þetta: þ*at J.* 4. skipi—þá: *ul. J.* 4—6. er—út: *ul. J.* 6. viii.: vii. *J.* 7. Eyrar: eyiar *K, 70.* ok: h*ann J.* 8. alþingis: þings *J.* váru: sátu *J.* 9. gekk—lǫgbergs: *ul. J.* 10. til máls | Nefj.: *omv. J.* 12. Haraldzson: *ul. J.* hann: aullum m*onnvm* a isl*a*ndi *tf. J.* 12—15. hingat—veslum: *ul. J.* 14. manni: *sål. 18, 70, J2, J3;* m*onnv*ᴍ *K.* 17—18. en—hluta: *ul. J.* 18. hans: þ*o*rarins *J.* kváðusk: saugðuz *J.* 19. fegnir: giarna *J.* vinir kgs: h*a*ns vin*i*r *J.* 20. vinr hérl.-manna: þ*ei*ra vínr *J.* Þá—máls: *ul. J.* 21. kgs: *ul. J.* 21—22. þess . . . í vináttu: *ul. J.* 22. at—ey: ǽy þá *J.*

eða útsker, er liggr fyrir Eyjafirði, er menn kalla Grímsey; vill þar í mót leggja þau gœði af sínu landi, er menn kunna honum til at segja, en sendi orð Guðmundi á Mǫðruvǫllum til at flytja þetta mál, þvíat hann hefir þat spurt, at Guðmundr ræðr þar mestu«. Guðmundr svarar: »fúss em ek til vináttu Óláfs konungs, ok ætla ek mér þat til gagns miklu meira en útsker þat, er hann beiðisk til; en þó hefir konungr þat eigi rétt spurt, at ek eiga meira vald á því en aðrir, þvíat þat er nú at almenning gǫrt. Nú munu vér eiga stefnu at vár á milli, þeir menn, er mest hafa gagn af eyjunni«. Ganga menn síðan til búða. Eptir þat eigu Norðlendingar stefnu milli sín ok rœða þetta mál. Lagði þá hverr til slíkt er sýndisk. Var Guðmundr flytjandi þessa máls, ok snøru þar margir aðrir eptir því. Þá spurðu menn, hví Einarr, bróðir hans, rœddi ekki um — »þykkir oss hann kunna, H 206
segja þeir, flest gløggst at sjá«. Þá svarar Einarr: »því em ek fárœðinn um þetta mál, at engi hefir mik at kvatt; en ef ek skal segja mína ætlan, þá hygg ek, at sá myni til vera hérlandz-mǫnnum, at ganga ekki undir skattgjafar við Óláf konung ok allar álǫgur

2—3. vill—segja: *ul. J.* 3. en sendi: sendi h*ann* *J.* 4. til: *ul. J.* 6. Óláfs: *ul. J.* 7—8. ok—til: *ul. J.* 8—9. þó—eigi: æ*igi* hef*ir* h*ann* þ*at* *J.* 9. vald—því: rað æyiarinn*ar* *J.* 10. almenning: -ingi *J.* 11—12. stefnu—eyjunni: at stefn*vr* oc *J.* 12. Ganga menn | síðan: *omv. J og tf.* heím. 13. eigu N. stefnu—sín: gengu N. a stefn*vr* *J.* rœða: ræddu *J.* 14. mál: milli sín *J.* er: *sål. alle, undt. K:* sem. 15. þessa máls: malsíns *J.* þar: þa *J.* 16. aðrir: *ul. J.* 17. rœddi . . . um: legði . . . til *J.* 17—18. þykkir—sjá: *ul. J.* 18. Þá—E.: einaʀ svar' *J.* 19. -rœðinn: -orðr *J.* 20. ek*(2): mgl. K, 70.* 21. sá—-mǫnnum: l*an*dzm*onnvm* muni sa til v*er*a *J.* ekki: *sål. J; ul. K og de øvrr.* 22. -gjafar: *sål. J;* giafir *de øvrr.* allar: aðrar *J.*

hér þvílíkar, sem hann hefir við menn í Nóregi; ok munu vér eigi þat ófrelsi gera einum oss til handa, heldr bæði oss ok sonum várum ok allri ætt várri, þeiri er þetta land byggvir; ok mun ánauð sú aldrigi ganga eða hverfa af þessu landi; en þótt konungr sjá sé góðr maðr, sem ek trúi vel at sé, þá mun þat fara heðan frá sem hingat til, þá er konunga-skipti verðr, at þeir eru ójafnir, sumir góðir, en sumir illir. En ef landz-menn vilja halda frelsi sínu, því er þeir hafa haft, síðan er land þetta byggðisk, þá mun sá til vera, at ljá konungi enskis fangstaðar á, hvárki um landa-eign hér né um þat, at gjalda heðan ákveðnar skuldir, þær er til lýðskyldu megi metask; en hitt kalla ek vel fallit, at menn sendi konungi vingjafir,
U 371 þeir er þat vilja, hauka eða hesta, tjǫld eða segl, eða
O 127 aðra þá hluti, er sendiligir eru; er því þá vel varit, ef vinátta kømr í mót. En um Grímsey er þat at rœða, ef þaðan er engi hlutr fluttr, sá er til matfanga er, þá má þar fœða her mannz, ok ef þar er útlendr herr ok fari þeir með langskipum þaðan, þá ætla ek mǫrgum kotbóndunum munu þykkja verða þrǫngt fyrir durum«. Ok þegar er Einarr hafði þetta mælt

1. hér—ok: *ul. J.* 2. munu: munum *J.* eigi | þat ófrelsi: *omv. J.* oss: *hermed ender 4. mbrblad af J; efter* handa *står i J2 et tegn (sål. også i J3) og i margen* »sva langt vantar i Membr:«; *dette er altså ikke ganske rigtigt.* 3. oss ok: *ul. J.* várum: oc þeiʀa sonum *tf. J2.* 4. byggvir: *sål. J2;* byggir *K. 18. 70.* 4—5. ánauð—eða: su naəð alldri *J2.* 5. þessu landi: *omv. J2.* 6. maðr: *ul. J2.* 7. frá: af *J2.* hingat: her *J2.* 9—10. þeir—haft: haft hafa *J2.* 10. er: *ul. J2.* 11. kgi: þessum *tf. J2.* á: *ul. J2.* 12. um*(1)*: *ul. J2.* landa-: land- *J2.* né—heðan: oc um *J2.* 15—16. hauka—eru: *ul. J2.* 17. mót: *sål. alle, undt. K:* móti. 18. rœða: mæla *J2.* 20. þeir: þaðan *J2 og ul. det følg.* 21. -bóndunum: -buandum *J2.* munu: *ul. J2.* verða: ærit *J2.* 22. durum: dyrum *J2.*

ok int allan útveg þenna, þá var ǫll alþýða snúin með einu samþykki, at þetta skyldi eigi fásk. Sá Þórarinn þá ørendis-lok sín um þetta mál.

K. 126. Frá svǫrum Íslendinga. H 207

[ÓH (Fms.) k. 123, (Flat.) k. 180.]

Þórarinn gekk annan dag til lǫgbergs ok mælti 1024
þá enn ørendi ok hóf svá: »Óláfr konungr sendi orð vinum sínum hingat til landz, nefndi til þess Guðmund Eyjólfsson, Snorra goða, Þorkel Eyjólfsson, Skapta lǫgsǫgumann, Þorstein Hallzson; hann sendi yðr til þess orð, at þér skylduð fara á fund hans ok sœkja þangat vináttu-boð; mælti hann þat, at þér skylduð þessa ferð eigi undir hǫfuð leggjask, ef yðr þœtti nǫkkuru varða um hans vináttu«. Þeir svǫruðu því máli, þǫkkuðu konungi boð sitt, kváðusk þetta segja mundu Þórarni síðarr um ferðir sínar, þá er þeir hefði ráðit fyrir sér ok við vini sína. En er þeir hǫfðingjar tóku rœður sín í milli, þá sagði hverr sem sýndisk um ferð þessa. Snorri goði ok Skapti lǫttu þess, at leggja á þá hættu við Nóregs-menn, at allir senn fœri af Íslandi ok þangat, þeir menn er mest réðu fyrir landi; sǫgðu þeir, at af þessi orðsending þótti þeim heldr grunir á dregnir um þat, er Einarr hafði getit, at konungr myndi ætla til pyndinga nǫkkurra við Íslendinga, ef hann mætti ráða. Guðmundr ok Þorkell Eyjólfsson fýstu mjǫk at skipask

---

1. ok—þá: *ul. J2; for* útveg *(18, 70) har K:* veg. 2. þetta . . . eigi: *omv. J2.* 4. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Þorarni Nef.syni *J2.* 5. -bergs: -bergis *J2, 18.* 6. hóf: talaðe *J2.* 10. fund hans: *omv. J2.* 11. þat: *ul. J2.* 13. nǫkkuru: male *tf. J2.* 13—14. svǫruðu—máli: *ul. J2.* 14. þetta: *ul. J2.* 15—16. þá—sína: *ul. J2.* 17. sín í milli: sinar *J2.* 18—277_3. Snorri—mundu: *ul. J2.* 22. á: að *70.*

við orðsending Óláfs konungs ok kǫlluðu þat sœmðarferð mikla mundu. En er þeir knjáðu þetta mál milli sín, þá staðfestisk þat helzt með þeim, at þeir sjálfir skyldu eigi fara, en hverr þeira skyldi gera mann af hendi sinni, þann er þeim þœtti bezt til fallinn — ok skilðusk á því þingi við svá búit, ok
U 372 urðu engar útanferðir á því sumri. En Þórarinn fór
H 208 tvívegis um sumarit ok kom um haustit á fund Óláfs konungs ok segir honum sitt ørendi, slíkt er orðit var, ok svá þat með, at hǫfðingjar mundu koma af Íslandi, svá sem hann hafði orð til sent, eða synir þeira elligar.

K. 127. Frá Færeyingum.

[ÓH (Fms.) k. 124, (Flat.) k. 181.]

1024 Þat sama sumar kómu útan af Færeyjum til Nóregs at orðsending Óláfs konungs Gilli lǫgsǫgumaðr, Leifr Ǫzurarson, Þórálfr ór Dímon ok margir aðrir
O 128 bónda-synir; en Þrándr í Gǫtu bjósk til ferðar, en er hann var búinn mjǫk, þá tók hann fellisótt þá, er hann var hvergi fœrr, ok dvalðisk hann eptir. En er þeir Færeyingar kómu á fund Óláfs konungs, þá kallaði hann þá á tal ok átti stefnu við þá; lauk hann þá upp við þá ørendi þau, er undir bjoggu

2—3. er—þá: *ul. J2 og omv.* staðf. þat. 3. helzt: *ul. J2.* 4. skyldu: mundu *J2.* gera: fa *J2.* 5. af—sinni: fyrir sic *J2.* þeim: *ul. J2.* þœtti bezt: *omv. J2.* 8—9. um haustit | á—kgs: *omv. J2.* 9. segir: sagði *J2.* 9. sitt... slíkt: *omv. J2.* 9. er: sem *J2.* 12. elligar: *ul. J2.* 13. *Overskr. fra 18. J2, J3; mgl. K, 70.* 14. kómu: kom *J2 (J3 = K).* 17. bónda: boanda *J2.* en*(1)*: *ul. J2.* í: or *J2.* bjósk: oc *tf. J2.* en*(2)*: oc þa *J2.* 18. búinn mjǫk: albuinn *J2.* þá*(1)*: *ul. J2.* felli-: *ul. J2;* fæli- *skr. K, 18, 70.* 19. hann*(2)*: þvi *tf. J2.* 21. þá*(1)*—átti: atti hann *J2.* stefnu | við þá: *omv. J2 og tf.* oc. 22. hann þá: *ul. J2.* við—þau: þeim ærendum *J2.*

ferðinni, ok segir þeim, at hann vildi hafa skatt af Færeyjum ok þat með, at Færeyingar skyldu hafa þau lǫg, sem Óláfr konungr setti þeim. En á þessi stefnu fannzk þat á orðum konungs, at hann myndi taka festu til þessa máls af þeim færeyskum mǫnnum, er þá váru þar komnir, ef þeir vildi þat sáttmál svardǫgum binda; bauð þeim mǫnnum, er honum þóttu þar ágæztir, at þeir skyldu gerask honum handgengnir ok þiggja af honum metorð ok vináttu, en þeim inum færeyskum virðisk svá orð konungs, sem grunr myndi á vera, hvernug þeira mál myndi snúask, ef þeir vildi eigi undir þat alt ganga, sem konungr beiddi þá. En þó at til þessa máls yrði fleiri stefnu-lǫg, áðr en þat lykðisk, þá varð þat framgengt alt, er konungr beiddisk. Gengu þeir til handa konungi ok gerðusk hirðmenn hans, Leifr ok Gilli ok Þórálfr, en allir þeir fǫrunautar veittu svardaga Óláfi H 209
konungi til þess, at halda í Færeyum þau lǫg ok þann landz-rétt, sem hann setti þeim, ok skattgildi þat, er hann kvað á. Síðan bjoggusk þeir inir færeysku til heimferðar. En at skilnaði veitti konungr þeim vingjafir; en þeir, er honum hǫfðu handgengnir gǫrzk,

---

1. þeim: sva *J2*. 3. sem—kgr: er hann *J2*. 3–4. á—stefnu: *ul. J2 og omv.* fannzk þat. 3. þessi: *sål. 70, 18 (*þessari*);* þeiri *K*. 4. á: i *J2*. 5. máls: *ul. J2*. 5—6. þeim—þar: færeyingom þeim er þar varu *J2*. 6. þat: þetta *J2*. 8. ágæztir: agætaztir *J2*. þeir skyldu: *ul. J2*. 9. af: at *J2*. 10. en: *ul. J2*. færeyskum virðisk: færeysku monnum virþuz *J2*. orð kgs: *omv. J2*. 11. vera: *ul. J2*. hvernug: hvernig *J2 (J3 = K)*. þeira: þetta *J2*. 12—13. vildi—þá: iataðe ei ællu þvi er konungr villde *J2*. 13—15. En—beiddisk: *ul. J2*. 15. þeir: þa *J2*. 16. hans: *ul. J2*. 17—18. Ól. kgi: *ul. J2*. 18. í F. | þau lǫg: *omv. J2*. 19. þann: *ul. J2*. 19—20. skattgildi þat: *omv. J2*. 20. er... kvað: sem... qvæði *J2*. færeysku: menn *tf. J2*. 22. en þeir: *ul. J2*.

U 373 fara þeir ferðar sinnar, þá er þeir váru búnir. En konungr lét búa skip ok fekk manna til ok sendi þá menn til Færeyja, at taka þar við skatti þeim, er Færeyingar skyldu gjalda honum. Þeir urðu ekki snembúnir; ok er frá ferð þeira þat at segja, at þeir koma eigi aptr ok engi skattr á því sumri, er næst var eptir, þvíat þeir hǫfðu ekki komit til Færeyja; hafði þar engi maðr skatt heimtan.

K. 128. Kvánfang Ketils ok Þórðar.

[ÓH (Fms.) k. 125, (Flat.) k. 188; Fsk. k. 99 (beg.)]

1024 Óláfr konungr fór um haustit inn í Víkina ok gerði orð fyrir sér til Uplanda ok lét boða veizlur; ok er hann ætlar sér um vetrinn at fara um Uplǫnd, síðan byrjar hann ferðina ok fór til Uplanda. Dvalðisk
24—25 Óláfr konungr þann vetr á Uplǫndum, fór þar at veizlum ok leiðrétti þá hluti þar, er honum þótti ábóta vant; samði þá þar enn kristnina, er honum þótti þurfa. Þat gerðisk til tíðenda, þá er konungr var á Heiðmǫrk, at Ketill kálfr af Hringunesi hóf upp bónorð sitt; hann bað Gunnhildar, dóttur Sigurðar sýrs ok dóttur Ástu; var Gunnhildr systir Óláfs konungs; átti konungr svǫr ok forráð máls þess; hann tók því vænliga;

1. fara: foru *J2.* þá: *ul. J2.* 2. manna: menn *J2.* ok*(2)*: hann *J2.* 3. menn: *ul. J2.* þar: *ul. J2.* 4. Þeir: menn *tf. J2.* 5. er: *efter* ferð *J2.* þeira: *efter* frá *J2; ul. K.* 7. Færeyja: a þvi sumri oc *tf. J2.* 8. þar | engi maðr: *omv. J2.* 9. *Overskr. fra 18; mgl K, 70;* Bruðlæp *J2, J3.* 11. boða: bioða up *J2.* 12. ok er: þi at *J2.* ætlar: ælaðe*(!) J2.* 13. hann: konungr *J2.* ferðina: ferð sina *J2.* fór—Uplanda: *ul. J2.* 14. þann—á: um vetrinn at *(a J3) J2.* 14—15. fór—veizlum: *ul. J2.* 15. þar: *efter* þótti *J2.* 16—17. samði—þurfa: *ul. J2.* 17. er: Olafr *tf. J2.* 18. kálfr: *ul. J2.* af: a *J2 (J3 = K).* 19. sitt; hann: oc *J2.* sýrs: konungs *J2.* 20. dóttur: *sál. 18, 70; ul. K, J2.* var—systir: moður *J2.* 21. svǫr ok: *ul. J2.* máls þess: þessa mals *J2.* hann tók: *omv. J2.* vænliga: vel *J2.*

var þat fyrir þá sǫk, at hann vissi um Ketil, at hann
var ættstórr ok auðigr, vitr maðr, hǫfðingi mikill; hann
hafði ok lengi áðr verit vinr Óláfs konungs mikill,
svá sem hér er fyrr sagt; þat alt saman bar til þess, O 129 kap.
at konungr unni ráðs þessa Katli; var þetta framgengt, H 210
at Ketill fekk Gunnhildar; var Óláfr konungr at þessi
veizlu. Óláfr konungr fór norðr í Guðbrandzdala,
tók þar veizlur. Þar bjó sá maðr, er hét Þórðr
Gothormsson, á bœ þeim, er á Steig heitir. Þórðr
var maðr ríkastr í inn nørðra hlut Dala. En er þeir
konungr hittusk, þá hóf Þórðr upp bónorð sitt ok
bað Ísríðar Guðbrandzdóttur, móðursystur Óláfs konungs;
átti þar konungr svǫr þessa máls; en er at
þeim málum var setit, þá var þat af ráðit, at þau
ráð tókusk, ok fekk Þórðr Ísríðar; gerðisk hann síðan
ǫlúðar-vinr Óláfs konungs ok þar með margir aðrir U 374
frændr Þórðar ok vinir, þeir er eptir honum hurfu.
Fór Óláfr konungr þá aptr suðr um Þótn ok Haðaland,
þá á Hringaríki ok þaðan út í Víkina. Fór
hann um várit til Túnsbergs ok dvalðisk þar lengi, 1025
meðan þar var kaupstefna mest ok tilflutning; lét
hann þá búa skip sín ok hafði með sér fjǫlmenni mikit.

---

1. var—sǫk: þvi *J2.* um—hann: at Ketill *J2.* 2. maðr: oc *J2.* hann: enn *J2.* 3. ok . . . áðr: *ul. J2.* lengi . . . verit: *omv. J2.* vinr: vin *J2.* Ól. kgs | mikill: *omv. J2.* 4—5. svá—Katli: *ul. J2.* 5. var: varð *J2.* 6. þessi: þeiʀi *J2.* 7. -dala: -dali *J2.* 8. tók—veizlur: *ul. J2.* 9. Gothorms-: Guðbrandz- *J2.* Þórðr: hann *J2.* 10—11. þeir—þá: hann fann konung *J2.* 13. þar: *ul. J2.* 13—15. þessa—Þórðr: fyrir þessu mali oc tocuz þau rað at Þorðr feck *J2.* 16. -vinr: vin *J2.* 16—17. ok—hurfu: *ul. J2.* 18. suðr: *ul. J2.* 19. þá: oc þaðann *J2.* þaðan út: sva *J2.* 20. þar: mioc *tf. J2.* 21. meðan—tilflutning: *ul. J2.* 22. hann: *ul. J2.* fjǫlmenni: liþ *J2.*

K. 129. Frá Íslendingum.

[ÓH (Fms.) k. 126, (Flat.) k. 189.]

1025 Sumar þetta kom af Íslandi at orðsending Óláfs konungs Steinn, sonr Skapta lǫgsǫgumannz, Þóroddr, sonr Snorra goða, Gellir, sonr Þorkels, Egill, sonr Síðu-Hallz, bróðir Þorsteins. Guðmundr Eyjólfsson
1024—5 hafði andazk áðr um vetrinn. Þeir inir íslenzku menn fóru þegar á fund Óláfs konungs, er þeir máttu við komask. En er þeir hittu konung, fengu þeir þar góðar viðtǫkur ok váru allir með honum. Þat sama sumar spurði Óláfr konungr, at skip þat var horfit,
H 211 er hann hafði sent til Færeyja eptir skatti it fyrra sumar ok þat hafði hvergi til landa komit, svá at spurt væri. Konungr fekk þá til skip annat ok þar menn með ok sendi til Færeyja eptir skatti; fóru þeir menn ok létu í haf, en síðan spurðisk ekki til þeira heldr en til inna fyrri, ok váru þar margar getur á, hvat af skipum þeim myndi orðit.

K. 130. Uphaf Knúts ríka.

[ÓH (Fms.) k. 127, (Flat.) k. 190; Ágr. k. 23; jfr. Fsk. k. 98, 112; Knýtl. k. 8—13, 17; Tjodrek k. 16.]

Knútr inn ríki, er sumir kalla inn gamla Knút, hann var konungr í þann tíð yfir Englandi ok yfir Danaveldi. Knútr ríki var sonr Sveins tjúguskeggs

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Komu menn af Islandi *J2, J3.* 2. kom: komu *J2.* 3. sonr: *her og i det følg. fork. i hdskrr. (*son *70).* 5. bróðir þ.: *ul. J2.* 8. þar: *ul. J2.* 10. var: *sål. 18, 70, J2;* hafði *K.* 11. eptir skatti: *ul. J2.* 15. en síðan: oc *J2.* 17. orðit: hafa *tf. J2 (*vera orþit *J3).* 18. *Overskr. fra 18, 70; mgl. K;* Vphaf Deilu Knutz konungs oc Olafs konungs *J2.* 19—21. Knútr—ríki: Nu er þar fra at segia er reð fyrir Englandi oc Danmorc Knutr enn riki hann *J2.* 21. sonr: *fork. i alle.*

Haraldzsonar. Þeir langfeðgar hǫfðu ráðit langa ævi
fyrir Danmǫrku. Haraldr Gormsson, fǫður-faðir Knúts,
hafði eignazk Nóreg eptir fall Haraldz Gunnhildarsonar
ok tekit af skatta, sett þar til landz-gæzlu Hákon jarl
inn ríka. Sveinn Dana-konungr, sonr Haraldz, réð ok
fyrir Nóregi ok setti yfir til landz-gæzlu Eirík jarl
Hákonarson. Réðu þeir brœðr þá landi ok Sveinn
Hákonarson, til þess er Eiríkr jarl fór vestr til Englandz U 375
at orðsending Knúts ins ríka, mágs síns, en setti þá
eptir til ríkis í Nóregi Hákon jarl, son sinn ok systur-
son Knúts ins ríka, mágs síns. En síðan er Óláfr O 130
digri kom í Nóreg, þá tók hann fyrst hǫndum Hákon
jarl ok setti hann af ríki, svá sem fyrr er ritit. Fór kap. 30
þá Hákon til Knúts, móður-bróður síns, ok hafði verit
síðan með honum alla stund, til þess er hér er komit
sǫgunni. Knútr inn ríki hafði unnit England með
orrostum ok barizk til ok hafði langt starf, áðr en H 212
landz-fólkit hefði honum hlýðit orðit. En er hann
þóttisk fullkominn þar til landz-stjórnar, þá mintisk
hann, hvat hann þóttisk eiga þess ríkis, er hann hafði
eigi sjálfr varðveizlu yfir, en þat var í Nóregi; hann
þóttisk eiga at erfðum Nóreg allan, en Hákon, systur-son
hans, þóttisk eiga suman, ok þat með, at hann þóttisk
með svívirðing látit hafa; sá var einn hlutr til þess,

---

2. Knúts: konungs *tf. J2.* 3. Gunnh.sonar: grafelldz *J2.* 4. sett: enn setti *J2.* 5. sonr H.: hans s. *J2.* 6. yfir: *ul. J2.* -gæzlu: mag sinn *tf. J2.* 7. landi: Eirikr *tf. J2.* 8. Hák.son: *ul. J2.* 9. þá: *ul. J2.* 10. í Nóregi: *ul. J2.* 11. ríka: rikia *J2 og ul. det følg.* mágs síns. En síðan: þa *J2.* 12. digri: konungr *J2.* þá . . . fyrst: *ul. J2.* 13. jarl: Eiriksson *tf. J2.* er ritit: segir *J2;* rit *skr. K.* 14. þá: *ul. J2.* Knúts: konungs *tf. J2.* 14—15. hafði—síðan: var *J2.* 15. til þess: þar til *J2.* 17. orrostum: *sål. 70, 18;* or̃o *alle de øvrr.* 17—18. ok(1)—orðit: *ul. J2.* 18. En: oc *J2.* 19. fullkominn þar: *omv. J2.* 20. hvat: at *J2.* 20—22. þess—eiga: *ul. J2.* 22. Nóreg allan: *omv. J2.* 23—24. ok—hafa: *ul. J2.* 24. var: oc *tf. J2.* þess: *ul. J2.*

er þeir Knútr ok Hákon hǫfðu kyrru haldit um tilkall í Nóreg, at þá fyrst, er Óláfr Haraldzson kom í land, hljóp upp allr múgr ok margmenni ok vildi ekki heyra annat, en Óláfr skyldi vera konungr yfir landi ǫllu; en þá síðan, er menn þóttusk verða ósjálfráðir fyrir ríki hans, þá leituðu sumir í brot ór landi; hǫfðu farit mjǫk margir ríkismenn á fund Knúts konungs eða ríkra bónda synir ok gefit sér ýmist til ørenda; en hverr þeira, er kom á fund Knúts konungs ok hann vildi þýðask, þá fengu allir af honum fullar hendr fjár. Mátti þar ok sjá tígn miklu meiri en í ǫðrum stǫðum, bæði at fjǫlmenni því, er þar var sídœgris, ok umbúnaði þeim ǫðrum, er þar var í þeim herbergjum, er hann átti ok hann var sjálfr í. Knútr inn ríki tók skatt ok skyld af þeim þjóðlǫndum, er auðgust váru á Norðrlǫndum; en þeim mun ǫllum er hann átti meiri at taka en aðrir konungar, þá gaf hann ok því ǫllu meira en hverr konungr annarra. Í ǫllu ríki hans var friðr svá góðr, at engi þorði þar á at ganga; en sjálfir landz-menn hǫfðu frið ok fornan landz-rétt. Af slíku feksk honum frægð mikil um ǫll
J 376 lǫnd. En þeir, er af Nóregi kómu, kærðu ófrelsi sitt margir ok tjáðu þat fyrir Hákoni jarli, en sumir fyrir sjálfum konungi, at Nóregs-menn mundu þá vera búnir til at hverfa aptr undir Knút konung ok jarlinn

2. Haraldzson: konungr *J2*. í land: til rikis i Noregi *J2*. 3. margmenni: mannmergi *J2 (jfr. ovf. s.* 52_6*)*. vildi: villdu *J2*. 4. Óláfr—vera: hann veri *J2*. 4—5. landi ǫllu: *omv. J2*. 5. síðan: *ul. J2*. 6. hans: konungs *J2*. í brot: brott *J2*. 8. eða—ørenda: *ul. J2*. 9. þeira: *ul. J2*. 9—10. kom—honum: a hans fund kom feck *J2*. 11. fjár: ef hann villdi þyðaz *tf. J2*. 11—18. Mátti—annarra: *ul. J2*. 19. þar: *ul. J2*. 20—21. en—rétt: *ul. J2*. 21. honum: *ul. J2*. frægð mikil: *omv. J2*. 23. margir | ok tjáðu: *omv. J2*. þat: *ul. J2*. 24. sjálfum: Knuti *tf. J2*. 24—25. þá—at: *ul J2*. 25. ok jarlinn: eða Hacon iarl *J2*.

ok þiggja af þeim frelsi sitt. Þessar rœður fellu jarli H 213 vel í skap, ok kærði þat fyrir konungi ok bað hann leita eptir, ef Óláfr konungr vildi upp gefa ríkit fyrir þeim eða miðla með sáttmáli nǫkkuru; váru hér margir flutnings-menn með jarli í sinni.

K. 131. Frá sendimǫnnum Knúts konungs.

[ÓH (Fms.) k. 127, (Flat.) k. 191; jfr. ÓH (49) k. 47 og Knýtl. k. 17.]

Knútr inn ríki sendi menn vestan af Englandi til Nóregs, ok var þeira ferð búin allvegliga; hǫfðu þeir bréf ok innsigli Engla-konungs Knúts. Þeir kómu á fund Óláfs Haraldzsonar Nóregs-konungs um várit í Túnsbergi. En er konungi var sagt, at þar váru O 131 1025 komnir sendimenn Knúts ins ríka, þá varð hann styggr við, segir svá, at Knútr myndi enga menn þangat senda með þeim ørendum, er honum eða hans mǫnnum myndi gagn í vera, ok var þat nǫkkura daga, er sendimenn náðu ekki fundi konungs. En er þeir fengu lof til at mæla við hann, þá gengu þeir fyrir konung ok báru fram bréf Knúts konungs ok segja ørendi þau, sem fylgðu, at Knútr konungr kallar sína eign á Nóregi ǫllum ok telr, at hans forellrar hafa

2. kærði: hann *tf. J2 (J3 = K).* konungi: Knuti *J2.* 3. leita eptir: *omv. J2.* kgr: *ul. J2.* 4. með: *ul. J2.* 4—5. váru—sinni: *ul. J2.* 6. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 8. ok—allvegliga: *ul. J2.* 9. Knúts: *sål. 18, 70; ul. K, J2.* 10. Óláfs: konungs *tf. J2 og ul.* N.-kgs. 10—11. um várit | í T.: *omv. J2.* 11—12. váru komnir: væri *J2.* 13. við: mioc við þat oc *J2.* Knútr: hann *J2.* 13—14. enga—þangat: þa eina menn *J2.* 14. með—er: at hvarki *J2.* eða: ne *J2.* 15—16. var—er: þat var lengi at *J2.* 16. ekki—kgs: honum ecki *J2.* 17—18. gengu—báru: baru þeir *J2.* 19. sem: er *J2.* kallar: telr *J2.* 20. hafa: hafi *J2.*

þat ríki haft fyrir honum; en fyrir þeim sǫkum, at Knútr konungr vill frið bjóða til allra landa, þá vill hann eigi herskildi fara til Nóregs, ef annars er af kostr; en ef Óláfr konungr Haraldzson vill vera konungr yfir Nóregi, þá fari hann á fund Knúts konungs ok taki landit í lén af honum ok gerisk hans maðr ok gjaldi honum skatta slíka, sem jarlar guldu fyrr. Síðan báru þeir bréf fram ok sǫgðu þau alt slíkt it sama. Þá svarar Óláfr konungr: »þat hefi ek heyrt sagt í fornum frásǫgnum, at Gormr, konungr Dana,
I 214 þótti vera gildr þjóðkonungr ok réð hann fyrir Danmǫrku einni; en þessum Dana-konungum, er síðarr hafa verit, þykkir þat ekki einhlítt. Er nú svá komit, at Knútr
J 377 ræðr fyrir Danmǫrku ok fyrir Englandi, ok hefir hann þó nú undir sik brotit mikinn hluta Skotlandz. Nú kallar hann til ættleifðar minnar í hendr mér. Kunna skyldi hann hóf at um síðir um ágirni sína, eða mun hann einn ætla at ráða fyrir ǫllum Norðrlǫndum?, eða mun hann einn ætla at eta kál alt á Englandi? Fyrr mun hann því afla, en ek fœra honum hǫfuð mitt eða veita honum lotning né eina. Nú skoluð þér segja honum þau mín orð, at ek mun verja oddi ok eggju Nóreg, meðan mér endask lífdagar til, enda

---

2—3. þá—hann: þa vill hann frið bioða allum þeim er sva ma vera oc vill (frið—vill *mgl. J3) J2.* 3. herskildi fara: *omv. J2.* af: *ul. J2.* 4. en: Nu *J2.* kgr: *ul. J2.* 6. landit: land *J2* (land *J3).* 7. honum: *ul. J2.* slíka: af sva *J2.* 8. slíkt: *ul. J2.* 10. sagt: *ul. J2.* kgr Dana: *sål. 18, 70; omv. K. J2.* 11. þjóð-: *ul. J2.* 13. þat ekki: *omv. J2.* 14. ræðr: einn *tf. J2.* Danmǫrku . . . Englandi: *omv. J2.* fyrir(2): *ul. J2.* 15. nú: *ul. J2.* mikinn—Skotlandz: mikit af Skotlandi *J2.* 16—17. Kunna—hann: oc veri honum bezt *J2.* 17. at—síðir: a *J2.* eða: hvart *tf. J2.* 18. einn ætla: *omv. J2.* 20. afla: orka *J2.* 21. eða: ec *tf. J2.* lotning | né eina: *omv. J2.* 22. segja—þau: þau segia *J2.* 23. enda: enn *J2.*

gjalda engum manni skatt af ríki mínu«. Eptir þenna órskurð bjoggusk á brot sendimenn Knúts konungs, ok váru eigi ørendi fegnir. — Sigvatr skáld hafði verit með Knúti konungi, ok gaf Knútr konungr honum gullhring, þann er stóð hálfa mǫrk. Þá var ok þar með Knúti konungi Bersi Skáldtorfuson, ok gaf Knútr konungr honum tvá gullhringa, ok stóð hvárr hálfa mǫrk, ok þar með sverð búit; svá kvað Sigvatr:

86. Knútr hefr okr enn ítri
alldáðgǫfugr bǫ́ðum
hendr, es hilmi fundum,
Húnn, skrautliga búnar;
þér gaf hann mǫrk eða meira
margvitr ok hjǫr bitran
golls (ræðr gǫrva ǫllu
goð sjalfr), en mér halfa. —

Sigvatr gerði at athvarfi við sendimenn Knúts konungs ok spurði þá margra tíðenda. Þeir sǫgðu honum slíkt, er hann spurði, af viðrœðum þeira Óláfs konungs ok svá frá ørendis-lokum; þeir segja, at hann hefði H 215
þungliga tekit þeira málum — »ok vitum vér eigi, segja þeir, af hverjum hann hefir traust til slíks, at neita því at gerask maðr Knúts konungs ok fara á O 132
fund hans; ok myndi sá hans kostr beztr, þvíat Knútr

---

1. ríki mínu: *omv. J2.* 2. á brot: *ul. J2* (i brott *J3*). 3. váru: *ul. J2.* 4. Knúti: *ul. J2.* 5. þar: *ul. J2.* 7. hvárr: *sål. J2;* hverr *K, 18, 70.* 8. þar með: *ul. J2.*

9—16. **86. vísa.** 1. hefr: hefir *alle.* enn: *sål. J3;* hinn *de øvrr.* 2. -gǫfugr: gafgr *J2.* 4. Húnn: hun *alle.* 7. golls: gullz *alle.* gǫrva: gorfa *J2;* gerva *de øvrr.* ǫllu: heillum *J2.* 8. goð: guð *alle.*

17—19. gerði—hann: *ul. J2.* 17. við: *sål. 18, 70;* um *K.* 19. af: at *J2.* þeira Ól.: *ul. J2.* kgs: oc sendimanna *tf. J2.* 20. svá: *ul. J2.* -lokum: þeira *tf. J2.* þeir: *sål. 18, J2;* þeim(!) *70; ul. K.* hann hefði: kgr hefir *J2.* 22. slíks: þess *J2.* 23. neita: nita *J2.*

konungr er svá mildr, at aldri gera hǫfðingjar svá stórt til við hann, at eigi gefi hann þat alt upp, þegar er þeir fara á fund hans ok veita honum lotning; var þat nú fyrir skǫmmu, er til hans kómu ii. konungar norðan af Skotlandi af Fífi ok gaf hann þeim upp reiði sína ok lǫnd þau ǫll. er þeir hǫfðu áðr átt, ok þar með stórar vingjafir; þá kvað Sigvatr:

U 378 87. Hafa allframir jǫfrar
út sín hǫfuð Knúti
fœrð ór Fífi norðan
(friðkaup vas þat) miðju;
seldi Áleifr aldri
(opt vá sigr) enn digri
haus í heimi þvísa
(hann) engum svá manni.

Sendimenn Knúts konungs fóru aptr leið sína, ok byrjaði þeim vel um hafit; fóru þeir síðan á fund Knúts konungs ok sǫgðu honum ørendis-lok sín ok svá þau álykðar-orð, er Óláfr konungr mælti síðarst við þá. Knútr konungr svarar: »eigi getr Óláfr konungr rétt, ef hann ætlar, at ek myna einn vilja eta kál alt á Englandi; ek munda vilja heldr, at hann fynni þat, at mér býr fleira innan rifja en kál eitt; þvíat heðan skolu honum kǫld ráð koma undan

2. til: af *J2*. þat: *ul. J2*. 3. er: *ul. J2*. fund hans: *omv. J2*. 4. er: *sål. alle, undt. K:* at. 5. norðan: *ul. J2*. af Fífi: *ul. J2*. ok: fyrir *tf. J2*. upp: *ul. J2*. 6. ǫll: *ul. J2*. þar: *ul. J2*. 7. stórar vingj.: *omv. J2*.

8—15. **87. vísa.** 5. Áleifr: Olafr *K;* Olʼ: *J2*. 6. enn: *sål. J2;* hin *K*.

16—17. Knúts—hafit: *ul. J2*. 17. þeir síðan: *ul. J2*. 18. sín: *ul. J2*. 19. þau | álykðar-orð: *omv. J2*. kgr: *ul. J2*. 20. svarar: mælti *J2*. getr: *sål. 70, J2;* veit *18;* segir *K*. 22. kál alt: *omv. J2*. vilja heldr: hitt vilia *J2*. 22—23. hann—þat: þat *(*hann *J3)* fyndi *J2*. 24. kǫld ráð | koma: *omv. J2*.

hverju rifi«. Þat sama sumar kómu af Nóregi til 1025
Knúts konungs Áslákr ok Skjálgr, synir Erlings af
Jaðri, ok fengu þar góðar viðtǫkur, þvíat Áslákr átti
Sigríði, dóttur Sveins jarls Hákonarsonar; váru þau
brœðra-bǫrn ok Hákon jarl Eiríksson. Fekk Knútr H 216
konungr þeim brœðrum veizlur stórar þar með sér.

K. 132. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 128, (Flat.) k. 192; ÓH (49) k. 64, 65, Ældste sag. p. 8—9.]

Óláfr konungr stefndi til sín lendum mǫnnum
sínum ok fjǫlmentisk mjǫk um sumarit, þvíat þau
fóru orð um, at Knútr inn ríki myndi fara vestan
um sumarit. Þóttusk menn þat spyrja af kaupskipum 1025
þeim, er vestan kómu, at Knútr myndi saman draga
her mikinn á Englandi. En er á leið sumarit, þá
sannaði annarr, en annarr synjaði, at herr myndi
koma. En Óláfr konungr var um sumarit í Víkinni
ok hafði menn á njósn, ef Knútr konungr kvæmi til
Danmerkr. Óláfr konungr sendi menn um haustit
austr til Svíþjóðar á fund Ǫnundar konungs, mágs síns,
ok lét segja honum orðsendingar Knúts konungs ok
tilkall þat, er hann hafði við Óláf konung um Nóreg,
ok lét þat fylgja, at hann hygði, ef Knútr legði Nóreg
undir sik, at Ǫnundr myndi lítla hríð þaðan í frá í
friði hafa Svíaveldi, ok kallar þat ráð, at þeir byndi
saman ráð sín ok risi í móti, ok segir, at þá skorti U 379

---

6. sér: oc varu micils virþir *tf. J2.* 7. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Orðsending til Aunundar konungs *J2, J3.* 9. -mentisk: -menti *J2.* 10. inn ríki: konungr *J2.* vestan: af Englandi *tf. J2.* 11. spyrja: spurt hafa *J2.* 13. mikinn: mannz *J2.* 13—15. En—koma: *ul. J2.* 16. kvæmi: vestan *tf. J2.* 20. við—konung: *ul. J2.* 21. at—hygði: *ul. J2.* 21—22. Nóreg | undir sik: *omv. J2 og tf.:* at hann hugþe. 22. lítla—frá: scamma stund *J2.* 22—23. í friði | hafa: *omv. K.* 23. kallar: kallaðe *J2.*

eigi styrk til at halda deilu við Knút konung. Ǫnundr konungr tók vel orðsending Óláfs konungs ok sendi
O 133 þau orð í mót, at hann vill leggja félagskap af sinni hendi við Óláf konung, svá at hvárr þeira veitti ǫðrum styrk til af sínu ríki, hvárr sem fyrr þarf. Þat var ok í orðsending milli þeira, at þeir skyldu finnask ok
H 217 ætla ráð fyrir sér. Ætlaði Ǫnundr konungr at fara um vetrinn eptir yfir vestra Gautland; en Óláfr konungr efnaði sér til vetrsetu í Sarpsborg. Knútr inn
1025—6 ríki kom þat haust til Danmerkr ok sat þar um vetrinn með fjǫlmenni mikit. Honum var sagt, at menn ok orðsendingar hefði farit milli Nóregs-konungs ok Svía-konungs ok þar myndi stórræði undir búa. Knútr konungr sendi menn um vetrinn til Svíþjóðar á fund Ǫnundar konungs, sendi honum stórar gjafir ok vinmæli, segir svá, at hann mætti vel kyrr sitja um deilur þeira Óláfs digra — »þvíat Ǫnundr konungr, segir hann, ok ríki hans skal í friði vera fyrir mér«. En er sendimenn kómu á fund Ǫnundar konungs, þá báru þeir fram gjafir þær, er Knútr konungr sendi honum, ok vináttu hans með. Ǫnundr konungr tók þeim rœðum ekki fljótt, ok þóttusk sendimenn þat á finna, at Ǫnundr konungr myndi vera mjǫk snúinn til vináttu við Óláf konung; fóru þeir aptr ok segja

---

1. eigi: ecki *J2.* 2. vel—konungs: þvi vel *J2.* 3. -skap: *ul. J2.* 3—4. af—hendi | við Ó.: *omv. J2 og ul.* konung. 5. til: *ul. J2.* fyrr: fyʀi *J2.* 6. skyldu: skylldi *J2.* 7—9. Ætlaði—Sarpsborg: *ul. J2.* 11—13. Honum—búa: *ul. J2.* 14. menn | um vetrinn: *omv. J2.* 15. kgs: oc *tf. J2.* 16. svá: *ul. J2.* kyrr sitja: *omv. J2.* 17. deilur: deilu *J2.* þvíat: þu *tf. J2.* 17—18. kgr—hann: *ul. J2.* 18. hans: þitt *J2.* 19—21. er—með: *ul. J2.* 22. þeim rœðum: *ul. J2.* fljótt: þessi orðsending *tf. J2.* ok: *ul. J2.* 22—23. þat á finna: þa vita *J2.* 23. kgr . . . vera: *ul. J2.* 24. til: undir *J2 (J3 = K).*

Knúti konungi ørendis-lok sín ok þat með, at þeir báðu hann engrar vináttu vænta af Qnundi konungi.

K. 133 Bjarmalandz-ferð.

[ÓH (Fms.) k. 129, (Flat.) k. 193, 194, 195; jfr. ÓH (49) k. 48; Ældste sag. p. 2; jfr. Fsk. k. 99.]

Vetr þann sat Óláfr konungr í Sarpsborg ok hafði 1025—26
fjǫlmenni mikit. Þá sendi hann Karla inn háleyska
norðr í land með ørendum sínum. Fór Karli fyrst
til Uplanda, síðan norðr um fjall, kom fram í Niðarósi, H 218
tók þar fé konungs, svá mikit sem hann hafði orð til
send, ok skip gott, þat er honum þótti vel til fallit
ferðar þeirar, er konungr hafði fyrir ætlat, en þat var U 380
at fara til Bjarmalandz norðr; var svá ætlat, at Karli
skyldi hafa félag konungs ok eiga hálft fé hvárr við
annan. Karli helt skipinu norðr á Hálogaland snimma
um várit; réðsk þá til ferðar með honum Gunnsteinn, 1026
bróðir hans, ok hafði hann sér kaupeyri; þeir váru
nær hálfum þriðja tigi manna á skipi því. Fóru
þegar um várit snimmendis norðr á mǫrkina. Þórir
hundr spurði þetta; þá gerði hann menn ok orðsending
til þeira brœðra ok þat með, at hann ætlar at fara
um sumarit til Bjarmalandz; vill hann, at þeir hafi
samflot ok hafi at jafnaði þat, er til fengjar verðr.
Þeir Karli senda þau orð at móti, at Þórir skyli hafa
xxv. menn, svá sem þeir hǫfðu; vilja þeir þá, at af
fé því, er fæsk, sé skipt at jafnaði milli skipanna,

1—2. ok—konungi: *ul. J2.* 3. *Overskr. fra 18, J2, J3 mgl K, 70.* 4. þann: þenna *J2.* ok hafði: með *J2.* 5. fjǫlm. mikit: *omv. J2.* 6—10. norðr—var: *ul. J2.* 11. norðr: *ul. J2.* 12. konungs: hans *J2.* fé: *ul. J2.* 13. snimma: *med* e *alle undt. J3.* 15. ok—kaupeyri: *ul. J2.* 16—17. á—mǫrkina: *ul. J2.* 17. snimmendis: *med* e *alle.* 18—291$_3$. þá—setja: oc rez til ferðarinnar oc scylldo hafa samflot oc hafa iammarga menn hvarir Þorir hafþi þo *J2.*

fyrir útan kaupeyri þann, er menn hǫfðu. En er sendimenn Þóris kómu aptr, þá hafði hann fram látit
C 134 setja langskips-búzu mikla, er hann átti, ok látit búa. Hann hafði til skips þess húskarla sína, ok váru á skipinu nær lxxx. manna. Hafði Þórir einn forráð liðs þess ok svá aflan þá alla, er fengisk í ferðinni. En er Þórir var búinn, helt hann skipi sínu norðr með landi ok hitti þá Karla norðr í Sandveri. Síðan fóru þeir allir saman, ok byrjaði vel. Gunnsteinn rœddi við Karla, bróður sinn, þegar er þeir Þórir hittusk, at honum þótti Þórir vera hølzti fjǫlmeðr — »ok ætla ek, segir hann, at þat væri ráðligra, at vér snørim aptr ok fœrim ekki svá, at Þórir ætti alla kosti við oss, þvíat ek trúi honum illa«. Karli segir: »eigi vil ek aptr hverfa; en þó er þat satt, ef ek hefða
H 219 vitat, þá er vér várum heima í Langey, at Þórir hundr myndi koma í ferð vára með lið svá mikit, sem hann hefir, at vér myndim hafa haft fleiri manna með oss«. Þeir brœðr rœddu þetta við Þóri, spurðu, hverju þat gegndi, er hann hafði menn miklu fleiri með sér, en svá sem orð hǫfðu um farit. Hann svarar svá: »vér hǫfum skip mikit ok liðskýflt; þykki mér í háska-fǫrum slíkum eigi góðum dreng of aukit«. Fóru þeir um
U 381 sumarit optast þannug, sem skipin gengu til. Þá er byrlétt var, gekk meira skipit þeira Karla, sigldu þeir

3—5. er—skipinu: oc *J2*. 5—6. Hafði—ferðinni: *ul. J2*. 8. Sandveri: Sandeyri *J2*. 9—18. Gunnsteinn—oss: *ul. J2*. 16. er: *ul. K*. 17. hann: *ul. K*. 18. manna: *sål. alle*. 19. Þeir—þetta: ræddu þeir bræðr vm *J2*. 19—20. spurðu—er: hvi *J2*. 20. hafði: hefþi *J2 (J3 = K)* menn | miklu fleiri: *omv. J2*. 20—21. með—farit: enn aqveþit var með þeim *J2*. 21. svá*(2)*: *ul. J2*. 22. -skýflt: skylp oc *J2*. -fǫrum: -ferðum *J2*. 23. of: *ul. K*. 24. þannug: *ul. J2*. skipin: scip *J2*. til: *ul. J2*. 25. -létt: -leit *K*; -leitt *70*; *(*-lett *18)*; -litt *J2*. skipit: *uden art. J2*. Karla: bræðra *J2*.

þá undan, en þá er hvassara var, sóttu þeir Þórir þá eptir; váru þeir sjaldan allir saman, en vissusk þó til jafnan. En er þeir kómu til Bjarmalandz, þá lǫgðu þeir til kaupstaðar; tóksk þar kaupstefna; fengu þeir menn allir fullræði fjár, er fé hǫfðu til at verja. Þórir fekk óf grávǫru ok bjór ok safala. Karli hafði ok allmikit fé, þat er hann keypti, skinnavǫru marga. En er þar var lokit kaupstefnu, þá heldu þeir út eptir ánni Vínu; var þá sundr sagt friði við landz-menn. En er þeir koma til hafs út, þá eigu þeir skipara-stefnu; spyrr Þórir, ef mǫnnum sé nǫkkurr hugr á at ganga upp á land ok fá sér fjár; menn svǫruðu, at þess váru fúsir, ef féfǫng lægi brýn við. Þórir segir, at fé myndi fásk, ef ferð sú tœkisk vel — »en eigi óvænt, at mannhætta gerisk í fǫrinni«. Allir sǫgðu, at til vildu ráða, ef fjár-ván væri. Þórir segir, at þannug væri háttat, þá er auðgir menn ǫnduðusk, at lausafé skyldi skipta með inum dauða ok ǫrfum hans; skyldi hann hafa hálft eða þriðjung, en stundum minna; þat fé skyldi bera út í skóga, stundum í hauga, H 220 ok ausa við moldu; stundum váru hús at gǫr; hann

1. þá*(2): ul. J2.* er: *ul. K, 18, 70.* sóttu: sigldu *J2.* 2. þá: *ul. J2.* 3. til jafnan: *omv. J2.* 4—6. þá--verja: fengu þeir goðar kaupstefnr *J2.* 6. fekk: oc *tf. J2.* óf: fiar i *tf. J2.* 7. allmikit—þat: orof fiar *J2.* keypti: með *tf. J2.* skinna-: gra- *J2.* 8. marga: *sål. 18, 70;* mikla *K; ul. J2.* þar: *ul. J2.* var lokit: *omv. J2.* þá: *ul. J2.* 9. Vínu: *ul. J2.* þá—sagt: i sundr sagt þa *J2.* friði: friðinom *J2.* 10. En: oc *J2.* koma—út: komu ut or anne *J2.* eigu: attu *J2.* 11. spyrr: oc spurþe *J2.* sé: væri *J2.* 12. upp | á land: *omv. J2.* fá: afla *J2.* 13. svǫruðu—váru: qvoðuz þes *J2.* við: fyrir *J2.* 14. at: *ul. J2.* fé... fásk: *omv. J2 (*mundo *skr. J3).* ferð—vel: veltækiz til *J2.* 15. eigi: ecki let hann *J2.* ó-: ar- *J2.* gerisk—fǫrinni: munde nockoR í ferðinne *J2.* 16. vildu ráða: munde hætta *J2.* 16—21. segir—hann: *ul. J2.*

segir, at þeir skyldi búask til ferðarinnar at kveldi
dags. Svá var mælt, at engi skyldi renna frá ǫðrum,
engi skyldi ok eptir vera. Þá er stýrimenn segði, at
í brot skyldi. Þeir létu menn eptir at gæta skipa,
en þeir gengu á land upp. Váru fyrst vellir sléttir,
en þar næst mǫrk mikil. Þórir gekk fyrr en þeir
brœðr, Karli ok Gunnsteinn. Þórir bað menn fara
O 135 hljóðsamliga — »ok hleypið af trjánum berki, svá at
hvert tré sé frá ǫðru«. Þeir kómu fram í rjóðr eitt
mikit, en í rjóðrinu var skíðgarðr hár, hurð fyrir ok
læst. Vi. menn af landz-mǫnnum skyldu vaka yfir
skíðgarðinum hverja nótt, sinn þriðjung hverir ii. Þá
er þeir Þórir kómu til skíðgarðzins, váru vǫku-menn
heim gengnir, en þeir, er þar næst skyldu vaka, váru
eigi komnir á vǫrðinn. Þórir gekk at skíðgarðinum
U 382 ok krœkði upp á øxinni, las sik upp eptir: fór svá
inn um garðinn ǫðrum megin hliðsins. Hafði Karli
þá ok komizk yfir garðinn ǫðrum megin hliðsins.
Kómu þeir jamsnimma til hurðarinnar, tóku þá frá
slagbranda ok luku upp hurðina. Gengu menn þá
inn í garðinn. Mælti Þórir: »í garði þessum er haugr,
hrœrt alt saman gull ok silfr ok mold; skolu menn

1. ferðarinnar: *uden art. J2.* kveldi: aptni *J2.* 2. Svá var: *omv. J2.* frá: undan *J2.* 4. -menn segði: -maðr sagði *J2.* 4. skyldi: fara *tf. J2.* 5. en: siþan *og omv.* þeir gengu *J2.* 5—6. Váru—mikil: *ul. J2.* 6. Þ.—fyrr: oc geck Þorir fyrir *J2.* 7. Karli—Gunnst.: siþarzt *J2.* 7—9. Þórir—ǫðru: *ul. J2.* 10. en: *ul. J2.* skíðgarðr: i *tf. J2 (ikke J3).* 10—11. hurð fyrir ok læst: *omv. J2.* 12. hverja—ii.: *ul. J2.* 13. er—skíðgarðzins: *ul. J2.* 14. heim gengnir: farnir *J2.* en: æigi komnir *tf. J2.* þar: *ul. J2.* 14—18. váru—hliðsins: *ul. J2.* 19. Kómu þeir: þeir þorir oc Karli komu *J2.* 20. luku: letu *J2.* hurðina: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.* Ræntr jomalinn. Gengu—þá: Siþan gengu menn *J2.* 21. Mælti Þ.: *omv. J2.* garði: garð *J2 (J3 = K)*

þar til ráða; en í garðinum stendr goð Bjarma, er heitir Jómáli; verði engi svá djarfr, at hann ræni«. Síðan ganga þeir á hauginn ok tóku fé sem mest máttu þeir ok báru í klæði sín; fylgði þar mold mikil, sem ván var. Síðan mælti Þórir, at menn skyldu í brot fara; segir hann svá: »nú skoluð þit bræðr, Karli ok Gunnsteinn, fyrstir fara, en ek mun síðarst«. Snøru þeir þá allir út til hliðsins. Þórir veik aptr til Jómála H 221
ok tók silfrbolla, er stóð í knjám honum; hann var fullr af silfrpenningum; steypði hann silfrinu í kilting sína, en dró á hǫnd sér hǫddu, er yfir var bollanum; gekk þá út til hliðsins. Þeir fǫrunautar váru þá komnir allir út ór skíðgarðinum; urðu þá varir við, at Þórir hafði eptir dvalizk. Karli hvarf aptr at leita hans, ok hittusk þeir fyrir innan hliðit; sá Karli, at Þórir hafði þar silfrbollann. Síðan rann Karli at Jómálanum; hann sá, at digrt men var á hálsi honum. Karli reiddi til øxina ok hjó í sundr tygilinn aptan á hálsinum, er menit var fest við; varð hǫgg þat svá mikit, at hǫfuðit hraut af Jómála; varð þá brestr svá mikill, at ǫllum þeim þótti undr at. Tók Karli menit; fóru þeir þá í brot. En jamskjótt sem brestrinn

---

2. heitir J.: *omv. J2; med* ó *K, med* á *18.* 3. ganga: gengu *J2.* 4—5. fylgði—var: *ul. J2.* 5. mælti: mælir *J2.* 6. brot: brottu *J2.* skoluð: skulu *J2.* þit: *ul. J2.* 7. fyrstir: fyrst *J2.* 8. þeir—allir: allir þa *J2.* Jómála: *med art. J2.* 10—11. steypði—bollanum: *ul. J2.* 12. þá út: siþan *J2.* hliðsins: liþs sins *J2.* Þeir: allir *tf. J2.* 13. allir: *ul. J2.* 14. hafði: hefir *J2.* 14—15. at—hans: *ul. J2.* 15. hittusk: mǫttuz *J2.* fyrir innan: við *J2.* 17. at: *ul. J2.* var—hálsi: um hals *J2.* 18. reiddi—ok: *ul. J2.* tygilinn: er var *tf. J2.* 19. við: með *J2.* 20. hǫfuðit hraut: hæfut fæc *J2.* Jómála: *med art. J2 (J3 = K).* þá: þar *J2.* 21. þeim: *ul. J2.* Tók: þa *tf. J2.* 22. þeir þá: siþan *J2.* jam-: iamn- *J2.*

hafði orðit. kómu fram í rjóðrit varðmenninir ok blésu þegar í horn sín; því næst heyrðu þeir lúðra-gang alla vega frá sér; sóttu þeir þá fram at skóginum ok í skóginn, en heyrðu til rjóðrsins aptr óp ok kall: váru þar Bjarmar komnir. Þórir hundr gekk síðarst allra manna liðs síns; ii. menn gengu fyrir honum ok báru fyrir honum sekk; þar var í því líkast sem aska; þar tók Þórir í hendi sinni ok søri því eptir í slóðina; stundum kastaði hann því fram yfir liðit:
U 383 fóru svá fram ór skóginum á vǫlluna. Þeir heyrðu, at herr Bjarma fór eptir þeim með kalli ok gaulun illiligri. Þustu þeir þá fram ór skóginum eptir þeim ok svá á tvær hliðar þeim; en hvergi kómu Bjarmar svá nær þeim eða vápn þeira, at mein yrði at; en þat kǫnnuðu þeir af, at Bjarmar sæi þá eigi; en er þeir kómu til skipanna, þá gengu þeir Karli fyrstir á skip, þvíat þeir váru fremstir áðr, en Þórir var lengst
2 O 136 á landinu. Þegar er þeir Karli kómusk á skip sitt, kǫstuðu þeir tjǫldum af sér ok slógu festum; síðan drógu þeir segl sitt upp; gekk skipit brátt út á hafit. En þeim Þóri tóksk alt seinna; var skip þeira óauðráðnara; en er þeir tóku til segls, þá váru þeir Karli

---

1. rjóðrit: rioðr *J2*. 2. sín: oc *tf. J2*. lúðra-gang: *ul. J2*. 3. sér: til manna *tf. J2*. 3—4. sóttu—kall: *ul. J2*. 5. þar: þa *J2*. 6. liðs síns: *omv. J2*. 7. fyrir honum: milli sin *J2*. sekk: micinn *tf. J2*. 8. þar—eptir: þvi seri þorir *J2*. 9. liðit: folkit *J2*. 10. fóru—skóginum: þusti þa herr Biarma eptir þeim fram *J2*. 10—12. Þeir—þeim: *ul. J2*. 13. svá: *ul. J2*. hvergi: æigi *J2*. Bjarmar: þeir *J2*. 14. eða—þeira: *ul. J2*. en: *ul. J2*. 15—18. en—landinu: *ul. J2*. 18. kómusk: kómu *J2*. 19. tjǫldum | af sér: *omv. J2*. ok—festum: *ul. J2*. 20. sitt: *ul. J2*. upp: oc *tf. J2*. skipit—hafit: bratt a haf ut scipit *J2*. 21—22. var—en: oc *J2*. 22. þá: *ul. J2*.

komnir langt undan landi. Sigldu þá hvárir-tveggju yfir Gandvík; nótt var þá enn ljós; sigldu þeir þá bæði nætr ok daga, alt til þess, er þeir Karli lǫgðu aptan dags at eyjum nǫkkurum; lǫgðu þar segl ok kǫstuðu akkerum ok biðu þar straumfallz, þvíat rǫst mikil var fyrir þeim. Þá koma þeir Þórir eptir; leggjask þeir ok um akkeri. Síðan skutu þeir báti; gekk Þórir á ok menn með honum ok røru þeir þá til skips þeira Karla; gekk Þórir upp á skipit. Þeir brœðr heilsuðu honum vel. Þórir bað Karla selja sér menit — »þykkjumk ek makligastr at hafa kostgripi þá, er þar váru teknir, þvíat mér þóttuð þér mín njóta, er undankváma vár var með engum mannháska; en mér þóttir þú, Karli, stýra oss til ins mesta geigs«. Þá segir Karli: »Óláfr konungr á fé þat alt at helmingi, er ek afla í ferð þessi; nú ætla ek honum menit; far þú á fund hans, ef þú vill, kann þá vera, at hann fái þér menit, ef hann vill fyrir því eigi hafa, er ek tók þat af Jómálanum«. Þá svarar Þórir ok segir, at hann vill, at þeir fari upp á eyna ok skipti fengi sínu. Gunnsteinn segir, at þá skipti straumum

1—2. Sigldu—Gandvík: *ul. J2.* 2. þá enn: *ul. J2.* ljós: oc *tf. J2.* þeir þá: hvarir tveɢio *J2.* 3. nætr . . . daga: *omv. J2.* 4—5. lǫgðu—akkerum: *ul. J2.* 5. þar: *ul. J2.* 5—6. þvíat—þeim: *ul. J2.* 7. leggjask—ok: þeim oc lꜹgðuz *J2.* þeir*(2)*: þorir *tf. J2.* 8. gekk—honum: *ul. J2.* þeir þá: *ul. J2.* 9. Karla: bræðra *J2.* gekk Þórir: *omv. J2.* 10. vel: *ul. J2.* bað: beiddi *J2.* 11. þykkjumk: þyckiz *J2 (J3 = K).* makligastr: makligr *J2.* 12—13. mér—var: þer nutuð min við er þer comuz i brot *J2.* 13. vár: *sål. 18, 70; ul. K.* 14—15. en—geigs: *ul. J2.* 15. Þá—K.: K. sv' *J2.* þat: *ul. J2.* 16. helmingi: við mic þat *tf. J2.* 17. fund hans: *omv. J2.* ef—vill: *ul. J2.* þá: *ul. J2.* 19. þat: *ul. J2.* 19—20. svarar—segir: s. Þorir *J2.* 20 fari—ok: *ul. J2.* 21. segir—straumum: qvað þa scifta strꜹm *J2.*

ok mál væri at sigla. Síðan draga þeir upp strengi sína. En er Þórir sá þat, fór hann ofan í bátinn; røru þeir til skips síns. Þeir Karli hǫfðu þá dregit segl sitt ok váru langt komnir, áðr þeir Þórir hefði
U 384 H 223 upp komit sínu segli. Fóru þeir þá svá, at þeir Karli sigldu ávalt fremri, ok hǫfðu við hvárir-tveggju alt slíkt, er máttu. Þeir fóru svá til þess, er þeir kómu í Geirsver: þar er bryggju-lægi fyrst er norðan ferr. Þar kómu þeir fyrst hvárir-tveggju aptan dags ok logðu þar til hafnar í bryggju-lægi: lágu þeir Þórir inn í hǫfninni, en þeir Karli váru í útanverðri hǫfninni. En er þeir Þórir hǫfðu tjaldat, þá gekk hann á land upp ok þeir menn mjǫk margir saman; fóru þeir til skips Karla; hǫfðu þeir þá um búizk. Þórir kallaði út á skipit ok bað stýrimenn á land ganga. Þeir brœðr gengu á land ok nǫkkurir menn með þeim. Þá hóf Þórir ina sǫmu rœðu sem fyrr, at hann bað þá á land ganga ok bera fé til skiptis, er þeir hǫfðu tekit at herfangi. Þeir brœðr sǫgðu, at engi væri nauðsyn á því, fyrr en þeir kvæmi heim í byggð. Þórir segir, at þat var eigi siðvenja at skipta herfangi eigi fyrr en heima ok hætta svá til um einǫrð manna.

---

1. væri: vera *J2*. draga drogu *J2*. 2. En: oc *J2*. fór—bátinn: *ul. J2*. 4. segl sitt: upp segl sin *J2*. þeir: *ul. J2*. 4—6. hefði—fremri: hafþe um siglt voru þeir Karli avalt fyʀi *J2*. 6. við | hvárir-tv.: *omv. J2 og ul.* alt. 7. Þeir fóru: *omv. J2*. 8. Geirsver: hvarir tveɢio *tf. J2*. 8—10. þar—hafnar: oc la'gþu *J2*. 10–11. lágu—hǫfninni*(2)*: *ul. J2*. 13. menn: *ul. J2*. 13—14. fóru—búizk: *ul. J2*. 15. út: *herfra og til* eɴ þo *(300_{21}) er skrevet i K af Arne selv.* skipit: scip Karla *J2*. 17. Þá—Þórir: þorir hof *J2*. sem—hann: *ul. J2*. 18. á—ok; *ul. J2*. 18—19. er—herfangi: *ul. J2*. 19. sǫgðu—væri: kvoðu enga *J2*. 20. á—byggð: at scifta fyʀ enn i bygþum *J2*. 21—22. Þórir—manna: *ul. J2*.

Þeir rœddu um þetta nọkkurum orðum, ok þótti sinn veg hvárum. Þá snøri Þórir í brot; ok er hann var skamt kominn, þá veik hann aptr ok mælti, at fọrunautar hans skyldu bíða þar; hann kallar á Karla: »ek vil mæla við þik einmæli« segir hann. Karli gekk í móti honum. En er þeir hittusk, lagði Þórir spjóti til hans á honum miðjum, svá at í gọgnum stóð. Mælti þá Þórir: »kenna máttu Karli þar einn O 137 Bjarkeyinginn; hugða ek ok, at þú skyldir kenna spjótit Sels-hefni«. Karli dó þegar; en þeir Þórir gengu aptr til skipsins. Þeir Gunnsteinn sá fall Karla; runnu þeir þegar til ok tóku líkit, báru til skips síns, brugðu þegar tjọldum ok bryggjum ok heimtusk út frá landi; síðan drógu þeir segl ok fóru leið sína. H 224 Þeir Þórir sá þat; þá reka þeir tjọld af sér ok búask sem ákafligast; en er þeir drógu seglit, þá gekk í sundr stagit; fór seglit ofan þverskipa, varð þeim Þóri þat dvọl mikil, áðr þeir kvæmi upp ọðru sinni seglinu. Váru þeir Gunnsteinn þá langt komnir, er skriðr var at skipi Þóris. Gerðu þeir Þórir bæði, sigldu ok røru undir; slíkt sama gerðu þeir Gunnsteinn. Fóru U 385 þá hvárir-tveggju sem ákafligast dag ok nótt; dró

1. þetta: *ul. J2.* 3. skamt: *ul. J2.* kominn, þá: genginn *J2.* 3—4. mælti—skyldu: bað fœrunauta sina *J2.* 4. þar: sin *J2.* kallar: kallaði *J2.* 5. ek—segir: oc qvaz villdu tala einmæli við *J2.* 6. móti: mot *J2.* Þórir: igegnum hann *tf. J2 og ul. det følg.* til—stóð. 8. Mælti—Þórir: þorir mælti *J2.* máttu: muntu *J2.* Karli: *ul. J2.* 9. ok: *ul. J2.* skyldir kenna: mundir þeckia *J2.* 10—11. en—skipsins: *ul. J2.* 12. runnu—til*(1)*: *ul. J2.* líkit: lic hans oc *J2.* síns: *ul. J2.* 13—14. brugðu—sína: oc sigldu þegar þeir voru buner *J2.* 15. Þeir: *mgl. K.* þá—sér: oc reka af ser tioldinn *J2.* 16. þá: *ul. J2.* 17. stagit: oc *tf. J2.* seglit | ofan þverskipa: *omv. J2.* 17—18. Þóri—mikil: lœng dvœl *J2.* 18. upp: i *tf. J2.* 19—20. Váru—Þóris: *ul. J2.* 19. var: *mgl. K.* 20. at: a *18, 70.* Þórir: þa *J2.* 22. ákafligast: scyndiligaz *J2.*

seint saman með þeim, þvíat þegar er eyja-sundin tóku til, þá varð mjúkara at víkja Gunnsteins skipi; en þó drógu þeir Þórir eptir, svá at þá er þeir Gunnsteinn kómu fyrir Lengjuvík, þá snúa þeir þar at landi ok hljópu upp af skipinu ok á land upp; en lítlu síðarr koma þeir Þórir þar ok hlaupa upp eptir þeim ok elta þá. Kona ein gat hólpit Gunnsteini ok fólgit hann; ok er svá sagt, at sú væri fjǫlkunnig mjǫk; ok fóru þeir Þórir aptr til skips, tóku fé þat alt, er á var skipinu Gunnsteins, en báru grjót í staðinn; fluttu skipit út á fjǫrðinn, hjoggu á raufar ok søkðu niðr. Síðan fóru þeir Þórir heim til Bjarkeyjar. Þeir Gunnsteinn fóru fyrst mjǫk hulðu hǫfði; fluttusk á smábátum, fóru um nætr, en lágu um daga; fóru svá til þess, er þeir kómu fram um Bjarkey ok alt til þess, er þeir kómu ór sýslu Þóris. Fór Gunnsteinn fyrst heim í Langey ok dvalði þar skamma hríð; fór hann þá þegar suðr á leið; létti hann eigi fyrr en hann kom suðr í Þrándheim ok hitti þar Óláf konung ok segir honum tíðendi slík, sem orðin váru í Bjarmalandz-ferðinni. Konungr lét illa yfir þeira ferð, en bauð Gunnsteini með sér at vera ok segir
H 225 þat, at hann skyldi leiðrétta mál Gunnsteins, þá er hann mætti við komask. Gunnsteinn þekðisk þat boð, ok dvalðisk hann með Óláfi konungi.

1–2. þvíat–skipi: *ul. J2.* 4. þá: *ul. J2.* snúa: sneruz *J2.* þar: *ul. J2.* 5. hljópu: lupu *J2.* upp*(1)*: *ul. K (i 18, 70).* 6. koma: komu *J2.* þar: eptir *tf. J2.* ok—þeim: *ul. J2.* 7—8. ok*(2)*—hann: *ul. J2.* 8. er svá: var *J2.* sú: hon *J2.* 9. ok: *ul. J2.* Þórir: þa *tf. J2.* til skips: oc *J2.* þat alt: *omv. J2.* 10. á var: *omv. J2.* skipinu: scipe *J2.* 10—11. báru—ok: *ul. J2.* 12. niðr: scipino *J2.* Þórir: *ul. J2.* 12—18. Þeir—eigi: enn Gunnsteinn letti æigi sinne ferð *J2.* 19—20. suðr—kg: a fund Olafs konungs *J2.* 22. en: oc *J2.* segir: sva *J2.* 23. mál G.: hans mal *J2.* 24. þat boð: þetta *J2.* 25. hann: *ul. J2.*

K. 134. Sendimenn Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 130, (Flat.) k. 196; ÓH (49) k. 64.]

Svá var sagt fyrr, at Óláfr konungr var þann vetr p. 290.
austr í Sarpsborg, er Knútr inn ríki sat í Danmǫrk. 1025—6
Ǫnundr Svía-konungr reið þann vetr yfir vestra Gautland, ok hafði meirr en xxx. hundraða manna. Fóru þá menn ok orðsendingar milli þeira Óláfs konungs; gerðu þeir sín í milli stefnulag, at þeir skyldu hittask um várit við Konungahellu. Frestuðu þeir fundinum fyrir þá sǫk, at þeir vildu vita, áðr þeir fynnisk, hverjar tiltekjur Knútr konungr hefði. En er á leið 1026
várit, bjósk Knútr konungr með liði sínu at fara vestr U 386
til Englandz; hann setti eptir í Danmǫrk Hǫrðaknút, O 138
son sinn, ok þar með honum Úlf jarl, son Þorgils sprakaleggs. Úlfr átti Ástríði, dóttur Sveins konungs, en systur Knúts ins ríka; þeira sonr var Sveinn, er síðan var konungr í Danmǫrk. Úlfr jarl var inn mesti merkismaðr. Knútr ríki fór vestr til Englandz. En er þat spurðu konungar, Óláfr ok Ǫnundr, þá fóru þeir til stefnunnar ok hittusk í Elfi við Konungahellu. Varð þar fagna-fundr ok vináttu-mál mikil, svá at þat var bert fyrir alþýðu; en þó rœddu þeir marga hlut[1] sín í milli, þá er þeir ii. vissu, ok varð þat sumt síðarr framgengt ok ǫllum augljóst. En at skilnaði

1. *Overskr. fra 18 (ɔ:* Senþ, sending??*); mgl. K. 70;* fundr konunga *J2.* 2. var*(1): sål. J2, 18. 70;* er *K.* fyrr: *ul. J2.* 3. inn ríki: konungr *J2.* 4. Svía-: *ul. J2.* 5. hafði: *ul. J2.* hundraða: *sål. 70; mgl. K;* c *18 (over l.), J2.* 7. skyldu: skylldi *J2.* 8—9. fundinum | fyrir—sǫk: *omv. J2.* 9. þeir fynnisk: *ul. J2.* 10. hverjar tiltekjur: hveria tiltekio *J2.* 11. at fara: *ul. J2.* 13. jarl: *ul. J2.* 15. en: *ul. J2.* 16. var*(1):* varþ *J2 (J3 = K).* 16—17. Úlfr—merkismaðr: *ul. J2.* 17. Knútr: enn *tf. J2.* 20. Varð: voru *J2.* fagna-fundr ok: *ul. J2.* 21. rœddu: *her begynder Ásgeir igen (jfr. ovf. (297₁₅ anm.).* 22. ii. vissu: *omv. J2.* 23. framgengt—augljóst: bert fyri alþyðu *J2.*

konunga skiptusk þeir gjǫfum við ok skilðusk vinir. Fór þá Ǫnundr konungr upp á Gautland, en Óláfr konungr fór þá norðr í Víkina ok síðan út á Agðir
H 226 ok þaðan norðr með landi, ok lá hann mjǫk lengi í Eikundasundi ok beið byrjar. Hann spurði, at Erlingr Skjálgsson ok Jaðarbyggjar með honum lágu í samnaði ok hǫfðu her mannz. Þat var einn dag, at menn konungs rœddu sín í milli um veðr, hvárt væri sunnan eða útsynningr, eða hvárt þat veðr væri segltœkt eða eigi fyrir Jaðar; tǫlðu þat flestir, at ósiglanda væri. Þá svarar Halldórr Brynjólfsson: »þat munda ek ætla, segir hann, at siglanda myndi þykkja þetta veðr fyrir Jaðar, ef Erlingr Skjálgsson hefði veizlu búit fyrir oss á Sóla«. Þá mælti Óláfr konungr, at af skyldi láta tjǫldin ok leggja um skipunum; var svá gǫrt; sigldu þeir þann dag fyrir Jaðar, ok dugði veðr it bezta; lǫgðu at um kveldit í Hvítingsey. Fór konungr þá norðr á Hǫrðaland ok fór þar at veizlum.

K. 135. Dráp Þórálfs.

[ÓH (Fms.) k. 131, (Flat.) k. 182.]

1026 Vár þat hafði farit skip af Nóregi út til Færeyja; á því skipi fóru orðsendingar Óláfs konungs til þess,

3. þá: *ul. J2.* 3—4. síðan—þaðan: sva *J2.* 4. hann: *ul. J2.* 5. Hann spurði: þat spurðe hann *J2.* 6. -byggjar: *med art. J2.* með honum: *ul. J2.* 8. rœddu—milli: taluðu *J2.* veðr: *ul. J2.* 8—9. væri—þat: *ul. J2.* 9—10. eða eigi: *ul. J2.* 10. þat . . . at . . . væri: *ul. J2.* 11. svarar: mælti *J2.* 11—12. munda—hann: hyg ec *J2.* 12. þetta veðr: *ul. J2.* 13. Skjálgsson: *ul. J2.* 14. oss: *ul. J2.* Óláfr: *ul. J2.* 14—15. af—tjǫldin: tioldinn scylldi afreka *J2.* 15. um: *sål. 18, 70; mgl. K;* ut *J2.* var svá: oc sva‸var *J2.* 16. þann dag: um daginn *J2.* dugði veðr: gafz *J2.* 17. í: við *J2.* 18. Hǫrða-: Roga- *J2.* 19. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 20. skip[3] | af N.[2] | út—Færeyja[1]: *omv. J2.* 21. á—orðsend.: oc orðsending *J2 (-ingar J3).* Óláfs: *ul. J2 (J3 = K).* til þess: *ul. J2.*

at koma skyldi útan af Færeyjum einn hverr þeira hirðmanna hans, Leifr Ǫzurarson eða Gilli lǫgsǫgumaðr eða Þórálfr ór Dímun. En er þessi orðsending kom til Færeyja ok þeim var sagt sjálfum, þá rœða þeir U 387 sín á milli, hvat undir mun búa orðsendingunni; ok kom þat ásamt með þeim, at þeir hugðu, at konungr myndi vilja spyrja eptir um þau tíðendi, er sumir menn hǫfðu fyrir satt, at þar myndi gǫrzk hafa í eyjunum um misfarar sendimanna konungs, þeira tveggja skipsagna, er engi maðr hafði af komizk. Þeir réðu þat af, at Þórálfr skyldi fara; réðsk hann til ferðar ok bjó byrðing, er hann átti, ok aflaði þar til H 227 manna; váru þeir á skipi x. eða xii. En er þeir váru búnir ok biðu byrjar, þá var þat tíðenda í Austrey í Gǫtu at Þrándar, at einn góðan veðrdag gekk Þrándr í stofu, en þeir lágu í pǫllum bróður-synir hans ii., O 139 Sigurðr ok Þórðr, þeir váru Þorláks-synir; inn þriði hét Gautr inn rauði, hann var enn frændi þeira. Allir váru þeir fóstrar Þrándar gǫrviligir menn; var Sigurðr elztr þeira ok fyrir þeim mest í ǫllu. Þórðr átti kenningar-nafn, var hann kallaðr Þórðr inn lági; hann var þó manna hæstr, ok var hitt þó meirr, at hann var þrekligr ok ramr at afli. Þá mælti Þrándr: »mart skipask á mannz æfi; ótítt var þá þat, er vér várum ungir, at menn skyldu sitja eða liggja veðrdaga góða,

1. útan: *ul.* *J2.* þeira: *ul.* *J2.* 4. til Færeyja: i fær-eyiar *J2* (*J3* = *K*). 4—11. ok þeim—réðu: reðu þeir *J2.* 11. skyldi fara: for *J2.* 11—12. réðsk—bjó: bio hann *J2.* 12—13. aflaði—skipi: voru saman *J2.* 14. váru—ok: *ul.* *J2.* þá: *ul.* *J2.* 15. Þrándar—Þrándr: þrandr geck inn *J2.* 16. pǫllum: stofupallunum *J2.* 17. þeir—synir: enn lage *J2*; þorðr var þo manna mestr *tf.* *J2.* 18. hét: var *J2.* 18—23. hann—afli: *ul.* *J2.* 23—303$_3$. Þá—þér: þrandr amælldi þeim mioc um uþrifnað qz æiga micla ull til salu enn verðr æigi til verðz halldit *J2.*

þeir er ungir váru ok til allz vel fœrir; myndi þat eigi þykkja líkligt inum fyrrum mǫnnum, at Þórálfr ór Dímun myndi vera þroska-maðr meiri en þér; en byrðingr sá, er ek hefi átt ok hér stendr í nausti, ætla ek at nú gerisk svá forn, at fúni undir bráðinu; er hér hús hvert fult af ullu ok verðr ekki til verðz haldit; myndi eigi svá, ef ek væra nǫkkurum vetrum yngri«. Sigurðr hljóp upp ok hét á þá Gaut ok Þórð, kvaðsk eigi þola frýju Þrándar. Ganga þeir út ok þar til, er húskarlar váru; ganga þeir til ok setja fram byrðinginn; létu þeir þá flytja til farm ok hlóðu skipit; skorti þar eigi heima farm til, svá reiði allr með skipi; bjoggu þeir þat á fám dǫgum; váru þeir ok menn x. eða xii. á skipi. Tóku þeir Þórálfr út
H 228 eitt veðr allir, vissusk til jafnan í hafinu. Þeir kómu at landi í Hernu aptan dags; lǫgðu þeir Sigurðr útan
U 388 við strǫndina, ok var þó skamt milli þeira. Þat varð til tíðenda um aptaninn, er myrkt var ok þeir Þórálfr ætluðu til rekna búask, þá gekk Þórálfr á land upp ok annarr maðr með honum; leituðu þeir sér staðar. Ok er þeir váru búnir ofan at ganga, þá segir sá svá, er honum fylgði, at kastat var klæði yfir hǫfuð honum; var hann tekinn upp af jǫrðu; í því bili heyrði hann brest; síðan var farit með hann ok

4. ek—ok: *ul. J2.* 5. ætla—gerisk: er *J2.* 5. forn: at ec hyg *tf. J2.* 6—7. er—haldit: oc *J2; jfr. anm. til* 302_{23} *ff.* 8. Gaut—Þórð: frændr sina oc *J2.* 9—13. Ganga—þat: hrinda þeir fram scipino oc bua *J2.* 12. heima: *sål. 18, 70;* hia *K.* 13. dǫgum: byrðing *tf. J2.* 14. ok menn: saman *J2.* á skipi: *ul. J2.* 15. vissusk—hafinu: *ul. J2.* 16. landi: *ul. J2.* Hernu: hernum *J2.* útan: utar *J2.* 17. þó: *sål. alle undt. K:* þa. skamt: i *tf. J2.* varð: var *J2.* 18. aptaninn: kvelldit *J2.* 18—19. ok—Þórálfr*(2):* at Þoralfr geck *J2.* 20. honum: oc *tf. J2.* 21. Ok: enn *J2.* 21—22. þá segir: sagði *J3.* 22. sá svá: *omv. J2.* honum fylgði: for með honum *J2.* 24. brest: micinn *tf. J2.* ok: var hann *tf. J2.*

reiddr til fallz; en þar var undir sær ok var hann keyrðr á kaf, en hann komsk á land; fór hann þar til er þeir Þórálfr hǫfðu skilizk; hitti hann þar Þórálf, ok var hann klofinn í herðar niðr ok var hann þá dauðr. Ok er þeir skipverjar urðu þessa varir, þá báru þeir lík hans út á skip ok náttsættu. Þá var Óláfr konungr á veizlu í Lygru; váru þangat orð gǫr. Var þá stefnt ǫrvar-boð eða þing, ok var konungr á þingi. Hann hafði þangat stefna látit þeim Færeyingum af báðum skipum, ok váru þeir til þings komnir. En er þing var sett, þá stóð konungr upp ok mælti: »þau tíðendi eru hér orðin, er því er betr at slík eru sjaldgæt: hér er af lífi tekinn góðr drengr, ok hyggju vér, at saklauss sé; eða er nǫkkurr sá maðr á þingi, er þat kunni at segja, hverr valdi er verks þessa?« — en þar gekk engi við — þá mælti konungr: »ekki er því at leyna, hverr minn áhugi er um verk þetta, at ek hygg á hendr þeim Færeyingum; þykki mér þannug helzt at unnit, sem Sigurðr Þorláksson myndi hafa O 140 vegit manninn, en Þórðr inn lági myndi hinn hafa fœrt á kaf; en þat fylgir, at ek mynda þess til geta, H 229 at þat myndi til saka vera funnit, at þeir myndi eigi

1. en: oc *J2*. þar var: *omv. J2*. 2. en: er *tf. J2*. 2—3. fór—skilizk: *ul. J2*. 3. þar: *ul. J2*. 4—6. ok*(2)*—náttsættu: *ul. J2, som herefter har nyt kap. med overskr.*: fra færeyingum *(*færeyingar sneru aptr *J3)*. 7. á veizlu: *ul. J2*. gǫr: send *70*. 8. -boð eða: *ul. J2*. 9. stefna látit: *omv. J2*. þeim: *ul. J2*. 10. skipum: scipunum *J2*. ok—komnir: *ul. J2*. 11. þá: *ul. J2*. 12. sjaldgæt: *sål. 70, J2;* siald agæt *K;* fágæt *18*. 13. hyggju: hyɢiom *J2*. 14. sá maðr: *omv. J2*. 14—15. er*(2)*—segja: at segia kunne *J2*. 15. valdi—þessa: þessa verks er valldr *J2*. 16. þar—engi: engi geck *J2*. mælti: Olafr *tf. J2*. 19. myndi: mune *J2*. 19—20. hafa . . . manninn: *omv. J2*. 20—21. hafa fœrt | á kaf: *omv. J2*. 21. mynda: mun *J2*. 22. at*(1)*—funnit: *ul. J2*.

vilja, at Þórálfr segði eptir þeim ódáðir þær, er hann myni vitat hafa, at satt er, en oss hefir verit grunr á, um morð þau ok illvirki, at sendimenn mínir hafi þar verit myrðir«. En er konungr hætti rœðu sinni, þá stóð upp Sigurðr Þorláksson; hann mælti: »ekki hefi ek talat fyrr á þingum; ætla ek mik munu þykkja ekki orðfiman, en þó ætla ek œrna nauðsyn til vera at svara nǫkkuru; vil ek þess til geta, at rœða þessi,
U 389 er konungr hefir uppi haft, myni vera komin undan tungu-rótum þeira manna, er miklu eru óvitrari en hann ok verri; en þat er ekki leynt, at þeir munu fullkomliga vilja vera várir óvinir. Er þat ólíkliga mælt, at ek mynda vera vilja skaða-maðr Þórálfs, þvíat hann var fóstbróðir minn ok góðr vinr; en ef þar væri nǫkkur ǫnnur efni í ok væri sakir milli okkar Þórálfs, þá em ek svá viti borinn, at ek mynda heldr til þessa verks hætta heima í Færeyjum, en hér undir handar-jaðri yðrum, konungr. Nú vil ek þessa máls synja fyrir mik ok fyrir oss alla skipverja; vil ek þar bjóða fyrir eiða, svá sem lǫg yður standa til; en ef yðr þykkir hitt í nǫkkuru fullara, þá vil ek flytja járnburð; vil ek, at þér séð sjálfir við skírsluna«. En er Sigurðr hætti rœðu sinni, þá urðu margir til flutningar ok báðu konung, at Sigurðr skyldi ná

2. myni—hafa: mundi vita *J2.* hefir verit: er *J2.* 3. ok illvirki: *ul. J2.* 4. verit myrðir: *omv. J2.* rœðu sinni: *ul. J2.* 5. hann mælti: oc mælti sva *J2.* 5—8. ekki—nǫkkuru: *ul. J2.* 8. vil ek | þess: *omv. J2.* 9. vera komin: *omv. J2.* undan: af *J2.* 10—12. en—óvinir: *ul. J2.* 12. Er þat: enn þat er *J2.* 13. vilja: *ul. J2.* 14. vinr: vin *J2.* 14—18. en—kgr: *ul. J2.* 19. máls: vercs *J2.* mik—skipverja: alla oss scipara *J2.* 20—21. þar—ek: gera hvert er vilit (vill *J3)* synia eiþum æða *J2.* 22. þér: konungr *tf. J2 og ul. det følg.* sjálfir. 23. hætti: hafðe lokit *J2.* margir: menn *tf. J2.* 24. flutningar—báðu: at flytia við *J2.* skyldi ná: næði *J2.*

undanfœrslu, þótti Sigurðr vel hafa talat ok kváðu hann ósannan mundu at vera því, er honum var kent. Konungr segir: »um þenna mann mun stórum skipta; ok ef hann er loginn þessu máli, þá mun hann vera góðr maðr; en at ǫðrum kosti þá mun hann vera nǫkkuru djarfari, en dœmi munu til vera, ok er þat H 230 eigi miðr mitt hugboð; en get ek, at hann beri sér sjálfr vitni um«. En við bœn manna, þá tók konungr festu af Sigurði til járnburðar; skyldi hann koma eptir um daginn til Lygru; skyldi byskup þar gera skírslu, — ok sleit svá þinginu. Fór konungr aptr til Lygru, en Sigurðr ok þeir fǫrunautar til skips síns. Tók þá brátt at myrkva af nótt. Þá mælti Sigurðr við þá fǫrunauta: »þat er þó satt at segja, at vér hǫfum komit í mikit vandkvæði ok orðit fyrir álygi mikilli, ok er konungr sjá brǫgðóttr ok vélráðr, ok mun auðsær várr kostr, ef hann skal ráða, þvíat hann lét fyrst drepa Þórálf, en hann vill nú gera oss at óbóta-mǫnnum; er honum lítit fyrir at villa járnburð þenna. Nú ætla ek þann verr hafa, er til þess hættir við hann; nú leggsk ok innan eptir sundinu fjalla-gol

---

1. þótti—talat: um þetta mal *J2.* 2. mundu—vera: at mundu *J2.* 3—8. Konungr—um: *ul. J2.* 8. En: oc *J2.* þá: *ul. J2.* 9. Sigurði: honum *J2.* 9—10. skyldi—Lygru: oc *J2.* 10. þar gera: gera honum *J2.* 11. skírslu: annann dag eptir *tf. J2.* 12. til: i *J2.* Sigurðr ok: *ul. J2.* síns: oc *J2.* 13. brátt: *ul. J2.* 14. þá: *ul. J2 og tf.* sina *efter* fǫrun. þat—at*(2)*: *ul. J2.* 15. vandkvæði: ængþæiti *(sål.) J2.* orðit: erum orþnir *J2.* 15—16. álygi mikilli: *omv. J2.* 16. ok*(1)*: *ul. J2.* brǫgðóttr . . . . vélráðr: *omv. J2 (J3 = K).* 16—17. ok mun: enn *J2.* 17. þvíat: *ul. J2.* 18. fyrst drepa: *omv. J2.* hann . . nú: *ul. J2.* 19. honum: þeim *J2.* 20—21. Nú—hann: *ul. J2.* 21. ok: *ul. J2.* eptir sundinu: *ul. J2.*

nǫkkut; ræð ek þat, at vér vindim segl várt ok siglim út á haf: fari Þrándr annat sumar með ull sína, ef
U 390 hann vill selja láta; en ef ek komumk í brot, þá þykki mér þess ván, at ek koma aldri síðan til Nóregs«. Þeim fǫrunautum þótti þetta snjallræði; taka þeir at setja upp
O 141 segl sitt ok láta ganga um nóttina í haf út, sem mest megu þeir; þeir létta eigi fyrr, en þeir koma í Færeyjar ok heim í Gǫtu. Lét Þrándr illa yfir ferð þeira; þeir svǫruðu eigi vel ok váru þó heima með Þrándi.

K. 136. Frá Íslendingum.

[ÓH (Fms.) k. 132, (Flat.) k. 183 (beg.), 197.]

1026 Brátt spurði Óláfr konungr þat, er þeir Sigurðr váru í brot farnir, ok lagðisk þá þungr orðrómr á um þeira mál; váru þeir margir, at þá kǫlluðu þess ván, at þeir Sigurðr mundu sǫnnu sagðir, er áðr
H 231 hǫfðu synjat fyrir hann ok mælt í móti. Óláfr konungr var fárœðinn um þetta mál, en hann þóttisk vita þá sannendi á því, er hann hafði áðr grunat. Fór konungr þá ferðar sinnar ok tók veizlur, þar er fyrir váru gǫrvar. Óláfr konungr heimti til máls við sik þá menn, er komit hǫfðu af Íslandi, Þórodd Snorrason, Gelli Þorkelsson, Stein Skaptason, Egil Hallzson. Þá tók konungr til máls: »þér hafið í

1. nǫkkut: nockvat *J2*. þat: *ul. J2*. 1—2. siglim—haf: stefnum i haf ut *J2*. 2—4. fari—Nóregs: *ul. J2*. 5. taka—setja: setia þa *J2*. 6. sitt: *ul. J2*. 6—7. sem—þeir: oc *J2*. 7—8. í F. ok . . í Gǫtu: *ul. J2*. 8—9. Lét—Þrándi: *ul. J2, som her ingen kap. inddel. har*. 10. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70*. 11. Brátt: eptir um morgininn *J2*. þat: *ul. J2*. er þeir: at *J2*. 12. váru: var *J2*. farnir: *ul. J2*. ok: *ul. J2*. 13. þeira: hans *J2*. 13—19. váru—gǫrvar: *ul. J2, som her har nyt kap. med overskr.*: fra Olafi konunge. 19. gǫrvar: þat er sagt at *tf. J2*. 19—20. máls—sik: sin *J2*. 20. komit hǫfðu: komnir varu *J2*. 22. Þá—máls: konungr mælti sva *J2*.

sumar vakit við mik þat mál, at þér vilduð búask til Íslandz-ferðar, en ek hefi eigi veitt órslit hingat til um þat mál; nú vil ek segja yðr, hvernug ek ætla fyrir. Gellir, þér ætla ek at fara til Íslandz, ef þú vilt bera þannug ørendi mín; en aðrir íslenzkir menn, þeir er nú eru hér, þá munu engir til Íslandz fara, fyrr en ek spyr, hvernug þeim málum er tekit, er þú, Gellir, skalt þannug bera«. En er konungr hafði þetta upp borit, þá þótti þeim, er fúsir váru fararinnar ok bannat var, súrskapr mikill hafðr við sik, ok þótti seta sín ill ok ófrelsi. En Gellir bjósk til ferðar ok fór um sumarit til Íslandz ok hafði með 1026
sér orðsendingar þær þangat, er hann flutti fram annat sumar á þingi. En sú var orðsending konungs, at hann beiddi þess Íslendinga, at þeir skyldu taka við þeim lǫgum, sem hann hafði sett í Nóregi, en veita honum af landinu þegngildi ok nefgildi, penning fyrir U 391
nef hvert, þann er x. væri fyrir alin vaðmáls. Þat fylgði því, at hann hét mǫnnum vináttu sinni, ef þessu vildi játa, en elligar afarkostum, þá sem hann H 232
mætti við komask. Yfir þessu tali sátu menn lengi ok réðu um sín í milli, ok kom þat ásamt at lykðum með allra samþykki, at neita skattgjǫfum ok ǫllum

---

1. þat mál: *ul. J2.* vilduð: mundit *J2.* 2—3. -ferðar—mál: *ul. J2.* 2. eigi veitt: *K;* veitt engi *70;* veit *(foran* hefi) engi *18.* 3. hvernug: hvernig *J2.* 4. fyrir: til *J2.* Gellir, þér: *omv. J2.* 5. mín: mitt *J2 (J3 = K).* 6. nú—þá: her eru *J2.* engir: hvergi *J2.* til Ísl.: *ul J2.* 7. hvernug: hverssu *J2.* 8—11. En—ófrelsi: *ul. J2.* 10. súrskapr: *sål. ÓH (53);* súskapr *K, 18, 70, som muligvis er rigtigt.* 11. En: *ul. J2.* bjósk: nu *tf. J2.* 13. orðsendingar þær: *omv. J2.* þangat: *ul. J2.* flutti: bar *J2.* 15—16. taka | við—lǫgum: *omv. J2.* 18—21. Þat—komask: *ul. J2.* 22. ok*(1)*—milli: *ul. J2.* 22—23. at—samþykki: *ul. J2.* 23. skattgjǫfum ok: oc skattum *J2 efter* álǫgum.

1027 álǫgum, þeim er kraft var. Ok fór Gellir þat sumar
útan ok á fund Óláfs konungs ok hitti hann þat haust
í Vík austr, þá er hann var kominn af Gautlandi
ofan, svá sem ek vænti, at enn skal sagt verða síðarr
1026 í sǫgu Óláfs konungs. Þá er á leið haustit, sótti
Óláfr konungr norðr í Þrándheim ok helt liði sínu
) 142 til Niðaróss; lét þar búa til vetrsetu sér. Sat Óláfr
1026—7 konungr þann vetr eptir í kaupangi; sá var inn xiii.
vetr konungs-dóms hans.

K. 137. Frá byggving Jamtalandz.

[ÓH (Fms.) k. 133, (Flat.) k. 198.]

Ketill jamti hét maðr, sonr Ǫnundar jarls ór Sparabúi í Þrándheimi; hann flýði fyrir Eysteini konungi illráða austr um Kjǫl; hann ruddi markir ok byggði þar, sem nú heitir Jamtaland. Austr þangat flýði ok fjǫlði manna ór Þrándheimi fyrir þeim ófriði, þvíat Eysteinn konungr skattgildi Þrœndi ok setti þar til konungs hund sinn, er Saurr hét. Sonar-sonr Ketils var Þórir helsingr; við hann er kent Helsingjaland; þar byggði hann. En er Haraldr inn hárfagri ruddi ríki fyrir sér, þá stukku enn fyrir honum fjǫlði manna ór landi, Þrœndir ok Naumdœlir, ok gerðusk þá enn byggðir austr um Jamtaland, ok fóru sumir alt í Helsingjaland austan frá hafinu, ok váru þeir lýðskyldir undir Svía-konung. En er Hákon Aðalsteins-

---

1. þeim—var: *ul. J2.* 2. ok*(1)*: *ul. J2.* 2—5. ok*(2)*—kgs: *ul. J2.* 6. norðr: *ul. J2.* 7. lét—sér: *ul. J2.* 8. kgr—kaupangi: i kaupange um vetrinn *J2.* xiii.: *fejl for* xii.? 9. kgs-: *sål. K;* konung- *70, J2.* 10. *Overskr. er hæntet fra ÓH (53); i 18 står* Fra . . . . lanz ff.*; foran* lanz *står 3 bogstaver, hvoraf det første kunde være* I *el.* K*; de to følgende er rettede og kunde læses som* am; ff *er rimeligvis en fejl;* fra Olafi konunge *J2.* 11—310₁₄. Ketill—Jamtalandi: *ul. J2.* 21. Naum-: *sål. 18, 70;* raum- *K, fejlskr.*

fóstri var yfir Nóregi, þá settisk friðr ok kaupferð ór
Þrándheimi til Jamtalandz, en fyrir sakir vinsælða H 233
konungs, þá sóttu Jamtr austan á fund hans ok játuðu
honum hlýðni sinni ok guldu honum skatt; setti hann
þeim lǫg ok landz-rétt; vildu þeir heldr þýðask undir
hans konungdóm en undir Svía-konung, þvíat þeir
váru af Norðmanna ætt komnir; ok svá gerðu Hels- U 392
ingjar þeir allir, er æzkaðir váru norðan um Kjǫl, ok
helzk þat lengi síðan, alt til þess er Óláfr digri ok
Óláfr inn sœnski Svía-konungr deildu um landa-skipti,
þá hurfu Jamtr ok Helsingjar undir Svía-konung, ok
réð þá landa-skipti austan Eiðaskógr, en þá Kilir alt
norðr til Finnmerkr; tók Svía-konungr þá skatta af
Helsingjalandi ok svá af Jamtalandi. En Óláfi konungi
þótti þat komit hafa í sáttmál með þeim Svía-konungi,
at annan veg skyldi fara skattr af Jamtalandi, en at
fornu hafði verit; en þó hafði þat langa stund svá
staðit, at Jamtr hǫfðu þá Svía-konungi skatt goldit,
ok þaðan hǫfðu verit sýslumenn yfir landinu; vildu
þá ok Svíar ekki heyra annat, en undir Svía-konung
hyrfi alt land, þat er lá fyrir austan Kjǫlu. Var þat
svá, sem opt eru dœmi, þó at mágsemðir ok vinátta
væri með konungum, at þó vildi hvártveggi hafa
ríki þat alt, er hann þóttisk nǫkkura tiltǫlu eiga.
Hafði Óláfr konungr látit fara orð um til Jamtalandz,
at þat var hans vili, at Jamtr veitti honum lýðskyldi.

---

10. inn: *sål. 18, 70; mgl. K.* 14. En Óláfi: Sva er sagt at Olafi Noregs *J2.* konungi: *ul. K.* 15. komit hafa: *omv. J2.* 16. skyldi: ætti at *J2.* 17. hafði verit: hefir farit *J2.* þat: *ul. J2.* 18. þá: *ul. J2.* 19. ok—landinu: *ul. J2.* 20. þá ok: þo *J2.* heyra annat: *omv. J2.* 20—21. en—hyrfi: enn Aunundr *(ul. J3)* Sviakonungr ætti oc hyrfi undir hann *J2.* 21—24. Var—eiga: *ul. J2.* 25. kgr: *ul. J2.* 26. veitti: veittu *J2 (ikke J3).* -skyldi: -scylldo *J2.*

en heitit þeim afarkostum elligar; en Jamtr hǫfðu gǫrt ráð sitt, at þeir vildu hlýðni veita Svía-konungi.

O 143
H 234
K. 138. Saga Steins.

[ÓH (Fms.) k. 134, (Flat.) k. 199—201; ÓH (49) k. 63.]

1026 Þóroddr Snorrason ok Steinn Skaptason unðu illa, er þeir fóru eigi í sjálfræði. Steinn Skaptason var manna fríðastr ok bezt at sér gǫrr um íþróttir, skáld gott ok skarts-maðr mikill ok metnaðar-fullr. Skapti, faðir hans, hafði ort drápu um Óláf konung ok hafði kent Steini; var svá ætlat, at hann skyldi fœra kvæðit konungi. Steinn bazk eigi orða ok ámælis við konung bæði sundrlausum orðum ok samfǫstum. Báðir váru þeir Þóroddr óvarmæltir, segja svá, at konungr vildi verr hafa, en þeir, er sonu sína hǫfðu sent honum til trúnaðar, en konungr lagði þá í ófrelsi. Konungr reiddisk. Þat var einn hvern dag, er Steinn Skaptason var fyrir konungi ok spurði hann máls, ef hann vildi hlýða drápu þeiri, er Skapti faðir hans
U 393 hafði ort um konung. Hann segir: »hitt mun fyrst til, Steinn, at þú kveðir þat, er þú hefir ort um mik«. Steinn segir, at þat er ekki, er hann hefir ort — »em ek ekki skáld, konungr, segir hann, en þótt ek kynna yrkja, þá myndi yðr þykkja þat, sem annat um mik, heldr lítilvægligt«. Gekk Steinn þá í

1. heitit: het *J2.* elligar: ella *J2.* 3. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* fra Steine Skaftasyni *J2.* 5. fóru: varu *J2.* í sjálfræði: sialfraða *J2.* 6. ok—íþróttir: *ul. J2.* 7. ok*(1)*—mikill: *ul. J2.* 9. hafði—skyldi: skyllde Steinn *J2.* 10. kvæðit: *ul. J2.* ok ámælis: vm amæli *J2.* 12—15. Báðir—reiddisk: *ul. J2.* 15. hvern: *ul. J2.* er: at *J2.* 16. var—máls: spyʀ *J2.* 17. hann: konungr *J2.* drápu þeiri: kvæði þvi *J2.* Skapti: *ul. J2.* 18. konung: hann *J2.* Hann—hitt: Konungr sv' þat *J2.* 19. til, Steinn: rað *J2.* þat: hitt *J2.* 20. Steinn—ort: hann qvað þat ecki *J2.* 21. kgr: *ul. J2.* 21—23. en—lítilvægligt: *ul. J2.*

brot ok þóttisk finna, hvar til hann mælti. Þorgeirr hét ármaðr konungs, er réð fyrir búi hans í Orkadal; hann var þá með konungi ok heyrði á rœður þeira Steins. Fór Þorgeirr heim lítlu síðarr. Þat var á einni hverri nótt, at Steinn hljóp í brot ór bœnum ok skósveinn hans með honum; fóru þeir upp um Gaularás, svá út til þess, er þeir kómu í Orkadal; en at kveldi kómu þeir til konungs-bús þess, er Þorgeirr réð fyrir; bauð Þorgeirr Steini þar at vera um nóttina H 235
ok spurði, hverju gegndi um farar hans. Steinn bað hann fá sér hest ok sleða með; sá hann, at þar var heim ekit korni. Þorgeirr segir: »eigi veit ek, hvernug af stenzk um fǫr þína, hvárt þú ferr nǫkkut í konungs leyfi; þótti mér fyrra dags ekki mjúkt orð milli ykkar konungs«. Steinn mælti: »þótt ek sjá at engu sjálfráðr fyrir konungi, þá skal ek ekki svá fyrir þrælum hans«; brá hann sverði ok drap hann síðan ármanninn, en hann tók hestinn ok bað sveininn hlaupa á bak, en Steinn settisk í sleðann; fóru þá veginn, óku nótt alla; fóru þeir ferðar sinnar, til þess er þeir kómu ofan á Mœri í Súrnadal; síðan fá þeir sér flutningar yfir fjǫrðu; fór hann sem ákafligast.

---

1. brot: brott *J2* = *l. 5.* þóttisk finna: scildi *J2.* hann: konungr *J2.* 1—4. Þorgeirr—síðarr: *ul. J2.* 5. einni: *sål. J2;* ein- *K*, *18*, *70.* 6. skósveinn hans | með honum: *omv. J2.* 6—8. fóru—þeir: oc komu at einu qvelldi *J2.* 8—9. þess—fyrir: enn þar bio armaðr konungs sa er þorgeiʀ het *J2.* 9. bauð Þ.: hann bað *J2.* 10. ok—hans: *ul. J2.* 11—12. með—korni: *ul. J2.* 12. segir: sv' *J2.* 12—13. hvernug—þína: *ul. J2.* 13. nǫkkut: nackvat *J2.* 14—15. þótti—mælti: *ul. J2.* 15. þótt: þo at *J2.* sjá: se *J2.* at engu: ei *J2.* 16. kgi: segir Steinn *tf. J2.* ekki svá: sialfraði *J2.* 17. hann síðan: *ul. J2.* 18. hann: *ul. J2.* 18—22. ok—ákafligast: foru siþan *J2.* 20. nótt: notti *K;* nottina *70;* nátt ok dag (*f.* nott alla) *18 forvansket.* 21. Súrna-: Syrna- *K.*

Ekki sǫgðu þeir mǫnnum víg þetta, þar sem þeir
kómu, en kǫlluðusk vera konungs-menn; fengu þeir
góðan forbeina, hvar sem þeir kómu. Þeir kómu at
kveldi eins dags í Gizka til bús Þorbergs Árnasonar;
var hann eigi heima, en kona hans var heima Ragn-
hildr, dóttir Erlings Skjálgssonar. Fekk Steinn þar
allgóðar viðtekjur, þvíat þar váru áðr kunnleikar
miklir með þeim. Sá atburðr hafði áðr orðit, þá er
U 144 Steinn hafði farit af Íslandi, átti hann þá sjálfr skip
þat, er hann kom af hafi útan at Gizka ok lágu þar
U 394 við eyna, þá lá Ragnhildr ok skyldi léttari verða ok
var allþungt haldin, en prestr var engi í eyjunni ok
engi nær. Var þá komit til kaupskipsins ok spurt
at, ef þar væri prestr nǫkkurr; þar var einn prestr
á skipi, er Bárðr hét, vestfirzkr maðr ungr ok lærðr
heldr lítt. Sendimenn báðu prest fara með sér til
húss; honum þótti sem þat myndi vera vandi mikill,
en vissi fákunnandi sína ok vildi eigi fara. Þá lagði
H 236 Steinn orð til við prest ok bað hann fara. Prestr
svarar: »fara mun ek, ef þú ferr með mér; þykki
mér traust at því til umráða«. Steinn segir, at hann
vill víst þat til leggja. Síðan fara þeir til bœjarins
ok þar til, er Ragnhildr var. Lítlu síðarr fœddi hon

---

1. mǫnnum: *ul. J2.* 1—2. þar—kómu: *ul. J2.* 2. kǫlluðusk: qvoðuz *J2.* -menn: oc *tf. J2.* 3. góðan forbeina: *omv. J2.* hvar—kómu: *ul. J2.* 3–4. Þeir[3] | kómu[2] | at—dags[1]: *omv. J2.* 4. bús: *ul. J2.* 5. var—eigi: hann var ecki *J2.* 5—8. en—þeim: Ragnhilldr dottir Erlings Skialgssonar feck honum goðan forbeina *J2.* 8. áðr: fyʀ *J2 (J3 = K).* þá er: at *J2.* 9. farit: komit scipe *J2.* 9—10. átti—hafi: *ul. J2.* 10—11. ok—lá: enn *J2.* 11—12. ok*(1)*—allþungt: la þungliga *J2.* 12. haldin: oc scylldi vera *(*verþa *J3)* lettari *tf. J2.* 12—23. eyjunni—ok: nand nema þar a scipino *(*scipe *J3)* var þangat sottr prestr oc for Steinn með honum oc koma *J2.* 15. ungr: *sål. 18, 70; mgl. K.* 23. til: at *J2.* var: la oc *J2.* síðarr: varþ hon lettari oc *tf. J2.*

barn, þat var mær, ok þótti heldr ómáttuligt. Þá skírði prestr barnit, en Steinn helt meyjunni undir skírn, ok hét sú mær Þóra. Steinn gaf meyjunni fingrgull. Ragnhildr hét Steini vináttu sinni fullkominni, ok hann skyldi þangat koma á hennar fund, ef hann þœttisk hennar liðsemðar þurfa. Steinn segir svá, at hann myndi eigi fleirum meybǫrnum undir skírn halda — ok skilðusk þau at svá búnu. En nú var þar komit, er Steinn heimti þessi vilmæli at Ragnhildi ok segir, hvat hann hefir hent, ok svá þat, at hann mun hafa orðit fyrir reiði konungs. Hon segir svá, at máttr skal at magni um liðveizlu hennar, bað hann þaðan bíða Þorbergs, skipaði honum it næsta Eysteini orra, syni sínum; hann var þá xii. vetra gamall. Steinn gaf gjafir þeim Ragnhildi ok Eysteini. Þorbergr hafði spurt alt um farar Steins, fyrr en hann kvæmi heim, ok var hann heldr ófrýnn. Ragnhildr gekk til máls við hann ok segir honum um farar Steins ok bað hann taka við Steini ok sjá á mál hans. Þorbergr segir: »ek hefi spurt, segir hann, at konungr hefir eiga látit ǫrvar-þing eptir Þorgeir, ok Steinn er útlagr gǫrr, svá þat, at konungr er inn reiðasti; ok kann ek

---

1. barn—Þá: meybarn oc *J2*. 2—3. meyjunni | undir skírn: *omv. J2*. 3. ok: *sål. K, J2; ul. 18, 70*. 4. Ragnh.—Steini: oc het Ragnhilldr honum *J2*. 4—5. fullkominni: *ul. J2*. 5. ok: at *tf. J2*. þangat: *ul. J2 og har* koma *efter* fund. 6. þœttisk—þurfa: þyrfti liþsinnis nockors við *J2*. 6—8. Steinn—búnu: *ul. J2*. 9. var—heimti: heimti Steinn *J2*. vil-: vin- *J2*. 10. hefir: hafðe aðr *J2*. ok*(2)*—þat: *ul. J2*. 11. mun—orðit: mundi orðinn *J2*. reiði kgs: *omv. J2*. 11—12. segir—hennar: qvað matt at magne scylldo lata *(ul. J3)* oc *J2*. 13. þaðan: *ul. J2*. Þorbergs: oc *tf. J2*. it næsta: hia *J2*. 14. gamall: *ul. J2*. 15. Steinn—Eysteini: *ul. J2*. 16. spurt alt: *omv. J2*. fyrr en: aðr *J2*. kvæmi: kom *J2*. 17. hann: *ul. J2*. 17—19. gekk—ok: bað hann *J2*. 19. hans: Steins oc taka við honum *J2*. 20. segir: sv' *J2*. 20—22. ek—ok: *ul. J2*.

mér meiri svinnu, en at takask á hendr einn útlendan
mann ok hafa þar fyrir reiði konungs; láttu Stein
U 395 H 237 fara í brot heðan sem skjótast«. Ragnhildr svarar,
segir, at þau mundu bæði í brot fara eða bæði þar
vera. Þorbergr bað hana fara, hvert er hon vildi —
»vænti ek þess, segir hann, þótt þú farir, at þú komir
skjótt aptr, þvíat hér munu vera metorð þín mest«.
Þá gekk fram Eysteinn orri, sonr þeira; hann mælti
ok segir svá, at hann mun eigi eptir vera, ef Ragn-
hildr fœri í brot. Þorbergr segir, at þau lýstu mikla
þrágirni ok ákaflyndi í þessu — »ok er þat nú vænst,
segir hann, at þit ráðið þessu, þó þykkir ykkr allmiklu
skipta; en ofmjǫk er þér ættgengt, Ragnhildr, at virða
lítils orð Óláfs konungs«. Ragnhildr segir: »ef þér
vex allmjǫk fyrir augum at halda Stein, þá far þú
sjálfr með honum á fund Erlings, fǫður míns, eða fá
honum þat fǫruneyti, er hann komisk þangat í friði«.
O 145 Þorbergr segir, at hann mun ekki Stein þangat senda —
»ok mun Erlingi þó œrit mart til handa bera, þat er
konungi sé misþokki á«. Var Steinn þar um vetrinn.
En eptir jól kómu til Þorbergs sendimenn konungs
með þeim orðum, at Þorbergr skal koma á fund hans
fyrir miðja fǫstu, ok er lagt ríkt við þessa orðsending.
Þorbergr bar þat fyrir vini sína ok leitaði ráðs, hvárt

1—2. at—mann: taka við utlendum manne *J2*. 2. þar fyrir: fyrir þat *J2*. 2—3. láttu—heðan: oc fari hann brot *J2*. 3—5. svarar—vera: qvað þau þa bæþe fara mundu *J2*. 6—7. vænti—mest: *ul. J2*. 8. sonr: s. *alle undt. 70:* son. hann: oc *J2*. 9. ok—eigi: æigi mvn ec *J2*. 9—10. R.—brot: moðir min feʀ i brott *J2*. 10. segir—lýstu: mælti *J2*. 11. þrágirni—ákaflyndi: þverlynde syne þit *J2*. 11—12. ok—hann: er nu oc likaz *J2*. 12—20. þó—á: oc *J2*. 21. til Þorbergs: *ul. J2*. 22. orðum: erindum *J2*. skal: scylldi *J2*. fund hans: konungs fund *J2*. 23. fyrir—orðsending: *ul. J2*. 24. ok—ráðs: *ul. J2*.

hann skyldi á þá hættu leggja, at fara á fund konungs at svá fǫrnu máli; en fleiri lǫttu ok kǫlluðu þat ráð, at láta fyrr Stein af hǫndum en fara á vald konungs. Þorbergr var hins fúsari, at leggjask eigi ferð undir hǫfuð. Nǫkkuru síðarr fór Þorbergr til fundar við Finn, bróður sinn, ok bar þetta mál fyrir hann ok bað hann til farar með sér. Finnr svarar, segir, at honum þótti ilt ofkvæni slíkt, at þora eigi fyrir konu sinni at halda einǫrð við lánar-dróttin sinn. »Kost muntu eiga, segir Þorbergr, at fara eigi; en þó ætla H 238 ek, at þú letisk meirr fyrir hræzlu sakir, en hollostu við konung«. Skilðusk þeir reiðir. Síðan fór Þorbergr á fund Árna Árnasonar, bróður síns, ok segir honum þetta mál svá búit ok bað hann fara með sér til konungs. Árni segir: »undarligt þykki mér um þik, svá vitran mann ok fyrirleitinn, er þú skalt rasat hafa í svá mikla óhamingju ok hafa fengit konungs reiði, þar er engi bar nauðsyn til; þat væri nǫkkur várkunn, at U 396 þú heldir frænda þinn eða fóstbróður, en þetta allz engi, at hafa tekizk á hendr mann íslenzkan, at halda útlaga konungs, ok hafa nú þik í veði ok alla frændr þína«. Þorbergr segir: »svá er sem mælt er: einn er aukvisi ættar hverrar; sú óhamingja fǫður míns er mér auðsæst, hversu honum glapnaði sona eign, er hann skyldi fá þann síðarst, er engi líkendi hefir

1—2. á—máli: fara eðr ei *J2*. 2. fleiri: flestir *J2*. 2—3. kǫlluðu—at: taldu þat um at hann scylldi *J2*. 3. láta fyrr: *omv. J2*. hǫndum: hendi *J2*. vald kgs: *omv. J2*. 4—317₈. at—fyrir: at fara a konungs fund oc þat reð hann af oc bað bræðr sina Finn oc Kalf oc Arna til ferðar með ser enn þeir taldu mioc a þorberg er hann hafþe fallit i þa ugiftu at hallda Stein oc hafa fyrir þat reiði konungs enn þo foru þeir með honum oc hafðe hveʀ þeiʀa tvitugsessu velscipaða *J2 og herefter nyt kap. med overskr.* Fra Arnasonum. 7. segir: *sål. 18, 70; mgl. K.* 20. at*(2): sål. K, 18;* oc *70.*

várrar ættar ok dáðlauss er; myndi þat sannast, ef mér þœtti eigi við móður mína skǫmm mælt, at ek mynda þik aldrigi kalla várn bróður«. Snøri þá Þorbergr í brot ok fór heim ok var heldr ókátr. Síðan sendi hann orð norðr til Þrándheims á fund Kálfs, bróður síns, ok bað hann koma til Agðaness móti sér. Ok er sendimenn hittu Kálf, þá hét hann ferðinni ok hafði engi orð fyrir. Ragnhildr sendi menn austr á Jaðar til Erlings, fǫður síns, ok bað hann senda sér lið. Þaðan fóru synir Erlings, Sigurðr ok Þórir, ok hafði hvárr þeira tvítøgsessu, ok á lxxxx. manna. En er þeir kómu norðr til Þorbergs, þá tók hann við þeim sem bezt ok feginsamligast. Bjósk hann þá til farar ok hafði Þorbergr tvítøgsessu. Fóru H 239 þeir þá norðr leið sína. Ok er þeir kómu . . . ., þá lágu þar fyrir Finnr ok Árni, brœðr Þorbergs, með ii. tvítøgsessur. Fagnaði Þorbergr vel brœðrum sínum ok segir, at þá hefði tekit brýningunni. Finnr kvað þess sjaldan hafa þurft við sik. Síðan fóru þeir O 146 með liði því ǫllu norðr til Þrándheims, ok var þar Steinn í fǫr. Ok er þeir kómu til Agðaness, þá var þar fyrir Kálfr Árnason, ok hafði hann xx.sessu vel skipaða. Fóru þeir með því liði inn til Niðarhólms

9. til—síns: *tilf. over linjen i J2; mgl. J3.* 10. Erlings: hans *J2 (J3 = K).* 11. lxxxx.: niutige *J2* (ix tige *J3).* 12. til Þorbergs þá: *ul. J2.* 13. hann—feginsamligast: Þorbergr feginsamliga við þeim *J2.* 14. þá: *ul. J2.* farar: ferðar *J2.* Þorbergr: *ul. J2.* Fóru: fara *J2.* 15. þá: *ul. J2.* 15—19. Ok—þeir: *ul. J2.* 15. kómu: *herefter åben plads i K, 18, 70 (sål. også i ÓH 1853;* nær bygð finz *fragm.* k *i 325 XI, 2).* 20. norðr: er þeir hafðu allt *J2.* þar: *ul. J2.* 21. Steinn: þst *(ur.) K, 18 (ikke 70).* fǫr: með þeim *tf. J2.* 21—23. Ok—skipaða: *ul. J2.* Fóru þeir: *omv. J2.* -hólms: -oss *J2.*

ok lágu þar um nótt. Eptir um morgininn áttu þeir tal sitt; vildi Kálfr ok synir Erlings, at þeir fœri ǫllu liðinu inn til bœjarins ok léti þá skeika at skǫpuðu; en Þorbergr vildi, at fyrst væri með vægð farit ok láta boð bjóða; samþykðisk Finnr því ok Árni. Var þá þat af ráðit, at þeir Finnr ok Árni fóru fyrst til fundar við Óláf konung, fáir menn saman. Konungr hafði þá spurt um fjǫlmenni þat, er þeir hǫfðu, ok U 397 var hann heldr styggr í rœðunni þeira. Fiðr bauð boð fyrir Þorberg ok svá fyrir Stein — bauð hann, at konungr skyldi fé gera svá mikit, sem hann vildi, en Þorbergr hafa landz-vist ok veizlur sínar, Steinn lífs grið ok lima. Konungr segir: »svá lízk mér sem þessi fǫr myni vera svá, at þér mynið nú þykkjask hafa hálf ráð við mik eða meirr; en þess mun mik sízt vara af yðr brœðrum, at þér munduð með her fara í móti mér; kenni ek ráð þessi, er þeir Jaðarbyggjar munu hafa upp hafit; en ekki þarf mér fé bjóða«. Þá segir Finnr: »ekki hǫtum vér brœðr haft fyrir þá sǫk liðsamnað, at vér mynim ófrið bjóða yðr, konungr; heldr berr hitt til, konungr, at vér viljum yðr fyrst bjóða vára þjónostu; en ef þér

1. nótt: nottina *J2.* Eptir: enn *J2.* 1—6. áttu—af ráðit: reðu þeir þat af *J2.* 5—6. Var—Árni: *sål OH (53); mgl. K, 18, 70.* 6—7. til—fáir: inn til bǫiarins til fundar við konung oc við fa *J2.* 8. þá spurt: spurt aðr *J2.* 9. hann: *ul. J2.* þeira: *ul. J2.* Fiðr: finnr *J2.* 10—11. boð—mikit: fyrir Stein oc Þorberg broður sinn boð hann bað fyrir at konungr scyllde gera febætr sva miclar *J2.* 13. segir: sv' *J2 = l. 19.* 14. vera svá: sva heiman gor *J2.* mynið nú: munu *J2.* 15. ráð: umræði *J2.* mun: mundi *J2.* 16. munduð: mundit *J2.* 17. í: *sål. alle undt. K (mgl.).* 17—18. kenni—hafit: *ul. J2.* 18. fé: at *tf. J2.* 19—20. haft—sǫk: þi *(fyrir* þvi *J3)* haft *J2 (*haft *efter* sǫk *18, 70).* 20. mynim: manom *J2.* 21. kgr*(2): ul. J2.* 22. þér: er *J2.*

H 240 neitið ok ætlið Þorbergi nǫkkura afarkosti, þá munu vér fara allir með lið þat, er vér hǫfum, á fund Knúts ins ríka«. Þá leit konungrinn við honum ok mælti: »ef þér brœðr vilið veita mér svardaga til þess, at fylgja mér innan-landz ok útan-landz ok skiljask eigi við mik, nema mitt lof ok leyfi sé til, eigi skoluð þér leyna mik, ef þér vitið mér ráðin svikræði, þá vil ek taka sætt af yðr brœðrum«. Síðan fór Finnr aptr til liðs síns ok segir þessa kosti, er konungr hafði gǫrt þeim; bera þeir nú saman orð sín; segir Þorbergr, at hann vill þenna kost fyrir sína hǫnd — »em ek ófúss, segir hann, at flýja af eignum mínum ok sœkja til útlendra hǫfðingja; ætla ek mér munu ávalt at sœmð, at fylgja Óláfi konungi ok vera þar sem hann er«. Þá segir Kálfr: »enga eiða mun ek vinna konungi, en vera þá eina hríð með konungi, er ek held veizlum mínum ok ǫðrum metorðum ok konungr vill vera vinr minn: ok er þat minn vili, at svá gerim vér allir«. Finnr svarar: »til þess mun ek ráða, at láta Óláf konung einn ráða skildǫgum milli okkar«. Árni Árnason segir svá: »ef ek em ráðinn til at fylgja þér, Þorbergr bróðir, þóttu vilir berjask við konung, þá skal ek eigi við þik skiljask, ef þú tekr betra ráð, ok mun

1. neitið: þvi *tf.* *J2.* Þorb. | nǫkkura afarkosti: *omv.* *J2 og tf.* broður minom. munu: manom *J2.* 3. kgrinn· *uden art.* *J2.* 5. -landz*(2)*: *ul.* *J2 (J3 = K).* 6. lof—sé: se lof *J2.* 7. mér ráðin: *omv.* *J2.* 8. brœðrum: *ul.* *J2.* 10. orð: rað *J2.* segir Þ.: *omv.* *J2.* 11—12. segir hann: *ul.* *J2.* 12. af: fra *J2.* 13. munu: *ul.* *J2.* at*(1)*: *ul.* *J2.* 14. segir: sv' *J2.* 15. vinna: Olafi *tf.* *J2.* 16. hríð—kgi: stund i landi *J2.* 17. vinr: vin *J2.* 18. minn vili: mitt rað *J2.* svá—vér: ver gerum *(*gerim *J3)* sva *J2.* 19. mun—ráða: manom ver hætta *J2.* 20. skildǫgum—okkar: var i millom *J2.* 21. ef—þér: þer mvn ec fylgja *J2.* 22. við: Olaf *tf.* *J2.* 22—23. þá—skiljask: enn *J2.* 23. ok: þa *J2.*

ek fylgja ykkr Finni ok taka þann kost, sem þit séð U 398
ykr til handa«. Gengu þeir þá þrír brœðr á eitt skip, Þorbergr, Finnr, Árni, ok røru inn til bœjar ok síðan gengu þeir á konungs fund. Fór þá fram þetta sáttmál, at þeir brœðr svǫrðu konungi eiða. Þá leitaði Þor- O 147
bergr Steini sættar við konung; en konungr segir, at Steinn skyldi fara í friði fyrir honum, hvert er hann vildi — »en eigi mun hann með mér vera síðan« segir hann. Þá fóru þeir Þorbergr út til liðsins. H 241
Fór þá Kálfr inn á Eggju, en Finnr fór til konungs, en Þorbergr ok annat lið þeira fór heim suðr. Steinn fór suðr með sonum Erlings; en um várit snimma fór hann vestr til Englandz, en síðan til handa Knúti 1027
inum ríka ok var með honum lengi í góðu yfirlæti.

K. 139. Ferð Finnz Árnasonar á Hálogaland.

[ÓH (Fms.) k. 135, (Flat.) k. 202; jfr. Ágr. k. 23; Fsk. k. 99; ÓH (49) k. 48, Ældste sag. p. 2.]

Þá er Finnr Árnason hafði lítla hríð dvalizk með Óláfi konungi, var einn hvern dag, at konungr kallar Finn til máls við sik ok enn fleiri menn, þá er hann var vanr at hafa við ráða-gǫrðir sínar. Þá tók konungr til máls ok segir svá: »sú ráða-gǫrð staðfestisk

---

1—2. ok—handa: *ul. J2.* 2. þá þrír: *ul. J2.* 3. Finnr: oc *tf. J2.* bœjar: *med art. J2.* ok*(2)*: *ul. J2.* 4. sátt-: *ul. J2.* 5. svǫrðu—eiða: unnu eiða Olafi konunge *J2.* 5—6. Þá—segir: segir konungr þa *J2.* 7. fara—honum: fyrir honum i friði vera *J2.* 8. vildi: fara *tf. J2.* eigi: ecki *J2.* 9. segir hann: *ul. J2.* 10. fór: *ul. J2.* 11. suðr: *ul. J2.* 12. en: oc *J2.* snimma: *sål. J2; med* e *K.* 13. vestr: *sål. alle, undt. K:* suðr. en síðan: *ul. J2.* 15. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra finne oc Þore Hund *J2.* 16. dvalizk: verit *J2.* 17. Óláfi: *ul. J2.* var—kallar: kallaðe hann *J2.* 18. máls—sik: sin *J2.* 19—20. Þá—svá: konungr mællti *J2.*

í skapi mér, at ek ætla í vár at bjóða út leiðangri af landi ǫllu, bæði at liði ok at skipum, ok fara síðan með her þann allan, er ek má til fá, í mót Knúti inum ríka, þvíat ek veit um tilkall þat, er hann hefir upp hafit til ríkis í hendr mér, at hann mun eigi ætla at hafa þat fyrir hégóma-mál. Nú er þér þat at segja, Finnr Árnason, at ek vil, at þú farir sendiferð mína norðr á Hálogaland, ok hafið þar útboð, bjóðið út almenningi at liði ok at skipum ok stefnið því liði til móts við mik til Agðaness«. Síðan nefndi konungr aðra menn til ok sendi suma inn í Þrándheim, en suma suðr í land, svá at hann lét þetta boð fara um alt land. Þat er at segja frá fǫr Finnz, at hann hafði skútu, ok á nær xxx. manna; en er hann var búinn, fór hann ferðar sinnar, til þess er hann kom á Háloga-land; þá stefndi hann þing við bóendr; bar þá upp
U 399 ørendi sitt ok krafði leiðangrs. Bœndr áttu í heraði skip stór leiðangrs-fœr; skipuðusk þeir við orðsending
H 242 konungs ok bjoggu skip sín. En er Finnr sótti norðr á Hálogaland, þá átti hann þing, en sendi menn sína nǫkkura at krefja útboðsins, þar er honum sýndisk. Finnr sendi menn í Bjarkey til Þóris hundz, lét þar krefja leiðangrs, sem annars staðar. En er Þóri kómu

---

2. landi ǫllu: *omv. J2.* at*(2): ul. J2.* 3. allan—mót: a hendr *J2.* 4—6. þvíat—-mál: *ul. J2.* 6. þér þat: *omv. J2.* 7. Árnason: *ul. J2.* vil—farir: ætla þer at fara *J2 (J3 = K).* -ferð: fa*r J2.* 8. hafið—bjóðið: bioða *(-ir J3) J2.* 9. at*(2): ul. J2.* stefnið: stefn *(-ir J3) J2.* 10—13. nefndi—land: sendi hann menn alla vega fra ser at boða ut leiþangri *J2.* 14. á nær: *ul. J2.* 15. ferðar sinnar: *ul. J2.* til þess: þar til *J2.* 16—18. þing—-fœr: ut leiðangre *J2.* 18. þeir: bǫndr vel *J2.* 18—19. orðsending kgs: *omv. J2.* 19. er: *ul. J2 (J3 = K).* 20—21. þá—nǫkkura: sendi hann menn fra ser *J2.* 21. þar—sýndisk: *ul. J2.* 22. í—til: til Biarkeyiar *(*i Biarkey *J3)* a fund *J2.* 22—23. lét—staðar: *ul. J2.*

boð konungs, þá bjósk hann til ferðar ok skipaði af
húskǫrlum sínum skip þat, er hann hafði haft áðr
um sumarit til Bjarmalandz; bjó þat með sínum eins
kostnaði. Finnr stefndi saman Háleygjum í Vágum,
ǫllum þeim er norðr váru þaðan; kom þar saman
um várit lið mikit, ok biðu allir til þess, er Finnr 1027
kom norðan; var þar þá ok kominn Þórir hundr. En
er Finnr kom, þá lét hann þegar blása til húsþings
leiðangrs-liði ǫllu; en á þingi því sýndu menn vápn sín;
svá var þá ok rannsakat útboðit í hverri skipreiðu. O 148
En er þat var greitt, þá mælti Finnr: »þik vil ek at
þessu kveðja, Þórir hundr, hver boð viltu bjóða Óláfi
konungi fyrir aftǫku Karla, hirðmannz hans, eða fyrir
rán þat, er þú tókt fé konungs norðr í Lengjuvík?
Nú hefi ek umboð konungs til þessa máls; en ek vil
nú vita svǫr þín«. Þórir litaðisk um ok sá til hvárrar-
tveggju handar sér standa marga menn alvápnaða;
kendi þar Gunnstein ok fjǫlða annarra frænda Karla.
Þá mælti Þórir: »skjót eru boð mín, Finnr, at ek
vil mál alt festa í konungs dóm, þat er honum þykkir
at við mik«. Finnr svarar: »hitt er nú vænst, at þér
sé minni virðingar af unt, þvíat nú mun verða at
festa minn dóm á, ef sættask skal«. Þórir segir:

---

1. boð kgs: þessi orð *J2*. þá: *ul. J2*. 3. bjó þat: oc bio *J2*. 4. Háleygjum: Haleygingom *J2*. 4—5. í—ǫllum: *ul. J2*. 5. norðr: norþ *J2 (*norðr *J3)*. kom þar: komu þeir *J2*. 6. várit: með *tf. J2*. til: *ul. J2*. 7. var—kominn: þar var oc *J2*. 8. þá . . . þegar: *ul. J2*. 9—11. leiðangrs—Finnr: oc er lið kom saman toc Finnr til mals *J2*. 11. vil: qveð *J2 og ul. det følg.* kveðja. 15—16. Nú-þín: *ul. J2*. 16—17. til—handar[3] . . | standa[2] | marga menn[1]: *omv. J2 og ul.* sér. 17. alvápnaða: oc *tf. J2*. 18. fjǫlða—frænda: marga frændr *J2*. 19. Þá—Þórir: þorir segir *J2*. 20. mál—dóm: festa allt mitt mal a konungs vald *J2*. 20—21. þat—svarar: *ul. J2*. 21—23. þér-á: þu munir a minn dom legia verða *J2*. 23. segir: mællti *J2*.

»þá ætla ek enn allvel komit ok skal þat ekki undan draga«. Gekk þá Þórir fram til festu, ok H 243 skilði Finnr þat mál fyrir alt; síðan segir Finnr upp sættina, at Þórir skyldi gjalda konungi x. merkr gullz, en Gunnsteini ok þeim frændum aðrar x. merkr, en fyrir rán ok féskaða inar þriðju x. merkr — »en gjalda upp nú þegar« segir hann. Þórir segir: »þetta er mikit fégjald«. »Hinn er annarr kostr, at lokit sé U 400 sætt allri« segir Finnr. Þórir segir, at Finnr myndi ljá honum þeira fresta, at hann leitaði lána af sveitungum sínum. Finnr bað hann gjalda þar í stað, ok þó um fram, at Þórir skyldi fram selja menit þat it mikla, er hann tók af Karla dauðum. Þórir kvaðsk ekki men hafa tekit. Þá gekk fram Gunnsteinn ok segir, at Karli hafði men á hálsi, þá er þeir skildusk — »en þá var í brott, er vér tókum lík hans«. Þórir segir, at hann hefði ekki huga leitt um men þat — »en þótt vér hefðim nǫkkut men, þá mun þat heima liggja í Bjarkey«. Þá setti Finnr spjóts-oddinn fyrir brjóst Þóri ok segir, at hann skyldi þá fram selja menit; Þórir tók þá menit af hálsi sér ok seldi Finni. Síðan snøri Þórir í brot ok gekk út á skip sitt. Finnr gekk eptir honum út á skipit ok mart manna með honum. Gekk Finnr eptir skipinu, ok tóku þeir upp

1. þá . . . ek: *omv. J2.* komit: mino mali *tf. J2.* ok skal: *omv. J2.* 2. undan: af *J2.* 2—3. Gekk—alt: *ul. J2.* 6. en: oc *J2.* 7. nú: *ul J2.* 7—12. segir*(1)*—skyldi: oc þat með at Finnr bað Þori *J2.* 13. it mikla: *ul. J2.* kvaðsk: ecki mundu men framselia qvaðz *tf. J2.* 14. men: *ul. J2.* hafa tekit: *omv. J2.* fram G.: *omv. J2.* 15. hafði—hálsi: hefði menit *J2.* þeir: Karle *tf. J2.* 16. brott: brottu *J2.* vér tókum: þeir toco *J2.* 16—19. Þórir—Bjarkey: *ul. J2.* 20. segir—þá: bað hann *J2.* 21. þá: *ul. J2.* 22. snøri—sitt: geck Þorir a scip ut oc *J2.* 23. gekk: þegar *J2.* út—ok: með *J2 og ul. det følg.* með honum. 24. Gekk—ok: *ul. J2.*

rúmin. En við siglu sá þeir undir þiljum niðri tunnur ii. miklar, svá at þeim þótti mikil furða at; Finnr spurði, hvat í tunnum þeim var. Þórir segir, at þar lá í drykkr hans. Finnr mælti: »hví gefr þú oss eigi at drekka, félags-maðr, svá mikinn drykk sem þér hafið?«. Þórir mælti við mann sinn, at renna skyldi ór tunnunni í bolla. Síðan var þeim Finni gefit at drekka, ok var þat inn bezti drykkr. Þá bað Finnr Þóri reiða féit. Þórir gekk eptir skipinu fram ok aptr ok talaði við menn ýmsa. Finnr kallaði, bað hann bera fram féit. Þórir bað hann ganga upp á land ok kvaðsk þar mundu greiða. Þá gekk Finnr H 244 á land upp ok hans menn. Þá kom þar Þórir ok greiddi silfr; var þar reitt ór einum sjóð x. merkr vegnar; þá lét hann fram knýtiskauta marga; var í sumum mǫrk vegin, sumum hálf eða aurar nǫkkurir. O 149 Þá mælti Þórir: »þetta er lánfé, er ýmsir menn hafa lét mér, þvíat uppi ætla ek skotsilfr mjǫk, þat er ek á«. Síðan gekk Þórir á skip út, en er hann kom aptr, reiddi hann silfr smám ok smám; þá leið á daginn; en þegar er þinginu sleit, þá gengu menn til skipa sinna ok bjoggusk til brotlǫgu; tóku þá menn at sigla, þegar er búnir váru; kom þá svá, at flestir U 401 menn hǫfðu siglt. Sá Finnr þá, at þyntisk liðit um

---

1. rúmin: a scipino *tf. J2.* 2. svá—at*(2)*: *ul. J2.* 3. tunnum—var: tunnonum veri *J2.* 3—8. segir—drykkr: qvað þat *(*þar *J3)* dryck *(*i *tf. J3)* vera oc gaf finne at drecka þar af *J2.* 9—11. Þórir—féit: *ul. J2.* 12. ok: *ul. J2.* Þá | gekk F.: *omv. J2.* 13. menn: með honum *tf. J2.* 13—14. Þá—silfr: *ul. J2.* 14. þar: þa *J2.* sjóð: sioðe *J2.* 15. hann: Þorir bera *J2.* 16. vegin: enn *J2.* eða—nǫkkurir: enn sumum minna *J2.* 17. Þá—Þórir: þorir mællti *J2.* lán-: lanz- *J2.* ýmsir menn: vinir minir *J2.* 18—19. þvíat—á: ætla ec mioc upi scotsilfr mitt *J2.* 20. silfr: fe *J2.* 21. er: *ul. J2.* þinginu: þingit *J2.* þá: *ul. J2.* 22—23. bjoggusk—er: sigldu hvarir sem *J2.* 23—24. kom—siglt: *ul. J2.* 24. liðit: liþ *J2.*

hann; kǫlluðu menn þá á hann ok báðu hann verða búinn. Var þá enn eigi greiddr einn þriðjungr fjárins; þá mælti Finnr: »seint gengr þó, Þórir, greizlan; sé ek, at þér þykkir mikit fyrir at greiða féit; skal nú ok kyrt láta vera fyrst; skaltu nú gjalda konungi þat er eptir er«. Stóð þá Finnr upp. Þórir segir: »vel þykki mér þat, Finnr, at vit skilim; en vilja skal ek til hafa at gjalda þessa skyld svá, at konungi þykki eigi vargoldit ok báðum ykkr«. Þá gekk Finnr til skips síns ok sigldi fram eptir liði sínu. Þórir verðr seint búinn ór hǫfninni; en er segl þeira kom upp, þá heldu þeir út um Vestfjǫrð ok síðan á haf út ok svá suðr með landi, at sær var í miðjum hlíðum eða
H 245 stundum vatnaði land; lét svá ganga suðr, alt þar til er hann sigldi í Englandzhaf, ok kom fram á Englandi; fór síðan á fund Knúts konungs, ok tók hann vel við honum. Kom þá þat upp, at Þórir hafði þá þar óf lausafjár, hafði þar þat fé alt, er þeir hǫfðu tekit á Bjarmalandi hvárir-tveggju ok Karli; en í tunnum þeim inum miklum þá var botn skamt frá hinum botni, ok var þar í millum drykkr, en tunnan sjálf hvár tveggja var full af grám skinnum ok bjór ok safala. Var Þórir þá með Knúti konungi. Finnr

---

1. þá: *ul. J2.* 3. þó: nu *J2.* 3—4. sé—féit: *ul. J2.* 5. vera: *ul. J2.* gjalda kgi: *omv. J2.* 6. þá F.: *omv. J2.* upp: oc snǫre brott *tf. J2.* segir: mællti *J2.* 8. þessa skyld: skulld þessa *J2.* at*(2)*: baðum yckr *tf. J2.* 9. ok—ykkr: *ul. J2.* Þá . . . F.: *omv. J2.* 10. síns: *ul. J2.* liði sínu: liþino *J2.* 10—11. verðr seint: var sein- *J2.* 11. ór hǫfninni: *ul. J2.* kom: *sål. K, 18, J3;* komu *J2 (og 70).* 12. þá: *ul. J2.* um—út: til hafs *J2.* 13—15. at—ok: hann letti æigi fyʀ enn hann *J2.* 16. ok: *ul. J2.* 17. Þórir: hann *J2.* 17—18. þá þar: *ul. J2, 18;* þá *ul. 70.* 18—19. hafði—en: *ul. J2.* var: þar *tf. J2.* 21. ok: *ul. J2.* í millum | drykkr: *omv. J2.* 22. -tveggja: *sål. J2;* -tveggi *de øvrr.* 23. þá: *ul. J2.*

Arnason fór með liði því til Óláfs konungs, segir honum alt frá ferð sinni ok svá þat, at hann kvaðsk hyggja, at Þórir væri ór landi farinn ok vestr til Englandz á fund Knúts ins ríka — »ok ætla ek hann munu vera oss allóþarfan«. Konungr segir: »trúi ek því, at Þórir mun vera oss óvinr, ok þykki mér hann ávalt betri firr mér en nærr«.

K. 140. Deila Háreks ok Ásmundar Grankelssonar.

[ÓH (Fms.) k. 136, (Flat.) k. 203.]

Ásmundr Grankelsson hafði verit þann vetr á 1026—7
Hálogalandi í sýslu sinni ok var heima með feðr sínum Grankeli. Þar liggr til hafs útver, er bæði var sela at veiða ok fugla, eggver ok fiskver, ok þat hafði legit at fornu fari til bœjar þess, er Grankell átti. U 402
En Hárekr ór Þjóttu veitti þar tilkall; var þá svá komit, at hann hafði haft af verinu ǫll gǫgn nǫkkur misseri. En þá þóttisk Ásmundr ok þeir feðgar hafa traust konungs til allra réttra mála. Fóru þeir feðgar þá báðir um várit á fund Háreks ok segja honum 1027
orð ok jartegnir Óláfs konungs, at Hárekr skyldi láta H 246 O 150
af tilkalli um verit. Hárekr svarar því þungliga,

1. liði því: liþ þat *J2*. Ól. kgs: fundar við Olaf konung oc *J2*. 2—7. ok svá—nærr: *ul. J2*. 8—9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Asmunde *J2*. 10. þann vetr: um vetrinn *J2*. 11. í—sinni: oc haft syslu finns *(*ferð *J3) J2*. 12. Grankeli: *ul. J2*. 12—13. var—veiða: matti veiða sela *J2*. 13. fugla: oc *tf. J2*. ok*(3)*: enn *J2*. 14. bœjar: bior *J3*. þess—átti: Grankels *J2*. 15—16. ór—hann: *ul. J2*. 16. hafði: þa *tf. J2*. 16—17. nǫkkur misseri: nockora stund fyrir uiafnaðar sakir *J2*. 17. þá: er *J2*. þóttisk Á.: *omv. J2 og ul.* ok—feðgar. 18. kgs: af konunge *J2*. 18—19. feðgar—várit: baðir feðgar *J2*. 20. ok—Óláfs: *ul. J2*. Hárekr: hann *J2*. 21. um verit: *(*til *J3)* versins *J2*. því: *ul. J2*.

segir, at Ásmundr fór til konungs með slíku rógi ok ǫðru — »hefi ek ǫll sannendi til míns máls; skyldir þú, Ásmundr, kunna at ætla þér hóf, þótt þú þykkisk nú mikill fyrir þér, er þú hefir konungs traust; er svá ok, ef þér skal hlýða at drepa suma hǫfðingja ok gera at óbóta-mǫnnum, en ræna oss, er enn þóttumk fyrr meirr kunna at halda til fullz, þó at oss væri jafnbornir menn; en nú er þat allfjarri, at þér séð jafnaðar-menn mínir fyrir ættar sakir«. Ásmundr svarar: »þess kenna margir af þér, Hárekr, at þú ert frændstórr ok ofreflis-maðr; sitja margir um skǫrðum hlut fyrir þér, en þó er þat nú líkligast, at þú, Hárekr, verðir í annan stað til at leita, at hafa fram ójafnað þinn en við oss eða taka svá mjǫk aflaga, sem þetta er«. Skilðusk þeir síðan. Hárekr sendi húskarla sína x. eða xii. með róðrar-ferju nǫkkura mikla. Þeir fóru í verit, tóku þar allz konar veiðifang ok hlóðu ferjuna; en er þeir váru brot búnir, þá kom þar at þeim Ásmundr Grankelsson með xxx. manna ok bað þá laust láta fang þat alt. Húskarlar Háreks svǫruðu um þat heldr óbrátt; síðan veittu þeir Ásmundr þeim atgǫngu; kendi þá liðs-munar; váru húskarlar Háreks sumir barðir, sumir særðir, sumir á kaf fœrðir, ok

1—2. segir—ǫðru: oc *J2; ǫllo skr. K, 70 (*ok ǫ. *mgl. 18).* 3. þótt þú: þottu *J2.* 4. kgs traust: *omv. J2.* 4—9. er*(2)*—sakir: *ul. J2.* 10—11. frændstórr—ofreflis-: engi iafnaðar *J2.* 11—12. sitja—þér: *ul. J2.* 12. þó: þat *J2 og ul.* þat nú. likligast: likazt *J2.* Hárekr: *ul. J2.* 13. í—fram: annar staðar fram at hafa *J2.* ójafnað þinn: *omv. J2.* 16. róðrar-ferju . . . mikla: *omv. J2 og ul.* nǫkkura. 17. -fang: -scap *J2.* ok—ferjuna: *ul. J2.* 18. brot búnir: i brat komnir *(*bunir *J3) J2.* 19—21. ok—óbrátt: *ul. J2.* 21. veittu þeir: veitti *J2.* 22. kendi—-munar: *ul. J2.* 22—23. húskarlar H. | sumir: *omv. J2.* 23. barðir: enn *tf. J2.* fœrðir: reknir *J2.*

fengr allr í brot borinn af skipi þeira, ok hǫfðu þeir Ásmundr þat með sér. Kómu húskarlar Háreks heim við svá búit ok segja Háreki frá ferð sinni; hann svarar: »tíðendi þykkja nýnæmi ǫll; þetta hefir eigi fyrr gǫrt verit, at berja menn mína«. Var þat mál kyrt, ok lagði Hárekr eigi orð í ok var inn kátasti. H 247 Hárekr lét búa um várit snekkju tvítøgsessu ok skipaði húskǫrlum sínum; ok var þat skip allvel búit bæði 1027 U 403 at mǫnnum ok ǫllum reiða. Fór Hárekr um várit í leiðangr. En er hann fann Óláf konung, þá var ok þar fyrir Ásmundr Grankelsson. Þá kom konungr á stefnulagi með Ásmundi ok Háreki ok sætti hann þá; var festr á konungs dómr. Síðan lét Ásmundr fram flytja vitni til þess, at Grankell hafði átt verit; dœmði konungr eptir því; váru þá skǫkk mála-efni; urðu bótalausir húskarlar Háreks, en dœmt verit til handa Grankeli. Hárekr segir, at honum var skammlaust, at hlíta konungs dómi, hvernug er mál þat skipaðisk síðan.

K. 141. Saga Þóroddz.

[ÓH (Fms.) k. 137, (Flat.) k. 204—5.]

Þóroddr Snorrason hafði dvalizk í Nóregi at ráði Óláfs konungs, þá er Gellir Þorkelsson fekk leyfi at fara til Íslandz, svá sem fyrr var ritit, ok var p. 308 hann þá með Óláfi konungi ok unði illa ófrelsi því, er hann skyldi eigi fara ferða sinna, þannug er hann vildi. Ǫndurðan vetr, þann er Óláfr konungr sat í O 151 1026—7

1. fengr allr: *omv. J2.* í brot: *ul. J2.* 1—2. ok—sér: *ul. J2.* 2. Háreks: *ul. J2* (hans *J3).* 3. við—búit: *ul. J2.* frá—sinni: sva buit *J2.* 3—6. hann—kátasti: *ul. J2.* 7. snekkju: *ul. J2.* 8—9. ok—reiða: *ul. J2.* 10. ok: *ul. J2.* 12—13. Ásm—þá: þeim oc *J2.* 13—15. Síðan—mála-efni: *ul. J2.* 16. urðu: þa *tf. J2.* 16—17. til handa: *ul. J2.* 17. Grankeli: *sål. 70; fork. i de øvrr.* segir—var: qvað ser *J2.* 18—19. hvernug—síðan: hverso sem um annat feʀ *J2.* 20. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Er *(ul. J3)* Þoroddr for til Iamta landz *J2.* 21—26. Þóroddr—vildi: *ul. J2.*

Niðarósi, lýsti konungr því, at hann vill menn senda til Jamtalandz at heimta skatt; en til farar þeirar váru menn ófúsir, þvíat af lífi váru teknir sendimenn Óláfs konungs, þeir er hann hafði fyrr sent, Þrándr p. 96 hvíti ok þeir xii. saman, svá sem fyrr var ritit, ok hǫfðu Jamtr síðan haldizk í lýðskyldu við Svía-konung. Þóroddr Snorrason bauðsk til þeirar farar, þvíat hann hirði þá allitt, hvat yfir hann gekk, ef hann fœri H 248 sjálfráði; þat þekðisk konungr, ok fóru þeir Þóroddr xii. saman. Þeir kómu fram austr á Jamtaland ok sóttu heim þann mann, er Þórarr er nefndr; hann var þar lǫgmaðr ok metorða-maðr mestr; þeir fengu þar góðar viðtǫkur. En er þeir hǫfðu þar dvalizk lítla hríð, þá báru þeir upp ørendi sín fyrir Þórar. Hann segir, at fyrir þeim svǫrum réðu engum mun miðr en hann aðrir landz-menn ok hǫfðingjar ok kvað þings skyldu til kveðja. Var svá gǫrt, at þingboð U 404 var upp skorit ok stefnt þing fjǫlment. Fór Þórarr til þings, en sendimenn dvǫlðusk meðan at hans. Þórarr bar upp mál þetta fyrir alþýðu; en þat kom ásamt með ǫllum, at þeir vildu engan skatt gjalda Nóregs-konungi, en sendimennina vildu sumir hengja láta, en sumir láta þá hafa til blóts; en hitt var af ráðit, at þeim skyldi halda þar, til þess er sýslumenn Svía-konungs kvæmi þar; skyldu þeir þá stafa fyrir

1. kgr: hann *J2.* menn senda: *omv. J2.* 2. at—skatt: *ul. J2.* farar þeirar: *omv. J2.* 3. menn: helldr *tf. J2.* þvíat: enn *J2.* 3—4. sendimenn—kgs: *ul. J2.* 4. fyrr: aðr *J2.* 4—5. Þrándr—saman: *ul. J2.* 5. var: er *J2.* 5—6. ok*(2)*—konung: *ul. J2.* 7. þeirar farar: þesar ferðar *J2.* 7—9. þvíat—sjálfráði: *ul. J2.* 9—10. ok—saman: þoroddr for með xij. mann *J2.* 10. austr: *ul. J2.* -land: landi *J2.* 11. er nefndr: het *J2.* 12. þar—ok: *ul. J2.* mestr: mikill: *J2.* 12—330_4. Þeir—skipta: Þoroddr heimti scatt af hendi Olafs konungs toc Þoraʀ þvi ecki ulicliga oc sciftu *J2.*

þeim, slíkt er þeir vildi með ráði landz-manna, en gera hitt yfirbragð á, at sendimenn væri vel haldnir, at þeir væri fyrir því dvalðir, at þeir skyldi skattsins bíða, ok skyldi skipta þeim á vistir tveim ok tveim saman. Þóroddr var með annan mann at Þórars. Þar var jóla-veizla mikil ok samburðar-ǫl. Margir váru bœndr þar í þorpinu, ok drukku þeir allir samt um jólin. Annat þorp var þaðan skamt; þar bjó mágr Þórars, ríkr ok auðigr; hann átti sér son roskinn; þeir mágar skyldu drekka hálf jól at hvárs þeira ok fyrr at Þórars. Þeir mágar drukkusk á, en Þóroddr H 249
ok bóndason, ok kappdrykkja, ok um kveldit kappmæli ok mannjafnaðr með Norðmǫnnum ok Svíum ok því næst um konunga þeira, bæði þá, er fyrr hǫfðu verit, ok þessa, er nú váru, ok svá þau skipti, er verit hǫfðu landa í milli í manndrápum ok ránum, þeim er verit hǫfðu milli landa. Þá mælti bóandason: »ef várir konungar hafa fleiri menn látit, þá munu sýslumenn Svía-konungs jafna þat með xii. manna fjǫrvi, þá er þeir koma sunnan eptir jólin, ok vituð þér ógǫrla, veslir menn, til hvers þér eruð dvalðir«. Þóroddr hugsaði sitt mál, ok margir drógu glott at ok fundu þeim hneyxliyrði ok svá konungi þeira. Fór þat þá óleynt, er ǫlit mælti með þeim Jamtum, er Þóroddr hafði áðr ekki grunat. Eptir um daginn tóku þeir Þóroddr ǫll klæði sín ok vápn ok lǫgðu sér til handar-gagns. Eptir um nóttina, er menn váru sofnaðir, hljópu þeir braut til skógar. Um morgon-

4. vistir: fꜷrunꜷtum Þoroddz *tf. J2.* 5. Þóroddr—Þórars: var Þoroddr með Þorari við annann mann *J2.* 6—331₃₄. Þar—þurftu: gerþu sviar þetta til ulikinda við þa at taka við þeim sǫmiliga enn þar biogu svic undir þvi at Sviar ætluðu at lata drepa þa alla þegar kæmi syslumenn sviakonungs enn er Þoroddr varþ vis þess *(*þess vaʀ *J3)* komz hann a brott a einne nott oc fꜷrunꜷtr hans með honum *J2.*

inn eptir, er menn urðu varir við brauthlaup þeira, fóru menn eptir þeim með sporhunda ok hittu þá í skógi, þar er þeir hǫfðu fólgizk, ok hǫfðu þá heim ok U 405 í skemmu; þar var grǫf djúp, váru þeir þar í látnir ok hurð læst fyrir; hǫfðu þeir lítinn mat ok engi klæði nema sín. Ok er kómu mið jól, fór Þórarr ok allir frelsingjar með honum til mágs hans; skyldi hann þar drekka inn øfra hlut jólanna. Þrælar Þórars skyldu gæta grafarinnar; en þeim var þá ætlaðr gnógr drykkr, en þeir stiltu lítt drykkjunni ok gerðu sik ǫlóða þegar um kveldit. En er þeir þóttusk fulldruknir, þá mæltu þeir sín í milli, er mat skyldu fœra grafar- H 250 mǫnnum, at þá skyldi ekki skorta. Þóroddr kvað kvæði ok skemti þeim þrælunum; en þeir kváðu hann mundu vera virkða-mann ok gáfu honum kerti mjǫk mikit ok log á. Þá kómu þeir þrælarnir út, er áðr váru inni, ok kǫlluðu ákafliga, at hinir skyldu inn fara; en þeir váru hvárir-tveggju ǫlóðir, svá at þeir luku hvárki aptr grǫfina né skemmuna. Þá ristu þeir Þóroddr í sundr í strengi feldi sína ok knýttu saman ok gerðu hnoða af endanum ok kǫstuðu upp á skemmu-gólfit; þat vafðisk um ǫrku-fót ok varð fast. Þeir leituðu þá til upp at fara; lypti Þóroddr fǫrunaut sínum upp, til þess er hann stóð á ǫxlum honum; síðan las hann sik upp í gǫgnum glugginn; þá skorti eigi reip í skemmunni, ok lét hann ofan síga móti Þóroddi; en er hann skyldi draga Þórodd upp, þá fekk hann hvergi komit honum. Þá mælti Þóroddr, at hann skyldi kasta reipinu yfir bita þann, er var í húsinu, en gera lykkju á endanum, bera þar í viðu ok grjót, svá at þat væri meirr en jafnvægi hans; hann gerði svá; fór þá sigin ofan í í grǫfina, en Þóroddr upp. Þeir tóku sér klæði í skemmunni, sem þeir þurftu. Þar váru inni hreinstǫkur

34. inni: *ul.* J2.

nǫkkurar, ok skáru þeir af fitjarnar ok bundu ǫfgar
undir fœtr sér. En áðr þeir fœri brot, þá lǫgðu þeir
eld í kornhlǫðu mikla, er þar var, ok hljópu síðan
í brot í niða-myrkri; hlaðan brann ok mart annarra
húsa í þorpinu. Þeir Þóroddr fóru alla nótt á eyði-
mǫrk ok fálusk at degi. Um morgininn var saknat
þeira; var þá farit með sporhunda at leita þeira á
alla vega frá bœnum; en hundarnir rǫkðu sporin aptr U 406
til bœjarins, þvíat þeir kendu af hreins-fitjunum ok
rǫkðu þangat sporit, sem klaufirnar hǫfðu vitat af H 251
hreins-fitjunum, ok varð ekki leitat þeira. Þeir Þóroddr
fóru lengi á eyðimǫrkum ok kómu eitt kveld at lítlum
húsa-bœ ok gengu þar inn; þar sat inni karlmaðr ok
kona við eld; nefndisk hann Þórir ok segir, at sú var
kona hans, er þar sat, ok svá at þau áttu húsa-kot
þat; bauð bóndi þeim þar at vera, en þeir þágu þat.
Hann segir þeim, at því var hann þar kominn, at
hann hafði flýit ór byggðinni fyrir víga sakir. Var O 153
þeim Þóroddi unninn góðr beini; mǫtuðusk þau ǫll
við eldinn. Síðan var búit um þá Þórodd þar í seti,
ok lǫgðusk þeir til svefns; en þá var enn logi á eldinum.
Þá sá Þóroddr, at þar gekk fram maðr ór ǫðru húsi,

---

1. ok*(1)*: *ul. J2.* þeir: *ul. J2.* 2. þá: *ul. J2.* 3. í: eina *tf. J2.* kornhlǫðu mikla: *omv. J2.* 3—4. er—-myrkri: *ul. J2.* 4. hlaðan brann: *omv. J2.* 5—6. í—degi: *ul. J2.* 6. Um—saknat: enn er menn saknoðu *J2.* 7. þá: *ul. J2.* 7—8. á—bœnum: *ul. J2.* 8—11. sporin—þeira: æ sporit aftr at bænum þangat sem horft hofþu hreinsklaufirnar *J2.* 11—12. Þeir—fóru: Þoroddr for *J2.* 12. á eyðimǫrkum: um eiðimerkr *J2.* kómu: kom *J2.* at: einom *tf. J2 og har* lítlum *efter* -bœ. 13—18. ok*(1)*—sakir: þar bio karl oc kerling þar *J2.* 16. bauð—þat: *sål. 18, 70; mgl. K (overspr.).* 19. Þóroddi: *ul. J2.* 19—22. mǫtuðusk—maðr: um nottina oc er þoroddr var i reckio kominn sa hann hvar maðr geck fram *J2.*

ok hafði hann engan mann sét jammikinn; sá maðr hafði skarlats-klæði, búin gullhlǫðum, ok var inn vegligsti sýnum. Þóroddr heyrði, at hann ávítaði þau um þat, er þau tóku við gestum, en hǫfðu varla sér mat-bjǫrg. Húsfreyja svarar: »ver þú eigi reiðr, bróðir, sjaldan hefir þetta at móti borit; veittu þeim heldr nǫkkura gagns-muni, þvíat þú ert betr til fœrr en vit«. Þóroddr heyrði þann mikla mann nefndan Arnljót gellina, ok svá, at húsfreyja var systir hans. Þóroddr hafði heyrt getit Arnljóts ok þat með, at hann var inn mesti stígamaðr ok illvirki. Sváfu þeir Þóroddr um nóttina, þvíat þeir váru mœddir áðr af gǫngu. En er lifa myndi þriðjungr nætr, þá kom þar Arnljótr, bað þá upp standa ok búask ferðar sinnar. Þeir Þóroddr stóðu þegar upp ok klæddusk; var þeim gefinn dagverðr. Síðan fekk Þórir skíð hvárum tveggja þeira. Arnljótr réðsk til ferðar með þeim; steig hann
H 252 á skíð; þau váru bæði breið ok lǫng; en þegar er Arnljótr laust við geislinum, þá var hann hvar fjarri þeim; þá beið hann ok mælti, at þeir myndi hvergi komask at svá búnu; bað þá stíga á skíðin með sér. Þeir gerðu svá; fór Þóroddr nærri honum ok helt

1. ok: engi *J2*. engan mann: *ul. J2*. sét: sen *J2*. 1—2. sá—gullhlǫðum: *ul. J2*. 3. vegligsti: friðazti *J2*. 3—8. Þóroddr—vit: *ul. J2*. 8. þann: enn *tf. J2*. 9. svá—hans: var broðir husfreyio husfreyia bað Arnliot at hann scylldi veita honum (þeim *J3*) nockora gagns mune *J2*. 10—13. Þóroddr—gǫngu: *ul. J2*. 10. getit: *med dette ord beg. 2. blads 2. side i 325, XI, 1; den 1. side er så godt som ulæselig; kun enkelte ord kan læses hist og her.* 13—14. þá—bað: bað Arnliotr *J2*. 14—17. ok—þeira: *ul. J2*. 14. ferðar sinnar: *ul. 325*. 15. þegar upp: *omv. 325*. 16. Þórir: þeim *tf. 325, 18*. 17. þeira: *ul. 325, 18*. 17—334_3. steig—lauss: oc stigu þeir a skið at bake Arnlioti rendi hann sva hart með alla þa sem fugl flyge *J2*. 18. þau váru: *omv. 325*. 20. hvergi: hvargi *K*. 21. bað: h*ann tf. 325*.

sér undir belti Arnljóts, en fǫrunautr Þóroddz helt honum. Skreið Arnljótr þá svá hart, sem hann fœri U 407 lauss. Þeir kómu til sálu-húss nǫkkurs, er þriðjungr var af nótt, drápu sér þar eld ok bjoggu til matar. En er þeir mǫtuðusk, þá mælti Arnljótr, bað þá engu niðr kasta af matnum, hvárki beinum né mola. Arnljótr tók ór serk sínum silfrdisk einn ok mataðisk þar af. En er þeir váru mettir, þá hirði Arnljótr leifar þeira. Síðan bjoggusk þeir til rekna. Í annan enda hússins var lopt uppi á þvertrjám; fóru þeir Arnljótr upp á loptit ok lǫgðusk þar til svefns. Arnljótr hafði hǫggspjót mikit, ok var gullrekinn falrinn, en skaptit svá hátt, at tók hendi til falsins, en hann var sverði gyrðr. Þeir hǫfðu bæði vápn sín ok klæði uppi á loptinu hjá sér. Arnljótr bað þá vera hljóðsama; hann lá fremstr á loptinu. Lítlu síðarr kvámu þar til hússins menn xii.; þat váru kaupmenn, er fóru til Jamtalandz með varning sinn. En er þeir kvámu í húsit, gerðu þeir um sik glaum mikinn ok váru kátir; gerðu fyrir sér elda stóra. En er þeir mǫtuðusk, þá kǫstuðu þeir út beinum ollum; síðan bjoggusk þeir til rekna ok lǫgðusk niðr í seti þar við eldinn. En er þeir hǫfðu lítla hríð sofit, þá kom þar til hússins

---

3. sálu-: sælu- *J2.* 4—11. drápu—svefns: toku þeir þar nattstað oc svafu i lofti nockoru er i var husino *J2.* 4. drápu: þeir *tf. 325.* 8. Arnljótr: hann *325.* 10. -trjám: triom *325.* 12—13. ok—falsins: *ul. J2.* 12. gullrekinn falrinn: *omv. 325.* 13. falsins: fals *325.* hann var: *ul. J2.* 13—14. sverði gyrðr: *omv. 325, J2.* 14—15. Þeir—hljóðsama: *ul. J2.* 17. xii.: saman *tf. 325.* þat—er: oc *J2.* þat váru: *omv. 325.* er: *ok 325.* 18. sinn: *ul. J2, 325.* 18—22. En—eldinn: þeir toku þar nattstað *J2.* 22. í seti: *sál. 325;* oc setto *K, 70, 18* (settost). þar: *ul. 325, 18.* 23. hǫfðu: þar *tf. J2.* þá—hússins: kom þar inn *J2.* þar: *ul. 325.*

trǫllkona mikil; en er hon kom inn, sópaðisk hon
O 154 um fast, tók beinin ok alt þat, er henni þótti ætt,
ok sló í munn sér; síðan greip hon mann þann, er
H 253 næst henni var, reif ok sleit allan, kastaði á eldinn. Þá
vǫknuðu þeir aðrir ok við illan draum ok hljópu upp;
en hon fœrði til heljar hvern at ǫðrum, svá at einn
var eptir á lífi; hljóp sá innar undir loptit ok kallar
til hjálpar sér, ef nǫkkut væri þess í loptinu, er
honum myndi duga; Arnljótr seilðisk til hans ok tók
í herðar honum ok kipði honum upp í loptit. Þá
slósk hon fram at eldinum ok tók at eta mennina, þá
er steikðir váru. Þá stóð Arnljótr upp ok greip hǫgg-
spjót sitt ok setti milli herða henni, svá at út hljóp
oddrinn um brjóstit; hon brá við hart ok kvað við
illiliga ok hljóp út. Arnljóti varð laust spjótit, ok
hafði hon þat með sér á brot. Arnljótr gekk til ok
U 408 ruddi út hræum manna, setti fyrir skálann hurð ok
gætti, þvíat hon hafði þat alt frá brotit, er hon
hljóp út. Sváfu þeir þá þat er eptir var nætrinnar.

---

1. mikil: *ul. J2.* 1—3. en—sér: *ul. J2.* 2. henni þótti: hon fann *325.* 3. ok—sér: *ul. K (i de øvrr.).* síðan—hon: hon toc *J2.* 4. næst | henni var: *omv. J2, 325 og skr. bægge* næstr. reif—sleit: oc reif *J2.* allan: i sundr oc *tf. J2; ok tf. 325.* 5. vǫknuðu—ok*(2): ul. J2.* þeir aðrir: all*ir 325.* hljópu: allir *tf. J2.* 6. til heljar | hvern—ǫðrum: *omv. J2.* svá at: unnz *J2.* 7. á lífi: *ul. J2.* 7—10. hljóp—honum*(1): ul. J2.* 7. kallar: kallaðe *325.* 9. til hans: *ul. 325.* 10. kipði: Arnliotr *tf. J2.* honum*(2)*: *ul. 325.* 10—13. Þá—setti: enn rac spiotit *J2.* 11. mennina: m*enn 325.* 12. hǫgg-: *ul. 325.* 13. milli: millom *J2.* henni: skrimslino *J2.* 13—14. hljóp—brjóstit: stoð um bringuna *J2.* 13. hljóp: kom *325.* 14—15. hon—út: braz gygr við hart oc skramsaðe hatt liop hon ut *J2.* 14. brá: *braz 325.* 15. A. varð: oc varþ Arnlioti *J2.* 15—19. ok*(2)*—út: *ul. J2.* 16. á brot: *ul. 325.* 17. manna: þeiʀa *325.* 18. er: þa er *325.* 19. þá: *ul. J2.*

En er lýsti, stóðu þeir upp, ok átu þá fyrst dagverð sinn; en er þeir hǫfðu matazk, mælti Arnljótr: »nú munu vér hér skiljask; skoluð þér nú fara eptir akbraut þessi, er þeir fóru í gær hingat kaupmenninir; en ek vil leita spjóts míns; mun ek hafa at verkkaupi þat, er mér þykkir fénýtt af fé því, er þessir menn hafa átt; skaltu, Þóroddr, bera Óláfi konungi kveðju mína, ok seg honum þat, at hann er svá maðr, at mér er mest forvitni á at hitta; en kveðja mín mun honum þykkja enskis verð«. Tók hann upp silfrdiskinn ok strauk með dúknum ok mælti: »fœrðu konungi disk þenna, seg, at þat er kveðja mín«. Síðan bjoggusk þeir til ferðar hvárir-tveggju, ok skilðusk þeir at svá búnu. Fór Þóroddr ok þeir fǫrunautar ok svá sá maðr, er undan hafði komizk af þeim fǫrunautum, kaupmǫnnum. Fór Þóroddr, til þess er hann fann Óláf konung í kaupangi ok segir honum alt frá ferðum sínum, bar honum kveðju Arnljóts ok fœrði honum silfrdiskinn. Konungr segir, at H 254

1—2. er—matazk: um myrgininn *J2*. 1. þeir: fyrst *tf. 325*. ok: *ul. 18, 70*. fyrst dagverð: mat *325*. 2. hǫfðu matazk: v*aru* mett*ir* *325*. 3. munu: manom *J2;* mvno*m* *325*. skiljask: scilia *J2*. 3—4. skoluð—kaupmenninir: *ul. J2*. 3. skoluð: skulu *325*. 5. vil: mvn *J2*. 5—7. mun—átt: *ul. J2*. 7. skaltu: Skalt þu *325*. 7—8. Ól. kgi | kveðju mína: *omv. J2, 325*. 8. þat: *sva 325; ul. J2*. maðr: m̊ (= manna) *J2*. 9. er: *ul. 325*. 9—10. en—verð: *ul. J2*. 11. upp: þa *J2*. -diskinn—dúknum: -disk er hann hafðe með ser *J2*. dúknum: dukino*m* *325*. 12. fœrðu: Főr þv *325;* Olafi *tf. J2*. þenna: oc *tf. J2, 325*. seg: honum *tf. J2*. 13—14. Síðan—ok*(1)*: *ul. J2*. 14. þeir—búnu: v*ið* s*va* bvit *325*. þeir*(1)*: *ul. J2*. 14—16. Fór—kaupmǫnnum: *ul. J2*. 15. svá: *ul. 325*. 16. fǫrunautum: *ul. 325*. -mǫnnum: mőn*n*vno*m* *325*. 16—17. til þess: þar til *J2*. 17. ok segir: sagði hann *J2*. 18. frá—sínum: um ferðir sinar *J2*. 19. silfr-: *ul. J2*. segir: svaʀ̓ *325*.

þat var illa, er Arnljótr hafði eigi farit á konungs
fund — »ok er skaði mikill, er svá ilt skyldi leggjask
fyrir svá góðan dreng ok merkiligan mann«. Þóroddr
var síðan með Óláfi konungi þat er eptir var vetrar
ok fekk þá leyfi af honum at fara til Íslandz um
1027 sumarit eptir. Skilðusk þeir Óláfr konungr þá með
vináttu.

K. 142. Útboð Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 138, (Flat.) k. 183; Fsk. k. 100 (beg).]

1027 Óláfr konungr bjósk um várit ór Niðarósi, ok
drósk lið at honum mikit bæði þar ór Þrándheimi
ok svá norðan ór landi. En er hann var búinn ferðar
sinnar, þá fór hann með liðinu fyrst suðr á Mœri ok
heimti þar saman leiðangrs-lið, ok svá ór Raumsdal.
O 155 Síðan fór hann á Sunn-Mœri. Hann lá lengi í Hereyjum
ok beið liðs síns; átti þá optliga húsþing. Kom þar
mart til eyrna honum, þat er honum þótti umráða
þurfa. Þat var á einu húsþingi, er hann átti, at hann
U 409 hafði þat mál í munni, sagði frá mannskaða þeim, er
hann hafði látit af Færeyjum — »en skattr sá, er
þeir hafa mér heitit, segir hann, þá kømr ekki fram.
Nú ætla ek enn þangat menn at senda eptir skattinum«.

1—2. er—mikill: *ul. J2.* 1. kgs: h*ans 325.* 2. er*(1)*: þ*at segir* k*onungr tf. 325.* skyldi: s*kal 325.* 3. merki-: *hermed ender 2. blad i 325, XI, 1.* 4. síðan: *ul. J2.* vetrar: *med art. J2.* 8. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Olafi konunge *J2.* 10. lið—honum | mikit: *omv. J2.* 11. svá: *ul. J2.* 11—12. ferðar sinnar: *ul. J2.* 12. með: *ul. J2 (ikke J3).* fyrst: *ul. J2.* 13. þar: *ul. J2.* svá ór: um *J2.* 14. Hann: oc *J2.* 15—17. átti—þurfa: *ul. J2.* 19. látit: *ul. J2.* Færeyjum: þeim *(ul. J3)* færeyingunum *J2.* 20. segir—þá: *ul. J2.* ekki: æigi *J2.* 21. þangat menn: *omv. J2.* eptir skattinum: *ul. J2.*

Veik konungr þessu máli nǫkkut til ýmissa manna, at til þeirar farar skyldu ráðask; en þar kómu þau svǫr í mót, at allir menn tǫlðusk undan fǫrinni. Þá stóð upp maðr á þinginu mikill ok allvǫrpuligr; sá hafði rauðan kyrtil, hjálm á hǫfði, gyrðr sverði, hǫggspjót mikit í hendi; hann tók til máls: »þat er satt at segja, kvað hann, at hér er mikill munr manna; H 255
þér hafið konung góðan, en hann drengi illa; ér neikvæðið sendifǫr eina, er hann býðr yðr, en hafið þegit áðr af honum vingjafir ok marga sœmiliga hluti; en ek hefi verit hér til engi vinr konungs þessa; hefir hann ok verit óvinr minn; telr hann, at sakar sé til þess. Nú vil ek bjóða þér, konungr, at fara fǫr þessa, ef ekki eru vildari fǫng á«. Konungr segir: »hverr er þessi maðr inn drengiligi, er svarar máli mínu? Gerir þú mikinn mun ǫðrum mǫnnum, þeim er hér eru, er þú býðsk til farar, en þeir tǫlðusk undan, er ek hugða, at vel mundu hafa við skipazk; en ek kann á þér engi deili ok eigi veit ek nafn þitt«. Hann svarar svá, at — »nafn mitt er ekki vant, konungr; þess er mér ván, at þú mynir heyrt hafa mik nefndan; ek

---

1. kgr: hann *J2*. nǫkkut: *ul. J2*. 2. til—ráðask: fara mundu *J2*. farar: *sål. 18, 70;* ferðar *K*. 4. á þinginu: *ul. J2*. -vǫrpu-: -giorfu- *J2*. 4—6. sá—hendi: *ul. J2*. 6. máls: oc segir sva *tf. J2*. 7. at*(1)*—hann: *ul. J2*. munr manna: *omv. J2*. 8. hann: hefir *tf. J2*. 9. -kvæðið: -qveþit *J2;* -kveðit *70; fork. K, 18*. sendifǫr eina: við sendiferð einne *J2*. hafið: *ul. J2*. 10. áðr: margar *tf. J2 og skr.* vingj. af h. marga: *ul. J2*. 11. hér: hingat *J2*. vinr: vin *J2 = l. 12*. 12—13. telr—þess: *ul. J2*. 13. fǫr: sendiferð *J2*. 14. ekki: æigi *J2*. vildari fǫng | á: *omv. J2*. segir: sv̓ *J2*. 15. maðr | inn drengiligi: *omv. J2*. 16—17. þeim—eru: *ul. J2*. 17. farar: ferðar þesarar *J2*. þeir tǫlðusk: aðrir menn skaruz *J2*. er*(2)*: þeir er *J2*. 18. mundu: munde *J2*. 18—19. en—þitt: *ul. J2*. 20. svá, at: *ul. J2*. kgr: oc *tf. J2*. 21. heyrt . . . mik: *omv. J2*.

em kallaðr Karl mœrski«. Konungr segir: »svá er þat, Karl, heyrt hefi ek þik nefndan fyrr, ok er þat satt at segja, at verit hafa þær stundir, ef fundi okkra hefði at borit, er þú myndir ekki kunna segja frá tíðendum; en nú vil ek eigi verr hafa en þú, er þú býðr mér liðsemð þína, at leggja eigi þar at móti þokk ok aufúsu. Skaltu, Karl, koma til mín, ok vera í boði mínu í dag; skolu vit þá rœða þetta mál«. Karl segir, at svá skyldi vera.

K. 143 Saga Mœra-Karls.

[ÓH (Fms.) k. 139, (Flat.) k. 184—6.]

Karl inn mœrski hafði verit víkingr ok inn mesti
ráns-maðr, ok hafði konungr mjok opt gorva menn
U 410 til hans ok vildi hann af lífi taka. En Karl var maðr
ættstórr ok mikill athafnar-maðr, íþrótta-maðr ok
atgorvimaðr um marga hluti. En er Karl var ráðinn
H 256 til ferðar þessar, þá tók konungr hann í sætt ok því
næst í kærleik, lét búa ferð hans sem bezt. Váru
þeir á skipi nær xx. menn. Konungr gerði orðsend-
ingar til vina sinna í Færeyjar, sendi Karl til haldz ok

---

1. segir: sv' *J2.* 2. er: *ul. J2.* 3. hafa: munu *J2.* stundir: hafa *tf. J2.* 3—4. ef—borit: at sa fundr mundi ockar hafa orðit ef ec hefþa raðit *J2.* 4—5. er—tíðendum: at ęcki mundir fra tiþindum kunna at segia *J2.* 6—7. at*(2)*—aufúsu: þack i mot *J2.* 7—8. ok*(2)*—mínu | í dag: *omv. J2.* 8. skolu: skulum *J2.* rœða - mál: tala um ferð þessa *J2.* 9. skyldi: skal *J2.* 10. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Drap Mæra Karls *J2.* 11. inn*(1)*: *ul. J2.* ok | inn mesti: *omv. J2.* 12. mjok: *ul. J2.* gorva: gert *J2 (J3 = K).* 13. hans: *ul. J2.* ok vildi . . . taka: at taka *J2* maðr: *ul J2.* 14. ok*(1)*—íþrótta-maðr: *ul. J2.* 15. atgorvimaðr: micill *tf. J2.* 16. þessar: þessarar *J2 (J3 = K).* þá: *ul. J2.* 17. kærleik: kærleika *J2 og tf.* konungr. 18. skipi nær: scipino *J2.* 19. Færeyjar: færeyiom *J2.* sendi: hann *tf. J2.* haldz ok: *ul. J2.*

trausts, þar er var Leifr Ǫzurarson ok Gilli lǫgsǫgu- O 156
maðr, sendi til þess jarteinir sínar. Fór Karl, þegar
er hann var búinn; byrjaði þeim vel ok kómu til 1027
Færeyja ok lǫgðu í Þórshǫfn í Straumey. Síðan var
þar þing stefnt, ok kom þar fjǫlment. Þar kom Þrándr
ór Gǫtu með flokk mikinn; þar kom ok Leifr ok Gilli,
hǫfðu þeir ok fjǫlmenni mikit. En er þeir hǫfðu
tjaldat ok um búizk, þá gengu þeir til fundar við Karl
mœrska; váru þar kveðjur góðar. Síðan bar Karl
orð ok jartegnir Óláfs konungs ok vinmæli til þeira
Gilla ok Leifs. Þeir tóku því vel ok buðu Karli til
sín ok at flytja ørendi hans ok veita honum slíkt
traust, sem þeir hefði fǫng á. Hann tók því þak-
samliga. Lítlu síðarr kom þar Þrándr ok fagnaði vel
Karli — »em ek, segir hann, feginn orðinn, er slíkr
drengr hefir komit hingat til landz várs með ørendi
konungs várs, er vér erum allir skyldir undir at
standa; vi[1] ek ekki annat, Karl, en þú farir til mín
til vetrvistar ok þat með þér alt þíns liðs, er þinn
vegr væri þá meiri en áðr«. Karl segir, at hann var

1—2. þar—sínar: Leife Auzurarsyni oc Gilla lægsægu manne *J2*. 3. er: *ul. J2*. byrjaði—vel: *ul. J2*. kómu: kom *J2*. 4. ok—Straumey: *ul. J2*. 5. þar*(2)*: *ul. J2*. 6. með—mikinn: *ul. J2*. 7—9. hǫfðu*(1)*—góðar: oc hæfþu þeir mikit vinmæli *J2*. 9. Karl: fram *tf. J2*. 10. jartegnir—ok*(2)*: *ul. J2*. vinmæli: Olafs konungs *tf. J2*. 11. ok*(2)*: *ul. J2*. 12. sín: heim *tf. J2*. flytja—ok*(2)*: *ul. J2*. 13. hefði—á: mætti *J2*. 14. Þrándr: or Gætu *tf. J2*. 15. Karli: oc mælti sva *tf. J2*. em—feginn: feginn em ec *J2*. 16. drengr: maðr *J2*. komit: sott *J2*. várs: *ul. J2*. 17. vér erum | allir: *omv. J2*. undir: *ul. J2*. 18. standa: sem ver megum *tf. J2*. farir: heim *tf. J2*. mín: ***hermed begynder det lille brudstykke (= K, se fortalen) i AM 1056, 4°***. 19. til vetrvistar: *ul. J2*. með—alt: *ul. J2*. 19—20. þinn—áðr: þer þyckir þat meiri sǫmd *J2*. 20—341_5. segir—svarar: toc því þacksamliga oc mælti *J2*.

áðr ráðinn at fara til Leifs — »en ek mynda elligar, segir hann, fúsliga þiggja þetta boð«. Þrándr segir: »þá mun Leifi auðit vegs-muna af þessu; en eru nǫkkurir aðrir hlutir þá þeir, er ek mega þá svá gera, at yðr sé liðsemð at?«. Karl svarar, at honum þótti mikit í veitt, at Þrándr drœgi saman skattinn um Austrey ok svá um allar Norðreyjar. Þrándr segir, at þat var skylt ok heimilt, at hann veitti þann beina at ørendi konungs; gengr Þrándr þá aptr til búðar
H 257 sinnar. Varð á því þingi ekki fleira til tíðenda. Fór Karl til vistar með Leifi Ǫzurarsyni, ok var hann þar
U 411 um vetrinn eptir. Heimti Leifr skatt saman um Straumey ok um allar eyjar suðr þaðan. Um várit eptir fekk Þrándr ór Gǫtu vanheilsu, hafði augna-þunga ok þó enn kramar aðrar; en þó bjósk hann at fara til þings, sem vanði hans var. En er hann kom á þingit ok búð hans var tjǫlduð, þá lét hann tjalda undir svǫrtum tjǫldum innan af, til þess at þá væri síðr skíðdræpt. En er dagar nǫkkurir váru liðnir af þinginu, þá ganga þeir Leifr ok Karl til búðar Þrándar ok váru fjǫlmennir. En er þeir kómu at búðinni, þá stóðu þar úti nǫkkurir menn. Leifr spurði, hvárt

---

4. þá*(1)*: *sål. 18, 70; foran* aðrir *K.* 6. mikit | í veitt *omv. J2.* drœgi: heimti *J2 (*tǫki *J3).* skattinn: *uden art. J2.* 7. Austrey: æstreyiar *J2.* ok—Norðreyiar: *ul. J2.* 7—8. segir, at: qvað *J2.* 8—9. var—gengr: skylt vera Geck *J2.* 9. aptr: *ul. J2.* 10—11. Varð—Karl: enn Karl for *J2.* 11. hann: *ul. J2.* 12. eptir: *ul. J2.* Heimti Leifr: *omv. J2.* skatt saman: *omv. J2.* um*(2)*: af *J2.* 13. Straum-: Straums- *J2.* um: *ul. J2.* 14. eptir: *ul. J2.* ór Gǫtu: *ul. J2.* hafði: micla *J2.* 15. þó enn: *ul. J2.* kramar aðrar. *omv. J2.* en: *ul. J2.* 15—16. at—þings: til þingfarar *J2.* 16. vanði—var: hann atti vanda til *J2.* En: oc *J2.* 17. þingit: þing *J2.* tjalda: innan *tf. J2.* 18. innan af: *ul. J2.* 19. skíð-: skir- *J2;* scidrępt *skr. 1056.* dagar nǫkkurir: *omv. J2.* 20. þá ganga: gengu *J2.* 21—22. En—menn: *ul. J2.*

Þrándr væri inni í búðinni. Þeir segja, at hann var þar. Leifr mælti, at þeir skyldu biðja Þránd út ganga — »eigu vit Karl ørendi við hann« segir hann. En er þeir menn kómu aptr, þá segja þeir, at Þrándr hafði þann augna-verk, at hann mátti eigi út koma — »ok bað hann, Leifr, at þú skyldir inn ganga«. Leifr mælti við fǫrunauta sína, at þeir skyldu fara varliga, er þeir kœmi í búðina, þrøngvask eigi — »gangi sá fyrstr út, er síðarst gengr inn«. Leifr gekk fyrst inn, en þar næst Karl, þá hans fǫrunautar, ok fóru með 0 157
alvæpni, sem þá, at þeir skyldi til bardaga búask. Leifr gekk innar at inum svǫrtum tjǫldunum, spurði þá, hvar Þrándr væri. Þrándr segir ok heilsaði Leifi. Leifr tók kveðju hans, spurði síðan, hvárt hann hefði nǫkkut skatt heimt um Norðreyjar, eða hverr greiði þá myndi á vera um silfrit. Þrándr svarar ok segir, at eigi hefði honum þat ór hug horfit, er þeir Karl hǫfðu rœtt, ok svá, at greiði myndi á verða um skattinn — »er hér sjóðr, Leifr, er þú skalt við taka, ok er fullr af silfri«. Leifr sásk um ok sá fátt manna í búðinni, lágu menn í pǫllunum, en fáir sátu upp;

---

1. inni: *ul. J2.* Þeir: menn *J2.* 2. mælti—Þránd: bað hann *J2.* 3—5. eigu—hafði: enn menn qvoðu hann hafa *J2.* 5. mátti: mætti *J2.* koma: ganga *J2.* 6. hann, Leifr: Leif *J2.* at—skyldir: *ul. J2.* 6—9. Leifr*(2)*—inn*(1)*: *ul. J2.* 9. fyrst inn: *omv. J2.* 10. en—næst: oc þa *J2.* þá—fǫrunautar: enn þa foruneyti þeiʀa *J2.* fóru: allir *J2.* 11. sem—búask: *ul. J2.* 12. svǫrtum tjǫldunum: svartu tioldum oc *J2.* 13. þá, hvar: hvart *J2.* væri: þar *tf. J2.* segir: svaraðe *J2;* sv' *1056.* heilsaði: *þeim tf. 1056.* 14. Leifr: hann *J2.* hann hefði: þrandr hefir *J2.* 15. nǫkkut: nockorn *J2.* 15—16. eða—silfrit: *ul. J2.* 16—17. svarar—hug: qvað ser ei or hug hafa *J2.* 17. er þeir: þat er *J2.* 18. hǫfðu rœtt: hafþe honum umboþit *J2.* svá—myndi: greiða mundu *J2.* 19. Leifr: felage *tf. J2.* 20. sásk: litaz *J2.*

síðan gekk Leifr til Þrándar ok tók við sjóðnum ok H 258 bar útar í búðina, þar er ljóst var, ok steypði silfrinu ofan á skjǫld sinn, rótaði í hendi sinni ok mælti, at Karl skyldi sjá silfrit. Þeir litu á um stund. Þá spurði Karl, hvernug Leifi sýndisk silfrit. Hann segir: »þat hygg ek, at hverr sá penningr, er illr er í Norðreyjum, at hér myni kominn«. Þrándr heyrði þetta U 412 ok mælti: »sýnisk þér eigi vel silfrit, Leifr«. »Svá er« segir hann. Þrándr mælti: »eigi eru þeir þó meðalmannníðingar frændr várir, er þeim má til enskis trúa; ek hefi sent þá í vár at heimta skatt norðr í eyjar, er ek var at engu fœrr í vár; en þeir hafa tekit mútur af bóndum at taka fals slíkt, er eigi þykkir gjaldgengt; ok er hitt vænst, Leifr, at sjá þetta silfr, er goldizk hefir í landskuldir mínar«. Bar Leifr þá aptr silfrit, en tók við sjóð ǫðrum ok bar þann til Karls; rannsǫkuðu þeir þat fé; spurði Karl, hversu Leifi sýndisk þetta fé. Hann segir, at honum þótti þetta fé vánt, ok eigi svá, at um þær skuldir, er óvandliga var fyrir mælt, at eigi yrði slíkt þá tekit, en eigi vil ek þetta fé konungi til handa taka«. Maðr

---

1. sjóðnum: sioðinom *J2.* 2. ljóst: liosara *J2.* 3. rótaði—mælti: oc segir *J2.* 4. Þeir—stund: *ul. J2.* 4—5. Þá—hvernug: Karl spurþi hvernig *J2.* 5. sýndisk: litiz *J2.* segir: mællti *J2.* 6. sá: *ul. J2.* 7. at—myni: mune her *J2.* 7—8. heyrði—mælti: sv' *J2.* 8—9. Leifr—hann: nei *(et vesta J3)* segir Leifr *J2.* 10. -mann-: *ul. J2.* várir: minir *J2.* 11. heimta: saman *tf. J2.* 11—12. norðr—vár: *ul. J2.* 13. fals slíkt: þetta fals *J2.* eigi: engom *J2.* 14. hitt: þat *J2.* Leifr: *ul. J2.* silfr: fe *J2.* 15. goldizk hefir: ec hefir tekit *J2.* 15—16. Bar—tók: toc Leifr þa *J2.* 16. sjóð ǫðrum: aðrum sioðe *J2.* þann: *ul. J2.* 17. rannsǫkuðu—fé: *ul. J2.* Karl: hann *J2.* hversu: hve *J2.* 18. þetta: þat *J2.* segir: sv' *J2.* 19. þetta fé: þat *J2.* 19—20. eigi—þá: sva at eins at slict fe verþr *J2.* 20. tekit: i þær sculldir er uvant er um *tf. J2.* 21. kgi . . . taka: *omv. J2.*

einn, sá er lá í pallinum, kastaði feldi af hǫfði sér ok mælti: »satt er it fornkveðna, svá ergisk hverr sem eldisk; svá er þér ok, Þrándr, lætr Karl inn mœrska reka fé fyrir þér í allan dag«. Þar var Gautr inn rauði. Þrándr hljóp upp við orð Gauts ok varð málóði, veitti þeim stórar átǫlur frændum sínum, en at lykðum mælti hann, at Leifr skyldi selja honum þat silfr — »en tak hér við sjóð, er landbúar mínir hafa fœrt mér heim í vár; en þótt ek sjá óskygn, þá er þó sjálf hǫnd hollust«. Maðr reis upp við olboga, H 259 er lá í pallinum; þar var Þórðr inn lági; hann mælti: »eigi hljótum vér meðalorða-skak af honum Mœra-Karli, ok væri hann launa fyrir verðr«. Leifr tók við sjóðnum ok bar enn fyrir Karl; sá þeir þat fé; mælti Leifr: »ekki þarf lengi at sjá á þetta silfr; hér er hverr penningr ǫðrum betri, ok viljum vér þetta fé hafa; fá þú til, Þrándr, mann at sjá reizlur«. Þrándr segir, at honum þótti bezt til fengit, at Leifr sæi fyrir hans hǫnd. Gengu þeir Leifr þá út ok skamt frá búðinni; settusk þeir þá niðr ok reiddu silfrit. Karl tók hjálm af hǫfði sér ok helti þar í silfri, þá er vegit var. Þeir sá mann ganga hjá sér, O 158 ok hafði refði í hendi ok hǫtt síðan á hǫfði ok heklu grœna, berfœttr, knýtt línbrókum at beini; hann setti

1. sá: *ul. J2 (J3 = K).* 2. satt—svá: *ul. J2.* 3. inn: *ul. J2.* 5—6. hljóp—sínum: mælti illa til þeiʀa frænda sinna *J2.* 7—8. selja—hér: taka þar *J2.* 8. sjóð: sioðe *J2.* 9—10. fœrt—hollust: golldit mer *J3.* 11. er—hann: oc *J2.* 12—13. Mœra-Karli: Karli enom Mærska *J2.* 13. væri—verðr: lꜹna veri þar fyrir vert *J2.* 14—15. bar—Leifr: mælti *J2.* 15. ekki: æigi *J2.* lengi—silfr: a þetta fe lengi at lita *J2.* 16—19. ok—hǫnd: *ul. J2.* 20. búðinni: oc reiddu feit oc *tf. J2.* þeir þá: *ul. J2.* 20—21. ok—silfrit: *ul. J2.* 21. K. tók: *omv. J2.* hjálm: *med art. J2.* 22. silfri: *med art. J2.* þá: þvi *J2. 1056.* sá: sia *J2.* 23. refði—ok*(2): ul. J2.* 23—24. á—berfœttr: oc *J2.* 24. beini: oc berfættr *tf. J2.*

U 413 niðr refðit í vǫll, ok gekk frá ok mælti: »sé þú við, Mœra-Karl, at þér verði eigi mein at refði mínu«. Lítlu síðarr kom þar maðr hlaupandi ok kallaði ákafliga á Leif Ǫzurarson, bað hann fara sem skjótast til búðar Gilla lǫgsǫgumannz — »þar hljóp inn um tjaldskarar Sigurðr Þorláksson, ok hefir særðan búðarmann hans til ólífis«. Leifr hljóp þegar upp ok gekk á brot til fundar við Gilla; gekk með honum alt búðar-lið hans; en Karl sat eptir, þeir Austmenninir stóðu í hring um hann. Gautr rauði hljóp at ok hjó með handøxi yfir herðar mǫnnum, ok kom hǫgg þat í hǫfuð Karli, ok varð sár þat ekki mikit. Þórðr lági greip upp refðit, er stóð í vellinum, ok lýstr á ofan øxar-hamarinn, svá at øxin stóð í heila. Þusti þá
H 260 fjǫlði manna út ór búð Þrándar. Karl var þaðan dauðr borinn. Þrándr lét illa yfir verki þessu ok bauð þó fé til sátta fyrir frændr sína. Leifr ok Gilli gengu at eptirmáli, ok kom þar eigi fébótum fyrir. Varð Sigurðr útlagr fyrir áverka þann, er hann veitti búðunaut Gilla, en Þórðr ok Gautr fyrir víg Karls. Austmenn bjoggu skip þat, er Karl hafði haft þangat, ok fóru austr á fund Óláfs konungs; líkaði honum

---

1. vǫll: *med art. J2.* ok*(1)*—frá: *ul. J2.* 5—6. um tjaldskarar: *ul. J2.* 6. særðan: sært *J2.* 7. hans: Gilla *J2 (ikke J3).* hljóp: stoð *J2.* 8. á brot: *ul. J2.* fundar við: buðar *J2.* gekk: oc *J2.* 9. búðar-—hans: hans lið *J2.* 9—10. en—hann: *sål. 18, 70; mgl. K.* 9. þeir: enn *J2.* 10. í—hann: umhverfis hia honum *J2.* hljóp—ok: *ul. J2.* 11. hǫgg þat: hæggit *J2.* 12. varð: var *J2.* 13. vellinum: hia honum *tf. J2.* á ofan: *omv. J2.* 14. heila: *med art. J2.* 15. búð Þrándar: buðinne *J2.* 17. þó fé: febǫtr *J2.* 18. þar: *ul. J2.* 19. útlagr: sekr *J2.* 20. Þórðr ok: þeir *J2.* 21—22. Austmenn—austr: foru æstmenn við sva buit *J2.* 22—346₁. líkaði—verk: *sål. 70; her er en lakune (åben plads) i K; det samme er oprindelig tilfældet i 70, men her er den udfyldt af Arne selv, der nu antages at have kunnet læse orig.s utydelige ord; i 18 svarer hertil:* sægþo honum

stórilla þetta verk, en þess varð eigi auðit, at Óláfr konungr hefndi Þrándi þessa eða frændum hans, fyrir þeim ófriði, er þá hafði gǫrzk í Nóregi ok enn mun verða frá sagt. Ok er nú lokit at segja frá þeim tíðendum, er urðu af því, er Óláfr konungr heimti skatt af Færeyjum; en þó gerðusk deilur síðan í Færeyjum eptir víg Karls mœrska ok áttusk þá við frændr Þrándar ór Gǫtu ok Leifr Ǫzurarson, ok eru frá því stórar frásagnir.

K. 144. Leiðangr Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 140, (Flat.) k. 206; jfr. Fsk. k. 100 (beg.), ÓH (49) k. 69 (beg.)]

En nú er frá því at segja, er fyrr var upp hafit, er Óláfr konungr fór með liði sínu ok hafði leiðangr 1027
úti fyrir landi; fylgðu honum þá allir lendir menn norðan ór landi, nema Einarr þambarskelfir; hann hafði um kyrt setit heima at búum sínum, síðan er hann kom í land, ok þjónaði ekki konungi. Átti U 414
Einarr stórmiklar eignir ok helt sik þó vegsamliga, at hann hefði engar konungs-veizlur. Óláfr konungr

---

tyþindi. honum bra eigi væl vit. Hótaþi strax hefndom. *men dette er et af Jón Eggertssons sædvanlige egne fabrikater; sætningen findes ikke i J2 el. ÓH (1853).*

1—2. at—hans: *sål. J2 (omtr. det samme i ÓH); mgl. K, 18, 70; rimeligvis har der stået noget mere i K, end de af Arne læste ord; (omtr. som* hugði til hefnda?*).* 3. þeim ófriði: *omv. J2.* þá—gǫrzk: hann atti *J2.* 3—4. ok—sagt: *ul. J2.* 5. er*(1)*—því: *ul. J2.* 6. heimti: sendi menn til færeyja at heimta *J2.* af—en: *ul. J2.* gerðusk: þar af siþan storar *tf. J2.* síðan: *ul. J2.* 8. frændr Þrándar: Þrandr *J2.* 10. *Overskr. fra 18, J2 (der dog har* fra leiðangri*).* 11. En: *ul. J2.* 11—12. er*(2)*—er: at *J2.* 13. fyrir: ǫllu *tf. J2.* fylgðu: varu með *J2.* þá: *ul. J2.* 15. hafði: sat heima *J2.* 15—16. setit—ekki: oc hafþe ecki þionat *J2.* 16—18. Átti—veizlur: siþan hann kom i land *J2.*

helt liði því suðr um Stað; drósk þar enn til hans lið mikit ór herǫðum. Þá hafði Óláfr konungr skip
H 261 þat, er hann hafði gera látit áðr um vetrinn, er Visundr var kallaðr, allra skipa mest; var á framstafni visundar-hǫfuð, gulli búit; þess getr Sigvatr skáld:

O 159 88. Lyngs bar fiskr til fengjar
flugstyggs sonar Tryggva
gjǫlnar golli mǫlnu
(goð vildi svá) roðnar;
annan lét á unnir
Áleifr, búinn hála,
(lǫgr þó drjúgt) enn digri
(dýrs horn) Visund sporna.

Fór konungr þá suðr á Hǫrðaland. Hann spurði þau tíðendi, at Erlingr Skjálgsson var ór landi farinn ok hafði haft lið mikit, skip iiii. eða v.; hann hafði sjálfr skeið eina mikla, en synir hans iii. tvítøgsessur, ok hǫfðu siglt vestr til Englandz á fund Knúts ins ríka. Fór þá Óláfr konungr austr með landi ok hafði allmikit lið; hann leiddi at spurningum, ef menn vissi nǫkkut til ferðar Knúts ins ríka, en þat kunnu allir at segja, at hann var á Englandi; en þat var ok sagt með, at hann hafði leiðangr úti ok ætlaði til Nóregs.

---

1. því: sino *J2*. þar: þa *J2*. til hans: at honum *efter* mikit *J2*. 2. Þá—kgr: hann hafðe *J2*. 2—3. skip þat: *omv. J2*. 3. hafði—látit: let gera *J2*. 4. kallaðr: callat *J2*. 5. gulli: gull- *J2*.

6—13. **88. vísa**. 3. golli: gulli *alle*. mǫlnu: mælno *K. 18, 70 (au)*, molnu *J2*. 4. goð: goþ *J2;* guð *de øvrr.* 5. á: enn *J2*. 6. Áleifr: Olafr *K, 18, 70;* Oľ *J2*. 7. enn: hinn *K, 18, 70*. 8. Visund: visundr *J2*.

15. ór landi | farinn: *omv. J2*. 16. lið mikit: *omv. J2*. skip—v.: fiogur eða v scip *J2*. 16—17. hann—sessur: *ul. J2*. 18. hǫfðu: hafþe *J2*. ins ríka: konungs *J2*. 19—22. Fór—Englandi: *ul. J2*. en—ok: oc var *J2*. 23. hafði: hefþi *J2*.

En fyrir þá sǫk, er Óláfr konungr hafði lið mikit ok hann fekk eigi it sanna spurt, hvert hann skyldi stefna til fundar við Knút, en mǫnnum þótti sér illa gegna dvǫl í einum stað með her svá mikinn, þá réð hann þat af, at sigla með herinn suðr til Danmerkr, ok hafði þat lið alt með sér, er honum þótti vígligast ok bezt var búit, en gaf hinum heimleyfi; svá sem kveðit er:

89. Áleifr knýr und ǫrum
orðsnjallr Visund norðan;
brýtr annarr gramr úti H 262
4 unnheim dreka sunnan.

Nú fór þat lið heim, er honum þótti minni fylgð í. Hafði Óláfr konungr þar lið mikit ok frítt; váru þar flestir lendir menn ór Nóregi, nema þeir, er áðr var sagt, at ór landi væri farnir, eða eptir hǫfðu sezk heima.

K. 145. Frá Óláfi konungi ok Ǫnundi konungi. U 415

[ÓH (Fms.) k. 141, (Flat.) k. 207; Fsk. k. 100; ÓH (49) k. 64.]

Þá er Óláfr konungr siglði til Danmerkr, ok helt 1027
til Sjólandz; en er hann kom þar, tók hann at herja,

1. er: at *J2*. 1—3. ok—Knút: *ul. J2*. 3. en: oc *J2 og omv.* þotti monnum. 4. með—mikinn: *ul. J2*. 6—7. vígligast—búit: frǫcnligaz *J2*. 7. gaf hinum: enn hinom gaf hann *J2*.

9—12. **89. vísa**. 1. Áleifr: Olafr *K, 18, 70;* Ol' *J2;* of *tf. J2*. und ǫrum: ara *J2*. 2. orðsnjallr: unnheim *J2*. norðan: geima *J2*. 3—4 *hedder i J2:* hufr skeʀ branna kleifar | hræstr þar er gramr feʀ æstann. 4. -heim: *sål. 18, 70, J2 (l. 2);* -bein *K (fejllæsn.)*.

13. Nú—í: *ul. J2*. 14. Hafði—mikit: Olafr hafþi þa mikit liþ *J2*. 14—17. váru-heima: *ul. J2*. 18. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra hernaði i Danmork *J2*. 19. ok helt: hellt hann *J2*.

veitti upggngur; var þá bæði landz-fólkit rænt ok sumt drepit, sumt var handtekit ok bundit, flutt svá til skipa, en alt flýði, þat er því kom við, ok varð engi viðstaða; gerði Óláfr konungr þar it mesta hervirki. En er Óláfr konungr var á Sjólandi, þá spurði hann þau tíðendi, at Ǫnundr konungr Óláfsson hafði úti leiðangr ok fór með her mikinn austan fyrir Skáni ok herjaði hann þar. Varð þá bert um ráðagǫrð þá, er þeir Óláfr konungr ok Ǫnundr konungr hǫfðu haft í Elfinni, þá er þeir gerðu samband sitt ok vináttu, at þeir skyldu báðir veita mótstǫðu Knúti konungi. Fór Ǫnundr konungr til þess, er hann fann Óláf konung, mág sinn. En er þeir hittusk, þá gera þeir þat bert, bæði fyrir sínu liði ok landz-fólkinu, at
O 160 þeir ætla undir sik at leggja Danmǫrk ok beiða sér viðrtǫku af landz-mǫnnum. En þat var, sem víða finnask dœmi til, at þá er landz-fólkit verðr fyrir hernaði ok fær eigi styrk til viðrtǫku, þá játa flestir ǫllum þeim álǫgum, er sér kaupa frið í. Varð þá svá, at margir menn ganga til handa þeim konungum
H 263 ok játuðu þeim hlýðni; lǫgðu þeir víða landit undir sik, þar er þeir fóru, en herjuðu at ǫðrum kosti. Sigvatr skáld getr þessa hernaðar í drápu þeiri, er hann orti um Knút konung inn ríka:

---

1. veitti upggngur: *ul. J2.* bæði: *ul. J2.* -fólkit: sumt *tf. J2.* rænt: *sål. J2;* hrætt *K, 18, 70.* ok: enn *J2.* 2. var: *ul. J2.* bundit—svá: flutt bundit *J2.* 4. -staða: -taca *J2.* 5. Sjó-: Sia- *J2.* 7. úti leiðangr: *omv. J2.* 8. hann: *ul. J2.* 8—12. Varð—kgi: *ul. J2.* 9. þeir: *sål. 18, 70; mgl. K.* 12. til þess: þar til *J2.* 16. -mǫnnum: folkino *J2.* þat: þar *J2.* 17. at—verðr: er menn verþa *J2.* 18. fær: hafa *J2.* 19. ǫllum: *ul. J2.* kaupa—í: mega friþinn með kapa *J2.* 19—20. Varð—ganga: gengu þa margir *J2.* 20. kgum: *med art. J2.* 21. víða landit: land *J2 (*land *J3).* 24. kg: *ul. J2.*

90. *Knútr vas und himnum;*
hykk ætt at frétt
Haralds í her
hug vel duga;
lét lýgǫtu
lið suðr ór Nið
Áleifr, jǫfurr
ársæll, fara.

91. Þurðu norðan
(namsk þat) með gram
til slétts svalir
Silunds kilir;
en með annan
Ǫnundr Dǫnum
á hendr at há
her sœnskan ferr.

K. 146. Frá Knúti konungi. U 416

[ÓH (Fms.) k. 142, (Flat.) k. 208; ÓH (49) k. 64.]

Knútr konungr hafði spurt vestr til Englandz, at 1027
Óláfr Nóregs-konungr hafði leiðangr úti, svá ok þat, H 264
at hann fór með liði því til Danmerkr, ok þar var ófriðr í ríki hans. Tók þá Knútr liði at samna; drósk þar brátt saman herr mikill ok fjǫlði skipa. Var Hákon jarl annarr hǫfuðs-maðr fyrir því liði. Sigvatr skáld kom þat sumar til Englandz vestan ór Rúðu af Vallandi ok sá maðr með honum, er Bergr hét. Þeir hǫfðu þangat farit kaupferð it fyrra sumar. Sigvatr orti flokk þann, er kallaðr var Vestrfararvísur, ok er þetta uphaf:

1—8[a]. **90. vísa.** 1. himnum: itrum *J2.* 2. hykk: hygg ek *alle.* 3. Haralds: haʀ *J2.* 5. lý-: lyr *J2.* 6. Nið: niðr *K, 18, 70.* 7. Áleifr: Olafr *K;* Oľ *J2.*

1—8[b]. **91. vísa.** 4. Silunds: silunz *K;* sælundz *J2.*

9. *Overskr. fra 18. J2; mgl. K, 70.* 10. kgr: enn riki *J2.* vestr—Englandz: *ul. J2.* 11. Nóregs: *ul. J2.* 11—12. hafði—því: var kominn með her sinn *J2.* 12—13. þar—hans: at þar i riki hans var ufriðr micill *J2.* 13. Knútr: konungr *tf. J2.* samna: oc *tf. J2.* 14. þar: honum *J2.* saman: *ul. J2.* herr mikill: *omv. J2.* 15. því liði: her þeim *J2.* 17—351[6]. sá—kg: oc for þegar a fund Knuts konungs *J2.*

92. Bergr, hǫfum minnzk, hvé, margan
morgun Rúðu-borgar,
bǫrð létk í fǫr fyrða
fest við arm enn vestra.

En er Sigvatr kom til Englandz, þá fór hann þegar til fundar við Knút konung ok vildi beiða sér orlofs at fara til Nóregs. Knútr konungr hafði sett bann fyrir kaupskip ǫll, fyrr en hann hefði búit her sinn. En er Sigvatr kom til hans, þá gekk hann til herbergis þess, er konungr var inni; þá var herbergit læst, ok stóð hann lengi úti; en er hann hitti konung, þá fekk hann lof, sem hann beiddi; þá kvað hann:

93. Útan varðk, áðr Jóta
annspilli fekk stillis,
(meld sák hús fyr hǫldi)
húsdyrr fyrir spyrjask;
en ørendi óru
ǫ́ttungr í sal knátti
Gorms (berk opt á armi
járnstúkur) vel lúka.

En er Sigvatr varð þess varr, at Knútr konungr býr herferð á hendr Óláfi konungi, ok hann vissi, hversu mikinn styrk Knútr konungr hafði, þá kvað Sigvatr:

1—4. **92. vísa.** 3. bǫrð: *sål. K, 18, 70.* létk: let ek *alle.* 4. enn: inn *K.*

7. Nóregs: enn *tf. J2.* sett bann: farbann sett *J2.* 8. kaupskip ǫll: *omv. J2.* fyrr en: aðr *J2.* hefði: hefir *J2* (hafþe *J3*). 9—11. En—úti: *ul. J2.* 11. þá: *ul. J2.* 12. beiddi: villde *J2.* 12—20. þá—lúka: *ul. J2.*

13—20. **93. vísa.** 1. varðk: varð ec *alle.* áðr: aðr enn *alle.* 2. fekk: fecc ec *alle.* 3. meld: mæld *alle.* sák: sa ek *alle.* 7. berk: ber ec *alle.*

21. þess: *ul. J2.* býr: bio *J2.* 22. herferð: heʀ *J2.* hversu: hve *J2.* 23. Kn. kgr: hann *J2.*

94. Ǫrr tegask Áleif gerva, O 161 H 265
alt hefr sás, fjǫrvaltan
(konungs dauða munk kvíða)
Knútr ok Hǫkun, úti;
haldisk vǫrðr, þótt vildit
varla Knútr ok jarlar,
dælla 's fyrst á fjalli
fundr, ef hann sjalfr kømsk undan.

Enn orti Sigvatr fleiri vísur um ferð þeira Knúts ok U 417
Hákonar; þá kvað hann enn:

95. Átti jarl at sætta
alframr bóendr gamla
ok, þeirs optast tóku,
Áleif, at því máli;
þeir hafa fyrr af fári
(framt 's Eiríks kyn) meira,
hǫfðum, keypt, en heiptir,
Hǫkun, saman, mundi.

K. 147. Frá dreka Knúts konungs.

[ÓH (Fms.) k. 143, (Flat.) k. 209; Fsk. 100; ÓH (49) k. 64.]

Knútr inn ríki hafði búit her sinn ór landi, hafði 1027
hann óf liðs ok skip furðuliga stór; hann sjálfr hafði

1—8. **94. vísa.** 1. Áleif: Olaf *alle.* gerva: g̊v(f)a *alle.* 2. sás: sa er *alle.* 3. kgs: konung *J2.* munk: mun ec *alle.* 4. Hǫkun: Hac̄ *K;* Hakon *J2.* 5. þótt: þoat *alle.* vildit: virþit *J2.* 7. 's: er *alle.* 8. fundr: *Svb. Egilsson retter dette til* fundi, *hvilket måske er rigtigt.*

9—18. Enn—mundi: *ul. J2.*

11—18. **95. vísa.** 3. þeirs: þeir er *alle.* 4. Áleif: Olaf *alle.* at: *mulig ur. for* af. 6. 's: er *alle.* 8. mundi: myndi *alle.*

19. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Knutr konungr kom til Danmerkr *J2. I 325 XI, 1 ses 4 bogstaver (. . ki?), hvormed bl. 3 begynder.* 20—21. búit—hafði: *sål. J2; ul. K, 18, 70, vistnok overspr. i K-mbr.*

dreka þann, er svá var mikill, at lx. var at rúma-tali; váru þar á hǫfuð gullbúin. Hákon jarl hafði annan dreka; var sá fertøgr at rúma-tali; váru þar ok gylt hǫfuð á, en seglin bæði váru stǫfuð ǫll með blá ok rauðu ok grœnu; ǫll váru skipin steind fyrir ofan sæ; allr búnaðr skipanna var inn glæsiligsti; mǫrg ǫnnur skip hǫfðu þeir, stór ok búin vel; þess getr Sigvatr skáld í Knútsdrápu:

H 266 96. *Knútr vas und himnum;*
her austan frá
fríðr fylkis niðr
fráneygr Dana;
skreið vestan -viðr
varr- glæstr, sás bar
út andskota
Aðalráðs þaðan.

97. Ok bǫru í byr
blǫ segl við rǫ
(dýr vas dǫglings fǫr)
drekar landreka;
en, þeir 's kómu,
kilir, vestan, til
of -leið liðu
Limafjarðar brim-.

Svá er sagt, at Knútr konungr helt her þeim inum mikla vestan af Englandi ok kom heilu ǫllu liði sínu til Danmarkar ok lagði til Limafjarðar; var þar fyrir samnaðr mikill landz-manna.

---

1. var mikill: *omv. J2.* 2. váru þar: oc *J2.* hǫfuð: *med art. J2.* 2–5. Hákon—sæ: *ul. J2. 325 XI (?).* 6—7. ǫnnur skip | hǫfðu þeir: *omv. J2 og indsætter* stór *foran* skip. 7. búin: afburðar *tf J2.* þess getr: sva qvað *J2.*

9—16a. **96. vísa.** 1. vas: er *J2.* 2. her . . frá: *sål. ÓH (49);* h'r . . feʀ *J2;* hann . . fram *K, 18, 70. 325 XI* (frá *Fsk. B).* 3. fríðr: frann *J2;* frið *325 XI.* niðr: nið *325 XI.* 6. varr-: *sål. K. Gísl. Nj. 402;* var *alle.* sás: sa er *alle.*

9—16b. **97. vísa.** 5. þeir 's: þeir er *K, 325 XI;* þeir *J2.* 7. of: um *alle.*

17. Knútr: *ul. J2.* 20. samnaðr mikill: *omv. J2.*

K. 148. Hǫrðaknútr til konungs tekinn.

[ÓH (Fms.) k. 144, (Flat.) k. 210; Fsk. k. 100, 112, 113, 114, 116; ÓH (49) k. 64.]

Úlfr jarl Sprakaleggsson hafði settr verit til landvarnar í Danmǫrk, þá er Knútr konungr fór til Englandz; hafði hann selt í hendr Úlfi jarli son sinn, þann er kallaðr var Hǫrðaknútr. Var þat it fyrra sumar, sem áðr er ritit. En jarl segir þegar, at Knútr p. 300
konungr hafði boðit honum þat ørendi at skilnaði U 418
þeira, at hann vildi, at þeir tœki til konungs yfir Dana-veldi Hǫrðaknút, son Knúts konungs — »fekk hann fyrir þá sǫk hann oss í hendr; hefi ek, segir hann, ok margir aðrir hérlandz-menn ok hǫfðingjar kært optliga þat fyrir Knúti konungi, at mǫnnum O 162

---

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Ulfi iarli *J2, 325 XI.* 2. Úlfr: *hermed beg. 4. bl. i AM 325 IX.* Sprakalegsson: svn þorgils sprakalegs *325 IX.* settr verit: *omv. J2, 325 IX.* 4. selt: fengit *325 IX.* í–jarli: honum i hendr *J2.* Ú. jarli: honum *325 XI.* 5. þann: *ul. J2.* þann—Hǫrðaknútr: horða knvt *325 IX.* kallaðr: nefndr *J2.* Var: oc var *325 IX.* þat: *sål. 18;* þar *K, 70.* 5—9. Var—Dana-veldi: enn þegar Knutr for þaðann þa segir Ulfr iarl at hann vill at Danir take til konungs *J2.* 6. sumar: *med art. 325 IX.* sem áðr: sva sem fyʀ *325 IX;* sva sem *skr. 325 XI.* er ritit: var ritat (sagt *IX) 325 XI, IX.* ritit: rit̄ *K.* 6—8. En—þeira: Eɴ er (þeir *tf. 325 XI)* knvtr konungr var i brottv (varv skilðer *325 XI)* þa sagði Vlfr (sva *325 XI)* iarl (landz monnvm *tf. 325 XI) 325 IX, XI.* 8. at(1)—vildi: at knvtr konvngr hefðe þat boðit honom *325 XI.* vildi: vil *325 IX.* tœki: taki *325 IX;* skyllde taka *325 XI.* 9—355$_{13}$. son—hǫfðingjar: *ul. J2.* 9. son—kgs: *ul. 325 IX;* son hans *325 XI.* 10. hann*(1):* knvtr konungr *325 IX.* fyrir—oss: hann os fyri þvi (þa sôk hann *325 XI) 325 IX, XI.* 10—11. segir hann: *ul. 325 XI.* 11. hann: j. *325 IX.* hér- . . . -menn ok: *ul. 325 IX, XI.* 12. kært . . . þat: *omv. 325 XI.* kært—þat: opt kært þetta *325 IX.*

H 267 þykkir þat hér í landi vandi mikill at sitja hér konunglaust, er inum fyrrum konungum Dana þótti þat fullræði, at hafa konungdóm yfir Dana-veldi einu saman; en þá er in fyrri æfi var, réðu þessu ríki margir konungar; en þó gerisk nú þat miklu meira vandmæli en fyrr hefir verit, þvíat vér hǫfum hér til nát í friði at sitja af útlendum hǫfðingjum, en nú spyrjum vér hitt, at Nóregs-konungr ætli at herja á hendr oss, ok er mǫnnum þó grunr á, at Svía-konungr myni ok til þeirar ferðar ráðask; en Knútr konungr er nú á Englandi«. Síðan bar jarl fram bréf ok innsigli Knúts konungs, þau er sǫnnuðu alt þetta, er jarl bar upp. Þetta ørendi studdu margir aðrir hǫfðingjar. Ok af þeira fortǫlum allra saman réð mannfólkit þat af, at taka Hǫrðaknút til konungs, ok var þat gǫrt á því sama þingi. En í þessi ráðagǫrð hafði verit uphafs-maðr Emma drótning; hafði hon látit gera bréf þessi ok látit innsigla; hafði hon með brǫgðum nát innsigli konungs,

1. þat: *ul. 325 IX.* hér*(2)*: *ul. 325 XI.* 1–2. hér*(2)*— er: *konung*lavs*ir (sål. også 325 XI)* her. E*n* *325 IX.* 2. er: þotti *325 XI og ul. det følg.* kgm Dana: *omv. 325 IX, XI.* 3. hafa—yfir: raða *325 XI.* 5. en—þat: ge*r*iz þe*tt*a þo nu *325 XI.* þó: *ul. 325 IX.* gerisk nú: *omv. 325 IX.* 5—6. meira vandmæli: meiri vandi *325 IX.* 7. af: f*yri* *325 IX.* hǫfðingjum: he*r* *325 IX.* 7–8. spyrjum—hitt: e*r* os sagt *325 IX.* 8. ætli: ætl*ar* *325 XI.* 9. er mǫnnum | þó: *omv. 325 IX, XI.* ok*(2)*: *ul. 325 IX.* 11. jarl: h*ann* *325 XI.* 12. sǫnnuðu alt | þetta: *omv. 325 XI.* þetta: þ*at* *325 IX.* bar upp: sagði *325 IX, XI.* 13. studdu: *ok tf. 325 XI.* aðrir: *ul. 325 IX;* l*a*ndz *tf. 325 XI.* 13—16. Ok—þingi: oc let lanzfolk ser þat vel lika oc var Knutr til konungs tekinn yfir alla Danmork *J2.* 14 þeira fortǫlum | allra: *omv. 325 IX og ul.* saman. mann-: l*a*ndz *325 IX.* 16—18. En—kgs: *ul. J2.* 16. í—gǫrð: at þessv raði *325 IX.* uphafs-: hofvðs *325 IX.* 17—18. látit innsigla: i*n*sigli *325 IX.* 18. hafði hon: *omv. 325 IX.* innsigli: kn*vts* *tf. 325 IX.*

en hann sjálfr var leyndr þessu ǫllu. En er þeir Hǫrðaknútr ok Úlfr jarl urðu þess varir, at Óláfr konungr var kominn norðan ór Nóregi með her mikinn, þá fóru þeir til Jótlandz, þvíat þar er mest megin Dana-veldis; skáru þeir þá upp herǫr ok stefndu saman her miklum. En er þeir spurðu, at Svía-konungr var ok þar kominn með her sinn, þá þóttusk þeir eigi styrk hafa at leggja til bardaga við þá báða. Þá heldu þeir samnaðinum á Jótlandi ok ætluðu at verja þat land fyrir konungum: en skipa-herinn drógu þeir allan saman í Limafirði ok biðu svá Knúts konungs.
En er þeir spurðu, at Knútr konungr var vestan 1027
kominn til Limafjarðar, þá gerðu þeir sendimenn til hans ok til drótningar Emmu ok báðu, at hon skyldi

---

1. en—sjálfr: Knutr konungr *J2, 325 XI (?).* leyndr | þessu ǫllu: *omv. J2, 325 IX, der ul.* ǫllu. En: þa *J2;* Oc *325 IX.* 2. Hǫrða-: *ul. J2.* þess varir: varir við *J2.* 3. her mikinn: *omv. J2, 325 IX.* 4—5. þvíat—Dana-veldis: oc *J2.* 4. þar: þ*at 325 XI.* mest: *ul. 325 IX.* 5. þeir þá: *ul. J2;* þá *ul. 325 IX.* 6. her miklum: miklvm ma*nn*fiolda *325 IX.* En—spurðu: þa spyria þeir oc *(ul. 325 XI) J2, 325 XI.* En: Oc *325 IX.* 6—7. var ok: er *J2.* 7. með—sinn: *ul. 325 IX.* her sinn: *omv. 325 XI.* her—þá: micinn her *J2;* þá *ul. 325 XI.* þeir: þa *tf. J2, 325 XI.* 8. styrk hafa: hafa styrk t*il 325 IX.* styrk: til *tf. J2.* þá báða: *omv. J2.* Þá: *ul. J2; efter* þeir *325 IX.* 9. Jótlandi: iotl*and 325 IX.* 9—10. ok—kgum: *ul. J2.* 9. ætluðu: ætla *325 IX.* 10. fyrir kgm: *ul. 325 IX.* 11. allan saman: *omv. 325 IX;* allan *efter* herinn *325 XI.* í: á *325 IX.* -firði: -fiarþar *325 XI;* -fiorð *J2.* ok—kgs: *ul. 325 IX.* biðu svá: ætluðu *(sål. også 325 XI)* at biþa þar *J2.* 12. En: Oc *325 IX.* 12—13. vestan kominn: *omv. 325 IX og tf.* af engl*a*ndi *og ul.* til Limafj. 13. gerðu: sendu *325 IX.* sendi-: *ul. J2.* sendimenn: orð *325 IX.* 13—14. til hans: a hans fund *J2.* til—ok*(1)*: *ul. 325 IX.* 14. hans: kn*vts* k*onung*s *325 XI.* drótningar E.: *omv. J2, 325 IX.* ok*(2)*: *ul. J2.*

U 419 H 268 verða vís, hvárt konungr var þeim reiðr eða eigi, ok láta þá þess verða vara. Drótning rœddi þetta mál við konung ok segir, at Hǫrðaknútr, sonr þeira, vildi bœta ǫllu því, sem konungr vildi, ef hann hefði þat gǫrt, er konungi þœtti í móti skapi. Hann svarar, segir, at Hǫrðaknútr hafði ekki sínum ráðum fram farit — »hefir þat svá tekizk, kvað hann, sem ván var at, er hann var barn ok óviti, er hann vildi konungr heita ok vanda nǫkkurn bar til handa honum, at land þetta alt myndi herskildi farit ok leggjask undir útlenda hǫfðingja, ef eigi kvæmi várr styrkr til; nú ef hann vill nǫkkura sætt við mik gera, þá fari hann á fund minn ok leggi niðr hégóma-nafn þat, er hann hefir sik konung látit kalla«. Sendi síðan drótning þessi sǫmu orð til Hǫrðaknúts ok þat með, at hon bað, at hann skyldi eigi þessa ferð undir hǫfuð leggjask,

1. verða vís: *omv.* *325 IX, XI.* hvárt: Knutr *tf.* *J2, 325 IX.* var: væri *J2. 325 IX.* 2. verða vara: visa verða *325 IX.* Drótning: *med art.* *325 IX.* rœddi—mál: talar *J2.* þetta: þ*at* *325 XI.* 3. við: Knut *tf* *J2.* við kg.: f*yri* k*onungi* *325 IX.* sonr: son *70, 325 IX;* s. *de øvrr.* vildi: vill *325 XI, J2;* skylldi *325 IX.* 4. bœta ǫllu: *omv.* *J2.* því, sem: er *J2.* sem: e*r* *325 IX.* vildi: vill *J2, 325 XI.* ef—þat: þat er hann hefir af *J2.* hefði þat: hef*ir* nǒckot *325 XI.* 5. er—þœtti: við þic þat er þer þotti *J2.* þœtti: v*æ*ri *325 IX.* svarar: *ul* *325 IX.* 6. segir: *ul.* *J2.* Hǫrða-: *ul.* *J2.* hafði: hafi *J2* (hefir *J3).* 7. þat: nv oc *tf.* *325 IX.* kvað hann: *ul.* *J2, 325 IX.* 8. ok óviti: at alldri *J2.* er hann*(2)*: en*n* *325 IX.* 8–9. kgr heita: *omv.* *325 IX.* 9. ok—honum: *ul.* *J2.* bar: bæri *325 XI.* 9—10. ok—ok: þa myndi l*and* þ*etta* *325 IX.* 10. alt myndi: *omv.* *J2.* 10—11. ok—hǫfðingja: *ul.* *J2.* 11. ef*(1)*: hann *tf.* *J2.* eigi kvæmi: *omv.* *J2.* várr—til: til með sinn styrc *J2.* 12. við mik: *ul.* *J2.* gera: eiga *325 IX.* 13. fund minn: *omv.* *325 IX.* 14. látit kalla: *omv.* *325 IX.* Sendi síðan: *omv.* *325 IX.* síðan: *ul.* *J2.* 15. sǫmu: *ul.* *J2, 325 IX.* orð: svor *325 IX.* þat–hon: *ul.* *325 IX.* 15—16. til—bað: Knuti oc bað með *J2.* 16. at . . skyldi: *ul.* *325 IX.* eigi | þessa ferð: *omv.* *J2.* þessa: þá *325 IX.*

sagði, sem var, at hann myndi engi styrk til þess fá, at standa í mót feðr sínum. En er þessi orðsending kom til Hǫrðaknúts, þá leitaði hann ráðs við jarl ok 0 163 við aðra hǫfðingja, þá er með honum váru. En þat fannzk brátt, þegar er landz-fólkit spurði, at Knútr inn gamli var kominn, þá dreif til hans allr múgr landzins ok þótti þar traust sitt alt. Sá Úlfr jarl ok aðrir félagar hans, at ii. váru kostir fyrir hǫndum, annat hvárt, at fara á fund konungs ok leggja alt á hans vald, eða stefna af landi brot elligar; en allir fýstu Hǫrðaknút at fara á fund fǫður síns. Gerði hann svá. En er þeir hittusk, þá fell hann til fóta feðr sínum ok lagði innsiglit í kné honum, þat er konungs-nafn fylgði. Knútr konungr tók í hǫnd Hǫrðaknúti ok setti hann í sæti svá hátt, sem fyrr hafði hann setit. Úlfr jarl sendi Svein, son sinn, á

---

1. sagði: þat *tf. 325 IX.* 1—2. sagði—sínum: *ul. J2.* 1. sem: sat*t tf. 325 IX.* engi: engan *325 IX.* 2. mót feðr: moti foð*ur 325 IX.* En: Oc *325 IX.* -sending: *ul. J2 og har* komu *(f.* kom*).* 3. Hǫrða-: *ul. J2.* þá: *ul. 325 IX.* 3—11. þá—fara: varu þat rað lansmanna allra at hann fǫri *J2.* 3. jarl: iarl*inn 325 IX.* 4. við: *ul. 325 IX.* þá—váru: *ul. 325 IX.* 4—5. En—brátt: Oc fanz þ*at 325 IX.* 5. landz-: land- *325 IX.* 6. inn gamli: k*onung*r *325 IX.* 7. landzins: oc m*a*rgme*nn*i *325 IX.* traust—alt: allt travst *er* Kn*utr* kon*ung*r *var 325 IX.* Sá: þ*at tf. 325 IX.* Úlfr: þa *325 XI.* 8. félagar hans: *omv. 325 IX.* 8—9. fyrir—hvárt: t*il* ann*ar 325 IX.* 8. hǫndum: h*endi 325 XI.* 9. fund: Kn*uts tf. 325 IX, XI.* 10. brot elligar: a b*rott* ellar *325 XI.* 11—12. Gerði—svá: oc s*va* ger*ði* h*ann 325 IX.* Gerði—hittusk: *sål. ÓH (53) og 325 XI, hvor dog* Gerði hann *er afrevet; mgl. K, 18, 70;* reði *(*reð *J3)* hann þat oc af enn er þeir hittuz *J2.* 12. En: Oc *325 XI.* þá: *ul. J2.* hann: Knutr *J2.* 13. feðr: fǫð*ur 325 IX.* innsiglit: innsigle *J2.* í: a *325 IX.* 14. -nafn: *med art. 325 IX.* 15. Hǫrðaknúti: honum *J2, 325 XI.* fyrr: aðr *J2.* 15—16. fyrr . . . hann: h*ann* . . . aðr *325 IX.* 16. setit: haft *J2, 325 XI.* son: svn *325 IX.*

fund Knúts konungs. Sveinn var systurson Knúts konungs. Hann leitaði griða feðr sínum ok sættar af konungi ok bauð at setjask í gísling af hendi jarls.
H 269 Þeir Sveinn ok Hǫrðaknútr váru jafnaldrar. Knútr konungr bað þau orð segja jarli, at hann samnaði her ok skipum ok fœri svá til fundar við konung, en rœddi síðan um sættir sínar. Jarl gerði svá.

U 420 **K. 149.** Hernaðr á Skáni.

[ÓH (Fms.) k. 145, (Flat.) k. 211; Fsk. k. 100; ÓH (49) k. 64, 65, 66; 68 fin., Ældste sag. 10.]

1027 En er Óláfr konungr ok Ǫnundr konungr spurðu, at Knútr konungr var vestan kominn, ok þat, at hann hafði þá óflýjanda her, þá sigla þeir austr fyrir Skáni, taka þá at herja ok brenna herǫð, sœkja svá austr fyrir landit til móts við ríki Svía-konungs. En þegar er landz-fólkit spurði, at Knútr konungr var vestan

---

1—2. Kn. kgs: hans *J2.* 2. feðr: foð*ur* *325 IX.* sættar: sætta *J2, 325 XI.* 3 af*(2)*—jarls: f*yri* iarl*inn* *325 IX.* 4. Þeir - jafnaldrar: *ul. J2.* -aldrar: -gamlir *335 IX.* 5. jarli: iarlinvm *325 IX.* samnaði: samni *325 IX.* her: liþe *J2;* at s*er* *tf. 325 IX.* 6. fœri: fari *325 IX.* svá: *ul. 325 IX.* siþ*an* *325 XI.* svá—kg: siþan a fund Knuts konungs *J2.* kg: *med art. 325 IX.* 6—7. en rœddi: oc ræddi þ*eir* *325 IX.* en—síðan: siþan ræþi þeir *J2.* 7. rœddi: talaðe *(?) 325 XI.* síðan: þa *325 XI.* sínar – svá: *ul. J2.* Jarl – svá: *ul. 325 IX.* 8. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; kap.skifte antydet i J2, J3;* fra *olafi konungi oc* On*vndi* (ønu*ndi* *325 XI)* *konungi* *325 IX, 325 XI.* 9. En: Ok *325 IX.* 10. kgr: *ul. 325 IX.* vestan kominn: *omv. 325 IX og tf.* af engla*ndi.* 10—11. ok—þá*(1)*: með *325 IX.* 10. þat: með *tf. J2. 325 XI.* 11. þá*(1)*: *ul. J2, 325 XI.* óflýjanda her: *omv J2. 325 XI.* austr: østann *J2, 325 XI.* 12. taka—at: oc *325 IX.* herǫð: *med art. J2 og tf.* oc. 13. ríki—kgs: Svia riki *J2.* þegar: *ul. J2, 325 IX.* 14. landz-: la*nd*- *325 IX.*

kominn, þá varð ekki af handgǫngu við konunga; þessa getr Sigvatr skáld:

98. Gǫtut drótnar
Danmǫrk spanit
und sik sǫkum
snarir herfarar;
þá lét skarpla
Skáney Dana
hlǫðr herjaða;
hǫfuðfremstr jǫfurr.

Þá sóttu konungar austr fyrir landit ok lǫgðu at þar, er heitir Áin helga, ok dvǫlðusk þar um hríð. Þá spyrja þeir, at Knútr konungr fór með her sinn austr eptir þeim. Þá bera þeir ráð saman ok tóku þat til, at Óláfr konungr með liði sínu sumu gekk á land upp ok alt á markir til vats þess, er Áin helga fellr ór; gerðu þar í árósinum stíflu með viðum ok torfi, ok stemma svá uppi vatnit, ok svá skáru þeir díki stór ok hleypðu saman fleirum vǫtnunum, ok gerðusk þar H 270
víðir flóar; en í árveginn hjoggu þeir stórviðu. Þeir váru í þessu starfi marga daga, ok hafði Óláfr konungr alt tilstilli um brǫgð þessi, en Ǫnundr konungr hafði

1. þá: *ul. J2.* kga: *med art. 325 IX.* 2. þessa: þess *J2, 325 IX.* skáld: *ul. J2, 325 XI; i* kn*vts* drapv *325 IX.*
3—6. **98. vísa.** 1. Gǫ́tut: Gátv *325 IX;* Gatuð *K. 325 XI.* 3. und: *sål. J2;* undir *K. 325 IX.* 4. -farar: -fǫr *325 IX.*
7. Þá: Siþ*an 325 IX.* kgar: *med art. 325 IX.* landit: land *J2* lǫgðu: sottu *J2.* 8—9. Þá—þeir: þ*eir* spvrðv þ*at 325 IX.* 9. með—austr: norþan *J2.* 10. Þá bera: barv *325 IX.* ráð saman: saman rað sin *325 IX, J2 (325 XI?)* til: rað *325 XI.* 11. með—sumu: með her sinn svman *(ul. J2) 325 IX, J2 (her efter* upp*).* sumu: *ul. 325 XI.* 12. ok: *ul. 325 IX.* markir: merkr *J2.* Áin helga[3] | fellr[2] | ór[1]: *omv. J2;* helga *ul. 325 IX.* ór: þ*eir tf. 325 IX.* 14. stemma: *skr.* stemſna *K. 70;* stefndv *325 IX;* stemdu *J2, 325 XI.* vatnit: vætninn *J2.* 14—16. ok—flóar: *ul. 325 XI.* ok—stórviðu: *ul J2;* stora uiðo *skr. 325 XI.* 14. ok—þeir: þ*eir* skarv oc *325 IX.* 15. þar: þa *tf. 325 IX.* 17. í—starfi | marga daga: *omv. J2.* 18. alt: ꝍll *J2, 325 XI.* brǫgð þessi: *omv. 325 IX.* kgr: *ul. J2.*

þá stjórn yfir skipa-hernum. Knútr konungr spurði til ferða þeira konunga ok svá skaða þann allan, er
O 164 þeir hǫfðu gǫrt á ríki hans; heldr þá til móts við þá, þar er þeir lágu í Ánni helgu, ok hafði her mikinn, ok hálfu meira en þeir báðir; þessa getr Sigvatr:

99. Létat af jǫfurr — vildi foldar
(ætt manna fannsk) — fæst rǫn Dana
Jótlands etask — hlífskjǫldr hafa;
ílendr (at því); — *hǫfuðfremstr jǫfurr.*

U 421 **K. 150.** Orrosta fyrir Ánni helgu.

[ÓH (Fms.) k. 146, (Flat.) k. 212; Fsk. k. 100; ÓH (49) k. 66, 68 fin.]

1027 Þat var einn dag at kveldi, at njósnar-menn Ǫnundar konungs sá sigling Knúts konungs, ok átti hann þá þangat eigi langt. Þá lét Ǫnundr konungr blása herblástr. Ráku menn þá tjǫld af sér ok

---

1. þá stjórn: her stiorn meþan *J2.* þá: *ul. 325 IX.* yfir: fyrir *J2, 325 IX (J3 = K).* -hernum: herinvm (-om) *325 IX, XI;* liþino *J2.* 2. kga: *med art. J2, 325 IX, XI.* 2—3. skaða—gǫrt: hvern scaða þeir gerðu *J2;* til skaða þess er þeir hofðv gert *325 IX.* 3. á—hans: i hans riki *325 IX.* heldr: hellt hann *J2, 325 IX, XI.* þá(1): *ul. 325 IX.* 4. hafði: hann *tf. 325 IX, XI, J2.* 4—5. her—ok: meir en *325 IX, XI, J2.* 5. meira: fleira liþ *J2;* fleira lið *325 XI;* lið *tf. 325 IX.* þessa: þess *J2, 325 IX, XI.* Sigvatr: scalld *tf. J2.*

6—9. **99. vísa.** 1. af jǫfurr: iofrar *J2.* 2. fannsk: fann *J2.* 3. -lands: -land *J2.* etask: ættaz *J2.* 4. -lendr: -lendi *J2.* 6. fæst: flest *325 IX.*

10. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* hersaga *325 IX;* Orrosta i anni helg(!) *325 XI;* fra þi er Knutr konvngr lagþi i ana *J2.* 11. at(2): er *325 IX.* 13. þá: *ul. J2.* þangat | eigi langt: *omv. 325 IX.* 14. Ráku—sér: oc reka þeir af ser tioldin *325 IX.* þá: *ul. J2.* tjǫld | af sér: *omv. J2 (sål. også 325 XI) og skr.* tioldinn.

herklæddusk, røru út ór hǫfninni ok austr fyrir landit, lǫgðu þá saman skip sín ok tengðu ok bjoggusk til bardaga. Ǫnundr konungr hleypði njósnar-mǫnnum á land upp; fóru þeir á fund Óláfs konungs ok sǫgðu honum þessi tíðendi. Þá lét Óláfr konungr brjóta stíflurnar ok hleypa ánni í veg sinn; en hann fór um nóttina ofan til skipa sinna. Knútr konungr kom fyrir hǫfnina; þá sá hann, hvar lá herr konunga búinn til bardaga; þótti honum, sem þá myndi vera H 271
síð dags at leggja til orrostu, um þat er herr hans væri allr búinn, þvíat floti hans þurpti rúm mikit á sænum til at sigla; var langt í milli ins fyrsta skips ok ins síðarsta, svá þess, er útarst fór, eða hins, er næst fór landi. Veðr var lítit. En er Knútr konungr sá, at Svíar ok Norðmenn hǫfðu rýmða hǫfnina, þá lagði hann inn til hafnar ok svá skipin, sem rúm

---

1. herklæddusk: oc *tf. J2, 325 IX.* landit: *uden art. J2, 325 IX.* 2. þá: *ul. J2, 325 IX, XI.* skip sín: scipinn *J2.* ok*(2): ul. 325 XI.* bjoggusk: þa *tf. J2, 325 XI.* 3—4. hleypði—þeir: sendi menn *J2.* 3. hleypði: þá *tf. 325 IX.* 4. fóru: oc f*ara 325 IX.* fóru—fund: til *325 XI.* ok sǫgðu: at segia *J2.* 5. Þá . . . Ól. kgr: *omv. J2.* 6. hann: Olafr konungr *J2.* 7. um—ofan: *ul. 325 IX.* um nóttina | ofan: *omv. 325 XI.* sinna: *herefter nyt kap. i 325 IX med overskr.* orosta. 8. þá—hann: oc sa *J2, 325 IX;* sa h*ann* þa *325 XI.* kga: *med art. J2. 325 IX.* 9. þá: h*onvm 325 IX.* vera: þa *325 IX.* 10. herr hans: h*errinn 325 IX.* 11. væri allr: *omv. 325 IX.* rúm mikit: *omv. J2, 325 IX.* 12. sænum: sianom *J2;* sionv*m 325 IX.* til: *ul. J2, 325 IX, XI.* sigla: ligia *J2.* í: *ul. J2, 325 XI.* milli: millv*m 325 IX.* 12—14. fyrsta—landi: ytzta scips hans oc enz inzta *J2.* 13. þess: hins *325 IX.* eða hins: oc þ*ess 325 IX.* 14. fór: *ul. 325 IX.* En: Oc *325 IX.* kgr: *ul. 325 IX.* 15. Svíar ok: *ul. J2.* Svíar . . . Norðm.: *omv. 325 IX.* rýmða: rymt *J2, 325 IX;* fyri honum *tf. J2.* 16. sem: *hermed beg. 4. blad i 325 XI.*

hǫfðu; en þó lá meginherrinn út á hafinu. Um morgininn, er mjǫk var ljóst, þá var lið þeira mart á landi uppi, sumt á tali, en sumt at skemtan sinni. Þá finna þeir eigi fyrr, en þar geysask vǫtn at þeim með forsfalli; þar fylgðu viðir stórir, er rak at skipum þeira; meiddusk skipin þar fyrir, en vǫtnin flutu um vǫlluna alla; týndisk þat fólkit, er á landi var, ok mart þat, er á skipum var; en allir þeir, er því kómu við, hjoggu festar sínar ok leystusk út, ok rak skipin mjǫk sundrlaus. Dreka inn mikla, er sjálfr konungr var á, rak út fyrir straumi; varð honum ekki auðsnúit með árum; rak hann út at flota þeira Ǫnundar konungs. En er þeir kendu skipit, þá lǫgðu þeir þegar at umhverfis; en fyrir þá sǫk, at skipit var borðmikit, svá sem borg væri, en fjǫlði mannz á ok valit it bezta lið, vápnat ok sem øruggligast, þá varð skipit

1. en—lá: oc lá þó *325 IX.* hafinu: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.:* Bariz i anne ʜelgu. Um: Of *J2, 325 XI.* 2. mjǫk—ljóst: liost v*ar* *325 IX.* þá var: var mart *J2 og ul. det følg.* mart. lið . . . mart: he*r* . . . ma*r*gr *325 IX.* 3. uppi: *ul. J2.* á: at *325 IX* en: *ul. 325 IX.* 4. þar—vǫtn: votn geysaz *J2, 325 IX.* 5. fylgðu: þa *tf. 325 IX.* 5—6. er—þeira: *ul. J2, 325 XI* 6. þeira: oc *tf. J2, 325 IX, XI.* skipin þar: skip þ*ei*ʀa *325 XI.* skipin—fyrir: fyrir scip þeiʀa *J2.* þar: *ul. 325 IX.* 7. vǫlluna alla: *omv. J2, 325 IX, der skr.* vollu. týndisk—fólkit: tyndvz *men*ɴinir þ*eir* *325 IX.* fólkit: allt mannfolkit *J2.* var: va*rv* *325 IX.* 8. þat—var: af skipvnv*m* *325 IX;* scipunum *skr. også J2, 325 XI.* 9. hjoggu: leystu *J2.* 10. Dreka inn: dreka*ɴ* *325 IX;* dreka þann en *J2.* sjálfr: knutr *J2, 325 IX, XI.* 11. var á: styrði *325 IX.* varð: var *J2.* -snúit: -styrt *J2.* 12. flota: *med art J2, 325 XI.* 12—13. Ǫn. kgs: k*onvnga*ɴa *325 IX.* kgs: *ul. J2, 325 XI.* 13. En: Oc *325 IX.* þá: *ul. J2.* þegar: *ul. J2, 325 IX.* 14. þá sǫk: þvi *J2, 325 IX.* 15. svá: *ul. J2, 325 IX.* 15—16. en—øruggligast: *ul. 325 IX.* 15. mannz: manna *J2.* 15—16. ok—øruggligast: alvapnaðra *J2.*

ekki auðsótt; var ok stundin skǫmm, áðr Úlfr jarl U 422
lagði at með sínu liði, ok hófsk þá orrosta. Því næst
drósk at herr Knúts konungs ǫllum megin. Þá sá
konungar, Óláfr ok Ǫnundr, at þeir mundu unnit hafa
þá at sinni þann sigr, sem auðit var; létu þá síga
skip sín á hǫmlu ok leystusk í brot ór her Knúts O 165
konungs ok skilðu flotana. En fyrir þá sǫk, at atlaga H 272
þessi hafði ekki þannug tekizk, sem Knútr konungr
hafði til skipat, hǫfðu skipin ekki þannug fram lagt
sem til var skipat, þá varð ekki af atróðrinum; ok
kǫnnuðu þeir Knútr konungr lið sitt ok tóku þá at
skipa liðinu ok bjoggusk um. En er þeir hǫfðu skilizk
ok sér fór hvárr flotinn, þá kǫnnuðu konungar lið
sitt ok funnu, at þeir hǫfðu ekki mannspell fengit;

1. auðsótt: en*n* fiolði m*annz* á oc valít lið. oc vapnat sem orvgligaz þa v*ar* skipít ek*k*i avðsot*t(!) tf. 325 IX.* var—stundin: enn stund *(sål. 325 XI)* var *J2; var* o*rostu(!)* stundin *325 IX.* 2. sínu liði: *omv. 325 IX.* ok—orrosta: hofz þ*ar* or*rostan 325 IX.* 3. herr—kgs: herrinn *efter* megin *J2;* kgs *ul. 325 XI.* Þá sá: *omv. 325 XI(?;* þá *afrevet).* 3—4. Þá—kgar: oc sá k*onvngarnir* þa *325 IX.* 5. þá*(1): ul. J2.* at sinni | þann sigr: *omv. J2.* sem: þeim *tf. J2 og omv.* var auðit. létu: þ*eir tf. 325 IX.* 6. skip sín: *ul. 325 IX.* 6—7. ok—kgs: *ul. J2.* 7—8. atlaga þessi: atlagan *J2.* 8. þannug tekizk: þannig *(sål. også 325 IX;* þ*anneg 325 XI)* orþit *J2.* 9. til skipat: ætlat *J2.* 9—10. hǫfðu—ok: *ul. J2; med* -þo *(ɔ:* hǫfþo*) beg. det bevarede mbrblad af Kringla; i K og 70 er den følgende tekst taget af J, hvorimod 18 har K-mbrs tekst (jfr. den fotot. udg.).* 9. þannug fram: þa*n*veg at *325 IX.* 10. skipat: ætlat *325 IX.* þá varð: oc v*ar* þ*vi 325 IX.* 10—11. ok—ok: *ul. J2.* ok—þeir: kannaði *325 IX.* 11. kgr: þá *tf. 325 IX.* ok: *ul. J2.* 11—12. tóku—um: skipaði t*il* atlogv *325 IX.* 11. tóku: þeir *tf. J2.* 12. bjoggusk: buaz *J2.* En: Oc *325 IX.* hǫfðu skilizk: v*arv* skilðír *325 IX.* 13. fór—flotinn: v*ar* liðit hv*art 325 IX.* kgar: þeir *(ul. 325 IX);* konungarnir *J2, 325 IX. XI.* 14. funnu: skilðv *325 IX* (fundu *skr. 325 XI, J2).*

þat sá þeir ok, ef þeir biði þar þess, er Knútr konungr hefði búit allan her þann, er hann hafði, ok legði síðan at þeim, at liðs-munr var svá mikill, at litil ván var, at þeir mundu sigrask, en auðvitat, ef orrosta tœkisk, at þar myndi verða it mesta mannfall. Nú var þat ráð tekit, at róa liðinu ǫllu austr með landi. En er þeir sá, at flotinn Knúts konungs fór ekki eptir þeim, þá reistu þeir viður ok settu upp segl sín. Óttarr svarti rœðir um fund þenna í þeiri drápu, er hann orti um Knút inn ríka:

100. Svíum hnekðir þú, sóknar
siklingr ǫrr, en mikla
ylgr, þars ǫ́ en helga,
4 ulfs beitu fekk, heitir;
helt, þars hrafn né svalta,
(hvatráðr est þú) láði,
ógnar stafr, fyr jǫfrum,
8 ýgr, tveimr (við kyn beima).

---

1. þat | sá—ok: *omv. 325 IX.* þar: *ul. J2.* er: at *J2.* 2. allan—hafði: her sinn allan *325 IX.* allan: *ul. J2; efter* þann *325 XI.* þann: enn micla allann *tf. J2.* 3. at þeim: *ul. 325 XI.* 4. mundu: mundi *J2, 325 IX, XI.* 4—5. en—mannfall: *ul. J2.* 5. -fall: -spell *325 IX.* 6. róa· þeir rerv *325 IX.* liðinu ǫllu: *omv. J2; ul. 325 IX.* 7. En: Oc *325 IX.* flotinn—fór: Knutr konungr hellt *J2;* floti *skr. 325 IX, XI.* 8. ekki: *ul.(!) 325 IX;* ej *skr. J2.* viður: viðu *J2, 325 XI;* viðv sina *325 IX.* 9. Óttarr—þenna: sva segir ottaʀ svarti *J2.* rœðir—þenna: segir *fra* þessvm fvndí *325 IX.* þeiri drápu: *omv. J2, 325 IX.* 10. um: *mgl. K-mbr.* Knút: konvng *tf. 325 XI.* inn ríka: konung *J2.*

11—18. **100. vísa.** *L. 5—8 i Sn. E I 416.* 1. sóknar: *sål. rettet (*sókna *Flat., Fsk.;* sœkna *ÓH (49)); sǫcqva K-mbr.;* sǫ́ckva *325 XI;* sæckva *J2;* sokkva *325 IX.* 2. en: hín *325 IX.* mikla: mikli *J2, 325 IX, XI.* 3. þars: þar er *alle = l. 5.* ǫ́ en: áin *alle.* 5. helt: hellztu *(*helzt þu *325 XI) alle.* hrafn: hrafne *J3.* né svalta: sultut *J2, J3;* svalltat *skr. 325 IX.* 6. est þú: ertu *(*ert þu *325 XI) alle.* 7. stafr: æfr *J2, 325 XI.* 8. ýgr: ygr *J2, 325 XI.* tveimr: tveim *alle. (*-mr *Sn. E.)*

Þórðr skáld Sjáreksson orti erfidrápu um Óláf konung inn helga; sú er kǫlluð Róðadrápa, ok er þar getit þessa fundar:

101. Átti, Egða dróttinn,
Áleifr, þrimu stála
við ágætan Jóta
ǫðling, þann's klýfr hringa;
skaut nær skarpt at móti
Skǫnunga gramr hǫnum;
Sveins vasa sonr at reyna H 273
slær; þaut ulfr of hrævi.

K. 151. Ráðagǫrðir Óláfs konungs ok Ǫnundar konungs.

[ÓH (Fms.) k. 147, 148, (Flat.) k. 213, 214; Fsk. k. 101; ÓH (49) k. 66, Ældste sag. 9.]

Óláfr konungr ok Ǫnundr konungr sigldu austr 1027
fyrir veldi Svía-konungs; ok at apni dags lǫgðu þeir at landi, þar er heitir Barvík; lágu konungar þar um nóttina. En þat fannzk á um Svía, at þeim var þá títt heim at fara; var þat mikill hluti Svía hers, at U 423

1. Þórðr skáld: Sva qvað Þorðr *J2 og ul.* orti; skáld *ul. 325 IX.* erfi-: *ul. 325 IX;* i erf. *J2.* um: ept*ir 325 IX.* 1—3. um—fundar: Olafs konungs *J2.*

4—11. **101. vísa.** 2. Áleifr: Olafr *(delvis fork.) alle.* 4. þann's: þann er *alle.* klýfr: *sål. K-mbr., 325 IX (jfr. K. Gísl. Udvalg 117—18),* klauf *J2, 325 XI.* 8. of: um *K-mbr., J2;* í *325 IX;* of *325 XI.*

12—13. *Overskr. fra K-mbr., J2 (der dog har* gerþ *og ombytter navnene); fra* Olaf*i* konvng*i (ok* oñði *tf. 352 XI) 325 IX, XI.* 15. veldi Svía—kgs: svia velldi *325 IX.* 16. er: sem *325 XI.* kgar: *med art. 325 IX.* 17—18. þeim—at*(2):* þeir varu heimfusir þviat meginnherrinn allr *J2.* þá . . at fara: *ul. 325 IX.* 18. at fara: *ul. 325 XI.* var þat: þ*vi* at *325 IX, XI.* at: *ul. 325 IX, XI.*

siglði um nóttina austr með landi, ok létta þeir eigi fyrr sinni ferð, en hverr kom til síns heimilis. En er Ǫnundr konungr varð þessa varr, ok þá lýsti af degi, þá lét hann blása til húsþings. Gekk þá alt lið á land ok var sett þing. Ǫnundr konungr tók til máls: »svá er, segir hann, sem þér, Óláfr konungr, vituð, at vér hǫfum í sumar farit allir saman ok herjat víða um Danmǫrk; hǫfum vér fengit fé mikit en ekki af lǫndum; ek hefi haft í sumar hálft fjórða hundrað skipa, en nú er eigi meirr eptir en c. skipa; nú lízk mér svá, sem vér mynim vinna ekki til sœmðar með eigi meira her, en nú hǫfum vér, þó at þér hafið lx.
O 166 skipa, sem þér hafið í sumar haft; nú þykki mér þat sýnligast at fara aptr í ríki mitt, ok er gott heilum vagni heim at aka; vér hǫfum aflat í ferð þessi, en ekki látit. Nú vil ek, Óláfr mágr, bjóða yðr, at þér farið með mér, ok verum í vetr allir ásamt; takið slíkt af mínu ríki, sem þér fáið yðr vel haldit, ok þat lið, sem yðr fylgir. Gerum þá, er vár kømr, slíkt
H 274 ráð sem oss sýnisk. En ef þér vilið heldr þann kost,

1. um nóttina | austr—landi: *omv. J2, 325 XI.* létta þeir: letti *325 IX;* lettu *J2, 325 XI.* 2. sinni ferð: ferðinne *J2; ul. 325 IX; omv. 325 XI.* kom: heim *tf. J2, 325 IX.* síns heimilis: sinna heimkynna *J2.* En: Oc *325 IX.* 3. þessa varr: þess vís *325 IX.* ok: *ul. 325 IX.* lýsti: *med* ly *slutter 4. og sidste blad i 325 IX.* 3—4. ok—þá*(1): ul. J2.* 4—5. Gekk—þing: *ul. J2.* 5. land: upp *tf. 325 XI.* tók: þa *tf. J2, 325 XI.* 6. sem þér | Ól. kgr: *omv. J2, 325 XI.* vituð: vitit *J2.* 7. í sumar | farit: *omv. J2.* 8. fé mikit: mikit af fe *J2.* 10. skipa*(2): ul. J2.* 11. mynim: manom *J2.* ekki: litit *J2.* sœmðar: frama *J2.* 12. her: liþ *J2, 325 XI.* þó—þér: þott at er *J2 (K).* lx.: *sål. J2, 325 XI;* xl. *K-mbr.* 14. sýn-: syni- *325 XI.* 15. í—þessi: nockors *J2.* 16. Nú | vil ek: *omv. 325 XI.* Ól. mágr | bjóða yðr: *omv. 325 XI.* yðr: *ul. J2.* 16—17. þér farið: þu farir *J2.* 17. mér: oss *325 XI.* á-: *ul. J2, 325 XI.* 18. mínu: *varv 325 XI.* ríki: *ul. J2.* þér: vilit oc *tf. J2.* yðr | vel haldit: *omv. J2.* 18—20. þat—sýnisk: liþ þitt *J2.*

at hafa land várt til yfirferðar, þá skal þat heimilt, ok vilið þér fara landveg í ríki yðart í Nóreg«. Óláfr konungr þakkaði Ǫnundi konungi vinsamlig boð, er hann hafði veitt honum — »en þó, ef ek skal ráða, segir hann, þá mun annat ráð tekit, ok munu vér halda saman her þessum, er nú er eptir. Hafða ek fyrst í sumar, áðr ek fór ór Nóregi, hálft fjórða hundrað skipa, en er ek fór ór landi, þá valða ek ór her þeim ǫllum þat lið, er mér þótti bazt; skipaða ek þessa lx. skipa, er nú hefi ek. Nú lízk mér ok svá um yðart lið, sem þat myni hafa á brot hlaupit, er dáðlausast var ok verst fylgð í; en ek sé hér alla hǫfðingja yðra ok hirðstjóra, ok veit ek, at þat lið er alt betra til vápns, er hirðliðit er; hǫfum vér enn mikinn her ok skipa-kost svá góðan, at vér megum vel liggja úti á skipum í allan vetr, svá sem konungar hafa fyrr gǫrt. En Knútr konungr mun lítla hríð liggja í Ánni helgu, þvíat þar er engi hǫfn skipa-fjǫlða þeim, er

2 vilið: vili *325 XI*. þér: er *J2*. í(1)—yðart: *ul. J2;* nor[ðr] *tf. 325 XI*. Nóreg: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.:* fra Olafi konunge, *i 325 XI med overskr.:* tala Ol*afs* ko*nv*ngs. 3. -samlig: -samlegt *325 XI*. 3—4. er—honum: *ul. J2*. 4. þó: *ul J2*. 4—5. ef—ráða | segir hann: *omv. 325 XI*. 5. segir hann: *ul. J2*. ráð tekit: afraþit *J2*. munu: munum *J2*, *325 XI*. 6. her þessum: liþino þvi *J2*. nú: her *J2*. 6—14. Hafða—hirðliðit er: *ul. J2*. 7. fór: fǫ̊ra *325 XI*. 8. en—landi: *ok 325 XI*. 9. bazt: bezt *ok 325 XI*. 10. ek(1): með *tf. 325 XI*. 11. yðart: yðar *325 XI*. á—hlaupit: i b*ro*tto v*er*a *325 XI*. 12. var: er *325 XI*. en—sé: se ek *325 XI*. 14. betra: bezt *325 XI*. er hirðliðit: sem hirðen *325 XI*. er(3): *ok* h . . . ept*ir* dualz *tf. 325 XI*. 14—15 enn—her: valit liþ *J2*. 15. svá: *ul. J2*, *efter* góðan *325 XI*. at—megum: megom ver *J2*. 16. úti: *ul. J2*. 16—17. svá—gǫrt: sem siþr herkonunga er til *J2*. 16. kgar: h*er*ko*nvn* . . . *325 XI*. 17. kgr: *ul. J2*, *325 XI*. lítla hríð: æigi lengi *J2*. 18. þar: þat *J2*, *325 XI*. skipa—er: slikom fiolda scipa sem *J2*. þeim, er: sliko*m* sem *325 XI*.

hann hefir; mun hann fara austr eptir oss; þá skolu vér fara undan, ok mun oss þá brátt lið dragask; en ef hann snýr aptr þangat, sem hafnir þær eru, er hann má liggja flota sínum, þá mun þar vera engum mun síðr en hér mart lið heimfúst. Vænti ek, at vér hafim svá um búit í sumar, at þorparinn viti, hvat hann skal vinna bæði á Skáni ok á Hallandi. Mun herr Knúts konungs dreifask brátt víz vegar, ok veit þá eigi, hverjum sigrs er auðit. Hǫfum fyrst njósnir af, hvert ráð hann tekr«. Lauk Óláfr konungr svá máli sínu, at allir menn gerðu góðan róm at, ok var þat ráðs tekit, sem hann vildi vera láta. Váru þá njósnir gǫrvar til liðs Knúts konungs, en þeir lágu þar báðir konungar.

U 424
H 275 **K. 152.** Frá Knúti konungi ok Úlfi jarli.

[ÓH (Fms.) k. 149, (Flat.) k. 215; Fsk. k. 114.]

1027 Knútr konungr sá þat, at Nóregs-konungr ok Svía-konungr heldu liði sínu austr fyrir landit; gerði hann þegar lið á land upp, lét menn sína ríða it øfra

---

1. mun—fara: Nv ef h*ann* feʀ austr *325 XI.* 1—4. mun—vera: veit ec oc at þar mvn *J2.* 1. skolu: skulv*m* *325 XI.* 2. þá: en*n* *tf. 325 XI.* lið dragask: *omv. 325 XI.* 3. sem: æʀ *325 XI.* þær eru: *omv. 325 XI.* 5. en—heimfúst: heimfust liþit enn her *J2.* 6. viti: mvn vita *J2, 325 XI.* 7. hann—vinna: gera skal *J2.* á(2) Hallandi: um Halland *J2; (*hall*a*nde *325 XI);* síolande *har K-mbr.* 8. kgs: *ul. J2, 325 XI.* dreifask brátt: *omv. J2.* ok: *ul. J2.* 9. þá: enn *tf. J2.* hverjum: hvarom *J2, 325 XI.* 9—10. fyrst . . . af: a . . . fyrst *J2.* 11. máli sínu: *omv. J2.* allir: *ul. J2.* 12. hann: k*onvng*r *325 XI.* vera láta: oc *J2; ul. 325 XI.* 13. til liðs: i her *J2;* liðs *ul. 325 XI.* 14. kgar: Aunundr konungr oc Olafr konungr *J2. 325 XI. der bytter navnene om.* 15. *Overskr. i K-mbr., 325 XI;* Leikit skak tafl *J2.* 16. at: æʀ þeir *325 XI.* 17. fyrir landit: með landi *J2;* l*a*nd *skr. 325 XI og tf.* þa. 17—18. gerði—lét: þa let hann *J2.*

dag ok nótt, svá sem lið konunga fór it ýtra; fóru þá aðrir njósnar-menn fram, er aðrir fóru aptr. Vissi Knútr konungr á hverjum degi tíðendi frá ferð þeira; O 167
váru njósnar-menn í her þeira konunga. En er hann spurði, at mikill hluti liðs var frá þeim farinn, þá helt hann sínum her aptr til Sjálandz ok lagðisk í Eyrarsund með allan herinn; lá sumt liðit við Sjáland, en sumt við Skáni. Knútr konungr reið upp til Hróiskeldu dag inn næsta fyrir Mikjáls-messu ok með honum sveit mikil manna. En þar hafði gǫrt veizlu í móti honum Úlfr jarl, mágr hans; veitti jarl allkappsamliga ok var allkátr. Konungr var fámálugr ok heldr ófrýnn; jarl orti orða á hann ok leitaði þeira málsenda, er hann vætti, at konungi myndi bezt þykkja. Konungr svarar fá. Þá spurði jarl, ef hann vildi leika at skáktafli; hann játti því; tóku þeir þá skáktaflit ok léku. Úlfr jarl var maðr skjótorðr ok

---

1. lið—fór: konungar sigldu' *J2, 325 XI.* 1—2. fóru—aptr: *ul. J2.* 2. Vissi: hafþi *J2.* 3—4. á—-menn: æ niosner *J2.* 3. frá ferð: or h*er* *325 XI.* 4. váru—kga: *ul. 325 XI.* kga: *ul. J2.* En: oc þa *J2, 325 XI.* 5. var: sigldr *tf. J2.* farinn: konungunum *J2.* 6. Sjá-: Sio- *J2, 325 XI.* 7. Eyrarsund: eyra sund *325 XI;* eyrasunde *J2 (*sund *K, 70, J3).* liðit: liþ *J2.* 7—8. Sjáland . . . Skáni: *omv. J2 og skr.* Skaney *(sål. også 325 XI)* . . . Sio- *(sål. også 325 XI).* 9. dag inn—ok: *ul. J2.* dag—næsta: næsta dag *325 XI.* 10. honum . . . mikil: micla *(foran* sveit*) J2, 325 XI.* 10—11. En—honum: hafþi buit veizlu i mot honum *efter* hans *J2.* 10. En: *ul. 325 XI.* 12—13. ok*(1)*—heldr: enn konungr var ukatr oc *J2.* 13. orða: marga vega *J2.* 13—16. ok—vildi: til glæði enn konungr var stuttmæltr oc fatalaðr. Iarl bauð honum at *J2.* 14. er: sem *325 XI.* vætti: hugðe *325 XI.* myndi: skyllde *325 XI.* 15. spurði: bauð *325 XI.* 15—16. ef—vildi: at m*v*ndv *325 XI.* 16. hann—því: oc þvi iataðe hann *(ko*n*u*ngr *325 XI), J2, 325 XI.* 17. -taflit: tafl *J2. 325 XI.* ok*(2): ul 325 XI.*

óvæginn bæði í orðum ok í ǫllum ǫðrum hlutum ok inn mesti framkvæmðar-maðr um ríki sitt ok hermaðr mikill, ok er saga mikil frá honum sǫgð; Úlfr jarl var maðr ríkastr í Danmǫrk, þegar er konunginn líddi. Systir Úlfs jarls var Gyða, er átti Guðini jarl Úlfnaðrsson, ok váru synir þeira Haraldr Engla-konungr, Tósti H 276 jarl, Valþjófr jarl, Mǫrukári jarl, Sveinn jarl, Gyða dóttir þeira, er átti Eatvarðr inn góði Engla-konungr.

K. 153 Víg Úlfs jarls.

[ÓH (Fms.) k. 150, 151, (Flat.) k. 216, 217; Fsk. k. 114, 115.]

1027 En er þeir léku at skáktafli, Knútr konungr ok Úlfr jarl, þá lék konungr fingrbrjót mikinn; þá skækði jarl af honum riddara; konungr bar aptr tafl hans ok segir, at hann skyldi annat leika; jarl reiddisk ok skaut niðr taflborðinu, stóð upp ok gekk í brot. Konungr mælti: »rennr þú nú, Úlfr inn ragi«. Jarl snøri aptr við dyrrin ok mælti: »lengra myndir þú renna í Ánni helgu, ef þú kvæmir því við; kallaðir þú eigi þá

1—3. bæði—jarl: um alla luti hann *J2*. 1. ǫðrum hlutum: *omv. 325 XI.* ok*(2)*: *ul. 325 XI.* 2. ok: *ul. 325 XI.* 3. saga—sǫgð: fra h*o*nom lǫ̂ng saga *325 XI.* 4. maðr ríkastr: *omv. J2. 325 XI.* er—líddi: Knut konung leið *J2, 325 XI.* 5. Guðini: ɢuðeni *325 XI.* 6. Engla-: *ul. J2, 325 XI.* kgr: oc *tf. J2. 325 XI.* 7. jarl*(3)*: *ok tf. 325 XI.* Gyða: het *tf. J2, 325 XI.* 8. Eat-: Jat- *J2, 325 XI.* kgr: *ingen kap. inddel. i J2.* 9. *Overskr. fra K-mbr.; fra* skak tafle *325 XI.* 10—11. En—mikinn: oc er þeir hafþo leikit um stund at scacktaflino *J2.* 10. En: Oc *325 XI.* 11. skækði: skakaðe *J2, 325 XI.* 12. af—riddara: riddara af k*onvn*ge *325 XI.* honum: konunginom æinn *J2.* 12—13. tafl—skyldi: taflit oc bað hann *J2.* 13. segir—skyldi: bað h*ann* *325 XI.* annat leika: *omv. 325 XI.* reiddisk: *hermed ender 4. og sidste blad i 325 XI.* • 14. stóð upp: *ul. J2.* brot: brott *J2.* 17. eigi þá: *omv. J2.*

Úlf inn raga, er ek lagða til at hjálpa þér, er Svíar
bǫrðu yðr sem hunda«; gekk jarl þá út ok fór til
svefns. Lítlu síðarr gekk konungr at sofa. Eptir um
morgoninn, þá er konungr klæddisk, þá mælti hann
við skósvein sinn: »gak þú, segir hann, til Úlfs jarls U 425
ok drep hann«. Sveinninn gekk ok var á brot um
hríð ok kom aptr. Þá mælti konungr: »draptu jarl?«.
Hann svarar: »eigi drap ek hann, þvíat hann var genginn
til Lúcis-kirkju«. Maðr hét Ívarr hvíti, norrœnn at
kyni; hann var þá hirðmaðr Knúts konungs ok her-
bergis-maðr hans. Konungr mælti til Ívars: »gak þú
ok drep jarl«. Ívarr gekk til kirkju ok inn í kórinn
ok lagði þar sverði í gǫgnum jarl; fekk þar Úlfr jarl
bana. Ívarr gekk til konungs ok hafði sverðit blóðugt O 168
í hendi. Konungr spurði: »draptu nú jarl?«. Ívarr
svarar: »nú drap ek hann«. »Vel gerðir þú þá« kvað H 277
hann. En eptir, þá er jarl var drepinn, létu munkar
læsa kirkju. Þá var þat sagt konungi. Hann sendi
mann til munka, bað þá láta upp kirkju ok syngja
tíðir; þeir gerðu, sem konungr bauð. En er konungr
kom til kirkju, þá skeytti hann jarðir miklar til kirkju,

---

2. jarl þá: *omv. J2.* 4. morgoninn: morginінn *J2* þá*(bis): ul. J2.* 6. á brot: i brott *J2.* 7. Þá—kgr: konungr mælti *J2.* jarl: *med art. J2.* 8. Hann svarar: *ul. J2.* 9. Lúcis: Lucius *J2.* kirkju: *herefter kap. inddel. og overskr.:* Drap Ulfs iarls *J2.* 10—11. hann—hans: *ul. J2.* 11. gak þú: gactu *J2.* 12. inn: innaʀ *J2.* 13. þar*(1): ul. J2.* gǫgnum: gegnom *J2.* fekk þar: let *J2.* 14. bana: þegar lif sitt *J2.* til kgs: fyrir konung *J2.* sverðit blóðugt: *omv. J2.* 15. í hendi: *ul. J2.* spurði: mælti *J2.* nú jarl: iarlinn *J2.* 15—16. Ívarr svarar: segir hann *efter* hann *J2.* 16. nú: *ul. J2.* 16—17. kvað hann: konungr mælti *J2 foran* Vel. 17. þá: þat *J2.* 18. kirkju: *med art. J2 = l. 19. 21 (2).* Þá—kgi: *ul. J2.* Hann: konungr *J2.* 19. mann: menn *J2.* munka: *med art. J2 og tf.* oc. láta upp: upp luca *J2.*

svá at þat er herað mikit, ok hófsk sá staðr mikit síðan; af því hafa þær jarðir þar til legit síðan. Knútr konungr reið síðan út til skipa sinna ok var þar lengi um haustit með allmikinn her.

K. 154. Frá Óláfi konungi ok Svíum.

[ÓH (Fms.) k. 152, (Flat.) k. 218.]

1027 Þá er Óláfr konungr ok Ǫnundr konungr spurði, at Knútr konungr hafði haldit til Eyrarsundz ok hann lá þar með her sinn, þá áttu þeir konungar húsþing. Talaði Óláfr konungr ok segir, at þetta hafði farit at getu hans, at Knútr konungr hafði eigi lengi verit í Ánni helgu — »vætti ek nú, at fleira skal fara eptir getu minni um viðrskipti vár. Hefir hann nú lítit fjǫlmenni hjá því, sem hann hafði í sumar, en hann mun minna hafa síðarr, þvíat eigi er þeim óleiðara en oss at liggja úti á skipum í haust síðan, ok mun oss sigrs auðit, ef oss skortir eigi þrá ok tilræði. Hefir svá farit í sumar, at vér hǫfum haft lið minna, en þeir hafa látit fyrir oss bæði menn ok fé«. Þá tóku Svíar at tala, segja, at þat var ekki ráð at bíða þar vetrar ok frøra — »þótt Norðmenn eggi þess; vita þeir ógǫrla, hver íslǫg kunnu hér at verða, ok frýss haf alt optliga á vetrum. Viljum vér fara heim ok vera hér ekki lengr«. Gerðu þá Svíar kurr mikinn ok mælti hverr í orða-stað annars; var þat af ráðit,

1. er: var *J2.* herað mikit: *omv. J2.* 2. af—síðan*(2)*: *ul. J2.* 3. síðan út: ofann *J2.* var: la *J2.* 5. *Overskr. fra K-mbr.;* fra konungum *J2.* 6. spurði: spurþu *J2.* 7. Eyrar-: Eyra- *J2.* 7—8. ok—þá: *ul. J2.* 8. þeir: *ul. J2.* 9—19. Talaði—ráð: oc taluðu mart um raðagerþir sinar. villdi Olafr konungr at þeir lægi þar með allann herinn oc biþe hvat Knutr konungr tæki til raða enn Sviar qvoðu þat urað *J2.* 20. vetrar ok: *ul. J2.* 20—24. þótt—annars: oc *J2.*

at Ǫnundr konungr ferr þá í brot með alt sitt lið, en Óláfr konungr var þá enn eptir.

K. 155. Frá Agli ok Tófa.

[ÓH (Fms.) k. 153, (Flat.) k. 111—113; ÓH (49) k. 53—5; Þáttr Egils ok Tófa.]

En er Óláfr konungr lá þar, þá átti hann opt 1027
tal ok ráðagǫrð við lið sitt. Þat var eina nótt, at
þeir áttu vǫrð at halda af konungs skipi Egill Hallzson
ok sá maðr, er hét Tófi Valgautsson; hann var kynjaðr
af vestra Gautlandi, ættstórr maðr. En er þeir sátu
á verðinum, þá heyrðu þeir grát ok veinan þar til, H 278
er sat í bǫndum hernumit lið; var þat bundit um
nætr á landi uppi. Tófi segir, at honum þótti ilt at
heyra á gaulan þeira, ok bað Egil, at þeir fœri til at
leysa fólkit ok láta brot hlaupa. Þeir gerðu þetta
sama ráð, fóru til ok skáru bǫndin ok hleypðu á brot
fólki því ǫllu, ok varð þat verk allóvinsælt; konungr U 426
var ok svá reiðr, at þeim helt við váða sjálfan. Ok síðan,
er Egill var sjúkr, þá var þat lengi, at konungr vildi O 169
eigi koma at sjá hann, at margir menn báðu hann.

---

1. ferr—brot: for heim *J2.* alt—lið: allann her sinn *J2.* 2. var—enn: la *J2.* 3. *Overskr. fra K-mbr.;* Leystir herteknir *J2.* 4—5. En—sitt: *ul J2.* 5. eina: einhveria *J2.* 6. vǫrð | at halda: *omv. J2.* af: a *J2.* 7. sá—Tófi: Torfi *J2.* 7—8. hann—maðr: *ul. J2.* 8. En: oc *J2.* 9. þá: *ul. J2.* grát: micinn *tf. J2.* 9—10. veinan—lið: gaulun liþs þess er hertekit var *J2.* 10. var þat: *omv. J2.* 11. Tófi: Torfi *J2.* 12. at þeir—til: fara til með ser *J2.* 13. ok—hlaupa: *ul. J2.* 13—14. Þeir—ok*(1)*: þetta bragð toku þeir *J2.* 14—15. á—varð: i brott folkino var *J2.* 15. allóvinsælt: allvinsælt *(først skr.* -uvin-, *hvad der også står i K, men J3 har* -vin-*)* af folkino enn *J2.* 16. ok: *ul. J2.* þeim: *ul. J2.* 17—18. þá—eigi: villdi konungr lengi ecki *J2.* 18. koma at: *ul. J2.* at*(2)*: fyʀ enn *J2.* hann*(2)*: fyri honum *J2.*

Iðraðisk Egill þá mjǫk, er hann hafði svá gǫrt, at konungi þótti illa, ok bað af sér reiði; veitti konungr honum þat um síðir. Óláfr konungr lagði hendr sínar yfir síðu Egils, þar er verkrinn lá undir, ok sǫng bœnir sínar, en jafnskjótt tók ór verk allan; eptir þat batnaði Agli, en Tófi kom sér síðan í sætt. Svá er sagt, at hann skyldi þat til vinna, at koma á fund Óláfs konungs feðr sínum. Valgautr var maðr hundheiðinn ok fekk hann kristni af orðum konungs ok andaðisk, þegar er hann var skírðr.

K. 156. Svikræði við Óláf konung.

[ÓH (Fms.) k. 153, (Flat.) k. 219.]

1027 En er Óláfr konungr átti tal við lið sitt, þá leitaði hann ráða við hǫfðingja, hvert þeir skyldu upp taka; en þat kom lítt ásamt með mǫnnum; kallaði þat annarr óráð, er ǫðrum þótti vænligt; ok válkuðu þeir mjǫk lengi ráðin fyrir sér. Njósnar-menn Knúts konungs váru jafnan í her þeira ok kómu sér í tal við marga menn ok hǫfðu þeir fram féboð ok vináttumál af hendi Knúts konungs, en þar létu margir eptir leiðask ok seldu þar til trú sína, at þeir skyldu gerask menn Knúts konungs ok halda landi honum

1—2. er—reiði: oc bað konung fyrir gefa ser *J2.* 2—3. veitti—kgr: gaf konungr þa up Agli reiði sina oc *J2.* 4. Egils: honum *J2.* 5. bœnir—en: yfir oc *J2.* 5—6. tók—þat *ul. J2.* 6. en: *ul. J2.* Tófi: *sål. også J2.* síðan: *ul. J2.* 7. er sagt: sem sagt er *J2.* þat—at: *ul. J2.* 8. fund—kgs: konungs fund Valgauti *J2 (*feðr *forkortet J2).* Valgautr: hann *J2.* 10. er—skírðr: *ul. J2.* 11. *Overskr. fra K-mbr.;* fra niosnum Knuts konungs *(ul. J3) J2.* 12—16. En—sér: *ul. J2.* 16—17. Njósnar—þeira: Knutr konungr hafþi avalt niosnarmenn i her Olafs konungs *J2.* 18. ok*(1)* . . . þeir: *ul. J2.* 19. af hendi: *ul. J2.* en: *ul. J2 og stiller* þar *efter* létu. 20. til: fyrir *J2.* 21. gerask—ok: *ul. J2.*

til handa, ef hann kvæmi í Nóreg. Urðu margir H 279
at þessu berir síðarr, þótt þat fœri þá leynt fyrst.
Sumir tóku þá þegar við fégjǫfum, en sumum var
heitit fé síðarr; en hinir váru allmargir, er áðr hǫfðu
þegit af honum vingjafir stórar, fyrir því at þat var
satt at segja frá Knúti konungi, at hverr, er á hans
fund kom þeira manna, er honum þótti nǫkkut
mannz-mót at ok vildi hann þýðask, þá fekk hverr
af honum fullar hendr fjár; varð hann af því stórliga
vinsæll; ok var mest at um ǫrleik hans við útlenda
menn ok þá mest, er lengst váru at komnir.

K. 157. Ráðagǫrð Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 154, (Flat.) k. 220; Fsk. k. 101.]

Óláfr konungr átti opt tal ok stefnur við menn 1027
sína ok spurði at ráðagǫrðum; en er hann fann, at
sitt lagði hverr til, þá grunaði hann, at þeir váru
sumir, er annat mundu um mæla, en sýnask myndi
ráðligast, ok myndi þá eigi ráðit, hvárt allir mundu
honum rétta skuld gjalda um tryggðina. Þess eggjuðu
margir, at þeir skyldu taka byr ok sigla til Eyrasundz U 427
ok svá norðr til Nóregs: sǫgðu þeir, at Danir myndi
ekki þora at þeim at leggja, þótt þeir lægi fyrir með
lið mikit. En konungr var maðr svá vitr, at hann
sá, at slíkt var ófœra; vissi hann ok, at annan veg
hafði tekizk Óláfi Tryggvasyni, þá er hann var fáliðr,
er hann lagði til orrostu, þar er herr mikill var fyrir,
en Danir þørði þá eigi at berjask; vissi konungr ok,
at í her Knúts konungs var fjǫlði Norðmanna. Grunaði O 170

---

1. Urðu: *hermed ender det bevarede blad af K-mbr.* 1—2. Urðu—fyrst: *ul. J2.* 3. Sumir tóku: *omv. J2.* fégjǫfum: *herefter en lakune i J2:* »vantar eitt blað i Membr.« *(Ásg.); lakunen er også antydet i J3; i bægge udfyldt efter K.* 12. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 26. ok: *ul. K; i 18, 70, J2, J3.*

konung, at þeir, er slíkt réðu honum, mundu vera H 280 hollari Knúti konungi en honum. Veitti Óláfr konungr þá órskurð, segir svá, at menn skolu búask, þeir er honum vilja fylgja, ok fara landveg um it øfra Gautland ok svá til Nóregs — »en skip vár, segir hann, ok allan þunga, þann er vér megum eigi eptir oss flytja, vil ek senda austr í veldi Svía-konungs ok láta þar varðveita oss til handa«.

K. 158. Ferð Háreks ór Þjóttu.

[ÓH (Fms.) k. 155, (Flat.) k. 221; Fsk. k. 102; ÓH (49) k. 67, Ældste sag. 9—10.]

1027 Hárekr ór Þjóttu svarar máli Óláfs konungs, segir svá: »þat er auðsætt, at eigi má ek fara fœti til Nóregs; ek em maðr gamall ok þungr ok vanr lítt gǫngum; ætla ek trauðr at skiljask við skip mitt; hefi ek lagt þá stund á um skip þat ok búnað þess, at mér mun leitt, at ljá óvinum mínum fangs á skipi því«. Konungr svarar: »far þú með oss. Hárekr, vér skolum bera þik eptir oss, ef þú mátt eigi ganga«. Hárekr kvað þá vísu:

102. Ráðit hefk at ríða,
Rínleygs, heðan mínum
láðs dynmari, leiðir,
lǫngum heldr an ganga,
þótt, leggfjǫturs, liggi,
lundr, í Eyrarsundi
(kann þjóð kerski minni)
Knútr herskipum úti.

---

9. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 10. segir: *sål. 18, 70; ul. K, J2, J3.* 13. gǫngum: *sål. 18, 70, J2, J3;* gǫngo *K (streg over* o *her er senere tilf.).*

19—26. **102. vísa.** 1. hefk: hefi ek *alle.* 3. leiðir: *sål. FJ;* leiðar *alle.* 4. an: en(n) *alle.*

Þá lét Óláfr konungr búa ferð sína; hǫfðu menn ígangs-klæði sín ok vápn, ok þat, sem feksk af reiðskjótum, þá var klyfjat af klæðum ok lausafé. En hann sendi menn ok lét flytja skip sín austr í Kalmarnir; létu þeir þar upp setja skipin ok flytja reiða allan ok annan varnað til varðveizlu. Hárekr H 281 gerði sem hann hafði sagt, at hann beið byrjar ok U 428 sigldi síðan austan fyrir Skáni, til þess er hann kom austan at Hólunum, ok var þat aptan dags, en byrr var á blásandi. Þá lét hann ofan leggja seglit ok svá viðu, taka ofan veðrvitann ok sveipa skipit alt fyrir ofan sjá með grám tjǫldum ok lét róa í nǫkkurum rúmum fram ok aptr, en lét flesta menn sitja lágt í skipinu; ok sá varðmenn Knúts konungs skipit ok rœddu um sín í milli, hvat skipa þat myndi vera, ok gátu þess, at vera myndi flutt salt eða síld, er þeir sá fá mennina en lítinn róðrinn, en skipit sýndisk þeim grátt ok bráðlaust ok sem skipit myndi skinit af sólu, ok sá þeir, at skipit var sett mjǫk. En er Hárekr kom fram í sundit ok um herinn, þá lét hann reisa viðuna ok draga seglit, lét setja upp gylta veðrvita; var seglit hvítt sem dript ok stafat rauðu ok blá með vendi. Þá sá menn Knúts konungs ok segja konungi, at meiri ván var, at Óláfr konungr hefði þar um siglt; en Knútr konungr segir svá, at Óláfr konungr væri svá vitr maðr, at hann hefði eigi farit einskipa í gǫgnum her Knúts konungs, ok lézk líkligra þykkja, at þar myndi verit hafa Hárekr ór O 171 Þjóttu eða hans maki. Þat hafa menn fyrir satt, at Knútr konungr hafi vitat um ferð Háreks ok hann

8. austan: *sål. 18, 70, J3;* ꜹstr *K, J2.* 9. Hólunum: hol- *J2;* hǫl- *K, 70, J3;* hꜹl- *18.* 15. skipa: *sål. alle undt. K:* scip. 24. var: *sål. 18, J3, vistnok ved rettelse, mgl. i alle de øvrr.* 27. gǫgnum: *med* o *70, J3;* e *K, 18, J2.*

myndi eigi svá farit hafa, ef eigi hefði áðr farit vináttumál milli þeira Knúts konungs, ok þótti þat birtask eptir, þá er vinátta þeira Knúts konungs ok Háreks gerðisk alkunna. Hárekr orti vísu þessa, þá er hann sigldi norðr um Veðrey:

H 282 103. Lækkat Lundar ekkjur
(læbaugs) at því hlæja
(skjótum eik fyr útan
ey) né danskar meyjar,
jǫrð, at eigi þørðak,
ifla flausts, á hausti
á flatslóðir Fróða
fara aptr Vali krapta.

Fór Hárekr þá ferðar sinnar ok létti eigi fyrr, en hann kom norðr á Hálogaland ok til bús síns í Þjóttu.

U 429 **K. 159.** Ferð Óláfs konungs ór Svíþjóð.

[ÓH (Fms.) k. 156, (Flat.) k. 222; Fsk. k. 101.]

1027 Óláfr konungr byrjar ferð sína, fór fyrst upp um Smálǫnd ok kom fram í vestra Gautland, fór spakliga ok friðsamliga, en landz-menn veittu þeim góðan forbeina. Fór konungr til þess, er hann kom ofan í Víkina ok svá norðr eptir Víkinni, til þess er hann kom í Sarpsborg; dvalðisk hann þá þar ok lét þá þar búa til vetrsetu. Gaf konungr þá heimleyfi mestum hluta liðsins, en hafði með sér þat af lendum mǫnnum, er honum sýndisk. Þar váru með honum allir synir Árna Armóðssonar, váru þeir mest virðir af konungi. Þá kom til Óláfs konungs Gellir Þorkelsson, ok hafði
p. 309 komit áðr um sumarit af Íslandi, svá sem fyrr var ritit.

6—13. **103. vísa.** 1. Lækkat: Lætka ek *alle.* 5. at: ec *tf. alle.* þørðak: þorða *alle.* 6. flausts: flæst *J2, J3.*
16. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 26. Armóðs: *sål. alle undt. 18, der skr.* Arn-. 28. ritit: *fork. i K;* ritat *de øvrr.*

K. 160. Frá Sigvati skáld.

[ÓH (Fms.) k. 157, (Flat.) k. 223; Fsk. k. 103.]

Sigvatr skáld hafði verit lengi með Ólafi konungi, svá sem hér er ritit, ok hafði konungr gǫrt hann H 283 stallara sinn. Sigvatr var ekki hraðmæltr maðr í sundrlausum orðum, en skáldskapr var honum svá tiltœkr, at hann kvað af tungu fram, svá sem hann mælti annat mál. Hann hafði verit í kaupferðum til Vallandz, ok í þeiri ferð hafði hann komit til Englandz ok hitt Knút inn ríka ok fengit af honum leyfi at fara til Nóregs, svá sem fyrr var ritit; en er hann p. 350—1 kom í Nóreg, þá fór hann þegar til fundar við Óláf 1027 konung ok hitti hann í Borg, gekk fyrir konung, þá er hann sat yfir borðum. Sigvatr kvaddi hann; konungr leit við honum ok þagði. Sigvatr kvað:

104. Heim erum hingat komnir,
hygg þú at, jǫfurr skatna
(menn nemi mál sem innik
mín) stallarar þínir;
seg, hvar sess hafið hugðan
seims þjóðkonungr beimum
(allr es þekkr) með þollum
(þinn skáli mér innan).

Þá sannaðisk þat, er fornkveðit mál er, at mǫrg eru O 172 konungs eyru; Óláfr konungr hafði spurt alt um farar Sigvats, at hann hafði hitt Knút konung. Óláfr konungr mælti til Sigvats: »eigi veit ek, hvárt þú ætlar U 430 nú at vera minn stallari — eða hefir þú nú gǫrzk maðr Knúts konungs«. Sigvatr kvað.

---

1. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 3. 10. ritit: *fork. i K;* ritat *(eller fork.) i de øvrr.*

15—22. **104. vísa.** 3. innik: ek inni *alle.* 5. seg: segðu *alle.* 6. beimum: *sål. ÓH (53), Fms., Flat;* beima *alle.*

105. Knútr spurði mik, mætra
mildr, ef hǫnum vildak
hendilangr sem, hringa,
hugreifum Áleifi;
einn kvaðk senn, en sǫnnu
svara þóttumk ek, dróttin
(gefin eru gumna hverjum
góð dœmi) mér sœma.

H 284 Þá mælti Óláfr konungr, at Sigvatr skyldi ganga til sætis þess, er hann var vanr at hafa fyrr. Kom Sigvatr sér þá enn brátt í kærleika ina sǫmu, sem áðr hafði hann haft.

K. 161. Frá Erlingi Skjálgssyni.

[ÓH (Fms.) k. 158, (Flat) k. 227; jfr. ÓH (49) k. 68.]

1027 Erlingr Skjálgsson ok synir hans allir hǫfðu verit um sumarit í her Knúts konungs ok í sveit með Hákoni jarli; þar var þá ok Þórir hundr ok hafði metorð mikil. En er Knútr konungr spurði, at Óláfr konungr hafði landveg farit til Nóregs, þá leysti Knútr konungr leiðangrinn ok gaf leyfi ǫllum mǫnnum at búa sér til vetrvistar; var þá í Danmǫrk herr mikill útlendra manna, bæði enskra manna ok Norðmanna ok af fleirum lǫndum, er lið hafði komit til hersins um sumarit. Erlingr Skjálgsson fór um haustit til Nóregs með liði sínu ok þá af Knúti konungi stórar gjafir at skilnaði þeira. Þórir hundr var eptir með Knúti konungi. Með Erlingi fóru norðr í Nóreg sendimenn Knúts konungs ok hǫfðu með sér óf

1—8. **105. vísa.** 2. ef: ek *tf. alle og skr.* vilda. 4. Áleifi: oleifi *alle.* 5. kvaðk: kvað ek *alle.* 8. sœma: sǫma *J2, J3;* soma *de øvrr.*

13. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 27. óf: *K skr.* ófa *(a udstreget i senere tid);* of *de øvrr.*

lausafjár; fóru þeir um vetrinn víða um land, reiddu 1027—8 þá af hendi fé þau, er Knútr konungr hafði heitit mǫnnum um haustit til liðs sér, en gáfu inum mǫrgum, er þeir fengu með fé keypt vináttu Knúti konungi, en þeir hǫfðu traust Erlings til yfirferðar. Gerðisk þá svá, at fjǫlði manna snørisk til vináttu við Knút konung ok hétu honum þjónostu sinni ok því með, at veita Óláfi konungi mótstǫðu; gerðu þat sumir berliga, en hinir váru miklu fleiri, er leynðusk at fyrir alþýðu. Óláfr konungr spurði þessi tíðendi; kunnu margir U 431 H 285 honum at segja frá þessum tíðendum, ok var þat fœrt mjǫk í fjǫlmæli þar í hirðinni; Sigvatr skáld kvað þetta:

106. Fjandr ganga þar þengils,
þjóð býðr opt, með sjóða,
hǫfgan málm fyr hilmis
haus ófalan, lausa;
sitt veit hverr, ef harra
hollan selr við golli
(vert es slíks) í svǫrtu,
sinn, helvíti innan.

Ok enn kvað Sigvatr þetta:

107. Kaup varð daprt, þars djúpan, O 173
dróttinrœkð, of sóttu
þeir es, heim, á himnum,
hás elds, svikum beldu.

Opt var sú umrœða þar í munni hǫfð, hversu illa samði Hákoni jarli at fœra her á hendr Óláfi konungi, er hann hafði honum líf gefit, þá er jarl hafði á hans vald komit. En Sigvatr var inn mesti

14—21. **106. vísa.** 5. sitt: *sål. alle.* 6. golli: gulli *alle.* 7. slíks: *sål. alle undt. K, J3*: slikt.

23—26. **107. vísa.** 1. þars: þar er *alle.* 2. -rœkð: rækt *alle.* of: um *alle.*

vinr jarls, ok þá enn, er Sigvatr heyrði jarlinum ámælt, kvað hann:

108. Gerðisk hilmis Họrða
húskarlar þá jarli,
es við Áleifs fjọrvi,
ofvægir, fé þægi;
hirð esa hans at verða
háligt fyr því máli;
dælla es oss, ef allir
erum vír of svik skírir.

H 286 **K. 162.** Frá jóla-gjọfum Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 158, (Flat.) k. 227; jfr. ÓH (49) k. 62, Ældste sag. p. 7; Fms. V, 233—4, Flat. III, 244.]

1027—8 Óláfr konungr hafði jólaboð mikit, ok var þá komit til hans mart stórmenni. Þat var inn vii. dag jóla, at konungr gekk ok fáir menn með honum. Sigvatr fylgði konungi dag ok nótt; hann var þá með honum. Þeir gengu í hús eitt; þar váru hirðir í dýrgripir konungs. Hann hafði þá hafðan viðrbúnað mikinn, sem vandi var til, heimt saman dýrgripi sína, til þess at gefa vingjafir it viii. kveld jóla. Þar stóðu í húsinu sverð eigi allfá gullbúin. Þá kvað Sigvatr:

109. Sverð standa þar, sunda
sárs leyfum vér árar,
(herstillis verðr hylli
hollust) búin golli;

3—10. **108. vísa.** 2. þá: *sål. alle undt. K*: þar. 3. við: *sål. alle undt. 18:* ver. Áleifs: Olafs *alle.* 4. ofvægir: *sål. 18, 70, J2;* ofvægs *K;* ofvægr *J3.* 5. esa: *sål. ÓH (53) ofl.;* er *alle.* 8. erum: ero *K, 70, J2, J3.* vír: ver *alle.* svik: *sål. ÓH (53) ofl.; mgl. alle.*

11. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 80.*

21—384₄. **109. vísa.** 2. leyfum: leyfo *alle.* 3. -stillis: *sål. K, J2, J3;* stillir *18, 70.* 4. golli: gulli *alle.*

við tœka ek (víka,
vask endr með þér, sendir
elds) ef eitt hvert vildir,
allvaldr, gefa skaldi.

Konungr tók eitt hvert sverðit ok gaf honum, var gulli vafðr meðalkaflinn ok gullbúin hjǫlt; var sá gripr allgóðr. En gjǫfin var eigi ǫfundlaus, ok heyrði U 432
þat síðan. Þegar eptir jólin byrjaði Óláfr konungr ferð sína til Uplanda, þvíat hann hafði fjǫlmenni mikit, en tekjur norðan ór landi hǫfðu engar til hans komit þá um haustit, þvíat leiðangr hafði úti verit um sumarit ok hafði þar konungr allan kostnað til lagt, þann er fǫng var á. Þá váru ok engi skip at fara með lið sitt norðr í land. Hann spurði ok þat einu norðan, er honum þótti ekki friðsamligt, ef hann fœri eigi með liði miklu. H 287
Réð konungr fyrir þá sǫk þat af, at fara yfir Uplǫnd. En eigi var þá svá langt liðit, síðan er hann hafði þar farit at veizlum, sem lǫg stóðu til, eða vanði konunga hafði verit. En er konungr sótti upp á land, þá buðu honum heim lendir menn ok ríkir bœndr ok léttu svá hans kostnaði.

K. 163. Frá Birni ármanni. O 174

[ÓH (Fms.) k. 159, (Flat.) k. 227 (fin.).]

Bjǫrn er maðr nefndr, gauzkr at kyni; hann var 1027—
vinr ok kunningi Ástríðar drótningar ok nǫkkut skyldr at frændsemi, ok hafði hon fengit honum ármenning ok sýslu á ofanverðri Heiðmǫrk; hafði hann ok yfirsókn í Eystridali. Ekki var Bjǫrn konungi kærr ok ekki var hann maðr þokkasæll af bóndum. Þat hafði ok at borizk í byggð þeiri, er Bjǫrn réð fyrir, at þar

6. vask: var ek *alle.* 7. ef: þu *tf. alle.*
5. ok—honum: *sål. ÓH (53); mgl. alle.* var: þar var *J2;* var þar *J3, 70;* þar *18.* 6. vafðr: *sål. alle undt. 70:* vafiðr. 22. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.*

urðu hvǫrf stór á nautum ok á svínum. Lét Bjǫrn þar kveðja þings til ok leitaði þar eptir hvǫrfum; hann kallaði þá menn líkligsta til slíkra hluta ok illbregða, er sátu í markbyggðum fjarri ǫðrum mǫnnum; veik hann því máli til þeira, er byggðu Eystridali; sú byggð var mjǫk sundrlaus, byggt við vǫtn eða rjóðr í skógum, en fástaðar stórbyggðir saman.

K. 164. Frá sonum Rauðs.

[ÓH (Fms.) k. 160, (Flat.) k. 228, 230—31; Rauðólfsþáttr.]

Rauðr hét maðr, er þar byggði í Eystridǫlum. Ragnhildr var nefnd kona hans, Dagr ok Sigurðr synir; þeir váru inir efniligstu menn. Þeir váru staddir á
H 288 þingi því ok heldu svǫrum upp af hendi þeira Dœla
U 433 ok báru þá undan sǫkum. Birni þóttu þeir láta stórliga ok vera drambs-menn miklir at vápnum ok klæðum. Bjǫrn sneiddi rœðunni á hendr þeim brœðrum ok talði þá eigi ólíkliga til at hafa slíkt gǫrt; þeir synjuðu fyrir sik, ok sleit svá því þingi. Lítlu síðarr kom til Bjarnar ármannz Óláfr konungr með liði sínu ok tók þar veizlu. Var þá kært fyrir konungi þat mál, er fyrr var uppi haft á þingi; sagði Bjǫrn, at honum þóttu Rauðs-synir líkligstir til at valda slíkum ótila. Þá var sent eptir sonum Rauðs. En er þeir hittu konung, þá talði hann þá óþjófliga menn ok bar þá undan kenzlum þessum. Þeir buðu konungi til fǫður síns, at taka þar iii. nátta veizlu með ǫllu liði sínu. Bjǫrn latti ferðarinnar; konungr fór eigi at síðr. At Rauðs var in prúðligsta veizla. Þá spurði konungr, hvat manna Rauðr væri eða kona hans. Rauðr segir, at hann var maðr sœnskr, auðigr

4 illbregða: *sál. alle (af* illbregði *ntr. ἅπ. λεγ.).* 8. *Overskr. fra 18, J2. J3; mgl. K, 70.* 13. þóttu: þotti *70, J2.* 27—386_4. Þá—beggja: *overspr. 18.*

ok kynstórr — »en ek hljópumk þaðan í brott, segir hann, með konu þessa, er ek hefi átt síðan; hon er systir Hrings konungs Dagssonar«. Þá vaknaði konungr við ætt þeira beggja; fann hann þat, at þeir feðgar váru menn forvitrir, ok spurði þá eptir íþróttum sínum. Sigurðr segir, at hann kann drauma at skilja ok at deila dœgra-far, þótt engi sæi himintungl. Konungr reyndi þessa íþrótt, ok var þat sem Sigurðr hafði sagt. Dagr fann þat til íþrótta sér, at hann myndi sjá kost ok lǫst á manni hverjum, er honum bar fyrir augu, ef hann vildi hug á leggja ok at hyggja. Konungr bað hann segja skaplǫst hans, þann H 289 er hann sæi. Dagr fann þat til, er konungi þótti rétt. O 175 Þá spurði konungr um Bjǫrn ármann, hvern skaplǫst hann hefði. Dagr segir, at Bjǫrn var þjófr, ok þat með, at hann segir, hvar Bjǫrn hafði fólgit á bœ sínum bæði bein ok horn ok húðir af nautum þeim, er hann hafði stolit þá um haustit — »er hann valdi, segir hann, allra þeira stulða, er í haust hafa horfit ok hann hefir ǫðrum mǫnnum kent«. Segir Dagr konungi ǫll merki til, hvar konungr skyldi leita. En er konungr fór í brot frá Rauðs, þá var hann leiddr U 434 út með stórum vingjǫfum; váru með konungi synir Rauðs. Fór konungr fyrst til Bjarnar, ok reyndisk honum alt svá, sem Dagr hafði sagt. Síðan lét konungr Bjǫrn fara í brot ór landi, ok naut hann drótningar at því, er hann helt lífi ok limum.

K. 165. Dráp Þóris.

[ÓH (Fms.) k. 161, (Flat.) k. 232; Rauðólfs þáttr.]

Þórir, sonr Ǫlvis á Eggju, stjúpsonr Kálfs Árnasonar ok systursonr Þóris hundz, var manna fríðastr,

15. hefði: hafði *J2*, *18*. 16. at: *ul. 18*, *J2 og omv.* segir hann. 28. *Overskr. fra 18. J2, J3; mgl. K, 70.* 29. sonr: son *70;* s. *de øvrr.* 29. 30. -sonr: *sål. 70;* son, s. *K; fork. i de øvrr.*

mikill maðr ok sterkr; hann var þá xviii. vetra gamall.
Hann hafði fengit gott kvánfang á Heiðmǫrk ok auð
fjár með; var hann inn vinsælsti maðr ok þótti
27—28 vænn til hǫfðingja. Hann bauð konungi heim til veizlu
með lið sitt; konungr þekðisk boð þat ok fór til
Þóris, fekk þar allgóðar viðtǫkur. Var þar veizla in
virðuligsta, var veitt allkappsamliga, en ǫll váru fǫng
in beztu. Konungr ok menn hans rœddu þat sín í
milli, at þeim þótti þat mjǫk hœfask við, ok vissu
eigi, hvat þeim þótti framarst, húsa-kynni Þóris eða
húsbúnaðr, borðbúnaðr eða drykkr eða maðr sá, er
H 290 veitti. Dagr lét sér fátt um finnask. Óláfr konungr
var vanr at hafa opt rœður við Dag ok spurði hann
ýmissa hluta. Reyndisk konungi alt þat með sannendum,
er Dagr sagði, hvárt sem þat var liðit eða ókomit
fram; festi þá konungrinn trúnað mikinn á rœðum
hans. Þá kallaði konungr Dag á einmæli ok rœddi
þá mjǫk marga hluti fyrir honum; þar kom niðr rœða
konungs, at hann tjáði þat fyrir Dag, hvé skǫruligr
maðr Þórir var, er þeim gerði þá veizlu virðuliga.
Dagr lét sér fátt um finnask ok lét þat alt satt, er
konungr segir. Þá spurði konungr Dag, hverja skapsanmarka
hann sæi Þóris. Dagr kvaðsk hyggja, at
Þórir myndi vel skapfarinn, ef honum væri þat svá
gefit sem hitt, er alþýða mátti sjá. Konungr bað hann
segja sér þat, er hann spurði, segir, at hann var þess
skyldr. Dagr svarar: »þá muntu, konungr, vilja veita
mér, at ek ráða hefndinni, ef ek skal finna lǫstinn«.
O 176 U 435 Konungr segir, at hann vill eigi dómum sínum skjóta
undir aðra menn, en bað Dag segja sér þat, er hann
spurði. Dagr svarar: »dýrt er dróttins orð; þat mun

7. virðu-: virði- *70, J2, J3.* 19. Dag: *sål. 70;* Degi *18 (ur);* D. *de øvrr.* 24. skapfarinn: *sål. K, 70, J3;* skapi f. *J2, 18.*

ek til skaps-lastar Þóri finna, sem margan kann henda; hann er maðr of fégjarn«. Konungr svarar: »er hann þjófr eða ráns-maðr?«. Dagr svarar: »eigi er þat« segir hann. »Hvat er þá?« segir konungr. Dagr svarar: »hann vann þat til fjár, at hann gerðisk dróttins-sviki; hann hefir tekit fé af Knúti inum ríka til hǫfuðs þér«. Konungr svarar: »hvernug gerir þú þat satt?«. Dagr mælti: »hann hefir á inni hœgri hendi fyrir ofan ǫlboga digran gullhring, er Knútr konungr hefir gefit honum, ok lætr engan mann sjá«. Eptir þat slitu þeir konungr tali sínu, ok var konungr reiðr mjǫk. Þá er konungr sat yfir borðum ok menn hǫfðu drukkit um hríð, ok váru menn allkátir; Þórir gekk H 291
um beina; þá lét konungr kalla Þóri til sín; hann gekk framan at borðinu ok tók hǫndum upp á borðit. Konungr spurði: »hversu gamall maðr ertu, Þórir?«. »Ek em xviii. vetra gamall« segir hann. Konungr mælti: »mikill maðr ertu, Þórir, jamgamall, ok gǫfugligr«. Tók þá konungr um hǫnd ina hœgri ok strauk upp um ǫlboga. Þórir mælti: »tak þú kyrt þar á, ek hefi sull á hendi«. Konungr helt hendinni ok kendi, at þar var hart undir. Konungr mælti: »hefir þú eigi spurt þat, at ek em læknir?, ok láttu mik sjá sullinn«. Þórir sá, at þá myndi ekki tjóa at leyna, tók þá hringinn ok lét fram. Konungr spyrr,

---

1. skaps-: *sål. K;* skap- *de øvrr.* 9. ǫl-: *sål. K, J2, J3;* ol- *18, 70.* 18—19. gǫfugligr: *sål. alle; hermed ender lakunen i J2 (J3); Asgeir bemærker i randen (J2):* her til er skrifat eptir annaʀi Membr:. 19. hǫnd—hœgri: hændina honum *J2.* 19—20. strauk upp: *ul. J2.* 20. ǫlboga: *med art. J2.* kyrt þar: *omv. J2.* 21. á hendi: micinn *J2.* 22. kendi—Konungr: *ul. J2.* 23. þat: *ul. J2.* ek: *mgl. K.* 24. at þá: *omv. J2.* myndi ekki: *omv. J2.* tjóa: tio *J2 (J3 = K).* 25. tók þá: let Þorir þa fram *J2 og ul.* ok—fram. spyrr: spurþe *J2.*

hvárt þat var Knúts konungs gjǫf. Þórir segir, at ekki var þá því at leyna. Konungr lét Þóri taka hǫndum ok setja í járn. Þá gekk Kálfr at ok bað Þóri friðar ok bauð fyrir hann fé. Margir menn studdu þat mál ok buðu sitt fé fram. Konungr var svá reiðr, at ekki mátti orðum við hann koma, segir hann, at Þórir skyldi hafa slíkan dóm, sem hann hafði honum hugðan. Síðan lét konungr drepa Þóri, en verk þat varð at inni mestu ǫfund bæði þar um Uplǫnd ok engum mun síðr norðr um Þrándheim, þar sem ætt Þóris var flest. Kálfi þótti ok mikils
U 436 vert aftaka þessa manns, þvíat Þórir hafði verit fóstrson hans í œsku.

K. 166. Fall Grjótgarðz.

[ÓH (Fms.) k. 161, (Flat.) k. 232; jfr. ÓH (49) k. 68.]

Grjótgarðr, sonr Ǫlvis ok bróðir Þóris, hann var ellri þeira brœðra; var hann ok inn gǫfugligsti maðr ok hafði sveit um sik: hann var þá ok staddr á
H 292 Heiðmǫrk. En er hann spurði aftǫku Þóris, þá veitti hann árásir, þar sem fyrir váru menn konungs eða fé hans, eða at ǫðru hverju hafðisk hann við á skógum
O 177 eða í ǫðrum fylgsnum. En er konungr spurði ófrið

---

1. Kn. kgs | gjǫf: *omv. J2.* 2. ekki—því: þvi var þa ecki *J2.* 2—3. Þóri—setja: þa setia þori *J2.* 4. fyrir hann | fé: *omv. J2 og tf.* oc. 5. ok—fram: með honum *J2.* 5—7. var-hann*(1)*: segir *J2* 8. hafði: hefþi *J2.* hugðan: ætlat *J2.* kgr: hann *J2.* 9—13. en—œsku: oc þotti morgum monnum mioc i moti scape þeim er varu frændr hans eþr vinir *J2.* 14. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Drepinn Griotgarðr *J2, J3.* 15. sonr: s. *alle (*son *70).* ok: enn *J2.* 16. ellri—ok: *ul. J2.* gǫfug-: giorfi- *J2.* 17. sveit: manna *tf. J2.* 17—18. hann—Heiðm.: *ul. J2.* 19—20. eða—eða: enn *J2.* 20—21. eða—fylgsnum: *ul. J2;* fylsknom *skr. K, 70.*

þann, þá lét hann njósnum til halda um ferðir Grjótgarðz. Verðr konungr varr við ferðir hans; hafði Grjótgarðr tekit náttstað eigi langt frá því, er konungr var. Óláfr konungr fór þegar um nóttina, kom þar, er dagaði; slógu mannhring um stofuna, þar er þeir Grjótgarðr váru inni. Þeir Grjótgarðr vǫknuðu við manna-gný ok vápna-brak; hljópu þeir þá þegar til vápna; hljóp Grjótgarðr út í forstofuna. Grjótgarðr spurði, hverr fyrir liði því réði; honum var sagt, at þar var kominn Óláfr konungr. Grjótgarðr spurði, ef konungr mætti nema orð hans. Konungr stóð fyrir durunum; hann segir, at Grjótgarðr mátti mæla slíkt, er hann vildi — »heyri ek orð þín« segir konungr. Grjótgarðr mælti: »ekki mun ek griða biðja«. Þá hljóp Grjótgarðr út, hafði skjǫld yfir hǫfði sér, en sverð brugðit í hendi; lítt var lýst ok sá hann ógǫrla; hann lagði sverði til konungs, en þar varð fyrir Arnbjǫrn Árnason; kom lagit undir brynjuna ok renndi upp í kviðinn; fekk Arnbjǫrn þar bana; Grjótgarðr var ok þegar drepinn ok flest alt lið hans. Eptir þessa atburði snøri konungr ferðinni aptr suðr til Víkrinnar.

1. þann: þenna *J2*. þá: *ul. J2*. 1—2. ferðir Gr.: ferð hans *J2*. 2. Verðr kgr: konungr varþ *J2*. 2—3. ferðir—Gr.: at Griotgarþr hafþe *J2*. 3—4. frá—var: þaðann *J2*. 4. Óláfr—fór: for konungr *J2*. 5. mann-: *ul. J2*. 6. Grjótgarðr*(2)*: *ul. J2*. 7. -gný: mal *J2*, 7—8. hljópu—vápna: *ul. J2*. 8—9. Gr. spurði: oc spyʀ *J2*. 9. því: *ul. J2*. 10. þar—Gr.: Olafr konungr reði fyrir liþino. hann *J2*. 11. ef—hans: mvn konungr nema mega mal mitt *J2*. 11—12. fyrir durunum: i dyrum *J2*. 12—13. hann—vildi: oc svarar mæl þu slict er þer likar þviat *J2*. 13. heyri ek: *omv. J2 (J3 = K)*. segir kgr: *ul. J2*. 15. Grjótgarðr: hann *J2*. 15—17. hafði—hann: oc *J2*. 15. hǫfði: *sål. 18, 70; ul. K*. 17. þar—fyrir: fyrir varþ *J2*. 19. fekk—bana: var þat hans banasar *J2*. 21. þessa atburði: *omv. J2*. ferðinni: *ul. J2*.

K. 167. Frá sendimǫnnum Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 161 (fin.), (Flat.) k. 232 (fin).]

1 028 Nú er Óláfr konungr kom til Túnsbergs, þá gerði hann menn í allar sýslur, ok krafði konungr sér liðs ok leiðangrs. Skipa-kostr hans var þá lítill; váru þá
U 437 engi skip nema bóanda-fǫr, en lið drósk vel til hans þar ór heruðum, en fátt kom um langan veg, ok
H 293 fannzk þat brátt, at landfólkit myndi þá vera snúit frá einǫrðinni við konung. Óláfr konungr gerði lið sitt austr á Gautland, sendi þá eptir skipum sínum ok þeim varnaði, er þeir létu eptir um haustit. En ferð þeira manna varð sein, þvíat þá varð eigi betra en um haustit at fara í gǫgnum Danmǫrk, þvíat Knútr konungr hafði her úti um várit um alt Dana-veldi ok hafði eigi færa en tólf hundruð skipa.

K. 168. Ráðagǫrð Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 162, (Flat.) k. 234; Fsk. k. 103, 104.]

1028 Þau tíðendi spurðusk í Nóreg, at Knútr inn ríki dró saman her óvígjan í Danmǫrku, ok þat með, at hann ætlaði at halda liði því ǫllu til Nóregs ok leggja þar land undir sik. En er slíkt spurðisk, þá urðu

1. *Overskr. fra* 18, *J2 (der ul.* sendi-*); mgl. K,* 70. 3. hann: fra ser *tf. J2.* 3—4. kgr—ok: *ul. J2.* 4—5. Skipa- - skip: enn scip varu engi *J2.* 5. bóanda: *med* u *J2.* til hans: at honum *J2.* 6—8. kom—kg: um lengra *J2.* 8—9. lið sitt: menn *J2.* 9. sendi þá: *ul. J2.* 10. ok—haustit: *ul. J2.* 11. ferð—sein: þeim monnum varþ helldr seinfarit *J2.* varð(*2*): var *J2.* 12. en—haustit | at—Danmǫrk: *omv. J2 og skr.* gegnom. 13. um várit | um—veldi: *omv. J2.* 15. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Olafi konunge *J2.* 16—17. inn—Danmǫrku: konungr hafði her uti um alla Danmork *J2;* Danmorco *skr. 70; fork. K.* 18. liði því: *omv. J2.* 19. þar—sik: undir sic land allt *J2.* þá urðu: varu *J2.*

Óláfi konungi menninir því verri tiltaks, ok fekk hann síðan lítit af bóndum. Hans menn tọluðu opt um þetta sín í milli. Þá kvað Sigvatr þetta:

110. Út býðr allvaldr sveitum O 178
Englands, en vér fengum
(lítt sék lofðung óttask)
liðfæð ok skip smæri;
rọ́ð eru ljót, ef láta
lands-menn konung þenna
(lætr einọrð fé firða
ferð) liðþrota verða.

Konungr átti hirðstefnur, en stundum húsþing við lið sitt alt, ok spyrr menn ráðs, hvat þá sýnisk tiltœkiligast — »þurfu vér ekki í at dyljask, segir hann, at Knútr konungr mun koma at vitja vár í sumar, ok hefir hann her mikinn, sem þér munuð spurt hafa, en vér họfum lið lítit at svá búnu til móts við her hans, en landz-fólk er oss nú ekki trúligt«. En rœðu H 294
konungs svọruðu menn misjafnt, þeir er hann orti orða á; en hér er frá því sagt, er Sigvatr segir:

111. Flœja getr, en frýju,
fjandr, leggr oss til handa,

1. Ól. kgi | menninir: *sål. 18, 70; omv. K;* menninir *efter* tiltaks *J2.* ok: *ul. J2.* 2. lítit: lið *tf. J2.* bóndum: boandum *J2.* 2—3. Hans—milli: *ul. J2.* 3. þetta: *ul. J2.*

4—11. **110. visa.** 1. all-: al- *J2.* 3. sék: se ec *alle.* 4. -fæð: *sål. K, 18, 70;* -fær *J2.* 7. einọrð: einorðe *K;* einorðr *70;* einorþ *18;* einurð *J2.* firða: finna *J2.*

12. hirðstefnur—húsþing: længum tal *J2.* 13. alt: *ul. J2.* 13—14. menn—tiltœkiligast: umraðagerþir *J2.* 14. þurfu: þurfum *J2 (i K er stregen over det sidste bogstav senere tilf.).* ekki: æigi *J2.* í: við *efter* dyljask *J2.* 15. kgr: *ul. J2.* at—vár | í sumar: *omv. J2.* 16. sem—hafa: *ul. J2.* 17. lið lítit: *omv. J2.* 17—20. til—á: *ul. J2.* 20. en—segir: þa qvað Sighvatr *J2.*

21—393₆. **111. visa.** 1. Flœja: flæira *J2;* flyia *skr. de øvrr.* frýju: frygio *J2.*

(verðk fyr æðru orði)
allvalds, en fé gjalda;
hverr skal þegn, þótt þverri
þengils vina gengi,
(upp hvalfa svik) sjalfan
sik lengst hafa miklu.

U 438 **K. 169.** Brenna Grankels.

[ÓH (Fms.) k. 163, (Flat.) k. 235.]

1028 Þat sama vár gerðusk þau tíðendi á Hálogalandi, at Hárekr ór Þjóttu mintisk þess, at Ásmundr Grankelsson hafði rænta ok barða húskarla hans. Skip þat, er Hárekr átti, xx.-sessa, flaut fyrir bœ hans tjǫlduð ok þilið. Gerði hann þat orð á, at hann ætlaði at fara suðr til Þrándheims. Eitt hvert kveld gekk Hárekr til skips með húskarla-lið sitt ok hafði nær lxxx. manna. Røru þeir um nóttina ok kómu, er mornaði, til bœjar Grankels, slógu þar hring um hús; veittu þar síðan atgǫngu, lǫgðu síðan eld í hús; brann þar Grankell inni ok menn með honum, en sumir váru úti drepnir; létusk þar allz xxx. manna. Fór Hárekr heim eptir verk þat ok sat í búi sínu. Ás-

3. verðk: verð ec *alle.* æðru: *sål. J2;* ǫðru *K. 70.* orði: orþum *J2.* 5. þótt: þo at *alle.* 7. hvalfa: *sål. J2;* hvalfra *K, 18, 70; jfr. K. Gísl. Njála 60—61.*

7. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap. inddel. J2.* 8. Þat: Þetta *J2.* 8—9. gerðusk—at*(1)*: mintiz *J2 og ul. det følg.* m. 9. at*(2)*: er *J2.* 10. rænta—barða: barit *J2.* 10—13. Skip—Þrándheims: *ul. J2.* 13. hvert: *ul. J2.* 14. -lið: *ul. J2 og skr.* sina. 14—16. hafði—mornaði: for *J2.* 16. bœjar: biǫr *J2.* 16—18. slógu—Grankell: oc toc hus a honum oc brendi hann *J2.* 18. menn—honum: heima menn hans *J2.* 19. xxx.: xc *J2 (*lxxxx *J3).* 20. þat: þetta *J2.* ok—sínu: *ul. J2.*

mundr var með Óláfi konungi. Var þar bæði um þá menn, er á Hálogalandi váru, at engi beiddi Hárek bóta fyrir verk þat, enda bauð hann eigi.

K. 170. Ferð Knúts konungs í Nóreg. H 295

[ÓH (Fms.) k. 164, (Flat.) k. 236; Fsk. k. 104; jfr. Knýtl. k. 17; ÓH (49) k. 69, 76.]

Knútr inn ríki dró saman her sinn ok helt til 1028 Limafjarðar. En er hann var búinn, þá sigldi hann þaðan ǫllu liði til Nóregs, fór skyndiliga ok lá ekki við land austan fjarðar; sigldi þá yfir Foldina ok lagði at á Ǫgðum, krafði þar þinga; kómu bœndr ofan ok heldu þing við Knút konung. Var þar Knútr til konungs tekinn um land alt; setti hann þar þá menn í sýslur, en tók gíslar af bóndum; mælti engi maðr í móti honum. Óláfr konungr var þá í Túnsbergi, er herr Knúts fór it ýtra um Foldina. Knútr O 179 konungr fór norðr með landi. Kómu þar til hans menn ór heruðum ok játuðu honum þá allir hlýðni. Knútr konungr lá í Eikundasundi nǫkkura hríð. Kom þar til hans Erlingr Skjálgsson með lið mikit. Þá bundu þeir Knútr konungr vináttu sína enn at nýju.

1—3. Var—eigi: þa er hann spurþe þetta *J2.* 4. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Heitið mꝍrgu Erlingi Skialgssyni *J2 (*fra E. S. *J3).* 6—7. þá—liði: hellt hann ꝍllom herinom *J2;* hann *mgl. K, 70 (tilf. i 18).* 7—8. fór—ok: hann *J2.* 9. á: *ul. J2 (i J3).* krafði: oc qvaddi *J2.* kómu: þar *tf. J2.* 10. ofan—kg: til *J2.* Knútr: konungr *tf. J2.* 11. land alt: *omv. J2.* þar þá: *ul. J2.* 12. gíslar: gisla *J2.* 12—13. mælti—honum: *ul. J2.* 14. Knúts: konungs *tf. J2.* fór: sigldi *J2.* um Foldina: *ul. J2.* 15. Kómu þar: *omv. J2.* 15—16. til hans | menn: *omv. J2.* 16. þá allir: *ul. J2;* allri *skr. K.* 17. Eikund-: Ein- *skr. K, 18, 70.* nǫkkura: um *J2.* 17—18. Kom þar: *omv. J2.* 18. með—mikit: *ul. J2.* 18—19. Þá | bundu þeir: *omv. J2.* 19. Knútr—nýju: af nyio sinn felagscap *J2.*

Var þat í heitum við Erling af hendi Knúts konungs, at hann skyldi hafa land alt til forráða milli Staðar
U 439 ok Rygjarbits. Síðan fór Knútr konungr leiðar sinnar, ok er þat skjótast frá ferð hans at segja, at hann létti eigi fyrr, en hann kom norðr í Þrándheim ok helt til Niðaróss. Stefndi hann þá í Þrándheimi viii. fylkna þing; var á því þingi Knútr til konungs tekinn um allan Nóreg. Þórir hundr hafði farit ór Danmǫrk með Knúti konungi ok var hann þar. Hárekr ór Þjóttu var ok þá þar kominn. Gerðusk þeir Þórir
H 296 lendir menn Knúts konungs þá ok bundu þat svardǫgum. Knútr konungr gaf þeim veizlur stórar ok fekk þeim Finnferð; gaf þeim gjafir stórar á þat ofan. Alla lenda menn, þá er til hans vildu snúask, gœddi hann bæði at veizlum ok at lausafé; lét þá alla hafa meira ríki, en þeir hǫfðu áðr haft.

K. 171. Frá Knúti konungi.

[ÓH (Fms.) k. 165, (Flat.) k. 237; Fsk. k. 104; jfr. Knýtl. k. 17; ÓH (49) k. 76; Ágr. k. 24; Tjodrek k. 16.]

1028 Knútr konungr hafði þá lagt land alt undir sik í Nóregi. Þá átti hann þing fjǫlment bæði af sínu liði ok landz-mǫnnum. Þá lýsti Knútr konungr yfir því, at hann vill gefa Hákoni jarli, frænda sínum, at yfirsókn land þat alt, er hann hafði unnit í ferð þeiri;

---

1. af—kgs: *ul. J2.* 3—6. leiðar—Niðaróss: til Þrandheims *J2.* 6. þá í Þrh.: þar *J2.* 7. Knútr: *mgl. K.* 8—10. hafði—Þórir: oc Harekr or Þiottu gerþuz þa *J2.* 11. þá: *ul. J2.* 13. gaf—ofan: *ul. J2.* 14. vildu snúask: komu *J2.* 15. at*(2): ul. J2.* lét þá: oc let *J2.* 16. þeir hǫfðu . . . haft: *ul. J2.* 17. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* fra gamla Knuti *J2.* 18. land alt: *ul. J2.* 19. í N.: allann Noreg *J2.* 19—20. Þá—mǫnnum: *ul. J2.* 20 lýsti—kgr: lysir hann *J2.* 21. jarli: *ul. J2.* 22. þat—þeiri: allt i Noregi *J2.*

þat fylgði því, at hann leiddi í hásæti hjá sér Hǫrðaknút, son sinn, ok gaf honum konungs-nafn ok þar með Dana-veldi. Knútr konungr tók gíslar af ǫllum lendum mǫnnum ok stórbóndum, tók sonu þeira eða brœðr eða aðra náfrændr eða þá menn, er þeim váru kærstir ok honum þóttu bezt til fallnir. Festi konungr svá trúnað manna við sik, sem nú er sagt. Þegar er Hákon jarl hafði tekit við ríki í Nóregi, þá réðsk til lags við hann Einarr þambarskelfir, mágr hans; tók hann þá upp veizlur allar, þær sem hann hafði fyrr haft, þá er jarlar réðu landi. Knútr konungr gaf Einari stórar gjafir ok batt hann í kærleikum miklum við sik; hét því, at Einarr skyldi vera mestr ok gǫfgastr ótíginna manna í Nóregi, meðan hans vald stœði yfir landi; en þat lét hann fylgja, at honum þótti Einarr bazt fallinn til at bera tígnar-nafn í Nóregi, ef eigi væri jarls við kostr, eða sonr hans Endriði, H 297
fyrir ættar sakir hans. Þau heit virðusk Einari mikils U 440
ok hét þar í mót trúnaði sínum. Hófsk þá af nýju hǫfðingskapr Einars.

K. 172. Frá Þórarni loftungu. O 180

[ÓH (Fms.) k. 166, (Flat.) k. 238; Fsk. k. 104, 105; ÓH (49) k. 76.]

Þórarinn loftunga var maðr kallaðr; hann var

---

1. þat—at: *ul. J2.* leiddi: oc *tf. J2.* 3. Dana-veldi: alla Danmork *J2.* 4. stórbóndum: enom stǫʀom bǫndom i Noregi *J2.* 4—7. tók—kgr: oc festi *J2.* 7. sem—sagt: *ul. J2 og har her nyt kap. med overskr.:* fra Hakoni iarli. 11. þá—landi: *ul. J2.* 12—13. batt—sik: *ul. J2.* 13—14. mestr ok: *ul. J2.* 15. stœði: stoð *J2 (J3 = K).* landi: *ul. J2.* en—hann: oc let þat *J2.* 16. E. bazt: hann bezt *J2.* fallinn til: *omv. J2.* 17—18. eða—hans: *ul. J2.* 18. Þau: slic *J2.* 19—20. Hófsk—Einars: oc vingfengi*(!) J2 (*vin- *J3).* 21. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Kveþinn Hǫfuðlausn *J2.* 22. loftunga—kallaðr: er kallaðr var loftunga *J2.*

íslenzkr maðr at kyni, skáld mikit ok hafði verit mjǫk með konungum eða ǫðrum hǫfðingjum. Hann var með Knúti konungi inum ríka ok hafði ort um hann flokk; en er konungr vissi, at Þórarinn hafði ort flokk um hann, þá varð hann reiðr ok bað hann fœra sér drápu um daginn eptir, þá er konungr sæti yfir borðum; ef hann gerði eigi svá, þá segir konungr, at Þórarinn myndi uppi hanga fyrir dirfð þá, er hann hafði ort dræpling um Knút konung. Þórarinn orti þá stef ok setti í kvæðit ok jók nǫkkurum ørendum eða vísum; þetta er stefit:

112. Knútr verr grund sem gætir
Gríklands himinríki.

Knútr konungr launaði kvæðit l. marka silfrs; sú drápa er kǫlluð Hǫfuðlausn. Þórarinn orti aðra drápu um Knút konung, er kǫlluð er Tøgdrápa; í þeiri drápu er sagt frá þessum ferðum Knúts konungs, er hann fór ór Danmǫrk sunnan til Nóregs, ok er þetta einn stefja-bálkr:

H 298 113. *Knútr es und sólar;*
siðnæmr með lið
fór mjǫk mikit
minn vinr þinig;
fœrði ór -firði
fimr gramr Lima-
út ólítinn
otrheims flota.

1. at kyni: oc *J2.* 1—2. ok—hǫfðingjum: *ul. J2.* 3. inum ríka: *ul. J2.* 4—5. er—hann*(2):* konungr varþ mioc *J2.* 5. reiðr: við *tf. J2.* 6. þá—borðum: enn *J2.* 8. ort: um hann *tf. J2 og ul. det følg.* um Kn. kg. 9—11. ok—stefit: i flockinn oc nockorar visr oc er þetta stef *J2.*

12—13. **112. vísa.** 2. Grík-: *sål. 18; afrevet i K;* Grick- *70, J2.*

14. kgr: *ul. J2.* kvæðit: þat kvæðe *J2.* 16—17. er*(1)*—kgs: *ul. J2.* 16. Tøg-: tǫg- *K, 18, 70.* 18. sunnan: *ul. J2.* 19. einn—bálkr: uphaf *J2.*

20—23. **113. vísa.** 2. -næmr: -nemr *alle.* 3. mikit: mic*(k̄) K, J2 (ɔ:* mikinn?*;* mikit *18, 70, J3).*

114. Uggðu Egðir
ǫrbeiðis fǫr
svans siglana
sǫkrammir mjǫk;
alt vas golli
grams skip framit;
vǫ́rum sjón sǫgu
slíks ríkari.

115. Ok fyr Lista
liðu fram viðir
hádýrs of haf
hart kolsvartir;
byggt vas innan
alt brimgaltar
suðr sæ skíðum
sund Eikunda.

116. Ok fyr fornan
friðmenn liðu
haug Hjǫrnagla
hvast griðfastir;
þars stóð fyr Stað U 441
stafnklifs drifu,
vasa eyðilig
ǫrbeiðis fǫr.

117. Knǫ́ttu súðir H 299
svǫng mjǫk langar
byrrǫmm bera
brimdýr fyr Stim;
svá liðu sunnan
svalheims Valar,
at kom norðr í Nið
nýtr herflýtir.

118. Þá gaf sínum
snjallr gǫrvallan
Nóreg nefa
njótr veg- Jóta;
þá gaf sínum
(segik þat) megi
»dals dǫkksalar«
Danmǫrk »svana»

Hér getr þess, at þeim var sjón sǫgu ríkri um ferð Knúts konungs, er þetta kvað; þvíat Þórarinn hrósar því, at hann var þá í fǫr með Knúti konungi, er hann kom í Nóreg.

1—8[a]. **114. vísa.** *Mgl. J2.* 1. Uggðu: ugðu *alle.* 3. sig-: *sål. FJ;* sigr- *alle.* 5. golli: gulli *alle.*

9—16[a]. **115. vísa.** 3. of: um *alle.* 7. skíðum: sciþa *J2.*

17—20[a]—1—4[b]. **116. vísa.** *Mgl. J2.* 5. þars: þar er *alle.*

5—12[b]. **117. vísa.** *Mgl. J2.* 2. svǫng: *sål. FJ;* svangs *K, 18, 70;* svang *OH (49).*

13—20[b]. **118. vísa.** 1—4 *og* 5—8 *er ombyttede i J2.* 4. veg- Jóta: vegrotar *J2;* vegiotra *K. 70,* -iotar *18, (der bör mulig læses* vegs *Svb. Eg.).* 6. segik: segi ec *alle.*

21—24. Hér—Nóreg: *ul. J2.*

O 181 **K. 173.** Frá sendimǫnnum Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 167, (Flat.) k. 239; Fsk. k. 105; jfr. ÓH (49) k. 72, 69.]

1028 Menn þeir, er Óláfr konungr hafði sent austr á
Gautland eptir skipum sínum, þá fóru þeir með þau
skip, er þeim þóttu bǫzt, en hin brendu þeir; hǫfðu
með sér reiða ok annan varnað þann, er konungr
átti ok menn hans. Þeir sigldu austan, þá er þeir
spurðu, at Knútr konungr var farinn norðr í Nóreg;
sigldu þá austan um Eyrarsund, svá norðr til Víkrinnar
H 300 á fund Óláfs konungs, fœrðu honum skip sín; var
hann þá í Túnsbergi. En er Óláfr konungr spurði,
at Knútr konungr fór liði sínu norðr fyrir land, þá
helt Óláfr konungr inn í Oslóarfjǫrð ok upp í vatn
þat, er Drǫfn heitir, ok hafðisk hann þar við, til þess
er herr Knúts konungs var farinn um suðr. En í
ferð þeiri, er Knútr konungr fór norðan með landi,
átti hann þing í hverju fylki; en á hverju þingi var
honum land svarit ok gefnir gíslar. Fór hann austr
yfir Foldina til Borgar ok átti þar þing; var honum
þar land svarit sem annars staðar. Síðan fór
Knútr konungr til Danmarkar suðr, ok hafði hann

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Olafi konunge *J2.* 2—3. austr á G.: *ul. J2.* 4. skip: *ul. J2* bǫzt: bazt *70* bæzt *el.* bæzt *18;* bezt *K, J2.* 4—6. hǫfðu—hans: *ul. J2.* 6. Þeir sigldu: *omv. J2.* 6—7. þeir—at: *ul. J2.* 7. farinn—Nóreg: i Noregi *J2.* 8. þá austan: þeir *J2.* Eyrar-: Eyra- *J2.* norðr—Víkrinnar: i *(sål. rettet af Asgeir fra* um; um *J3)* vikina oc *J2.* 9—10. fœrðu—Túnsbergi: *ul. J2.* 11. fór: með *tf. J2.* fyrir land: með landi *J2.* 11—12. þá—kgr: hellt hann sino liþe *J2.* 12. í(1): til*(!) 18, 70.* 13. Drǫfn: *sål. J2;* Drafn *K, 18, 70.* hann: *ul. J2.* til þess: þar til *J2.* 14. herr—kgs: Knutr konungr *J2.* farinn: sigldr *J2.* 14—19. En—staðar: *ul. J2.* 15. norðan: *sål. 18, 70;* norðr *K.* 20. -markar: *fork. K;* -mercr *J2 og ul.* suðr. hann: þa *J2.*

Nóreg eignazk orrostulaust; réð hann þá fyrir iii. þjóðlǫndum; svá segir Hallvarðr Háreksblesi, er hann orti um Knút konung:

119. Englandi ræðr yngvi U 442
einn (hefsk friðr at beinni)
bǫðrakkr bœnar nǫkkva
barkrjóðr ok Danmǫrku;
ok hefr (odda Leiknar)
jalmfreyr und sik malma
(hjaldrǫrr haukum þverrir
hungr) Nóregi þrungit.

K. 174. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 168, (Flat.) k. 240; Ágr. k. 23; ÓH (49) k. 71, Ældste sag. p. 11.]

Óláfr konungr helt skipum sínum út til Túnsbergs, 1028
þegar er hann spurði, at Knútr konungr var farinn suðr til Danmarkar. Síðan bjó hann ferð sína með lið þat, er honum vildi fylgja, ok hafði hann þá xiii. H 301
skip. Síðan helt hann út eptir Víkinni ok fekk hann lítit af fé ok svá af mǫnnum, nema þeir fylgðu honum, er eyjar byggðu eða útnes. Gekk konungr þá ekki á land upp, hafði slíkt af fé eða mǫnnum, sem á leið hans varð. Hann fann þat, at landit var þá svikit

1. N. eignazk: *omv. J2.* iii.: þrim *J2 (*-mr *J3).* 2. segir: q. *J2* 2—3. er—kg: *ul. J2.*
4—11. **119. vísa.** 1. ræðr: reð *J2 (J3).* 2. hefsk: hofz *J2.* 3. bœnar: brætar *J2.* 4. bark-: bærk- *J2.* ok: *sål. K;* i *18, 70, J2, J3.* 5. hefr: hefir *alle.* 6. jalm-: alm- *J2.* 7. -ǫrr: -ærr *alle; K. Gísl. Aarb. 1868 s. 361, Nj. 102—3.* haukum: hæka *J2.* 8. hungr: hungs *J2 (J3).*
12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap. inddel. J2.* 14. er: *ul. J2.* 14—15. farinn suðr: suðr sigldr *J2.* 15. -markar: *sål. K, 70; fork. J2.* 16. þat: sitt *J2.* ok: *ul. J2.* 17. Síðan: *ul. J2.* hann*(1)*: þa *tf. J2.* hann*(2)*: *ul. J2.* 19—21. Gekk—varð: *ul. J2.* 21. þat: þa *J2 og ul. det følg.* þá.

undan honum. Fór hann þá svá sem byrjaði. Var þat ǫndurðan vetr. Þeim byrjaði heldr seint; lágu þeir í Sóleyjum mjǫk lengi ok spurðu þar tíðendi af kaupmǫnnum norðan ór landi. Var konungi þá sagt, at Erlingr Skjálgsson hafði liðsamnað mikinn á Jaðri; skeið hans lá fyrir landi albúin ok fjǫldi annarra skipa, er bœndr áttu; váru þat skútur ok lagnar-skip ok róðrar-ferjur stórar. Konungrinn helt austan liðinu ok lá um hríð í Eikundasundi. Spurðu þá hvárir til annarra. Fjǫlmentisk Erlingr sem mest þá.

K. 175. Frá sigling Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 168, 169, (Flat.) k. 240, 241; Ágr. k. 23; Fsk. k. 106; ÓH (49) k. 69.]

0 182 *.des. 1028* Túmásmessu fyrir jól þegar í dagan tók konungr út ór hǫfninni; var þá allgóðr byrr ok heldr hvass; sigldi hann þá norðr fyrir Jaðar. Var veðr vátt ok mjǫrkva-flaug nǫkkur. Þegar fór njósn it øfra um Jaðar, er konungr sigldi it ýtra. En er Erlingr varð þess varr, at konungr sigldi austan, þá lét hann blása liði sínu ǫllu til skipanna; dreif þá fólk alt á skipin ok bjósk til bardaga. En skip konungs bar skjótt at

---

1. Fór—byrjaði: *ul. J2.* 1—2. Var þat: *omv. J2.* 3. Sól-: *sål. alle.* 3—4. þar—kaupmǫnnum: þat *J2.* 4. Var—sagt: *ul. J2.* 5. mikinn: fyrir *tf. J2.* 6—8. skeið—stórar: *ul. J2.* 8. Kgrinn: *uden art. J2.* helt: þa *tf. J2.* 9. þá hvárir: *omv. J2.* 10. Fjǫlmentisk: fiolmenti *J2.* sem mest | þá: *omv. J2.* 11. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Enn *(ul. J3)* fra Olafi konunge *J2.* 12. Túmás-: Tomas- *J2.* þegar í dagan: *ul. J2.* 13. ok—hvass: *ul. J2.* 14. sigldi hann: *sål. 18, 70, J2;* Sigldo þeir *K.* Var: oc var *J2.* veðr vátt: *omv. J2.* 16. it ýtra: *sål. alle, undt. K:* æstan *(fejlskrivn.).* 16—17. En—austan: *ul. J2.* 17. þá—hann: Let Erlingr þa *J2.* 18. liði—ǫllu: ællu liþino *J2.* fólk alt: *omv. J2.* skipin: *ud. art. J2.* 19. at: *ul. J2.*

norðr um Jaðar. Þá stefndi hann innleið, ætlaði svá H 302
ferð sína, at fara í fjǫrðu inn ok fá sér þar lið ok fé. U 443
Erlingr sigldi eptir honum ok hafði her mannz ok fjǫlða skipa. Váru skip þeira ǫrskreið, er þeir hǫfðu ekki á nema menn ok vápn; gekk þá skeiðin Erlings miklu meira en ǫnnur skipin; þá lét hann hefla seglit ok beið liðs síns. Þá sá Óláfr konungr, at þeir Erlingr sóttu eptir mjǫk, þvíat skip konungs váru sett mjǫk ok sollin, er þau hǫfðu flotit á sæ alt sumarit ok um haustit ok vetrinn þar til; hann sá, at liðs-munr mikill myndi vera, ef mœtti ǫllu í senn liði Erlings. Þá lét hann kalla skip frá skipi, at menn skyldu síga láta seglin ok heldr seint, en svipta af handrifi; ok var svá gǫrt. Þeir Erlingr funnu þat. Þá kallaði Erlingr ok hét á lið sitt, bað þá sigla meira — »sé þér, segir hann, at nú lægir seglin þeira, ok draga þeir undan oss«. Lét hann þá hleypa ór heflunum segli á skeiðinni; gekk hon fram brátt.

---

1. Þá—hann: stefndi konungr þa *J2.* innleið: oc *tf. J2.* 1—2. svá—fara: *ul. J2.* 2. í fjǫrðu | inn: *omv. J2.* ok fé: *ul. J2.* 3. Erlingr: við þetta varþ var Erlingr Skialgsson oc *J2.* honum—hafði: með *J2.* 4. skip þeira: þau *J2.* 5. á: *ul. J2 (J3 = K).* þá: þo *J2.* skeiðin: *ud. art. J2.* 6. þá | lét hann: *omv. J2.* 7. seglit: *ul. J2.* liðs síns: annara scipanna *J2 og herefter nyt kap. med overskr.:* fra þi *(*fra þi *ul. J3)* er Olafr konungr let minka sigling. 8. þeir—mjǫk: þeim geck eptir þeim erlingi *J2, J3 (i J2 er* þeim Erl: *understreget).* 9. sett mjǫk: *omv. J2.* 9—10. er—til: af sio *J2.* 11. mikill myndi: *omv. J2.* 11—12. ef—Erlings: *ul. J2.* 13. menn—láta: siga scylldi *J2.* 14. svipta: svift *J2 (J3 = K).* -rifi: *med art. J2.* var svá: *omv. J2.* funnu: sa *J2.* 15. Þá—þá: oc het hann a sina menn at þeir skyllde *J2.* 16. sé: siae *J2 (*sæ *J3).* þér: ægi *tf. J2.* 16—17. nú—ok: *ul. J2 og omv.* draga þeir. 17. oss: *ul. J2.* hleypa: læpa *J2.* 18. heflunum segli: heflum seglit *J2.* fram brátt: þa bratt undan æðrom sciponum *J2.*

des. 1028 **K. 176.** Fall Erlings Skjálgssonar.

[ÓH (Fms.) k. 169, (Flat.) k. 241, 242; Ágr. k. 23; Fsk. k. 106, 107; ÓH (49) k. 69, 70; Tjodrek k. 16.]

Óláfr konungr stefndi fyrir innan Bókn; fal þá sýn milli þeira. Síðan bað konungr leggja seglin ok róa fram í sund þrǫngt, er þar var. Lǫgðu þeir þar þá saman skipunum; gekk kleppurnes fyrir útan þá. Menn váru þá allir herklæddir. Erlingr siglði þá at sundinu, ok funnu þeir eigi fyrr, at herr lá fyrir þeim,
H 303 en þeir sá, at konungs-menn røru ǫllum skipunum senn at þeim. Þeir Erlingr hleypðu ofan seglinu ok gripu til vápna; en konungs-herrinn lá ǫllum megin at skipinu. Tóksk þar orrosta ok var in snarpasta; þá snøri mannfallinu brátt í lið Erlings. Erlingr stóð í lyptingu á skipi sínu; hann hafði hjálm á hǫfði ok skjǫld fyrir sér, sverð í hendi. Sigvatr skáld hafði verit eptir í Víkinni, ok spurði hann þar þessi tíðendi;
O 183 en Sigvatr var inn mesti vinr Erlings ok hafði þegit gjafir af honum ok verit með honum. Sigvatr orti flokk um fall Erlings, ok er þessi vísa þar í:

U 444 120. Út réð Erlingr skjóta
eik, sás rauð enn bleika,
(iflaust es þat) jǫfri,
arnar fót, at móti;

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap. inddel. i J2.* 2. Bókn: bukn oc *J2.* 4—5. sund—saman: þrængva sund ællum *J2.* 5. gekk: þar geck *J2.* þá*(2): ul. J2.* 7. funnu: fundo *J2.* at—þeim: *ul. J2.* 8. þeir—at: *ul. J2.* 8—9. ǫllum skip. . . . | at þeim. *omv. J2 og ul.* senn. 9. Þeir—hleypðu: þa hleyptu þeir Erlingr *J2.* 10. kgs—lá: menn konungs lægþu *J2.* 11. Tóksk: varþ *J2.* þar: hǫrð *tf. J2 og ul. det følg.* ok—þá. 13—14. lyptingu—hendi: lyptingunne a skeiðinne *J2 og herefter nyt kap. med overskr.*: fall Erlings. 15. ok—þar: er hann spurði *J2.* 16—17. en—honum*(2)*: *ul. J2.*

19—404$_4$. **120. vísa.** 2. sás: sa er *alle.* enn: hiɴ *K.* 3. es: var *J2.*

skeið hans lá svá (síðan)
siklings í her miklum
(snarir bǫrðusk þar sverðum)
síbyrð við skip (fyrðar).

Þá tók at falla lið Erlings, ok þegar er á ortisk ok uppganga varð greidd á skeiðina, þá fell hverr í sínu rúmi. Konungr sjálfr gekk hart fram; svá segir Sigvatr:

121. Rakkr þengill hjó rekka,
reiðr gekk hann of skeiðar,
valr lá þrǫngt á þiljum,
þung vas sókn fyr Tungum;
bragningr rauð fyr breiðan
borðvǫll Jaðar norðan,
blóð kom varmt í víðan
(vá frægr konungr) ægi.

Svá fell vandliga lið Erlings, at engi maðr stóð upp á skeiðinni nema hann einn. Var þar bæði, at beiddu H 304
lítt griða, fekk ok engi, þótt beiddi, mátti ok ekki á flótta snúask, þvíat skip lágu umhverfis skeiðna. Er svá sagt sannliga, at engi maðr leitaði at flýja; enn segir Sigvatr:

122. Ǫll vas Erlings fallin,
ungr fyr norðan Tungur
skeið vann skjǫldungr auða,
skipsókn við þrǫm Bóknar;

7. sverðum: siþan *J2*. 8. -byrð: -byrt *J2*.

5—6. Þá—skeiðina: þa var greidd upganga a scip Erlings *J2*. 6. þá fell: *omv. J2*. hverr: maðr *tf. J2*. 7. sjálfr: *ul. J2*.

8—15. **121. vísa.** 1. þengill: drottin *J2*. 2. of: um *alle*. 3. þrǫngt: *sål. J2;* þrong *K*, *18*, *70*. 4. vas: varþ *J2*. 5. fyr breiðan: i bloþi *J2*. 7. kom: fell *J2*. í: a *J2*.

16. Erlings: a skeiðinne *J2*. 17. á skeiðinni: *ul. J2*. hann: Erlingr *J2*. 17—21. Var—segir: sva qvað *J2*.

22—405₄. **122. vísa.** 2. ungr: ungs *J2*. 4. -sókn: -sagn *J2*. Bóknar: buknar *J2*.

einn stóð sonr á sínu
snarr Skjalgs, vinum fjarri,
í lyptingu lengi
lætrauðr skipi auðu.

Þá var Erlingi veitt atsókn bæði ór fyrirrúminu ok af ǫðrum skipum. Rúm mikit var í lyptingunni, ok bar þat hátt mjǫk upp frá ǫðrum skipum, ok mátti engu við koma nema skotum ok nǫkkut spjóta-lǫgum, ok hjó hann þat alt af sér. Erlingr varðisk svá prúðliga, at engi maðr vissi dœmi, at einn maðr hefði staðit svá lengi fyrir jammargra manna atsókn, en aldri leitaði hann undankvámu eða griða at biðja; svá segir Sigvatr:

123. Réð eigi grið, gýgjar,
geðstirðr, konungs firða
skógs þóat skúrir þyrrit,
Skjalgs hefnir sér nefna;
en varð keri virði
víðbotn né kømr síðan
glyggs á gjalfri lǫggðan
geirs ofrhugi meiri.

Óláfr konungr sótti þá aptr í fyrirrúmit ok sá, hvat
U 445 Erlingr hafðisk at. Konungr orti þá orða á hann ok
H 305 mælti svá: »ǫndurðr horfir þú við í dag, Erlingr«.

5. -rúminu: *uden art. J2.* 6—7. Rúm—skipum: *ul. J2.* 8. nǫkkut: nockvat *J2 (*nackvað *J3).* 9. af sér: fyrir þeim *J2.* prúð-: pryði- *J2.* 10. dœmi: til *tf. J2.* hefði: hafði *J2.* 11. staðit—lengi: iamlengi staþit *J2.* jam-: iamn- *J2.* 12. undankvámu . . . griða: *omv. J2 og ul.* at b.

14—21. **123. vísa.** 3. skógs: *sål. Fms;* skærs *K, 18, 70;* skers *J2.* skúrir þyrrit: skyrir berþiz *J2.* 5—8. en—meiri: *ul. J2; om disse ll. se K. Gísl. Helr. s. 31, Nj. II, 298, 413—15.* 5. virði: *sål. K. Gísl.;* virðir *alle.* 7. lǫggðan: leygðan *K, 18, 70.*

22—23. sá—Kgr: *ul. J2.* 23. þá: *ul. J2.* hann: Erling *J2.*

Hann svarar: »ǫndurðir skolu ernir klóask«. Þessa orða getr Sigvatr:

124. Ǫndurða bað, jarðar,
Erlengr, sás vel lengi
geymði lystr, né lamðisk
landvǫrn, klóask ǫrnu,
þás hann at sig -sǫnnum
(sá vas áðr búinn) ráða-
(ats) við Útstein hizig
Áleif of tók mǫ́lum.

Þá mælti konungr: »viltu á hǫnd ganga, Erlingr?«. O 184 »Þat vil ek« segir hann. Þá tók hann hjálminn af hǫfði sér ok lagði niðr sverðit ok skjǫldinn ok gekk fram í fyrirrúmit. Konungr stakk við honum øxarhyrnunni í kinn honum ok mælti: »merkja skal dróttinsvikann«. Þá hljóp at Áslákr Fitjaskalli ok hjó með øxi í hǫfuð Erlingi, svá at stóð í heila niðri; var þat þegar bana-sár; lét Erlingr þar líf sitt. Þá mælti Óláfr konungr við Áslák: »hǫgg þú allra manna armastr; nú hjóttu Nóreg ór hendi mér«. Áslákr segir: »illa er þá, konungr, ef þér er mein at hǫggvi; ek þóttumk nú Nóreg í hǫnd þér hǫggva; en ef ek hefi þér mein gǫrt, konungr, ok kantu mér óþǫkk fyrir þetta verk, þá mun mér kostlaust vera; þvíat

---

1—2. Þessa—getr: sva qvað *J2*.

3—10. **124. vísa**. 2. Erl., sás: Erlingr sa er *alle*. 3. geymði: hann *tf. alle*. lamðisk: ec lasta *J2*. 5. þás: þa er *alle*. sig: sic *J2*. 8. Áleif: Olaf *K. 18, 70;* Olafr *J2*. of: um *K, 18, 70;* oc *J2*.

13. sverðit . . skjǫldinn: *omv. J2*. 14. við honum: *ul. J2*. 18. var—bana-sár: *ul. J2*. 19. Óláfr: *ul. J2*. allra: *ul. J2*. 21. segir: mællti *J2*. kgr: hera *J2*. 21—22. þér—nú: ec hefi yþr mein gert þviat nu þottuz *(!, -umz J3)* ec *J2*. 22. þér: yðr *J2*. 22—24. en—þvíat: ætla ec at *J2*.

hafa mun ek svá margra manna óþǫkk ok fjándskap fyrir þetta verk, at ek mynda heldr þurfa at hafa yðart traust ok vináttu«. Konungr segir, at svá skyldi vera. Síðan bað konungr hvern mann ganga á sitt skip ok búask ferðar sinnar sem hvatligast — »munu vér, segir hann, ekki ræna val þenna; munu nú hafa hvárir, sem fengit hafa«. Gengu menn þá aptr á skipin ok bjoggusk sem hvatligast. En er þeir váru búnir, þá rendu skipin í sundit sunnan, búanda-liðit.
H 306 Var þá, sem opt eru raunir, þótt lið mikit komi saman, er menn fá slǫg stór ok láta hǫfðingja sína, at menn verða eigi góðir tilræðis, ok sé þá hǫfðingjalausir. Sønir Erlings váru engir þar; varð ekki af atlǫgu bóanda, ok sigldi konungr norðr leið sína, en bœndr tóku lík Erlings ok bjoggu um ok fluttu heim á Sóla, svá val þann allan, er þar hafði fallit; ok var Erlingr it mesta harmaðr, ok hefir þat verit mál manna, at Erlingr Skjálgsson hafi verit maðr gǫfgastr ok ríkastr
U 446 í Nóregi, þeira er eigi bæri tígnar-nafn meira. Sigvatr skáld orti enn þetta:

125. Erlingr fell, en olli
allríkr skipan slíkri

---

1. raun: muna *J2*. ok fjándskap: *ul. J2*. 2. þetta verk: *omv. J2*. mynda: munda *K*, *J2*. heldr: *ul. J2*. 2—3. at*(2)*—ok: yðra *J2*. 3—4. segir—vera: qvað sva vera skylldo *J2*. 4—7. bað—hafa: *ul. J2*. 7. þá aptr: *ul. J2*. 8. skipin: scip sin *J2*. hvat-: vand- *J2*. 9. þá: *ul. J2*. skipin: buanda *tf. J2 og ul. det følg.* búanda-liðit. í—sunnan: sunnann i sundinn *J2*. 10—12. Var—-lausir: *ul. J2*. 13. varð: oc *tf. J2*. 14. ok: *ul. J2*. 15. ok*(1)*—um: *ul. J2*. 16. svá—ok: *ul. J2*. 17. it mesta | harmaðr: *omv. J2*. 18. Skjálgsson: *ul. J2*. maðr—ríkastr: mestr maðr *J2*. 19. þeira: manna *tf. J2*. bæri: baru *J2*. meira: *ul. J2*. 19—20. Sigv.—þetta: sva qvað Sighvatr *J2*.

21—408_6. **125. vísa.** $_1$. olli: ǫlli *skr. K*, *70*. $_2$. skipan slíkri: *sål. J2*; scapat slícom *K*.

(bíðrat betri dauða)
bragna konr með magni;
mann veitk engi annan,
allbrátt þóat fjǫr látit,
enn sás allan kunni
aldr fullara at halda.

Þá segir ok, at Áslákr hefði frændvíg upp hafit ok mjǫk ósynju:

126. Áslákr hefir aukit,
es vǫrðr drepinn Hǫrða
(fáir skyldu svá) foldar,
frændsekju (styr vekja);
ættvígi má eigi
(á líti þeir) níta,
frændr skyli bræði bindask
bornir (mǫ́l en fornu).

K. 177. Frá ferð Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 169, (Flat.) k. 242; Fsk. k. 107; ÓH (49) k. 71; jfr. Ældste sag. p. 11.]

Sønir Erlings váru sumir norðr í Þrándheimi H 307
með Hákoni jarli, en sumir norðr á Hǫrðalandi, sumir inn í fjǫrðum, ok váru þeir þar í liðsamnaði. En er spurðisk fall Erlings, þá fylgði þeiri sǫgu útboð 0 185
austan um Agðir ok um Rogaland ok Hǫrðaland; var þar her boðit út, ok var þat it mesta fjǫlmenni;

3. betri: betra *J2.* 4 með magni: *sål. OH (53);* af magne *J2;* gagni *skr. K.* 5. veitk: veit ek *alle.* 6. þóat: þann er *J2.* látit: latti *J2.* 7. sás: sa er *alle.* 8. fullara: pruþliga *J2.*

7. Þá—ok*(1)*: þess getr Sighvatr *J2.* hefði: hafþe *J2.* upp: *ul. J2.* 7—8. ok mjǫk: mioc at *J2.*

9—16. **126. vísa.** *Mgl. J2.* 5. má: hann *tf. alle.* 8. en: hin *alle.*

17. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 19. með—jarli: *ul. J2.* norðr: *ul. J2.* 20. ok—liðsamnaði: *ul. J2.* 21—22. þá—ok*(1)*: var utboð mikit *J2.* 23. var*(1)*—út: *ul. J2.*

ok fór herr sá með sonum Erlings norðr eptir Óláfi konungi. Þá er Óláfr konungr fór frá bardaga þeira Erlings, sigldi hann norðr um sund, ok var þá dagr mjǫk liðinn; svá segja menn, at hann orti þá vísu þessa:

127. Lítt mun halr enn hvíti,
hrafn etr af ná getnum,
(vér unnum gný Gunnar)
4 glaðr í nótt á Jaðri;
svá hefr ǫllungis illa,
(ek gekk reiðr of skeiðar)
jǫrð veldr manna morði,
8 mitt rán getit hǫnum.

Fór konungr síðan norðr með landi með lið sitt; hann spurði alt it sanna um bóanda-samnað. Þar váru þá með Óláfi konungi margir lendir menn; þar váru þeir allir Árna-synir. Þess getr Bjarni gullbrár-skáld í kvæði því, er hann orti um Kálf Árnason:

128. Vast, þars vígs bað kosta
vápndjarfr Haralds arfi,
H 308 (kynnisk kapp þitt mǫnnum)
4 Kalfr, við Bókn austr sjalfa;
gǫtuð gríðar sóta
gólig fǫng til jóla;
kendr vast fyrst á fundi
8 flettugrjóts ok spjóta.

---

1. ok: *ul. J2.* sá: sia *J2.* 1—2. með—Erl. | norðr—kgi: *omv. J2;* með *mgl. K, 18; 70 skr. ur.* synir*(!).* 2. bardaga: *med art. J2 og ul.* þeira—svá *(l. 2—4).* 4. orti þá: q. *J2 (*qvæði *J3).*

6—13. **127. vísa.** 1. enn: *sål. J2;* hinn *de øvrr.* 5. hefr: hefir *alle.* 6. of: um *alle.* 8. getit: gefiz *J2.*

14. Fór—hann: Olafr konungr *J2.* 15. alt: *ul. J2.* bóanda-samnað: *omv. J2 og skr.* bu-. 15—16. Þar—þá: þa varu *J2.* 17. þeir: *ul. J2.* 17—410$_8$. Þess—meira: *ul. J2.*

19—26. **128. vísa.** 1. Vast: Vastu *K, 70, 18 (*-o*).* þars: þar *(afrev. K)* er *alle.* 7. vast: vartu *alle.*

129. Ǫld fekk ilt ór deildum; U 447
Erlingr vas þar finginn;
óðu blǫkk í blóði
borð fyr Útstein norðan;
ljós es raun, at ræsir
ráðinn varð frá láði;
lagðisk land und Egða,
lið þeira frák meira.

Fór Óláfr konungr til þess, er hann kom norðr um Stað ok lagði til Hereyja ok spurði þar þau tíðendi, at Hákon jarl hafði lið mikit í Þrándheimi. Síðan leitaði konungr ráðs við lið sitt; Kálfr Árnason eggjaði mjǫk at sœkja til Þrándheims ok berjask við Hákon jarl, þótt liðs-munr væri mikill. Því ráði fylgðu margir aðrir, en sumir lǫttu; var þá skotit til órskurðar konungs.

K. 178. Dráp Ásláks Fitjaskalla.

[ÓH (Fms.) k. 170, (Flat.) k. 243; Ágr. k. 23; Fsk. k. 107; ÓH (49) k. 72, 73.]

Síðan helt Óláfr konungr inn til Steinavágs ok lá þar um nótt. En Áslákr Fitjaskalli helt skipi sínu inn til Borgundar; dvalðisk hann þar um nóttina. Þar var fyrir Vígleikr Árnason. En um morguninn, er Áslákr vildi ganga til skips síns, þá veitti Vígleikr honum atgǫngu ok vildi hefna Erlings; þar fell Áslákr. H 309

1—8. **129. vísa.** 6. varð: *sål. K;* var *18, 70.* 8. frák: fra ek *alle.*

11. lið mikit: her micinn *J2.* 13. sœkja: hallda *J2.* 14. þótt—mikill: *ul. J2.* 15. aðrir: *ul. J2.* 17. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra ferðum Olafs konungs *J2.* 18. inn: *ul. J2.* Steina-: Stein- *J2.* 19. nótt: nattina *J2.* 19—20. skipi sínu: *ul. J2.* 20. dvalðisk—nóttina: *ul. J2.* 21—23. En—atgǫngu: hann geck at Aslaki ꝍc drap hann *J2.* 23. þar—Áslákr: *ul. J2.*

Þá kómu menn til konungs, hirðmenn hans, norðan ór Frekeyjarsundi, þeir er heima hǫfðu setit um sumarit, ok sǫgðu konungi þau tíðendi, at Hákon jarl ok margir lendir menn með honum váru komnir um kveldit í Frekeyjarsund með miklu fjǫlmenni — »ok vilja þik taka af lífi, konungr, ok þitt lið, ef þeir eigu vald á«. En konungr gerði menn sína upp á
O 186 fjall þat, er þar er; en þá er þeir koma upp á fjallit, þá sá þeir norðr til Bjarneyjar, at norðan fór lið mikit ok mǫrg skip, ok fóru ofan aptr ok segja konungi, at herrinn fór norðan; en konungr lá þar fyrir xii. skipum. Síðan lét hann blása, ok fóru tjǫld af skipum hans, ok tóku þeir til ára. En þá er þeir váru albúnir ok þeir lǫgðu ór hǫfninni, þá fór herr bónda norðan fyrir Þjótanda ok hǫfðu xxv. skipa. Þá stefndi konungr fyrir innan Nyrfi ok inn um Hundzver. En þá er Óláfr konungr kom jafnfram Borgund, þá fór ok skip móti honum, er Áslákr
U 448 hafði átt. En er þeir hittu Óláf konung, þá sǫgðu þeir sín tíðendi, at Vígleikr Árnason hafði tekit af lífi Áslák Fitjaskalla, fyrir þat er hann hafði drepit Erling Skjálgsson. Konungr lét illa yfir þessum tíðendum ok mátti þó eigi dvelja ferð sína fyrir ófriði ok fór

---

1. hirðmenn hans: *ul. J2.* 2. Frekeyjarsundi: frekeyiom *J2.* 2—3. þeir—sumarit: *ul. J2.* 3. kgi: honum *J2.* þau tíðendi: *ul. J2.* 4. með honum: *ul. J2.* 6. þik taka: þeir taca þic *J2.* ok*(2)*—lið: *ul. J2.* 7—12. En—skipum: *ul. J2.* 12. hann: konungr *J2.* 13. þeir*(1)*: menn *J2.* 14. albúnir—lǫgðu: bunir at leɢia ut *(ul. J3) J2.* 15. bónda: þrænda *J2.* Þjótanda: *sål. K, 70, J3;* -andi *18, J2.* xxv.: halfan þriðia taɢg *J2.* 17. Hundzver: oc hafþe xii. scip *tf. J2.* Ól. kgr: hann *J2.* jafn-: iamn- *J2.* 18. ok: *ul. J2.* móti: i mot *J2.* er: þat er *J2.* 19—22. En—Skjálgsson: spurþe konungr þa vig Aslaks *J2.* 22. Kgr lét: *omv. J2.* þessum tíðendum: þvi *J2.* 23. fyrir—ok: *ul. J2.*

þá inn um Vegsund ok um Skot. Þá skilðisk lið við hann; fór frá honum Kálfr Árnason ok margir aðrir lendir menn ok skipstjórnar-menn ok heldu þeir til móts við jarl. En Óláfr konungr helt fram sinni ferð ok létti eigi fyrr, en hann kom í Toðarfjǫrð inn ok lagði at í Valldali ok gekk þar af skipum sínum ok hafði þar v. skip ok setti þau upp ok fekk þar til H 310 hirzlu segl ok reiða. Síðan setti hann þar landtjald sitt á eyrinni, sem Sult hét, ok eru þar fagrir vellir, ok reisti kross þar hjá á eyrinni. En bóndi sá bjó á Mœrini, er Brúsi hét, ok var hann hǫfðingi yfir dalnum. Síðan kom Brúsi ofan ok margir aðrir bœndr á fund Óláfs konungs ok fǫgnuðu honum vel, sem verðugt var; en hann gerði sik blíðan í móti fagnaði þeira. Þá spurði konungr, ef fœrt væri þar á land upp ór dalinum ok á Lesjar. Brúsi segir honum, at urð sú var í dalnum, er Sefsurð heitir — »ok er þar hvárki fœrt mǫnnum né hrossum«. Óláfr konungr svarar honum: »til mun nú hætta verða, bóandi; teksk sem guð vill; ok komið hér nú í morgin

1. Þá skilðisk: *omv. J2.* 1—2. lið—hann: viþ hann sumt liþit *J2.* 3. ok skipstjórnar-menn: *ul. J2.* þeir: *ul. J2.* 4—5 helt—ok*(1)*: *ul. J2.* 5. fyrr: ferð sinne *tf. J2.* kom: inn *tf. J2.* Toðar-: roðrar- *J2.* 5—6. inn—Valldali: *ul. J2.* 6. af: fra *J2.* 7. þar v.: vi. *J2.* þau: þar *tf. J2.* 7—8. ok*(2)*—reiða: *ul. J2.* 8. þar: *ul. J2.* 9. sem . . hét: *ul. J2.* 10. reisti: settr *J2.* á: *ul. J2.* bóndi: buandi *J2.* sá: er *tf. J2.* 11. Mœrini: eyrinne *J2.* er—hét: het Bruse *J2.* 12. Síðan kom . . . ofan: *ul. J2.* aðrir bœndr: *omv. J2 og tf.* komu. 13. á—kgs: til fundar við Olaf konung *J2.* 14. verðugt: vert *J2.* en: *ul. J2.* sik: oc *tf. J2.* 14—15. í—þeira: við þa *J2.* 15. Þá—kgr: konungr spurþe *J2.* 15—16. þar—upp: *ul. J2.* 16. dalinum: dalnum *J2 og ul.* ok. segir honum: svarar oc segir *J2.* 17. var: la *J2.* er . . heitir: oc heitir *J2.* 18—19. Óláfr . . honum: *ul. J2.* 20. hér nú: *ul. J2.* í: a *J2.*

með eyki yðra ok sjálfa yðr, ok sjám síðan, hverr vǫxtr á sé, þá er vér komum til urðarinnar, hvárt vér megum þar nǫkkur brǫgð sjá at komask yfir með hrossum eða mǫnnum«.

K. 179. Frá urðar-broti.

[ÓH (Fms.) k. 171, (Flat.) k. 244; jfr. Ágr. k. 27 (tidsregn.); ÓH (49) k. 73, 74.]

En er dagr kom, þá fóru bœndr ofan með eyki sína, svá sem konungr hafði mælt við þá. Flytja þeir þá með eykjunum varnað sinn ok klæði, en alt lið gekk ok konungr sjálfr. En hann gekk þar til, er Krossbrekka heitir, ok hvílðisk, er hann kom á brekkuna, ok sat þar um hríð ok sá ofan í fjǫrðinn ok mælti: »erfiða ferð hafa þeir fengit mér í hendr, lendir menn
U 449 mínir, er nú hafa skipt um trúnaðinn, er um hríð váru vinir mínir ok fulltrúar«. Þar standa nú krossar
O 187 H 311 ii. eptir á brekkunni, er konungr sat. Konungr steig þá á bak hesti einum ok reið upp eptir dalnum ok létti eigi fyrr, en þeir kómu til urðarinnar. Þá spurði konungr Brúsa eptir, ef nǫkkur sel væri þar, þau er þeir mætti í búa. Hann kvað vera. En konungr setti

---

1. með—yðr: til motz við mic oc forum til urðarinnar *J2*. 1—2. síðan—urðarinnar: hver emni i ero *J2*. 3—4. þar—mǫnnum: nackvat þar yfir komaz *J2*. 5. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70*. 6. En: Þa *J2*. þá: *ul. J2*. 6—7. ofan—þá: til motz við konung *J2*. 8. eykjunum: eykiom *J2*. 8—9. ok—ok: enn. 9. sjálfr: geck oc allt liþ hans *tf. J2*. 9—11. hann—hríð: er hann kom a brecku þa er Mosbrecka het hvildiz hann *J2*. 10. Kross-: oros- *K, 18, 70*. 12. í hendr: *ul. J2*. lendir: enir lendu *J2*. 13. um trúnaðinn: trunaþinom *J2*. 14. vinir—fulltrúar: varir vinir *J2*. 15. eptir: *ul. J2*. er: sem *J2*. 16. hesti einum: *omv. J2*. 17. þeir kómu: hann kom *J2*. 18. eptir: *ul. J2*. þar: i nand *J2*. 19. í búa: *omv. J2*. En: *ul. J2*. setti: þa *tf. J2*.

landtjald sitt ok var þar um nóttina. En um morgininn, þá bað konungr þá fara til urðarinnar ok freista, ef þeir mætti koma vǫgnum yfir urðina. Þá fóru þeir til, en konungr sat heima í landtjaldi. En at kveldi kómu þeir heim, hirðmenn konungs ok bœndr, ok kváðusk hafa haft mikit erfiði ok ekki á leið komit ok segja, at þar myndi aldri vegr yfir komask eða leggjask — ok váru þar aðra nótt, ok var konungr á bœnum sínum alla nótt. Ok þegar er konungr fann, at dagaði, þá bað hann menn fara til urðar ok freista enn, ef þeir gæti vǫgnum yfir komit. Þeir fóru ok váru trauðir, þeir sǫgðu, at þeir mundu ekki geta at unnit. En þá er þeir váru brot farnir, þá kom sá maðr til konungs, er réð fyrir vistum, ok segir, at eigi var vist meiri en tvau nautfǫll slátrs — »en þú hefir cccc. þíns liðs ok c. bóanda«. Þá mælti konungr, at hann skyldi láta upp katla alla, í hvern ketil láta nǫkkut af slátri — ok svá var gǫrt; en konungr gekk til ok gerði yfir krossmark ok bað

---

1. var: varu *J2.* 2. þá*(1): ul. J2.* þá fara: at þeir fǫri *J2.* 3—4. Þá—þeir: þeir foru *J2.* 4. heima: *ul. J2.* 4—8. En—leggjask: þeir qvamo aptr at qvelldi oc fengu ecki at gert *J2.* 6. kváðusk: *sål. 18, 70;* qvoþu *K.* 9. sínum: *ul. J2.* nótt: *med art. J2.* 9—10. Ok—menn: enn at morne bað konungr þa *J2.* 10. urðar: *med art. J2.* 10—11. ok—komit: *ul. J2.* 12. váru: þo *tf. J2.* 12—13. þeir*(1)*—unnit: *ul. J2.* 13. þá*(1): ul. J2.* er: *ul. K, 70; i 18.* brot: bræt *J2 (i* b. *J3).* þá*(2): ul. J2.* 14. sá maðr | til kgs: *omv. J2.* 15. meiri: *sål. 18, 70; afrevet i K;* meir *J2.* naut-: nætz- *J2.* slátrs: af slatri *J2.* 16. þú: konungr *tf. J2.* cccc.: ccc. *K, men Ásg. har først skrevet* ecki *og ovenover dette* ccc. *og blot glemt at tilföje et* c. 16—17. Þá—skyldi: konungr bað hann *J2.* 17. katla alla: *omv. J2 og tf.* oc. 18. láta: *ul. J2.* nǫkkut: nackvat *J2.* 18—19. var—en: gerþi hann *J2.* 19. til: siþan *tf. J2.*

þá búa mat, en konungr fór til Sefsurðar, þar sem þeir skyldu veginn ryðja. En þá er konungr kom þar, þá sátu þeir allir ok váru móðir orðnir af erfiði. Þá mælti Brúsi: »ek sagða yðr, konungr, ok vilduð þér eigi trúa mér, at ekki mátti vinna at urð þessarri«. Síðan lagði konungr niðr skikkju sína ok mælti, at þeir skyldu til fara allir ok freista enn; ok svá var gǫrt; ok fœrðu þá steina xx. menn, þannug, sem þeir vildu, er engan veg gátu áðr hrœrt c. manna, ok var vegrinn ruddr at miðjum degi, svá at fœrt var bæði
H 312 mǫnnum ok hrossum með klyfjum eigi verr en á sléttum velli. Síðan fór konungr ofan aptr, þangat
U 450 sem vistin var ok nú heitir Óláfshellir. Kelda er ok þar nær hellinum, ok þó konungr sér í; en ef búfé manna verðr sjúkt í dalnum ok drekkr þar af vatni því, þá batnar því sótta. Síðan fór konungr til matar ok allir þeir; ok þá er konungr var mettr, þá spurði hann eptir, ef sætr nǫkkur væri í dalnum upp frá urðinni ok nær fjallinu, er þeir mætti búa í um nóttina. En Brúsi segir: »eru sætr, er heita Grœningar, ok má þar engi maðr vera um nætr fyrir

1. fór: geck *J2*. 1—2. þar—ryðja: *ul. J2*. 2. En þá: oc *J2*. kgr: hann *J2*. 3. þá: *ul. J2*. 5. vinna: gera *J2*. þessarri: þessi *J2*. 6. Síðan—sína: konungr lagði af ser scickiona *J2*. 7—8. til—gǫrt: ganga til urðarinnar *J2*. 8. þannug: þangat *J2*. þeir: *ul. J2*. 9. engan—c.: aðr hæfþu hvergi komit cc. *J2*. 10. fœrt . . bæði: *omv. J2*. 11. með klyfjum: *ul. J2*. 12. aptr, þangat: þar til *J2*. 13. vistin var: var vist þeiʀa *J2*. nú: *ul. J2 og omv.* Ól.-hellir h. 14. þar: *ul. J2*. sér: þar *tf. J2*. 15. verðr—ok: *ul. J2*. þar: *ul. J2*. 15—16. vatni því: keldunne ef siuct er *J2*. 16. því*(2)*: *ul. J2*. 17. ok*(1)*—þeir: *ul. J2*. þá*(1)*: *ul. J2*. kgr: hann *J2*. þá*(2)*: *ul. J2*. 18. hann eptir: konungr *J2*. 19. urðinni: urðum *J2 (J3 = K)*. 19—20. ok—En: *ul. J2*. 20. segir: sv' *J2*. er: oc *J2*. 21. þar | engi maðr: *omv. J2*.

trǫlla-gangs sakir ok meinvétta, er þar eru hjá sætrinu«. Síðan mælti konungr, at þeir skyldu búa ferð sína, ok segir, at hann vildi þar vera um nóttina á sætrinu. Þá kom sá maðr til hans, er fyrir vistum réð, ok segir, at þar er ørgrynni vista — »ok veit ek eigi, hvaðan komnar eru«. Þakkar konungr guði sending sína, ok lét hann gera byrðar matar bœndum þeim, er ofan fóru eptir dalnum, en var á sætri um nóttina. En at miðri nótt, er menn váru í svefni, þá lét á stǫðli O 188
úti afskræmiliga ok mælti: »svá brenna mik nú bœnir Óláfs konungs, segir sú véttr, at eigi má ek nú vera at híbýlum mínum, ok verð ek nú flýja ok koma aldri á þenna stǫðul síðan«. En um morgininn, er menn vǫknuðu, þá fór konungr til fjallz ok mælti við Brúsa: »hér skal nú gera bœ ok mun sá bóndi æ hafa sér framdrátt, er hér býr, ok aldri skal hér korn frjósa, þó at bæði frjósi fyrir ofan bœ ok neðan«. Þá fór Óláfr konungr yfir fjall ok kom fram í Einbúa ok var þar um nótt. Óláfr konungr hafði þá verit konungr í Nóregi xv. vetr, með þeim vetri, er þeir Sveinn jarl váru báðir í landi, ok þessum, er

---

1. trǫlla—sætrinu: meinvettum oc traulla gang *J2; setr-skr. K, 18, 70, ellers altid* sæ-. 3. segir—vildi: qvaz villdu *J2.* á: at *J2.* 4. sá maðr | til hans: *omv. J2.* 5. er ør-: var o- *J2.* 6. Þakkar: þackaðe *J2.* 7. lét—þeim: gaf bondum byrðar sinar af vistom þeim *J2.* 8. en: konungr *tf. J2.* á sætri: at setrino *efter* nóttina *J2.* En: um nottina *tf. J2.* 9. er—þá: *ul. J2.* 9—10. á—afskr.: afscramliga a stauðle *J2.* 10. svá . . . nú: *ul. J2.* 11. nú: *ul. J2.* 12. flýja: i brott *J2.* 13. aldri: aptr *tf. J2.* 13—14. er—þá: *ul. J2.* 15. nú: *ul. J2.* gera bœ: *omv. J2.* bóndi: buandi *J2.* 15—16. æ—framdrátt: iafnan framdratt hafa *J2.* 18—19. kom—nótt: var um nott i einbua *J2 og herefter nyt kap. med overskr.:* Hversu Olafr var lengi (lengi Ol. var *J3*) konungr at Noregi. 20. í: at *J2.* 21. Sv. jarl | váru báðir: *omv. J2 og ul.:* í landi.

nú um hríð hefir verit frá sagt, ok þá var liðit um H 313 jól fram, er hann lét skip sín ok gekk á land upp, sem nú var sagt. — Þessa grein konungdóms hans ritaði fyrst Ari prestr Þorgilsson inn fróði, er bæði var sannsǫgull, minnigr ok svá gamall maðr, at hann munði þá menn ok hafði sǫgur af haft, er þeir váru svá gamlir, at fyrir aldrs sakir máttu muna þessi tíðendi, svá sem hann hefir sjálfr sagt í sínum bókum ok nefnda þá menn til, er hann hafði frœði af numit, U 451 en hitt er alþýðu sǫgn, at Óláfr væri xv. vetr konungr yfir Nóregi, áðr hann fell; en þeir er svá segja, þá telja þeir Sveini jarli til ríkis þann vetr, er hann var síðarst í landi, þvíat Óláfr var síðan xv. vetr konungr, svá at hann lifði.

K. 180. Spásǫgn Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 172, (Flat.) k. 245; jfr. Fsk. k. 107, 108; ÓH (49) k. 75, Ældste sag. p. 11.]

1029 Síðan er Óláfr konungr hafði verit um nótt á Lesjum, þá fór hann með liði sínu dag eptir dag, fyrst til Guðbrandzdala, en þaðan út á Heiðmǫrk. Sýndisk þá, hverir vinir hans váru, þvíat þeir fylgðu þá honum, en hinir skilðusk þá við hann, er með minna trúleik hǫfðu þjónat honum, en sumir snørusk til óvináttu ok fullz fjandskapar, svá sem bert varð; kendi þess mjǫk á um marga Uplendinga, at illa p. 389_{9-11} hafði líkat aftaka Þóris, svá sem fyrr var getit. Óláfr konungr gaf heimleyfi mǫrgum mǫnnum sínum, þeim

1. um hríð: *efter* sagt *J2*. liðit: liþinn *J2*. 2—3. er—sagt: *ul. J2*. 4. Þorgilsson: *ul. J2*. 4—9. er—numit: *ul. J2*. 10—11. Óláfr—konungr: telia Olafi konunge xv. vetr til rikis *J2*. 11—14. en—lifði: *ul. J2*. 15. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Olafi konunge *J2*. 16. um: *ul. J2*. 19—24. Sýndisk—getit: *ul. J2*. 25. gaf: þa *tf. J2*.

er bú áttu ok bǫrn fyrir at hyggja, þvíat þeim mǫnnum þótti ósýnt, hverr friðr gefinn væri varnaði þeira manna, er af landi brot fœri með konungi. Gerði konungr þá bert fyrir vinum sínum, at sú var ætlan hans, at fara þá ór landi í brot, fyrst austr í Svíaveldi, ok gera þá ráð sitt, hvert hann ætlar eða snøri þaðan af; en bað svá vini sína til ætla, at hann myndi enn ætla til landzins at leita ok aptr til ríkis síns, ef guð léði honum langlífis, sagði, at þat var hugboð hans, H 314 at alt fólk í Nóregi myndi enn verða þjónostu-bundit við hann — »en ek mynda ætla, segir hann, at Hákon jarl myndi lítla stund hafa vald yfir Nóregi, ok mun O 189 mǫrgum mǫnnum þat eigi þykkja undarligt, þvíat Hákon jarl hefir fyrr skort við mik hamingju; en hinu munu fáir menn trúa, þótt ek segja þat, er mér boðar fyrir, er kømr til Knúts ins ríka, at hann myni á fára vetra fresti vera dauðr ok farit alt ríki hans, ok mun engi verða upreist hans kynslóðar, ef svá ferr, sem mín orð horfa til«. En er konungr hætti rœðu sinni, þá bjoggu menn ferð sína; snøri konungr þá með þat lið, er honum fylgði, austr til Eiðaskógs; þar var þá með honum Ástríðr drótning, Úlfhildr U 452 dóttir þeira, Magnús sonr Óláfs konungs, Rǫgnvaldr Brúsason, þeir Árna-synir Þorbergr, Finnr, Árni ok

---

1. bú—ok: eptir atto *J2.* fyrir—hyggja: oc konor *J2.* 3. manna—kgi: ef þeir kvemi æigi til *J2.* 4. ætlan: raða gerþ *J2.* 5. þá . . . í brot: *ul. J2.* 6. þá: *ul. J2.* sitt: siþan *tf. J2.* 6—7. hvert—af: *ul. J2.* 8. ætla—at: aptr *J2.* ok—síns: *ul. J2.* 12. lítla: scamma *J2.* 13. mǫrgum mǫnnum | þat: *omv. J2.* 15. menn: *ul. J2.* þótt: þo at *J2.* 16. fyrir: i scap. þat *J2.* ríka: rikia *J2.* myni: mun dæðr *J2 og ul. det følg.* vera dauðr. 18. verða upreist: *omv. J2.* 21. þá: *ul. J2.* 22. drótning: oc *tf. J2.* 23. sonr: *fork. alle (*son *70).* 24. þeir: oc þeir *J2.* Þorbergr, Finnr: *omv. J2 og tf.* oc.

enn fleiri lendir menn; hafði hann gott mannval. Bjǫrn stallari fekk heimleyfi; fór hann aptr ok heim til bús síns, ok margir aðrir vinir konungs fóru aptr til búa sinna í leyfi hans. Bað konungr þess, at þeir skyldu hann vita láta, ef þau tíðendi gerðisk í landinu, er honum bæri nauðsyn til at vita. Snýr konungr þá leið sína.

K. 181. Ferð Óláfs konungs í Hólmgarð.

[ÓH (Fms.) k. 172, (Flat.) k. 245; Ágr. k. 23; Fsk. k. 108; ÓH (49) k. 75, 78; Tjodrek k. 16.]

Þat er at segja frá ferð Óláfs konungs, at hann fór fyrst ór Nóregi austr um Eiðaskóg til Vermalandz ok þá út í Vatsbú ok þaðan yfir skóg þann, sem leið liggr, ok kom fram á Næríki. Þar var fyrir ríkr maðr ok auðigr, er hét Sigtryggr; Ívarr hét sonr hans, er síðan varð gǫfugr maðr. Þar dvalðisk Óláfr konungr um várit með Sigtryggvi. En er sumraði, þá bjó
H 315 konungr ferð sína ok fekk sér skip; fór hann um
1029 sumarit ok létti eigi fyrr, en hann kom austr í Garðaríki á fund Jarizleifs konungs ok þeira Ingigerðar dróttningar. Ástríðr dróttning ok Úlfhildr konungsdóttir váru eptir í Svíþjóð, en konungr hafði austr með sér Magnús, son sinn. Jarizleifr konungr fagnaði vel Óláfi konungi ok bauð honum með sér at vera ok hafa þar land til slíks kostnaðar, sem hann þurfti

1. hafði hann: *omv. J2.* gott mannval: *omv. J2.* 2—3. fór—síns: *ul. J2.* 4. hans: konungs *J2.* kgr þess: hann *J2.* 6—7. Snýr—sína: *ul. J2.* 8. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Olafr konungr kom til Sigtrygs *J2.* 9. frá: um *J2.* 10. fyrst—austr: *ul. J2.* 11—12. ok þá—liggr: *ul. J2.* 13. hét S.: *omv. J2.* sonr: son *J2, 70; fork. i de øvrr.* 14. varð: var *J2.* Óláfr: *ul. J2.* kgr: lengi *tf. J2.* 15. þá: *ul. J2.* 16—17. ok—sumarit: *ul. J2.* 18. þeira: *ul. J2.* 23. slíks: *ul. J2.* sem—þurfti: *ul. J2.*

at halda lið sitt með; þat þekðisk Óláfr konungr ok dvalðisk þar. Svá er sagt, at Óláfr konungr var siðlátr ok bœnrœkinn til guðs alla stund ævi sinnar, en síðan er hann fann, at ríki hans þvarr, en mótstǫðumenn eflðusk, þá lagði hann allan hug á þat, at gera guðs þjónostu; dvalði hann þá ekki frá aðrar áhyggjur eða þat starf, sem hann hafði áðr með hǫndum haft, þvíat hann hafði þá stund, er hann sat í konungdóminum, starfat þat, er honum þótti mest nytsemð at vera, fyrst at friða ok frelsa landit af áþján útlendra hǫfðingja, en síðan at snúa landz-fólkinu á rétta trú ok þar með at setja lǫg ok landz-rétt, ok þann hlut U 453 gerði hann fyrir réttdœmis sakir, at hegna þá, er rangt vildu. Þat hafði mikill siðr verit í Nóregi, at O 190 lendra manna synir eða ríkra bóanda fóru á herskip ok ǫfluðu sér svá fjár, at þeir herjuðu bæði útanlandz ok innanlandz. En síðan er Óláfr tók konungdóm, þá friðaði hann svá land sitt, at hann tók af rán ǫll H 316 þar í landi; ok mætti refsingu við þá koma, þá lét

1. lið—með: við liþ sitt *J2.* 1—2. ok—þar: *ul. J2 og herefter nyt kap. med overskr.*: fra þvi er Olafr konungr kom i Garðariki. 2. kgr var: var maðr *J2.* 3. til guðs: *ul. J2.* 4. er—en: *ul. J2.* 5. eflðusk: enn riki þvaʀ *tf. J2.* þat: *ul. J2.* 6. dvalði: dvaldu *J2.* hann: oc *tf. J2.* frá: *ul. J2.* 7. sem: er *J2.* með hǫndum: *ul. J2.* 8. hann—þá: alla *J2.* er: meþan *J2.* sat: hafði *J2.* 9—10. þat—vera: hafþi hann þat eina starfat er mest var naðsyn til *J2.* 10. ok frelsa: *ul. J2.* 10—11. áþján—hǫfðingja: utlendum hafþingiom *J2.* 14—18. vildu—at: gerþo aðrom monnum *J2.* 18. hann tók: *omv. J2.* af: *ul. J2.* 19. þar í landi: oc usiþu (af *tf. J3)* oc allt (hvar sem hellzt *J3)* þat (þar *J3)* er honum þotti lagabrot i vera *J2; her tf. ÓH (53) en sætning, som Unger har optaget i sin tekst og mulig er oversprungen i K-mbr (*þott ricra manna synir giorþi friþbrot eþa þat er konungi þotti vera aflaga*).* refsingu: hann refsingom *J2.* þá: *ul. J2.*

hann engu ǫðru við þá koma en þeir létu líf eða limar; hvárki týði bœn manna þar fyrir né féboð; svá segir Sigvatr skáld:

130. Goll buðu opt þeirs ollu
úthlaupum gram kaupask
rautt, en ræsir neitti,
ríklunduðum undan;
skǫr bað hann með hjǫrvi,
(her land skal svá verja)
ráns biðu rekkar sýna
refsing, firum efsa.

131. Fœddi mest sás, meiddi
margdýrr konungr, varga,
hvinna ætt ok hlenna;
hann stýfði svá þýfðir;
þýðr lét þermlask bæði
þjóf hvern konungr ernan
(friðr bœttisk svá) fóta
(fylkis lands) ok handa.

132. Vissi helzt, þats hvǫssum
hundmǫrgum lét grundar
vǫrðr með vǫpnum skorða
víkingum skǫr, ríkis;

1—2. ǫðru—limar: fyrirtyna nema life eða limom *J2;* koma *mgl. K, 18, 70 (efter* við *har ÓH (53)* koma*).* 2. hvárki týði: tioaðe þar hvarke *J2.* þar fyrir: *ul. J2.* 3. skáld: *ul. J2.*

4—11. **130. vísa.** 1. Goll: Gull *alle.* þeirs: þeir er *alle.* 2. gram kaupask: grams kaþa *J2.* 3. neitti: nitti *J2.* 5. bað: baþ *J2.* 7. ráns: ran *J2.* sýna: *sál. 70;* sina *K;* reiðir *J2.* 8. efsa: ofsa *J2.*

12—19. **131. vísa.** *Indledes i J2 med:* Oc enn qvað hann. 1. sás: sa er *alle.*

20—422_{4}. **132. vísa** *Mgl. J2.* 1. þats: þat er *alle.*

mildr lét mǫrgu valdit
Magnúss faðir gagni;
fremð Áleifs kveðk frǫmðu
flestan sigr ens sigra.

Hann lét jafna refsing hafa ríkan ok óríkan, en þat þótti landz-mǫnnum ofrausn ok fyldusk þar fjandskapar H 317 upp í mót, er þeir létu frændr sína at réttum konungs-dómi, þótt sannar sakir væri. Var þat uphaf til þeirar upreistar, er landz-menn gerðu í móti Óláfi konungi, at þeir þolðu honum eigi réttendi; en hann vildi heldr láta af tígninni en af réttdœminu; en eigi var sú sǫk við hann rétt fundin, at hann væri hnøggr fjár við sína menn; hann var inn mildasti við vini sína; en þat bar til, er menn reistu ófrið í móti U 454 honum, at mǫnnum þótti hann harðr ok refsingasamr, en Knútr konungr bauð fram ofrfé; en þó urðu stórhǫfðingjarnir at hinu blekðir, er hann hét hverjum þeira tígn ok ríki, ok þat með, at menn váru fúsir í Nóregi at taka við Hákoni jarli, þvíat hann var inn vinsælsti maðr af landz-fólki þá fyrr, er hann réð fyrir landi.

K. 182. Frá Jǫkli Bárðarsyni.

[ÓH (Fms.) k. 173, (Flat.) k. 246; Fsk. k. 107.]

Hákon jarl hafði haldit liði sínu ór Þrándheimi

7. Áleifs kveðk: olafs qveð ec *alle*.
5. jafna: slica *J2*. ok: sem *J2*. 5—6. þat ... landz-mǫnnum: *omv. J2*. 6. þar: *ul. J2*. 7. upp: *ul. J2*. mót: honum *tf. J2*. réttum: *ul. J2*. 8. þótt—væri: *ul. J2*. 9. móti: mot *J2*. 10. at þeir: oc *J2*. 11. en—réttdœminu: *ul. J2*. 12. við hann: honum *J2*. 13. fjár—menn: af fe þviat *J2*. 13—14. vini sína: sina menn *J2*. 14—16. en—ofrfé: *ul. J2*. 16. þó urðu: at þvi varu *J2*. 17. -hǫfðingjarnir: *ud. art. J2 og ul.* at hinu. blekðir: i Noregi *tf. J2*. er hann: at Knutr enn riki *J2*. 18. ríki: miclu meira enn aðr hafþo þeir *tf. J2*. 19—21. þvíat—landi: *ul. J2*. 22. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Haconi iarli *J2*.

ok farit í mót Óláfi konungi suðr á Mœri, sem fyrr p. 411 var ritit. En er konungr helt inn í fjǫrðu, þá sótti jarl eptir þannug. Kom þá til móts við hann Kálfr Árnason ok fleiri þeir menn, er skilizk hǫfðu við Óláf konung; var Kálfi þar vel fagnat. Síðan helt jarl inn þannug, sem konungr hafði upp sett O 191 skip sín, í Toðarfjǫrð í Valldal; tók jarl þar skip þau, er konungr átti; lét jarl setja út skipin ok búa; váru þá menn hlutaðir til skipstjórnar. Sá maðr var með jarlinum, er nefndr er Jǫkull, íslenzkr maðr, sonr Bárðar Jǫkulssonar ór Vatsdali. Jǫkull hlaut at stýra Visundinum, er Óláfr konungr hafði haft. Jǫkull orti vísu þessa:

H 318 133. Hlautk frá Sult, — en sæta
síð fregn at ek kvíða,
vǫn erumk hreggs at hreini
hlýr vangs, — skipi stýra,
þvís »ýstéttar« átti
Áleifr «funa kleifar«
(gramr vas sjalfr á sumri
sigri ræntr) enn digri.

1. ok farit: *ul.* *J2.* suðr á M.: *ul.* *J2.* 2. ritit: *fork.* *K;* ritat *J2.* 3. sótti—þannug: *ul.* *J2.* þá: *ul.* *J2.* hann: iarl *J2.* 4. ok: enn *tf.* *J2.* þeir: *ul.* *J2.* 5. þar: *ul.* *J2.* 6. inn þannug: þangat *J2* (þinnig *J3).* 7. í*(1)*—Valldal: *ul.* *J2.* -fjǫrð: *fork.* *K,* *18;* -firði *70.* þar: all *tf.* *J2.* 8. lét—búa: oc *J2.* 9. þá: *ul.* *J2.* skipstjórnar: a scipunum *tf.* *J2* *og herefter nyt kap. med overskr.:* fra iokle. 9—10. Sá—Jǫkull: Maþr het Jocull hann var þa með iarli hann var *J2.* 10. maðr: *ul.* *J2.* 11. sonr: *fork.* *alle* (son *70).* -dali: *sål.* *J2;* dal *de øvrr.* 12. Óláfr: *ul.* *J2.* 12—13. J. orti: þa orti hann *J2.*

14—21. **133. visa.** 1. Hlautk: Hlaut ec *alle.* frá: fyr *J2.* 2. fregn—kvíða: spyʀ at ver qviðum *J2.* 4. hlýr vangs: hlyrs þvi *J2.* 5. þvís: þvi er *K;* er *J2.* 6. Áleifr: Oleifr *alle.* 8. enn: *sål.* *J2;* hiɴ *K.*

Þat er hér skjótast af at segja, er síðarr varð mjǫk miklu, at Jǫkull varð fyrir liði Óláfs konungs á Gotlandi ok varð handtekinn, ok lét konungr hann til hǫggs leiða, ok var vǫndr snúinn í hár honum ok helt á maðr. Settisk Jǫkull niðr á bakka nǫkkurn. Þá réð maðr til at hǫggva hann; en er heyrði hvininn, réttisk hann upp, ok kom hǫggit í hǫfuð honum, ok varð mikit sár; sá konungr, at þat var bana-sár; bað konungr þá hætta við hann. Jǫkull sat upp ok orti þá vísu:

134. Svíða sǫ́r af mœði, U 455
setit hefk opt við betra;
und es á oss, sús sprændi
ótrauð legi rauðum;
byss mér blóð ór þessi
ben; ték við þrek venjask;
verpr hjalmgǫfugr hilmir
heiðsær á mik reiði.

Síðan dó Jǫkull.

K. 183. Frá Kálfi Árnasyni.

[ÓH (Fms.) k. 174, (Flat) k. 247; Fsk. k. 107, 109.]

Kálfr Árnason fór með Hákoni jarli norðr til Þrándheims, ok bauð jarl honum til sín ok gerask

1—2. er*(1)*—miklu: var miclu siþaʀ *J2.* 3. Got-: Gæt- *J2 (J3 = K).* varð: var hann *J2.* lét—hann: *ul. J2.* 4. leiða: leiddr *J2.* 5. á maðr: *omv. J2.* Settisk—nǫkkurn: *ul. J2.* 6. er: hann *tf. J2.* 7. réttisk: ræistiz *J2.* 8. varð: þat *tf. J2.* 9. bað—hann: *ul. J2.* 10. orti þá: q: *J2.*

11—18. **134. vísa.** 2. hefk: hefi *(-ir J2)* ec *alle.* opt: enn *J2.* 3. á: *ul. J2.* sús: su er *alle.* 5. byss: by*(!) J2 (J3 = K).* þessi: *sål. J2;* þesso *K (18, 70).* 6. ben: *sål. J2;* beni *K (18, 70).* ték: té ec *K;* tæ ec *J2.* þrek: *ul. J2.* 8. heið-: heit- *J2.*

20. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 22. til—ok*(2)*: at *J2.*

H 319 sér handgenginn. Kálfr segir, at hann myndi fara
fyrst inn á Eggju til bús síns ok láta síðan gerask
ráð; Kálfr gerði svá. En er hann kom heim, þá
fannzk honum þat brátt í, at Sigríðr kona hans var
heldr skapstór ok talði upp harma sína, þá er hon
kallaðisk fengit hafa af Óláfi konungi, þat fyrst, er
hann lét drepa bónda hennar Ǫlvi — »en nú síðan,
segir hon, sonu mína ii.; ok vartu, Kálfr, at þeira
aftǫku, ok myndi mik þess sízt af þér vara«. Kálfr
segir, at þat var mjǫk at hans óvilja, er Þórir var
af lífi tekinn — «bauð ek, segir hann, fé fyrir hann,
en þá er Grjótgarðr var feldr, lét ek Arnbjǫrn bróður
minn«. Hon segir: »vel er þat, er þú hlauzt slíkt af
konungi, þvíat vera má, at þú vilir hefna hans, þóttu
vilir eigi hefna minna harma; sáttu, þá er Þórir var
drepinn, fóstrson þinn, hversu mikils konungr virði
þik þá«. Þvílíkar harmtǫlur hafði hon jafnan uppi
fyrir Kálfi. Kálfr svarar opt styggliga, en þó varð
hitt at lykðum, at hann leiddisk eptir fortǫlum hennar
ok hét þá því, at gerask jarli handgenginn, ef jarl
vildi auka veizlur hans. Sigríðr sendi orð jarlinum
O 192 ok lét segja, hvar þá var komit um mál Kálfs. En
þegar er jarl varð þess víss, þá sendi hann orð Kálfi,
þau at hann skyldi koma út til bœjar á fund jarls.

---

1. sér: *ul. J2.* segir—myndi: $\overline{\text{qz}}$ mundu *J2.* 2—3. láta—svá: gera þaðann rað sitt *J2.* 3—5. þá—talði: taldi Sigriðr cona hans *J2.* 6. kallaðisk fengit: þottiz hlotit *J2.* 7. bónda hennar | Ǫ.: *omv. J2 og skr.* buanda. nú: *ul. J2.* 8—9. þeira aftǫku: *omv. J2.* 9. af þér | vara: *omv. J2.* 9—17. Kálfr—þá: oc *J2.* 17—19. jafnan—hitt: opt i munne varþ þat *J2.* 19. fortǫlum hennar: *omv. J2;* f^{w} *-skr. K.* 20. því: *ul. J2.* jarli: *ul. J2.* 21. orð jarlinum: iarli orð *J2.* 22. lét segja: segir *J2.* um—Kálfs: mali *(um mal J3)* hans *J2.* 23. víss, þá: vaʀ *J2.* orð Kálfi: *omv. J2.* 24. þau: *ul. J2.* skyldi koma: kǫmi *J2.*

Kálfr lagðisk þá ferð eigi undir hǫfuð ok fór lítlu síðarr út til Niðaróss ok fann þar Hákon jarl, fekk þar góðar viðtǫkur, ok áttu þeir jarl tal sitt; kom þar alt ásamt með þeim ok réðu þeir þat, at Kálfr gerðisk handgenginn jarli ok tók af honum veizlur miklar. Síðan fór Kálfr heim til bús síns; hafði hann U 456
þá mest yfirsókn alt inn í Þrándheim. En þegar er 1029
váraði, bjó Kálfr skip, er hann átti, ok þegar er hann var búinn, þá sigldi hann á haf ok helt skipi því vestr til Englandz, þvíat hann spurði þat til Knúts H 320
konungs, at hann sigldi snimma um várit ór Danmǫrk vestr til Englandz. Þá hafði Knútr konungr gefit jarldóm í Danmǫrku Haraldi, syni Þorkels háva. Kálfr Árnason fór á fund Knúts konungs, þegar er hann kom til Englandz; svá segir Bjarni gullbrárskáld:

135. Austr réð allvaldr rísta
ótála haf stáli;
varð at vitja Garða
vígmóðr Haralds bróðir;
enn of íðnir manna
emkak tamr at samna
skrǫkvi; at skilnað ykkarn
skjótt lézt Knút of sóttan.

En er Kálfr kom á fund Knúts konungs, þá fagnaði

1. lagðisk—ok: *ul. J2.* 2. út: *ul. J2.* 2–5. fekk—gerðisk: ok gerþiz K. þa *J2.* 6. miklar: storar *J2.* Kálfr: hann *J2.* til—síns: oc *J2.* 6–7. hann þá: *ul. J2.* 7. alt—í: um *J2.* En þegar: oc *J2.* 8–9. er*(1)*—þá: sitt oc *J2.* 9. hann—því: *ul. J2.* 10–14. þvíat—fór: *ul. J2.* 14–15. þegar—Englandz: *ul. J2.* 15. segir: q· *J2.*

16–23. **135. vísa.** 5. of: um *alle.* 6. emkak: emka ek *alle.* at: *ul. J2.* 7. skrǫkvi: *sål. J2;* scraki *K.* at: *sål. J2, 18, 70;* ec *K.* 8. lézt: leztu *alle.* of: *sål. J2;* um *K.*

23. sóttan: *herefter nyt kap. i J2 med overskr.:* fra *(ul. J3)* Raðagerð Knuts konungs oc Kalfs *(*Arna sonar *tf. J3).* 24. þá: *ul. J2.* fagnaði: Knutr *tf. J2.*

konungr honum forkunnar vel ok hafði á tali við sik; varð þat í rœðum Knúts konungs, at hann beiddi Kálf þess at bindask fyrir at gera upreist í móti Óláfi inum digra, ef hann leitaði aptr í landit — »en ek, segir konungr, mun gefa þér þá jarldóm ok láta þik þá ráða Nóregi, en Hákon, frændi minn, skal fara til mín ok er honum þat bezt fallit, þvíat hann er sá heilhugi, at ek ætla hann eigi munu einu skapti skjóta móti Óláfi konungi, þótt þeir finnisk«. Kálfr hlýddi á þat, er Knútr konungr mælti, ok gerðisk hann fúss til tígnarinnar; staðfestisk sjá ráðagǫrð með þeim Knúti konungi ok Kálfi. Bjósk þá Kálfr til heimferðar, en at skilnaði gaf Knútr konungr honum gjafar vegsamligar; þess getr Bjarni skáld:

136. Áttu Engla dróttni,
ógnrakkr, gjafar þakka,
jarls niðr; komtu yðru
ótála vel máli;
H 321 þér lét fold áðr fœrir
(frest urðu þess) vestan,
líf þitt esa lítit,
Lundúna gramr fundna.

Síðan fór Kálfr aptr í Nóreg ok kom heim til bús síns.

1. forkunnar: afburðar *J2*. ok—sik: *ul. J2*. 2. rœðum: þeira *tf. J2*. 3. þess: *ul. J2*. í: *ul. J2*. 4. inum digra: konunge *J2*. ek: mun *tf. J2 (og 18, 70) og ul. det følg.* 5. segir: Knutr *tf. J2*. þá: *ul. J2*. jarldóm: iarlsnamn *J2*. láta þik: skaltu *J2*. 6—7. skal—hann: *ul. J2*. 8. ek—einu: hann mun engo *J2*. 9. móti: i mot *J2*. finnisk: oc skal hann fara til min oc er honum þat bezt hennt *tf. J2*. 9—10. Kálfr—hann: enn Kalfr var *J2*. 11. tígnarinnar: metnaðar oc gein yfir flugu þessa oc *J2*. 12. Knúti—Kálfi: *ul. J2*. þá Kálfr: *omv. J2*. 13. en—skilnaði: *ul. J2*. gjafar vegs.: sǫmiligar giafar *J2;* giafir *skr. K, 18, 70;* at skilnaði *tf. J2*. 14—22. þess—fundna: *ul. J2*.

15—22. **136. vísa.** 6. urðu: *læs* urðut?

23. aptr í N.: austr til Noregs *J2*. kom: *ul. J2*.

K. 184. Dauði Hákonar jarls. U 457

[ÓH (Fms.) k. 175, (Flat.) k. 248; Ágr. k. 24; Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 77; Tjodrek k. 16.]

Hákon jarl fór þat sumar ór landi ok vestr til 1029
Englandz, en er hann kom þar, þá fagnar Knútr kon-
ungr honum vel. Jarlinn átti festar-mey þar á Eng-
landi, ok fór hann þess ráðs at vitja ok ætlaði brullup 0 193
sitt at gera í Nóregi, en aflaði til á Englandi þeira
fanga, er honum þóttu torfengst í Nóregi. Bjósk jarl
um haustit til heimferðar ok varð heldr síðbúinn; 1029
sigldi hann í haf, þá er hann var búinn. En frá ferð
hans er þat at segja, at skip þat týndisk, ok kom
engi maðr af; en þat er sumra manna sǫgn, at skipit
hafi sét verit norðr fyrir Katanesi at aptni dags í
stormi miklum, ok stóð veðrit út á Pétlandzfjǫrð;
segja þeir svá, er slíku vilja fylgja, at skipit myni
hafa rekit í svelginn; en hitt vita menn með sannendum,
at Hákon jarl týndisk í hafi ok ekki kom til landa,
þat er á skipi því var. Þat sama haust sǫgðu kaup-
menn þau tíðendi svá borin um land, at menn hugðu,
at jarl væri týndr, en hitt vissu allir, at hann kom
eigi á því hausti til Nóregs, ok land var þá hǫfð-
ingjalaust.

---

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Hacon iarl tyndiz *J2.* 3. en—fagnar: a fund Knuts konungs fagnaðe *J2.* 4. Jarlinn átti: atti iarl *J2.* 5. ráðs—vitja: avit *J2.* 5—6. brullup—gera: at hafa bruðhlaup sitt *J2.* 6—7. til—E. | þeira fanga: *omv. J2 og skr.* i *for* á. 7. Bjósk jarl: *omv. J2.* 8. til heimferðar: *ul. J2.* 9. sigldi—En: *ul. J2.* 11. en—er: er þat *J2.* 11—14. skipit—skipit: þeir mune tynz hafa a petlandz fyrðe oc *J2.* 15—17. en—var: *ul. J2* 17. sǫgðu: komu *J2.* 18. þau: til Noregs oc sagðu þessi *J2.* svá—land: *ul. J2.* hugðu: ætluðu *J2.* 19. allir: menn *J2.* 20. eigi: hvarki *J2.* á—hausti | til N.: *omv. J2 og tf.:* ne til Englandz. land var: var landit *J2.* 21. -laust: um vetrinn *tf. J2.*

H 322 **K. 185.** Frá Birni stallara.

[ÓH (Fms.) k. 176, (Flat.) k. 249; jfr. ÓH (49) k. 76.]

Bjǫrn stallari sat heima at búi sínu, síðan er hann hafði skilizk við Óláf konung. Bjǫrn var frægr ok spurðisk þat brátt víða, at hann hafði sezk um kyrt. Spurði þat Hákon jarl ok aðrir landráða-menn. Síðan gerðu þeir menn ok orðsendingar til Bjarnar. En er sendimenn kómu fram ferð þeiri, þá tók Bjǫrn vel við þeim. Síðan kallaði Bjǫrn til tals við sik sendimenn ok spurði þá eptir ørendum sínum, en sá, er fyrir þeim var, mælti, bar kveðju Knúts konungs ok Hákonar jarls Birni ok enn fleiri hǫfðingja — »ok þat með, segir hann, at Knútr konungr hefir spurn mikla af þér, ok svá um þat, at þú hefir lengi fylgt Óláfi digra, en verit óvinr mikill Knúts konungs, ok þykkir honum þat illa, þvíat hann vill vera vinr þinn
U 458 sem allra annarra dugandi manna, þegar er þú vilt af hverfa at vera hans óvinr; ok er þér nú sá einn til, at snúask þangat til trausts ok vináttu, sem gnógst er at leita ok nú láta allir menn sér sóma í norðrhálfu heimsins; meguð þér þat líta, er fylgt hafið Óláfi, hvernug hann hefir nú við yðr skilit; þér eruð allir traustlausir fyrir Knúti konungi ok hans mǫnnum, en herjuðuð land hans it fyrra sumar ok drápuð vini

1. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 2. sat: var *J2.* er: *ul. J2.* 3. hafði skilizk: scildiz *J2.* 3—5. Bjǫrn—kyrt: *ul. J2.* 7. fram—þá: *ul. J2.* 7. 8. Bjǫrn: hann *J2.* 8. þeim: enn *tf. J2.* 8—9. til—sik | sendimenn: *omv. J2.* 9. eptir: at *J2.* sínum: *ul. J2.* 10. mælti: *ul. J2.* 10—11. kveðju—jarls | Birni: *omv. J2.* 11. enn fleiri: margra annaʀa *J2.* 12. segir hann: *ul. J2.* 12—20. Knútr—heimsins: hann vil bioða þer at þu geriz hans maðr ef þu villt snuaz til vinattu við hann *J2.* 20. þér—líta: ær nu sia *J2.* 21. Óláfi: konunge enom digra *tf. J2.* hvernug: hvernig *J2.* nú: *ul. J2.* skilit: er *tf. J2.* 22. allir: nu *J2.* 23—430_1. en—hans: *ul. J2.*

hans; þá er þetta með þǫkkum at taka, er konungr
býðr sína vináttu, ok væri hitt makligra, at þú bæðir
eða byðir fé til«. En er hann hafði lokit rœðu sinni,
þá svarar Bjǫrn ok segir svá: »ek vil nú sitja um
kyrt heima at búi mínu ok þjóna ekki hǫfðingjum«.
Sendimaðr svarar: »slíkt eru konungs-menn, sem þú
ert; kann ek þér þat at segja, at þú átt ii. kosti
fyrir hǫndum; sá annarr, at fara útlagr af eignum H 323
þínum, svá sem nú ferr Óláfr, félags-maðr yðarr; hinn
er annarr kostr, er sýniligri má þykkja, at taka við O 194
vináttu Knúts konungs ok Hákonar jarls ok gerask
þeira maðr ok selja til þess trú þína ok taka hér
mála þinn« — steypði fram ensku silfri ór sjóð
miklum. Bjǫrn var maðr fégjarn ok var hann sjúkr
mjǫk ok þagnaði, er hann sá silfrit, hugði þá at fyrir
sér, hvat af skyldi ráða, þótti mikit at láta eigur sínar,
en þótti ósýn upreist Óláfs konungs, at verða myndi
í Nóregi. En er sendimaðr fann, at Birni geksk hugr
við féit, þá kastaði hann fram gullhringum ii. digrum
ok mælti: »tak þú nú féit, Bjǫrn, ok sver eiðinn; ek
heit þér því, at lítils er þetta fé vert hjá hinu, er þú

1. þá—þetta: oc er nu *J2.* kgr: hann *J2.* 2. ok: *ul. J2.* makligra: sannara *J2.* 3. eða—til: hann með bliþu *J2.* rœðu sinni: *omv. J2.* 4 þá—svá: toc Biorn til mals *J2.* 4—5. um kyrt: *ul. J2.* 5. at—mínu: i buino (bui mino *J3*) *J2.* ekki: æigi *J2.* 7. kann—átt: attu oc *J2.* 8. sá annarr: *ul. J2.* -lagr: -lægr *J2* (*J3* = *K*). 8—9. af—svá . . nú ferr: *ul. J2.* 9. félags-—yðarr: felagi þinn *J2.* 10. er*(1)* . . . kostr: *ul. J2.* er*(2)*—þykkja: *ul. J2.* við: *ul. J2.* 12. þeira maðr: *omv. J2.* ok taka: enn tac *J2.* 13. þinn: oc *tf. J2.* 13—14. sjóð miklum: miclom sioðe *J2* (*J3* = *K*). 14—15. var*(1)*—ok: *ul. J2.* 15. silfrit: oc *tf. J2.* þá: *ul. J2.* 16. ráða: taka *J2.* eigur: eignir *J2.* 17. ósýn: uvist um *J2.* at—myndi: *ul. J2.* 18. fann: sa *J2.* 19. þá: *ul. J2.* gullhr. ii.: *omv. J2.* 20. þú: *ul. J2;* þar *J3.* féit: fe *J2.* 20—21. sver—heit: vinn eiða Knuti konunge oc heit ec *J2.* 21. lítils—vert: þetta skal litit *J2.* hinu: þvi fe *J2.*

munt þiggja, ef þú sœkir heim Knút konung«. En af mikilleik fjárins ok heitum fǫgrum ok stórum fégjǫfum, þá varð hann snúinn til fégirni, tók upp féit ok gekk síðan til handgǫngu ok eiða, trúnaðar við Knút konung ok Hákon jarl. Fóru þá sendimenn í brot.

U 459 **K. 186.** Ferð Bjarnar stallara.

[ÓH (Fms.) k. 177, (Flat.) k. 250; jfr. ÓH (49) k. 76.]

Bjǫrn stallari spurði tíðendi þau, er sagt var, at Hákon jarl væri týndr; þá snøri skaplyndi hans, iðraðisk hann þess, er hann hafði brugðit trú sinni við Óláf konung; þóttisk hann þá lauss vera þeira einkamála, er hann hafði veitt til hlýðni Hákoni jarli; þótti Birni þá gerask nǫkkur ván til upreistar um
H 324 ríki Óláfs konungs, ef hann kvæmi til Nóregs, at þá væri þar hǫfðingjalaust fyrir. Bjǫrn býr þá ferð sína skyndiliga ok hafði nǫkkura menn með sér; fór síðan dag ok nótt ferðar sinnar, þat á hestum, er svá mátti, þat á skipum, er þat bar til, létti eigi ferð þeiri, fyrr
1029 en hann kom um vetrinn at jólum austr í Garðaríki ok á fund Óláfs konungs, ok varð konungr allfeginn.

---

1. sœkir—kg: feʀ a fund Knuts konungs *J2.* 2. mikilleik fjárins . . heitum fǫgrum: *omv. J2 og skr.* fiar. 2—3. ok*(2)*—þá: *ul. J2.* 3. snúinn til: svikinn af *J2.* tók—féit: oc toc við fenu *J2.* 4. síðan: *ul. J2.* handgǫngu . . . eiða: *omv. J2.* trúnaðar: *ul. J2.* 5. þá sendimenn: *omv. J2.* 6. brot: brott *J2.* 7. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Enn fra Byrne *J2.* 8. tíðendi þau: *omv. J2.* 9. væri týndr: var latinn *J2.* þá snøri: *omv. J2 og tf.* sciott. hans: oc *tf. J2.* 10. þess: mioc *J2.* 11—15. þóttisk—fyrir: *ul. J2.* 15. Bjǫrn býr: *omv. J2.* 16. nǫkkura menn | með sér: *omv. J2.* 16—19. síðan—en: hann sem scyndiligaz þar til er *J2.* 19. um—jólum: *ul. J2.* 20. ok*(1)*: *ul. J2.* ok*(1)*—fund: *sål. 18, 70;* til *K.*

er Bjǫrn hitti hann. Spurði þá konungr margra tíðenda norðan ór Nóregi. Bjǫrn segir, at jarl var týndr ok land var þá hǫfðingjalaust. Þeim tíðendum urðu menn fegnir, þeir er Óláfi konungi hǫfðu fylgt ór Nóregi ok þar hǫfðu átt eigur ok frændr ok vini ok léku miklir landmunir til heimferðar. Mǫrg ǫnnur tíðendi sagði Bjǫrn konungi ór Nóregi, þau er honum var forvitni á at vita. Þá spurði konungr eptir vinum sínum, hvernug þeir heldi trúnaði við hann. Bjǫrn segir, at þat var allmisjafnt. Síðan stóð Bjǫrn upp ok fell til fóta konungi ok tók um fót honum ok mælti: »alt á guðs valdi ok yðru, konungr; ek hefi tekit fé af Knúts mǫnnum ok svarit þeim trúnaðareiða; en nú vil ek þér fylgja ok eigi við þik skiljask, meðan vit lifum báðir«. Konungr svarar: »stattu upp skjótt, Bjǫrn, sáttr skaltu vera við mik; bœttu þetta við guð; vita má ek þat, at fáir munu nú vera í Nóregi, þeir er einǫrð sinni haldi nú við mik, er slíkir O 195
bregðask, sem þú ert; er þat ok satt, at menn sitja þar í miklu vandkvæði, er ek em fjarri, en sitja fyrir ófriði fjandmanna minna«. Bjǫrn segir konungi frá því, hverir mest bundusk fyrir, at reisa fjandskap

1. er—hann: Birne oc *J2.* þá kgr: hann *J2.* 2. norðan ór: af *J2.* segir: konunge *tf. J2.* 3. land: Noregr *J2.* þá: *ul. J2.* -laust: -lavs *J2.* 3—4. Þeim—fegnir: oc urðo menn þvi allfegnir *J2.* 4—5. er—Nóregi: sem varu með konunginom *J2.* 5. hǫfðu—ok*(2):* atto *J2.* 5—6. ok*(4)*—heimferðar: *ul. J2.* 7. kgi: *med art. J2.* ór N.: *ul. J2.* 8. var: micil *tf. J2.* at vita: *ul. J2.* eptir: at *J2.* 9. hvernug: hvernig *J2.* trúnaði: tru *J2.* 10. segir—var: qvað þat *J2.* Síðan: *sål. alle undt. K.:* þa. 12. kgr: heʀa *J2.* 14. en: oc *J2.* eigi | við þik: *omv. J2.* 16. skjótt: *ul. J2.* vera: *ul. J2.* 17. þat: *ul. J2.* 18. þeir: menn *tf. J2.* einǫrð: einurð *J2.* nú: *ul. J2.* 19. þat ok: *omv. J2.* 20. miklu vandkvæði: miclom vanda *J2.* sitja: verða *J2.* 21. fjandm. minna: *omv. J2.* 21—22. frá því: *ul. J2.* 22. fjandskap: fiandscaparufrið *J2.*

U 460 H 325 upp í móti konungi ok hans mǫnnum; nefndi hann til þess sonu Erlings á Jaðri ok aðra frændr þeira, Einar þambarskelfi, Kálf Árnason, Þóri hund, Hárek ór Þjóttu.

K. 187. Frá Óláfi konungi.

[ÓH (Fms.) k. 178, (Flat.) k. 251; ÓH (49) k. 78; jfr. Tjodrek k. 16.]

Síðan er Óláfr konungr var kominn í Garðaríki, hafði hann stórar áhyggjur ok hugsaði, hvert ráð hann skyldi upp taka. Jarizleifr konungr ok Ingigerðr dróttning buðu Óláfi konungi at dveljask með sér ok taka upp ríki þat, er heitir Vúlgáríá, ok er þat einn hlutr af Garðaríki, ok var þat fólk heiðit í því landi. Óláfr konungr hugsaði fyrir sér um þetta boð, en er hann bar þat fyrir menn sína, þá lǫttu allir at staðfestask þar ok eggjuðu konung at ráða norðr til Nóregs til ríkis síns. Konungr hafði þat enn í ráðagǫrð sinni, at leggja niðr konungs-tígn ok fara út í heim til Jórsala eða í aðra helga staði ok ganga undir régúlu; þat talðisk lengstum í huginn at hugsa, ef nǫkkur fǫng myndi til verða, at hann næði ríki sínu

1. upp: *ul. J2.* kgi: *med art. J2.* ok—mǫnnum: *ul. J2.* 2. á Jaðri: *ul. J2.* aðra: alla *J2.* 5. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Raðagerðir Olafs konungs *J2.* 6. var kominn: kom *J2.* 7. hvert: *sål. J2;* hvat *K, 18, 70.* 10. heitir V.: *omv. J2.* 10—11. ok—Garðaríki: *ul. J2.* 11. ok—þat: þar var allt *J2.* 11—12. í—Óláfr: *ul. J2.* 12—13. hugsaði—hann: *ul. J2.* 13. þat: þetta *J2.* 13—15. þá—Nóregs: enn þeir lættu hann þess (þessa *J3)* oc baðu hann helldr fara *J2.* 15. síns: þess er hann atti i Noregi *tf. J2.* 15—16. Kgr—ok: stundum mælti konungr at hann mundi *J2.* 17. eða—staði: *ul. J2.* ganga: þar *tf. J2.* 18. régúlu: reglu *J2 (J3 = K).* þat talðisk: hitt var þo *J2.* í—hugsa: at hann mundi fara aptr til Noregs *J2.* 19. myndi: mætti *J2.* til: þess *tf. J2.* hann næði: na *J2.*

í Nóregi. En er hann hafði þar á huginn, þá mintisk hann þess, at ina fyrstu x. vetr konungdóms hans váru honum allir hlutir hagfeldir ok farsæligir, en síðan váru honum ǫll ráð sín þunghrœrð ok torsótt, en gagnstaðligar allar hamingju-raunirnar. Nú efaði hann um fyrir þá sǫk, hvárt þat myndi vera vitrligt ráð, at treysta svá mjǫk hamingjuna at fara með lítinn styrk í hendr fjandmǫnnum sínum, er allr landz-múgr hafði til slegizk at veita Óláfi konungi mótgǫngu. Slíkar áhyggjur bar hann optliga ok skaut til guðs sínu máli ok bað hann láta þat upp koma, er hann H 326
sæi, at bazt gegndi; válkaði hann þat í hugnum ok vissi eigi, hvat hann skyldi upp taka, þvíat honum sýndusk mein auðsýn á því, sem hann talði fyrir sér.

K. 188. Draumr Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 178, (Flat.) k. 251; jfr. Tjodrek k. 18.]

Þat var á einni nótt, at Óláfr lá í rekkju sinni ok vakði lengi um nóttina ok hugði at ráða-gǫrðum U 461
sínum ok hafði stórar áhyggjur í skapi sínu; en er hugrinn mœddisk mjǫk, þá sé á hann svefn ok svá lauss, at hann þóttisk vaka ok sjá ǫll tíðendi í húsinu.

---

1. í N.: *ul. J2.* En—huginn: *ul. J2.* 1—2. þá . . . hann: *omv. J2.* 3. hagfeldir . . . farsæligir: *omv. J2 og skr.* -sæll-. 4. -hrœrð: *ul. J2;* færð *skr. 70.* 5. -raunirnar: *ud. art. J2 (J3 = K).* efaði: ifaðe *J2.* 6. fyrir—sǫk: *ul. J2.* vitrligt: nockot *J2.* 7. at*(1)*—hamingjuna: *ul. J2.* 7—8 með—styrk: *ul. J2.* 8—9. er—mótgǫngu: með sva litinn styrc *J2.* 10. Slíkar: þessar *J2.* bar: hafþe *J2.* 10—13. optliga—hvat: iamnan vm vetrinn þottiz hann æigi vita hvert rað *J2.* 13—14. þvíat—sér: *ul. J2.* 15. *Overskr. fra 18, J2 (der dog har:* fra dræme *J2); mgl. K, 70.* 16. at: er *J2.* Óláfr: konungr *J2.* rekkju: hvilu *J2; (*recko *skr. K).* 17—18. ok*(1)*—hafði: hafðe hann þa enn *J2.* 18. stórar áhyggjur: *omv. J2.* 18—19. í—mjǫk: *ul. J2.* 19. sé: *sål. J2 (*sæ*);* seig *K.* 19—20. ok—at: i moti degi *(*deginom *J3) J2.* 20. ok—húsinu: *ul. J2.*

Hann sá mann standa fyrir rekkjunni mikinn ok vegligan ok hafði klæðnað dýrligan; bauð konungi þat helzt í hug, at þar myndi vera kominn Óláfr Tryggvason. Sá maðr mælti til hans: »ertu mjǫk O 196 hugsjúkr um ráða-ætlan þína, hvert ráð þú skalt upp taka? Þat þykki mér undarligt, er þú velkir þat fyrir þér, svá þat, ef þú ætlask þat fyrir at leggja niðr konungs-tígn þá, er guð hefir gefit þér; slíkt it sama sú ætlan, at vera hér ok þiggja ríki af útlendum konungum ok þér ókunnum; farðu heldr aptr til ríkis þíns, er þú hefir at erfðum tekit ok ráðit lengi fyrir með þeim styrk, er guð gaf þér, ok lát eigi undirmenn þína hræða þik; þat er konungs frami at sigrask á óvinum sínum, en vegligr dauði, at falla í orrostu með liði sínu; eða efar þú nǫkkut um þat, at þú hafir rétt at mæla í yðarri deilu? Eigi skaltu þat gera, at dylja sjálfan þik sannenda; fyrir því máttu djarfliga sœkja til landzins, H 327 at guð mun þér bera vitni, at þat er þín eiga«. En er konungr vaknaði, þá þóttisk hann sjá svip mannzins, er brot gekk; en þaðan í frá herði hann huginn ok einstrengði þá ætlan fyrir sér, at fara aptr til

1. rekkjunni: hvilunne *J2*. 2. ok—dýrligan: *ul. J2*. bauð kgi: boðaþe honum *J2*. 3. í hug: fyrir *J2*. kominn: *ul. J2*. 5—6. hvert—taka: *ul. J2*. 6. þykki: þyckir *J2*. þat: þetta sva mioc *J2*. 7. ef: *sål. alle, undt. K:* er. 8. þá—þér: *ul. J2*. 9. vera—ok: *ul. J2*. 10. kgum: hofþingiom *J2*. ok—ókunnum: *ul. J2;* þér *mgl. K (i 18. 70)*. farðu: far þu *J2*. 11. ríkis: *sål. 70, J2; mgl. K, 18*. þíns er: þins þess er Guð hefir gefit þer oc *J2*. 11—12. ok—þér: *ul. J2*. 13. hræða: ræna *J2*. 15—16. efar . . . nǫkkut: ifar . . . nackvat *J2*. 17. sjálfan: *ul. J2*. 18. landzins: landz *J3*. 19. þér bera: *omv. J2*. 20. þá: *ul. J2*. 20—21. svip—gekk: a herðar manninom *J2*. 21. í—herði: af einherði *J2* *(fra herði J3)*. 22. ok—sér: *ul. J2*. aptr: *ul. J2*.

Nóregs, svá sem hann hafði áðr verit fúsastr til ok hann fann, at allir hans menn vildu helzt vera láta; taldi hann þat þá í huginn, at landit myndi vera auðsótt, er hǫfðingjalaust var, svá sem þá hafði hann spurt; ætlaði hann, ef hann kvæmi sjálfr til, at margir mundu þá enn honum liðsinnaðir. En er konungr birti þessa ráða-gǫrð fyrir mǫnnum sínum, þá tóku allir því þaksamliga.

K. 189. Af læknis-list Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 179, (Flat.) k. 252; ÓH (49) k. 79.]

Svá er sagt, at sá atburðr varð í Garðaríki, þá er Óláfr konungr var þar, at sonr einnar gǫfugrar ekkju fekk kverka-sull ok sótti svá mjǫk, at sveinninn mátti engum mat niðr koma, ok þótti hann banvænn. U 462
Móðir sveinsins gekk til Ingigerðar dróttningar, þvíat hon var kunnkona hennar, ok sýndi henni sveininn. Dróttning segir, at hon kunni engar lækningar til at leggja — »gakk þú, segir hon, til Óláfs konungs, hann er hér læknir beztr, ok bið hann fara hǫndum um mein sveinsins, ok ber til orð mín, ef hann vill eigi elligar«. Hon gerði svá sem dróttning mælti. En er hon fann konung, þá segir hon, at sonr hennar var banvænn af kverka-sulli, ok bað hann fara hǫndum um sullinn. Konungr segir henni, at hann var engi læknir, bað hana þangat fara, sem læknar váru. Hon

1—6. svá—liðsinnaðir: *ul. J2.* 7. ráða-gǫrð: ætlan *J2.* 8. allir því: *omv. J2.* 9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra lækning *J2.* 10. Svá—at: *ul. J2.* 10—11. þá—þar: *ul. J2.* 11. sonr: *sål. K;* son *J2.* gǫfugrar: *ul. J2.* 12. ok—mjǫk: micinn sva *J2.* 13. niðr koma: bergia *J2.* 14—15. þvíat—hennar: *ul. J2.* 16. segir—lækningar: q̄z enga lækning kunna *J2.* 17. gakk þú: Gactu *J2.* 18. hér: *ul. J2.* ok: *ul. J2.* 19. mein sveinsins: sveininn *J2.* til . . . mín: *omv. J2.* 20. elligar: ella *J2.* svá: *ul. J2.* 20—24. En—Hon: oc *J2.*

segir, at drótning hafði henni þangat vísat — »ok
hon bað mik sín orð til bera, at þér legðið lækning
til, sem þér kynnið, ok sagði hon mér, at þú værir
H 328 beztr læknir hér í staðinum«. Þá tók konungr til ok
fór hǫndum um kverkr sveininum ok þuklaði sullinum
mjǫk lengi, til þess er sveinninn hrœrði munninn. Þá
tók konungr brauð ok braut ok lagði í kross í lófa
O 197 sér, síðan lagði hann þat í munn sveininum, en hann
svalg niðr. En þaðan af tók verk allan ór kverkunum;
var hann á fám dœgrum alheill. Móðir hans varð
fegin mjǫk ok aðrir frændr ok kunnmenn sveinsins.
Var þá fyrst á þannug virt, sem Óláfr konungr hefði
svá miklar læknis-hendr, sem mælt er um þá menn,
sem mjǫk er sú íþrótt lǫgð, at þeir hafi hendr góðar,
en síðan er jartegna-gǫrð hans varð alkunnig, þá var
þat tekit fyrir sanna jartegn.

K. 190. Óláfr konungr brendi spánu.

[Fms. V, 195; ÓH (Flat.) k. 253.]

Sá atburðr varð á einum sunnudegi, at Óláfr konungr sat í hásæti sínu yfir borðum ok hafði svá fasta áhyggju, at hann gáði eigi stundanna; hann hafði í hendi kníf ok helt á tannar ok rendi þar af

1. drótning: hon *J2.* hafði: hefþi *J2.* henni . . . vísat: hana . . . sent *J2.* 3. til—hon: a sveininn oc hon segir *J2.* 4. hér: *ul. J2.* staðinum: staðnum *J2 (18, 70; J3 = K).* Þá . . . kgr: *omv. J2.* 4—5. ok—sveininum: *ul. J2.* 6. lengi: með hændum sinom *tf. J2.* 7. ok braut: *ul. J2.* 8. þat: *ul. J2.* 8—9. en—svalg: oc svalg hann *J2.* 9. En—tók: toc þa *J2.* 10. var—dœgrum: oc a fam dægum *(sål. også 18, 70)* varþ hann *J2.* al-: all- *J2 (J3 = K).* 11. mjǫk: *ul. J2.* aðrir—kunnmenn: allir astmenn *J2.* 12-16. Var—jartegn: *ul. J2.* 17. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 18. varð: var *J2.* 19. í—borðum: *ul. J2.* 21. tannar: *sål. K, 18 (af* tannarr*); tannara J2, 70.* þar: *ul. J2.*

spánu nǫkkura. Skutilsveinn stóð fyrir honum ok helt borðkeri; hann sá, hvat konungr gerði, ok skilði þat, at hann sjálfr hugði at ǫðru; hann mælti: »mánadagr er á morgin, dróttinn«. Konungr leit til hans, er U 463
hann heyrði þetta, ok kom þá í hug, hvat hann hafði gǫrt. Síðan bað konungr fœra sér kertis-ljós; hann sópaði spánunum ǫllum í hǫnd sér, þeim er hann hafði telgt, þá brá hann þar í loginu ok lét brenna spánuna í lófa sér; ok mátti þaðan af marka, at hann mundi fast halda lǫg ok boðorð ok vilja eigi yfir ganga þat, er hann vissi réttast.

K. 191. Frá Óláfi konungi. H 329

[ÓH (Fms.) k. 180, (Flat.) k. 254; ÓH (49) k. 78.]

Síðan er Óláfr konungr hafði ráðit fyrir sér, at hann vildi snúask til heimferðar, þá bar hann þat upp fyrir Jarizleif konung ok Ingigerði drótning. Þau lǫttu hann þeirar ferðar, segja þat, at hann skyldi hafa í þeira ríki þat veldi, er honum þœtti sér sœmiligt, en báðu hann eigi fara á vald fjandmanna sinna með svá lítinn liðs-kost, sem hann hafði þar. Þá segir Óláfr konungr þeim drauma sína, ok þat með, at hann kvaðsk hyggja, at þat væri guðs

1. spánu nǫkkura: *omv. J2 og skr.* sponu. honum: konunginom *J2.* 1—3. helt—hann*(2)*: *ul. J2.* 4. dróttinn: *sål. 18, 70;* herra *K, J2.* Kgr: *med art. J2.* 6. fœra: fa *J2.* hann: oc *J2.* 7. spánunum ǫllum: allum saman spanunum *J2.* 7—8. þeim—telgt: *ul. J2.* 8. í loginu: logi i *J2.* 9. spánuna: *ul. J2.* þaðan af: af þvi *J2.* 11. réttast: rett at gera *J2.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Olafr *(*kgr *tf. J3)* for or Garðariki *J2.* 13. er: *ul. J2.* 13—14. hafði—vildi: var raðinn til *(ul. J3)* at *J2.* 15—16. Jarizleif—drótning: *alle ord fork. i K, J2.* 16—20. segja—þar: *ul. J2.* 18. þœtti: *sål. K;* þotti *18, 70.* 20. Ól. kgr: hann *J2.*

forsjá. En er þau funnu, at konungr hafði ráðit fyrir sér, at fara aptr til Nóregs, þá bjóða þau honum allan þann farar-beina, er hann vildi af þeim þiggja. Konungr þakkar þeim fǫgrum orðum sinn góðvilja, segir, at hann vill fúsliga þiggja af þeim þat, er hann þarf til ferðar sinnar.

K. 192. Ferð Óláfs konungs ór Garðaríki.

[ÓH (Fms.) k. 181, (Flat.) k. 255; Ágr. k. 25; Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 80; Tjodrek k. 18.]

1030 Þegar á bak jólum helt Óláfr konungr á búnaði; hann hafði þar nær cc. sinna manna; fekk Jarizleifr konungr ǫllum þeim eyki ok þar reiða með, svá sem þurpti. En er hann var búinn, þá fór hann; leiddi Jarizleifr konungr hann ok Ingigerðr drótning vegsamliga af hendi; en Magnús, son sinn, lét hann þar
O 198 eptir með konungi. Þá fór Óláfr konungr austan, fyrst at frørum alt til hafsins. En er váraði ok ísa leysti, þá bjoggu þeir skip sín; en er þeir váru búnir ok byrr kom, þá sigla þeir, ok greiddisk ferð sú vel. Kom Óláfr konungr skipum sínum við Gotland; spurði

1. funnu: fundu *J2.* 1—2. kgr—sér: hann var raðinn *J2.* 2. þá bjóða: buðu *J2.* 3. þann—-beina: forbeina til þeiʀar ferðar þann *J2.* 4. þakkar: þackaðe *J2.* þeim: með *tf. J2.* 5. segir—vill: q̅z af þeim mundu *J2 og ul. det følg.;* af þeim. 6. þarf: þyrfti *J2.* ferðar sinnar: þeiʀar ferðar *J2.* 7. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Olafi konungi *J2.* 8—9. helt—hann: bio Olafr konungr sic oc *J2.* 9. þar nær: *ul. J2.* 10. ǫllum: *ul. J2.* 10—11. þar—þurpti: annat þat er þeir þurftu til þeiʀar ferðar *J2.* 11. þá—leiddi: leiddu þau *J2.* 12. kgr hann: *ul. J2.* 13. hendi: Olaf konung *tf. J2.* 14. með kgi: *ul. J2.* Þá . . . Ól. kgr: *omv. J2.* austan: *ul. J2.* 15. alt: ut *tf J2.* 15—16. ok—þá: *ul. J2.* 16. en: oc *J2.* 17. ok*(1)*—vel: sigldu þeir þegar byr gaf *J2.*

þar tíðendi bæði af Svía-veldi ok Danmǫrku ok alt H 330 ór Nóregi; var þá spurt til sannz, at Hákon jarl var U 464 týndr, en land í Nóregi var hǫfðingjalaust; þótti konungi ok hans mǫnnum þá vænt um sína ferð; sigldu þaðan, þá er byr gaf, ok heldu til Svíþjóðar. Lagði konungr liði sínu inn í Lǫginn ok helt upp í land til Áróss; gerði síðan menn á fund Ǫnundar, Svía-konungs, ok lagði stefnu við hann. Ǫnundr konungr varð vel við orðsending mágs síns ok fór til fundar við Óláf konung, svá sem hann hafði orð til send. Kom þá ok til Óláfs konungs Ástríðr drótning með þá menn, er henni hǫfðu fylgt; varð þar fagna-fundr með ǫllum þeim; fagnar Svía-konungr vel Óláfi konungi, mági sínum, er þeir hittusk.

K. 193. Frá lendum mǫnnum.

[ÓH (Fms.) k. 182, (Flat.) k. 255; jfr. Ágr. k. 23; Tjodrek k. 19.]

Nú skal segja, hvat þeir hǫfðusk at í Nóregi um þessar hríðir. Þórir hundr hafði finnferð haft þessa ii. vetr, ok hafði hann verit hvárn tveggja vetr lengi á fjalli ok fengit óf fjár. Hann átti margs konar kaup við Finna. Hann lét þar gera sér xii. hreinbjálba

1—2. þar—spurt: hann þa *J2.* 3—4. en—ferð: *ul. J2.* 4. sigldu: þeir *tf. J2.* 5. þá—heldu: *ul. J2.* 6. liði—inn: scipum sinom *J2.* helt: *ul. J2.* land: landit *J2.* 7. gerði—kgs: sendi hann orð Aunundi konunge *J2.* Svía: *ul. 18.* 7—8. ok—hann: at þeir skylldu finnaz *J2.* 8—10. Ǫnundr—kg: for Ǫnundr konungr *J2.* 10. hann: Olafr konungr *J2.* þá: *sål. 18, 70; mgl. K.* 10—11. þá—kgs: *ul. J2.* 11. með þá: þar til motz við Olaf konung oc þeir *J2.* 12—14. varð—hittusk: *ul. J2.* 15. *Overskr. fra 18, J3; mgl. K, 70;* fra landz monnum *J2.* 17. finnferð haft: haft finnferðir (*-*ferð *J3) J2.* 18—20. ok—Finna: *ul. J2.* 20. xii. hreinbjálba: *omv. J2; med* b *K, J2.*

með svá mikilli fjǫlkyngi, at ekki vápn festi á ok síðr miklu en á hringa-brynju. En it síðarra vár bjó Þórir langskip, er hann átti, ok skipaði húskǫrlum
H 331 sínum; hann stefndi saman bóndum ok krafði leiðangrs alt um ina nørztu þinghá, dró þar saman mikit fjǫlmenni, fór norðan um várit með liði því. Hárekr ór Þjóttu hafði ok liðsamnað ok fekk mikit lið. Urðu til þeirar farar miklu fleiri virðinga-menn, þó at þessir sé ágætastir; lýstu þeir yfir því, at liðsamnaðr sá skyldi fara móti Óláfi konungi ok verja honum land, ef hann kvæmi austan.

K. 194. Frá Einari þambarskelfi.

[ÓH (Fms.) k. 182, (Flat.) k. 255.]

Einarr þambarskelfir hafði mest forráð út um Þrándheim, síðan er fráfall Hákonar jarls spurðisk; þótti honum þeir Eindriði feðgar vera bazt komnir til eigna þeira, er jarl hafði átt, ok lausafjár. Mintisk
U 465 Einarr þá heita þeira ok vinmæla, er Knútr konungr hafði veitt honum at skilnaði. Lét þá Einarr búa skip gott, er hann átti, gekk þar á sjálfr með mikit fǫruneyti; en er hann var búinn, helt hann suðr með landi ok síðan vestr um haf ok létti eigi ferð sinni, fyrr en hann kom til Englandz; fór þá þegar á fund

1—2. ok—brynju: *ul. J2.* 3—4. skipaði—hann: *ul. J2.* 5. alt—þinghá: *ul. J2.* þar: hann *J2.* 5—6. fjǫlm.: oc *tf. J2.* 6. liði því: *omv. J2.* 7. ok*(1)*: micinn *tf. J2.* 7—9. ok*(2)*—ágætastir: *ul. J2.* 9—10. liðsamnaðr—móti: þeir ætluðu at hallda liþe þi i mot *J2.* 10. ok—land: *ul. J2.* 12. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K. 70.* 13. þambar-: *sål. J2 (*þamƀ*);* þamba- *K.* út: *ul. J2.* 14—16. er—fjár: iarl tyndiz *J2.* 17. Einarr: hann *J2.* heita—ok: *ul. J2.* 17—18. er—skilnaði: Knuts konungs *J2.* 18. þá Einarr: *omv. J2.* 19—21 gott—landi: *ul. J2.* 21. síðan: siglde *J2.* 21—22. um—kom: *ul. J2.* 22. fór—þegar: *ul. J2.*

Knúts konungs; fagnaði konungr honum vel. Síðan bar Einarr upp ørendi sín fyrir konung, segir svá, at hann var þá kominn at vitja heita þeira, er konungr hafði mælt, at Einarr skyldi bera tígnar-nafn yfir O 199
Nóregi, ef Hákonar jarls væri eigi við kostr. Knútr konungr segir, at þat mál vissi alt annan veg við — »hefi ek nú, segir hann, sent menn ok jartegnir mínar til Danmerkr til Sveins, sonar míns, ok þat með, at ek hefi honum heitit ríki í Nóregi; en ek vil halda við þik vináttu; skaltu hafa þvílíkar nafnbœtr af mér, sem þú hefir burði til, ok vera lendr maðr, en hafa H 332
veizlur miklar ok vera því framarr en aðrir lendir menn, sem þú ert meiri framkvæmðar-maðr en aðrir lendir menn«. Sá Einarr þá um hlut sinn, hvert hans ørendi myndi verða; býsk hann þá til heimferðar. En er hann vissi fyrirætlan konungsins ok svá þat, at mikil ván var, ef Óláfr konungr kvæmi austan, at ekki myndi friðsamligt í landi, kom Einari þat í hug, at ekki myndi undir at hrapa ferðinni meirr, en svá sem hófligast væri, ef þeir skyldi berjask við Óláf konung, en hafa ekki til framflutningar ríkis síns þá heldr en áðr. Sigldi Einarr þá í haf, er hann var at því búinn, ok kom svá til Nóregs, at áðr

1. fagnaði—Síðan: *ul. J2.* 2. Einarr: þa *tf. J2.* ørendi sín: *omv. J2.* fyrir kg. . . svá: *ul. J2.* 3. heita þeira: þeiʀa mala *J2.* er: Knutr *tf. J2.* 4. Einarr: hann *J2.* 5. H. jarls . . . eigi: *omv. J2.* 6. mál—veg: veik aðro vise *J2.* 7—9. nú—Nóregi: gefit Sveini syni minom allann Noreg *J2.* 10. við þik | vináttu: *omv. J2.* þvílíkar . . . af mér: af mer . . . slicar *J2.* 11. hefir: att *J2.* 11—14. en—menn: *ul. J2.* 14—15. um—hans: sitt *J2.* 15. myndi verða: *ul. J2.* býsk: biozt *J2.* 16—18. En—landi: *ul. J2.* 18—19. Einari þat: honum *J2.* 19—20. ekki—væri: bezt mundi at (bezt—at *ul. J3*) hvata ecki mioc *J2.* 20. skyldi: skylldo *J2.* 21. en hafa: oc taca *J2.* 21—23. ríkis—búinn: *ul. J2.* 23. ok—svá: kom Einaʀ ecki fyʀ *J2.* at áðr: enn orðinn *J2 og ul.* fram komin.

váru fram komin þau tíðendi, er þar gerðusk mest á því sumri.

K. 195. Frá họfðingjum í Nóregi.

[ÓH (Fms.) k. 183, (Flat.) k. 256; Fsk. k. 109.]

1030 Họfðingjar í Nóregi heldu njósnum austr til Svíþjóðar ok suðr til Danmerkr, ef Óláfr konungr kvæmi austan ór Garðaríki; fengu þeir þegar spurt, svá sem menn fengu skjótast farit, er Óláfr konungr var kominn til Svíþjóðar; en þegar er þat var sannspurt, þá fór herboð um land alt; var stefnt út almenning
U 466 at liði; kom þá herr saman; en þeir lendir menn, er váru af Ọgðum ok Rogalandi ok Họrðalandi, þá skiptusk þeir við, snøru sumir norðr, en sumir austr ok þótti hvártveggja lið fyrir þurfa. Snøru austr synir Erlings af Jaðri ok alt lið þat, er austr var frá
H 333 þeim, ok váru þeir họfðingjar fyrir því liði; en norðr snørisk Áslákr af Finneyju ok Erlendr ór Gerði ok þeir lendir menn, er norðr váru frá þeim. Þessir, er nú eru nefndir, váru allir eiðsvarar Knúts konungs til þess at taka Óláf konung af lífi, ef þeim gæfi fœri á því.

K. 196. Ferð Haraldz Sigurðarsonar.

[ÓH (Fms.) k. 184, (Flat.) k. 257; jfr. Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 86; Tjodrek k. 18; Ágr. k. 25.]

1030 En er þat spurðisk í Nóreg, at Óláfr konungr

1. þar . . . mest: *ul. J2.* 3. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra liþsamnaðe *J2.* 4. í Nóregi: *ul. J2.* 4—8. austr—Svíþjóðar: þeir er varu i Noregi um ferðir Olafs konungs *J2.* 8. þegar . . . þat: *ul. J2.* var sannspurt: *omv. J2 og tf.:* at Olafr konungr var kominn til Sviþioðar. 9. land alt: *omv. J2.* stefnt . . . almenn.: *omv. J2 og skr.* -inge. 10—13. kom—þurfa: snọru þa sumir æstr enn sumir norðr *J2.* 14. af—ok: með *J2.* 15. ok—liði: *ul. J2.* 16. Finneyju: finneyiom *J2.* 17. þeir: aðrir *J2.* menn: þeir *tf. J2.* frá þeim: þaðann *J2.* 18. eru: varu *J2.* 19. ef—því: *ul. J2.* 20. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Haraldi Sigurðarsyni *J2.* 21. En—þat: Þa er *J2.* í Nóreg: *ul. J2.*

var austan kominn til Svíþjóðar, þá sǫmnuðusk saman
vinir hans, þeir er honum vildu lið veita. Var í
þeim flokki tígnastr maðr Haraldr Sigurðarson, bróðir
Óláfs konungs; hann var þá xv. vetra gamall, mikill
maðr vexti ok roskinmannligr. Mart var þar annarra
gǫfugra manna. Þeir fengu allz vi. hundruð manna,
þá er þeir fóru af Uplǫndum, ok stefndu við lið þat
austr um Eiðaskóg til Vermalandz; síðan stefndu þeir 0 200
austr um markir til Svíþjóðar; spurðusk þá fyrir um
ferðir Óláfs konungs.

K. 197. Ferð Óláfs konungs ór Svíþjóð.

[ÓH (Fms.) k. 184, (Flat.) k. 257; Ágr. k. 25; Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 80; jfr. Tjodrek k. 18.]

Óláfr konungr var í Svíþjóð um várit ok hafði 1030
þaðan njósnir norðr í Nóreg ok fekk þaðan þá eina
spurn, at ófriðsamligt myndi þangat at fara, ok þeir
menn, er norðan kómu, lǫttu hann mjǫk at fara í
landit; hann hafði þá einráðit fyrir sér, at fara slíkt
sem áðr. Óláfr konungr spurði máls Ǫnund konung,
hvern styrk hann myndi veita honum at sœkja land
sitt. Ǫnundr konungr svarar svá, segir, at Svíum var H 334
lítit um at fara í Nóreg herfǫr — «vitum vér, segir
hann, at Norðmenn eru harðir ok orrostu-menn miklir
ok illir heim at sœkja með ófriði; skal þat eigi seint
at segja þér, hvat ek vil til leggja; ek mun fá þér

1. til—þá: *ul. J2.* 2. þeir—veita: *ul. J2.* 2—3. í—maðr: þar fyrirmaðr *J2.* 3—4. bróðir—kgs: *ul. J2.* 4—6. mikill—manna: *ul. J2.* 6. allz: *ul. J2.* 7—8. þá—Vermalandz: *ul. J2.* 9. um markir: *ul. J2.* spurðusk þá: oc spurþuz *J2.* 10. ferðir: ferð *J2.* 11. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* fra Olafi konunge *J2.* 12—16. í—sér: nu einraðinn *J2.* 16—17. slíkt—áðr: til Noregs þo at hann spyrði þaðann ufriðligt *J2.* 17. Óláfr—máls: spurþe hann *J2.* 18—19. at—sitt: *ul. J2.* 19—23. svá—leggja: *ul. J2.* mun: vil *J2.*

cccc. manna, ok velið af hirðsveitum mínum góða
U 467 hermenn ok vel búna til bardaga; síðan vil ek gefa þér lof til, at þú farir yfir land mitt, ok fáir þér lið alt, þat er þú mátt ok þér vill fylgja«. Óláfr konungr tók þenna kost; bjósk síðan ferðar sinnar. Ástríðr drótning var eptir í Svíþjóðu ok Úlfhildr konungs-dóttir.

K. 198. Ferð Óláfs konungs til Járnberalandz.

[ÓH (Fms.) k. 185, (Flat.) k. 258; jfr. ÓH (49) k. 80; Tjodrek k. 18.]

1030 En er Óláfr konungr hóf ferð sína, þá kom til hans lið þat, er Svía-konungr fekk honum, ok váru þat cccc. manna. Ferr konungr þær leiðir, er Svíar kunnu fyrir; stefndu þeir upp á land til marka ok kómu þar fram, er kallat er Járnberaland. Þar kom í móti konungi lið þat, er farit hafði af Nóregi til móts við hann, sem hér er fyrr frá sagt. Hitti hann þar Harald, bróður sinn, ok marga aðra frændr sína, ok varð þat inn mesti fagnaðar-fundr. Hǫfðu þeir þá allir saman xii. hundruð manna.

---

1. góða: *sål. alle undt. K*: goð *(vistnok skrivefejl).* 2. hermenn: drengi *J2.* til—síðan: *ul. J2.* 4. þat . . þú—ok: *ul. J2 (*þat *står i J3).* 5. ferðar sinnar: til ferðar *J2.* 6. Svíþjóðu: Sviþioð *J2.* 7. kgs-dóttir: dottir þeira *J2.* 8. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Olafr konungr hof ferð sina *J2.* 9. En: Þa *J2.* þá: *ul. J2.* 10—12. ok—fyrir: *ul. J2.* 12. stefndu þeir: stemndi Olafr konungr *J2.* upp | á land: *omv. J2.* 12—13. ok kómu: kom *J2 (*comu *J3).* 13. kallat er: heitir *J2.* Þar kom: *omv. J2.* 14. í móti: mot *J2.* 15. sem—sagt: *ul. J2.* 16. aðra: vini sina oc *tf. J2 og ul. det følg.* sína. 17. ok—-fundr: *ul. J2.* 18. allir saman: *ul. J2.*

K. 199. Frá Dag Hringssyni.

[ÓH (Fms.) k. 186, (Flat.) k. 259; ÓH (49) k. 80, 86.]

Dagr er maðr nefndr, er svá segir at hann var 1030 sonr Hrings konungs, þess er land hafði flýit fyrir H 335 Óláfi konungi, en menn segja, at Hringr væri sonr Dags Hringssonar, Haraldzsonar ins hárfagra. Dagr var frændi Óláfs konungs; þeir feðgar, Hringr ok Dagr, hǫfðu staðfestsk í Svía-veldi ok hǫfðu þar fengit ríki til forráðs. Um várit, er Óláfr konungr var kominn austan til Svíþjóðar, sendi hann orð Dag frænda sínum þau, at Dagr skyldi ráðask til ferðar með honum með þann styrk allan, sem hann hefir til; en ef þeir fá land eignazk í Nóregi, þá skyldi Dagr hafa ríki þar eigi minna, en forellri hans hafði haft. En er þessi orðsending kom til Dags, þá fell honum þat vel í skap; lék honum landmunr mjǫk á at fara í Nóreg ok taka þar við ríki því, sem frændr hans hǫfðu fyrr O 201 haft; svarar hann skjótt þessu máli ok hét ferð sinni. Dagr var maðr skjótorðr ok skjótráðr, ákafa-maðr mikill ok hreystimaðr mikill, en engi spekingr at viti. Síðan samnaði hann sér liði ok fekk nær xii. hundruð U 468 manna; fór hann með þat lið til fundar Óláfs konungs.

---

1. *Overskr. fra 18, J2 (der dog ul.* Hringss.*); mgl. K, 70.* 2. er*(2)*—at: *ul. J2.* 3. sonr: s. *K, J2 (*son *70).* 4—5. væri—Dags: var Dagss. *J2.* 5—8. Dagr—forráðs: *ul. J2.* 8—9. var—austan: kom *J2.* 10. þau: *ul. J2.* Dagr: hann *J2.* 11. með: við *J2.* allan: *ul. J2.* hefir til: fengi *J2.* 12. fá . . . eignazk: fengi . . . unnit *J2.* 12—13. hafa—minna: æigi hafa minna riki *J2.* 13. forellri . . . hafði: forellrar . . . hafðu *J2.* 13—17. En—haft: *ul. J2.* 15. mjǫk á: *omv. 70.* 16—17. fyrr haft: *omv. 70.* 17. svarar—sinni: Dagr svarar þvi mali skiott þvi at honum leku a landmunir at fara i Noreg oc het hann ferðinne *J2.* 18. ok skjótráðr: *ul. J2.* ákafa-: havaða *J2.* 19. mikill*(2)*: *ul. J2.* 20. hann sér: Dagr *J2.* 21. Ól. kgs: *sål. K;* við Olaf konung *J2, 18, 70.*

K. 200. Ferð Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 187, (Flat.) k. 260; Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 86; jfr. Tjodrek k. 18.]

1030 Óláfr konungr gerði orð frá sér í byggðir ok
sendi orð þeim mǫnnum, er þat vildu hafa til féfangs
sér, at afla hlutskiptis ok hafa uptekðir þær, er óvinir
konungs sæti fyrir, þá skyldu þeir til hans koma ok
honum fylgja. Óláfr konungr flutti þá her sinn ok
fór um markbyggðir, en sumt um eyðimerkr ok opt-
liga um vǫtn stór; þeir drógu eða báru skipin eptir
H 336 sér milli vatnanna. Fjǫlði dreif liðs til konungs,
marka-menn ok sumt stíga-menn. Er þar víða síðan
kallat Óláfsbúðir, sem hann hafði náttstaði. Hann
létti eigi ferðinni, fyrr en hann kom fram á Jamta-
land; fór þá síðan norðr til Kjalar. Skiptisk lið hans
í byggðirnar ok fór mjǫk sundrlaust, meðan þeir vissu
ekki ófriðar vánir. En jafnan er þeir skiptu liði sínu,
þá fylgði konungi Norðmanna lið, en Dagr fór þá í
annan stað með sitt lið, en Svíar í þriðja stað með
sínu liði.

K. 201. Frá stíga-mǫnnum.

[ÓH (Fms.) k. 188, (Flat.) k. 261; ÓH (49) k. 80.]

1030 Menn þeir eru nefndir, er annarr hét Gaukaþórir,

---

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Orðsending Olafs konungs *J2.* 2. frá sér | i byggðir: *omv. J2 og skr.:* bygðina. 2—4. ok—afla: til þeiʀa manna er afla vilia *J2.* 4—5. ok—hans: bað hann þa til sin *J2.* 6—7. ok fór: *ul. J2.* 7. -byggðir: -bygð *J3.* 7—9. ok—vatnanna: *ul. J2.* 9. dreif liðs: manna dreif *J2.* kgs: hans *J2.* 10. marka-menn: *ul. J2.* 10—11. Er—náttstaði: *ul. J2.* 12. ferðinni: ferð sinne *J2.* fram: *ul. J2.* 13. fór—Kjalar: oc þaðan til Kialar norþr *J2.* Skiptisk: þa *tf. J2.* 14. byggðirnar: *uden art. J2.* 15. ekki—vánir: æigi til ufriðar *J2.* 15—18. En—liði: *ul. J2.* 19. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Gaukaþorir *J2.* 20. þeir | eru nefndir: *omv. J2.*

en annarr Afrafasti; þeir váru stíga-menn inir mestu, hǫfðu með sér xxx. manna, sinna maka. Þeir brœðr váru meiri ok sterkari en aðrir menn; eigi skorti þá áræði ok hug. Þeir spurðu til hers þess, er þar fór yfir land, ok mæltu sín á milli, at þat myndi vera snjallræði, at fara til konungs ok fylgja honum til landz síns ok ganga þar í fólkorrostu með honum ok reyna sik svá, þvíat þeir hǫfðu ekki fyrr í bardǫgum verit, þeim er liði var fylkt til; var þeim þat forvitni mikil, at sjá konungs fylking. Þetta ráð líkaði vel fǫrunautum þeira; gerðu þá ferð sína til fundar við konung. En er þeir koma þar, þá ganga þeir með sveit sína fyrir konung, ok hǫfðu þeir fǫrunautar alvæpni sitt. Þeir kvǫddu hann. Hann spurði. hvat U 469
mǫnnum þeir sé. Þeir nefndu sik ok segja, at þeir váru þarlandz-menn. Þá bera þeir upp ørendi sín ok buðu konungi at fara með honum. Konungr segir, H 337
at honum leizk svá, sem í slíkum mǫnnum myni vera góð fylgð — »ek em fúss, segir hann, við slíkum mǫnnum at taka, eða hvárt eruð ér kristnir menn?« segir hann. Gaukaþórir svarar, segir, at hann var hvárki kristinn né heiðinn — »hǫfum vér félagar engan annan átrúnað, en trúm á okr ok afl okkat

1. stíga-menn—mestu: *sål. 70 (dog med* oc *overstreget foran* inir*);* stígamenn oc hinir mesto stígamenn *K;* hinir mesto stigamenn *18;* ransmenn oc stigamenn *J2.* 2. með sér: þeir *J2.* sinna: sina *K, 70.* 3—11. eigi—þeira: *ul. J2.* 11. gerðu þá: þeir gera *J2.* við: Olaf *tf. J2.* 12—14. En—hann: oc buðu honum fylgð sina *J2.* 14. Hann: Konungr *J2.* 15. mǫnnum . . . sé: manna . . . veri *J2.* 15—16. segja—þar-: qvaþuz þar vera *J2.* 16—17. Þá—honum: *ul. J2.* 17—18. segir—svá: svarar sva lyzt mer a yðr *J2.* 19. ek em: *omv. J2.* segir hann: *ul. J2.* 20. hvárt: *ul. J2.* ér: *sål. J2 (J3);* þer *de øvrr.* 21. segir hann: *ul. J2.* 22. kristinn . . . heiðinn: *omv. J2.* 23. annan átrúnað: *omv. J2.* en: ver *tf. J2.* okr—okkat: afl oc orku vara *J2.*

0 202 ok sigrsæli, ok vinnzk okkr þat at gnógu«. Konungr svarar: »skaði mikill, er menn svá liðmannligir skolu eigi á Krist trúa, skapara sinn«. Þórir svarar: »er nǫkkurr sá í þínu fǫruneyti, konungr, Krists-maðrinn, er meira hafi á degi vaxit, en vit brœðr?«. Konungr bað þá skírask láta ok taka trú rétta þar með — »ok fylgið þá mér, segir hann; skal ek þá gera ykkr virðinga-menn mikla; en ef þit vilið þat eigi, þá farið aptr til iðnar ykkarrar«. Afrafasti svarar, segir, at hann vildi ekki við kristni taka. Snúa þeir síðan í brot. Þá mælti Gaukaþórir: »þetta er skǫmm mikil, er konungr þessi gerir oss liðrækja; þar kom ek aldrigi fyrr, er ek væra eigi hlutgengr við aðra menn; skal ek aldrigi aptr hverfa at svá gǫru«. Síðan slógusk þeir í sveit með marka-mǫnnum ǫðrum ok fylgðu flokkinum. Sœkir þá Óláfr konungr vestr til Kjalar.

K. 202. Sýn Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 189, (Flat.) k. 262; ÓH (49) k. 81.]

1030 En er Óláfr konungr fór austan um Kjǫl ok sótti þá vestr af fjallinu, svá at land lægði þaðan vestr at sjá, ok sá þá þannug landit. Mart lið fór

---

1. okkr: oss *J2.* 2. svarar—liðmannligir: mælti þat er mein mikit er menn slikir *J2.* 3. á Kr. | trúa: *omv. J2.* Þ. svarar: þeir svara *J2.* 4. fǫruneyti: liþe *J2.* 5. á degi | vaxit: *omv. J2.* 6. trú rétta: *omv. J2.* þar með: *ul. J2.* 7. þá*(bis)*: *ul. J2.* segir hann: siþan *J2.* ykkr: yðr *J2.* 8. þat eigi: *omv. J2.* farið: þit *tf. J2.* 9—10. svarar—ekki: qvaz æigi villdu *J2.* 11. brot: brat *J2.* skǫmm mikil: *omv. J2.* 12. þessi: sia *J2.* 12—13. þar—menn: *ul. J2.* 14 gǫru: bunu *J2.* 15. marka-m. ǫðrum: *omv. J2.* 16. Sœkir—Kjalar: *ul. J2.* 17. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra þvi er (Er Olafi *J3)* konunge gaf syn *J2.* 18. En: Þa *J2.* 19. þá: *ul. J2.* land: *med art. J2.* 19—20. þaðan vestr: *omv. J2 og ul.* at sjá. 20. ok—landit: *ul. J2.* Mart lið | fór: *omv. J2.*

fyrr en konungr ok mart síðarr; reið hann þar, er rúmt var um hann, var hann hljóðr, mælti ekki við H 338 menn; reið hann svá langa hríð dags, at hann sásk lítt um. Þá reið byskup at honum ok mælti, spurði, hvat hann hugsaði, er hann var svá hljóðr; því at konungr var jafnan glaðr ok margmálugr við menn sína í ferðinni ok gladdi svá alla þá, er nær honum váru. Þá svarar konungr með áhyggju mikilli: »undar- U 470 liga hluti hefir borit fyrir mik um hríð; ek sá nú yfir Nóreg, er ek leit vestr af fjallinu; kom mér þá í hug, at ek hafða margan dag glaðr verit í því landi; mér gaf þá sýn, at ek sá um allan Þrándheim ok því næst um allan Nóreg; ok svá lengi sem sú sýn hafði verit fyrir augum mér, þá sá ek æ því víðara, alt þar til er ek sá um alla verǫld, bæði lǫnd ok sæ; ek kenda gǫrla þá staði, er ek hafða fyrr komit ok sét; jafngreinliga sá ek þá staði, er ek hefi eigi fyrr sét, suma þá, er ek hefi haft spurn af, en jafnvel hina, er ek hefi eigi fyrr heyrt getit, bæði byggða ok óbyggða, svá vítt sem verǫldin er«. Byskup segir, at sú sýn var heilaglig ok stórmerkilig.

---

1. en kgr: *ul. J2.* síðarr: enn konungrinn *tf. J2.* 1—2. reið—hann*(1)*: *ul. J2.* 2—3. mælti—menn: oc mælti engi maðr við hann *J2.* 3. hríð: stund *J2.* sásk: litaðiz *J2.* 4—5. spurði hvat: oc spyʀ hvi *J2.* 5. hugsaði—hann*(2)*: *ul. J2.* 5—8. því at—váru: *ul. J2.* 8. Þá: *ul. J2 og omv.* kgr *(med art.)* sv. áhyggju mikilli: *omv. J2.* 9. nú: *ul. J2.* 10. ek leit: sa *J2;* veitt *tf. K, 18, 70 (dittogr. i K-mbr. både af* leit *og* vestr*).* kom—þá: oc kom mer *J2.* 11. margan dag: oft *J2 og omv.:* verit glaðr. 13. því: þar *J2.* lengi sem: *omv. J2.* sú sýn: *ul. J2.* 14. verit: syn *tf. J2 (*su syn *J3)* þá: *ul. J2.* 15. verǫld: *med art. J2.* 17—18. jafngr.—sét: *sål. 18, 70; mgl. K.* 17. sá: kenda *J2.* hefi eigi: hafþa *J2 (*hefi ei *J3).* 18. en: oc *J2.* 20. verǫldin: *uden art. J2.* 21. stór-: storum *J2.*

K. 203. Jartegn um akr.

[ÓH (Fms.) k. 190, (Flat.) k. 264; Ágr. k. 25; ÓH (49) k. 83; Fsk. k. 109; jfr. Tjodrek k. 19.]

1030 Síðan er konungr sótti ofan af fjallinu, þá var bœr sá fyrir þeim, er á Súlu heitir, í ofanverðri byggðinni í Verdœlafylki. En er þeir sóttu ofan at bœnum, þá lágu akrar við veginn. Konungr bað menn fara spakliga ok spilla eigi eng fyrir bónda; gerðu menn þat vel, meðan konungr var við; en þær sveitir,
O 203 er síðarr fóru, þá gáfu ekki þessu gaum, ok hljópu menn svá um akrinn, at hann var allr lagðr at jǫrðu. Sá bóandi, er þar bjó, er nefndr Þorgeirr flekkr; hann átti ii. sonu vel frumvaxta. Þorgeirr fagnaði
H 339 vel konungi ok hans mǫnnum ok bauð honum allan þann forbeina, er hann hafði fǫng á. Konungr tók því vel ok spurði þá Þorgeir at tíðendum, hvat títt væri þar í landi, eða hvárt samnaðr nǫkkurr myndi þar vera gǫrr í móti honum. Þorgeirr segir, at lið mikit var saman dregit þar í Þrándheimi ok þar váru komnir lendir menn bæði sunnan ór landi ok norðan af Hálogalandi — «en eigi veit ek, segir hann, hvárt

1. *Overskr. fra 18 (der skr.* Jarþteicn*); mgl. K. 70;* Konungr bǫtti ᴀkr a S: *(ɔ:* á Súlu; *ul. J3).* 2. er: Olafr *tf. J3.* sótti: com *J2.* ofan: veztr *J2.* þá: *ul. J2.* 3. þeim: honum *J2.* 3—4. í—Verd.f.: *ul. J2.* 5. þá: *ul. J2.* Kgr bað: *omv. J2.* 6. fara—bónda: æigi spilla akrunum *J2.* eng: *sål. K. 18, 70.* 6—8. gerðu—gaum: enn at þvi var engi gaumr gefin *J2.* 9. hann: *ul. J2.* var allr: *omv. J2.* lagðr | at jǫrðu: *omv. J2.* 10. bóandi: bondi *J2.* er—bjó | er—flekkr: *omv. J2 og har* var *f.* er*(2).* 11. ii. sonu: *omv. J2 og ul.* vel frumv. 12. vel kgi: *omv. J2.* 12—14. ok*(1)*—ok: *ul. J2.* 14. þá: konungr *J2.* at tíðendum: *ul. J2.* 15. væri—landi: var i landino *J2.* 15—16. eða—honum: *ul. J2.* 16—17. lið—þar*(1)*: micill samnaðr var *J2.* 17—19. ok—Hálogal.: *ul. J2.* 19. segir hann: *ul. J2.*

þeir ætla því liði at stefna yðr í mót eða í annan stað«. Síðan kærði hann fyrir konungi skaða sinn ok óspekð konungs-manna, er þeir hǫfðu niðr brotit ok troðit akra hans alla. Konungr segir, at þat var illa orðit, er honum var mein gǫrt. Síðan reið konungr U 471 til, þar sem akrinn hafði staðit, ok sá, at akrinn var allr at jǫrðu lagðr. Hann reið umhverfis ok mælti síðan: »þess vænti ek, bóandi, at guð mun leiðrétta skaða þinn, ok mun akr þessi betri á viku fresti«, — ok varð þat inn bezti akr, sem konungr sagði. Konungr dvalðisk þar um nótt, en at morni bjó hann ferð sína; hann segir, at Þorgeirr bóndi skyldi fara með honum, en er hann bauð til ferðar ii. sonu sína, þá segir konungr, at þeir skolu eigi fara með honum, en sveinar vildu þó fara; konungr bað þá eptir vera; en er þeir vildu ekki letjask, þá vildu hirðmenn konungs binda þá. Konungr mælti, er hann sá þat: »fari þeir, aptr munu þeir koma«. Svá fór sem konungr sagði um sveinana.

K. 204. Skírðir marka-menn.

[ÓH (Fms.) k. 191, (Flat.) k. 268; Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 81 fin., 87; Tjodrek k. 19.]

Þá flytja þeir her sinn út til Stafs. En er 1030

1. stefna: hallda *J2.* 2. hann: þorgeiʀ *J2.* fyrir kgi | skaða sinn: *omv. J2.* 3. kgs-manna: manna hans *J2.* 3—4. er—alla: *ul. J2.* 4—5. Kgr—Síðan: *ul. J2.* 5—6. reið—sem: reið kr þar til er *J2.* 6—7. akrinn*(2)*—lagðr: allr var niðr brotinn *J2.* 7. umhverfis: akrinn *tf. J2.* 8. mun: mune *J2.* 9. þessi: sia *J2.* 10. ok: *ul. J2.* 11. nótt: *med art. J2.* 12. hann*(2)*: oc *J2.* bóndi: *ul. J2.* 13. skyldi: skal *J2.* 13—14. til ferðar | . . sonu sína: *omv. J2 og ul.* ii. 14—15. þá—honum: Konungr segir at hann skal fara *J2.* 15. en—þó: þo villdu sveinarnir *J2.* 15—16. kgr—letjask: *ul. J2.* 16. vildu: vilia *J3.* 17. kgs: *ul. J2.* 17—18. er—þat: *ul. J2.* 18. fari þeir: lati þa fara *J2.* 18—19. Svá—sveinana: oc sva varð *J2.* 20. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Skirðr Gaukaþorir *J2.* 21. flytja—En: *ul. J2.*

konungr kom á Stafamýrar, þá átti hann dvǫl. Þá
H 340 spurði hann til sannz, at bœndr fóru með her móti
honum ok þat, at þá myndi hann orrostu eiga brátt.
Þá kannaði konungr lið sitt, ok var skorat manntal
ok hafði hann meirr en xxx. hundruð manna. Þá
fundusk í hernum ix. hundruð heiðinna manna; en
er konungr vissi þat, þá bað hann þá skírask láta,
segir svá, at hann vill eigi heiðna menn hafa í orrostu
með sér — »munu vér, segir hann, ekki mega treystask
liðs-fjǫlða; guði skolu vér treystask, þvíat með krapti
ok miskunn munu vér sigr fá; en eigi vil ek blanda
heiðnu fólki við menn mína«. En er þat heyrðu
heiðingjar, þá báru þeir saman ráð sín, ok at lykðum
létu skírask cccc. manna, en d. neittu kristni; ok
snøri þat lið aptr til síns landz. Þá ganga þar fram
þeir brœðr með sitt lið, Gaukaþórir ok Afrafasti, ok
bjóða konungi enn gengi sitt. Hann spyrr, ef þeir
hefði þá skírn tekit. Gaukaþórir segir, at þat var
O 204 eigi. Konungr bað þá taka skírn ok trú rétta, en
fara á brot at ǫðrum kosti. Þeir snøru þá frá í brot
ok tóku tal sín í milli ok réðu um, hvert ráð upp
U 472 skyldi taka. Þá mælti Afrafasti: »svá er at segja

1. kgr: *sål. J2;* hann *K*, *70*, *(*þeir comu *18)*. þá—Þá: *ul. J2*. 2. her: i *tf. J2*. 3. ok—brátt: *ul. J2*. 4. kgr: hann *J2*. 5. ok—manna: *sål. J2; mgl. K. 18, 70*. 6. en: oc *J2*. 7. þá*(1)*: *ul. J2* 8. svá: *ul. J2*. 8—12. heiðna—mína: blanda ·bloþi heiðinna manna við cristna menn *J2*. 12—13. En—þeir: heiðingiar bera *J2*. 13. at lykðum: *ul. J2*. 14. d. neittu: v hundruð nittu *J2*. 15. snøri—lið: snǫru þeir *J2*. þar: *ul. J2*. 15—16. fram þeir: *omv. J2*. 16. með—lið: *ul. J2*. 17. bjóða kgi: buþu *J2*. Hann spyrr: konungr spurþi *J2*. 18. hefði—tekit: veri scirðir þa *J2*. 18—19. segir—eigi: sv'. ok q. þat æigi vera *J2*. 19—20. taka—brot*(1)*: sciraz eðr fara brat *J2*. 20. Þeir—brot: þa snǫru þeir i brott *J2*. 21—22. ok*(2)*—taka: *ul. J2*. 22. mælti: sv' *J2*. svá—segja: segia mun ec *J2*.

frá mínu skapi, at ek vil ekki aptr hverfa; mun ek fara til orrostu ok veita lið ǫðrum hvárum; en eigi þykki mér skipta, í hvárum flokki ek em«. Þá svarar Gaukaþórir: »ef ek skal til orrostu fara, þá vil ek konungi lið veita, þvíat honum er liðs þǫrf meiri; en ef ek skal á guð nǫkkut trúa, hvat er mér verra, at trúa á Hvítakrist en á annat goð? Nú er þat mitt ráð, at vér látim skírask, ef konungi þykkir þat miklu máli skipta; fǫrum þá síðan til orrostu með honum«. Þessu játa þeir allir; ganga síðan til konungs ok segja, at þeir vilja þá skírn taka. Váru þeir þá H 341 skírðir af kennimǫnnum ok váru byskupaðir. Konungr tók þá í hirðlǫg með sér ok segir, at þeir skyldu vera undir merki hans í orrostu.

K. 205. Tala Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 191, (Flat.) k. 269; ÓH (49) k. 89; Fbr. (Hb) k. 24.]

Óláfr konungr hafði þá til sannz spurt, at skamt 1030 myndi vera til þess, er hann myndi orrostu eiga við bœndr. En síðan er hann hafði kannat lið sitt ok skorat var manntal, ok hafði hann þá meirr en xxx. hundruð manna, ok þótti þat þá vera mikill herr á einum velli. Síðan talaði konungr fyrir liðinu ok mælti svá: »vér hǫfum mikinn her ok frítt lið. Nú vil

1. skapi—ekki: scaplynde æigi mun ec *J2*. mun: oc mvn *J2*. 2—3. en—em: hyrði ec æigi hveriom ec veiti *J2*. 3. Þá: *ul. J2 og omv.* G. sv. 4. til orrostu | fara: *omv. J2*. vil: mvn *J2*. 5. kgi: *med art. og ul.* lið *J2*. þvíat: *ul. J2*. liðs: *ul. J2 og omv.* meiri þǫrf *J2*. 6. guð nǫkkut: nockorn Guð *J2*. hvat: hvi *J2*. 7. annat goð: annan Guð *J2*. 8. miklu: mestu *J2*. 9. fǫrum—honum: *ul. J2*. 10. Þessu: þvi *J2*. þeir: þa *tf. J2*. til kgs: fyri konung *J2*. 11. þá*(1)*—taka: sciraz lata *J2*. 12. af kennim.: *ul. J2*. váru: *ul. J2*. 12—13. Kgr tók: *omv. J2*. 13. með sér: *ul. J2*. 13—14. segir—vera: scipaðe þeim *J2*. 14. hans—orrostu: *ul. J2, men slutter kap. sål.:* Siþan talaþe konungr fyri liþino *J2*. 15. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 16—22. Óláfr—svá: Hann toc sva til mals *J2, jfr. anm. til l. 14.*

ek segja mǫnnum, hverja skipan ek vil hafa á liði váru. Ek mun láta fara merki mitt fram í miðju liði, ok skal þar fylgja hirð mín ok gestir ok þar með lið, er til vár kom af Uplǫndum, ok svá þat lið, er hér kom til vár í Þrándheimi. En til hœgri handar frá mínu merki skal vera Dagr Hringsson ok með honum þat lið alt, er hann hafði til fǫruneytis við oss; skal hann hafa annat merki. En til vinstri handar frá minni fylking skal vera þat lið, er Svíakonungr fekk oss, ok alt þat lið, er til vár kom í Svía-veldi; skolu þeir hafa it iii. merki. Vil ek, at menn skiptisk í sveitir ok heimtisk saman frændr ok kunnmenn, þvíat þá mun hverr annars bezt gæta ok hverr annan kenna. Vér skolum marka lið várt alt, gera herkumbl á hjálmum várum ok skjǫldum,
U 473 draga þar með bleiku á krossinn helga. En ef vér komum í orrostu, þá skolu vér hafa allir eitt orðtak: fram fram, Krists-menn, kross-menn, konungs-menn.
H 342 Vér munum hljóta þunnar fylkingar, ef vér hǫfum lið færa, þvíat ek vil, at þeir kringi eigi um oss sínu liði. Skiptisk menn nú í sveitir, en síðan skal sveitum skipa í fylkingar, ok viti þá hverr sína stǫðu ok gefi

---

2. merki mitt | fram: *omv. J2.* 3. liði: *med art. J2.* hirð mín: hirþinn *J2 (J3 = K).* 3—4. þar með: þat *J2.* 4. svá—lið: *ul. J2.* 5. kom: kemr *J2.* En: *ul. J2.* 6—7. með honum: *ul. J2.* 7. alt: *ul. J2.* 8. skal hann: *omv. J2.* En: *ul. J2.* 9. minni fylking: mino merki *J2.* 12. skiptisk: scipiz *J2.* 13—14. þvíat—kenna: *ul. J2.* 14. marka: merkia *J2.* 14—15. lið várt | alt: *omv. J2.* 15. gera herkumbl: oc bera hercumbla*(!) J2* (-kumbl *J3).* hjálmum várum: hialma *J2.* 16. bleiku: bleikiu *J2.* á—helga: *ul. J2.* 16—17. ef—vér: ver skulum *J2.* 17. orðtak: er ver komum i oʀosto *tf. J2.* 18. fram*(1)*: *ul. J2.* Krists: Krist *J2 (J3 = K).* 19—21. Vér—liði: *ul. J2.* 21. Skiptisk: scipiz *J2.* 21—22. en—stǫðu: *ul. J2.* 22. gefi: hverr *tf. J2.*

gaum at, hvert hann er frá merki því, er hann er 0 205
undir skipaðr. Vér munum nú halda fylkingu, ok skolu menn hafa alvæpni dag ok nótt, þar til er vér vitum, hvar fundr várr mun verða ok bóanda«. Síðan er konungr hafði talat, þá fylkðu þeir liði sínu ok skipuðu eptir því, sem konungr hafði fyrir mælt. Eptir þat átti konungr stefnu við sveitar-hǫfðingja. Váru þá komnir þar menn, er konungr hafði sent í heraðit at krefja bóendr liðs. Þeir kunnu þau tíðendi ór byggðinni at segja, þar sem þeir hǫfðu farit, at víða var aleyða at vígjum mǫnnum, ok var þat fólk farit í bǫnda-samnað; en þar sem þeir hittu menn, þá vildu fáir þeim fylgja, en flestir svǫruðu því, at fyrir þá sǫk sátu heima, at þeir vildu hvárigum fylgja, vildu eigi berjask móti konungi ok eigi móti frændum sínum; hǫfðu þeir fátt lið fengit. Þá spurði konungr menn ráðs, hvat sýndisk tiltœkiligast. Finnr svarar máli konungs: »segja mun ek, segir hann, hvernug gǫrt myndi, ef ek skylda ráða; þá mundu vér fara herskildi um allar byggðir, ræna fé ǫllu, en brenna svá vendiliga byggð alla, at aldri stœði kot eptir, gjalda svá bóndum dróttinsvikin. Hygg ek, at margr

1—2. hann*(2)* . . skipaðr: honum . . skipat *J2*. 2. fylkingu: fylking vaʀi *J2*. 2—3. ok—hafa: með *J2*. 4. vitum —bóanda: finnom buanda herinn *J2*. 4—6. Síðan—mælt: *ul. J2*. 7 við: liþit *(*liþ sitt *J3)* oc viþ *tf. J2*. 8. þar: þeir *J2*. 9. heraðit: bygð *J2*. bóendr: bondr *J2*. liðs: liþ *J2*. 9—16. Þeir—sínum: oc *J2*. 16. fengit: var allr mugrinn farinn i buanda samnað sva at nær var aleyða eptir viða *tf. J2 og har her nyt kap. med overskr.*: Olafr leitaði raða *(*við sina menn *tf. J3)*. 17. menn: *ul. J2*. ráðs: raða *J2 (J3 = K)*. sýndisk: veri *efter* tilt. *J2*. Finnr: Arnason *tf. J2*. 18—19. máli—myndi: þat mundi gert *J2*. 19. skylda ráða: reði *J2 (*reða *J3)*. þá—vér: at *J2*. 20—21. ræna—alla: sva *J2 (*ræna oc brenna bygð alla sva *J3)*. 22. gjalda: oc læna *J2*.

H 343 mundi þá lauss vera við flokkinn, ef hann sér heim reyk eða loga til húsa sinna, en veit ógǫrla, hvat er títt er um bǫrn eða konur eða gamalmenni, feðr þeira eða mœðr eða annat frændlið. Vænti ek, segir hann, ef nǫkkurir ráða til at rjúfa samnaðinn, at þá myni brátt þynnask fylkingar þeira, þvíat svá er bóndum
U 474 gefit, at þat ráð, er þá er nýjast, þat er þá ǫllum kærst«. En er Finnr lauk máli sínu, þá gerðu menn þar at góðan róm; líkaði mǫrgum vel at ráða til féfanga, en ǫllum þóttu bœndr makligir til skaða, en líkligt þat, er Finnr sagði, at bœndr mundu vera margir lausir við samnaðinn. Þormóðr Kolbrúnarskáld kvað þá vísu:

137. Brennum ǫll fyr innan
inni, þau's vér finnum,
(land tegask herr með hjǫrvi)
Hverbjǫrg (fyr gram verja);
ýs, hafi allra húsa
Innþrœndir kol sinna,
angr skal kveykt í klungri,
kǫld, ef ek má valda.

En er Óláfr konungr heyrði ákafa lýðsins, þá krafði hann sér hljóðs ok mælti síðan: »hafa bœndr verðleik

1. mundi—vera: mune læsari *J2.* flokkinn: samnaðinn *J2.* 2. reyk—loga: reyki *J2* (reyk *J3*). húsa: herbergia *J2.* 2—4. en—frændlið: *ul. J2* (-folc *skr. 70 ur.*). 4. segir hann: *ul. J2.* 5. ráða: verþa *J2.* þá: *ul. J2 og omv.:* bratt mune. 6—8. þvíat—kærst: *ul. J2.* 8—12. þá—samnaðinn: þotti alþyðunne þat et mesta sniallræði *J2.* 12—13. Þormóðr—þá: þa q: þormoðr *J2.*

14—21. **137. vísa.** 2. inni: *sål. Fms.* (*D, K, L; jfr. Flat., Hauksb.*); inney *K, J2.* þau's: þau er *alle.* 3. land: lænd *J2.* 4. verja: *sål. J2;* vera *K, 18, 70.* 8. kǫld: *sål. J2;* kǫll *K* (*18, 70*).

22. En—lýðsins: *ul. J2.* 23. hann: konungr *J2.* síðan: sva *J2 og herefter nyt kap. med overskr.:* fra orðum konungs.

til þess, at svá væri gǫrt, sem þér vilið; þat vita þeir, at ek hefi gǫrt þat, at brenna innin fyrir þeim, ok veitt þeim aðrar stórar refsingar. Gerða ek þá þat, at brenna fyrir þeim, er þeir hǫfðu áðr gengit af trú sinni ok tekit upp blót, en vildu ekki láta at orðum mínum; áttu vér þá guðs réttar at reka. Nú eru þessi dróttinsvik miklu minna verð, þótt þeir haldi eigi trú sína við mik, ok munu þó þessi eigi þykkja vel sama þeim, er manndóms-menn vilja vera. Nú á ek hér nǫkkuru heimilla at veita nǫkkura frían, O 206 H 344 er þeir misgera við mik, en þá er þeir hǫtuðusk við guð. Nú vil ek, at menn fari spakliga ok geri engi hervirki. Vil ek fara fyrst til fundar við bœndr; ok sættumk vér, þá er vel, en ef þeir halda bardaga í móti oss, þá eru þar ii. kostir fyrir hǫndum, ok ef fǫllum í orrostu, þá er því vel ráðit, at fara þangat eigi með ránfé; en ef vér sigrumk, þá skolu þér vera arftǫku-menn þeira, er nú berjask móti oss, þvíat þeir munu þar sumir falla, en sumir flýja ok hafa hvárir-tveggju fyrirgǫrt allri eigu sinni; en þá er gott at ganga til búa stórra, en bœir vegligir, en þess nýtr engi, er brent er; svá ránfé ferr at spjǫllum miklu meiri hluti, en þat er nýtt verðr af. Skolu vér nú fara dreift út eptir byggðinni ok hafa með oss alla vígja menn, þá er vér fám; skolu ok hǫggva

1. þess, at: þott *J2.* 1—2. þat—þat: hefi ec þat oc gert *J2.* 2. innin: *ul. J2.* 3. stórar: *ul. J2.* 3—4. Gerða—er: *ul. J2.* 4. þeir hǫfðu: hæfþu þeir þa *J2.* 6. orðum mínum: *omv. J2.* áttu: attum *J2.* guðs réttar | at reka: *omv. J2.* 7. dróttin-: drottins- *J2.* 7—9. þótt—vera: *ul. J2.* 10. hér—frían: miclu helldr valld a at þola *J2.* 11—12. en—guð: *ul. J2.* 12—13. ok—hervirki: *ul. J2.* 13. Vil—fara: oc vil ec at ver farim *J2.* 14—17. sættumk—þér: halldi þeir .við oss bardaga oc faim ver sigr þa skulum ver *J2.* 18—19. nú—sumir*(2)*: þar falla eðr *J2.* 20. en—er: er þa *J2.* 21. ganga: þar *tf. J2.* 22. engi: maðr *tf. J2 (J3 = K).* 22—25. svá—fám: *ul. J2.* 25. skolu—hǫggva: enn haɢva skulu menn *J2.*

bú eða taka aðra vist, svá sem menn þurfu til at
U 475 fœða sik, en menn geri ekki annat spellvirki. Vel þykki mér, at drepnir sé njósnar-menn bónda, ef þér takið þá. Skal Dagr fara ok hans lið it nørðra ofan eptir dalnum, en ek mun fara út þjóðveginn, ok hittumk at kveldi; hǫfum allir eitt náttból«.

K. 206. Frá skáldum Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 192, (Flat.) k. 271, jfr. ÓH (49) k. 88, 89, 91; Fbr. (Hb) k. 24.]

1030 Svá er sagt, at þá er Óláfr konungr fylkði liði sínu, þá skipaði hann mǫnnum í skjaldborg, er halda skyldi fyrir honum í bardaga, ok valði þar til þá menn, er sterkastir váru ok snarpastir. Þá kallaði hann til sín skáld sín ok bað þá ganga í skjaldborgina —
H 345 »skoluð þér, segir hann, hér vera, ok sjá þau tíðendi, er hér gerask; er yðr þá eigi segjandi saga til, þvíat ér skoluð frá segja ok yrkja um síðan«. Þar var þá Þormóðr Kolbrúnarskáld ok Gizurr gullbrá, fóstri Hofgarðarefs, ok inn iii. Þorfinnr munnr. Þá mælti Þormóðr til Gizurar: »stǫndum eigi svá þrǫngt, lagsmaðr, at eigi nái Sigvatr skáld rúmi sínu, þá er hann kømr; hann mun vera vilja fyrir konungi, ok ekki

1. aðra: þar *J2.* svá: *ul. J2.* þurfu: þurfa *J2.* til: *ul. J2.* 2—4. en—þá: *ul. J2; foran* þá *interpungeres K. 18, 70.* 5. út: *ul. J2.* -veginn: -leið *J2.* 6. hittumk: hittaz *J2.* hǫfum allir: oc hæfum *J2.* 7. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 8. þá er: *ul. J2.* 8—9. fylkði—þá: *ul. J2.* 9. hann: *ul. J2.* 10. skyldi: skylldu *J2.* honum: *sål. J2; ul. K (18, 70).* ok valði: valdi hann *J2.* 11. snarpastir: bezt hugaðır *J2.* 11—12. Þá—hann: hann kallaðe *J2.* 12. til sín: *ul. J2.* ok—ganga: *ul. J2.* 13. skoluð: skulu *J2.* hér—ok: *ul. J2.* 14. er*(2)*—til: *ul. J2.* 15. ér: *sål. J2;* þer *K.* frá—ok: *ul. J2.* 16. -brá: -brar *J2 (J3 = K).* 17. inn iii.: *ul. J2.* 19. eigi—sínu: Sighvatr skald hafi ei rum *J2.* 20. vera vilja: *omv. J2.*

mun konungi annat líka«. Konungr heyrði þetta ok svarar: »ekki þarf Sigvati at sneiða, þótt hann sé eigi hér; opt hefir hann mér vel fylgt; hann mun nú biðja fyrir oss, ok mun þess enn allmjǫk þurfa«. Þormóðr segir: »vera má þat, konungr, at þér sé nú bœna mest þǫrf; en þunt myndi vera um merkistǫngina, ef allir hirðmenn þínir væri nú á Rúmavegi; var þat ok satt, at vér tǫlðum þá at því, er engi fekk rúm fyrir Sigvati, þótt mæla vildi við yðr«. Þá mæltu þeir sín á milli, sǫgðu, at þat væri vel fallit, at yrkja áminningar-vísur nǫkkurar um þau tíðendi, er þá mundu brátt at hǫndum berask. Þá kvað Gizurr:

138. Skala óglaðan »ífa«, O 207
(orð fengum þat) borða
búumk við þrǫng á þingi,
þegns dóttir mik fregna,
þótt sigrunnar svinnir
segi vǫn Heðins kvánar;
verum í Ála éli
austr bragningi at trausti.

Þá kvað Þorfinnr munnr aðra vísu: U 476

139. Røkkr at regni miklu
randar garðs ens harða;

1—2. heyrði—svarar: mællti *J2.* 2. Sigvati: *fork. K, J2.* 2—3. þótt—hér: *ul. J2.* 3. fylgt: gefiz *J2.* 3—4. mun—enn: manom ver þess *J2.* 5. segir: sv' *J2.* þat: *ul. J2.* nú: *ul. J2.* 6. vera: þa *J2.* 7. nú: *ul. J2.* 8. ok: *ul. J2.* vér—þá: menn tældu *J2.* engi: maðr *tf. J2.* 9. Sigvati: honum *J2.* yðr: þic *J2.* 10. sín—sǫgðu: skalldin *J2.* 10—11. þat—at: þeir mundu *J2.* 12. þá: þar *J2* brátt—berask: geraz *J2.* Gizurr: G. *tf. J3.*

13—20. **138. vísa.** 1. ó-: u- *J2.* 2. fengum: *sål. FJ; jfr. Fms.;* fregni *alle.* 3. búumk: *sål. K;* -umz *J2.* 5. þótt: sott *J2.* sig-: *sål. J2;* sigr- *K, 18, 70.*

21. aðra vísu: *ul. J2.*

22—461 6. **139. vísa.** 2 randar: randa *J2.*

H 346 vill við vísa snjallan
Verdœla lið berjask;
verjum allvald ǫrvan,
ǫlum teitan mǿ sveita,
fellum Þrœndr í Þundar
(þess eggjumk vér) hreggi.

Þá kvað Þormóðr:

140. Ála þryngr at éli,
ǫrstiklandi, miklu,
skyldut skelknir hǫlðar
(skalmǫld vex nú) falma;
búumk við sókn, en slœkni
seggr skyli orð of forðask,
es at geirþingi gǫngum
gunnreifr með Áleifi.

Vísur þessar námu menn þá þegar.

K. 207. Sálu-gjǫf Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 193, (Flat.) k. 272, p. 342; ÓH (49) k. 86; Tjodrek k. 19.]

1030 Síðan bjó konungr ferð sína ok sótti út eptir dalnum; hann tók sér náttból, ok kom þar þá saman alt lið hans, ok lágu um nóttina úti undir skjǫldum sínum. En þegar er lýsti, bjó konungr herinn, fluttisk

---

8. eggjumk: eᴦiom *J2.*

8—15. **140. vísa.** 1. þryngr: *sål. 70;* þreyngr *K;* þrǫngr *J2.* 3. skyldut: *sål. Sievers;* scyldo eigi *K;* skylldu ei *J2.* hǫlðar: *med* d *alle.* 5. búumk: buumz *alle.* 6. of: *sål. J2;* um *K (18, 70).* forðask: oþaz *J2.* 8. -reifr: -reifir *J2.* Áleifi: oleifi *alle.*

16. Vísur þessar[3] | námu menn[2] | . . þegar[1]: *omv. J2 og ul.* þá. 17. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Enn fra Olafi konunge *J2.* 19. dalnum: *sål. J2;* dǫlunum *K, 18, 70.* þar: *ul. J2.* 20. hans: þeira *J2.* úti: *ul. J2.* 21. þegar: *ul. J2.* bjó—herinn: *ul. J2.*

þá enn út eptir dalnum, er þeir váru at því búnir. Þá kómu til konungs bœndr mjǫk margir, ok gengu flestir í lið með honum ok kunnu allir eitt at segja, at lendir menn hǫfðu saman dregit her óvígjan, ok þeir ætluðu bardaga at halda við konung. Þá tók konungr margar merkr silfrs ok fekk í hendr einum bóanda ok mælti síðan: »fé þetta skaltu varðveita ok skipta síðan, leggja sumt til kirkna, en sumt gefa kennimǫnnum, sumt ǫlmusu-mǫnnum, ok gefa fyrir H 347
líf ok sál þeira manna, er falla í orrostu ok berjask í móti oss«. Bóndi svarar: »skal fé þetta gefa til sálubótar yðrum mǫnnum, konungr?«. Þá svarar konungr: »þetta fé skal gefa fyrir sál þeira manna, er með bóndum eru í orrostu ok falla fyrir vápnum várra manna; en þeir menn, er oss fylgja í orrostu ok þar falla, þá munu vér bjargask at allir saman«.

K. 208. Frá Þormóði Kolbrúnarskáld. U 477

[ÓH (Fms.) k. 194, (Flat.) k. 273; ÓH (49) k. 88, 91; Fbr. (Hb) k. 24.]

Þá nótt, er Óláfr konungr lá í samnaðinum ok 1030
áðr er frá sagt, vakði hann lǫngum ok bað til guðs

1. þá—út: konungr upp *J2.* er—búnir: *ul. J2.* 3. flestir: *ul. J2.* ok—segja: sagðu þeir *J2.* 4. hǫfðu—dregit: drǫgi saman *J2.* her óvígjan: *omv. J2.* 5. þeir—kg: ætla i mot konunginom *J2.* 7. bó-: bu- *J2.* 7—8. síðan—síðan: at hann scylldi scifta oc *J2.* 8—9. gefa kennimǫnnum: til kennimanna *J2.* 9. ok: *ul. J2.* 10. líf ok: *ul. J2.* 11. móti: mot *J2.* Bóndi: buandi *J2.* 11—12. til sálubótar: fyrir sal *J2.* 12. kgr: *ul. J2.* Þá: *ul. J2 og omv.* kgr sv'. 14. í orrostu: *ul. J2.* 15. oss fylgja: með mer beriaz *J2.* 16. munu: manom *J2.* at: *ul. J2.* 17. *Overskr. fra 18; mgl. K*, *70;* skemtan þormoðar *(fork.) J2 (og skr.* skemt*), J3.* 18—19. ok—sagt: *ul. J2.*

fyrir sér ok liði sínu ok sofnaði lítt; rann á hann hǫfgi móti deginum; en er hann vaknaði, þá rann dagr upp. Konungi þótti heldr snemt at vekja herinn; þá spurði hann, hvar Þormóðr skáld væri. Hann var þar nær ok svarar, spurði, hvat konungr vildi honum. Konungr segir: »tel þú oss kvæði nǫkkut«. Þormóðr settisk upp ok kvað hátt mjǫk, svá at heyrði um allan herinn; hann kvað Bjarkamál in fornu, ok er þetta uphaf:

O 208 141. Dagr es upp kominn,
dynja hana fjaðrar,
mál es vílmǫgum
at vinna erfiði;
vaki æ ok vaki
vina hǫfuð,
allir enir œztu
Aðils of sinnar.

142. Hár enn harðgreipi,
H 348 Hrólfr skjótandi,
ættum góðir menn.
þeir 's ekki flýja,
vekka yðr at víni
né at vífs rúnum,
heldr vek ek yðr at hǫrðum
Hildar leiki.

Þá vaknaði liðit, en er lokit var kvæðinu, þá þǫkkuðu menn honum kvæðit, ok fannzk mǫnnum mikit um ok þótti vel til fundit ok kǫlluðu kvæðit Húskarlahvǫt. Konungr þakkaði honum skemtan sína; síðan tók konungr gullhring ok stóð hálfa mǫrk ok gaf Þormóði.

---

1. liði sínu: *omv. J2.* ok*(2)*—lítt: *ul. J2.* 1—2. rann—hann | hǫfgi: *omv. J2.* 2. móti: imot *J2 (*imoti *J3).* en: oc *J2.* 2—3. þá—snemt: þotti honum ofsnimt *J2.* 4—6. spurði—oss: bað hann þormoð telia þeim *J2.* 6. nǫkkut: nockort *J2.* 7—8. settisk—kvað: hof upp *J2.* 8. fornu: oc q. sva hatt at—herinn *(= K) tf. J2.* 9. uphaf: at qvæðinu *tf. J2.*

10—17[a]. **141. vísa.** 5. æ ok: *omv. J2.* 7. œztu: agæztu *J2.* 8. of: vm *K;* oc *J2.*

10—17[b]. **142. vísa.** 1. enn: *sål. J2;* hin *K.* 3. ættum: hættum *J2.* 4. 's: er *alle.* ekki: eigi *J2 (*ēi *J3).* 5. vekka: ek *tilf. alle.*

18. en: oc *J2.* þá: *ul. J2.* 19. kvæðit—um: *ul. J2.* 20. ok*(2)*: *ul. J2.* 21. honum: þormoði vel *J2.* 21—22. síðan—kgr: oc toc *J2.* 22. ok*(1)*: er *J2.* Þormóði: honum *J2.*

Þormóðr þakkaði konungi gjǫf sína ok mælti: »góðan eigum vér konung, en vant er nú at sjá, hversu langlífr konungr verðr; sú er bœn mín, konungr, at þú látir okkr hvárki skiljask lífs né dauða«. Konungr svarar: »allir munu vér saman fara, meðan ek ræð fyrir, ef þér vilið eigi við mik skiljask«. Þormóðr mælti: »þess vætti ek, konungr, hvárt sem friðr er betri eða verri, at ek sjá nær yðr staddr, meðan ek á þess kost, hvat sem vér spyrjum til, hvar Sigvatr ferr með gullinhjaltann«. Síðan kvað Þormóðr:

143. Þér munk eðr unz ǫðrum, U 478
allvaldr, náið skǫldum;
(nær vættir þú þeira?)
þingdjarfr, fyr kné hvarfa;
braut komumk vér, þó at veitim
valtafn frekum hrafni,
(víksk eigi þat) vága
viggruðr, eða hér liggjum.

K. 209. Dráp Hrúts af Viggju.

[ÓH (Fms.) k. 195, (Flat.) k. 274; Fsk. k. 109; ÓH (49) k. 85, jfr. 86, 90, 91.]

Óláfr konungr flutti herinn út eptir dalnum. H 349 1030

1. kgi—sína: vel *J2*. 2. kg: *med art. J2*. 3. kgr*(1): ul. J2*. verðr: enn *tf. J2*. bœn: bǿn *K. (*bon *18, 70); b*ǫn *J2*. 5. svarar: mælti *J2*. munu: manom *J2*. 5—6. meðan—fyrir: ef ec skal raða *J2*. 6. eigi—skiljask: mer fylgia *J2*. 6—7. Þormóðr mælti: *sål. K;* þa mælti þormoðr *18, 70*. 6—10. Þormóðr—hjaltann: *ul. J2*. 10. Síðan: þa *J2*. Þormóðr: visu *tf. J2*.

11—18. **143. vísa.** 1. munk: mun ek *alle*. eðr: enn *alle*. 2. náið: nair *J2*. 3. vættir: væntir *J2*. 4. fyr: *sål. J2 (fork.);* um *K (18, 70)*. 5. braut: brott *J2*. komumk: komumz *alle*. 7. víksk: vikz *J2;* viz *K (18, 70)*. 8. hér: þar *J2*.

Her har J2 ingen kap. inddel. 19. *Overskr. fra det følg. kap. i J2 (der dog har:* viǫiom*); mgl. K, 18, 70*. 20. herinn: her sinn *J2*. út: upp *J2*.

Fór þá enn Dagr með sínu liði aðra leið. Konungr létti eigi ferð sinni, áðr hann kom út á Stiklarstaði. Þá sá þeir her bónda, ok fór þat lið dreift mjǫk, ok var svá mikill fjǫlði, at af hverjum stíg dreif liðit, en víða þar, er stórflokkar fóru saman. Þeir sá, hvar sveit manna fór ofan ór Veradal, ok hǫfðu þeir á njósn verit ok fóru nær því, sem lið konungs var, ok fundu eigi fyrr en skamt var í milli þeira, svá at menn máttu kennask. Þar var Hrútr af Viggju með xxx. manna. Síðan mælti konungr, at gestir skyldu fara at móti Hrúti ok taka hann af lífi. Váru menn þess verks fljótir. Þá mælti konungr til þeira Íslendinga: »svá er mér sagt, at þat sé siðr á Íslandi, at bœndr sé skyldir á haustum at gefa húskǫrlum sínum slaga-sauð; nú vil ek þar gefa yðr hrút til slátrs«. Þeir inir íslenzku váru þess verks auðeggjaðir ok fóru þegar at Hrúti með ǫðrum mǫnnum; var Hrútr drepinn ok ǫll sveit sú, er honum fylgði. Konungr nam staðar ok stǫðvaði her sinn, er hann kom á Stiklastaði. Bað konungr menn stíga af hestum
O 209 ok búask þar um; menn gerðu sem konungr mælti.

---

1. Fór—leið: *efter* Stiklarstaði *l. 2 J2 og omv.*: Dagr þá enn. 1—2. Kgr—áðr: þar til er *J2*. 2. út: *ul. J2*. *Efter* Fór—leið *(jfr. anm. til 1) er kap. inddel. i J2 med den over dette kap. stående overskrift.* 3. Þá: er Olafr konungr var kominn a Sticlastaði *(sål. her) tf. J2*. ok*(1)*—mjǫk: *ul. J2*. 5. þar: þat *J2*. 6. sveit: flockr *J2*. ok: *ul. J2*. hǫfðu þeir: *omv. J2*. 6—7. á njósn | verit: *omv. J2*. 7. fóru: sva *tf. J2*. sem lið: er her *J2*. 7—9. ok*(2)*—kennask: at þeir kenduz *J2*. 9. Þar var: *omv. J2*. Viggju: vigiom *J2*. 11. at móti: mot *J2*. 11—16. Váru—slátrs: *ul. J2*. 16. inir íslenzku . . . verks: *ul. J2*. 17—18. ok—fylgði: foru i mot honum oc tocu hann af lifi oc allt hans foruneyti *J2*. 19. nam—ok: *ul. J2*. her sinn: herinn *J2*. 20. Stikla-: *sål. alle undt. J3:* Sticlar-. 20—21. Bað—ok: oc bað menn *J2*. 21. menn gerðu: sva gerþu menn *J2*.

Síðan var skotit á fylking ok sett upp merkin. Dagr var þá enn eigi kominn með sitt lið, ok misti þess fylkingar-armsins. Þá mælti konungr, at þeir Upplendingar skyldu þar fram ganga ok taka upp merkin — »þykki mér þat ráð, segir konungr, at Haraldr, bróðir minn, sé eigi í orrostu, þvíat hann er barn at aldri«. Haraldr svarar: »ek skal vera at vísu í orrostu, en
ef ek em svá ósterkr, at ek má eigi valda sverðinu, H 350
þá kann ek þar gott ráð til, at binda skal hǫndina
við meðalkaflann; engi skal vera viljaðr betr en ek U 479
at vera óþarfr þeim bóndunum; vil ek fylgja sveitungum mínum«. Svá segja menn, at Haraldr kvað þá vísu þessa:

144. Þora munk þann arm verja,
þat 's ekkju munr nekkvat,
(rjóðum vér af reiði
rǫnd) es ek í hlýt standa;
gengra greppr enn ungi
gunnblíðr, þars slǫg ríða
(herða menn) at morði,
(mót) á hæl fyr spjótum.

Haraldr réð því, at hann var í orrostu.

---

1. merkin: *ud. art. J2.* 3. -armsins: *ud. art. J2.* þeir· *ul. J2.* 4. skyldu: skylldi *J2.* fram: up *J2.* taka—merkin: taki merki up *J2.* 5—6. bróðir minn | sé—orrostu: *omv. J2 og skr.* bardaga. 6. þvíat: *ul. J2.* hann er: *omv. J2.* 7. vera: *efter* orrostu *J2.* 9. kann—skal: skal binda *J2.* 10. vera: *ul. J2.* viljaðr betr: *omv. J2.* en ek: *ul. J2.* 11. óþarfr—bóndunum: bondum oþarfr *J2.* 12. Svá—þá: þa q: Haraldr *J2.*

14—21. **144. vísa.** 1. munk: mun ec *alle.* 2. 's: er *alle.* nekkvat: nockoʀ *J2.* 5. -a: at *J2.* enn: *sål. J2;* hiɴ *K.* 6. þars: þar er *alle.*

22. því: *ul. J2.*

K. 210. Frá Þorgilsi Hálmusyni.

[ÓH (Fms.) k. 196, (Flat.) k. 275; ÓH (49) k. 91.]

1030 Þorgils Hálmuson er maðr nefndr, bóndi sá, er bjó á Stiklarstǫðum, faðir Gríms góða. Þorgils bauð konungi liðsemð sína ok vera í bardaga með honum. Konungr bað hann hafa þǫkk fyrir boð sitt — »en ek vil, segir konungr, at þú, bóandi, sér eigi í bardaga; veit oss heldr hitt, at bjarg mǫnnum várum eptir bardaga, þeim er sárir eru, en veit hinum umbúnað, er falla í orrostu; svá, ef þeir atburðir verða, bóandi, at ek fell í bardaga þessum, veit þá þjónostu líki mínu, sem nauðsyn berr til, ef þér er þat eigi bannat«. Þorgils hét þessu konungi, sem hann beiddi.

H 351
K. 211. Tala Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 197, (Flat.) k. 276.]

1030 En er Óláfr konungr hafði fylkt liði sínu, þá talaði hann fyrir þeim, mælti svá, at menn skyldu herða hugi sína ok ganga djarfliga fram — »ef orrosta verðr, segir hann; hǫfum vér lið gott ok mikit, en þótt bœndr hafi lið meira nǫkkuru, þá mun auðna

1. *Overskr. fra 18, J2 (der dog skr.* Hialm- = *J3); mgl. K, 70.* 2. Hálmu-: Hialmu- *J2.* er—sá: het sa buandi *J2.* er*(2):* þa *tf. J2.* 3. Stiklar-: *sål. J2;* Stikla- *K.* -stǫðum: hann var *tf. J2.* Þorgils: hann *J2.* 4. ok: at *tf. J2.* 5. bað—fyrir: þackaðe honum *J2.* 6. kgr: hann *J2.* bóandi: *ul. J2.* 7. bjarg: þu biarga *J2 (*biarg *J3).* várum: minom *J2.* 8. bardaga: *med art. J2.* 9. atburðir: kunna *(*kunnu *J3)* at *tf. J2.* bóandi: *ul. J2.* 10. fell: falli *J2 (J3 = K).* bardaga þessum: oʀosto *J2.* þjónostu: buandi umbunað *J2.* 11. sem: þann er *J2.* þat: *ul. J2.* 12. kgi: *ul. J2.* hann: konungr *J2.* 13. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 14. En: Þa *J2.* þá: *ul. J2.* 15. þeim: monnum oc *J2.* 15—16. at—ganga: Nu er þat til at menn herði hugina oc gangi *J2.* 17. verðr—hann: skal verða *J2.* lið—en: mikit lið oc fritt *J2.* 18. lið meira: *omv. J2 og ul.* nǫkkuru.

ráða sigri. Er því fyrir yðr at lýsa, at ek mun eigi flýja ór orrostu þessi; skal ek annat hvárt sigrask á bóndum eða falla í orrostu. Vil ek þess biðja, at sá hlutr komi upp, er guð sér, at mér gegnir bezt. Skolum vér því treystask, at vér hǫfum réttara at mæla en bœndr, ok því þar með, at guð myni oss frelsa eigur várar eptir orrostu þessa, en elligar veita oss miklu meiri laun fyrir þat lát, er vér fám hér, en vér kunnim sjálfir at œskja oss. En ef ek hlýt um at mæla eptir orrostu, þá skal ek gœða yðr hvern U 480 eptir sínum verðleikum ok því, hvernug hverr gengr fram í orrostu; mun þá, ef vér hǫfum sigr, vera gnógt bæði lǫnd ok lausir aurar at skipta því með yðr, er nú fara með áðr óvinir várir. Veitum sem harðasta atgǫngu ina fyrstu, þvíat skjótt mun um skipta, ef liðs-munr er mikill; eigum vér sigrs ván af O 210 skjótum atburðum; en hitt mun oss þungt falla, ef vér berjumk til mœði, svá at menn verði fyrir því óvígir; munu vér eiga minna deilðar-lið en þeir, er ýmsir ganga fram, en sumir hlífask ok hvílask. En ef vér gerum svá harða hríðina, at þeir snúa undan,

---

3. í orrostu: ella *J2*. 4. bezt: betr *J2*. 5. réttara: rett *J2 og ul.* en bœndr. 6. myni: mun *og tf.* eptir bardaga þenna *J2 og ul. det følg.* eptir—þessa. 6—7. oss frelsa: *omv. J2 og tf.* oc; *dette sidste tf. også 70 (men ikke K, 18;* oss *her altså dativ).* 7. elligar: ella *J2*. 8. þat—hér: lán var, þa*r* er ver latum her i heime *J2*. 9. kunnim—oss: kunnum at beiða *J2*. 10. eptir orrostu: *ul. J2*. yðr: *ul. J2*. 11. ok: eptir *tf. J2*. hvernug: sem *J2*. 12. orrostu: bardaganum *J2*. þá: *ul. J2*. 13. lausir aurar: la*u*sa fe með yðr *J2*. 13—14. því—yðr: þa*r* *J2*. 14. áðr: *ul. J2*. óvinir várir: *omv. J2*. 14—15. sem harðasta[3] | atgǫngu[2] | ina fyrstu[1]: *omv. J2*. 16. skipta: raða *J2*. 18. fyrir: af *J2*. 19. munu: munom *J2*. þeir: hinir *J2*. 20. hlífask ok: *ul. J2*. hvílask: meþan *tf. J2*. 21. harða: ena fyrstu *tf. J2*.

er fremstir eru, þá mun hverr falla yfir annan, ok
H 352 verða þeira ófarar þess at meiri, er þeir eru fleiri saman«. En er konungr hætti rœðunni, þá gerðu menn mikinn róm at máli hans ok eggjaði hverr annan.

K. 212. Frá Þórði Fólasyni.

[ÓH (Fms.) k. 198, (Flat.) k. 277.]

Þórðr Fólason bar merki Óláfs konungs; svá segir Sigvatr skáld í erfidrápu þeiri, er hann orti um Óláf konung ok stælti eptir Upreistarsǫgu:

145. Þórð frák þat sinn herða
(þreifsk sókn) með Áleifi,
góð fóru þar, geirum
gǫrt víg, saman hjǫrtu;
stǫng bar hátt fyr Hringa
hjaldrmóðum gram bróðir
(fullt vann) fagrla gylta
(framlundaðr) Ǫgmundar.

K. 213. Frá búnaði Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 199, (Flat.) k. 277; ÓH (49) k. 91; jfr. Ágr. k. 25.]

1030 Óláfr konungr var svá búinn, at hann hafði hjálm gyltan á hǫfði, en hvítan skjǫld ok lagðr á

1. eru: standa *J2.* yfir: um þverann *J2.* ok: munu *tf. J2 og stiller* verða *efter* ófarar. 2. þess at: þvi *J2.* er: sem *J2.* 3. rœðunni: ræðu sinne *J2.* þá: *ul. J2.* 4. mikinn —hans: at goðan rom *J2.* 5. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 7. segir: q: *J2.* skáld: *ul. J2.* 8. ok—Upr.s.: *ul. J2.*

9—16. **145. vísa.** 1. frák: fra ek *alle.* 2. Áleifi: oleifi *alle.* 7. vann: oc *J2.*

17. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra buninge (Olafs *tf. J3)* konungs *J2.* 18. at: *ul. J2.* 19. gyltan: gullroðinn *J2.*

með gulli kross inn helgi; í annarri hendi hafði hann kesju þá, er nú stendr í Kristskirkju við altara; hann var gyrðr sverði því, er Hneitir var kallat, it bitrasta sverð, ok gulli vafiðr meðalkaflinn; hann hafði hringa-brynju; þess getr Sigvatr skáld:

146. Ǫld vann Áleifr felda H 353
(opt vann sigr) enn digri,
gekk (sóknþorinn) sœkja
synjór fram í brynju;
en, þeir 's austan nenna,
(óx hildr) með gram mildum
(mart segik bert) í bjarta
blóðrǫst, Svíar, óðu.

K. 214. Draumr Óláfs konungs. U 481

[ÓH (Fms.) k. 200, (Flat.) k. 277; ÓH (49) k. 89; jfr. Norsk Hom. p. 149; Tjodrek k. 19.]

En er Óláfr konungr hafði fylkt liði sínu, þá váru bœndr enn hvergi nær komnir. Þá mælti konungr, at liðit skyldi niðr setjask ok hvíla sik. Settisk konungr þá sjálfr niðr ok alt lið hans ok sátu rúmt; hann hallaðisk ok lagði hǫfuðit í kné Finni Árnasyni. Þá

1. með gulli . . . inn helgi: *omv. J2.* 2. í Kr.kirkju | við altara: *omv. J2 og skr.* crist- *og* altari. 4. hafði: var i *J2.* 5. þess getr: sva q: *J2.* skáld: *ul. J2.*

6—13. **146. vísa.** 1. Áleifr: Olaf *J2;* Olafr *K.* felda: felldan *J2.* 2. opt vann: *sål. Fms.;* ǫflgan *alle.* enn: *sål. J2;* IN *K.* 3. sœkja: sǫcku *J2.* 4. synjór: *med* i *alle, undt. 18 (hvad der dog er uden betydning).* 5. þeir: þar *J2.* 's: er *alle.* nenna: runno *J2.* 7. segik: segi ec *K;* sveif *J2.*

14. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Vitrun *J2.* 15. En: Þa *J2.* þá: *efter* bœndr *J2.* 16—17. komnir—sik: *ul. J2.* 17—18. Settisk—hann: setz þa niðr allr herinn konungrinn *J2.* 19. ok—kné: at *J2.* Árnas.: oc lagþe hæfuð i kne honum *tf. J2.* Þá: oc *J2.*

rann á hann svefn ok var þat um hríð. Þá sá þeir
her bónda, ok sótti þá liðit til móts við þá ok hǫfðu
upp sett merki sín, ok var þat inn mesti múgr mannz.
Þá vakði Finnr konung ok segir honum, at bœndr
sóttu þá til þeira. En er konungr vaknaði, mælti
hann: »hví vakðir þú mik, Finnr, ok lézt mik eigi
njóta draums míns?«. Finnr svarar: »ekki mundi
þik þat dreyma, at eigi myndi skyldra at vaka ok
búask við hernum, er at oss ferr; eða sér þú eigi,
hvar nú er kominn bónda-múgrinn?«. Konungr svarar:
»ekki eru þeir enn svá nær oss, at eigi væri betr,
at ek hefða sofit«. Þá mælti Finnr: »hvat dreymði
þik, konungr, þess, er þér þykkir svá mikil missa í,
O 211 er þú vaknaðir eigi sjálfr?«. Þá segir konungr draum
sinn, at hann þóttisk sjá stiga háfan ok ganga þar
eptir í lopt upp, svá langt, at himininn opnaði, ok
þangat var stiginn til — »var ek þá, segir hann,
H 354 kominn í øfsta stig, er þú vakðir mik«. Finnr svarar:
»ekki þykki mér draumr sjá svá góðr, sem þér mun
þykkja; ætla ek þetta munu vera fyrir feigð þinni,
ef þat er nǫkkut annat en svefnórar einar, er fyrir
þik bar«.

1. var þat: svaf hann *J2*. 2. bónda: boanda *J2*. sótti—þá*(2)*: atti scamt til þeira *J2*. 3. ok—mannz: *ul*. *J2*. 4—5. ok—þeira: *ul*. *J2*. 5. kgr: *med art*. *J2*. 7. svarar, ekki: mælti æigi *J2* (ēı *J3*) 8. þat: þess *J2*. vaka ok: *ul*. *J2*. 9. hernum: herinom *J2*. at—ferr: kominn er nær at os *J2*. 9—12. sér—Finnr: *ul*. *J2*. 11. væri: væra *K*. 13. kgr, þess: *ul*. *J2*. þykkir: þotti *J2*. mikil—í: mikill afsakni *J2*. 14—15. draum sinn: *ul*. *J2*. 16. langt: at hann þottiz sia *tf*. *J2*. himininn opnaði: himinn opnaðiz *J2*. 17. segir hann: *ul*. *J2*. 18. í: et *tf*. *J2*. 19—20. sem—þykkja: *ul*. *J2*. 21. nǫkkut: nockvat *J2*. 21—22. einar—bar: *ul*. *J2*.

K. 215. Skírðr Arnljótr gellini.

[ÓH (Fms.) k. 201, (Flat.) k. 278; ÓH (49) k. 88 fin.]

Enn varð sá atburðr, þá er Óláfr konungr var 1030
kominn á Stiklastaði, at maðr einn kom til hans. En
þat var eigi af því undarligt, at margir menn kómu
til konungs ór heruðum, en því þótti þat nýnæmi, at
þessi maðr var ekki ǫðrum líkr, þeim er þá hǫfðu
til konungs komit. Hann var maðr svá hár, at engi
annarra tók betr en í ǫxl honum; hann var allfríðr
maðr sýnum ok fagrhárr; hann var vel vápnaðr, hafði U 482
hjálm allfríðan ok hringa-brynju, skjǫld rauðan ok
gyrðr með sverði búnu, hafði í hendi gullrekit spjót
mikit ok svá digrt skaptit, at handfyllr var í. Sá
maðr gekk fyrir konung ok kvaddi hann ok spurði,
ef konungr vildi þiggja lið at honum. Konungr spurði,
hvert nafn hans væri eða kynferð, eða hvar hann
var landz-maðr. Hann svarar: »ek á kyn á Jamta-
landi ok Helsingjalandi; ek em kallaðr Arnljótr gellini;
kann ek yðr þat helzt frá at segja, at ek veitta forbeina
mǫnnum þínum, þeim er þér senduð til Jamtalandz
at heimta þar skatt; fekk ek þeim í hendr silfrdisk,
er ek senda yðr til jartegna, at ek vilda vera vinr
yðarr«. Þá spurði konungr, hvárt Arnljótr væri

---

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Arnlioti Gellina *J2.* 2. Enn—atburðr: Sa atburðr varþ *J2.* 3. Stikla-: *sål. alle:* 3—7. En—komit: *ul. J2.* 7. Hann—hár: hann var miclo meiri enn aðrir menn sva *J2.* 8. annarra: *ul. J2.* 8—9. allfríðr maðr: manna friðaztr *J2.* 9. fagrhárr—var: all- *J2.* 9—10. hafði—-brynju: hann hafþi *J2.* 11. með: *ul. J2.* búnu, hafði: oc *J2.* í hendi . . . spjót: *omv. J2 og ul.* mikit. 12. Sá: Sia *J2.* 14. kgr: hann *J2.* lið: liþsemd *J2.* 15—16. eða*(2)*—svarar: *ul. J2.* 18. frá: *ul. J2.* segja: til iartegna *tf. J2.* 19. þínum: yðrum *J2.* til J.: a Jamtaland *J2.* 20. þar: *ul. J2.* ek: *ul. J2.* 21. -tegna: -teina *J2.* vinr: vin *J2.* 22. Þá—kgr: konungr spurþe *J2.*

kristinn maðr eða eigi. Hann segir þat frá átrúnaði sínum, at hann trýði á mátt sinn ok megin — »hefir mér sá átrúnaðr unnizk at gnógu hér til; en nú ætla
H 355 ek heldr at trúa á þik, konungr«. Konungr svarar: »ef þú vill á mik trúa, þá skaltu því trúa, er ek kenni þér; því skaltu trúa, at Jésús Kristr hefir skapat himin ok jǫrð ok menn alla, ok til hans skolu fara eptir dauða allir menn, þeir er góðir eru ok réttrúaðir«. Arnljótr svarar: »heyrt hefi ek getit Hvítakrists, en ekki er mér kunnigt um athǫfn hans eða hvar hann ræðr fyrir; nú vil ek trúa því ǫllu, er þú segir mér; vil ek fela á hendi þér alt mitt ráð«. Síðan var Arnljótr skírðr; kendi konungr honum þat af trúnni, er honum þótti skyldast vera, ok skipaði honum í ǫndverða fylking ok fyrir merki sínu. Þar var fyrir Gaukaþórir ok Afrafasti ok sveitungar þeira.

---

1. maðr—eigi: *ul. J2.* 1—2. átrúnaði sínum: trv sinne *J2.* 2. megin: oc *tf. J2.* 3. sá átrúnaðr: þat her til *J2.* gnógu: nogu *J2.* hér til: *ul. J2.* 4. heldr: *ul. J2.* at: ec muna *tf. J2.* svarar: mællti *J2.* 5. vill: villt *J2.* þá: *hermed beg. et brudst. (blad) i Stockh. 6—7 okt., herefter betegnet S.* því trúa: *omv. J2.* er: sem *S.* 6. því: *ul. J2.* 7. jǫrð· ok alla lvti stora ok sm . . ok þar . . . kyquendi avll *tf. S.* skolu: allir *tf. S og ul. det følg.* allir menn. 7—8. fara . . . | allir menn: *omv. J2 og ul.* eptir dauða (dauðan*n* *skr. S).* 8. er: sem *S.* góðir: me*nn* *tf. S.* ok réttrúaðir: *ul. J2.* 10. athǫfn: at høfi *S.* 11. nú: *ul. J2.* trúa | því ǫllu· *omv. J2.* er: sem *S.* segir: byðr *S.* 12. vil ek: oc *J2.* vil—fela: ok fel ek *S.* á hendi | þér: *omv. J2 og skr.* hendr *(sål. også 18, 70; J3 = K).* á hendi[4] | þér[3] | alt[2] | mitt ráð[1]: *omv. S.* 13. skírðr: ok *tf. S.* 13—14. kendi—vera: *ul. J2.* 14. er: sem *S.* skipaði: konungr *tf. J2.* 15. ·verða: -urða *J2.* ok: *ul. J2.* var fyrir: var oc *J2; varv þeir S.* 16. sveitungar þeira: *omv. J2, S.*

K. 216. Frá samnaði í Nóregi.

[ÓH (Fms.) k. 202. (Flat.) k. 279; ÓH (49) k. 89; jfr. Fsk. k. 109, Norsk Hom. p. 149; Tjodrek k. 19.]

Frá því er nú at segja, er áðr var frá horfit, at 1030
lendir menn ok bœndr hǫfðu saman dregit her óvígjan, þegar er þeir spurðu, at konungr var austan farinn ór Garðaríki ok hann var kominn til Svíþjóðar. En er þeir spurðu, at konungr var austan kominn til Jamtalandz ok hann ætlaði at fara austan um Kjǫl til Veradals, þá stefndu þeir herinum inn í Þrándheim U 483 O 212
ok sǫmnuðu þá saman þar allri alþýðu, þegn ok þræl, ok fóru svá inn til Veradals ok hǫfðu þar svá mikit lið, at engi maðr var sá þar, er í Nóregi hefði sét jammikinn her saman koma. Var þar, sem jafnan kann verða í miklum her, at lið var allmisjafnt; þar var mart lendra manna ok mikill fjǫlði ríkra bóanda, en þó var hitt allr múgr, er váru þorparar ok verk- H 356
menn; ok var þat allr meginherrinn, er þar hafði saman

1. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70, S;* fra bondum *J2 (*lendum monnum *J3).* 2. Frá því . . nú: *omv. J2.* er áðr: se(m) aðan *S.* 3. lendir--ok: *ul. S.* her óvígjan: *omv. S.* 4. spurðu: havfðv spvrt *S.* at: Olafr *tf. J2, S.* farinn: kominn *J2, S.* 5. hann—kominn: *ul. S.* hann—En: *ul. J2.* 6. kgr: hann *J2, S.* austan: *ul. J2.* 6—7. til J.: a Jamtaland *J2 (J3 = K).* 7. at fara: *ul. J2.* Kjǫl: Kiolu *J2.* 8. þeir: saman *tf. S.* í Þr.: til þrandheims *J2;* -heimi *skr. S.* 9. þá: *ul. J2.* saman þar: *omv. J2.* þar: *ul. S* þegn ok þræl: *ul. J2.* 10—11. ok(2)—er: var eingi sa maðr *S.* 11. lið: fiolmenni *J2.* var—sét: þottiz set hafa *J2.* Nóregi: at þ*ar* *tf. S.* 12. jam-: iamn- *J2.* jammikinn her: iafnmikit lið *efter* koma *S og tf.* sem þ*eir* havfðv. koma: kominn *J2.* 12—14. sem—var: *ul. J2.* 13. í—her: *ul. S.* lið: liðit *S.* 14. mart: mikill fiolði *S* mikill fjǫlði: mvgr *S.* mikill . . . ríkra: *ul. J2.* 15. allr múgr: mestr fiolði *S.* 16—475_1. ok—Þrh.: *ul. J2.* 16. ok: *ul. S.* þar: *ul. S.* 16—475_1. hafði—samnazk | í Þrh: *omv. S.*

samnazk í Þrándheimi; var þat lið allmjǫk geyst til fjándskapar við konung.

K. 217. Frá Sigurði byskupi.

[ÓH (Fms.) k. 203, (Flat.) k. 280.]

1030 Knútr inn ríki hafði lagt undir sik land alt í
p.395-6 Nóregi, sem fyrr var ritat, ok þat með, at hann setti til ríkis Hákon jarl. Hann fekk jarli hirðbyskup þann, er Sigurðr er nefndr; var hann danskr at kyni ok hafði lengi verit með Knúti konungi. Var byskup sá ákafa-maðr í skapi ok sundrgǫrða-maðr í orðum sínum; veitti hann Knúti konungi orða-fullting, alt þat er hann kunni, en var inn mesti óvinr Óláfs konungs. Sá byskup var í her þessum ok talaði optliga fyrir bóanda-liði ok eggjaði mjǫk upreistar móti Óláfi konungi.

K. 218. Tala Sigurðar byskups.

[ÓH (Fms.) k. 204, (Flat.) k. 280.]

1030 Sigurðr byskup talaði á einu húsþingi, þar sem þá var mikit fjǫlmenni; hann tók svá til orða: »hér

---

1. þat: þetta *J2.* lið: *eigi tf. S.* 1—2. til—kg: i fiandscap við Olaf konung ok til motgangs *J2.* 2. kg: *med art. S.* 3. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70, S.* 4. Knútr: konungr *tf. J2, S.* 4—5. lagt—Nóregi: allt land i Noregi lagt undir sic sva *J2.* 5. var: er *J2.* þat—hann *ul. J2.* setti: þar *tf. S.* 6. til ríkis | H. j.: *omv. J2 og tf.* þar *efter* jarl. jarli: honum *J2, S.* hirðbyskup þann: *omv. S;* -prest *skr. J2.* 7. er . . er nefndr: sem . . het *S.* var hann: *omv. J2, S.* 8. lengi verit: *omv. J2.* 8—9. Var—sá: Byskvp þessi *var S;* sá *ul. J2.* 9. í skapi: *ul. S.* -maðr: mikill *tf. S.* 10. sínum: *ul. J2.* hann: *ul S.* 11. er: sem *S.* kunni: matti *J2;* matti ok h*ann* kvn*ni S.* en—kgs: *ul. J2.* óvinr: vvin *S.* 12. her þessum: *omv. S.* 12—13. ok—-liði: *ul. J2.* 12. optliga: lavngv*m S.* 13. bóanda-liði: bøndv*m S.* móti. i moti *J2.* 14. *Overskr. fra 18, J2; mgl. S; ingen kap. inddel. i K, 70, hvilket vistnok er urigtigt.* 15—16. þar—fjǫlmenni: *ul. S;* fyri monnum *J2.* 16. hann—orða: ok *mælti sva S.*

er nú saman komit mikit fjǫlmenni, svá at í þessu fátœkja landi mun eigi kostr at sjá meira her innlenzkan: skyldi yðr nú vel í hald koma þessi styrkr fjǫlmennis, þvíat nú er œrin nauðsyn til, ef Óláfr þessi ætlar enn eigi af at láta at herja á yðr; vanðisk hann því þegar á ungaaldri at ræna ok drepa menn ok fór til þess víða um lǫnd; en at lykðum snøri H 357 hann hingat til landz ok hóf svá upp, at hann óvingaðisk mest þeim, er beztir menn váru ok ríkastir, Knúti konungi, ok allir eru skyldastir at þjóna, sem kunnu, ok settisk hann í skattland hans. Slíkt sama U 484 veitti hann Óláfi Svía-konungi, en jarlana Svein ok Hákon rak hann á brot af ættleifðum sínum; en sjálfs síns frændum var hann þó grimmastr, er hann rak konunga alla á brot af Uplǫndum, ok var þat þó vel sums kostar, þvíat þeir hǫfðu áðr brugðit trú sinni ok svardǫgum við Knút konung, en fylgt þessum Óláfi at hverju óráði, er hann tók upp. Nú sleit þeira vináttu makliga; hann veitti þeim meizlur,

---

1. saman komit | mikit fjǫlmenni: *omv. S;* liþ mikit *skr. J2.* 1—2. í—landi: *efter* kostr, *hvortil der föjes:* vera *S;* fatæka *skr. J2, S.* 2. sjá: hør *tf. S.* 2—3. her innlenzkan: *omv. J2;* herl. *skr. S.* 3. í hald: at halldi *J2, S.* 4. fjǫlmennis: *ul. J2;* ok fiolmen*ne* *S.* œrin: yfrin *J2.* 5. eigi—láta: *ul. J2.* 6. þegar *ul. J2.* ræna: yðr *tf. S.* 7. snøri: kom *J2.* 8. hóf—hann: *ul. J2.* 9. þeim: við þa menn *J2.* er: sem *S.* menn: *ul. J2, S.* ok ríkastir: *ul. J2;* fyrst *tf. S.* 10—11. Knúti—ok: *ul. J2.* 10. ok: er *S.* eru skyldastir: skylld*ir* *erv S.* 11. hann: *ul. S.* -land hans: -laɒnd Knuts konungs *J2.* 11—12. Slíkt—-kgi: *ul. J2.* 12. Óláfi: *ul. S.* 12—13. jarlana—Hákon | rak—sínum: *omv. J2, ul.* hann *og skr.* i brott (ibravt *S*). 14. síns: *sål. alle.* 14—19. er—makliga: *ul. J2.* 15. kga alla: *omv. S.* á brot: bravt *S.* ok: *ul. S.* 16. sums kostar: fyr*ir* sums sak*ir* *S.* 17. ok svardǫgum | við—kg: *omv. S.* 17—18. þessum Ól.: *omv. S.* 18. er: sem *S.* 19. hann veitti: *omv. J2.*

en tók undir sik ríki þeira, eyddi svá í landinu ǫllum tígnum mǫnnum. En síðan munuð þér vita, hvernug hann hefir búit við lenda menn, drepnir eru inir ágæztu, en margir orðnir landflótta fyrir honum. Hann hefir ok víða farit um land þetta með ráns-flokkum, brent heruðin, en drepit ok rænt fólkit; eða
O 213 hverr er sá hér ríkis-manna, er eigi myni honum eiga at hefna stórsaka? Nú ferr hann með útlendan her, ok er þat flest marka-menn ok stíga-menn eða aðrir ráns-menn; ætlið þér hann nú munu yðr linan, er hann ferr með þetta illþýði, er hann gerði þá slík hervirki, er allir lǫttu hann, þeir er honum fylgðu? Kalla ek hitt ráð, at ér minnizk nú orða Knúts konungs, hvat hann réð yðr, ef Óláfr leitaði enn aptr til landz, hvernug ér skylduð halda frelsi yðru, því er Knútr konungr hét yðr. Hann bað yðr standa í mót
H 358 ok rekask af hǫndum óaldar-flokka slíka. Er nú sá

---

1. en—þeira: oc rac alla þa af eignom sinom en *J2*. undir sik | ríki þeira: *omv. S og tf.* ok. 1—2. í landinu . . . tígnum: *ul. S;* i landinu *efter* mǫnnum *J2*. 2. munuð—vita: vitvt *þer S*. hvernug: hvernig *J2;* hvernveg *S*. 3. við: yðr *tf. J2;* b. við *ulæsel. i S*. drepnir—inir: drep*it* hina *S*. 4. margir: sumir *J2, S*. orðnir landflótta: *omv. J2, S*. 5—8. Hann—stórsaka: *ul. J2*. 5. víða . . um—þetta: *efter* -flokkum *S*. 6. drepit ok: *ul. S*. fólkit: en sumt drep*it tf. S*. 7. ríkis-manna: lendra m*anna* eða rikra *S*. er*(2)*: at *S*. 8. útlendan: ut lendv*m S*. 9. flest: mest *J2*. ok*(2)*: eða *J2, S*. 9—10. aðrir ráns-menn: *ul. J2*. 10. ætlið: ætli *J2*. munu—linan: linan v*er*a mvnv v*ið* yðr *S*. 11. þetta illþýði: *omv. J2*. slík: slikt *J2, S*. 12. her-: ill- *S*. þeir—fylgðu: *ul. J2;* *þeir* sem f*orv* m*eð* hon*v*m *S*. 13. ek: nu *tf. J2*. hitt: *ul. S*. ér: *sål. J2;* þer *de øvrr.* = *l. 15*. nú: *ul. J2, S*. 14. leitaði enn: konvngr kǫmi *J2; herefter er nogle ord ulæsel. i S*. 14—15. til landz: i land *J2*. 15. hvernug: at *J2*. 15—16. halda—yðr*(2)*: *ul. J2*. 15. er: sem *S*. 16. standa í mót: moti standa *S*. 17. rekask: reka *J2, S*.

til, at fara móti þeim ok drepa niðr illþýði þetta fyrir ǫrn ok úlf, ok láta þar liggja hvern, sem hǫggvinn er, nema þér vilið heldr draga hræ þeira í holt ok hreysi; verði engi svá djarfr, at þá flyti til kirkna, þvíat þat eru alt víkingar ok illgǫrða-menn«. En er hann hætti tǫlu þessi, þá gerðu menn at róm mikinn, ok guldu allir jákvæði til, at gera sem hann mælti.

K. 219. Frá lendum mǫnnum.

[ÓH (Fms.) k. 205, (Flat.) k. 281; jfr. ÓH (49) k. 89.]

Lendir menn, þeir er þar váru saman komnir, 1030
áttu stefnu ok tal sitt ok rœðu ok skipuðu þá til, hversu fylkja skyldi eða hverr hǫfðingi skyldi vera fyrir liðinu. Þá mælti Kálfr Árnason, at Hárekr ór U 485
Þjóttu væri bezt til feldr at gerask hǫfuðs-maðr fyrir her þessum — »þvíat hann er kominn af ætt Haraldz ins hárfagra; hefir konungr á honum allþungan hug fyrir sakir vígs Grankels, ok mun hann sitja fyrir inum mestum afarkostum, ef Óláfr kømsk til ríkis; er Hárekr reyndr mjǫk í orrostum ok maðr metnaðargjarn«. Hárekr svarar, at þeir menn væri til þess betr fallnir, er þá váru á léttasta aldri — »en ek em nú, segir hann, maðr gamall ok hrumr, ok ekki vel til orrostu fœrr; er ok frændsemi með okr Óláfi

---

1. móti: i mot *J2;* i moti *S.* illþýði þetta: *omv. J2.* 2. ǫrn . . úlf: *omv. J2.* láta: lati *J2.* liggja hvern: *omv. J2.* 2—3. hǫggvinn: drepinn *S.* 3—4. nema- hreysi: *ul. J2.* 4. flyti: fǫri *J2* 5. alt: *ul. J2.* víkingar: *med* viki- *slutter S.* illgǫrða-: rans- *J2.* 6. þessi: sinne *J2.* þá: *ul. J2.* at—mikinn: micinn rom at mali hans *J2.* 7. guldu—til: iaðu allir *J2.* 8. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 9. saman: *ul. J2.* 10—11. tal—hversu: ætluðu um hvernig *J2.* 11. skyldi vera: *omv. J2.* 12—13. Þá—-maðr: Kalfr mælti þat er bezt fallit at Harekr or þiottu geriz hæfþinge *J2.* 16—19. ok—-gjarn: *ul. J2.* 19—20. svarar—fallnir: q: þa menn betr til slics fallna *J2.* 20—21. en—hann: em ec nu *J2.* 21—22. ok(*2*)—ok: enn *J2.* 22. frændsemi: micil *tf. J2.*

konungi; en þótt hann virði lítils þat við mik, þá samir mér þó eigi at ganga framarr í þenna ófrið móti honum, en einn hverr annarra í várum flokki. Ertú, Þórir, vel til fallinn at vera hǫfuðs-maðr at halda bardaga við Óláf konung; eru þar ok œrnar sakir til; bæði áttu honum at hefna frænda-láts ok
H 359 þess, er hann rak þik útlaga af eignum þínum ǫllum; hefir þú ok því heitit Knúti konungi ok svá frændum þínum, at hefna Ásbjarnar; eða ætlar þú, at betra fœri myni gefask við Óláf, en svá sem nú er, at hefna þeirar svívirðingar allrar saman?«. Þórir svarar máli hans: »ekki ber ek traust til at bera merki í móti Óláfi konungi eða gerask hǫfðingi fyrir liði þessu. Hafa Þrœndir hér mannmúg mestan; kann ek stórlæti þeira, at þeir munu ekki mér vilja hlýða eða ǫðrum háleyskum manni. En ekki mun þurfa at minna mik á sakar þær, er ek á at gjalda Óláfi; man ek þat mannlát, er Óláfr hefir af lífi tekit iiii. menn ok alla gǫfga at metorðum ok at kynferðum, Ásbjǫrn bróðurson minn, Þóri ok Grjótgarð, systursonu mína. ok fǫður þeira Ǫlvi, ok em ek hvers þeira skyldr at hefna. Nú er þat frá mér at segja, at ek hefi valit
O 214 til af húskǫrlum mínum menn xi., þá er snarpastir eru, ok ætla ek þat, at vér skylim ekki við aðra meta

1. en þótt: þo at *J2.* lítils þat: *omv. J2.* 1—3. þá—flokki: *ul. J2.* 4—6. vera—-láts: muna nu konunge frændalat *J2.* 7. þess: þat *J2.* útlaga: *ul. J2.* 8. ok*(1)*: *ul. J2.* 9. at*(1)*: þu scylldir *tf. J2.* 9—11. eða—saman: frænda þins *J2*, *hvorpå nyt kap. med overskr.*: Orðtac þoris Hundz. 11—12. máli hans: *ul. J2.* 12. ekki: æigi *J2.* bera: reisa *J2.* móti: mot *J2.* 14—16. Hafa—manni: *ul. J2.* 16—17. þurfa--Óláfi: mic a sakar minna þurfa við Olaf konung *J2;* sakir *skr. K*, *18*, *70.* 17—22. man—hefna: *ul. J2.* 23. til: *ul. J2.* menn xi.: *omv. J2.* 24. ok . . þat: *ul. J2.* skylim: munum þat *J2.*

at skipta hǫggum við Óláf, ef vér komumk í fœri um þat«.

K. 220. Tala Kálfs Árnasonar. U 486

[ÓH (Fms.) k. 206, (Flat.) k. 282.]

Kálfr Árnason tók þá til máls: »þess munum vér 1030
þurfa um ráð þat, er vér hǫfum upp tekit, at gera þat eigi at hégóma-máli, er herrinn er saman kominn. Munu vér annars þurfa, ef vér skolum halda orrostu við Óláf konung, en þess, at hverr fœri sik undan at taka upp vandann, þvíat svá megum vér til ætla, þó at Óláfr hafi eigi lið mikit hjá her þeim, er vér hǫfum, þá er þar øruggr oddvitinn, ok mun alt lið hans vera honum tryggt til fylgðar. En ef vér erum H 360
nú nǫkkut skelfir, er helzt skolum vera forstjórar liðs várs, ok viljum vér eigi treysta herinn ok eggja ok veita fyrirgǫngu, þá mun þegar fjǫlði hersins þat, er stall mun hjarta drepa ok því næst hverr sér ráðs leita. En þótt hér sé herr mikill saman kominn, þá munu vér þó koma í þá raun, ef vér hittumk ok Óláfr konungr með her sinn, at oss er ósigrinn víss,

---

1–2. skipta—þat: bera vapn a Olaf konung *J2.* 3. *Overskr. fra 18, J2, der dog ul.* Árnas; *mgl. K, 70.* 4. máls: oc segir sva *tf. J2.* 4—6. þess—kominn: *ul. J2.* 7. Munu vér | annars: *omv. J2 og skr.* munom. vér*(2)*—halda: hallda skal *J2.* 8. þess, at: *ul. J2.* 9. at—vandann: ǫllom vandanom *J2.* 10. Óláfr: konungr *tf. J2.* eigi—þeim: litinn her hia liþe þvi *J2.* 11—12. ok—fylgðar: *ul. J2.* 12–13. erum—skelfir: æðrumz nu *J2.* 13—15. skolum—fyrirgǫngu: scylldom fyrir vera herinom *J2;* fyrirgǫngu *skr. ÓH (53);* fyr atgongu *K (18, 70, næppe rigtigt).* 15. þegar: þat allr *J2.* hersins þat: vaʀa manna *J2.* er: at *J2.* 16. hjarta drepa: *omv. J2 (*dr. i hj. *J3).* því næst: *ul. J2.* 16–17. hverr—ráðs | leita: *omv. J2.* 17. En þótt: Nu þo at *J2.* herr mikill: *omv. J2.* 18. þó: *ul. J2.* 18—19. hittumk—sinn: hittum Olaf með sitt liþ *J2.* 19. ósigrinn víss: raþinn usigrinn *J2.*

nema vér sém skéleggir sjálfir ráða-menninir, en múgrinn geysisk fram með einu samþykki. En ef eigi verðr svá, þá er oss betra at hætta eigi til bardaga, ok mun þá sá kostr auðsær þykkja, at hætta til miskunnar Óláfs, ef hann þótti þá harðr, er minni váru sakir til, en nú mun honum þykkja. En þó veit ek, at svá er mǫnnum skipat í liði hans, at mér mun þar griða kostr, ef ek vil þess leita. Nú ef þér vilið sem ek, þá skaltu, Þórir mágr, ok þú, Hárekr, ganga undir merki þat, er vér skolum allir upp reisa, ok fylgja síðan. Gerumk vér allir snarpir ok skéleggir í þessum ráðum, er vér hǫfum upp tekit, ok hǫldum svá fram bónda-herinum, at þeir megi eigi finna á oss æðru; ok mun þat alþýðuna fram eggja, ef vér gǫngum glaðir til at fylkja ok eggja liðit«. En er Kálfr hafði lokit at tala ørendi sitt, þá vikusk allir vel undir rœðu hans ok segja, at þeir vildu þat alt hafa, sem Kálfr sæi ráð fyrir þeim; vildu þat þá allir, at Kálfr væri hǫfðingi fyrir liðinu ok skipaði þar hverjum í sveit, sem hann vildi.

U 487 H 361 **K. 221.** Frá merkis-burði lendra manna.
[ÓH (Fms.) k. 207, (Flat.) k. 283; jfr. ÓH (49) k. 89, 90.]

1030 Kálfr setti upp merki ok skipaði þar húskǫrlum

1. nema—sjálfir: ef ver erum nu æigi*(!)* skelegir *J2.* ráða-: raðz *J2.* 1—2. en—samþykki: *ul. J2.* 2—3. En—oss: oc er os þa *J2.* 3. eigi—bardaga: a enga orosto við Olaf konung *J2.* 4. þá: þo *J2.* sá kostr | auðs. þykkja: *omv. J2.* 5. Óláfs: við Olaf konung *J2.* 5—8. ef—leita: *ul. J2.* 9. mágr . . þú: *ul. J2.* 10. þat: þvi *70 (ur.).* 11—12. Gerumk—tekit: *ul. J2.* 13. megi—finna: finne enga *J2.* 13—14. á oss | æðru: *omv. J2.* 14—15. ok—liðit: *ul. J2.* 16. at—sitt: ǫrendi sino *J2.* 16—17. vikusk—segja: sagðo allir *J2.* 17. vildu þat: villde *J2.* 18. sem: er *J2.* ráð . . þeim: *ul. J2.* þat þá: *ul. J2.* 21. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* fra fylkingom bonda *J2.* 22. Kálfr: Arnas. *tf. J2.* upp merki: þa merki up *J2.* 22—482$_1$. húskǫrlum sínum | undir: *omv. J2 og ul.* merkit.

sínum undir merkit ok þar með Háreki ór Þjóttu ok hans liði. Þórir hundr með sína sveit var í ǫndurðu brjósti fylkingar fyrir merkjum; þar var ok valit lið af bóndum á tvær hliðar Þóri, þat sem snarpast var ok bazt vápnat. Var sú fylking gǫr bæði lǫng ok þykk, ok váru þar í fylkingu Þrœndir ok Háleygir; en inn hœgra veg frá fylkingunni var ǫnnur fylking; en til vinstri handar frá aðalfylkingu hǫfðu þeir fylking Rygir ok Hǫrðar, Sygnir, Firðir, ok hǫfðu þar it iii. merki.

K. 222. Frá Þorsteini knarrarsmið.

[ÓH (Fms.) k. 208, (Flat.) k. 283; ÓH (49) k. 90, 91, 93.]

Þorsteinn knarrarsmiðr er maðr nefndr; hann var kaupmaðr ok smiðr mikill, maðr mikill ok sterkr, kaps-maðr mikill um alla hluti, víga-maðr mikill. 0 215
Hann hafði orðit ósáttr við konung, ok hafði konungr tekit af honum kaupskip nýtt ok mikit, er Þorsteinn hafði gǫrt. Var þat fyrir óspekðir Þorsteins ok þegngildi, er konungr átti. Þorsteinn var þar í hernum; hann gekk fyrir framan fylking ok þar til, er stóð

---

2. með—sveit: *efter* merkjum (merkino) *J2.* ǫndurðu: ændverþu *J2.* 3. merkjum: merkino *J2.* þar: þa *J2.* 4. Þóri: honum *J2.* 4—5. þat—vápnat: *ul. J2;* bazt *skr. 70;* bezt *K.* 5. gǫr: *ul. J2.* 6. ok(1)—Háleygir: *ul. J2.* 7. inn: a *J2.* fylking: sett *tf. J2.* 8. -fylkingu: *med art. J2.* þeir: *ul. J2.* 9. ok(1): *ul. J2.* Sygnir, Firðir: *omv. J2.* ok(2): *ul. J2.* þar: þeir *J2.* 11. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra orðum þorsteins *J2.* 13. kaupmaðr . . smiðr mikill: *omv. J2.* maðr—ok(2): *ul. J2.* sterkr: ok *tf. J2.* 15. við: Olaf *tf. J2.* 16. af: fyrir *J2.* nýtt—mikit: *ul. J2.* Þorsteinn: hann *J2.* 17. óspekðir: ospect *J2.* Þorsteins: *ul. J2.* 18. þar: *ul. J2.* hernum: herinom *J2.* 19. hann: oc *J2.* fyrir—ok: *ul. J2.* stóð: var *J2.*

Þórir hundr; hann mælti svá: »hér vil ek í sveit vera, Þórir, með yðr, þvíat ek ætla, ef vit Óláfr hittumk, at bera fyrstr vápn á hann, ef ek má svá
H 362 nær verða staddr, ok gjalda honum skiptǫkuna, er hann rænti mik skipi því, er eitt er bezt haft í kaupferðum«. Þeir Þórir tóku við Þorsteini, ok gekk hann í sveit með þeim.

K. 223. Frá liðskipan bónda.

[ÓH (Fms.) k. 209, (Flat.) k. 284.]

1030 En er skipat var til fylkingar bóanda, þá tǫluðu lendir menn ok báðu liðsmenn gefa gaum at um stǫður sínar, hvar hverjum var skipat eða undir hverju merki þá skyldi hverr vera eða hvert frá merkinu eða hversu nær honum var skipat merkinu.
U 488 Báðu þeir menn vera þá vakra ok skjóta at ganga í fylking, er lúðrar kvæði við ok herblástr kœmi upp, ok ganga þá fram í fylking, þvíat þeir áttu þá enn leið mjǫk langa at flytja herinn, ok var þess ván, at fylkingar mundu bregðask í hergǫngunni. Síðan eggjuðu þeir liðit; mælti Kálfr, at allir þeir menn, er

---

1. hann: oc *J2.* svá: *ul. J2.* 1—2. í sveit | vera: *omv. J2 og ul.* Þórir. 3. hittumk: konungr finnumz *J2.* fyrstr: manna *tf. J2.* 3—4. svá—staddr: *ul. J2.* 4. -tǫkuna: taco *J2.* 4—6. er—kaupferðum: *ul. J2.* 6. Þórir tóku: taka *J2.* 8. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra *(ul. J3)* Eɢian bonda *J2.* 9. til: um *tf. J2, (*um lið ok *tf. 18; et af J. Eggertssons vilkårlige tillæg).* fylkingar: fylking *J2.* bóanda: *sål. J2;* bonda *K.* þá: *ul. J2.* 10—11. um—sínar: *ul. J2.* 12. þá: *ul. J2.* skyldi hverr: *omv. J2.* vera: standa *J2.* 12—13. eða—merkinu*(2)*: *ul. J2.* 14. þá—ok: *ul. J2.* 14—15. í fylking: undir merki *J2.* 15—16. er—fylking: *sål. ÓH (53); mgl. K, 18, 70 (overspr. i K-mbr.);* þegar við kvæði luðrar *J2.* 16—18. þvíat—hergǫngunni: *ul. J2.*

harma ok heiptir áttu at gjalda Óláfi konungi, skyldu þá fram ganga undir þau merki, er fara skyldu í móti merki Óláfs, vera þá minnigir þeira meingǫrða, er hann hafði þeim veitt, segir, at þeir mundu eigi komask í betra fœri at hefna harma sinna ok frelsa sik svá frá þeiri ánauð ok þrældóm, er hann hafði þá undir lagt — »er nú sá, segir hann, bleyðimaðr, er eigi bersk nú sem djarfligast, þvíat eigi er saklaust við þá, er í móti yðr eru; munu þeir eigi yðr spara, ef þeir komask í fœri«. At máli hans varð allmikill rómr; varð þá kall mikit ok eggjan um allan herinn.

K. 224. Frá her konungs ok bónda. H 363

[ÓH (Fms.) k. 210, (Flat.) k. 284.]

Síðan fluttu bœndr her sinn til Stiklarstaða. Þar 1030
var Óláfr konungr fyrir með sitt lið. Fór í ǫndurðu liðinu Kálfr ok Hárekr fram með merkinu. En er þeir mœttusk, þá tóksk eigi allskjótt árásin, þvíat bœndr frestuðu atgǫngu fyrir þá sǫk, at lið þeira fór hvergi nær alt jafnfram, ok biðu þeir þess liðs, er síðarr fór. Þórir hundr hafði farit síðarst með sína sveit, þvíat hann skyldi til gæta, at ekki slœgisk aptr

1. ok—áttu: sinna ættu *J2.* gjalda—kgi: reka við Olaf konung *J2.* 2. fram: *ul. J2.* 2—3. í móti: mot *J2.* 3. Óláfs: konungs *tf. J2.* 3—7. vera—lagt: *ul. J2.* 7. er—sá: veri sa nu *J2.* 8. nú: *ul. J2.* 8—10. þvíat—fœri: *ul. J2.* 10. all-: *ul. J2.* 11. varð: var *J2 (J3 = K).* ok eggjan: oc aegian *efter* herinn *J2.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* orðtac *J2.* 13. Stiklar-: Sticla- *K.* 14. Ól. kgr | fyrir: *omv. J2.* sitt lið: sino liþe *J2 (sål. også K ved en af de falske rettelser fra forr. årh.).* -urðu: -verþu *J2.* 15. Kálfr: Arnason *tf. J2.* 16. þá: *ul. J2.* allskjótt árásin: atlagan sva sciott *J2.* 17. frestuðu—fór: foru *J2.* 18. alt: *ul. J2.* 19. farit síðarst: *omv. J2.* 20. ekki: æigi *J2 (J3 = K).*

liðit, þá er herópit kvæmi upp eða liðit sæisk, ok biðu þeir Kálfr Þóris. Bœndr hǫfðu þat orðtak í her sínum, at eggja lið sitt í orrostu: fram, fram, bóandmenn. Óláfr konungr gerði eigi atgǫnguna fyrr, at hann beið Dags ok þess liðs, er honum fylgði. Sá þeir konungr þá lið Dags, hvar þat fór. Svá er sagt, at bœndr hefði eigi minna lið en hundrað hundraða, en Sigvatr segir svá:

147. Olmr erumk harmr, sás hilmir
hafði (golli vafðan
jǫfurr kreisti sá) austan
aflfátt (meðalkafla);
O 216 gagn fengu því þegnar,
þeir at hǫlfu fleiri,
hvǫtuð tældi þat hildar,
(hvǫ́rungi frýk) vǫ́ru.

U 489 H 364 **K. 225.** Fundr konungs ok bónda.

[ÓH (Fms.) k. 211, (Flat.) k. 285; ÓH (49) k. 90.]

Þá er liðit hvártveggja stóð ok kendusk menn, þá mælti konungr: »hví ertu þar, Kálfr, þvíat vér skilðumk vinir suðr á Mœri; illa samir þér at berjask

1. herópit: *ud. art. J2.* 1—2. eða—Þóris: *ul. J2.* 2—3. her sínum: herinom *J2.* 3. lið: liþit *J2 og ul. det følg.:* sitt í orr. 4. eigi: *ul. J2; i J3.* fyrr: þvi *J2.* 5. Dags ok: *ul. J2.* þess liðs: *omv. J2.* honum fylgði: fylgðe Dag *J2.* 6. þat: *ul. J2.* 7. hundraða: manna *tf. J2.* 8. en—svá: sva q. Sighvatr *J2.*

9—16. **147. vísa.** 1. sás: sa er *alle.* 2. golli: gulli *alle.* 4. aflfátt: aflat *J2.* 7. hvǫtuð: hvata *J2.* 8. frýk: fry ec *K;* fra ec *J2.*

17. *Overskr. fra 18; myl. K, 70;* fra konunge *J2 (*Ol. k. *J3).* 18. liðit hvártveggja: lið hvaʀatvegio *J2.* 19. þá: *ul. J2.* vér: vit *J2.* 20. suðr á Mœri: a Mærinni *J2 (*Mǫri *J3).*

í móti oss eða skjóta geigurskot í lið várt, þvíat hér eru iiii. brœðr þínir«. Kálfr svarar: »mart ferr nú annan veg, konungr, en bezt myndi sama; skilðuzk þér svá við oss, at nauðsyn bar til at friðask við þá, er eptir váru; verðr nú hverr at vera þar, sem staddr er; en sættask mundu vit enn, ef ek skylda ráða«. Þá svarar Finnr: »þat er mark á um Kálf, ef hann mælir vel, at þá er hann ráðinn til at gera illa«. Konungr mælti: »vera kann þat, Kálfr, at þú vilir sættask, en ekki friðliga þykki mér þér láta bœndrnir«. Þá svarar Þorgeirr af Kvistsstǫðum: »þér skoluð nú hafa slíkan frið, sem margir hafa áðr af yðr haft, ok munuð þér nú þess gjalda«. Konungr svarar: »eigi þarftu at fýsask svá mjǫk til várs fundar, þvíat eigi mun þér sigrs auðit í dag á oss, þvíat ek hefi hafit þik til ríkis af lítlum manni«.

K. 226. Uphaf Stiklastaða-orrostu.

[ÓH (Fms.) k. 211, (Flat.) k. 286; ÓH (49) k. 91, 92; Fsk. k. 109; Ágr. k. 25; Tjodrek k. 19.]

Þórir hundr kom þá ok gekk fram með sveit 1030
sína fyrir merkit ok kallaði: »fram, fram, bóandmenn«.

---

1. í móti: við *J2*. geigurskot: geigr scoti *J2*. 2. svarar: mællti *J2*. 3. annan veg: aðru vis *J2*. kgr: *ul. J2*. 3—4. skilðuzk þér: skildiz þu *J2*. 4. bar til: munde þyckia *J2*. 5—6. verðr—er: *ul. J2*. 6. mundu: mundim *J2*. skyllda ráða: reþa *J2*. 7. svarar: mællti *J2*. á: *ul. J2*. 8. er—gera: gerir hann *J2*. 9. kann þat: ma *J2*. vilir: nu *tf. J2*. 10. friðliga—bœndrnir: þycki mer þer bǫndr lata friðsamliga *J2*. 11. svarar: mællti *J2*. Kvists-: qvi- *J2*. 12. margir—haft: þer hafit morgum veitt *J2*. 13. munuð: munu *J2*. 14. at fýsask | svá: *omv. J2 og ul.* mjǫk. 15. í—oss: af varom fundi *J2*. 17. *Overskr. fra 18, J2, der dog ul.* Stiklastaða; *mgl. K, 70.* 18. ok—fram: *ul. J2*. 18—19. sveit sína: *omv. J2 og tf.* oc geck fram. 19. merkit: merki *J2*. bóand-: *med* u *J2*.

Lustu þá upp herópi ok skutu bæði ǫrum ok spjótum. Konungs-menn œpðu þá heróp; en er því var lokit, þá eggjuðusk þeir svá, sem þeim var áðr kent, mæltu
H 365 svá: »fram, fram, Krists-menn, kross-menn, konungs-menn«. En er þetta heyrðu bœndr, þeir er út stóðu í arminn, þá mæltu þeir slíkt sama, sem þeir heyrðu þá mæla. En er aðrir bœndr heyrðu þat, þá hugðu þeir þat vera konungs-menn ok báru vápn á þá, ok bǫrðusk þeir þá sjálfir, ok fell mart, áðr þeir kannaðisk við. Veðr var fagrt, ok skein sól í heiði; en er orrosta hófsk, þá laust roða á himininn ok svá á
U 490 sólna, ok áðr en létti, gerði myrkt sem um nótt. Óláfr konungr hafði fylkt, þar er hæð nǫkkur var, ok steypðusk þeir ofan á lið bóanda ok veittu svá hart athlaupit, at fylking bónda bognaði fyrir, svá at þar stóð þá brjóstit konungs fylkingar, sem áðr hǫfðu staðit þeir, er øfstir váru í bóanda-liði; ok var þá bónda-liðit mart búit at flýja, en lendir menn ok lendra manna húskarlar stóðu fast, ok varð þá all-snǫrp orrosta; svá segir Sigvatr:

---

1. Lustu þá: þa lustu buandmenn *J2.* 3—4. eggjuðusk—svá: eaioðu þeir liþit oc segia *J2.* 5. bœndr: boandmenn *J2 foran* heyrðu þetta *(sål.).* 6. þá: *ul. J2.* slíkt: et *tf. J2.* 7. þá*(1)*: hina *J2.* þá*(2)*: *ul. J2.* 8. þat vera: at veri *J2.* 8—9. ok*(2)* . . . þá: *ul. J2.* 9. áðr: enn *tf. J2.* kannaðisk: kænnuðuz *J2.* 10. ok: *ul. J2.* 11. þá: *ul. J2.* laust: dro *J2.* roða | á himininn: *omv. J2.* svá: *ul. J2.* 12. sólna: solina *J2.* ok: enn *J2.* en: *ul. J2.* 13. fylkt: liþe sino *tf. J2.* hæð nǫkkur | var: *omv. J2.* 14. bóanda: *sål. J2;* bǫnda *K.* veittu: atlæp *tf. J2 og ul. det følg.* athl. 15. fyrir: *ul. J2.* 16. þá brjóstit: briost *J2.* 16—17. hǫfðu—liði: stoðu enir ǫfstu buandmenn *J2.* 18. bónda-liðit mart: *omv. J2 og skr.* liþ *(J3 skr.* buand-*).* 19. lendra manna: þeira *efter* húskarlar *J2.* ok: *ul. J2.* 20. -snǫrp: -hærð *J2.* segir: q: *J2.*

148. Vítt vas fold und fótum
(friðbann vas þar) mǫnnum,
þá réð í bǫð bráða
brynjat folk at dynja,
þás árliga ærir
alms með bjarta hjalma
(mikill varð á stað Stiklar
stálgustr) ofan þustu.

Lendir menn eggjuðu lið sitt ok knúðusk til framgǫngu; þess getr Sigvatr:

149. Fór í fylking þeira 0 217
framm (iðrask nú) miðri,
snarir fundusk þar, Þrœnda
(þess verks búendr) merki.

Þá sótti lið bóanda at ǫllum megin; hjoggu þeir, er H 366
fremstir stóðu, en þeir, er þar váru næst, lǫgðu spjótum, en allir þeir, er síðarr gengu, skutu spjótum eða ǫrum eða kǫstuðu grjóti eða handøxum eða skeptiflettum; gerðisk þá brátt bardagi mannskœðr, ok fell mart af hvárum-tveggjum. Í fyrstu hríð fellu þeir Arnljótr gellini, Gaukaþórir ok Afrafasti, ok þeira sveit ǫll, ok hafði hverr þeira mann fyrir sik eða ii. eða sumir fleiri. Því þyntisk skipanin fyrir framan

1—8. **148. vísa.** 2. þar mǫnnum: þat manna *J2.* 3. bráða: breiða *J2.* 5. þás: þa er *K;* þar er *J2.* 7. Stiklar: *sål. J2;* Sticla *K.*

11—14. **149. vísa.** 1. Fór í: *sål. J2;* fǫri *K.* 3. fundusk: fundut *J2.* þar: þ *J2.* 4. búendr: boendr *J2;* bǫndr *K.*

16. þar: *ul. J2.* næst: næstir *J2.* 18. eða*(1):* oc *J2.* 18—19. eða*(2)*—handøxum | eða skeptiflettum: *omv. J2 og skr.* oc *f.* eða*(18₂), J3 = K) og* -saxum. 19. þá: *efter* bardagi *J2 og ul.* brátt. 20. ok—-tveggjum: *ul. J2.* 21—22. þeira sveit | ǫll: *omv. J2.* 22. ok: *ul. J2.* 23. eða: enn *J2.* Því: þ' *K;* þat *70;* þa *18, J2; Ks læsemåde tyder på, at K-mbr. har haft* þ'. skipanin: *ud. art. J2.*

merki konungs; bað konungr þá Þórð bera fram merkit, en konungr fylgði sjálfr merkinu ok sú sveit manna, er hann hafði valit til at vera sér nær í orrostu; váru þeir menn í hans liði einna vápndjarfastir ok bezt búnir; þess getr Sigvatr:

150. Mest frák merkjum næstan
mínn dróttin framm sínum,
stǫng óð fyr gram, gingu,
(gnógr styrr vas þar) fyrri.

Þá er Óláfr konungr gekk fram ór skjaldborginni ok í ǫndurða fylking ok bœndr sá í andlit honum, þá hræddusk þeir ok fellusk þeim hendr; þess getr Sigvatr:

U 491 151. Geirs hykk grimligt vǫru
gnýreifum Áleifi
loghreytǫndum líta
lóns í hvassar sjónir,
þorðut Þrœnzkir fyrðar,
þótti hersa dróttinn
ógurligr, í augu
ormfrǫ́n séa hǫ́num.

Þá varð allhǫrð orrosta; gekk konungr hart fram sjálfr í hǫggorrostu; svá segir Sigvatr:

---

1. merki kgs: merkit *J2*. 2. en: *ul. J2*. fylgði sjálfr: *omv. J2 og tf.* fram. 3. manna: *ul. J2*. 3—5. til—búnir: undir merki *J2*.

6—9. **150. vísa.** 1. frák: fra ec *alle*. 3. gingu: gengo *K; fork. J2*.

10—11. ok—fylking: *ul. J2*. 11—12. þá—ok: *ul. J2*.

14—21. **151. vísa.** 1. hykk: *sål. J2;* hygg ec *K*. -ligt: -lig *J2*. 2. gný-: *sål. FJ;* gunn- *alle*. Áleifi: *med* o *alle*. 3. -ǫndum: -endum *J2*. 5. fyrðar: virþar *J2*. 7. ógur-: ǫgi- *J2*. 8. séa: sia *alle*.

22. varð: var *J2*. hart: *ul. J2 og omv.;* sjálfr fram.

152. Rauð í rekka blóði H 367
rǫnd með gumna hǫndum
dreyrugt sverð, þars dýran
drótt þjóðkonung sótti,
auk, at ísarn-leiki,
Innþrœndum lét finnask,
rœkinn, gramr í reikar
rauðbrúnan hjǫr túnum.

K. 227. Fall Þorgeirs af Kvistsstǫðum.

[ÓH (Fms.) k. 211, (Flat.) k. 286; ÓH (49) k. 93, 94.]

Óláfr konungr barðisk þá alldjarfliga; hann hjó 1030
til Þorgeirs af Kvistsstǫðum, lendz manns, þess er fyrr er getit, um þvert andlit ok í sundr nefbjǫrg á p. 486
hjálminum ok klauf hǫfuðit fyrir neðan augu, svá at nær tók af. En er hann fell, mælti konungr: »hvárt er þat satt, er ek sagða þér, Þorgeirr, at þú myndir eigi sigrask í okrum viðrskiptum?«. Í þeiri svipan skaut Þórðr niðr merkistǫnginni svá hart, at stǫngin stóð. Þá hafði Þórðr fengit bana-sár ok fell hann þar undir merkinu. Þá fellu þar ok Þorfiðr muðr ok Gizurr gullbrá, ok hǫfðu hann sótt ii. menn, en hann drap annan þeira, en særði annan, áðr hann fell; svá segir Hofgarða-Refr:

1—8. **152. vísa.** 3. dreyrugt: *sål. v. l. i Fms.;* dreyrug *alle.* þars: þar er *alle.* 5 auk: oc *J2.* ísarn: *sål. ÓH (53);* iarna *alle.*

9. *Overskr. fra 18, J2, der dog ul.* af Kvists.; *mgl. K. 70.* 11. Kvists-: qvi- *J2.* 11—12. þess—getit: *ul. J2.* 12. -lit: -litit *J2.* 12—13. ok—augu: *ul. J2.* 14. af: fyri neþan augun *tf. J2.* En—fell: þa *J2.* 14—15. hvárt—sagða: sagða ec *J2.* 16. í: a *J2.* viðrskiptum: funde *J2.* 17. hart . . stǫngin: *ul. J2.* 19. þar*(1)*: *ul. J2.* fellu þar: fell *J2.* -fiðr muðr: -finnr munnr *J2.* 20—21. en—drap: oc drap hann *J2.* 21. þeira: *ul. J2.* særði annan: *omv. J2 og tf.* hann.

O 218 153. Einn háði gný gunnar
(gall bál Hǫars) stála
rimmu askr við rǫskva
regndjarfr tváa þegna;
dalsteypir hjó Draupnis
dǫggfrey bana hǫggvi
H 368 (hann rauð járn), en annan
ár strauma, vann sáran.

p. 487 Þá varð þat, er fyrr var sagt, at himinn var heiðr, en sól hvarf at sýn ok gerði myrkt; þess getr Sigvatr:

154. Undr láta þat ýtar
eigi smátt, es máttit
skænjǫrðungum skorðu
skýlauss rǫðull hlýja;
drjúg varð á því dœgri
(dagr náðit lit fǫgrum),
orrostu frák austan
atburð, konungs furða.

U 492 Í þenna brum kom Dagr Hringsson með þat lið, er hann hafði haft, ok tók hann þá at fylkja liði sínu ok setti upp merki. En fyrir því at myrkr var mikit, þá varð ekki skjótt um atgǫnguna, þvíat þeir vissu eigi víst, hvat fyrir var. En þó snøru þeir at, sem fyrir váru Rygir ok Hǫrðar. Váru þessir atburðir margir jamsnimma eða sumir lítlu fyrr eða síðarr.

1—8. **153. vísa.** 1. háði: hafðe *J2.* 2. Hǫars: hars *alle.* stála: *sål. J2;* scala *K.* 3. rimmu: runnu *J2 (J3 = K).* rǫskva: ræskum *J2.* 4. tváa: ii. *alle.* 6. hǫggvi: hogv *K.* 8. strauma: struma *J2.*

9. varð—er: var sem *J2.* 10. hvarf: horfinn *J2.*

11—18. **154. vísa.** 2. eigi: ēi *J2.* máttit: mattið *alle.* 3. skæ-: ske- *J2.* 7. frák: fra ec *alle.* austan: æsta *J2.*

19. brum: tima *J2.* Hringsson: *ul. J2.* þat: sitt *J2.* 19—20. er—haft: *ul. J2.* 20. ok—sínu: *ul. J2.* 21. merki: sitt *tf. J2.* 22. þá: *ul. J2.* ekki: æigi sva *J2.* 24. at: þar *tf. J2.* 25. -snimma: *sål. 70, J2; med* e *K.*

K. 228. Fall Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 211, (Flat.) k. 287; ÓH (49) k. 92, 93; Ágr. k. 25; Fsk. k. 109 fin., Tjodrek k. 19.]

Kálfr ok Óláfr hétu frændr Kálfs Árnasonar; þeir stóðu á aðra hlið honum, menn miklir ok hraustir. Kálfr var sonr Arnfinnz Armóðssonar, bróðursonr Árna Armóðssonar. Á aðra hlið Kálfi Árnasyni gekk fram Þórir hundr. Óláfr konungr hjó til Þóris hundz um herðarnar; sverðit beit ekki, en svá sýndisk sem dust ryki ór hreinbjálbanum; þessa getr Sigvatr:

155. Mildr fann gǫrst, hvé galdrar, H 369
gramr sjalfr, meginrammir
fjǫlkunnigra Finna
fullstórum barg Þóri,
þás hyrsendir Hundi
húna golli búnu
(slætt réð sízt at bíta)
sverði laust of herðar.

Þórir hjó til konungs, ok skiptusk þeir þá nǫkkurum hǫggum við, ok beit ekki sverð konungs, þar er hreinbjálbinn var fyrir, en þó varð Þórir sárr á hendi; enn kvað Sigvatr:

---

1. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70.* 2. Kálfr . . Óláfr: *omv. J2.* 3. hlið: hand *J2.* menn miklir: *omv. J2.* hraustir: sterkir *J2.* 4—5. Kálfr—Armóðss.: *ul. J2.* 5. Kálfi Á.: honum *J2.* 6. hundz: *ul. J2.* 7. herðarnar: þverar *tf. J2.* sýndisk: þotti *J2.* 8. dust: dyst *skr. K, 18, 70.* -bjálbanum: *med* f *J2.* þessa getr: sva q: *J2 (*sva s. *J3).*

9—16. **155. vísa.** 1. fann: veit *J2.* gǫrst: gerst *K;* giorzt *J2.* 5. þás: þa er *alle.* 6. golli: *med* u *alle.* 8. of: um *alle.*

17. nǫkkurum: *ul. J2 (ikke J3).* 18—19. ok—hendi: *ul. J2.* 20. enn: sva *J2.*

156. Þollr dylr saðrar snilli
seims, en þat veitk heiman,
(hverr sæi) Hunds (verk stœrri)
hugstórs, es frýr Þóri,
es þvergarða þorði
Þróttr, hinn es framm sótti,
glyggs í gǫgn at hǫggva
gunnranns konungmanni.

Konungr mælti til Bjarnar stallara: »ber þú hundinn, er eigi bíta járn«. Bjǫrn snøri øxinni í hendi sér ok laust með hamrinum; kom þat hǫgg á ǫxl Þóri, ok varð allmikit hǫgg, ok rataði Þórir við; en því jamskjótt snøri konungr í móti þeim Kálfi frændum ok veitti bana-sár Óláfi, frænda Kálfs. Þá lagði Þórir hundr spjóti til Bjarnar stallara á honum miðjum,
U 493 veitti honum bana-sár. Þá mælti Þórir: »svá bautu
O 219 vér bjǫrnuna«. Þorsteinn knarrarsmiðr hjó til Óláfs konungs með øxi, ok kom þat hǫgg á fótinn vinstra við knéit fyrir ofan. Finnr Árnason drap þegar
H 370 Þorstein. En við sár þat hneigðisk konungr upp við stein einn ok kastaði sverðinu ok bað sér guð hjálpa. Þá lagði Þórir hundr spjóti til hans; kom lagit neðan

1—8. **156. vísa.** 1. saðrar: sannrar *J2*. 2. þat veitk: ec þat veit *J2;* veit ec *skr. K.* 6. Þróttr: þrott *J2*. framm: vm *tf. K.* 7. gǫgn: gegn *alle.*

10. járn: *med art. J2*. 11—12. með—hǫgg: til þoris a axlina *J2*. 12. rataði: hrataðe *J2*. Þórir: þa *tf. J2*. 12—13. en—jamskjótt: *ul. J2*. 13. snøri kgr: *omv. J2*. móti: mot *J2*. K. frændum: frændum Kalfs *J2*. 14. Kálfs: hans *J2*. 15. spjóti . . stallara: *ul. J2*. honum miðjum: *omv. J2 og tf.* oc. 16. Þá: *ul. J2 og omv.* Þ. m. bautu: bautum *J2*. 17—18. til—kgs | með øxi: *omv. J2*. 18. ok: *ul. J2*. þat hǫgg: hauggit *J2*. 19. við knéit: kne *efter* ofan *J2*. 20 kgr: *med art. J2*. 20—21. upp—einn: at einom steine *J2*. 21. ok*(1)*—sverðinu: *ul. J2*. sér: *efter* hjálpa *J2 og tf. her:* oc kastaði sverþino. 22. hans: oc *tf. J2*. neðan: *ul. J2*.

undir brynjuna ok rendi upp í kviðinn. Þá hjó Kálfr til hans; kom þat hǫgg inum vinstra megin útan á hálsinn. Menn greinask at því, hvar Kálfr veitti konungi sár. Þessi iii. sár hafði Óláfr konungr til lífláts. En eptir fall hans, þá fell sú flestǫll sveitin, er fram hafði gengit með konungi. Bjarni gullbrárskáld kvað þetta um Kálf Arnason:

157. Jǫrð rétt vígi varða
vígreifr fyr Áleifi;
brauzt við bragning nýztan
bág; þat kveðk mik frǿgu;
fyrr gekt á stað Stiklar
stórverkr, en óð merki,
satt 's at sókn of veittir
snjallr, unz gramr vas fallinn.

Sigvatr skáld kvað þetta um Bjǫrn stallara:

158. Bjǫrn frák auk at, œrnum,
endr stǫllurum kendi,
-hug hvé halda dugði
(hann sótti framm) dróttin-;

2. þat hǫgg: haugit *J2.* útan: *ul. J2.* 3. því: *ul. J2.* hvar: hverr *J2 (J3).* 4. sár: a halsinom *tf. J2.* Ól. kgr: hann *J2.* 5. þá: *ul. J2.* sú . . sveitin: sveit su *J2.* 6. kgi: *med art. J2.* 6—15. Bjarni—fallinn: *efter følg. vers J2.*

8—15. **157. vísa.** 1. rétt: rettu *alle.* vígi: at *tf. K.* 2. Áleifi: oleifi *alle.* 3. brauzt: brauztu *alle (K:* bav-*).* nýztan: nyzta *J2.* 4. kveðk: kveð ec *alle.* 5. gekt: gektu *alle.* Stiklar: *sål. J2;* Sticla *K.* 6. stórverkr: *sål. H (hvorfra?);* stor verk *alle.* óð: orð *J2 (J3 = K).* 7. 's: er *K;* var *J2.* of: um *alle (sammen med* sokn *J2).* 8. gramr: framr *J2 (J3).*

16. skáld: *ul. J2.*

17—495$_4$. **158. vísa.** 1. frák: fra ec *alle.* auk: *ul. J2.* at: af *K; tf. J2.* œrnum: ǫrnu *J2.* 2. stǫllurum: stallorum *K;* stallerum *J2.* kendi: *sål. J2;* kendo *K.*

fell í her með hollum
hann verðungar mǫnnum
(leyfðr 's) at hilmis hǫfði
hróðrauðigs (sá dauði).

K. 229. Uphaf Dags hríðar.

[ÓH (Fms.) k. 212, jfr. (Flat.) k. 288; ÓH (49) k. 92, 93, 94; Ágr. k. 25; Fsk. k. 109 fin.; Tjodrek k. 19.]

Dagr Hringsson helt þá upp orrostu ok veitti ina H 371 fyrstu atgǫngu svá harða, at bœndr hrukku fyrir, en sumir snøru á flótta. Þá fell fjǫlði liðs af bóndum, en þessir lendir menn, Erlendr ór Gerði, Áslákr af Finneyju; var þá merki þat niðr hǫggvit, er þeir hǫfðu áðr með farit. Var þá orrosta in ákafasta; kǫlluðu menn þat Dags-hríð. Þá snøru þeir í móti Dag Kálfr Árnason, Hárekr ór Þjóttu, Þórir hundr, með þá fylking, er þeim fylgði. Var þá Dagr borinn afli, ok snøri hann þá á flótta ok alt lið þat, er eptir var; ok verðr þar dalr nǫkkurr upp, sem meginflóttinn fór; fell þar þá mart lið; dreifðisk þá fólkit tveggja U 494 vegna í brot. Váru margir menn sárir mjǫk, en margir svá mjǫk mœddir, at til enskis váru fœrir. Bœndr ráku skamt flótta, þvíat hǫfðingjar snøru brátt aptr ok þar til, er valrinn var, þvíat margir áttu þar at leita eptir vinum sínum ok frændum.

---

6. mǫnnum: manne *J2.* 7. 's: er *alle.*
5. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Dags hrið *J2.* 6. veitti: gerþi *J2.* 6—7. ina fyrstu: *ul. J2.* 8. Þá fell: *omv. J2.* 11. áðr: *ul. J2.* 12. kǫlluðu—þat: þat var kalluð *J2.* þeir: *ul. J2.* 13. Dag: *sål. K, J2.* 14. fylgði: hafþe fylgt *J2.* 15. afli: ofrliðe *J2.* snøri: sneriz *J2.* þá: *ul. J2.* lið þat: *omv. J2.* 16. verðr: var *J2.* dalr—sem: dalverpi er *J2.* megin-: *sål. 18, 70, J2; mgl. K.* 18—19. Váru—fœrir: *ul. J2.* 20. Bœndr: boandr *J2.* flótta: *med art. J2.* þvíat hǫfðingjar: *ul. J2.* brátt: *ul. J2.* 21. til: *ul. J2.* var: la *J2.* 22. vinum . . . frændum: *omv. J2.* ok: eða *J2.*

K. 230. Jartegnir Óláfs konungs við Þóri hund.

[ÓH (Fms.) k. 213, (Flat.) k. 289 fin.; ÓH (49) k. 99.]

Þórir hundr gekk þar til, er var lík Óláfs konungs, ok veitti þar umbúnað, lagði niðr líkit ok rétti ok breiddi klæði yfir; ok er hann þerði blóð af andlitinu, þá sagði hann svá síðan, at andlit konungsins var svá fagrt, at roði var í kinnum, sem þá at hann svæfi, en miklu bjartara en áðr var, meðan hann lifði. Þá kom blóð konungsins á hǫnd Þóri ok rann upp á greipina, þar er hann hafði áðr sár fengit, ok þurfti um þat sár eigi umband þaðan í frá; svá grøri þat skjótt. Váttaði Þórir sjálfr þenna atburð, þá er helgi Óláfs konungs kom upp, fyrir alþýðu. Varð O 220
Þórir hundr fyrst til þess, at halda upp helgi konungsins, þeira ríkis-manna, er þar hǫfðu verit í mótstǫðu-flokki hans.

K. 231. Frá brœðrum Kálfs Árnasonar. H 372

[ÓH (Fms.) k. 214, (Flat.) k. 290; jfr. ÓH (49) k. 98.]

Kálfr Árnason leitaði at brœðrum sínum, er þar váru fallnir; hann hitti Þorberg ok Finn; ok er þat sǫgn manna, at Finnr kastaði at honum saxi ok vildi

---

1—2. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Grǫdd Hǫnd þoris Hundz *J2.* 3. var: la *efter* kgs *J2.* 4. líkit: *ul. J2.* 5. klæði yfir: *omv. J2.* ok: enn *J2.* 7. svá: *ul. J2.* at: oc *J2 og ul.* var. þá at: *ul. J2.* 8. áðr var: *ul. J2.* 9. Þóri: þoris *J2 (J3 = K).* 10. á: i *J2.* hafði—fengit: var saʀ *J2.* 11. eigi umband: engi umbond *J2, 70.* þaðan í frá: *ul. J2.* 12. þat: *ul. J2.* 13. fyrir alþýðu: *ul. J2.* 14. þess: *ul. J2.* 15. ríkis-: *ul. J2.* þar—verit: varu *J2.* 16. flokki hans: við hann *J2.* 17. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra finni Arnasyni *J2.* 18. þar: *ul. J2 og omv.* fallnir váru. 19. hann hitti: *omv. J2.* Þorberg ... Finn: *omv. J2.* ok*(2)*: *ul. J2.*

drepa hann ok mælti til hans hǫrðum orðum, kallaði griðníðing ok dróttinsvika. Kálfr gaf ekki því gaum ok lét Finn bera í brot ór valnum ok svá Þorberg. Var þá leitat at um sár þeira, ok hǫfðu þeir engi sár banvæn; hǫfðu þeir fallit fyrir vápna-burð ok mœði. Þá leitaði Kálfr at flytja brœðr sína ofan til skips ok fór með þeim sjálfr. En þegar er hann snøri í brot, þá fór í brot alt bóanda-lið þat, er þar átti heimili í nánd, nema þeir menn, er þar stǫrfuðu at frændum sínum ok vinum, þeim er sárir váru, eða líkum þeira, er fallnir váru. Váru sárir menn fluttir heim á bœinn, svá at hvert hús var fult af
U 495 þeim, en tjaldat úti yfir sumum. En svá undarliga mart fólk sem samnazk hafði í bóanda-herinn, þá þótti mǫnnum þat eigi miðr frá líkendum, hvernug skjótt ruddi samnaðinn, þá er til þess tók; ok var þat mjǫk til, at it mesta fjǫlmennit hafði þar samnazk ór heruðum, ok váru mjǫk heimfúsir.

K. 232. Frá Verdœlum.

[ÓH (Fms.) k. 215, (Flat.) k. 291 fin.]

Bœndr þeir, er heimili áttu í Veradal, gengu til fundar við hǫfðingja, Hárek ok Þóri, ok kærðu fyrir þeim sín vendræði, sǫgðu svá: »flótta-menn þessir, er
H 373 hér hafa undan komizk, munu fara upp eptir Veradal

1—2. kallaði—-svika: *ul. J2.* 2. því gaum: gaum at því *J2.* 3. ok*(1)*—í: let hann bera þa baða *J2 og ul. det følg.*: ok—Þorberg. 4. Var—ok: *ul. J2.* 5. sár banvæn: *omv. J2.* þeir: mest *J2.* 6. Þá—at: Kalfr let *J2.* ofan: *ul. J2.* 8. í brot*(2)*: braut *J2.* bóanda-: bonda- *J2.* 8—9. þat—nánd: *ul. J2;* nǫnd *skr. K.* 12—18. af—heimfúsir: *ul. J2;* af *ul. ikke J3.* 19. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* fra Þori Hund *J2.* 20—21. til—við: fyri *J2.* 22. sín vendræði: *omv. J2 og skr.* vand- *(= 18, 70).* 23. upp eptir: um *J2.*

ok munu búa óheppiliga at heimilum várum, en oss er ekki fœrt heim, meðan þeir eru hér í dalnum; nú gerið svá vel, farið eptir þeim með liði ok látið ekki barn í brot komask, þvíat slíkan kost mundu þeir oss ætla, ef þeir hefði betr haft í várum fundi, ok svá munu þeir enn gera, ef vér hittumk síðarr, svá at þeir hafi meira kost en vér; kann vera, at þeir dvelisk í dalnum, ef þeir vænta sér enskis ótta; munu þeir þegar fara óspakliga um byggðir várar«. Rœddu bœndr um þetta mǫrgum orðum ok eggjuðu með ákafa miklum, at hǫfðingjar skyldu fara ok drepa þat fólk, sem undan hafði komizk. Ok er hǫfðingjar rœddu þetta sín í milli, þá þótti þeim bœndr mart satt sagt hafa í sinni rœðu; réðu þá þat, at þeir Þórir hundr snørusk til ferðar með Verdœlum, ok hafði hann dc. manna, þat er hans lið var, fóru síðan; tók þá at nátta. Létti Þórir eigi fyrr ferðinni, en hann kom um nóttina á Súlu; ok spurði hann þar þau tíðendi, at um kveldit hafði þar komit Dagr Hringsson ok margar aðrar sveitir af Óláfs mǫnnum, haft þar nátt-verðar-dvǫl, en farit síðan á fjall upp. Þá segir Þórir, at hann myndi ekki rekask eptir þeim um

1. at: *ul. K.* 1—2. en—dalnum: *ul. J2.* 3. með liði: *ul. J2.* 4. barn: manzbarn *J2.* í brot: undann *J2.* 4—9. þvíat—várar: með fiorfi *J2.* 9—10. Rœddu bœndr | um þetta: *omv. J2 og har* tauluðu *f.* rœddu. 10. ok eggjuðu: *ul. J2.* 10—11. ákafa miklum: *omv. J2.* 11. fara ok: *ul. J2.* þat fólk: folc allt þat *J2.* 12. sem: er *J2.* 12—14. Ok—rœðu: *ul. J2.* 14. þá þat: þeir þat af *J2.* þeir: *ul. J2.* 15. snørusk—ferðar: scyllde fara eptir þeim *(*flottamonnum *J3) J2.* hann: *ul. J2.* 16—17. fóru—nátta: *ul. J2.* 17. ferðinni: um nottina *J2.* 18. um nóttina: upp *J2.* þau tíðendi: *ul. J2.* 19. um kveldit[3] | hafði—komit[2] | Dagr[1]: *omv. J2 og ul.* Hringsson. 20. aðrar: *ul. J2.* Óláfs mǫnnum: *omv. J2 og tf.* konungs. ok hafðu. 21. fjall: fioll *J2.* 21—499_1. Þá—ok*(1)*: *ul. J2.*

fjǫll, ok snøri hann þá aptr ofan í dalinn, ok fengu þeir þá fátt drepit af mǫnnum. Síðan fóru bœndr til heimila sinna, en Þórir fór eptir um daginn ok
U 496 O 221 hans lið út til skipa sinna; en konungs-menn þeir, er fœrir váru, forðuðu sér, leyndusk í skógum, sumir hǫfðu hjálp af mǫnnum*.

K. 233. Frá Þormóði Kolbrúnarskáld.

[ÓH (Fms.) k. 218, (Flat.) k. 293; ÓH (49) k. (95), 96; Fóstbr. (Hb.) k. 24.]

H 374 Þormóðr Kolbrúnarskáld var í orrostu undir merkjum konungs. Ok er konungr var fallinn ok atsókn var sem óðust, þá fell konungs-lið hvat við annat, en þeir váru flestir sárir, er upp stóðu. Þormóðr varð sárr mjǫk; gerði hann þá sem aðrir, at allir opuðu þar frá, er mestr þótti lífs-háski, en sumir runnu. Þá hófsk sú orrosta, er Dags-hríð er kǫlluð; sótti þá þangat til alt konungs-liðit, þat er vápnfœrt var, en Þormóðr kom þá ekki í orrostu, þvíat hann var þá óvígr bæði af sárum ok af mœði, ok stóð
O 222 hann þar hjá félǫgum sínum, þótt hann mætti ekki

1. hann: Þorir *J2.* aptr ofan: *omv. J2.* 1—2. fengu—þá: feck *J2.* 4. lið út: menn *J2.* 4—5. þeir—váru: *ul. J2.* 5. leyndusk: *ul. J2.* skógum: enn *tf. J2.* 6. hǫfðu: fengo *J2.* 7. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Andlat Þormoðar *J2.* 9. kgs: með Olafi konunge *J2.* ok: enn *J2.* 10. var: *ul. J2.* 10—11. þá—annat: fell hverr a fætr aðrom konungs manna *J2.* 11. þeir váru: *ul. J2.* sárir: þeir *tf. J2.* 12. varð: var *J2.* sárr mjǫk: *omv. J2.* gerði—aðrir: for honum þa sem flestum *J2.* 13 opuðu: hopuðu *J2.* er: sem *J2.* háski: *med art. J2.* 14. Dags-hríð . . . kǫlluð: *omv. J2.* 15. til: *ul. J2.* kgs-liðit: liþ konungs *J2.* 17. þá: *sål. 18, 70; ul. K, J2.* af*(2)*: *ul. J2.*

*) *Herefter indskyder J2 et kapitel om Harald Sigurdsson der findes aftrykt som Tillæg I.*

annat at hafask. Þá var hann lostinn með ǫru í síðuna vinstri; braut hann af sér ǫrvar-skaptit ok gekk þá brot frá orrostu ok heim til húsanna ok kom at hlǫðu nǫkkurri; var þat mikit hús. Þormóðr hafði sverð bert í hendi, ok er hann gekk inn, þá H 375 gekk maðr út í móti honum; sá mælti: »furðu ill læti eru hér inni, veinan ok gaulan; skǫmm mikil, er karlmenn hraustir skolu eigi þola sár sín, ok vera kann, at þeir konungs-menninir hafi allvel fram gengit, en allódrengiliga bera þeir sárin sín«. Þormóðr svarar: »hvert er nafn þitt?«. Hann nefndisk Kimbi. U 497 Þormóðr svarar: »vartu í bardaga?«. »Var ek, segir hann, með bóndum, er betr var«. »Ertu nǫkkut sárr?« segir Þormóðr. »Lítt, segir Kimbi; eða vartu í bardaga?«. Þormóðr segir: »var ek með þeim, er betr hǫfðu«. Kimbi sá, at Þormóðr hafði gullhring á hendi; hann mælti: »þú munt vera konungs-maðr; fá þú mér gullhringinn, en ek mun leyna þér; bœndr munu drepa þik, ef þú verðr á veg þeira«. Þormóðr segir: »haf þú hring, ef þú fær; látit hefi ek nú meira«. Kimbi rétti fram hǫndina ok vildi taka hringinn. Þormóðr sveifldi til sverðinu ok hjó af honum hǫndina,

---

1. annat: *ul. J2.* hafask: hafa *J2 (J3 = K).* með: *ul. J2.* 2. síðuna vinstri: *omv. J2.* braut hann: *omv. J2 (J3 ul.* hann*).* 3. brot—ok*(1): ul. J2.* 4. var—hús: *ul. J2.* 5. sverð bert: *omv. J2.* ok: ser *J2.* 6. út: *ul. J2.* móti. mot *J2.* sá: oc *J2.* 7. veinan: vælun *J2 (skr. også* gawlun*).* 8. er: at *tf. J2 (J3 = K).* skolu—þola: þoli æigi *J2.* 8—10. ok—sín: *sål. J2; mgl. K, 18, 70 (overspr. i K-mbr.).* 11. svarar: mællti *J2.* nefndisk K.: sv' Kimbi heiti ec *J2.* 12. svarar: spyʀ *J2.* 12—13. segir hann: hann svarar *foran* Var *J2.* 13. nǫkkut: nackvat *J2.* 14. Lítt: nackvat *tf. J2.* 16. K. sá: þa sa Kimbi *J2.* 17. hann: Kimbi *J2.* þú*(2)*: *ul. J2.* 19. veg: *sål. K, J2;* vegi *18, 70.* segir: mællti *J2.* 20. hring: *med art. J2.* fær: nair *J2.* 22. sveifldi: sveiflaðe *J2.* til: *ul. J2.* honum: Kimba *J2; efter* hǫndina *18, 70.*

ok er svá sagt, at Kimbi bar sár sitt engum mun betr en hinir, er hann hafði fyrr á leitat. Fór Kimbi brot, en Þormóðr settisk niðr í hlǫðunni ok sat þar um hríð ok heyrði á rœður manna. Þat var mælt þar mest, at hverr sagði þat, er sét þóttisk hafa í orrostu, ok rœtt um framgǫngur manna; lofuðu sumir mest hreysti Óláfs konungs, en sumir nefndu aðra menn til ekki síðr; þá kvað Þormóðr:

159. Ǫrt vas Áleifs hjarta,
óð framm konungr (blóði
rekin bitu stǫl) á Stiklar
stǫðum, kvaddi lið bǫðvar;
H 376 élþolla frák alla
Jalfaðs nema gram sjalfan
(reyndr vas flestr) í fastri
fleindrífu sér hlífa.

K. 234. Dauði Þormóðar.

[ÓH (Fms.) k. 218, (Flat.) k. 294; ÓH (49) k. 97; Fóstbr. (Hb.) k. 24.]

Þormóðr gekk síðan í brot til skemmu nǫkkurrar, gekk þar inn. Váru þar áðr margir menn inni fyrir sárir mjǫk; var þar at kona nǫkkur ok batt um sár

1—2. sár sitt | engum—betr: *omv. J2.* 2. hinir: þeir *J2.* fyrr: aðr *J2.* 4—5. mælt—mest: mest orþat *J2.* 6. orrostu: *med art. J2.* 8. menn: *ul. J2.* til: *efter* síðr *J2.* Þormóðr: visu *tf. J2.*

9—16. **159. vísa.** 1. Áleifs: Olafs *alle.* 2. blóði: goðe *J2.* 3. bitu: *sål. J2;* ero *K.* á: i *18, 70.* Stiklar: *sål. J2;* Sticla *K.* 4. kvaddi: *mulig er* kvaddisk *rigtigere.* 5. frák: fra ec *K;* sa ec *J2.* 6. Jalfaðs: jalmfloðs *J2.*

17. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70; ingen kap. inddel. i J2.* 18. síðan: þaðann *J2.* brot: oc kom *tf. J2.* 19. gekk þar: oc geck *J2.* áðr: *ul. J2.* margir menn | inni: *omv. J2.* 19—20. fyrir ... mjǫk: *ul. J2.* 20. var—at: þar var ein *J2.* nǫkkur: inne *J2.*

manna. Eldr var á gólfinu, ok vermði hon vatn til at fægja sárin, en Þormóðr settisk niðr við dyrr útar. Þar gekk annarr maðr út, en annarr inn, þeir er stǫrfuðu at sárum mǫnnum. Þá snøri einn hverr at Þormóði ok sá á hann ok mælti síðan: »hví ertu svá fǫlr?, ertu sárr, eða fyrir hví biðr þú þér eigi lækningar?«. Þormóðr kvað þá vísu:

160. Emkak rjóðr, en rauðum
ræðr grǫnn Skǫgul manni
hauka setrs en hvíta,
hyggr fár of mik sáran;
hitt veldr, mér at, meldrar U 498
morðvenjandi Fenju,
djúp ok danskra vápna
Dags hríðar spor svíða.

Síðan stóð Þormóðr upp ok gekk inn at eldinum ok
stóð þar um hríð. Þá mælti læknirinn til hans: »þú,
maðr, gakk út ok tak mér skíðin, er hér liggja fyrir O 223
durum úti«. Hann gekk út, bar inn skíða-fangit ok H 377
kastaði niðr á gólfit. Þá sá læknirinn í andlit honum
ok mælti: »furðu bleikr er þessi maðr; hví ertu slíkr?«.
Þá kvað Þormóðr:

161. Undrask ǫglis landa
eik, hví vér róm bleikir;

1—2. Eldr—en: *ul. J2.* 3. útar: *ul. J2.* út .... inn: *omv. J2.* 4. snøri: geck *J2.* hverr: maðr *J2.* 5. ok*(1)*—hann: *ul. J2.* síðan: *ul. J2.* 6. fyrir: *ul. J2.* 7. þá: *ul. J2.*

8—15. **160. vísa.** 1. Emkak: Emka ec *alle.* 3. setrs: latrs: *J2.* en: hin *K.* 4. of: um *alle.* 5. at: ef *J2.* 8. Dags: *sål. J2;* dals *K, 18, 70.*

16. inn: *ul. J2.* 17. hríð: stund *J2.* til hans: *ul. J2.* 18. mér skíðin: sciðafang *J2 og skr.* liɑr. 18—19. fyrir—úti: hia dyrunum *J2.* 19. bar inn: oc toc upp *J2.* 20. kastaði: kastar *J2.* á golfit: hia elldinom *J2.* 21. maðr: eðr *tf. J2.*

23—503_{6}. **161. vísa.** 1. ǫglis: *sål. J2;* eyglis *K.* 2. hví—róm: at ver sem *J2.*

fár verðr fagr af sǫrum,
fannk ǫrva drif, svanni;
mik fló malmr enn kløkkvi
magni keyrðr í gǫgnum;
hvast beit hjarta et næsta
hættligt jarn, es ek vætti.

Þá mælti læknirinn: »láttu mik sjá sár þín ok mun ek veita umbǫnd«. Síðan settisk hann niðr ok kastaði klæðum af sér. En er læknir sá sár hans, þá leitaði hon um þat sár, er hann hafði á síðunni, kendi þess, at þar stóð járn í, en þat vissi hon eigi til víss, hvert járnit hafði snúit. Hon hafði þar gǫrt í steinkatli, stappat lauk ok ǫnnur grǫs ok vellt þat saman ok gaf at eta inum sárum mǫnnum ok reyndi svá, hvárt þeir hefði holsár, þvíat kendi af laukinum út ór sári því, er á hol var. Hon bar þat at Þormóði, bað hann eta. Hann svarar: »ber brot, ekki hefi ek grautsótt«. Síðan tók hon spennitǫng ok vildi draga út járnit, en var fast ok gekk hvergi, stóð ok lítit út, þvíat sárit var sollit. Þá mælti Þormóðr: »sker þú til járnsins, svá at vel megi ná með tǫnginni; fá mér síðan ok lát mik kippa«. Hon gerði, sem hann mælti. Þá tók Þormóðr gullhring af hendi sér ok fekk lækninum, bað hana gera af, slíkt er hon vildi —
H 378 »góðr er nautr at, segir hann, Óláfr konungr gaf mér

4. fannk: fann ec *alle.* 5. enn: *sål. J2;* hin *K.* kløkkvi: dǫckvi *J2.*

8. hann: Þormóðr *J2.* 9. af sér: *ul. J2.* læknir: hon *J2.* 10. þat sár: *omv. J2.* þess: hon *J2.* 11—12. en—snúit: *ul. J2.* 15—16. sári því: *omv. J2.* 16. Þorm.: oc *tf. J2.* 17. Hann svarar: Þormoðr mællti *J2.* brot: braut þetta *J2.* 19. en—fast: *ul. J2.* 19—20. hvergi—sollit: ecki sva fast (stoð þat *tf. J3*) *J2.* 20—21. sker þú: skerðu *J2.* 21. með tǫnginni: *ul. J2.* 22. síðan: taungina *tf. J2.* 24. fekk: gaf *J2.* bað—vildi: *ul. J2.* 25. nautr at: nautrinn *J2.*

hring þenna í morgin«. Síðan tók Þormóðr tǫngina ok kipði á brot ǫrinni; en þar váru á krókar ok lágu þar á tágar af hjartanu, sumar rauðar, sumar hvítar; ok er hann sá þat, mælti hann: »feitt er mér enn um hjarta-rœtr«. Síðan hné hann aptr ok var þá dauðr. Lýkr þar frá Þormóði at segja.

K. 235. Frá atburðum orrostu. U 499

[ÓH (Fms.) k. 219, (Flat.) k. 295; Tjodrek k. 19 fin.; ÓH (49) k. 93.]

Óláfr konungr fell miðvikudag iiii. kál. Augusti mánaðar; þat var nær miðjum degi, er þeir fundusk, en fyrir miðmunda hófsk orrostan, en konungr fell fyrir nón, en myrkrit helzk frá miðmunda til nóns. Sigvatr skáld segir svá frá lykðum orrostu: 1030 29. juli

162. Hǫrð es, sízt hermenn firðu
(hlíf raufsk fyr gram) lífi,
auðn at Engla stríði,
(ómjúk) konung sjúkan;
ǫr brá Áleifs fjǫrvi
ǫld, þars herr klauf skjǫldu,
folks (odda gekk fylkir
fund), en Dagr helt undan.

---

1. hring þenna: *ul. J2.* 2. á—ǫrinni: i brœt iarnino *J2.* þar—krókar: krokar varu a œrinne *J2.* 3. rauðar: enn *tf. J2.* 4. hann*(1)*: Þormoðr *J2.* hann*(2)*: vel hefir konungrinn alit oss *tf. J2.* 5. enn: *ul. J2.* 5—6. ok—þá: *ul. J2.* 6. dauðr: oc *tf. J2.* Þormóði: honum *J2.* 7. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Ottuðuz bǫndr *J2.* 8. iiii.: oc inn fiorða *J2.* 9. mánaðar: *ul. J2.* 10. fyrir: hitt var nær *tf. J2.* hófsk orr.: er orrosta hofz *J2.* 11. en: *ul. J2.* myrkrit: *uden art. J2.* frá miðm. | til nóns: *omv. J2.* 12. Sigvatr—orrostu: sva q: Sighv. *J2.*

13—20. **162. vísa.** 1. firðu: giorðu *J2.* 2. raufsk: rœðz *(=* hrauðsk*) J2.* 3. auðn: aund *J2.* stríði: sendi *J2.* 4. ó-: u- *J2.* 5. Áleifs: olafs *alle.* 6. þars: þar er *alle.*

Ok enn kvað hann þetta:

163. Áðr vitu eigi meiðar
ógnar skers né hersa
(þjóð réð þengils dauða)
þann styrk búandmanna,
es slíkan gram sóknum
sárelds viðir feldi
(mǫrg lá dýr í dreyra
drótt) sem Áleifr þótti.

H 379 O 224 Bœndr ræntu ekki valinn, ok varð þegar eptir orrostu heldr svá, at hræzlu sló á marga, þá er móti konungi hǫfðu verit, en þó heldu þeir illviljanum ok dœmðu þat sín á millum, at allir þeir menn, er með konungi hǫfðu fallit, skyldu hafa engan þann umbúning eða grǫpt, sem góðum mǫnnum sómði, ok kǫlluðu þá alla ráns-menn ok útlaga. En þeir menn, er ríkir váru ok þar áttu frændr í valnum, gáfu ekki því gaum, fluttu þeir sína frændr til kirkna ok veittu umbúnað.

K. 236. Jartegnir við blindan mann.

[ÓH (Fms.) k. 220, (Flat.) k. 296; jfr. ÓH (49) k. 100.]

Þorgils Hálmuson ok Grímr, sonr hans, fóru

---

1. þetta: *ul. J2.*

2—9. **163. vísa.** 1. meiðar: meiðr *J2 (J3 = K).* 2. hersa: hersar *J2.* 4. búand-: *med* o *J2.* 5. slíkan: *J2. 18, 70;* slíca *K.* 6. feldi: felldu *J2.* 8. Áleifr: Olafr *K;* Olaf *J2.*

10—11. varð—heldr: var *J2.* 11. hræzlu: otta *J2.* sló: þegar *tf. J2.* á—þá: i scap mærgum monnum eptir orostona þeim *J2.* er: i *tf. J2.* 12. en: *ul. J2.* 13. sín á millum: *ul. J2.* allir þeir: engva þa *J2.* 14. fallit: verit *J2.* 14—15. skyldu—sómði: scyllde at kirkio grafa *J2.* 16. þá alla: þat allt *J2.* ok útlaga: *ul. J2.* 16—17. er—ok: rikir er *J2.* 17—18. í—gaum: *ul. J2.* 18. þeir—frændr: þa þo *J2.* 19. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Blindr maðr feck syn *J2.* 20. Hálmu-: Hialmu- *J2.* sonr: s. *alle.*

til valsins um kveldit, er myrkt var orðit; þeir tóku upp lík Óláfs konungs ok báru brot, þar til er var húskytja nǫkkur lítil ok auð annan veg frá bœnum; hǫfðu ljós með sér ok vatn; tóku þá klæði af líkinu ok þógu líkit ok sveipðu síðan með líndúkum ok lǫgðu þar niðr í húsinu ok huldu með viðum, svá at engi mátti sjá, þótt menn kvæmi í húsit; gengu þeir síðan í brot ok heim til bœjarins. Þar hafði fylgt hernum hvárum-tveggja mart stafkarla ok þat U 500
fátœkis-fólk, er sér bað matar. En þat kveld eptir bardagann hafði þat fólk þar mart dvalizk, ok er náttaði, leitaði þat sér herbergis um ǫll hús, bæði smá ok stór. Þar var einn blindr maðr, sá er sagt er frá; hann var fátœkr, ok fór sveinn hans með honum ok leiddi hann; þeir gengu úti um bœinn ok leituðu sér herbergis. Þeir kómu at því sama eyðihúsi; váru dyrrnar svá lágar, at nær varð at krjúpa inn. Ok er inn blindi maðr kom í húsit, þá þreifaðisk hann fyrir um gólfit, leitaði, hvárt hann myndi mega niðr leggjask; hǫtt hafði hann á hǫfði ok steypðisk H 380
hǫttrinn fyrir andlit honum, er hann laut niðr. Hann kendi fyrir hǫndunum, at tjǫrn var á gólfinu; þá tók hann upp hendinni vátri ok rétti upp hǫttinn, ok kómu fingrnir upp við augun; en þegar brá

---

1. til valsins | um kveldit: *omv. J2 og ul.* er—orðit. 2. brot: i brott *J2.* þar-er: oc þangat sem *J2.* var: ein lítil *tf. J2.* 3—4. nǫkkur—vatn: *ul. J2.* 4. ok: *sål. 18, 70; ul. K.* tóku: þeir *tf. J2.* 5. líkit: *ul. J2.* sveipðu: sveipuðu *J2.* 7. engi: ei *J2.* 8. þeir: *ul. J2.* síðan | í brot: *omv. J2.* 8—13. til—stór: *ul. J2.* 13. blindr maðr: *omv. J2.* 14. fátœkr: snꜹðr *J2.* 14—15. sveinn hans | með honum: *omv. J2.* 17. krjúpa: scriða *J2.* 18. kom: inn *tf. J2.* þá: *ul. J2.* 19—20. leitaði—leggjask: *ul. J2.* 20. hǫtt . . . hann: *omv. J2.* 21. hǫttrinn: niðr *tf. J2.* andlit honum: andlitit *J2.* 22. hǫndunum: hendinne *J2.* 24. upp: *ul. J2.*

kláða á hvarmana svá miklum, at hann strauk með fingrunum vátum augun sjálf; síðan hopaði hann út ór húsinu ok sagði, at þar mátti ekki liggja inni, þvíat þar var alt vátt. Ok er hann kom út ór húsinu, þá sá hann þegar fyrst skil handa sinna ok alt þat, er nær honum var, þat er hann mátti sjá fyrir náttmyrkri. Hann gekk þegar heim til bœjarins ok inn í stofu ok sagði þar ǫllum mǫnnum, at hann hafði fengit sýn sína ok hann var þá skygn maðr. En þat vissu þar margir menn, at hann hafði lengi blindr verit, þvíat hann hafði þar áðr verit ok gengit um byggðir. Hann segir, at þá sá hann fyrst, er hann kom út ór húsi nǫkkuru lítlu ok vándu — »ok var þar vátt alt inni, segir hann; greip ek þar í hǫndunum ok gnøra ek vátum hǫndum um augu mér«; hann segir ok, hvar þat hús stóð. En þeir menn, er þar váru ok sá þessi tíðendi, undruðusk mjǫk um þenna atburð ok rœddu sín í milli, hvat þar myndi inni vera í því húsi. En Þorgils bóndi ok sonr hans
O 225 Grímr þóttusk vita, hvaðan af þessi atburðr myndi hafizk hafa. Þeir hræddusk mjǫk, at óvinir konungs

1. kláða á hvarmana | svá miklum: *omv. J2.* 1—2. með—vátum: um *J2.* 3. sagði—inni: qvað þar ekki mega vera *J2.* 4. þvíat—vátt: *ul. J2.* 5. þá . . þegar: *ul. J2.* 5—7. ok—náttmyrkri: *ul. J2.* 7. bœjarins: biǫrins *J2.* 8. stofu: *med art. J2.* hafði: hefir *J2.* 9—12. En—byggðir: *ul. J2.* 12. þá . . hann*(1)*: *omv. J2.* 13. ok vándu: *ul. J2.* 14. segir hann: *ul. J2.* þar*(2)*: *ul. J2.* hǫndunum: vætuna *J2.* 15. hǫndum: *med art. J2.* augu: *med art. J2 (J3 = K).* 16. En: er *tf. J2.* 17. þessi: *ul. J2 (J3 = K).* undruðusk: undraz *J2.* 18. inni: *ul. J2.* 19. bóndi: buandi *J2.* 19—20. sonr hans | Gr.: *omv. J2;* son *skr. K, 70,* s. *J2, 18.* 20. hvaðan af: af hverio vera mundi *J2 og ul. det følg.* myndi—hafa. 21. Þeir: oc *J2.* mjǫk: *ul. J2.* kgs: hans *J2.*

mundu fara ok rannsaka húsit. Síðan leyndusk þeir í brot ok fóru til hússins ok tóku líkit, fluttu í brot U 501
út í hagann ok fálu þar; fóru síðan til bœjar ok sváfu af nótt þá.

K. 237. Frá Þóri hund.

[ÓH (Fms.) k. 221, (Flat.) k. 297.]

Þórir hundr kom fimta dag ofan ór Veradal út á 1030 30. juli
Stiklarstaði, ok fylgði honum lið mart. Þar var ok mart fyrir bónda-lið Var þá enn rofinn valrinn; H 381
fluttu menn brot lík frænda sinna ok vina ok veittu hjálp sárum mǫnnum, þeim er menn vildu grœða; en fjǫlði mannz, hafði þá andazk, síðan er lokit var bardaga. Þórir hundr gekk þar til, er konungr hafði fallit, ok leitaði líksins; ok er hann fann þat eigi, spurðisk hann fyrir, ef nǫkkurr maðr kynni segja honum, hvar líkit væri komit, en þat vissi engi at segja. Þá spurði hann Þorgils búanda, ef hann vissi nǫkkut til, hvar lík konungs var. Þorgils svarar svá: »ekki var ek í bardaga; veit ek þaðan fá tíðendi; fara nú margar sǫgur; þat er nú sagt, at Óláfr kon-

1. fara: koma *J2*. húsit: þar *J2*. 2. *í(1)*—fóru: *ul. J2*. líkit: oc *tf. J2*. í brot*(2)*: braut oc *J2*. 3. til bœjar: heim *J2*. 4. nótt þá: nottina *J2*. 5. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* Horfit lic konungs *J2*. 6. dag: *med art. J2*. út: oc ut *J2*. 7. Stiklar-: *sål. J2;* Sticla- *K*. lið mart: mart manna *J2*. 7—8. Þar³ | var ok² | mart¹: *omv. J2*. 8. fyrir: folc oc *tf. J2*. 9. menn: þa *tf. J2*. lík—vina: frændr sina oc vine *J2*. ok*(2)*: enn *J2*. 10. hjálp: hiolpir *J2 (J3 = K)*. 11. þá: *ul. J2*. 11—12. er—bardaga: or sarum *J2*. 12. kgr: *med art. J2 (J3 = K)*. 13. ok*(2)*: enn *J2*. þat: *ul. J2*. 14. eigi: þa *tf. J2*. nǫkkurr maðr: nockorir menn *J2*. 14—15. segja honum: honum at segia *J2*. 15. væri: munde niðr *J2*. 16. búanda: *sål. J2, 18 (o);* bonda *K, 70*. 17. kgs: *med art. J1*. var: mundi vera *J2*. 18. svá: *ul. J2*. veit: kann *J2*. tíðendi: segia *tf. J2*. 19. sǫgur: fra *tf. J2*.

ungr hafi hittr verit í nótt uppi hjá Staf ok sveit manna með honum; en ef hann hefir fallit, þá munu sveitungar yðrir hafa fólgit lík hans í holtum eða hreysum«. En þótt Þórir þœttisk vita it sanna, at konungr var fallinn, þá tóku þó margir undir ok gerðu þann kurr, at konungr myndi hafa brot komizk ór orrostu ok skamt myndi til, at hann myndi fá her ok koma á hendr þeim. Fór þá Þórir til skipa sinna ok síðan út eptir firði. Þá tók at dreifask alt bónda-liðit, ok fluttu brot ina sáru menn, alla þá er hrœrandi váru.

K. 238. Líkferð Óláfs konungs til Niðaróss.

[ÓH (Fms.) k. 222, (Flat.) k. 298; Fsk. k. 109 fin.; jfr. ÓH (49) k. 100.]

Þorgils Hálmuson ok þeir Grímr feðgar hǫfðu í sinni varðveizlu lík Óláfs konungs ok váru um þat mjǫk hugsjúkir, hvernug þeir fengi til gætt, at eigi næði óvinir konungs at misfara með líkinu, þvíat þeir heyrðu þær rœður bónda, at þat ráð myndi til liggja, ef lík konungs fynnisk, at brenna þat eða
H 382 flytja út á sæ ok søkkva niðr. Þeir feðgar hǫfðu
U 502 sét um nóttina, svá sem kertis-log brynni þar yfir,

1. í nótt: *ul. J2.* Staf: stað *J2 (= J3).* 2. hefir fallit: er fallinn i oʀostu *J2.* 5. kgr: *med art. J2.* þó: *ul. J2.* 6. kgr: *med art. J2.* hafa brot: i brott hafa *J2.* 7—8. fá—ok: enn aftr *J2.* 8. koma: með her *tf. J2.* þá Þórir: *omv. J2.* 9. síðan: sva *J2.* 10. bónda-liðit: boanda-lið *J2.* brot: i brot alla *J2.* alla þá: *omv. J2.* 12. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Grafit lic konungs *J2.* 13. Hálmu-: Hialmu- *J2.* Grimr: *ul. J2.* 15. mjǫk: *ul. J2.* hvernug: hvernig *J2.* 15—16. fengi—næði: mundi vaðveitt fa sva at *J2.* 16. kgs: hans næði ecki *J2.* 17. ráð: *ul. J2.* 18. fynnisk: fyndiz *J2.* þat: *ul. J2.* 19. út: *ul. J2.* niðr: *ul. J2.* 20. sét | um nóttina: *omv. J2.* kertis-log brynni: kyndil lios *J2.*

er lík Óláfs konungs var í valnum, ok svá síðan, er þeir hǫfðu fólgit líkit, þá sá þeir jafnan um nætr ljós þannug til, er konungrinn hvílði. Þeir hræddusk, at óvinir konungs myndi leita líksins, þar er var, ef þeir sæi þessi merki; var þeim Þorgilsi títt at flytja líkit í brot til þess staðar nǫkkurs, er þat væri vel komit. Þeir Þorgils gerðu kistu ok vǫnduðu sem mest ok lǫgðu þar í lík konungs; en síðan gerðu þeir aðra líkkistu ok báru þar í hálm ok grjót, svá at þat skyldi vera mannz-hǫfgi, lykðu þá kistu vandliga. Ok er brottu var af Stiklarstǫðum alt lið bónda, þá bjoggu þeir Þorgils ferð sína; fekk hann róðrarferju nǫkkura; váru þeir saman menn vii. eða viii. ok allir frændr eða vinir Þorgils. Þeir fluttu lík konungs til skips leyniliga ok settu kistuna undir þiljur niðr. Kistu þá hǫfðu þeir ok með sér, er grjótit var í, settu hana í skip, svá at allir menn máttu sjá; 0 226
fara síðan út eptir firði; fengu gott leiði, kómu at kveldi, er myrkva tók, út til Niðaróss, lǫgðu at við konungs-bryggju. Síðan sendi Þorgils menn upp í bœinn ok lét segja Sigurði byskupi, at þeir fóru þar með lík Óláfs konungs. En er byskup spyrr þessi tíðendi, sendi hann þegar menn sína ofan á bryggjur;

---

1. Óláfs: *ul. J2.* var: la *J2.* 3. þannug—hvílði: yfir liki konungsins *J2.* 4. myndi: mundu *J2.* er: sem *J2.* 5—7. var—komit: *ul. J2.* 7. Þorgils: *ul. J2.* 9. lík-: *ul. J2.* 10. þat—mannz-: var mann- *J2.* lykðu: oc luktu *J2.* 11. brottu: brott *J2.* 12. þá: *ul. J2.* 13. váru—saman: oc varu a *J2.* menn vii.: *omv. J2.* 14—15. kgs: *med art. J2.* 15. til skips | leyniliga: *omv. J2.* 16—17. hǫfðu—sér | er—í*(1)*: *omv. J2*, *ul.* ok *og skr.* griot *og tf.* oc *efter* sér. 17. í*(2)*—at: þar er *J2.* 18. firði: *med art. J2 og tf.* oc. gott leiði: *omv. J2.* 19. er—út: *ul. J2.* 20. -bryggju: brygior *J2.* Þorgils: hann *J2.* 22. byskup: hann *J2.* spyrr: spurþe *J2.* 23. þegar: *ul. J2.*

þeir tóku þar róðrar-skútu ok lǫgðu at skipi Þorgils, báðu fá sér lík konungsins. Þeir Þorgils tóku þá kistu, er uppi stóð á þiljunum, ok báru í skútuna. Síðan røru þeir menn út á fjǫrð ok søkðu þeir þar niðr kistunni. Þá var myrkt af nótt. Þeir Þorgils H 383 røru þá upp eptir ánni, til þess er þraut bœinn, ok lǫgðu þar at, er Saurhlíð heitir; þat var fyrir ofan bœinn. Þá báru þeir upp líkit ok inn í eyðiskemmu nǫkkura, er þar stóð upp frá ǫðrum húsum; vǫkðu þeir þar um nóttina yfir líkinu. Þorgils gekk ofan í bœinn; fann hann þá menn at máli, er helzt hǫfðu þar verit vinir konungs; spurði hann þá, ef þeir vildi taka við líki konungs; þat þorði engi maðr at gera. Síðan fluttu þeir Þorgils líkit upp með ánni ok grófu þar niðr á sandmel þeim, er þar verðr; bjoggu þar U 503 um eptir, svá at ekki skyldi þar nývirki á sjá. Hǫfðu þeir þessu lokit ǫllu, áðr dagaði; fóru þá til skips síns, lǫgðu þegar út ór ánni, fóru síðan ferðar sinnar, til þess er þeir kómu heim á Stiklarstaði.

---

1. -skútu: eina *tf. J2.* 2. báðu–sér: oc baðu at hann greiddi þeim i hendr *J2.* kgsins: *uden art. J2.* Þeir: *ul. J2 og skr.* toc. 3. kistu: þa *tf. J2 (J3 = K).* uppi | stóð á þ.: *omv. J2.* 4. menn: *ul. J2.* fjǫrð: *med art. J2 og tf.:* með kistuna. 4—5. þeir . . kistunni: *ul. J2.* 6. þá: *ul. J2.* til þess: þar til *J2.* ok: *ul. J2.* 7. at: lande *tf. J2.* 7—8. þat—bœinn: *ul. J2.* 8. Þá: þar *J2.* líkit: lik konungs *J2.* inn í: i eina *J2.* 9. nǫkkura: *ul. J2.* húsum: *med art. J2.* 10. um nóttina | yfir líkinu: *omv. J2.* 11. fann—þá: oc fann *J2.* er: þa er *J2.* 12. þar: *ul. J2.* vinir: Olafs *tf. J2.* spurði—þá: oc spurþu eptir *J2.* 13. líki: Olafs *tf. J2.* 14. fluttu: foru *J2.* líkit: *ul. J2.* 15. þar*(1)*—verðr: niðr likit i einom mel *J2.* 15—16. þar*(3)*—svá: þeir þar sva um *J2.* 16. skyldi þar: matti *J2.* 16—17. Hǫfðu—lokit: þeir hæfþo allt þetta starfat *J2.* 17. þá: siþan *J2.* 18. síns: oc *tf. J2.* þegar: *ul. J2.* 18—19. fóru—þess: oc foru þar til *J2.* 19. Stiklar-: *sål. J2;* Sticla- *K.* *Herefter har J2 kap. 242 om Arnesönnerne,*

K. 239. Uphaf Sveins konungs Álfífusonar.

[ÓH (Fms.) k. 223, (Flat.) k. 299; ÓTr (Fms.) k. 282; Fsk. k. 110, 111; Ágr. k. 24, 26; ÓH (49) k. 101; jfr. Tjodrek k. 21; Knýtl. k. 17.]

Sveinn, sonr Knúts konungs ok Álfífu dóttur 1030
Álfrins jarls, hann hafði verit settr til ríkis á Vindlandi í Jómsborg, en þá hafði komit til hans orðsending Knúts konungs, fǫður hans, at hann skyldi fara til Danmarkar ok þat með, at hann skyldi síðan fara til Nóregs ok taka þar við ríki því til forráða, er í Nóregi var, ok hafa þar með konungs-nafn yfir Nóregi. Síðan fór Sveinn til Danmarkar ok hafði þaðan lið mikit; fór með honum Haraldr jarl ok mart annarra ríkis-manna. Þess getr Þórarinn loftunga í kvæði því, er hann orti um Svein Álfífuson, er kallat er Glælognskviða:

164. Þat 's dullaust, at uphafi,
hvé Danir gerðu ok hverr maðr,
dyggva fǫr es honum fylgði,
með dǫglingi; annarr drengr
H 384 þar vas jarl ǫðrum betri.

Síðan fór Sveinn í Nóreg ok með honum Álfífa, móðir hans, ok var hann þar til konungs tekinn á hverju lǫgþingi. Hann var þá kominn austan í Víkina, er orrosta var á Stiklastǫðum ok Óláfr konungr fell. Sveinn létti eigi ferðinni, fyrr en hann kom um

---

derpå legenden om sværdet Hneitir (i Kr. i Hakon hærdebreds saga); så følger kap. 246 om kong Olafs alder og regeringsår. Herefter har der været lakun i J, ti stykket Uphaf Sveins kgs *til* leiðangr *s.* 525_{12} *er, som det i marg. hedder,* »or annari Membr:« *ɔ: Kringla; i J3 er dette lån også betegnet ved klammer.*

1. *Overskr. fra K, 18, 70 (J2, J3).* 2. sonr: s. *alle.* 3. Álfrins. Alfrīs *K, J2,* Alfrims *70,* -ins *J3;* Alfrýz *18.*

13—17. **164. vísa.** 1. 's: er *alle.* 6. at: fyrst at *alle* (fyrst *mgl. i brudstykke G i Fms.).*

haustit norðr í Þrándheim; var hann þar til konungs
O 227 tekinn sem í ǫðrum stǫðum. Sveinn konungr hafði ný lǫg í land um marga hluti, ok var þat eptir því sett, sem lǫg váru í Danmǫrk, en sum miklu frekari. Engi maðr skyldi af landi fara nema með konungs leyfi, en ef fœri, þá felli undir konung eignir þess;
U 504 en hverr, er mann vægi, skyldi hafa vegit landi ok lausum eyri. Ef maðr varð í útlegð ok tœmðisk honum arfr, þá eignaðisk konungr arf þann. At jólum skyldi hverr bóandi fá konungi mæli malts af arni hverjum ok lær af oxa þrévetrum, — þat var kallat vinar-toddi, — ok spann smjǫrs, ok húsfreyja hver rýgjar-tó, þat var lín órent, svá mikit, at spent fengi um mesta fingri ok lengsta. Bœndr váru skyldir at gera hús þau ǫll, er konungr vildi hafa á bústǫðum sínum. Vii. menn skyldu gera einn liðfœran ok gera fyrir hvern, er v. vetra gamall væri, ok þar eptir
H 385 hǫmlur. Hverr maðr, er á haf røri, skyldi gjalda konungi landvǫrðu, hvaðan sem hann røri; en þat eru v. fiskar. Skip hvert, er fœri af landi á brot, skyldi halda konungi rúm um þvert skip. Maðr hverr, er til Íslandz fœri, skyldi gjalda landaura, þarlenzkr ok útlenzkr. Þat fylgði ok þessu, at þá skyldu danskir menn hafa svá mikinn metnað í Nóregi, at eins þeira vitni skyldi hrinda x. Norðmanna vitnum. En er þessi laga-setning var birt fyrir alþýðu, þá tóku menn þegar at reisa hugi sína upp í mót ok gerðu kurr sín á milli; mæltu þeir svá, er eigi hǫfðu verit í mótferðum við Óláf konung: »takið þér nú, Innþrœndir, vináttu ok laun af Knýtlingum þess, er þér bǫrðuzk við Óláf konung ok felduð hann frá landi; yðr var heitit friði ok réttar-bót, en nú hafið þér ánauð

---

7. hafa: firi *tf. E.* 13. rýgjar: *sál. E;* ryckiar *K. 18, osv.* 18. hǫmlur: eiga *tf. E.* 21. halda: laða *E.*

ok þrælkan, ok þar með stórglœpi ok níðingsskap«. En þar var eigi gott til mótmælis. Sá þá allir, at óheppiliga var um ráðit. Báru menn þó eigi traust til at gera upreist í móti Sveini konungi; bar þat mest til, at menn hǫfðu gíslat Knúti konungi sonu sína eða aðra náfrændr ok þat með, at þá var engi forstjóri til upreistar. Brátt hǫfðu menn ámæli mikit til Sveins konungs ok kendu menn mest þó Álfífu alt þat, er í móti skapi þótti; en þá náðisk sannmæli af mǫrgum mǫnnum til Óláfs konungs.

K. 240. Kom upp helgi Óláfs konungs. U 505 H 386

[ÓH (Fms.) k. 224, (Flat.) k. 300; jfr. ÓH (49) k. 99, 100.]

Vetr þann hófsk umrœða sú af mǫrgum mǫnnum 1030—1 þar í Þrándheimi, at Óláfr konungr væri maðr sannheilagr ok jartegnir margar yrði at helgi hans. Hófu þá margir áheit til Óláfs konungs um þá hluti, er mǫnnum þótti máli skipta. Fengu margir menn af þeim áheitum bót, sumir heilsu-bœtr, en sumir farar-beina eða aðra þá hluti, er nauðsyn þótti til bera.

K. 241. Frá Einari þambarskelfi.

[ÓH (Fms.) k. 225, (Flat.) k. 300.]

Einarr þambarskelfir var kominn heim vestan af Englandi til búa sinna ok hafði veizlur þær, sem Knútr konungr hafði fengit honum, þá er þeir fundusk í Þrándheimi, ok var þat nær jarls-ríki. Einarr þambarskelfir hafði ekki verit í mótgǫngu við

---

11. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70.* 17. bœtr: bót *E.* 19. bera: *herefter er et helt blad skåret bort i E.* 20. *Overskr. fra 18 (der skr.* þamba-*), J2, J3; mgl. K, 70.* 21. þambar-: *sål. 70, J2;* þamba- *K.*

0 228 Óláf konung; hrósaði hann því sjálfr. Einarr mintisk þess, er Knútr hafði heitit honum jarldómi yfir Nóregi, ok svá þat, at konungr efndi ekki heit sín. Einarr varð fyrstr til þess ríkis-manna at halda upp helgi Óláfs konungs.

K. 242. Frá Árnasonum.

[ÓH (Fms.) k. 226, (Flat.) k. 301 beg.]

Finnr Árnason dvalðisk lítla hríð á Eggju með Kálfi, þvíat hann kunni stórilla því, er Kálfr hafði verit í bardaga í móti Óláfi konungi; veitti Finnr
H 387 Kálfi jafnan harðar átǫlur af þeim sǫkum. Þorbergr Árnason var miklu betr orðstiltr en Finnr, en þó fýstisk Þorbergr í brot at fara ok heim til bús síns. Fekk Kálfr þeim brœðrum sínum langskip gott með ǫllum reiða ok ǫðrum búnaði ok gott fǫruneyti. Fóru þeir heim til búa sinna. Árni Árnason lá lengi í sárum ok varð heill ok ørkumblalauss; fór hann síðan
1030—1 um vetrinn suðr til bús síns. Tóku þeir allir brœðr sér grið af Sveini konungi, ok settusk þeir heima allir brœðr um kyrt.

K. 243.

[ÓH (Fms.) k. 227, (Flat.) k. 303.]

U 506 1031 Eptir um sumarit gerðisk mikil rœða um helgi

6. *Overskr. fra J2, hvor dette kap. står lige efter kap. 238; se ovf.;* Ferð Finns Arnasonar *(urigt.?) 18; mgl. K, 70; i J2, J3 er dette kap. her selvfølgelig udeladt.* 7. dvalðisk: var *J2.* 8. Kálfi: broður sinom *tf. J2.* stórilla því: *omv. J2.* er: at *J2.* 10. Kálfi: *efter* átǫlur *J2.* af—sǫkum: um þær sakar *J2.* 11. betr orðstiltr: *omv. J2 (J3 = K).* 12. Þorbergr: hann *J2.* 13. þeim: baðum *tf. J2.* 14. ok*(2):* feck þeim *tf. J2.* fǫruneyti: til ferðar *tf. J2.* 15. þeir: siþan *tf. J2.* sinna: oc satu um kyrt heima *tf. J2.* 16. heill: um siþir *tf. J2.* ørkumbla-: -kumla- *skr. J2.* 17—19. Tóku—brœðr: oc settiz heima *J2.* 19. *Overskr. mgl. i alle hdskr., men et nyt kap. er betegnet.*

Óláfs konungs, ok snøri ǫllum orðróm um konunginn. Váru þeir þá margir, er þat sǫnnuðu, at konungr myndi heilagr vera, er fyrr hǫfðu af ǫllum fjandskap móti honum gengit ok látit hann í engi stað ná af sér sannmæli. Tóku menn þá at snúask til ámælis við þá menn, er mest hǫfðu eggjat mótgǫngu við konunginn; var af því mikit kent Sigurði byskupi. Gerðusk menn þar hans óvinir svá miklir, at hann sá þann helzt sinn kost, at fara í brot ok vestr til Englandz á fund Knúts konungs. Síðan gerðu Þrœndir menn ok orðsendingar til Uplanda, at Grímkell byskup skyldi koma norðr til Þrándheims. Óláfr konungr hafði sent Grímkel byskup aptr til Nóregs, þá er konungr fór austr í Garðaríki; hafði Grímkell byskup síðan verit á Uplǫndum. En er þessi orðsending kom til byskups, þá bjósk hann þegar til þeirar farar. Bar þat ok mjǫk til, er hann fór, at byskup trúði, at þat myndi með sannendum, er sagt var frá jartegnagǫrð ok helgi Óláfs konungs.

K. 244. Tekinn upp heilagr dómr Óláfs konungs. H 388

[ÓH (Fms.) k. 228, (Flat.) k. 305; Fsk. k. 110; ÓH (49) k. 100; jfr. Ældste sag. p. 12; Tjodrek k. 20.]

Grímkell byskup fór til fundar við Einar þambarskelfi. Tók Einarr feginsamliga við byskupi; rœddu þá síðan marga hluti, svá þat, er þar hafði í landi stórtíðendi orðit. Urðu þeir á allar rœður sáttir sín á milli. Síðan fór byskup inn til kaupangs; tók þar ǫll alþýða vel við honum; hann spurði vendiliga eptir um tákn þau, er sǫgð váru frá Óláfi konungi; spurðisk honum vel til þess. Síðan gerði byskup orðsendingar

---

20—21. *Overskr. fra J2, J3, 18, (hvor dog* Ól. kgs *mangler); mgl. K, 70.* 22—23. þambarskelfi: *her og i det følg. regelmæssig forkortet.*

inn á Stiklastaði til Þorgils ok Gríms, sonar hans, ok
stefndi þeim út til bœjar á fund sinn. Þeir feðgar
lǫgðusk þá ferð eigi undir hǫfuð; fóru þeir út til
bœjar á fund byskups. Þá segja þeir honum ǫll þau
merki, er þeir hǫfðu vísir orðit, svá þat ok, hvar
þeir hǫfðu komit líki konungs. Síðan sendi byskup
U 507 eptir Einari þambarskelfi, ok kom Einarr til bœjar.
O 229 Hǫfðu þeir Einarr ok byskup þá rœðu við konung
ok Álfífu ok báðu, at konungr skyldi lof til gefa, at
lík Óláfs konungs skyldi taka upp ór jǫrðu. Kon-
ungr lagði þar lof á ok bað byskup þar með fara,
sem hann vildi. Þá var þar mikit fjǫlmenni í bœnum.
Byskup ok Einarr ok menn með þeim fóru til, þar
er lík konungsins var jarðat, ok létu þar til grafa.
Kistan var þá komin upp mjǫk svá ór jǫrðu. Þat var
margra manna tillag, at byskup léti konung grafa niðr
í jǫrð at Klemenskirkju; en er liðit var frá andláti
1031 3. august Óláfs konungs xii. mánuðr ok v. nætr, þá var upp
tekinn heilagr dómr hans. Var þá enn kistan komin
upp mjǫk ór jǫrðu, ok var þá kistan Óláfs konungs
H 389 spánósa, svá sem nýskafin væri. Grímkell byskup
gekk þá til, þar er upp var lokin kistan Óláfs kon-
ungs; var þar dýrligr ilmr. Þá beraði byskup andlit
konungs, ok var engan veg brugðit ásjónu hans, svá
roði í kinnunum, sem þá myndi, ef hann væri nýsofnaðr.
Á því fundu menn mikinn mun, þeir er sét hǫfðu
Óláf konung, þá er hann fell, at síðan hafði vaxit
hár ok negl, því næst sem þá myndi, ef hann hefði
lífs verit hér í heimi alla þá stund síðan er hann
fell. Þá gekk til at sjá líkama Óláfs konungs Sveinn
konungr ok allir hǫfðingjar þeir, er þar váru. Þá
mælti Álfífa: »furðu seint fúna menn í sandinum;
ekki myndi svá vera, ef hann hefði í moldu legit«.

18. mánuðr: manaðr *alle*.

Síðan tók byskup sǫx ok skar af hári konungsins ok svá at taka af kǫmpunum. Hann hafði haft langa kampa, svá sem þá var mǫnnum títt. Þá mælti byskup til konungs ok Álfífu: »nú er hár konungs ok kampar svá sítt, sem þá er hann andaðisk, en þvílíkt vaxit, sem nú séð þér hér af skorit«. Þá svarar Álfífa: »þá þykki mér hár þat heilagr dómr, ef þat brenn eigi í eldi; en opt hǫfum vér sét hár manna heilt ok ósakat, þeira er í jǫrðu hafa legit lengr en þessi maðr«. Síðan lét byskup taka eld í glóðar-keri ok blezaði ok lagði á reykelsi. Síðan lagði hann í eldinn hár Óláfs konungs; ok þá er brunnit var reykelsit alt, þá tók byskup upp hárit ór eldinum U 508 ok var þá hárit óbrunnit. Lét byskup þat sjá konung ok aðra hǫfðingja. Þá bað Álfífa leggja hárit í óvígðan eld; þá svarar Einarr þambarskelfir, bað hana þegja ok valði henni mǫrg hǫrð orð. Var þat þá byskups atkvæði ok konungs samþykki ok dómr allz-herjar, at Óláfr konungr væri sannheilagr. Var þá líkami konungs borinn inn í Klemenskirkju H 390 ok veittr umbúnaðr yfir háaltári. Var kistan sveipt pelli ok tjaldat alt guðvefjum. Urðu þá þegar margs konar jartegnir at helgum dómi Óláfs konungs.

K. 245. Frá jartegn Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 229, (Flat.) k. 306.]

Þar á melnum, sem Óláfr konungr hafði í jǫrðu legit, kom upp fagr brunnr, ok fengu menn bót meina sinna af því vatni. Var þar veittr umbúnaðr, ok hefir þat vatn verit jafnan síðan vandliga varðveitt. 0 230 Kápella var fyrst gǫr ok þar sett altárit, sem verit hafði leiðit konungsins, en nú stendr í þeim stað

---

24. *Overskr. fra 18,* *J2 (der dog har* -teinom*), J3 (skr.* iart.*); mgl. K, 70.*

Kristskirkja. Lét Eysteinn erkibyskup þar setja háaltárit í þeim sama stað, sem leiðit hafði verit konungsins, þá er hann reisti þetta it mikla musteri, er nú stendr; hafði ok verit í þeim stað altárit í fornu Kristskirkju. Svá er sagt, at Óláfskirkja standi nú þar, sem þá stóð sú eyðiskemma, er lík Óláfs konungs var náttsett í; þat er nú kallat Óláfshlið, er heilagr dómr konungs var borinn upp af skipi, ok er þat nú í miðjum bœnum. Byskup varðveitti helgan dóm Óláfs konungs; skar hann hár hans ok negl, þvíat hvártveggja óx svá sem þá, at hann væri lifandi maðr hér í heimi; svá segir Sigvatr skáld:

165. Lýgk, nema Áleifr eigi
ýs sem kykvir tífar
(gœðik helzt í hróðri)
4 hárvǫxt (konungs ǫru),
H 391 enn helzk þeim, 's sýn seldi,
svǫrðr, es óx í Gǫrðum
(hann fekk læs) af ljósum,
8 (lausn) Valdamar, hausi.

c. 1032 Þórarinn loftunga orti um Svein Álfífuson kvæði þat, er Glælognskviða heitir, ok eru þessar vísur þar í:

2. sama: *her beg. 11. blad i 39, den første side er noget afbleget og slidt.* 4. altárit: ha allt*e*ri *39.* 5. Kristskirkju: *herefter nyt kap. i 39; overskr. ulæselig.* 6. sú eyðiskemma: *omv. J2.* 8. kgs: *med art. 39.* 9. bœnum: bæ *39.* 10. hann: *ul. 39 som det synes.* 12. hér í: i þess*om 39.* skáld: *ul. J2.*

13—20. **165. vísa.** 1. Lýgk: lyg ec *alle.* Áleifr: ol *(*olafr*) alle.* 2. kykvir: kvicv*ir 39.* 3. gœðik: gœði ec *alle.* 5. helzk: *sål. 39;* hellzt *K.* 's: er *alle.* sýn: son *39.* 6. svǫrðr: svorð *39.* es: þann er *alle.* óx: vóx *K.* 8. -amar: -hamars *39; med* h *iøvrigt alle, hvad alliterations-regler forbyder.*

U 509 166. Nú hefr sér
til sess hagat
þjóðkonungr
í Þrándheimi;
þar vill æ
ævi sína
bauga brjótr
byggðum ráða, —

167. Þars Áleifr
áðan byggði,
áðr hann hvarf
til himinríkis,
ok þar varð,
sem vitu allir,
kykvasettr
ór konungmanni.

168. Hafði sér
harðla ráðit
Haralds sonr
til himinríkis,
áðr seimbrjótr
at setti varð
— — —
— — — —.

169. Þar svát hreinn
með heilu liggr
lofsæll gramr
líki sínu,
ok þar kná, H 392
sem kvikum manni,
hár ok negl
hǫnum vaxa.

170. Þar borðveggs
bjǫllur kneigu
of sæing hans
sjalfar hringjask,
ok hvern dag
heyra þjóðir
klokna hljóð
of konungmanni.

171. En þar upp
af altári
Kristi þæg
kerti brenna;
svá hefr Áleifr,
áðr andaðisk,
synðalauss
sǫlu borgit.

1—8ᵃ. **166. vísa.** 1. hefr: hefir *alle.*

9—16ᵃ. **167. vísa.** 1. Þars: þar er *alle.* Áleifr: olafr *alle.* 7. kykva-: kvickva- *39.* 8. ór: vm *39.*

17—24ᵃ. **168. vísa.** 3. sonr: *sål. alle.* 6. *Således lyder linjen i alle hdskrr.; de to sidste linjer mgl. i alle.*

1—8ᵇ. **169. vísa.** 1. svát: sva at *K, 18, 70, J2, J3;* sva *39.* 6. sem: a *tf. alle.*

9—16ᵇ. **170. vísa.** 1. -veggs: vegs *(-x) alle.* 2. kneigu: knegu *alle.* 3. of: um *K osv.;* ifir *39.* sæing: *alle, undt. K* (sæng). 7. klokna: klukna *alle.* 8. of: um *K osv.;* ifir *39.*

17—24ᵇ. **171. vísa.** 1. En: Oc *39.* 5. hefr: hefir *alle.* Áleifr: Ol, Ol' *alle.* 6. áðr: hann *tf. alle.*

0 231 172. En herr manns,
es heilagr es
konungr sjalfr,
krýpr at gagni,
ok beiðendr
blindir sœkja
þjóðan máls,
en þaðan heilir.

173. Bið Áleif,
at unni þér
(hann 's goðs maðr)
grundar sinnar;
hann of getr
af goði sjǫlfum
H 393 ár ok frið
ǫllum mǫnnum,

174. þars þú rekr
fyr reginnagla
bóka máls
bœnir þínar.

Þórarinn loftunga var þá með Sveini konungi ok heyrði þessi stórmerki heilagleiks Óláfs konungs, at af himneskum krǫptum máttu menn heyra yfir hans
U 510 helgum dómi hljóm, svá sem klukkur hringðisk ok kerti tendraðisk sjálf þar yfir altári af himneskum eldi. En svá sem Þórarinn segir, at til ins helga Óláfs konungs kom herr mannz, haltir ok blindir eða á annan veg sjúkir, en fóru þaðan heilir, getr hann ekki annars eða greinir, en þat myndi vera ótaligr fjǫlði manna, er heilsu fengu þá þegar í uphafi af jartegna-gǫrð ins helga Óláfs konungs; en inar stœrstu

---

1—8a. **172. vísa.** 1. En—manns: *sål. 39; jfr. den følg. prosa;* þar kømr herr *K og de øvrr.* 4. gagni: gangni *39;* gangi *K og de øvrr.* 5. ok: *sål. 39;* en *K.* 7. þjóðan: *sål. FJ;* þioðar *alle.*

9a—6b. **173. vísa.** *Verset mgl. her i 39.* 1. Bið: þu *tf. alle.* Áleif: Oꝉ. *K osv.;* olaf *39.* 2. at: hann *tf. alle.* unni: arni *E.* 3. 's: er *alle.* goðs-: *med* u *alle = l. 6.* 4. *efter dette følger i 39 v. 174.* 5. *osv. i 39, E efter næste halvvers.* hann of: þviat hann *39, E;* um *skr. K.*

7—10b. **174. vísa.** 1. þars: þar er *K osv.;* þa er *39.* 2. fyr: firir *39.*

11. ok: sa oc *tf. 39.* 14. hljóm: *ul. 39.* 18. á: *ul. 39.* fóru: *ul. 39.* 19. þat: *ul. 39.* ótaligr: *med* ll *39.* 20. þá þegar: *ul. 39.* 21. ins helga: *ul. 39.*

jartegnir Óláfs konungs, þá eru þær mest ritaðar ok greindar, ok þær er síðarr hafa gǫrzk.

K. 246. Frá aldri ok ríki Óláfs konungs.

[ÓH (Fms.) k. 232, (Flat.) k. 304; Ágr. k. 27; ÓH (49) k. 101; Tjodrek k. 20; jfr. Norsk Hom. p. 149.]

Svá segja menn, þeir er gløggliga telja, at Óláfr inn helgi væri konungr yfir Nóregi xv. vetr, síðan er Sveinn jarl fór ór landi; en áðr um vetrinn tók hann konungs nafn af Uplendingum; Sigvatr skáld segir svá: O 232₃₁

175. Áleifr réð et øfra,
andprútt hǫfuð, landi
fulla vetr, áðr felli, H 394
fimtán af því láni;
hverr hafi (hers) enn nørðra
heims enda sér kendan
(skjǫldungr helzk en skyldi
skemr) landreki fremri?.

Óláfr konungr inn helgi var þá hálffertøgr at aldri, er hann fell, at sǫgu Ara prests ins fróða. Hann hafði átt xx. fólkorrostur; svá segir Sigvatr skáld:

---

1. Ól. kgs: *ul. 39, E.* mest: *efter* greindar *E.* 2. ok—gǫrzk: *ul. E.* gǫrzk: *her tf. 39 og E de to sidste vers (se ovf.) med overskr.:* Enn s. þorarinn loftunga sva. 3. *Overskr. fra 18; mgl. K. 70;* Taliðr alldr Olafs kgs *J2, om dette kap. se ovenfor s. 511, anm. til l. 19; kap. mgl. i 39, E.* 4. þeir—telja: *efter* vetr *J2.* Óláfr: konungr *tf. J2.* 5. er: *ul. J2.* 7. Sigvatr—svá: sva q: Sighvatr *J2.*

8—15. **175. vísa.** 1. Áleifr: olafr *alle.* 2. hǫfuð: iofor *J2 (J3 retter det i margen).* 4. fimtán: xv. *alle.* af: *sål. Fms.;* a *K, J2.* 5. hafi hers: hefir hans *J2 (*hann *J3, rettet i margen til* hers*).* 6. kendan: kenda *J2.* 7. skjǫldungr: *sål. J2;* scioldr *K.* helzk: hellzt *K;* hellt *J2.* 8. -reki: hin *tf. K.*

16. kgr: *ul. J2.* -tøgr: -tugr *J2.* 17. at—fróða: *ul. J2.* 18. segir: q: *J2.* skáld: *ul. J2.*

O 233 176. Sumir trúðu á goð gumnar;
grein varð liðs á miðli;
(folkorrostur fylkir
framráðr tjøgu háði);
frægr bað hann á hœgri
hǫnd kristit lið standa;
feðr Magnús biðk fagna
flóttskjǫrrum goð dróttin.

Nú er sagðr nǫkkurr hlutr sǫgu Óláfs konungs, frá nǫkkurum tíðendum þeim, er gerðusk, meðan hann réð Nóregi, ok svá frá falli hans ok því, er helgi hans kom upp. En nú skal þat eigi niðri liggja, er honum er þó mest vegsemð í, at segja frá jartegnagǫrð hans, þótt þat sé síðarr ritit í þessarri bók.

U 511 **K. 247.** Frá Þrœndum.

[ÓH (Fms.) k. 231; Tjodrek k. 21.]

O 232$_6$ Sveinn konungr Knútsson réð fyrir Nóregi nǫkkura
1030—5 vetr; hann var bernskr bæði at aldri ok at ráðum. Álfífa, móðir hans, hafði þá mest landráð, ok váru landz-menn miklir óvinir hennar, bæði þá ok jafnan síðan. Danskir menn hǫfðu þá yfirgang mikinn í
H 395 Nóregi, en landz-menn kunnu því illa. Þá er slíkar rœður váru uppi hafðar, þá kendu landz-menn aðrir þat Þrœndum, at þeir hefði mestu um valdit, er

1–8. **176. visa.** 1. goð: guð *alle* = *l. 8.* 2. á: i *J2.* 5–8 *er tf. af Ásgeir i J2, J3.* 7. biðk: bið ec *alle.*

9. er—hlutr: ero ritaðir nockorir lutir *J2.* 10. nǫkkurum: *ul. J2 og omv.* þeim tíðendum. 11. réð Nóregi: lifþe her i heime *J2.* 11—14. ok*(2)*—bók: enn þvi ero her far iarteinir ritaðar at engi maðr hefir vit til at scira alla þa dyrð er guð gerir fyri verðleik hins helga Olafs konungs *J2.* 15. *Overskr. fra 18, J2; mgl. K, 70; ulæsel. i 39.* 16. nǫkkura: nacveria *39.* 19. miklir óvinir | hennar: *omv. 39, E.* 20. yfirgang mikinn: *omv. 39, E.* 23. mestu: mest *39.*

Óláfr konungr inn helgi var feldr frá landi, en Nóregsmenn hǫfðu lagzk undir þetta illa ríki, er ánauð ok ófrelsi gekk þar yfir alt fólk, bæði ríka menn ok óríka ok alþýðu, kǫlluðu þeir Þrœndi skylda til at veita upreist — »til þess, at hrinda af oss þessu ríki«. Var þat ok virðing landz-manna, at Þrœndir hefði mestan styrk þá í Nóregi af hǫfðingjum sínum ok fjǫlmenni því, er þar var. En er Þrœndir vissu, at landz-menn veittu þeim ámæli, þá kǫnnuðusk þeir við, at þat var sannmæli ok þá hafði hent glœpska mikil, er þeir hǫfðu Óláf konung tekit af lífi ok láði, ok þat með, at þeim var sín óhamingja miklu illu goldin. Hǫfðu þeir hǫfðingjar stefnur ok ráða-gǫrð sín á milli. Var þar Einarr þambarskelfir uphafs-maðr at þeim ráðum. Svá var ok um Kálf Árnason, at þá fann hann, í hverja snǫru hann hafði gengit af áeggjan Knúts konungs; þau heit, er hann hafði Kálfi heitit eða veitt, þá rufusk þau ǫll; þvíat Knútr konungr hafði Kálfi heitit jarldómi ok yfirsókn um Nóreg allan, en Kálfr hafði verit hǫfuðs-maðr at halda orrostu við Óláf konung ok fella hann frá landi; hafði Kálfr engar nafnbœtr meiri en áðr; þóttisk hann vera blektr mjǫk; ok fóru þá orðsendingar milli þeira brœðra Kálfs ok Finnz, Þorbergs ok Árna, ok samðisk þá frændsemi þeira.

---

1. kgr | inn helgi: *omv. 39.* 4. óríka: *menn tf. 39.* 5. þess: þessa *39.* oss: þeim *E.* 7. þá: *ul. 39.* Nóregi: bæðe *tf. E.* 8. var: *herefter nyt kap. i 39 med overskr.:* fra Þrændom. 11. láði: fra landi *39.* 13. þeir: þa *39.* ok ráða-gǫrð: *ul. 39.* 14. þambar-: *sål. 39; fork. i de øvrr.* 17. áeggjan: eggian *39.* 18. eða veitt: *ul. 39.* 20. Nóreg allan: *omv. J2.* hafði: hefði *39.* 22. vera: *ul. 39 (E = K).*

H 396 **K. 248.** Útboð Sveins konungs.

[ÓTr (Fms.) k. 282, Oddr II k. 14 fin.; ÓH (Fms.) k. 233; Fsk. k. 118.]

O 233₁₀ 1033 Þá er Sveinn hafði verit konungr iii. vetr í Nóregi. spurðusk þau tíðendi til Nóregs, at fyrir vestan haf U 512 efldisk flokkr, ok var sá hǫfðingi fyrir, er nefndr er Tryggvi; hann kallaðisk sonr Óláfs Tryggvasonar ok Gyðu ensku. En er Sveinn konungr spurði þat, at útlendr herr myndi koma í land, þá bauð hann liði út norðan ór landi, ok fóru flestir lendir menn með honum ór Þrándheimi. Einarr þambarskelfir settisk heima ok vildi eigi fara með Sveini konungi. En er orðsending Sveins konungs kom til Kálfs inn á Eggju. sú, at hann skyldi róa leiðangr með konungi, þá tók Kálfr tvítøgsessu, er hann átti; gekk hann þar á með húskarla sína ok bjósk sem ákafligast, helt síðan út eptir firði ok beið ekki Sveins konungs. Helt Kálfr síðan suðr á Mœri, léttir þeiri ferð eigi fyrr, en hann kom suðr í Gizka til Þorbergs, bróður síns. Síðan lǫgðu þeir stefnu með sér allir brœðr, Árnasynir, ok hǫfðu ráða-gǫrð milli sín. Eptir þat fór Kálfr norðr aptr, en er hann kom í Frekeyjarsund, þá lá þar fyrir í sundinu Sveinn konungr með her sinn; en er Kálfr røri sunnan í sundit, þá kǫlluðusk þeir á; báðu konungs-menn Kálf at leggja ok fylgja konungi

1. *Overskr. fra 18, J2, J3; mgl. K, 70;* læiðangr sveins *konvngs 39.* 4. er*(2): var 39.* 5. sonr: son *39. K.* 8—9. flestir—menn | með honum: *omv. 39.* 9. Þrándheimi: *herefter nyt kap. i 39 med overskr.:* fra svorvm kalfs. 9—10. Einarr—kgi: *ul. 39.* 11. til Kálfs: *ul. 39.* 12. með: *her beg. J2 igen (*»sva langt or annaʀi Membr:«*).* 14. sem ákafligast: scyndiliga *J2.* 15. Helt Kálfr: *omv. J2.* 16. síðan: *ul. J2.* 16—17. léttir—kom: oc *J2.* 19. -gǫrð: -gerþir *J2. E.* 21. í sundinu: *ul. J2.* 22—23. þá—ok: kalluðu konungs menn a hann oc baðu hann *J2.*

ok verja land hans. Kálfr svarar: »fullgǫrt hefi ek þat, ef eigi er ofgǫrt, at berjask við vára landz-menn til ríkis Knýtlingum«. Þeir Kálfr røru þá norðr leið sína; fór hann þá til þess, er hann kom heim á Eggju. Engi þeira Árnasona røri þenna leiðangr með konungi. Sveinn konungr helt liði sínu suðr í land. En H 397 er hann spurði ekki til, at herrinn væri vestan kominn, þá helt hann suðr á Rogaland ok alt á Agðir, þvíat menn gátu þess til, at Tryggvi myndi vilja leita fyrst í Víkina austr, þvíat þar hafði verit forellri hans ok haft traust mest; átti hann þar mikinn frænda-styrk.

K. 249. Fall Tryggva.

[ÓH (Fms.) k. 234; jfr. (Flat.) k. 304; ÓTr. (Fms.) k. 282; Fsk. k. 118.]

Tryggvi konungr, er hann helt vestan, kom liði 1033 sínu útan at Hǫrðalandi. Þá spurði hann, at Sveinn konungr hafði suðr siglt; helt þá Tryggvi konungr suðr á Rogaland. En er Sveinn konungr fekk njósn um fǫr Tryggva, þá er hann var vestan kominn, þá U 513 snøri hann aptr norðr með her sinn, ok varð fundr þeira Tryggva fyrir innan Bókn í Sóknarsundi, nær

1. ok—hans: *ul. J2.* 2. ef: ec hefi *tf. J2.* er: *ul. J2.* 3. Knýtlingum: *her nyt kap. i 39 med overskr.:* fra kalfi. Þeir—røru: reri Kalfr *J2.* 4. þá: *ul. J2.* 5—6. með kgi: *ul. J2.* 5. með: *sveini tf. 39.* 5—6. kgi: Ein*arr* þ. sc. hafði oc heim*a* setið *tf. 39, E; jfr. ovf.* 525_{9-10}. 6. liði sínu: *omv. J2.* 6—8. En—Rogaland: *ul. J2.* 9. gátu—til: ætluþu *J2.* vilja: *ul. J2 og omv.:* fyrst leita. 10. austr: *ul. J2.* hafði verit: var *J2.* 10—11. ok—styrk: fyri *J2.* 12. *Overskr. fra 18, 39, der dog tf.* konvngs; *mgl. K, 70; ingen kap. inddel. i J2.* 13—14. er—útan: kom af hafi *J2.* 14. Þá: *efter* hann *J2.* 15. þá Tr.: *omv. J2 og ul.* kgr. 17. um: af *J2.* þá—kominn: *ul. J2.* 18. norðr: *ul. J2.* her sinn: sinom her *J2 (*sinn *J3 = E).* 19. Tryggva: *ul. J2.* Bókn: bvcn *39.* í Sókn.: *ul. J2.*

því er fallit hafði Erlingr Skjálgsson. Þar varð mikil orrosta ok hǫrð. Svá segja menn, at Tryggvi skaut báðum hǫndum senn gaflǫkum; hann mælti: »svá kendi minn faðir mér at messa«. Þat hǫfðu mælt óvinir hans, at hann myndi vera sonr prests eins, en hann hrósaði því, at hann líkðisk þá meirr Óláfi konungi Tryggvasyni; var Tryggvi ok inn gǫrviligsti maðr. Í þeiri orrostu fell Tryggvi konungr ok mart lið hans, en sumt kom á flótta, en sumt gekk til griða; svá segir í Tryggvaflokki:

177. Tíreggjaðr fór Tryggvi
(tóksk morð af því) norðan,
H 398 en Sveinn konungr, sinni,
sunnan, ferð at gunni;
nær vask þausnum þeira,
þat bar skjótt at móti,
herr týndi þar, harða,
(hjǫrgǫll vas þá) fjǫrvi.

Þessarrar orrostu getr í þeim flokki, er ortr var um Svein konung:

178. Vasa sunnudag, svanni,
(seggr hné margr und eggjar)
morgin þann sem manni
mær lauk eða ǫl bæri,

1. er: sem *J2.* fallit hafði: fell *J2 efter* Skj.-son. 1—2. mikil orrosta: *omv. J2 og ul.* ok hǫrð. 3. senn: *ul. 39, E.* 5. sonr: son *J2, fork. i de øvrr.* 6. hann*(2)*: *ul. K.* 6—7. kgi: *ul. J2, 39.* 7. Tryggvi: hann *J2.* 10. segir: er *sagt 39.*

11—18. **177. vísa.** 3. sinni: *sål. J2, 39, E; fork. i de øvrr.* 5. vask: var ec *alle.* 7. harða: hærða *J2 (= E).* 8. þá: þat *J2.*

19. Þessarrar orrostu: þessa *J2.* þeim flokki: *omv. J2.* ortr: qveðinn *J2.* var: er *39.*

21—528₄. **178. vísa.** 4. lauk: læsn *J2.*

þás Sveinn konungr sína
saman tengja bað drengi
(hrátt gafsk hold at slíta
hrafni) skeiðar stafna.

Sveinn konungr réð þá enn landi eptir orrostu þessa; O 234
var þá góðr friðr. Sat Sveinn konungr þann vetr eptir suðr í landi.

K. 250. Ráða-gǫrð Kálfs ok Einars þambarskelfis.

[ÓH (Fms.) k. 235, Fsk. k. 120.]

Einarr þambarskelfir ok Kálfr Árnason áttu þann 1033—4
vetr stefnur sín á milli ok ráða-gǫrð ok hittusk í kaupangi. Þá kom þar til Kálfs Árnasonar sendimaðr Knúts konungs ok bar honum orðsending Knúts konungs til þess, at Kálfr skyldi senda honum þrennar tylptir øxa ok láta vanda mjǫk. Kálfr svarar: »engar mun ek øxar senda Knúti konungi; seg honum, at ek skal fá øxar Sveini, søni hans, svá at honum skal eigi þykkja skorta«.

K. 251. Ferð Einars ór landi. U 514 H 399

[ÓH (Fms.) k. 235; ÓTr. (Fms.) k. 282; jfr. ÓH (49) k. 102; Magn. (Fms.) k. 10, (Flat.) k. 2; Ágr. k. 28; Fsk. k. 121; Tjodrek k. 21.]

Um várit snimma byrja þeir ferð sína Einarr 1034
þambarskelfir ok Kálfr Árnason ok hǫfðu mikla sveit

---

5. þás: þa er *alle*.

6—7. Sat—landi: *ul. J2.* 8—9. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* orðsending knvtz *39;* Austrfaur Einars *J2.* 11. stefnur: stefno *39.* á: i *39, J2.* -gǫrð: -gerþir *J2, E.* 12. Árnasonar: *ul. J2.* 14. til þess: *ul. J2.* 15. láta: *ul. J2.* mjǫk: sem mest *J2, E* 16. mun ek | øxar: *omv. J2, E.* seg: segi *39.* 17. søni: syni *39, J2.* honum: hann *J2.* 18. þykkja: *ul. J2; efter* skorta *39.* 19. *Overskr. fra 18; mgl. K, 70;* austr ferð einars *ok* kalfs *39; ingen kap. inddel. J2.* 20—21. E. þ.sk. . . . K. Árnas.: *omv. J2.*

manna ok it bezta mannval, er til var í Þrœnda-lǫgum. Þeir fóru um várit austr um Kjǫl til Jamtalandz, þá til Helsingjalandz ok kómu fram í Svíþjóð, réðu þar til skipa; fóru um sumarit austr í Garðaríki, kómu um haustit til Aldeigjuborgar. Gerðu þeir þá sendimenn upp til Hólmgarðz á fund Jarizleifs konungs með þeim orðsendingum, at þeir buðu Magnúsi, syni Óláfs konungs ins helga, at taka við honum ok fylgja honum til Nóregs ok veita honum styrk til þess, at hann fái fǫður-leifð sína, ok halda hann til konungs yfir landi. En er þessi orðsending kom til Jarizleifs konungs, þá tók hann ráða-gǫrð við drótningina ok aðra hǫfðingja sína; kom þat ásamt með þeim, at Norðmǫnnum váru orð gǫr ok stefnt þeim þannug á fund Jarizleifs konungs ok þeira Magnús; váru þeim grið seld til þeirar ferðar. En er þeir kómu til Hólmgarðz, þá staðfestisk þat með þeim, at Norðmenn þeir, er þar váru komnir, gengu til handa Magnúsi ok gerðusk hans menn ok bundu þat svardǫgum við Kálf ok alla þá menn, er á Stiklastǫðum hǫfðu verit í mót Óláfi konungi. Veitti Magnús tryggðir ok fulla sætt ok festi svardǫgum, at hann skyldi vera þeim
H 400 ǫllum tryggr ok trúr, þótt hann fengi í Nóregi ríki ok konungdóm; skyldi hann gerask fóstrson Kálfs

---

1. ok—-lǫgum: *ul. J2.* bezta: mesta *39.* 5. til A.borgar: i A-borg *J2, 39, E.* 6. upp—Hólmg. | á—kgs: *omv. J2.* 7. orðsendingum: eyrindum *J2, E.* 8. kgs | ins helga: *omv. 39.* ins helga: *ul. J2.* 9. þess: *ul. J2.* 10. fái: nai *J2, E;* nęþi *39 og så alle* sinni 11. En er: *ul. J2.* 14. þannug: *ul. J2.* 16. seld: sett *J2 (J3 = K).* þeirar: þessar *J2.* 17. þat: hellz *tf. J2.* 18. er: sem *J2.* 20. alla: aðra *J2,* 21. mót: moti *J2.* Magnús: þeim *tf. J2.* tryggðir: trygð *J2, 39.* 21—22. ok—sætt: *ul. J2.* 22. festi: batt þat *J2.* vera: *ul. J2.* 23—24. þótt—kgdóm: *ul. J2.*

Árnasonar, en Kálfr vera skyldr at gera þau verk ǫll, er Magnúsi þœtti þá vera sitt ríki meira eða frjálsara en áðr.

2—3. meira . . . frjálsara: *omv. J2.* 3. áðr: *hermed slutter AM 36, 70 og det Ungerske hdskr. Efter det hele følger her Ásgeirs almindelige bemærkning*: NB þad innan þessara merkia [ ] stendur, er skrifad ur annari Membrana *(ɔ: Kringla).*

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 29 02 09 004 8